

Abbeeren (D.)

Het ontstelen van druiven vòòr de gisting. (=égrapper) test

Abboccato (It.)

Een lichtjes zoete wijn.

Abbuoto

Blauwe Italiaanse druivensoort vooral aangeplant in Latium, geeft zware alcoholrijke wijn.

Abelhal

Witte Portugese druivensoort geschikt voor likoreuze wijnen.

Abfüller (D.)

Bottelaar.

Abocado (Sp.)

Aanduiding voor zachte, halfzoete wijn; de zoetheid is het gevolg van de aanwezigheid van onvergist restzoet.

Abondance

Blauwe druivensoort van matige kwaliteit uit de Loire, geeft ordinaire lichtgekleurde, alcoholarme maar zuurrijke wijnen. Vaak gebruikt voor gewone mousserende wijn.

Abouriou

Blauwe druivensoort uit het Zuidwesten van Frankrijk. Geeft wijnen van matige tot redelijke kwaliteit, sterk gekleurd, tanninerijk, arm aan zuren.

Abrikoos

Fruitaroma veel voorkomend in droge witte wijn van de Viognier en in likoreuze wijnen.

Abruzzo (It.)

Wijngebied in Midden-Italië, aan de Adriatische kust. Hier domineren de Montepulciano, waarvan rosé wordt gemaakt en lichte rode wijn, Cerasuolo genaamd, en de Trebbiano-druif. Belangrijkste steden zijn L'Aquila, Pescara en Teramo. De rivieren Pescara en Sangro doorkruisen dit gebied. Dankzij de afkoeling door de Apenijnen die hier op z'n hoogst zijn is het in dit hete Zuiden mogelijk goede wijn te maken.

Abstichen (D.)

Afhevelen = soutirage.

Abstufen (D.)

Het deklasseren van een wijn, zie 'repli'.

Acacia

Bloemenaroma vooral voorkomend in wijnen van Chenin Blanc en Romorantin, ook in sommige Chardonnay's.

Acariens (Fr.)

Wijngaardparasieten behorend tot de klasse van de Arachniden, die vooral de bladeren van de wijnstok aantasten.

Accad

Omstreden vinificatiemethode, toegepast in de Bourgogne met het doel zoveel mogelijk extract en kleur in rode wijn te verkrijgen. De schillen en het sap van de gekneusde druiven

worden gedurende 15 tot 25 dagen onder lage temperaturen in een afgesloten vat geweekt vòòr de alcoholische gisting.

Accolage (Fr.)

Het fixeren van de ranken aan het geleidingssysteem.

Acerbe (Fr.)

Franse degustatieterm: zeer wrang en zuur.

Acerbo (It.)

onrijp, groen. Een wijn die nog niet op dronk is en opvalt door een onaangenaam hoog zuurgehalte.

Acetaldehyde

Scheikundige stof die de tussenstap vormt bij de omzetting van ethylalcohol naar azijnzuur. Een wijn met een hoog gehalte aan acetaldehyde is meestal het gevolg van een fout tijdens de gisting of rijping.

Acetobacter micoderma aceti

= azijnzuurbacterie.

Aceton

Vluchtige organische verbinding die zeer weinig en in zeer kleine hoeveelheden in wijn voorkomt, en wijst op een fout in de wijn, veroorzaakt door boterzuurbacteriën.

Achteretiket

Klein etiket op de achterkant van de fles waarop informatie vermeld staat, meestal de herkomstbenaming.

Acide (Fr.)

Franse degustatieterm = Zuur: Brengt leven en frisheid. Woorden om de zuurtegraad te omschrijven: plat (=plat), mou (=week), tendre (=zacht), souple (=soepel), frais (=fris), vif (=levendig), pétillant (=tintelig), ferme (=stevig), dur (=hard), pointu (=scherp), vert (=onrijp), acidulé (=rins), âpre (=wrang), acide (=zurig).

Aciditeit

De zuurheid van de wijn: in wijn zitten allerlei zuren, deels afkomstig van de druif zelf, deels ontstaan door de gisting. Voldoende zuren dragen ook bij tot de bewaarcapaciteit van de wijn.

Acidulé (Fr.)

Franse degustatieterm: zie Acide

Acidulo (It.)

Licht zuur, rins.

Acino (It.)

De druif aan de wijnstok.

Aconcagua (Ch.)

Wijngebied in Chili, ten noorden van Maipo. Hier worden zwaardere wijnen gemaakt van Cabernet Sauvignon, Chardonnay en Sauvignon Blanc.

Acre (Eng.)

In Angelsaksische landen gebruikelijke oppervlaktemaat, die in Europa en de VS overeenkomt met ongeveer 41 are.

Adamado (Port.)

Aanduiding voor een zoete wijn.

Adega (Port.)

Wijnbedrijf.

Adelaide Hills (Austr.)

Wijngebied in South Australia, maakt deel uit van de Mount Lofty Range Zone. Hier worden krachtige, donkere, pruimachtige Pinot Noir, appel, peer en citruszure Chardonnay, Riesling, verfijnde Sauvignon Blanc, volle Sémillon, kruidige kersen Shiraz, en héél mooie Cabernet Sauvignon en Chardonnay gemaakt.

Adissi

Blauwe druivensoort van redelijke kwaliteit uit Armenië, geeft goede tafelwijn en dessertwijn.

Afdronk

Smaakvoortzetting van een wijn na het doorslikken, kan van kort tot heel lang zijn, een lange afdronk wijst op kwaliteit. Ook de intensiteit en het karakter van de afdronk bepalen de kwaliteit. Bepaalde fouten kunnen in de afdronk duidelijker worden, een dominantie aan tannine of zuren (bij bijvoorbeeld te jonge wijn) wordt meestal ook duidelijker in de afdronk. Ook finale genoemd.

Affinage (Fr.)

Zorgen die aan de wijn besteed worden vanaf het einde van de vinificatie tot aan de botteling.

Afleggen

De reeds lang bestaande praktijk om nieuwe planten te verkrijgen door een tak van een levende wijnstok te begraven die dan wortels vormt. Colares in Portugal is één van de laatste gebieden waar deze praktijk nog wordt toegepast.

Agassac, Château d' (Fr.)

Cru grand bourgeois exceptionnel Médoc, Lugon (Haut-Médoc).

AGE (Bodegas Unidas) (Sp.)

Acroniem van de initialen van de 3 families die deze verenigde bodegas in de Rioja in handen hebben. Maakt deel uit van de grootste wijngroep in Spanje, Bodegas y Bebidas. Hier worden correcte doch weinig opwindende wijnen gemaakt. De rode zijn heel fruitig (kersen, kriek en amandel).

Agenais, Vin de Pays de l' (Fr.)

Wijn afkomstig uit de wijngaarden rond de stad Agen, gemaakt van Sémillon, Muscadelle, Sauvignon Blanc, Merlot, Cabernet Sauvignon, Cabernet Franc en Malbec .

Aghiorghitiko

Blauwe druivensoort van goede kwaliteit vooral gecultiveerd in Griekenland. Geeft droge gecorseerde intens donkerrode wijnen die goed verouderen. De wijn van Néméa, bijgenaamd Hercules' Bloed wordt van deze druif gemaakt.

Aglianichello

Blauwe Italiaanse druif van goede kwaliteit, geeft verfijnde alcoholrijke wijnen.

Aglianico

Blauwe druivensoort van hoge kwaliteit, vooral aangeplant in Zuid-Italië. Levert zeer krachtige intense wijnen, rijk aan tannines en zuren.

Aglianico del Taburno (It.)

DOC in Campanië voor rode wijn van de Aglianico.

Aglianico del Vulture (It.)

DOC voor vooral droge rode wijn van de Aglianico-druif uit Basilicata in Zuid-Italië. Ook soms zoet (amabile) en zelfs spumante.

Agraria (It.)

Zie 'azienda agraria'.

Agressif (Fr.)

Fransen degustatieterm = Agressief: onaangenaam zuur, onaangename tannines, overdadig alcoholisch.

Agricola (Port., It.)

Zie 'coopertiva agricola' of 'azienda agricola'.

Agrume (Fr.)

Citrusfruit. Fruitaroma dat in heel veel droge witte en likoreuze wijnen voorkomt.

Aguardente de bagaceiro (Port.)

Gedistilleerde drank, zie 'marc'.

Aguardiente (Sp.)

zie 'marc'.

Aguja (Sp.)

Aanduiding voor licht mousserende wijnen (vino de aguja). De aanwezigheid van een geringe hoeveelheid koolzuurgas is typisch voor wijnen die sur lie zijn bereid. Pétillant (Fr.), frizzante (I.). in het Nederlands wordt vaak van tintelende wijnen gesproken.

Ahr (D.)

Meest noordelijk gelegen wijngedebied van Duitsland, ten zuiden van Bonn. Genoemd naar de zijrivier van de Rijn waarlangs de wijngaarden liggen. De wijnen worden hier gemaakt van Spätburgunder en Portugieser (lichte rode wijnen en rosé's).

Ahumat

Witte druivensoort van redelijke kwaliteit uit Zuid West Frankrijk, geeft fijne wijnen die goed bewaren.

Aigle (Zwits.)

Dorp in de streek Chablais, regio Vaud dat uitkijkt over de Rhône, waar die in het meer van Genève stroomt. De Chasselas wordt hier Dorin genoemd en men maakt er frisse tintelende wijn van. Ook mooie wijn van Pinot Noir.

Aigre (Fr.)

Fransen degustatieterm = zuur, scherp: hier spreekt men over een fout in de wijn, de wijn geurt en smaakt naar azijn.

Ain El Kelb

(= lett. hondenoog, wegens de “aders” op de druiven.) Tunesische tafel- en wijndruif die mooie witte wijnen geeft.

Airén

Witte druivensoort die massaal is aangeplant in Centraal-Spanje, zéér droogtebestendig. Zowel wijndruif als tafeldruif. Dominant in La Mancha en Valdepeñas waar hij vroeger zware alcoholische wijnen voortbracht. Door moderne vinificatiemethoden produceert hij lichtere en neutrale wijnen met een lichte fruitigheid. Deze wijn kan best jong gedronken worden. Wordt ook wel gebruikt voor rode wijn in assemblage met Cencibel. Het is de meest geteelde druivensoort in de wereld.

Aix-en-Provence, Coteaux d' (Fr.)

AOC uit de Provence: rosé, witte en rode elegante en verfijnde wijnen met veel warmte en kruidigheid, indien goed gemaakt.

Ajaccio (Fr.)

Eén van de beste Corsicaanse AOC's. Rode wijn en rosé van Sciacarello en witte wijn van Vermentino en Ugni Blanc.

Ajchikhvata

Witte druivensoort uit Georgië die zeer alcoholrijke wijn voortbrengt.

Akkachar

(=Lett. Parel) Algerijnse tafel-en wijndruif die verfijnde wijnen voortbrengt.

Aküzüm

Witte druivensoort van redelijke kwaliteit uit Turkije, geeft mooie zachte, volle, alcoholrijke goudgele wijnen.

Alambrado (Sp.)

Metalen siernetje op luxeflessen.

Albalonga

Witte duitse druivensoort, kruising van Rieslaner en Sylvaner. Geeft fruitige wijn met mooie zuren. Van overrijpe druiven verkrijgt men Auslese.

Albana

Witte Italiaanse druivensoort van goede kwaliteit. Geeft twee types wijn: de ene bijna droog, de andere zoet tot zeer zoet. Deze laatste kan hergisten in de fles en geeft dan een min of meer mousseux type. Beiden zijn goud- tot amberkleurig en bezitten een karakteristiek fruitaroma.

Albana di Romagna (It.)

DOCG in Emilia-Romagna voor witte wijnen gemaakt van Albana, normaal droog maar ook amabile, spumante, dolce en passita.

Albanello Bianco

Witte Italiaanse druivensoort (Sicilië) die mooie likeurwijnen voortbrengt.

Albariño

Witte druivensoort van zeer hoge kwaliteit uit het Spaanse Galicië, identiek aan Alvarinho. In Noordwest-Spanje, onder de naam Rias Baixas laat deze druif zijn potentieel zien én proeven. De wijn van deze druif wordt soms vergeleken met die van de Viognier.

Albariza(s) (Sp.)

(Albo = spaans voor wit). Spierwitte, zeer kalkhoudende, klei- en zandrijke bodem in het sherrygebied in Zuid-Spanje rond de stad Jerez de la Frontera.

Albarola

Witte Italiaanse (Ligurië) druivensoort. Geeft wijnen met aroma's van citrusfruit, witte en groene appel.

Alberello (It.)

Geleidingssysteem van de wijnstok in het Middellandse-Zeegebied. Afkomstig van een oude Griekse methode; de ranken worden niet met draad of houtwerk ondersteund, maar groeien in lage, dichte struikvorm.

Albillo

Witte Spaanse druivensoort die alcoholrijke wijnen voortbrengt met iets te weinig zuren.

Albino de Souza

Blauwe Portugese druivensoort die nogal grove intens gekleurde gecorseerde wijn voortbrengt.

Alcamo (It.)

DOC in Sicilië voor witte wijn van de Catarratto, Damaschino, Grecanico, Trebbiano Toscano.

Alcobaça (Port.)

IPR-gebied in Extremadure (Midden-Portugal) waar witte wijnen worden gemaakt van de Fernão Pires en Arinto en rode wijnen van de Periquita en Baga.

Alcohol

Ontstaat samen met koolzuurgas door de gisting van suikers. Het alcoholgehalte resulterend uit normale gisting mag maximum 15° bedragen. Wijnen met meer dan 15° alcohol zijn dus gemuteerd, vreemde alcohol is toegevoegd. Om 1° alcohol te bekomen, heeft men 17 g suiker nodig per liter voor witte wijn, en 18 g voor rode. Een alcoholrijke wijn streeft het gehemelte maar vermoeit sneller. Verschillende factoren beïnvloeden het alcoholgehalte in de wijn: de druivensoort, de bodem (kalk geeft alcoholrijker wijnen dan kiezel), het klimaat (in een warm klimaat zijn de wijnen gecorseerder) en het jaartal (hoe warmer hoe alcoholrijker). Alcohol moet steeds mooi versmolten zijn in de wijn.

Alcoholisch

Geur- en smaakindruk waarbij alcohol domineert, manifesteert zich vooral door een zekere alcoholwarmte in de mond.

Alcoholische gisting

Gisting waarbij de suiker in het druivensap wordt omgezet in evenveel delen alcohol als CO₂, deze gisting wordt veroorzaakt door gistcellen.

Alcool (Fr.)

Franse degustatieterm = Alcohol: verleent wijn zijn karakteristiek gewicht. Omschreven als (van te weinig naar teveel) aqueux (=waterachtig), maigre (=dun), léger (=licht), de corps moyen (=rijp), plein (=vol), généreux (=genereus), capiteux (=koppig), lourd (=zwaar), alcoolique (=alcoholisch), chaud (=vurig).

Alcoolique (Fr.)

Franse degustatieterm: zie Alcool.

Aleatico

Blauwe druivensoort van hoge kwaliteit. Ondanks zijn duidelijk Muscat-karakter is deze veel donkerder dan Muscat. Tafeldruif en wijndruif, maar vooral gebruikt om lichtkleurige zoete rode wijn te maken waarvan de beste de Aleatico dell' Elba is. Ook in Corsica, Chili, Californië en Australië verbouwd.

Aleatico di Gradoli (It.)

DOC voor zoete rode wijn van de Aleatico in de omgeving van het stadje Gradoli (Lazio).

Aleatico di Puglia (It.)

DOC voor zoete rode wijnen die in geheel Puglia mag gebruikt worden op voorwaarde dat ze van de Aleatico gemaakt worden. Er zijn verschillende versies, naargelang het residueel suikergehalte: Dolce naturale en Liquoroso.

Alella (Sp.)

Klein wijng gebied (DO) ten noorden van Barcelona waar mooie frisse fruitige en droge witte wijnen gemaakt worden van Xarel-lo en Grenache Blanc, rode wijnen en rosé van Grenache Noir, Ull de Llebre (=Tempranillo) en Merlot.

Alenquer (Port.)

IPR-gebied in Extremadure (Midden-Portugal) vooral bekend voor de aromatische witte wijnen van Arinto en Fernão Pires. Ook nog witte wijn van Jampal en Vital en rode wijn van Camarate, Mortágua, Periquita, Preto Martiho en Tinta Miúda.

Alentejo (Port.)

Wijng gebied in Midden-Portugal aan de grens met Spanje. Hier maakt men vooral rode wijn waarvan de mooiste vlot, vol, kruidig en complex zijn. De druivensoorten zijn naast de inheemse Periquita, Trincadeira en Aragonez (=Tempranillo) ook Cabernet Sauvignon en Carignan. Voor wit Arinto, Antão Vaz, Diagalves, Mantuedo en Roupeiro.

Alepou

Roze Griekse druivensoort, geeft rosé van hoge kwaliteit.

Alexander Valley (VS)

AVA in Sonoma County langs de Russian River. Chardonnay, Sauvignon Blanc, Cabernet Sauvignon, Merlot en Zinfandel zijn hier aangeplant.

Alezio (It.)

DOC in Apulië (in de hiel van Italië) voor rode en roséwijnen van de Negro Amaro.

Alfrocheiro Preto

Blauwe Portugese druivensoort. Geeft sterk gekleurde wijnen met aroma's van zwarte bessen en kruiden.

Algarve (Port.)

Droog warm gebied in Zuid-Portugal waar men eenvoudige wijntjes maakt. De bodem is een zeer zanderige en broze grès-bodem. Vier DOC's: Portimão, Lagoa, Tavira en Lagos. Zie aldaar.

Alicante (Sp.)

1. Zuidspaans wijng gebied rond Alicante waar rode en witte wijn met DO gemaakt wordt. Druivensoorten: Bobal, Monastrell, Tempranillo en Garnacha voor rode en rosé, Merseguera, Moscatel Romaro, Macabeo en Planta Fino voor witte wijn. Meestal zware alcoholische wijnen. 2. Synoniem voor Garnacha.

Alicante Bouschet

Blauwe druivensoort van middelmatige kwaliteit die voor diepkleurige rode wijn zorgt en een hoge opbrengst geeft. Het betreft een 'teinturier' (= druif gebruikt om extra kleur te geven aan dunne wijnen), die in de periode van 1865 tot 1885 door Henri Bouschet werd gekweekt uit de Grenache en de Petit Bouschet (=creatie van Henri's vader). Toegelaten in ongeveer 30 Franse departementen, ook op Corsica, Toscane, Calabrië, Portugal, voormalig Joegoslavië, Israël en Californië.

Alicante Branco

Witte druivensoort breed verspreid in het Middellandse Zeebekken. Tafel- en wijndruif. Gaf eertijds gerenommeerde wijnen in Mascara (Algerië). Geeft wijnen met aroma's van citrusfruit en groene appel.

Aligoté

Witte druivensoort van middelmatige kwaliteit. Komt uit de Bourgogne maar wordt meer en meer verdrongen door de betere Chardonnay. Men maakt er krachtige witte wijn van met vrij veel alcohol en een aanzienlijke zuurtegraad. Aroma's van bloemen en fruit, de smaak is droog en levendig. Zeer geschikt als basis voor kir. Aligoté-wijnen hebben de neiging snel te oxideren, waardoor ze stalg en notig gaan smaken. Het hoog zuurgehalte maakt hem geschikt om mousserende wijn van te maken. Ook aangeplant in Bulgarije, Roemenië en de voormalige Sovjetunie.

Alii Tierskii

Blauwe Russische druivensoort die vooral gebruikt wordt om hoogwaardige eaux-de-vie te maken genaamd Kizliarka.

Allappante (It.)

Smaaksensatie: wrang. Een wijn die hard en ruw is door een overmaat aan tannines.

Alleinbesitz (D.)

In exclusief eigendom. Fr.: monopole.

Allier (Fr.)

Eikenhout uit Midden-Frankrijk gebruikt om wijnvaten te vervaardigen. Dit hout heeft kleine poriën, waardoor afgifte van houtaroma's relatief klein is, geeft wel vrij veel tannine af. Wordt o.a. voor rode wijnen van Gamay en Pinot Noir gebruikt, maar ook voor Chardonnay.

Alluviale afzettingen

Daar rivieren in de loop der tijden een heleboel materialen en slib afzetten, wordt er geleidelijk aan een bodem gecreëerd die rijk zal zijn aan organisch materiaal. Dit type bodem is zelden geschikt voor wijnbouw.

Almacega

Witte Portugese druivensoort die excellente wijn voortbrengt.

Almacenista (Sp.)

Kleine sherryproducenten met eigen wijngaarden en soleras. Produceren van de mooiste sherry's die er te vinden zijn.

Almansa (Sp.)

DO in het uiterste oosten van de regio Castilla La Mancha. Hier worden vooral rode, rosé en clarete wijnen gemaakt van de rode Monastrell en Garnacha en de witte Merseguera.

Almeirim (Port.)

IPR-gebied in Ribatejo (Midden-Portugal) waar rode wijn wordt gemaakt van de Castelão Nacional, Baja, Periquita en Trincadeira Preta, en witte wijn van Arinto, Fernão Pires, Rabo de Ovelha, Tália, Trincadeira das Pratas en Vital.

Almerinsky

Witte druivensoort vooral aangeplant in Rusland en Roemenië. Zou een zaailing zijn van Ohanès. Geeft ordinaire wijn.

Aloirado (Port.)

Tawny, taankleurig.

Aloxe-Corton (Fr.)

Gemeentelijke AOC in de Côte de Beaune voor bijna uitsluitend rode Pinot Noir-wijn en een beetje witte Chardonnay-wijn op de gemeenten Aloxe-Corton en Ladoix-Serrigny. De appellatie omvat ook climats geklasseerd als premier cru.

Alsace (Fr.)

(1) Elzas. Wijnbouwgebied in Noord-Oost Frankrijk waar droge en frisse kwaliteitswijnen worden gemaakt van Riesling, Gewürztraminer, Muscat, Pinot Gris, Sylvaner, Pinot Blanc en Pinot Noir, Chasselas. (2) AOC voor witte wijnen uit het gehele gebied. Kan gevolgd worden door Klevener de Heiligenstein (=druivensoort, syn. Van Savagnin Rose) of Kaefferkopf. Deze laatste is een bekende wijngaard op de gemeente Ammerschwihr, indien geen cepage vermeld wordt, betreft het hier minstens 80% Gewürztraminer aangevuld met nobele rassen.

Alsace Grand Cru (Fr.)

AOC voor witte wijnen uit zorgvuldig geselecteerde wijngaarden in de Elzas, gemaakt van Riesling en Muscat (min. Alc.gehalte 10%), Gewürztraminer en Pinot Gris (min. Alc.gehalte 11%).

Altesse

Witte druivensoort vooral gecultiveerd in de Savoie. Men produceert er twee types wijn van, geassembleerd met Roussette of met andere druivensoorten (Chardonnay, Mondeuse Blanche): 1. wijn met AOC Roussette-de-Savoie, droog, gecorseerd, van 10 tot 13% vol., sterk geparfumeerd en van grote klasse: deze cru heet Marestel. 2. zoete witte wijn, schuimwijn en mousserende, gecommmercialiseerd onder de naam Bugey.

Altintas

Witte Turkse druivensoort, geeft aangename droge tot halfdroge tafelwijnen.

Alto Adige (It.)

Wijngebied rond Bolzano, ook wel Süd Tirol genoemd, wordt samen met Trentino ingedeeld in één gebied: Trentino-Alto Adige. Hier worden goede witte wijnen gemaakt van Riesling, Chardonnay, Müller-Thurgau, Pinot Gris, Pinot Bianco, Sylvaner, Sauvignon, Gewürztraminer en Moscato, rosé van Lagrein en Moscato Rosa en rode van Schiava, Cabernet Franc, Lagrein, Malvasia, Merlot, Pinot Noir en Cabernet-Sauvignon. Eveneens DOC steeds aangevuld met de naam van de gebruikte druivensoort. Het geheim van het succes van de wijn uit Alto Adige is het feit dat in Bolzano, de hoofdstad van de noordelijkste provincie van Italië, af en toe de hoogste temperaturen van het land gemeten worden, zelfs hoger dan in Palermo en Cagliari.

Alto Douro (Port.)

Subregio van het DOC-gebied Porto voor de beste basiswijnen van de grootste porto's.

Alvarelhão

Blauwe druivensoort van goede kwaliteit, voorkomend in geheel noordelijk Portugal. De wijnen van deze druif zijn meestal lichtrood en bezitten een hoge zuurtegraad. Ook geschikt voor roséwijn.

Alvarinho

Witte druivensoort van zeer goede kwaliteit. Portugees equivalent van de Spaanse Albariño. Geeft in het noordelijke subdistrict Monção een droge witte Vinho Verde. Hier wordt deze druif laag bij de grond verbouwd. De meeste witte Vinho Verdes zijn gemaakt van andere druiven en bezitten een hoog zuurgehalte, vrij veel koolzuur en een laag alcoholgehalte. Die van de Alvarinho-druif bevatten meer alcohol, zijn intenser en voller van smaak, zijn fruitiger en hebben doorgaans minder koolzuur.

Amabile (It.)

Een zoeter wijn dan Abboccato. Halfdroog.

Amaral

Blauwe Portugese druivensoort die ordinaire wijn voortbrengt met meestal een dominantie in zuren.

Amarante (Port.)

Regio waar rode Vinho Verde wordt gemaakt van Gatão en witte van Lixa.

Amaro (It.)

Bitter.

Amarone della Valpolicella (It.)

Beroemde DOC wijnen van hoge kwaliteit uit Veneto. Men laat de druiven eerst half indrogen waardoor de most zeer rijk is aan suikers en smaakstoffen. Men laat de most geheel uitgisten, waardoor er een droge rode wijn ontstaat met veel kracht, alcohol, zachtheid en een nobele bittere smaak. De droge versie dus van de oude Recioto.

Ambrato (It.)

Zie Ambré.

Ambré (Fr.)

Een amberkleurige wijn. Witte wijn krijgt bij het ouder worden een diep gouden amberkleurige tint. Deze kleurverandering is te wijten aan oxidatie van de kleurstof.

Amellal

Witte Algerijnse druivensoort die aangename witte wijnen voortbrengt. Bestaat in twee types, een kleine en een grote.

Amigne

Witte druivensoort uit het kanton Valais in Zwitserland. Geeft verfijnde alcoholrijke licht tannische wijnen.

Amontillado (Sp.)

Sherry die is gerijpt voorbij het fino stadium en een amberkleurige kleur heeft gekregen en een nootachtige smaak.

Amoroso (Sp.)

Zachte en zoete sherry, meestal van het oloroso-type.

Ampelografisch

Van ampelografie, de studie van de wijnstokken en de druivelaars.

Ampio (It.)

=Breed. Aanduiding voor wijn die bijzonder rijk en complex is met een vol boeket.

Ampurdan-Costa Brava (Sp.)

DO voor rode, witte en rosé-wijnen uit Noordoost-Spanje, tegen de Pyreneeën. Bekend voor zijn droge rosés en mousserende witte wijnen, de rode wijnen zijn krachtig en fruitig of zacht en houtgerijpt. Druivensoorten: Garnacha en Cariñena voor rood en rosé, Macabeo en Parellada voor wit.

Amselfelder (Joeg.)

Zoete rode wijn gemaakt van hoofdzakelijk Pinot Noir druiven, afkomstig uit Kosovo en Servië, meestal te zoet.

Amtliche Prüfungsnummer (D.)

Controlenummer verplicht voor Q.B.A - wijnen en Q.M.P - wijnen. Wordt verleend wanneer de wijn aan bepaalde eisen voor de betreffende categorie voldoet en bovendien, na geproefd te zijn door een keuringscommissie, is goedgekeurd. Het eerste nummer is het codenummer v.h. controlecentrum waar de wijn werd geanalyseerd, de volgende groep cijfers (2) coderen de plaats van botteling, de derde groep cijfers is het registratienummer v.d. bottelaar, de vierde groep cijfers is het volgnummer van de bottelaar dat alleen voor deze botteling geldt, en het laatste nummer wordt gevormd door de laatste twee cijfers v.h. jaar van botteling.

Amylalcohol

Een alcohol dat in zeer kleine hoeveelheden ontstaat tijdens de gisting en rijping van witte wijnen.

Añada (Sp.)

Jonge wijn van de laatste oogst. Term die gebruikt wordt in het sherry-gebied.

Anaëroob

Let.: geen zuurstof nodig hebbend. Gisting is een overwegend anaëroob proces, een proces onder afwezigheid van zuurstof.

Anbaugebiet (D.)

Of 'Gebiet' = wijnbouwgebied.

Ancellotta

Blauwe Italiaanse druivensoort. Geeft intens gekleurde wijn met weinig zuren, vooral gebruikt in assemblages. DOC Lambrusco Reggiano bevat er maximum 20% van.

Andalusië (Sp.)

Gebied in Zuid-Spanje, bestaande uit 8 provincies. Hier worden vooral versterkte wijnen gemaakt waaronder sherry. Vier DO's: Jerez y Manzanilla, Montilla-Moriles, Malaga en Condado de Huelva.

Anderson Valley (VS)

Kleine vallei in Mendocino County (Californië), gekend voor de productie van mousserende wijn volgens de methode champenoise. O.a. het champagnehuis Roederer is sinds 1985 in deze vallei actief.

Andron-Blanquet, Château (Fr.)

Cru grand bourgeois exceptionnel Médoc, gemeente Saint-Estèphe.

Añejo (Sp.)

=oud. Añejado por = gerijpt door.

Angelus, Château I' (Fr.)

Premier grand cru classé 'B' Saint-Emilion. In 1996 gepromoveerd van gewone grand cru classé naar premier grand cru classé 'B'. Rijke, intense, genereuze wijnen met zachte tannines, veel rijp fruit en zeer geconcentreerd.

Angludet, Château d' (Fr.)

Cru grand bourgeois exceptionnel Médoc, gemeente Margaux. Krachtige elegante fruitige wijn, ondergewaardeerd.

Animal (Fr.)

Fransen degustatieterm = animaal, dierlijk. Bv. mestig, zweterig, stalgeur, kattenpis... Komt vaak voor bij oude wijnen zoals Châteauneuf-du-Pape, Haut-Médoc, Bourgogne, Hermitage, Rioja.

Anjou (Fr.)

AOC-wijngebied in de Loirestreek voor rode en witte wijn. Druivensoorten: Chenin Blanc, Chardonnay en Sauvignon Blanc voor wit en Gamay en de Cabernets voor rood en rosé.

Anjou Coteaux de la Loire (Fr.)

AOC voor zowel droge, halfdroge als zoete witte Cheninwijnen uit de Loire.

Anjou Mousseux (Fr.)

AOC in de Loire voor witte en rosé mousserende wijn gemaakt met de méthode traditionnelle van Chenin Blanc, Gamay en de Cabernets. Moet minimum één jaar in contact blijven met de gistdroesem alvorens te degorgeren. Minimum 4 bar druk in de fles.

Anjou Pétillant (Fr.)

AOC in de Loire voor witte en rosé mousserende wijn gemaakt met de méthode traditionnelle van Chenin Blanc, Gamay en de Cabernets. Moet minimum zes maand in contact blijven met de gistdroesem alvorens te degorgeren. Minimum 2 bar druk in de fles.

Anjou-Gamay (Fr.)

AOC in de Loire voor uitsluitend rode wijn van de Gamay.

Anjou-Villages (Fr.)

AOC in de Loire voor uitsluitend rode wijn van de Cabernets en Gamay.

Anjou-Villages Brissac (Fr.)

AOC in de Loire voor uitsluitend rode wijn van de Cabernets en Gamay.

Annata (It.)

jaargang.

Ano (Port.)

jaargang.

Año (Sp.)

jaar.

Año, vino del (Sp.)

Vino del año is een wijn zonder houtrijping, meestal een wijn die in hetzelfde jaar moet gedronken worden.

Anreicheren (D.)

Chaptaliseren.

Ansonica

Witte Italiaanse (vooral eiland Elba) druivensoort. Geeft lichtgele wijnen met vooral aroma's van citrusfruit, pomelmoes en gemaaid gras.

Anthocyanen

Naam die aan stoffen gegeven wordt die de kleur in de wijn geven. In de chemie rangschikt men ze bij de polyfenolen.

Antioxidant (Fr.)

Stof die gebruikt wordt om oxidatie tegen te gaan. Bij vinificatie gebruikt men hiervoor meestal sulfiet of ascorbinezuur (Vit.C).

AOC (Fr.)

Appellation d'origine controlée of beschermde of gecontroleerde herkomstbenaming. Dit is de hoogste Franse wijn categorie, waarbij niet alleen de plaats waar de wijn gemaakt is, maar ook een bepaalde kwaliteit wordt vermeld. Deze kwaliteitsvermelding heeft te maken met de methodes voor druiventeelt en wijnbereiding in die bepaalde streek.

Aoûtement (Fr.)

Tijdens het groeien en het evolueren van de druivelaar, zal het nieuwe hout geleidelijk aan van groen naar bruin kleuren. Dit start doorgaans in de maand augustus = août in het Frans.

AP (D.)

Afkorting van Amtliche Prüfungsnummer.

Appassimento (It.)

Het laten indrogen van de druiven voor de passito-wijnen.

Appelzuur

Zuur dat ook in appels en ander fruit voorkomt, tijdens de malolactische gisting zich splitst in melkzuur en koolzuurgas.

Aprilia (It.)

DOC ten zuiden van Rome waar vooral witte wijnen worden gemaakt van de Trebbiano. Rode wijnen worden met Merlot en Sangiovese gemaakt.

Apulië (Puglia) (It.)

Warme en droge wijnregio in het uiterste zuiden van Italië (de hiel en hak van Italië). Levert enorme hoeveelheden eenvoudige wijn en sinds een aantal jaren zeer interessante en betaalbare droge witte en droge rode wijnen als Locorotondo, Salice Salentino, Squinzano en Copertino. Ook de iets duurdere Castel del Monte en Primitivo di Manduria kunnen indrukwekkend voor hun prijs zijn.

Aqueux (Fr.)

Franse degustatieterm: zie Alcool.

Aquileia (It.)

DOC in Friuli-Venezia Giulia voor rode en witte wijn waarvan de naam (zoals alle Friuliaanse DOC's) ontleend wordt aan de gebruikte wijnstoksoort: Cabernet Franc, Cabernet Sauvignon, Merlot, Pinot Bianco, Pinot Grigio, Refosco dal Peduncolo, Sauvignon, Tocai Friulano, Traminer, Riesling Renano en Verduzzo Friulani.

Aragon (Sp.)

De hoogvlakte van Aragon, aan drie zijden door bergketens van zee-invloeden afgesloten, heeft een hard en droog landklimaat. Tot voor de instelling van de DO-regio's was de wijn hier te zwaar, te alcoholrijk en vaak geoxideerd. Nu wordt in vier DO-regio's heel mooie wijn gemaakt: Somontano, Campo de Borja, Calatayud, en Cariñena. Vooral Garnacha voor rood en Macabeo voor witte wijn. Ook Tempranillo, Cabernet Sauvignon en Merlot aangeplant.

Aragonez (Port.)

Tempranillo.

Arame (Port.)

Fijn metalen netje, aangebracht om een luxefles.

Aramon

Blauwe druivensoort van minder goede kwaliteit die vooral voorkomt in Zuid-Frankrijk. Druif met heel hoge opbrengst die dunne lichtkleurige rode wijn voortbrengt en rosé, en die bestand is tegen allerlei ziekten en weersinvloeden.

Arbane

Oude witte druivensoort uit de Aube (Champagne). Wordt zeer laat rijp en geeft zeer lage rendementen, niet geliefd dus. Bracht eertijds excellente wijnen voort in warme jaren.

Arbois (Fr.)

1. Wijngebied en AOC uit de Jura. De hooggelegen wijngaarden produceren frisse lichte witte rode én roséwijnen van Savagnin en Chardonnay (wit), Poulsard, Trousseau, Gamay en Pinot Noir (roode en rosé). Ook de Vin Jaune maakt men hier. 2. Witte druivensoort uit de Loirevallei. In tegenstelling tot wat zijn naam doet vermoeden is deze druif niet afkomstig van en ongekend in Arbois. Geeft zachte mooie wijn met het karakter van de Chenin, maar met minder zuren en kwalitatief minder goed.

Arborea (It.)

DOC in Sardinië voor witte wijn van Trebbiano en rode wijn van Sangiovese.

Archanes (Gr.)

Zware rode wijn uit Kreta.

Arche, Château d' (Fr.)

Deuxième grand cru classé Sauternes.

Archet (Fr.)

zie 'en archet'.

Ardèche, Coteaux de l' (Fr.)

Herkomstbenaming van Vins de Pays (rood, wit en rosé) uit de Zuidfranse Ardèche. Zowel monocépages als assemblages van Grenache, Syrah, Cinsault, Cabernet Sauvignon, Merlot, Carignan, Viognier, Chardonnay en Sauvignon Blanc. Meestal lichte kruidige wijnen.

Areñas (Sp.)

Minder goede bodem in Andalucia (sherrygebied) bestaande uit bijna uitsluitend zand.

Areometer

Een luchtmeter of ook een meettoestel dat al vlottend de dichtheid van vloeistoffen meet.

Argant

Blauwe druivensoort uit Franche-Comté. Geeft sterk gekleurde (ossebloedkleur) en gecorseerde wijnen die vooral in assemblages worden gebruikt.

Argenteyre, Château l' (Fr.)

Producent uit Médoc van mooie klassieke wijnen.

Argilo-calcaire (Fr.)

Argile=klei; calcaire=kalksteen. Deze term duidt op een bodemsoort waarin deze twee elementen voorkomen.

Argilo-silicieux (Fr.)

Argile=klei; silice=silicium, dat vooral in zand voorkomt. Deze term duidt op een bodemsoort waarin deze twee elementen voorkomen.

Arinarnoa

Blauwe druivensoort die een kruising is van Merlot en Petit Verdot, verkregen in 1956 door Durquét. Geeft intens gekleurde fruitige fijne alcoholrijke wijn met soms iets grassigs.

Arinto

Witte druivensoort van heel goede kwaliteit uit Portugal. De druif heeft een hoge zuurtegraad en geeft aangename citrusachtige tonen aan de wijn. Bucellas uit Midden-Portugal moet 75% van deze druif bevatten. Oudere Arinto-wijnen krijgen aroma's van hars of petroleum en een rijke smaak.

Aristocratisch

Verfijnd en elegant, maar de term betekent ook: uniek, van zeldzame kwaliteit of uitstekend boven zijn soortgenoten. Gezegd van grote wijnen, zowel door traditie als door smaakeigenschappen.

Arjado (Port.)

Geleidingswijze voor druiven, vooral gebruikt in Minho waar Vinho Verde gemaakt wordt. De plant wordt langs draden tussen de bomen geleid.

Armagnac (Fr.)

Druivendistillaat uit Gascogne (onder Bordeaux). Gemaakt van Ugni Blanc, Folle Blanche en Colombard.

Armailhac, Château d' (Fr.)

Cinquième grand cru classé Médoc. Gemeente Pauillac. Heette van 1956 tot 1988 Château Mouton Baron Philippe, waardoor velen deze verwarden met Mouton-Rothschild, eerste cru.

Armazem (Port.)

Kelder.

Arnauld, Château (Fr.)

Cru bourgeois Médoc, Haut-Médoc. Soepele fruitige wijn, reeds jong te drinken.

Arneis

Witte druivensoort van zeer goede kwaliteit uit de Roeri-heuvels ten noorden van Alba in Piëmont. Indien goed gemaakt, geeft hij krachtige stenige wijnen met aroma's van wit fruit en rabarber. Er is ook een zoete passito-versie die zeer succesvol is.

Aroma

Fijne, kenmerkende geur van spijzen, dranken, vruchten enz.; karakteristieke geur. Aroma verwijst in het bijzonder naar de geuren afkomstig van de druif. Drie aromaniveaus worden

door de specialisten onderscheiden bij het degusteren: primaire (oorspronkelijke) aroma's, secundaire aroma's (die worden ontwikkeld tijdens het gisten), tertiaire aroma's (die ontstaan tijdens het verouderen).

Aromatique (Fr.)

Franse degustatieterm = aromatisch: wijn van druiven met een uitgesproken aroma (bv. Gewürtztraminer, Muscat, Sauvignon Blanc, Cabernet Sauvignon).

Arôme (Fr.)

Aroma. Zie ook 'bouquet'.

Arrábida (Port.)

IPR-gebied in Ribatejo (Midden-Portugal). Rode wijn van Castelão, Periquita (Fracès), Alfondegas en Cabernet Sauvignon. Witte wijn van Fernão Pires, Arinto, Moscatel de Sétubal, Rabo de Ovelha en Roupeiro.

Arriloba

Witte druivensoort, kruising van Raffiat de Moncade en Sauvignon Blanc bekomen door Durquety. Geeft verfijnde lichte wijnen.

Arrope (Sp.)

Ingedikte, vaak door inkoken verkregen most die wordt gebruikt om wijnen mee aan te zoeten.

Arrosée, Château I' (Fr.)

Grand cru classé Saint-Emilion. Klassieke zeer mooie wijnen.

Arruda (Port.)

IPR-gebied in Extremadura (Midden-Portugal) waar witte wijn wordt gemaakt van de Arinto en Fernão Pires en rode wijn van de Camarate, Periquita en Tinta Miuda.

Arrufiac

Witte druivensoort uit de Pyreneeën (Vic-Bilh). Geeft alcoholrijke aromatische wijnen met het karakter van mader, aroma's van gedroogd fruit en perzik.

Arvine

Witte Zwitserse (Valais, Martigny) druivensoort. Geeft edele gecorseerde wijnen met mooie aciditeit en aroma's van abrikoos en citrusfruit.

Aschtarak

Zie Tchilar.

Aspero (Sp.)

Âpre, wrang. Term voor wijn die onaangenaam veel tannine bevat.

Asprinio Bianco

Witte Italiaanse druivensoort die licht alcoholische, lichtgekleurde wijnen voortbrengt met net voldoende zuren.

Assario Roxo

Blaauwe druivensoort vooral voorkomend in Dão (Portugal). Geeft alcoholrijke wijnen met veel zuren.

Assembleren

Samenvoegen, na de wijnbereidingen worden wijnen afkomstig van verschillende wijnstoksoorten, met elkaar tot een evenwichtig geheel door elkaar gemengd.

Assenovgrad (Bulg.)

Wijngebied in Zuid-Bulgarije waar van de Mavrud krachtige fruitige kruidige rode wijnen gemaakt worden.

Assyrtiko

Witte druivensoort van goede kwaliteit uit Griekenland. Brengt karaktervolle wijn voort met mooie zuren.

Asti (It.)

DOCG en provincie in Noord-Italië (Piëmonte), bekend om zijn mousserende wijnen en zijn Muscat-wijnen: de Asti Spumante (ca 12% alc.) en Moscato d'Asti (ca 10% alc.), allebei gemaakt van de Muscat à petits grains en meestal met de Charmat-methode.

Asti Spumante (It.)

zie 'Asti'.

Astringence (Fr.)

Franse degustatieterm = Astringentie. Samentrekkend, wrang gevoel van droogheid veroorzaakt door tannines, zoals je krijgt bij het eten van nog niet volledig gerijpte kastanjes.

Astringent (Fr. en NI.)

Wrang of samentrekkend. Smaakimpressie die wordt veroorzaakt door tannines, men krijgt een droog 'samentrekkend' (meestal onaangenaam) gevoel op het tandvlees.

Aszú (Hong.)

Aanduiding voor zeer zoete wijn gemaakt van door pourriture noble aangetaste druiven.

Aszú Eszencia (Hong.)

De mooiste en zoetste, hoogste kwaliteit van Tokajwijnen, intens zoet, rijk en verfijnd. Uitsluitend pourriture noble-druiven. Bevat minstens 180 g restsuiker per liter.

Athiri

Witte druivensoort uit Griekenland. Tafel- én wijndruif. Geeft alcoholrijke wijnen van goede kwaliteit, ook Vin Santo.

Atlas Peak (VS)

AVA in Napa County (Californië), vernoemd naar het hoogste punt in de bergen. Belangrijkste druivensoorten zijn Cabernet Sauvignon, Chardonnay en Sangiovese. O.a. Bollinger plant hier Sangiovese aan.

Attaque (Fr.)

De eerste indruk van de wijn in de mond. (Lett.: aanval)

Aubin Blanc

Witte druivensoort uit de Lorraine (Frankrijk). Geeft witte wijnen van degelijke kwaliteit met aroma's van citrusfruit, groene appel en asperges.

Aubin Vert

Witte druivensoort uit de Lorraine (Frankrijk). Geeft witte wijnen van matige kwaliteit met vooral aroma's van citrusfruit.

Aubuis (Fr.)

Bodemtype in Touraine (Loire): mengeling van kalk en klei aan de basis van hellingen, zeer geschikt voor Chenin Blanc.

Aubun

Blaauwe druivensoort van goede kwaliteit uit Zuidoost-Frankrijk. Brengt lichtgekleurde redelijk alcoholrijke karakterloze wijn voort. Syn.: Cunoise, Moutard.

Auckland Region (VS)

Wijnregio in Nieuw-Zeeland (North Island). Vooral Cabernet Sauvignon en Merlot geven hier mooie wijnen.

Aude, Vin de Pays de l' (Fr.)

Herkomstbenaming voor lichte fruitige meestal rode wijn uit het departement Aude in Frankrijk. Ondanks de zeer grote productie verbetert de kwaliteit de afgelopen jaren.

Aus eigenem Lesegut (D.)

Afkomstig uit eigen wijngaarden.

Ausbau (D.)

= (fr.) élevage = rijping, opvoeding.

Ausbruch (D.)

Prädikat voor Oostenrijkse wijn die zoeter is dan Beerenauslese en minder zoet dan Trockenbeerenauslese.

Auslese

Duitse of Oostenrijkse wijn gemaakt van uitgekozen trossen van bijzonder rijpe druiven, gewoonlijk resulterend in een natuurlijke zoete wijn. Nochtans wordt droge auslese meer gemaakt. Bij goede wijnsoorten kan er een selectie gebeuren van druiven met 'nobe' schimmel (botrytis cinerea).

Ausone, Château (Fr.)

Premier grand cru classé 'A' Saint-Emilion. Wordt samen met die van Château Cheval-Blanc als de topwijn van Saint-Emilion beschouwd.

Autoclavi (It.)

Grote drukkbestendige gistingstanks.

Autolyse

Het uiteenvallen van weefsels en organen door de activiteit van hun eigen enzymen. In het geval van wijn zijn het vooral de gistcellen, die na hun activiteit van het vergisten uiteenvallen in allerlei aminozuren en andere stoffen. Deze stoffen worden in de wijn opgenomen en verrijken de wijn, zowel in smaak als in geuren.

Autovinificateur (Fr.)

Vinificatiesysteem voor rode wijn: met de hulp van constante vorming van koolzuurgas tijdens de gisting, wordt regelmatig wijn omhoog gepompt en terug boven de koek met schillen en pitten uitgestort, waardoor meer kleur-, geur- en smaakstoffen geëxtraheerd worden. Heeft hetzelfde effect als de remontage.

Auxerrois

syn. voor Malbec.

Auxerrois Blanc

Witte druif van goede kwaliteit, vooral voorkomend in de Elzas, de Moezel en Luxemburg. Lijkt als twee druppels water op de Pinot Blanc. Karakteristiek voor de soort is zijn goede vorstbestendigheid, waardoor de vruchtjes vroeg rijpen en een nodig zuurgehalte nog niet is afgebouwd. De opbrengst is dan wel gering. In goede jaren geeft de Auxerrois opwindende wijnen die rijker geuren dan die van de Pinot Blanc.

Auxey-Duresses (Fr.)

Gemeentelijke AOC in de Côte de Beaune voor rode wijn van Pinot Noir en wit van Chardonnay op de gelijknamige gemeente. De appellatie omvat ook climats geklasseerd als premier cru.

AVA (V.S.)

= American Viticultural Area. Is een herkomstbenaming, een gebied met grenzen gevormd door geografische factoren zoals klimaat, bodemsoorten en hoogte, natuurlijke eigenschappen en soms historische zaken. Als een etiket een AVA aangeeft, moet minstens 85% van de druiven in die wijn uit dat gebied komen. Er zijn 153 gebieden in de VS die door de BATF (=Bureau voor Alcohol, Tabak en Vuurwapens) worden erkend.

AVDQS

zie VDQS

AVEPOD (Port.)

Staat voor Associação de Viticultores Engarrafadores dos Vinhos do Porto e Douro. Is een vereniging van onafhankelijke wijnbouwers, met één of meerdere quintas die als doel heeft de belangen van de leden te verdedigen.

Aversa (It.)

DOC in Campanië (ten noorden van Napels) voor witte wijn van de Asprinio.

Avesso

Witte druivensoort uit Portugal die alcoholrijke wijn voortbrengt met vooral aroma's van wit fruit.

Ayl (D.)

Eén van de hoogste dorpjes in de regio Moezel-Saar-Ruwer waar heel mooie, pittige Rieslings worden gemaakt.

Azal Branco

Witte druivensoort van goede kwaliteit uit Portugal (streek van de Vinho Verde's) die mooie lichte wijnen geeft met een heel speciaal aroma als van de Riesling.

Azal Tinto

Blauwe druivensoort van redelijke kwaliteit uit Portugal (Douro, Minho, Beira Litoral). Geeft intens gekleurde wijn, vooral gebruikt om rode Vinho Verde te maken.

Azienda agraria of Azienda agricola (It.)

Wijngoed in particulier bezit waar alle wijnen worden gemaakt van druiven uit eigen wijngaarden.

Azienda agricola (It)

Italiaanse term voor een wijngoed dat uitsluitend eigen druiven perst.

Azienda vinicola (It.)

Wijnproductiebedrijf dat geen eigen wijngaarden bezit, maar de druiven aankoopt van wijnboeren.

Azienda vitivinicola (It.)

Wijngoed in particulier bezit dat eigen wijngaarden bezit, maar ook druiven aankoopt bij andere bedrijven.

Azijnsteek

Fout in de wijn, in de geur ruikt men azijn. Veroorzaakt door een besmetting met de azijnzuurbacterie, meestal het gevolg van slechte hygiëne bij de vinificatie.

Azijnzuur

zie Zuren.

Azijnzuurbacterie

Bacterie die ethylalcohol (ethanol) omzet in azijnzuur. Wetenschappelijke naam = *Acetobacter micoderma aceti*.

Babeasca Alba

Witte druivensoort uit Roemenië die ordinaire wijnen voortbrengt.

Babeasca Neagra

Blaauwe druivensoort van goede kwaliteit uit Roemenië.

Babi

Blaauwe druivensoort van zeer goede kwaliteit uit Kroatië die zachte volle wijnen geeft.

Bacchus

Witte druivensoort van goede kwaliteit. Professor B. Husfeld van de proefschool Geilweilerhof bij Siebeldingen (nabij Landau in der Pfalz) is de schepper van deze druivenvariant die in 1972 werd erkend. Kruising van (Silvaner x Riesling) met Müller-Thurgau. Productieve, vroegrijpe soort met echter soms te laag zuurgehalte. De betere wijnen rijpen uitstekend en bezitten een mooie kruidigheid en fruitigheid.

Bacharach (D.)

Klein middeleeuws stadje aan de zuidpunt van Mittelrhein waar superwijn wordt gemaakt van vooral de Riesling.

Baco Blanc

Witte druivensoort van minder goede kwaliteit, uitsluitend gebruikt om te distilleren, o.a. in Armagnac en Cognac.

Bad Kreuznach (D.)

Stad in de Nahe met enkele van de beste wijngaarden van de streek.

Badacscony (Hong.)

Wijngebied ten noorden van het Balatonmeer, waar zéér mooie wijnen gemaakt worden. Vooral rijke volle witte wijn. De bodem is van vulkanische oorsprong. Druivensoorten hier zijn Welschriesling (=Olasz Rizling), Grauer Mönch (of Szürkebarat = Pinot Gris), Gewürztraminer, Riesling, Sauvignon Blanc, Muscat Ottonel, en de Kéknyelu.

Baden (D.)

Wijngebied in Zuid-Duitsland, zuidelijkste en warmste wijngaardstreek in Duitsland. Door het warmere klimaat bevatten de wijnen hier meestal minder zuren, ze zijn ook voller en zachter. Belangrijkste druivensoorten zijn hier de Spätburgunder en de Ruländer (Pinot Gris).

Baden-Württemberg (D.)

zie Württemberg.

Badische Bergstraße (D.)

Wijngebied ten noorden van Baden waar men mooie wijnen maakt van Müller-Thurgau, Ruländer en Riesling.

Baga

Blauwe druivensoort van goede kwaliteit uit Portugal, vooral aangeplant in de Bairrada, Dão en Minho. Deze kleine zwartpaarse druif met taai velletje rijpt laat en is resistent tegen plantenziekten. Men maakt er diepe volpaarse wijn van met een intens fruit en rijk aan tannine. Karakteristiek zijn de geur en smaak van gedroogde pruimen.

Bagaço (Port.)

= marc.

Bag-in-box

Letterlijk 'zak-in-de-doos': wijn in een literpak, voorzien van een kraan voor het aftappen en tegenwoordig ook vaak van een stikstofpatroon, die de oxidatie van de wijn in de box vertraagt.

Bairrada (Port.)

D.O. voor rode, droge witte en mousserende witte wijnen uit het gebied iets ten noordwesten van Coimbra (Noord-Portugal). Voor rode wijn gebruikt men meer en meer Trincadeira en Bastardo ten koste van de Bagadruif die een hoog zuur- en tanninegehalte heeft. Voor witte wijn gebruikt men naast veel lokale druivensoorten ook de Arinto, Chardonnay en Sercial. De witte wijnen zijn fris fruitig en kruidig.

Baixo Corgo (Port.)

Subregio van het DOC-gebied Porto voor witte en eenvoudige portwijnen.

Balans

Verhouding tussen de belangrijkste eigenschappen van een wijn, zuurgehalte, alcoholgehalte, fruit en bij rode wijn nog tannine.

Balatonmeer (Hong.)

Geliefd Hongaars vakantieoord en belangrijk wijngebied. Verschillende wijnstreken liggen langs de oevers: Dél-Balaton aan de zuidoever, Badacsony, Balatonmellék en Balatonfüred-Csopak langs de noordoever. Naast Sauvignon Blanc, Chardonnay, Rheinriesling, Traminer en Müller-Thurgau ook mooie wijnen van inheemse soorten: Kéknyelu en Szürkebarat.

Balearen (Sp.)

Het overgrote deel van de wijngaarden bevindt zich op het grootste van de drie Balearische eilanden: Mallorca. Eén DO: Binissalem. Alcoholrijke bleke rode wijnen van Manto Negro, Callet, Tempranillo, Monastrell en Cabernet Sauvignon, meestal saai witte wijn van Moll, Macabeo, Parellada, Moscatel en Chardonnay.

Balestard-la-Tonnelle, Château (Fr.)

Grand Cru Classé Saint-Emilion. Krachtige volle intens fruitige typische Saint-Emilion.

Balling (E.)

In Zuid-Afrika gebruikelijke methode om de mostconcentratie te meten; komt min of meer overeen met brix in de VS.

Balthasar

Wijnfles van 12 liter, is dus 16 maal de inhoud van een standaardfles.

Ban des vendanges (Fr.)

Begindatum van de oogst, door de overheid vastgelegd.

Bánáti Rizling

Witte Hongaarse druivensoort, komt ook voor in Roemenië en Servië. Geeft over het algemeen neutrale ordinare wijn.

Bandol (Fr.)

Klein AOC-wijngedebied in de Provence waar van min. 80% Mourvèdre (aangevuld met Grenache, Cinsault, Syrah en Carignan) van de mooiste, krachtige, warme en kruidige rode wijn maakt. Ook krachtige droge rosés (zelfde cepages als rood) en een klein beetje witte wijn (Clairette, Bourboulenc, Ugni Blanc en Sauvignon). De rode wijn mag maar verkocht worden na 18 maanden rijping op vat, de witte en rosé na 8 maanden rijping op vat.

Banyuls (Fr.)

AOC voor Vin doux naturel uit Zuid-Frankrijk, juist boven de Spaanse grens. Vooral rood en rosé. Wit, strogeel of goudgeel is zeldzaam. Gemaakt van Grenache (minstens 50%) en een beetje Muscat en Macabeo. De most moet 252 g suiker per l hebben. 18 maanden vatlagring.

Banyuls Grand Cru (Fr.)

AOC voor een selectie van de beste Banyuls met minimum 75% Grenache en 30 maanden vatlagring.

Banyuls Rimage (Fr.)

AOC voor Banyuls die vroegtijdig (tussen 6 en 12 maanden) gebotteld is om het fruit te behouden (tragere evolutie in een gesloten milieu).

Bar(r)oque

Witte druivensoort uit het Zuid-Westen van Frankrijk. Geeft alcoholrijke wijn met een aangenaam boeket dat aan Sauvignon doet denken (men dacht vroeger dat dit een kruising was van Folle Blanche en Sauvignon).

Barbaresco (It.)

DOCG voor krachtige tanninerijke en zuurrijke rode wijn uit Piëmonte, gemaakt van de Nebbiolo. Geproduceerd rond Barbaresco, Neive, Treiso en een stukje van Alba. Het zijn zeer geurige wijnen met aroma's van truffel, rokerigheid en viooltjes. De wijnen moeten minimum twee jaar oud zijn voor ze verhandeld worden (riserva meer dan 4 jaar), waarvan minimum één jaar in eikenhouten vaten. Van de mooiste Italiaanse wijnen.

Barbera

Blauwe druivensoort van goede kwaliteit met hoge opbrengst uit Noord-Italië, waarvan wijn met dezelfde naam gemaakt wordt. Levert wijn in alle kwaliteiten. Heeft een hoog zuurgehalte wat hem geschikt maakt voor warmere streken.

Barbera d'Alba (It.)

DOC in Piëmonte voor rode wijn van de Barbera.

Barbera d'Asti (It.)

DOC in Piëmonte voor rode wijn van de Barbera.

Barbera dei Colli Tortonesi (It.)

DOC in Piëmonte voor rode Barbera-wijn.

Barbera del Monferrato (It.)

DOC in Piëmonte voor rode wijn van de Barbera.

Bardo (Port.)

Geleidingswijze voor druiven waarbij men de planten langs draden tussen houten, betonnen of granieten palen laat groeien.

Bardolino (It.)

DOC in Veneto voor lichte, rode, zeer fruitige wijn en rosé, gemaakt van de Corvina-druif eventueel aangevuld met Rondinella, Molinara, Negrara, Rossignola, Barbera, Sangiovese of Garganega. Op zijn best heerlijk soepel, zacht, fris en genuanceerd. Meestal goedkoop, fruitig en waterig.

Barnsteenzuur

zie Zuren.

Barolo (It.)

Van de allerbeste rode wijn uit Piëmonte met DOCG, gemaakt van de Nebbiolo. Geproduceerd ten Zuiden van Turijn, rond het stadje Barolo op het territorium van 8 gemeenten. Hij wordt drie jaar bewaard, waarvan twee op vat, voor hij gebotteld wordt in bourguignonnes, en dan wordt hij nog enige tijd gerijpt. De wijn is krachtig, gecorseerd (op z'n minst 13%Vol), mooi intens granaatrood, met aroma's van framboos en truffel, pruimen en chocolade, en zelfs teer na verouderen. Hij kan etherisch zijn als de geur van viooltjes. De wijnen van vier jaar mogen de vermelding 'riserva' toevoegen, die van meer dan vijf jaar 'riserva speciale'. In deze streek komt de Nebbiolo tot een grotere rijping, wat het verschil verklaart met de Barbaresco.

Barossa Valley (Austr.)

Wijngebied in het zuiden van Australië nabij Adelaide, met verschillende microklimaten. Hier worden vooral wijnen gemaakt van Riesling (in de koelere heuvels), Syrah en Carignan (in het warmere dal) en verder nog van Cabernet Sauvignon en Malbec.

Barra (Port.)

Een hoog leidsysteem waarbij de scheuten zo gesnoeid worden dat ze langs een enkelvoudig koord worden geleid op een hoogte van tussen 1 en 1,5 meter.

Barrica (Sp.)

=barrique

Barrique (Fr.)

Klein vat van Frans eikenhout (meestal van hout uit de Allier, Tronais, Limousin of Vozezen) met een inhoud van 225-228 liter. De binnenkant wordt meestal boven een vuur gebrand, wat meer of minder sterke 'getoaste' accenten in de wijn kan opleveren.

Barros (Sp.)

Minder goede bodem in Andalucia (sherrygebied), bestaande uit zand en klei.

Barsac (Fr.)

AOC en gemeente in Sauternes waar men zoete wijnen als Sauternes maakt. Slechts de wijnen van de gemeente Barsac kunnen deze AOC bekomen. Een ietwat eigenaardige situatie, daar de wijnen terzelfdertijd ook de benaming Sauternes mogen hebben (=zээр uitzonderlijk in het AOC-gebeuren).

Basilicata (It.)

Wijngebied in Zuid-Italië, tussen Apulië en Calabrië, waar men de prachtige Aglianico del Vulture maakt.

Basiswijn

De wijn die men als basis gebruikt voor het maken van een andere wijn. Zo maakt men bijvoorbeeld eerst een basiswijn om er daarna een mousserende van te maken.

Bas-Médoc (Fr.)

In de Médoc onderscheidt men de Médoc die men ook wel Bas-Médoc noemt en de Haut-Médoc. Zie Médoc.

Bastardo

Blauwe druivensoort die behoort tot de top-portrassen, één van de 9 variëteiten waaruit het rode-portmengsel voor minstens 60 % moet bestaan. Hij heeft een hoge opbrengst en een hoog suikergehalte. In Frankrijk noemt men hem Trousseau. Hij wordt in de Jura samen met de Poulsard tot droge rode wijn verwerkt. In Australië aangeplant onder de naam Cabernet Gros.

Bastardo Magaratchsky

Blauwe druivensoort verkregen door kruising van Bastardo en Saperavi, vooral voorkomend in Oekraïne en Moldavië. Geeft dessertwijnen van zeer goede kwaliteit.

Basto (Port.)

Regio waar Vinho Verde met hoge zuurtegraad wordt gemaakt van vooral de Azal-druif.

Bastor-Lamontagne, Château

Cru Bourgeois Sauternes.

Batailley, Château (Fr.)

Cinquième grand cru classé Médoc, gemeente Pauillac.

Bâtard-Montrachet (Fr.)

AOC Grand Cru voor witte wijn van de Chardonnay op de gemeenten Puligny-Montrachet en Chassagne-Montrachet (Bourgogne-Côte de Beaune).

Bâtonnage (Fr.)

Tijdens het gisten wordt het bezinksel, dat uit residu's van uitgewerkte gist bestaat, omgeroerd. Dit gebeurt met een stok (=bâton) vandaar de term 'bâtonnage'.

Baumé (Fr.)

Schaal voor het meten van de potentiële alcoholgraad bij het 'wegen' van de geplette druiven. Het is eerder bij toeval dat het resultaat van deze meting ongeveer overeenstemt met het alcoholgehalte van de wijn na de gisting.

Baux-en-Provence, Coteaux des (Fr.)

AOC uit Zuid-Frankrijk, naast de AOC Coteaux d'Aix-en-Provence met vergelijkbare wijnen. Deze opwindende AOC toont aan dat je met biologische wijnbouw prachtige resultaten kan bekomen. Syrah is hier de belangrijkste druif. Ook Grenache en Cabernet Sauvignon. Weinig witte van Ugni Blanc, Clairette, Grenache Blanc en Sauvignon Blanc.

Béarn (Fr.)

Wijngebied in Zuidwest-Frankrijk in de buurt van de Pyreneeën waar rode en roséwijn wordt gemaakt van Tannat, aangevuld met de Cabernets, Manseng Noir, Courbu Rouge en Fer Servadou, en witte van dezelfde druivensoorten als de Jurançon.

Beaujolais (Fr.)

Regionale AOC en zuidelijkste deel van de Bourgogne. Groot gebied met grote productie waar vooral rode wijn wordt gemaakt van de Gamay, soms Pinot Noir. De hier gebruikte vinificatiemethode, macération carbonique, geeft soepele, intens fruitige wijnen met veel frisheid. De weinige witte wijn wordt gemaakt van Aligoté en Chardonnay. Er zijn 4 kwaliteitscategoriën: Beaujolais, Beaujolais Supérieur, Beaujolais Villages en Cru du Beaujolais. De laatste twee komen uit het noordelijk gedeelte van het gebied waar op de graniet-bodem de mooiste Beaujolais worden gemaakt. De tien crus zijn: Brouilly, Chénas, Chiroubles, Côte de Brouilly, Fleurie, Julié纳斯, Morgon, Moulin à Vent, Régnié en Saint-Amour.

Beaujolais nouveau (Fr.)

=lett.: de nieuwe beaujolais, dus de wijn van de laatste oogst. Hij mag al in november, dus direct na de oogst, of pas in februari of maart op de markt gebracht worden, in tegenstelling tot de Beaujolais primeur, die vanaf de derde donderdag van november mag worden verkocht. Deze laatste is dus de eerste wijn van de nieuwe oogst, een fruitige soepele frisse wijn die gemakkelijk wegdrinkt, maar meestal niet fantastisch is van kwaliteit.

Beaujolais primeur (Fr.)

zie Beaujolais nouveau.

Beaujolais Supérieur (Fr.)

Regionale AOC voor Beaujolaiswijnen met 0,5% meer alcohol dan de gewone Beaujolais.

Beaujolais-Villages (Fr.)

Regionale AOC voor vooral rode wijn van Gamay, eventueel Pinot Noir, rosé van dezelfde cépages en witte wijn van Aligoté en Chardonnay in de Beaujolais. Beaujolais-Villages kan ook vervangen worden door Beaujolais gevolgd door de naam van de gemeente waarvan de wijn afkomstig is.

Beaumes de Venise (Fr.)

Zoete dessertwijn uit het zuidelijke Rhônegebied, gemaakt van Muscat à petits grains.

Beaumont, Château (Fr.)

Cru Bourgeois Médoc, Haut-Médoc.

Beaune (Fr.)

Gemeentelijke AOC in de Côte de Beaune voor vooral rode wijn van Pinot Noir en een beetje wit van Chardonnay op de gemeente Beaune. De appellatie omvat ook climats geklasseerd als premier cru.

Beaunois (Fr.)

syn. voor Chardonnay.

Beau-Séjour Bécot, Château (Fr.)

Premier grand cru classé 'B' Saint-Emilion. Gedeclasséerd in 1985 van premier cru naar grand cru classé en terug gepromoveerd naar premier cru in 1996.

Beauséjour, Château (Fr.)

Premier grand cru classé 'B' Saint-Emilion.

Beau-Site, Château (Fr.)

Cru grand bourgeois exceptionnel Médoc, gemeente Saint-Estèphe.

Beeren (D.)

= bessen, de afzonderlijke druiven.

Beerenauslese (D.)

Duitse of Oostenrijkse wijn van afzonderlijk uitgekozen druiven, die steeds overrijp zijn (waarschijnlijk aangetast door pourriture noble) en dus zeer zoet.

Beichun

Blauwe druivensoort, gekruisd uit de Chinese *Vitis amurensis* en de Europese *Vitis Vinifera*. Is vorst- en ziekteresistent, heeft hoge opbrengst en brengt meestal zoete dessertwijnen voort. Vooral aangeplant in China.

Beiras Vinho Regional (Port.)

Gevariëerde streek in Centraal Portugal, omvat de DOC's Bairrada en Dao.

Belair, Château (Fr.)

Premier grand cru classé 'B' Saint-Emilion.

Bel-Air-Marquis-d'Aligre, Château (Fr.)

Cru grand bourgeois exceptionnel Médoc, gemeente Margaux.

Belemnite (Fr.)

Naam van een bepaald fossiel dat men in de krijtlaag van de Champagnebodem terugvindt en de referentie voor de afbakening van de AOC van de Champagne.

Belgrave, Château (Fr.)

Cinquième grand cru classé Médoc, Saint-Laurent (Haut-Médoc).

Beli (Joeg.)

=wit.

Beli Pinot (Joeg.)

= Pinot Blanc.

Bellet (Fr.)

AOC uit de Provence, ligt bij wijze van spreken in de tuin van Nice. Witte wijn met Rolle als basisdruif, aangevuld met Chardonnay. Rood en rosé van Folle Noir (Fuella), Braquet, Grenache en Cinsault.

Bellevue, Château (Fr.)

Grand cru classé Saint-Emilion. Niet te verwarren met de 22 andere Châteaux Bellevue's in Bordeaux.

Bellone

Witte druivensoort van goede kwaliteit vooral voorkomend in Latium (Italië). Geeft harmonieuze wijnen.

Bel-Orme-Tronquoy-de-Lalande, Château (Fr.)

Cru bourgeois Médoc, Haut-Médoc.

Bendigo (Austr.)

Streek in Victoria, Central Victoria Zone, uitermate geschikt voor rode wijn. De subregio Heathcote is een superstreek voor Syrah.

Beneficio (Port.)

Geselecteerd deel van de druivenoogst dat goed genoeg is om te worden gebruikt voor de bereiding van port.

Bentoniet

Zeer fijn poeder met een microscopisch kleine korrel dat als klaringsmiddel bij de wijnbereiding wordt gebruikt. Dit poeder is gemaakt van diatomeeën, kiezelwieren (familie van algen) die zowel in zout water als in de zee voorkomen.

Béquignol

Blauwe druivensoort uit het Zuid-Westen van Frankrijk. Komt weinig voor en wordt niet meer aangeplant. Geeft lichte soepele wijn.

Berbecel

Witte druivensoort vooral voorkomend in Roemenië. Ook in Bulgarije onder de naam Kokorko. Geeft meestal gewone tafelwijnen en mousserende wijnen. Kan bij beperkt rendement heel mooie krachtige wijnen opleveren.

Bereich (D.)

Wijnbouwdistrict.

Bergat, Château (Fr.)

Grand cru classé Saint-Emilion. Weinig gekende klassieke grand cru classé.

Bergerac (Fr.)

AOC-wijngebied ten oosten van Bordeaux waar men volle fruitige rode wijn maakt van Cabernet Sauvignon, Cabernet Franc, Merlot en Malbec, en droge frisse witte wijnen van Sémillon, Sauvignon en Muscadelle, ook een beetje rosé.

Bergeron

Wijnstok in de Savoiewijngaard, synoniem voor Roussette.

Berliquet, Château (Fr.)

Grand cru classé Saint-Emilion.

Bernkastel (D.)

Hét stadje van de Moezelwijnen. Van de Müller-Thurgau worden hier zeer grote hoeveelheden slappe wijn gemaakt met de naam Bereich Bernkastel. Rond Bernkastel liggen de beste wijngaarden van de Moezel waar men van Riesling topwijnen maakt met enorm lange levensduur.

Besenwirtschaft (D.)

Zie Straußwirtschaft.

Beurre (Fr.)

Franse degustatieterm = Boter: een geur en smaak geassocieerd met edele Chardonnay, gerijpt op eik.

Beva (It.)

Betekent dat de wijn gemakkelijk is en op dronk.

Beverino (It.)

Lichte en gemakkelijk drinkbare wijn.

Beychevelle, Château (Fr.)

Quatrième grand cru classé Médoc, gemeente Saint-Julien.

Beylerce

Witte druivensoort uit Turkije. Geeft Alcoholrijke maar aangename wijnen.

Bezinksel

Samengesteld uit gist, wijnsteenzuur en andere resten van gisting. Het bezinksel vormt een donkere laag op de bodem van de vaten en wordt verwijderd door soutirage.

Biancame

Witte Italiaanse druivensoort die lichtgele delicate harmonieuze wijnen voortbrengt met vooral aroma's van bloemen, citrusfruit en noten.

Bianchello

= Biancame.

Bianchello del Metauro (It.)

DOC voor zeer traditionele witte wijn van de Bianchello uit Marche.

Bianchetta Genovese

Witte Italiaanse druivensoort vooral voorkomend in Ligurië. Wordt vooral gebruikt in assemblage met andere lokale druiven om de fameuze Polcevera en Coronata te maken.

Bianco (It.)

Lett.: Wit. Witte wijn.

Bianco Capena (It.)

DOC uit Capena voor witte wijn gemaakt met Malvasia di Candia en Malvasia del Lazio, soms aangevuld met Trebbiano en Romagnolo.

Bianco dei Colli Maceratesi (It.)

DOC voor lichte verfrissende witte wijn van de Trebbiano uit Marche.

Bianco dell' Empolese (It.)

DOC in Toscane voor witte wijnen van bijna uitsluitend Trebbiano. Ook Vin Santo.

Bianco della Valdinievole (It.)

DOC in Toscane voor eenvoudige witte wijnen van vooral Trebbiano. Er wordt ook Malvasia, Canaiolo Bianco en Vermentino gebruikt.

Bianco di Custoza (It.)

DOC uit Veneto, sterk gelijkend op Soave en gemaakt van dezelfde druiven Garganega en Trebbiano (hier Castelli Romani genoemd), maar met soms wat Chardonnay, Garganega, Tocai Friulano, Cortese, Riesling, Pinot Bianco of Malvasia erbij.

Bianco di Pitigliano (It.)

DOC in Toscane voor witte wijnen van Trebbiano en Grechetto.

Bianco di Scandiano (It.)

DOC in Emilia-Romagna voor witte wijnen van de Spergola, d.i. Sauvignon, zowel droog, licht schuimend als zoet.

Bianco Pisano di San Torpé (It.)

DOC in Toscane voor witte wijn van Trebbiano. Ook Vin Santo.

Bianco Vergine Valdichiana (It.)

DOC in Toscane voor witte wijnen van Trebbiano, ook wat Malvasia toegelaten. Meestal licht en droog, soms frizzante.

Biancu Gentile

Witte druivensoort uit Corsica. Geeft aangename, aromatische kwaliteitswijnen.

Bica aberta (Port.)

Vinificatiemethode voor witte wijn waarbij geen schillen, stelen of pitten meegisten.

Bical

Witte druivensoort uit Portugal die aromatische wijnen voortbrengt.

Bienvenues-Bâtard-Montrachet (Fr.)

AOC Grand Cru voor witte wijn van de Chardonnay op de gemeente Puligny-Montrachet (Bourgogne-Côte de Beaune).

Bierzo (Sp.)

Recent (1989) erkende DO in Castilla-León. Hier is vooral de plaatselijke traditionele druif Mencía aangeplant, de rode wijnen moeten minimum 70% Mencía bevatten aangevuld met Garnacha Tintorera. Er worden uitstekende roséwijnen geproduceerd met minimum 50% Mencía. Verder nog witte wijn van Palomino, Doña Blanca, Godello en Malvasia.

Biferno (It.)

DOC in Molise voor rode en roséwijn van de Montepulciano en Anglicano en witte wijn van de Trebbiano Toscano, Bombino en Malvasia Toscana.

Bijelo (Joeg.)

zie Beli.

Bikavér (Hong.)

=lett.: stierenbloed. zie Eger.

Billes (Fr.)

zie Dosage des billes.

Bingen (D.)

Stad aan de Rijn waar van de betere wijngaarden mooie wijnen worden gemaakt.

Binissalem (Sp.)

Belangrijkste wijngedebied van Mallorca met pittige, alcoholrijke rode wijn van de Manto Negro, gedeeltelijk ook van Tempranillo en Monastrell. Ook witte wijn van Callet, Macabeo, Parellada en Moll.

Biologischer Säureabbau (D.)

=Malolactische gisting.

Biscoitos (Terceira) (Port.)

IPR-gebied in het noorden van het eiland Terceira (het meest oostelijke eiland van de Azoren). De bodem is lava. Er wordt likeurwijn gemaakt van de Arinto, Terrantez en Verdelho.

Bisschopwijn

zie Glühwein.

Bisser de Thrace

Witte druivensoort verkregen in Bulgarije door kruising van Dimiat en Sauvignon. Geeft aromatische wijnen.

Bizkaiako Txakolina (Sp.)

Zie Chacoli de Vizcaya.

Black Hamburg

zie Trollinger.

Bladrolvirus

Virus dat de bladranden van de druivenplant doet omkrullen waardoor de groeikracht van de plant en de opbrengst verminderen.

Blagny (Fr.)

Gemeentelijke AOC in de Côte de Beaune (Bourgogne) voor uitsluitend rode wijn van Pinot Noir op de gemeenten Meursault en Puligny-Montrachet. De appellatie omvat ook climats geklasseerd als premier cru.

Blanc de Blancs (Fr.)

Witte wijn die uitsluitend van witte druiven wordt gemaakt.

Blanc de Morgex

Witte Italiaanse druivensoort uit de Valle d'Aosta, geeft wijn die heel veel lijkt op die van de Chasselas.

Blanc de Noirs (Fr.)

Witte wijn gemaakt van blauwe druiven.

Blanc Fumé

= Sauvignon Blanc.

Blanca Roja (Sp.)

Synoniem voor Malvasía.

Blanc-Fumé-de-Pouilly (Fr.)

Zie Pouilly-Fumé.

Blanquette

Zo worden de Clairette en de Mauzac soms ook wel genoemd.

Blanquette de Limoux (Fr.)

AOC voor mousserende wijn gemaakt met de méthode traditionnelle uit Zuid-Frankrijk nabij Carcassonne, gemaakt van de Mauzac, aangevuld met max. 10% Chardonnay en/of Chenin Blanc.

Blanquirroja (Sp.)

Synoniem voor Malvasía.

Blatina Crna

Blauwe druivensoort vooral voorkomend in Herzegovina en Dalmatië. Vaak gevinifiëerd met Alicante-Bouschet en Skardaka om een intens gekleurde wijn te maken van goede kwaliteit.

Blauburger

Blauwe druivensoort, Oostenrijkse kruising van Blaue Portugieser en Limberger. Geeft wijnen met vooral aroma's van kersen, pruimen en zwarte bospessen.

Blaue Postitschtraube

= (Oostenrijkse) Pinot Meunier.

Blauer Zweigelt

Zie Zweigelt.

Blaufränkisch

Blauwe druivensoort van hoge kwaliteit. Voorkomend in Oostenrijk, Hongarije (onder de naam Kékfrankos) en Zuid-Duitsland (onder de naam Lemberger). De wijn is intens purperrood, heeft vooral aroma's van rijp fruit, en bevat redelijk veel tannines en zuren.

Blauwe Frankentaler

= Trollinger.

Blaye (of Blayais) (Fr.)

AOC voor witte en rode wijn op de rechteroever van de Gironde en de Dordogne (Bordeaux). Druivensoorten: zie Bordeaux.

Blaye, Côtes de (Fr.)

AOC uit de Blayais (Bordeaux, rechteroever) van (droge) witte wijn die sinds het oogstjaar 1995 minstens 60% Colombard (naast Sauvignon Blanc, Sémillon en Muscadelle) moet bevatten.

Blend

van het Engels 'blend', wat mengeling betekent. In Frankrijk wordt deze naam gebruikt voor een cuvée.

Blush (V.S.)

Term oorspronkelijk uit de VS om roséwijnen aan te duiden.

Boal

(Verengelst tot Bual) Witte druivensoort van goede kwaliteit van het eiland Madeira waar de zoete Madera Bual en ook witte Port van gemaakt wordt. De huidige aanplant is beperkt.

BOB (Eng.)

Afkorting van 'buyers own brand', gebruikt bij Champagne: de importeur brengt de door hem gekochte Champagne op de markt onder zijn eigen merk.

Bobal

Blauwe Spaanse druivensoort van redelijk goede kwaliteit die diepgekleurde rode wijn voortbrengt met veel concentratie in geur en smaak. In assemblages levert hij zuren en alcohol.

Boca (It.)

DOC in Piëmonte voor rode wijn van de Nebbiolo.

Bocksbeutel (D.)

Wijnfles met een platte buik, veel gebruikt om Franken-wein in te bottelen, ook de Portugese Mateus wordt in deze fles op de markt gebracht.

Böckser (D.)

Aanduiding voor een fout in de wijn, meestal ontstaan door vorming van zwavelwaterstof tijdens de vinificatie of de rijping. De wijn ruikt naar rotte eieren.

Bocoy (Sp.)

Houten vat van 600 liter.

Bodega (Sp.)

Wijnkelder, niet noodzakelijk ondergronds. Kan zowel het gebouw zijn waar de wijn rijpt als de firma die wijn produceert.

Bodega Cooperativa (Sp.)

Spaanse wijnbouwcoöperatie.

Bodeguero (Sp.)

Eigenaar of beheerder van een bodega.

Bodengeschmack (D.)

Duits voor aards of terroir.

Body

Aanduiding voor wijn met een krachtige structuur, stevigheid en consistentie op het gehemelte.

Bogdanusa Bijela

Witte druivensoort uit Dalmatië (regio rond Split, eiland Hvar, eiland Brac). Geeft gemiddeld alcoholische wijn van goede kwaliteit.

Bogenerziehung (D.)

=Snoeiwijze = Guyot methode.

Bois (Fr.)

Franse degustatieterm = Bebest, van hout: waarvan de geuren (vanille, cederhout, caramel, geroosterd brood) en soms de droge textuur afkomstig zijn van nieuwe eik.

Bolgheri (It.)

DOC in Toscane voor rode wijnen van Cabernet Sauvignon, Cabernet Franc, Merlot en Sangiovese, witte wijnen van Trebbiano en rosé van Sangiovese. Dit is ook het gebied van de befaamde Sassicaia die evenwel niet onder deze DOC verhandeld worden (teveel Cabernet).

Bombino Bianco

Witte druivensoort van redelijk goede kwaliteit uit Zuid-Italië, meer bepaald Apulië. Is sterk verwant met de Trebbiano, maar heeft een duidelijk lager zuurgehalte. Laatrijpende druif met grote opbrengst. Wordt vooral gebruikt in assemblages ter verhoging van het zuurgehalte. Synoniemen zijn Pagadebit en Straccia Cambiale.

Bombino Nero

Zuid-Italiaanse druivensoort van matige kwaliteit die deelneemt in de assemblage van de Castel del Monte in Apulië. Het is een geboren rosédruif die wellicht niet voor de kleur zorgt, maar toch wel bijdraagt tot de aroma's en de verfijning van deze prachtige rode wijn.

Bombona (Sp.)

Grote fles waar men wijn in laat rijpen.

Bon Pasteur, Château le (Fr.)

Hier wordt door Michel Rolland, één van de bekendste oenologen in Frankrijk deze prachtige Pomerol gemaakt: vlezig, rijk met veel pruimen en kersenfruit, getoast en kruidig.

Bonarda

= (Italiaanse) Croatina.

Bonbon anglais

(zure snoepjes) Eterische geur voorkomend bij witte wijn met technologische vinificatie gemaakt, en bij rode wijn, gemaakt met de "macération carbonique", bv. primeurwijnen zoals Beaujolais.

Bondelgat

zie Spongat.

Bondola

Blauwe druivensoort vooral voorkomend in het Zwitserse Tessin en net over de grens met Italië. Geeft Intens rode wijnen met veel zuren en aroma's van blauwe pruimen en rood fruit.

Bonnes Mares (Fr.)

AOC Grand Cru voor rode wijn van de Pinot Noir op de gemeenten Morey-Saint-Denis en Chambolle-Musigny (Bourgogne-Côte de Nuits).

Bonnezeaux (Fr.)

AOC voor zoete maar frisse dessertwijn uit de Loire, gemaakt van Chenin Blanc met pourriture noble.

Borba (Port.)

DOC-Wijngebied in de Alentejo waar stevige rode wijnen gemaakt worden van vooral Periquita, aangevuld met Aragonez en Trincadeira. Een beetje wit van Perrum, Rabo de Ovelha, Roupeiro en Tarez.

Bordeaux (Fr.)

Enorm wijnbouwgebied rond de gelijknamige stad, gelegen aan de Gironde. Het oppervlak aan wijngaarden bedraagt ca. 110.000 hectare en is daarmee het grootste wijnbouwgebied voor AOC-wijnen. Levert pakweg de helft van alle Franse betere wijnen. Is circa tien maal zo groot als de Bourgogne en produceert een breed scala aan wijnen: van correcte en eenvoudige tot absolute topwijnen. Zowel droge witte, zoete witte, (droge) rosé als rode wijnen. Bordeaux omvat een veertigtal kleinere en specifieke herkomstbenamingen (AOC's). Grofweg is Bordeaux onder te verdelen in de volgende, meest bekende gebieden (AOC's): Médoc, Haut-Médoc, Graves, Sauternes, Entre-Deux-Mers, Saint-Emilion, Pomerol, Fronsac, Côtes de Bourg en Côtes de Blaye. Ook wijnen uit de minder bekende gebieden zoals Côtes de Castillon, Cadillac en Loupiac kunnen goede waar voor hun geld bieden. De wijnen met de AOC Bordeaux kunnen in principe overal uit het Bordeauxgebied komen. Ze vormen in principe de basisappellation met de basiskwaliteit. Vaak zijn ze zeer fruitig (zowel wit als rood) en hebben ze een heel behoorlijke en betrouwbare kwaliteit. De rode wijnen hebben een stevige, zeer typerende, soms stenige, bessengeur- en smaak. Ze zijn zelden van het zachte type zoals bijvoorbeeld een Beaujolais, maar hebben vaak meer kracht en tannine waardoor ze goed combineren met vleesgerechten. De droge witte zijn vaak bloemig en licht fruitig van karakter, variërend van pittig fris tot zacht en rijk. De zoete lopen uiteen van eenvoudig en plakkerig zoet tot rijk en genuanceerd. De druiven voor rode wijn in het Bordeauxgebied zijn: Cabernet Sauvignon, Cabernet Franc, Merlot, Malbec, Petit Verdot en Carmenère. Voor witte wijnen zijn de druiven Sauvignon Blanc, Sémillon, Muscadelle en de Ugni Blanc van groot belang. Ook zijn aangeplant: Colombard, Merlot Blanc, Mauzac en Ondenc.

Bordeaux Clairet (Fr.)

Bleke rode wijn, eigenlijk rosé, prima manier om nog niet helemaal rijpe druiven te gebruiken.

Bordeaux Côtes de Francs (Fr.)

Algemene AOC waarin Côtes de Francs een geografische aanduiding is. Meestal rode wijnen, ook witte wijnen op basis van de Sémillon droog en zeldzaam moelleux.

Bordeaux Haut-Benaige (Fr.)

AOC voor witte wijnen tussen de Dordogne en de Garonne. Druivensoorten: zie Bordeaux.

Bordeaux Supérieur (Fr.)

Beslaat net als de Bordeaux AOC de hele regio. Het verschil is dat deze AOC van rode wijn en rosé een half procent meer alcohol moet bevatten, lagere opbrengst van de wijnstokken heeft, niet op de markt mag verschijnen voor september van het daaropvolgende wijnjaar, en dus langer moet rijpen.

Bordelese pap

zie Bouillie Bordelaise.

Bordeleza Belcha (Sp.)

=syn. voor Tannat.

Bordo (It.)

=syn. voor Cabernet Franc.

Borraçal

Blauwe Portugese druivensoort met heel grote productie, geeft licht alcoholische wijnen van redelijke kwaliteit.

Bosco Eliceo (It.)

DOC in Emilia-Romagna voor lichte rode wijnen van Merlot en Fortana, van deze laatste druif soms frizzante of spumante, en frisse witte wijntjes van Sauvignon.

Bota (Sp.)

1. Houten vat van 500 liter. 2. Leren wijnzak.

Boterig

Degustatieterm die verwijst naar de volle vanillesmaak afkomstig van de eiken vaten.

Boterzuur

Vluchtig zuur dat in kleine hoeveelheden voorkomt in bedorven wijn. Komt slechts zelden voor in gezonde wijn. Heeft een zeer onaangename geur die doet denken aan sterke boter en kaas.

Botritizzato (It.)

Met pourriture noble, edelrot: Wijn gemaakt van druiven met door een schimmel (botrytis cinerea) veroorzaakte indroging.

Botrytis (Fr.)

Frans degustatieterm = Schimmel: 'botrytis cinerea', schimmel op rijpe druiven (Smillon, Riesling en Chenin Blanc) die, in de juiste omstandigheden, het aroma van wijn aanzienlijk kan verhogen.

Botrytis cinerea

Een schimmelsoort die vooral bij rottend fruit voorkomt; de edelgerotte druiven die gebruikt worden bij het maken van likoreuze wijnen zijn door deze schimmel aangetast.

Botte (It.)

Houten vat van 1000 tot 15000 l. voor rijping of opslag van wijn.

Botticino (It.)

DOC in Lombardije voor rode wijn van de Barbera.

Bottiglia (It.)

= Fles.

Bouaki

Dessertwijn uit Oezbekistan.

Bouaki Nor

Witte druivensoort uit Oezbekistan, zowel tafel-als wijndruif. Geeft één van de mooiste witte wijnen van Centraal Azië. Geassembleerd met Bouaki Tache om de dessertwijn Bouaki te maken.

Bouaki Tache

Witte druivensoort uit Oezbekistan, zie Bouaki Nor.

Bouches-du-Rhône, Vin de Pays (Fr.)

Herkomstbenaming voor lichte wijnen afkomstig uit de omgeving van Marseille. Soms krachtige ronde wijnen.

Bouchet

zie Cabernet Franc en Cabernet Sauvignon.

Bouchonné (Fr.)

Frans degustatieterm = Kurksmaak = wijndefect: de geur van vocht en schimmel overheerst. Heeft niets te maken met stukjes kurk in het glas. Die zijn onschuldig.

Bouillie bordelaise (Fr.)

'Bordelese pap', een schimmeldodende spray gebruikt tegen wijnziekten als meeldauw, samengesteld uit kopersulfaat en gebluste kalk.

Bouquet (Fr.)

Frans degustatieterm: Samengestelde verspreiding van de geuren van een wijn, voortvloeiend uit een combinatie van aroma's. Bouquet verwijst naar de geuren die tot ontwikkeling komen bij wijn die rijpt in houten vaten en vervolgens ouder wordt op fles.

Bourbes (Fr.)

Bezinksel of sediment, bestaande uit minuscule in de most of wijn zwevende vaste deeltjes afkomstig van de schilletjes, pitten en stelen van de druiven en na de gisting inactief geworden gistcellen.

Bourboulenc

Witte druivensoort van goede kwaliteit. In Griekenland bekend als Asprokondoura. Komt voor in de assemblage van Châteauneuf-du-Pape en in de Languedoc. Brengt kwaliteitswijn voort met vooral bloemige aroma's.

Bourdieu, Château le (Fr.)

Cru bourgeois Médoc, Haut-Médoc.

Bourg, Côtes de (Fr.)

AOC uit Bordeaux, het Bourg-gebied ligt ten zuiden van de Côtes de Blaye, op de rechteroever van de Gironde, tegenover de Haut-Médoc. Vooral rode wijn van goede kwaliteit.

Bourgeon de cassis (Fr.)

Frans degustatieterm = Knop van cassis, zwarte bes: Een aroma dat men vooral associëert met de Sauvignon Blanc.

Bourgeonner (Fr.)

= Frans voor ontknoppen, botten.

Bourgogne (Fr.)

Frankrijks meest befaamde en overal ter wereld geroemde wijnbouwgebied in het oostelijke midden van het land. De Bourgogne heeft nochtans een wijngaardareaal van slechts ca. 10.000 hectare, een tiende van dat van Bordeaux. De basisappellation luidt Bourgogne (zonder meer). Van een algemene AOC als Bourgogne-Supérieur of -Villages is geen sprake. Wel van AOC's met de naam van het onderdeel van de streek of het dorp. Wijnen daarvan kunnen worden gerekend tot een iets hogere categorie. Deze zogenaamde gemeentewijnen hebben soms weer speciale, betere wijngaarden die als grand cru resp. premier cru worden aangeduid, waarbij premier cru de subtop is en grand cru de top. Hiervan hebben de grand cru-wijngaarden de beste mogelijkheden om een topwijn voort te brengen. De roem van het gebied is grotendeels op deze categorie gebaseerd. De Bourgogne is globaal te verdelen in de volgende gebieden: de Côte d'Or met daarin de Côtes de Nuits, vooral bekend om zijn rode topwijnen, en de Côtes de Beaune, bekend om zijn witte topwijnen. Naast de Côte d'Or behoren de Chablis met zijn strakke droge witte wijnen, de Chalonais en de Mâconnais tot de Bourgogne, net als de wijngaarden van de Beaujolais. De versnippering van de wijngaarden voornamelijk een gevolg van het Franse erfrecht is in de Bourgogne enorm. Er zijn talloze kleine druivenakkertjes die door allerlei kleine boertjes worden bewerkt, hetgeen de overzichtelijkheid van het gebied en een duidelijke stijl en kwaliteit van de producten niet ten goede komt. Het grootste probleem voor de consument is dat de wijnen met de naam Bourgogne zo gemakkelijk voor hoge prijzen worden verkocht en er regelmatig te weinig van is (vooral van de betere wijnen). Hierdoor zijn de prijzen al sinds jaren veel te hoog voor de geboden kwaliteit. Wat de producenten ook maken, ze verkopen het toch wel omdat er Bourgogne op het etiket staat. De vraag is groot, de productie is, zeker vergeleken met die van Bordeaux, klein. Bovendien heeft men hier nogal eens de neiging tot het overdadig chaptaliseren waardoor het alcoholgehalte van de wijn niet meer in evenwicht is met de andere smaakcomponenten in de wijn. De wijn wordt daardoor nogal eens slap, zoetig en branderig van karakter. Natuurlijk zijn er ook vele goede en serieus werkende producenten. Hun wijnen zijn vaak echt kostbaar, hoewel meestal de moeite waard. Bourgogne is het Franse wijnbouwgebied met gemiddeld de slechtste prijs/kwaliteit-verhouding. In de Bordeaux en Rhône ligt deze verhouding veel beter, met name voor de wijnen in de basis- en middencategorie. Natuurlijk maakt men ook absolute topwijnen, zowel wit als rood, onvergelijkbaar mooi, rijk en complex, wijnen waaraan het gebied zijn faam te danken heeft. Ze worden in zeer kleine hoeveelheden gemaakt en zijn duur. Vaak echter worden ze als toonbeeld en karakteristiek voor Bourgognes voorgesteld. Om een mythe uit de weg te ruimen: over het algemeen zijn de wijnen gemaakt van de Pinot Noir licht van kleur, licht van body en hebben ze een hoog zuurgehalte. Alleen de kostbaarste en beste rode Bourgognes zijn zwaar, rijk en pompeus. Karakteristiek voor de Pinot Noir is tevens het rokerige karakter dat hij aan wijnen geeft. In tegenstelling tot rode Bordeaux, waarbij het gebruikelijk is om meer dan één druivensoort in de wijn te verwerken, wordt rode Bourgogne uitsluitend gemaakt van één druif (behalve Bourgogne Passetoutgrains en Bourgogne Grand Ordinaire). De witte Bourgognes worden eveneens vrijwel uitsluitend van één druif gemaakt: de Chardonnay, soms gemengd met een beetje Pinot Blanc (met uitzondering van Bourgogne Aligoté). De Chardonnay levert in een goede wijngaard en bij redelijke opbrengsten een royaal alcoholgehalte en een rijke, verfijnde en

genuanceerde geur en smaak. Maar al te vaak haalt men niet alle positieve kanten van deze druif naar voren: jonge druivenstokken geplant in matige wijngaarden, gecombineerd met hoge opbrengsten en een weinig serieuze vinificatie en rijping leveren vlakke, nietszeggende en branderige wijnen. Tussen de zeeën van matige wijnen zijn echter af en toe de meest fantastische juwelen te vinden.

Bourgogne (Grand) Ordinaire (Fr.)

Regionale AOC voor rode en witte wijnen in Bourgogne. Voor rood is naast Pinot Noir ook Gamay toegestaan, voor wit naast Chardonnay ook Aligoté, Melon de Bourgogne en Sacy. Voor rosé wordt Rosé of Clairet aan de AOC toegevoegd.

Bourgogne Aligoté (Fr.)

Regionale AOC voor droge, witte wijnen gemaakt van de Aligoté in het Bourgognegebied. Op hun best zijn het frisse, bloemig-geurige wijnen. Halen meestal niet het niveau van een goede wijn gemaakt van de Chardonnay. Jong drinken.

Bourgogne Aligoté Bouzeron (Fr.)

Regionale AOC voor witte wijnen van de Aligoté in de Côte Chalonnaise (Bourgogne).

Bourgogne Chitry (Fr.)

Regionale AOC voor witte wijnen van Chardonnay en rode en roséwijnen van Pinot Noir, César en Tressot (heel weinig) in de gemeente Chitry (Departement Yonne).

Bourgogne Côte Chalonnaise (Fr.)

Regionale AOC voor rosé en rode Pinot Noir-wijnen en witte Chardonnay-wijnen uit de Côte Chalonnaise.

Bourgogne Côte d'Auxerre (Fr.)

Regionale AOC voor rosé en rode Pinot Noir-wijnen en witte Chardonnay-wijnen uit de Côte d'Auxerre.

Bourgogne Côte Saint-Jacques (Fr.)

Regionale AOC voor witte wijnen van Chardonnay en rode en roséwijnen van Pinot Noir in de gemeente Joigny (Departement Yonne).

Bourgogne Coulanges-la-Vineuse (Fr.)

Regionale AOC voor witte wijnen van Chardonnay en rode en roséwijnen van Pinot Noir, César en Tressot (heel weinig) in de gemeenten Coulanges-la-Vineuse, Charentenay, Escolives-Sainte-Camille, Jussy, Migé, Mouffy en Val-de-Mercy (Departement Yonne).

Bourgogne Epineuil (Fr.)

Regionale AOC voor witte wijnen van Chardonnay en rode en roséwijnen van Pinot Noir, César en Tressot (heel weinig) in de gemeente Epineuil (Departement Yonne).

Bourgogne Hautes-Côtes de Beaune (Fr.)

(Sub)Regionale AOC in de Côte de Beaune (Bourgogne) voor rode en roséwijn van Pinot Noir en witte wijn van Chardonnay.

Bourgogne Hautes-Côtes de Nuits (Fr.)

(Sub)Regionale AOC in de Côte de Nuits (Bourgogne) voor rode en roséwijn van Pinot Noir en witte wijn van Chardonnay.

Bourgogne Irancy (Fr.)

Regionale AOC voor rode wijn gemaakt van de Pinot Noir, César en, zeldzaam, Tressot in de gemeenten Irancy, Cravant en Vincelottes in het departement Yonne (Bourgogne).

Bourgogne La Chapelle Notre-Dame (Fr.)

Regionale AOC voor witte wijnen van Chardonnay en rode en roséwijnen van Pinot Noir in de gemeente Ladoix-Serrigny (Departement Côte-d'Or).

Bourgogne Le Chapitre (Fr.)

Regionale AOC voor witte wijnen van Chardonnay en rode en roséwijnen van Pinot Noir in de gemeente Chenôve (Departement Côte-d'Or).

Bourgogne Montreuil (Fr.)

Regionale AOC voor witte wijnen van Chardonnay en rode en roséwijnen van Pinot Noir in de gemeente Dijon (Departement Côte-d'Or).

Bourgogne Passe-tout-grains (Fr.)

Regionale AOC in Bourgogne voor rode wijn op basis van tenminste 1/3 Pinot Noir en maximum 2/3 Gamay.

Bourgueil (Fr.)

AOC voor rode en rosé fruitige Loirewijnen die vergelijkbaar zijn met AOC Chinon (deze laatste is wel iets verfijnder), gemaakt van Cabernet Franc.

Bourguignon Noir

= syn. voor Gamay.

Bournais (Fr.)

Bodemtype in Touraine (Loire): mengeling van zand en klei, vooral op hoger gelegen plateau's. Niet geschikt voor wijnbouw.

Bouscaut, Château (Fr.)

Cru Classé Graves wit en rood.

Boutique Winery (V.S., Austr.)

Term gebruikt in de VS en Australië waarmee een kleine wijnmakerij wordt bedoeld die uitstekende wijn produceert.

Bouvier

Witte druivensoort van goede kwaliteit uit Oostenrijk. De soort rijpt zeer vroeg en levert wijnen met een licht muskaataroma en een hoog extractgehalte. Hij wordt voor sekt gebruikt en is dankzij de vroege rijping reeds eind augustus als tafeldruif in trek. Is bovendien ook gewild als basis voor federweisser, de zoetgedronken 'bijwijn' en heurige, de jonge wijn van de recente oogst in Oostenrijk.

Bouzy (Fr.)

Toonaangevend champagnedorpje op de Montagne de Reims waar de beste Pinot Noir van de streek wordt gemaakt waarvan meestal witte Champagne wordt gemaakt.

Boyd-Cantenac, Château (Fr.)

Troisième grand cru classé Médoc, gemeente Margaux.

Bozner Leiten (It.)

Zie Colli di Bolzano.

Brachet

Blauwe druivensoort uit de Alpes-Maritimes in Frankrijk, gebruikt in de appellatie Bellet. Geeft verfijnde kwaliteitswijnen, alcoholrijk en licht van kleur met aroma's van aardbei, kers en braambessen, die verbeteren met verouderen.

Brachetto

Blauwe Italiaanse druivensoort uit Piëmonte, geeft lichtrose mousserende en licht schuimende dessertwijnen met een typische smaak die doet denken aan Muscat.

Brachetto d'Acqui (It.)

DOC in Piëmonte voor licht schuimende en mousserende rode wijn, aroma's van Muscat en aardbei.

Braga (Port.)

Grootste subregio in de Vinho Verde waar de meest aromatische variëteiten worden gebruikt, zoals de Loureiro.

Braghina

Roze druivensoort uit Roemenië. Geeft middelmatige stille en mousserende roséwijn.

Bramaterra (It.)

Heel kleine DOC in Piëmonte voor rode wijnen van Nebbiolo, eventueel aangevuld met Croatina, Bonarda en Vespolina. Moet minimum 2 jaar oud zijn waarvan minstens 18 maand eiklagering. Riserva minimum 3 jaar en minstens 2 jaar eiklagering.

Branais, Château (Fr.)

Quatrième grand cru classé Médoc, gemeente Saint-Julien.

Branches (Fr.)

Takken van de wijnstok.

Branco (Port.)

Wit.

Brandy

= Gedistilleerde wijn, ook wijnalcohol genoemd. Cognac en Armagnac zijn Franse Brandy's. Zie 'distilleren'.

Brane-Cantenac, Château (Fr.)

Deuxième grand cru classé Médoc, gemeente Margaux.

Braquet

= Brachet.

Braucol

= Fer.

Brauneberg (D.)

Dorpje, iets stroomopwaarts gelegen van Bernkastel, tegenover de zeer steile Juffer en Juffer-Sonnenuhr wijngaarden aan de andere kant van de Moezel. Hier worden volle complexe superwijnen gemaakt.

Breganze (It.)

DOC in Veneto voor witte en rode wijn, aangeduid met de gebruikte druivensoort: Cabernet, Pinot Nero, Pinot Grigio, Pinot Bianco en Vespaiolo.

Breton

= Cabernet Franc.

Brindisi (It.)

DOC in Apulië voor rode en roséwijnen van de Negro Amaro.

Brix (V.S.)

Maat voor het soortelijk gewicht of de dichtheid van een vloeistof. Ook de methode voor het vaststellen van de mostconcentratie.

Brocol

= Fer.

Brouilly (Fr.)

Gemeentelijke AOC, één van de 10 cru's uit de Beaujolais en de grootste. Uitsluitend rode wijn van Gamay. Qua stijl vergelijkbaar met Beaujolais-Villages.

Broustet, Château (Fr.)

Deuxième grand cru classé Sauternes, Barsac.

Bruine sherry

Donkere zoete sherry.

Bruine wijn

Witte wijn met een veel diepere kleur dan gewoonlijk.

Brulhois, Côtes du (Fr.)

Zie Côtes de Brulhois.

Brun Argenté

=Vaccarèse

Brunello (di Montalcino)

Een bijzonder familielid van de Sangiovese, die in de 19e eeuw werd afgescheiden. Hij draagt dezelfde naam als de beroemde rode wijn uit Toscane. Hoewel een kloon van Sangiovese, is de Brunello in staat Italië's mooiste wijnen voort te brengen. Vooral wanneer de opbrengst beperkt blijft en de vinificatiemethoden zorgvuldig worden toegepast. Brunello is een laatbloeier, resistent tegen natuurlijke aanvallen. De wijn heeft dezelfde kenmerken als die van Sangiovese: overvloedig kersen, een kleine bittertoon en toetsen van kruiden en specerijen.

Brunello di Montalcino (It.)

DOCG in Toscane voor rode wijn van de Brunello, zie Brunello.

Brustiano

Witte druivensoort uit Corsica. Geeft lichtgele fijne, redelijk aromatische wijn met soms een beetje te weinig aciditeit.

Brut (Fr.)

Absoluut droog. Om aan te duiden dat de betreffende wijn geen restsuiker bevat gebruikt men de termen: brut zéro, brut non dosage, brut sauvage en ultra brut.

Brut nature (Fr.)

Zeer droge, sprankelende wijnstijl - zonder dosage.

Bruto (Port.)

Portugees voor 'brut'.

Bual

= Boal.

Bual

Witte druivensoort van goede kwaliteit uit Portugal. Tevens de naam van een maderas met een zoet, rijk en vol karakter die van deze druif gemaakt wordt. Ook zijn de wijnen van de Bual een geliefd ingrediënt voor witte port.

Bucelas (Port.)

Wijngebied ten noorden van Lissabon waar de Arinto is aangeplant. De droge witte wijnen met de gelijknamige DOC hebben als karakteristiek kenmerk een zeer frisse kruidige geur en smaak die na flesrijping kruidiger en nootachtiger wordt, en minder fris. Vanwege het hoog zuurgehalte en zijn karakter heeft men de Arinto altijd in verband gebracht met de Riesling, met dewelke hij nochtans geen familiebanden heeft. Aan de Arinto kan Rabo de Ovelha en Esgana Cão worden toegevoegd.

Buckland Sweetwater

Witte druivensoort van Engelse afkomst die in België wordt gecultiveerd als tafeldruif, maar in Nieuw-Zeeland een mooie wijn van het sherry-type geeft.

Bugey, Mousseux du (of Pétillant du of Vin de...Mousseux of Roussette du) (Fr.)

VDQS voor schuimwijn uit de Savoie.

Bugey, Vin du

VDQS voor dunne oninteressante witte wijn van Altesse, Jacquère en Aligoté, en rode van Gamay, Pinot Noir, Mondeuse en Poulsard. De uit deze streek afkomstige Chardonnay is vreemd genoeg trendy in Frankrijk, hij is licht, fris en romig.

Bull's Blood

Melange van Kékfrankos en andere druivensoorten, gemaakt in het Hongaarse Eger. Volgens de legende zouden de Hongaren de invallende Turken verslagen hebben door het drinken van deze wijn, in Hongarije Egri Bikaver genoemd.

Bumba Bijeli

Witte druivensoort uit Dalmatië. Geeft lichte, evenwichtige, aromatische wijnen.

Bundesweinprämierung (D.)

De Duitse nationale wijncompetitie van de DLG waaraan op het wijngoed gebottelde wijnen van minimaal QBA-kwaliteit mogen deelnemen.

Burg (D.)

Duits voor Kasteel.

Burgas (Bulg.)

Wijngebied aan de Zwarte Zee, in Zuid-Bulgarije waar witte droge en halfdroge wijnen worden gemaakt van Muscat Ottonel, Ugni Blanc, Aligoté, Chardonnay, Misket en Dimiat. De betere wijnen zijn fris en zacht van karakter.

Burgenland (Oost.)

Eén van de drie belangrijkste wijnstreken van Oostenrijk aan de grens met Hongarije. Het heeft het warmste klimaat van Oostenrijk dat zeer gunstig is voor de productie van wijn, zeker voor de productie van zoete door pourriture noble aangetaste druiven. Dit komt door

de aanwezigheid van de Neusiedlersee die voor een hoge luchtvochtigheid zorgt en het klimaat milder maakt. Het bestaat uit de deelgebieden Neusiedlersee-Hügelland, Neusiedlersee, Mittelburgenland en Südburgenland. Burgenland is bekend om zijn zoete wijnen met Prädikat Ausbruch en Beerenauslese.

Buschenschank (Oost.)

Oostenrijkse Straußwirtschaft, waar Heuriger wordt geschonken.

Bush vines (Austr., Z-Afr.)

Struikvormige wijnstokken in bepaalde delen van Australië en Zuid-Afrika. De stokken worden niet met draad opgebonden, maar hebben een lage stam, waarlangs de loten in cirkelvorm groeien.

Butt (Sp.)

Houten vat van 491 liter voor de rijping en opslag van Sherry.

Buzet, Côtes de (Fr.)

AOC in het Zuidwesten ten zuidoosten van Bordeaux waar men rode en witte wijn maakt van goede kwaliteit met de Bordeaux-druivensoorten. Vooral rood van Merlot met minstens een jaar vatlagereing.

Cabardès (Fr.)

AOC (sinds 1998) voor rode wijn (90%) en rosé (10%), gelegen in de Midi ten noorden van Carcassonne. Vrij stevige wijnen met een fris zuurgehalte die goed kunnen rijpen, gemaakt van Cabernet Sauvignon, Cabernet Franc, Merlot, Malbec, Fer Servadou, Syrah, Grenache, Cinsault en Carignan.

Cabernet d'Anjou (Fr.)

AOC in de Loire voor de betere rosé van de Cabernets. Kan halfzoet zijn.

Cabernet de Saumur (Fr.)

AOC in de Loire voor droge roséwijn van de Cabernets.

Cabernet Franc

Blauwe druivensoort van goede kwaliteit, vooral voorkomend in Bordeaux, in de Loire waar hij de meest aangeplante druif is voor rode wijnen (Chinon, Bourgueil) en in Bergerac. Verwant aan Cabernet Sauvignon. De wijn van Cabernet Franc lijkt op die van Cabernet Sauvignon, maar is minder krachtig. Hij is fruitiger, kruidiger en bevat minder zuren en tannine. Is vroeger rijp dan Cabernet Sauvignon. De Cabernet Franc geeft prachtige wijnen in de Loire, in St. Emilion en Pomerol in Bordeaux, en in Noordoost-Italië.

Cabernet Gros

zie Bastardo.

Cabernet Sauvignon

Blauwe druivensoort van heel hoge kwaliteit. Het is dé blauwe druif van de Bordeaux, vooral de Médoc. Levert samen met Merlot, Cabernet Franc, Malbec en Petit Verdot topwijnen. Jonge wijn van deze druif is krachtig met een sterk zwartebessenaroma, een hoog tanninegehalte en mooi zuurgehalte. De wijn moet rijpen om zachter te worden, waarbij het zwartebessenaroma overgaat naar aroma's van ceder en kruiden. De wijn is zeer geschikt om te rijpen op eik en kan heel oud worden. De Cabernet Sauvignon is de meest wereldverbreide kwaliteitsdruif in de wereld. In Frankrijk ook Bouchet of Vidure genoemd.

Cabeza, en (Sp.)

Snoeivorm, zie gobelet.

Cabugueiro

Witte Portugese druivensoort. Geeft topaasgele, lichte, heel aangename wijnen.

Cacc'emmitte di Lucera (It.)

DOC in Apulië waarvan de naam een vervorming is van een omschrijving van een techniekje in het plaatselijke dialect: het betekent dat men tijdens de gisting gedroogde druiven aan de gistende most toevoegt. Het zijn vrij eenvoudige rode en roséwijnjes gemaakt van Uva di Troia, Montepulciano, Sangiovese en Malvasia Nera.

Cadet-Piola, Château (Fr.)

Grand cru classé Saint-Emilion.

Cadillac (Fr.)

AOC voor rijke, zoete witte wijn binnen Entre-Deux-Mers in de Bordeaux. De beste worden gemaakt van door pourriture noble aangetaste druiven.

Cagnina di Romagna (It.)

DOC in Emilia-Romagna voor rode wijn van de Cagnina (variante van Refosco).

Cahors (Fr.)

AOC-wijngebied in het Zuidwesten. Hier worden elegante wijnen gemaakt van hoofdzakelijk de Malbec eventueel aangevuld met Merlot, Tannat, Jurançon en Syrah.

Caillou, Château (Fr.)

Deuxième cru classé Sauternes, Barsac.

Cairanne (Fr.)

AOC binnen Côtes du Rhône Villages voor wijnen uit de gemeente Cairanne. Stevige, warme rode wijnen met verfijning.

Calabrese

Syn. voor Sangiovese en voor Canaiolo Nero.

Calabrië (It.)

Wijnprovincie in Zuid-Italië met een droog warm klimaat, waar gestoofde, alcoholische en kruidige wijnen zoals Cirò gemaakt worden. Ligt in de 'teen' van Italië, eigenlijk twee zeer lange kustlijnen waartussen de Apenijnen als een soort ruggengraat van boven naar beneden loopt.

Caladoc

Blauwe druivensoort, kruising van Grenache en Cot, vooral voorkomend in de Rhône en Languedoc. Geeft gecorseerde intens gekleurde tanninerijke rode wijnen en fijne evenwichtige rosé's.

Calatayud (Sp.)

DO in de provincie Zaragoza. Vooral rode wijn van Garnacha en Tempranillo met soms een beetje Mazuelo.

Calciumcarbonaat (CaCO₃)

Chemische stof die soms aan de gistende wijn wordt toegevoegd om niet-stabiele zuren te doen neerslaan onder de vorm van kristalletjes.

Caldaro, Lago di (It.)

Kalterersee. DOC uit Trentino-Alto Adige voor stevige rode wijnen van de Schiava. Ook kortweg Caldaro genoemd. De term "classico" mag gebruikt worden voor wijnen uit een preciezer omschreven en beperkter gebied. Soms wordt een latere-oogst-wijn gemaakt, een soort Auslese, hetgeen men hier als "scelto" omschrijft.

Californië (V.S.)

Wijngebied in het Zuidwesten van de V.S. Technisch staat men hier aan de top van de vinificatie. Hier worden enkele van de mooiste wijnen ter wereld gemaakt, vooral uit de Napa Valley.

Calitor

Blaauwe druivensoort uit de Provence. Op hellingen aangeplant geeft hij lichtgekleurde fijne elegante wijnen.

Callet

Blaauwe Spaanse (Balearen) druivensoort. Geeft lichtgekleurde wijnen, arm aan alcohol en zuren, met aroma's van aardbei en kersen. Ook rosé.

Calon-Ségur, Château (Fr.)

Troisième grand cru classé Médoc, gemeente Saint-Estèphe.

Caluso (It.)

Zie Erbaluce di Caluso (It.)

Camaralet

Witte druivensoort voorkomend in Béarn en Jurançon. Geeft verfijnde wijnen met aroma's van abrikoos, citrus, gedroogd fruit, peper en kaneel.

Cambon-la-Pelouse, Château (Fr.)

Cru bourgeois Médoc, Haut-Médoc.

Camensac, Château (Fr.)

Cinquième grand cru classé Médoc, Saint-Laurent (Haut-Médoc).

Campanië (It.)

Wijnprovincie in Zuid-Italië, rond Napels. Hier worden o.a. de Taurasi gemaakt, van de mooiste rode wijnen, van de Aglianico.

Campidano di Terralba (It.)

DOC in Sardinië voor redelijk krachtige rode wijn gemaakt van de voor Sardinië zeer typische wijnstokken Bovale Sardo en Bovale Spagna, eventueel aangevuld met wat Pascale di Cagliari en Greco Nero.

Campo de Borja (Sp.)

DO voor witte wijn van de Macabeo, rosé en rode wijn van de Garnacha uit een klein gebied iets ten zuidoosten van de Rioja. Vrij gewone, grove wijnen.

Canaiolo Bianco

Witte Italiaanse druivensoort van goede kwaliteit. Geeft mooie groengele kwaliteitswijnen met aroma's van abrikoos, droog fruit en nootjes. Meestal geassembleerd met Trebbiano. Aan de basis van de Orvieto (Terni, Umbrië).

Canaiolo Nero

Blaauwe druivensoort van redelijke kwaliteit uit Midden-Italië. Tegenwoordig wordt hij steeds zuidelijker aangeplant. De druif vraagt een lang en warm najaar om te rijpen en is niet

bepaald scheutig met zijn opbrengst. De wijnen zijn intens gekleurd, vlot en ingetogen, en hebben aroma's van vooral aardbei, leder en zelfs zwarte inkt. In zuidelijk Italië maakt men er hoofdzakelijk zoete wijnen van.

Canarias (Sp.)

Wijn is op de Canarische eilanden nog steeds belangrijk, vooral op Tenerife, Lanzarote en La Palma. De komst van veel nieuwe DO's heeft hier geleid tot kwaliteitsverbetering.

Canastas (Sp.)

Kleine mandjes waarin men de druiven vervoert naar de pershuizen.

Canberra District (Austr.)

Wijnstreek in New South Wales, even buiten Australian Capital Territory en de hoofdstad Canberra. Vrijwel alle druivensoorten worden hier geteeld en de wijnstijlen zijn zeer verschillend.

Candado do Tea (Sp.)

Zie Rias Baixas.

Candia dei Colli Apuani (It.)

DOC in Toscane voor witte wijnen van de Vermentino waaraan men Albarola en Trebbiano mag toevoegen.

Cane pruning (V.S.)

Snoeiwijze voor druivenplanten. Zie Guyot.

Cannellino (It.)

Smaakaanduiding voor zoet bij Frascati-wijnen. Zie ook Frascati.

Cannonau (It.)

= Garnacha-druif.

Cannonau di Sardegna (It.)

DOC voor krachtige, warme, zwoele wijnen gemaakt van de Garnacha, die op Sardinië Cannonau wordt genoemd. Doorgaans droog, maar ook in dolce, superiore naturale en liquoroso-versie.

Canon, Château (Fr.)

Premier grand cru classé 'B' Saint-Emilion. Behoort tot de allergrootste van Saint-Emilion.

Canon-Fronsac (Fr.)

AOC binnen de Bordeaux op de rechteroever van de Gironde, naast Pomerol en Saint-Emilion, waar van de Merlot, aangevuld met Cabernet Franc en Cabernet Sauvignon, stevige krachtige wijnen worden gemaakt. De betere wijnen hebben rijkheid, diepgang en verfijning.

Canon-la-Gaffelière, Château (Fr.)

Grand cru classé Saint-Emilion.

Cantemerle, Château (Fr.)

Cinquième grand cru classé Médoc, Ludon (Haut-Médoc).

Cantenac (Fr.)

Dorp in Haut-Médoc met recht op AOC Margaux.

Cantenac-Brown, Château (Fr.)

Troisième grand cru classé Médoc, gemeente Margaux.

Canterbury (Nieuw Zeeland)

Koele wijnstreek in South Island, vooral witte wijn van Riesling, Chardonnay, Gewürztraminer en Pinot Blanc. De befaamdste wijn is hier echter die van Pinot Noir.

Cantina (It.)

Een wijnbedrijf dat eigendom is van één persoon (of rechtspersoon).

Cantina cooperativa (It.)

= Cave coopérative = wijnbouwcoöperatie. Produceert en verdeelt de wijn.

Cantina sociale (It.)

Coöperatieve wijnmakerij.

Canusium (It.)

Zie Rosso Canosa.

Cap (Fr.)

Chapeau. De vaste materie (pitten, schillen, stelen) die naar de oppervlakte stijgt tijdens de gisting.

Capataz (Sp.)

Keldermeester van een bodega.

Capbern-Gasqueton, Château (Fr.)

Cru grand bourgeois exceptionnel Médoc, gemeente Saint-Estèphe.

Cap-de-Mourlin, Château (Fr.)

Grand cru classé Saint-Emilion.

Capiteux (Fr.)

Franse degustatieterm: zie Alcool.

Cap-Léon-Veyrin, Château (Fr.)

Cru bourgeois Médoc, Listrac.

Cappuccina/Capovolto (It.)

omgekeerd: Vorm van Guyot-geleiding waarbij de loten naar beneden gebogen worden. Populair in Toscane en Noordoost-Italië, vooral in Friuli.

Capri (It.)

DOC in Campanië (vooral eiland Capri) voor rode wijn van Piediroso en iets meer witte van de Falanghina, Greco en/of Biancolella.

Capriano del Colle (It.)

DOC in Lombardije voor sterk gekleurde rode wijn van Sangiovese en witte wijn van Trebbiano die lokaal als een specialiteit wordt beschouwd.

Capsule

Kapje in lood, plastic of aluminium dat bovenop de hals van de fles wordt aangebracht ter bescherming van de kurk (en als versiering). Om milieuredenen mag tegenwoordig geen lood meer gebruikt worden.

Caramany (Fr.)

AOC binnen de AOC Roussillon Villages, ook een dorp waar de betere wijn vandaan komt, zoals Latour de France.

Caratello (It.)

Kleine houten vaatjes van ca. 50 L, gebruikt voor het maken van Vin Santo.

Carato (It.)

Italiaanse naam voor de Franse barrique.

Carbonnieux, Château (Fr.)

Cru classé Graves, rood en wit.

Carcassonne, Vin de Pays de la Cité de (Fr.)

Herkomstbenaming voor rode, vrij krachtige wijnen van Cinsaut, Grenache, Syrah, Carignan, Merlot en Cabernet Sauvignon.

Carcavelos (Port.)

Klein DOC-wijngedebied naast Lissabon waar men zoete dessertwijnen maakt. Men maakt deze zoete witte wijn ongeveer als port. Hij rijpt vier jaar op houten vaten. Hij wordt gemaakt van Galego Dourado, Bois, Arinto, Trincadeira, Torneiro (Espadeiro) en Negra Mole. De wijn heeft een complex karakter met aroma's van gekonfijt fruit en hazelnoot. Alcoholgehalte ca. 20%.

Cardonne, Château La (Fr.)

Cru bourgeois Médoc.

Carema (It.)

DOC voor droge, meestal fruitige rode wijn uit Piëmonte, gemaakt van de Nebbiolo. Moet minimum 4 jaar oud zijn waarvan minstens 2 jaar eiklagering.

Carignan

Blaauwe druivensoort van goede kwaliteit met zeer hoge productiviteit die vooral gedijt in warme droge streken. Afkomstig uit Spanje waar hij Cariñena wordt genoemd. Vooral aangeplant in Zuid-Frankrijk, basis van de meeste rode Vin de Table en Vin de Pays. De wijn is donker gekleurd en grof van karakter, bevat veel tannine en een hoog zuurgehalte. Hij wordt tegenwoordig meer en meer met de macération carbonique gemaakt om hem voller, zachter en fruitiger te maken en de bitterheid eruit te halen.

Carignan Blanc

Witte druivensoort van matige kwaliteit en goede opbrengst. Witte versie van de Carignan, vooral voorkomend in Zuid-Frankrijk. Geeft eenvoudige wijn.

Carignane (Sp.)

Synoniem voor Mazuelo.

Carignano

Italiaanse benaming voor de Carignan, wordt ook wel Uva di Spagna genoemd. Komt vrijwel uitsluitend in Zuidwest-Sardinië voor.

Carignano del Sulcis (It.)

DOC in Sardinië voor krachtige rode en roséwijnen van de Carignano.

Carina

Blaauwe druivensoort in Australië verkregen door kruising van Syrah met Sultanine. Geeft alcoholrijke wijnen met aroma's van aardbei en frambozen.

Cariñena

1. = Carignan 2. DO voor rode en witte wijn uit Noord-midden-Spanje rond de gelijknamige stad. De witte wijn is gemaakt van Macabeo (droge witte) en de Garnacha Blanca (zoete witte). De rode wijn is gemaakt van Garnacha, Cariñena en Bobal. De meeste Cariñena's hebben een intense kleur en een hoog alcoholgehalte.

Carmelin (Fr.)

Zie Petit Verdot.

Carmenère

Blaauwe druivensoort van hoge kwaliteit uit de Bordeaux. Komt nog zeer weinig voor in de Bordeauxstreek. Heeft lage opbrengst en is zeer gevoelig voor coulure. Geeft wijn met veel kleur, volheid en karakter, aroma's van frambozen, pruimen en groene kruiden. Ook soms Carmenet genoemd. Maakt furore in Chili.

Carmenet

Syn. voor Cabernet Franc én Carmenère.

Carmignano (It.)

DOCG voor rode wijn uit Toscane, gelegen binnen het Chianti-gebied. De beste producenten maken prachtige elegante verfijnde wijnen. Men voegt ongeveer 10% Cabernet Sauvignon toe aan de Sangiovese om de intensiteit te vergroten. Andere druivensoorten: Cabernet Franc, Merlot en Canaiolo. Klein beetje rosé en Vin Santo.

Carnelian

Blaauwe druivensoort, kruising van (CarignanxCabernet Sauvignon)xGrenache, vooral voorkomend in Californië en Texas. Zie Texas.

Carneros (VS)

AVA in Napa County en Sonoma County (Californië). Een groot deel van de streek kampt met mist die door zeewind wordt aangevoerd. Het klimaat op de lage heuvels is daardoor koeler dan elders in Californië. Toch blijkt deze mist cruciaal te zijn voor de teelt van geurige Pinot Noir, uitgebalanceerde Chardonnay, weelderige fruitige Merlot, en geconcentreerde Syrah.

Caronne-Ste.-Gemme, Château (Fr.)

Cru grand bourgeois exceptionnel Médoc, Saint-Laurent, Haut-Médoc.

Carricante

Witte druivensoort uit Sicilië, geeft strogele frisse licht geparfumeerde lekkere wijnen met vooral aroma's van citrusfruit, gedroogd fruit en noten. Meestal geassembleerd met Catarratto en Minnella.

Carso (It.)

DOC in Friuli-Venezia Giulia voor rode wijn van de Terrano, een zeer typische en lokale druifvariante van de Refosco Nostrano, en witte wijn van Malvasia.

Cartaxo (Port.)

IPR-gebied in Ribatejo (Midden-Portugal), zal binnenkort als DOC erkend worden. Rode wijn van Castelão Nacional, Periquita en Trincadeira Preta. Witte wijn van Arinto, Fernão Pires, Tália en Trincadeira das Pratas.

Carvalho (Port.)

Eikenhout.

Casa (It.Sp.Port.)

=lett. huis dus Wijndomein.

Casa do Douro (Port.)

Instituut in Régua, belast met de controle op de wijnbouw in de Douro-vallei.

Casa vinicola (It.)

Is een bedrijf dat de toelating heeft druiven en wijnen op te kopen en te verwerken tot commerciële wijnen. Dit wijnhuis kan ook eigen wijngaarden bezitten.

Casablanca Valley (Chili)

Wijngebied in de Aconcaguavallei, ten noordwesten van Santiago. Casablanca profiteert van de mist van de nabije Grote Oceaan en is koeler dan de traditionele wijnstroken in de Valle Central. Van de beste Chileense Sauvignon Blanc komen van hier, uitstekende Chardonnay, opmerkelijke Merlot en Cabernet.

Casarsa (It.)

Een methode om de wijnstok langs hoge draden te leiden. Wijdverbreid in de vlaktes van Noord-Italië.

Cascadesysteem

Belangrijk onderdeel van het Franse appellationsstelsel dat werd afgeschaft in 1974. Binnen een regio had een wijngaard het recht op twee of meer appellaties in aflopende volgorde, maar met een toenemende opbrengst. Op die manier was het mogelijk te overproduceren, dwz de voorgeschreven opbrengst te overschrijden en dat gedeeltelijk te verkopen onder de hoogste appellatie en de rest onder een lagere appellatie. En wijnboer in St. Estèphe bijvoorbeeld, die 50 hl/ha produceerde kon 40 hl/ha hiervan als AOC St. Estèphe verkopen (max. opbrengst 40 hl/ha), nog eens 3 hl als AOC Haut-Médoc (max. opbrengst 43 hl/ha) en de overblijvende 7 hl als AOC Bordeaux (max. opbrengst 50 hl/ha).

Cascina (It.)

Eigendom of bezitting. In 't Frans: Château.

Cassis (Fr.)

(1) Zwarte bessen. Geur en smaak die men vooral associëert met Cabernet Sauvignon.
(2) AOC in Provence voor vooral witte wijn van Ugni Blanc, Clairette, Sauvignon, Bourboulenc en Marsanne. Ook rood en rosé van Grenache, Cinsault en Mourvèdre.

Casta (Port.)

= druivensoort.

Castel del Monte (It.)

DOC voor krachtige intense warme en kruidige rode wijn (van vooral Pinot Nero en Anglianico), krachtige rosé (van dezelfde druiven) en forse droge witte wijn (van vooral Pampanuto) uit Apulië.

Castel San Lorenzo (It.)

DOC in (Zuid-)Campanië voor witte wijn van Trebbiano en Moscato en rode en roséwijn van Barbera.

Castelão

Blauwe Portugese druivensoort die lichtgekleurde alcoholarme wijnen geeft met aroma's van blauwe bosbessen, frambozen en kruiden.

Casteller (It.)

DOC uit Trentino-Alto Adige voor rode en roséwijn van Schiava en Lambrusco.

Castello (It.)

Eigendom of bezitting. In 't Frans: Château.

Castelo Rodrigo (Port.)

IPR-gebied in Noord-Portugal waar witte wijn van Fonte Cal en Malvasia, en rode wijn van Bastardo en Marufo wordt gemaakt.

Castilla La Mancha (Sp.)

Immens wijng gebied, ruim de helft van de Spaanse wijngaarden ligt op de droge hoge vlakten van deze regio, waar het grootste deel van de productie gedistilleerd wordt tot wijnalcohol. Vooral aanplant van Airén. DO's: La Mancha, Méntrida, Valdepeñas, Almansa en Mondéjar.

Castilla-Leon (Sp.)

Eeuwen geleden waren de koninkrijken Castilla en Leon overdekt met wijnranken. Goede, stevige wijnen uit Peñafel, Toro of Medina del Campo werden beroemd. Nadat de druifluis had toegeslagen werden Garnacha en Palomino aangeplant met de bedoeling goedkope massawijnen te maken, de inheemse kwaliteitsdruiven verdwenen. Vanaf 1980 kwam er een wederopleving, succes kwam er snel in Ribera del Duero en Rueda in de jaren negentig. Tegen het einde van de 20ste eeuw mochten ook de andere DO's in de streek, Toro, Cigales en Bierzo, delen in dit succes. De wijngaarden beslaan een oppervlak van ruim 70.000 ha, de belangrijkste soorten zijn inheems, hoewel er nu ook veel Franse gecultiveerde soorten zijn aangeplant.

Castillo (Sp.)

Kasteel.

Castillon, Côtes de (Fr.)

AOC van rode wijn binnen de Bordeaux, tussen Saint-Emilion en Bergerac. Meestal wat aardser en kruidiger dan een Saint-Emilion. Vooral gemaakt van Merlot met ook Cabernet Franc, Cabernet Sauvignon en Malbec.

Catador (Sp.)

Wijnproever.

Catalan

syn. voor Carignan.

Catalonië (Sp.)

Deze autonome regio, vooral gekend voor mousserende wijn (cava), heeft meer DO's dan alle andere, nl. Ampurdan-Costa Brava, Alella, Pla de Bages, Penedès, Conca de Barbera, Costers del Segre, Tarragona, Priorato, Terra Alta. Hier worden over 't algemeen uitstekende wijnen gemaakt. 90% van alle Catalaanse wijn wordt onder een DO verkocht.

Catarratto Bianco Comune

Witte druivensoort uit Sicilië. Geeft alcoholrijke kwaliteitswijnen met aroma's van abrikozen, pompelmoes en citrusfruit.

Catarratto Bianco Lucido

Witte druivensoort uit Sicilië. Geeft licht- tot ambergele wijn met veel alcohol en weinig zuren, vaak gebruikt om vermouth te maken.

Catavinos (Sp.)

Het typische sherryglas: hoog, slank en taps toelopend.

Catawba

Blauwe druivensoort uit het oosten van de V.S. Is een hybride van de Vitis Labrusca en andere lokale druivensoorten. De roze gekleurde druif geeft wit, droog en zeer geparfumeerd sap. De wijn doet denken aan Rijn- en Moezelwijn, is gekenmerkt door een geprononceerde geur en smaak.

Catelan, Vin de Pays (Fr.)

Herkomstbenaming voor warme zondoorstoofde wijnen, vergelijkbaar met Roussillon.

Catelan, Vin de Pays des Côtes (Fr.)

Herkomstbenaming voor warme zondoorstoofde wijnen, vergelijkbaar met Roussillon.

Cava (Sp.)

Kelder. Ook een definitie voor Spaanse méthode traditionnelle, en een Griekse term voor grote kwaliteitswijn. Cava DO onderscheidt zich van de andere Spaanse DO's doordat het niet aan één gebied gebonden is, bijna alle cava komt wel uit Catalonië. De meeste Catalaanse mousserende wijnen worden gemaakt van Macabeo, Parellada en Xarel-lo. Spaanse mousserende Chardonnay kan heerlijk fruitig smaken en heeft een veel zachter karakter dan Champagne, na rijping kan hij verbeteren.

Cave (Fr.)

Lett.: kelder. Gebouw waarin men wijn maakt.

Cave coopérative (Fr.)

Wijnbouwcoöperatie. Hier produceert en verdeelt men de wijn.

Cayetana Blanca

Witte druivensoort uit Extremadura (Spanje). Geeft zeer droge, weinig alcoholische wijn. Vooral in assemblages of om te distilleren.

Cederhout

Aroma vooral voorkomend in belegen wijnen. Doet denken aan de geur van sigarenkistjes.

Cèdre (Fr.)

Franse degustatieterm = Cederachtig: cedergeur in wijnen die gerijpt zijn in fusten van nieuwe Franse eik. Zie ceder.

Cellatica (It.)

DOC in Lombardije voor lichte rode wijnen van Schiava, Barbera en Marzemino.

Cementerio (Sp.)

Lett.: kerkhof. Men bedoelt hiermee de plaats waar de oudste, meest kostbare wijnen worden bewaard.

Cencibel

Tempranillo In Valdepeñas.

Central Otago (Nieuw-Zeeland)

Wijnregio op South Island, snelst groeiende regio in Nieuw-Zeeland. Heeft een echt landklimaat. Pinot Noir is de meest aangeplante druif die hier heel mooie wijnen voortbrengt, ook prachtige Chardonnay. Op kleine schaal wordt van beiden ook mousserende wijn gemaakt. Verder nog heel goede wijnen van Riesling, Pinot Gris, Sauvignon Blanc en Gewürztraminer.

Central Valley (V.S.)

Wijnbouwgebied in Californië. De centrale vallei is gelegen tussen de heuvels aan de kust en de westelijke kant van het Sierra Nevadagebergte. Het is het landbouwhart van Californië. De twee belangrijkste snelwegen, Interstate 5 en Highway 99, verbinden de historische steden met het vruchtbare platteland. Wijnruiven worden verbouwd in Lodi en de San Joaquinvallei, de twee belangrijkste wijnstreken ten zuiden van Sacramento, de hoofdstad van Californië. Dit wijngedebied is vooral bekend om de productie van tafelwijnen.

Central Victoria High Country (Austr.)

Gebied in Victoria dat vroeger Strathbogie Ranges heette, vrij groot en heuvelachtig. De meeste wijngaarden liggen op een hoogte van 300 tot 500 m.

Cep de vigne (Fr.)

Wijnstok.

Cepa (Sp.Port.)

Wijnstok. Druivensoort.

Cépages (Fr.)

Wijnstoksoorten.

Cépage-wijn

= monocépagewijn = wijn uit één en dezelfde druivensoort gemaakt.

Cerasuolo (It.)

Kersrood. Staat voor een lichte roséwijn. Deze term wordt maar zelden gebruikt.

Cerasuolo di Vittoria (It.)

DOC in Sicilië voor licht rood gekleurde wijnen gemaakt van de Frappato, Calabresa, Nerello en Mascalese.

Cerceal Branco

Witte Portugese druivensoort, geeft geparfumeerde middelmatig alcoholische wijnen.

Cérons (Fr.)

AOC voor zoete wijnen uit de Bordeaux, gelegen naast de wijngaarden van Barsac.

Certan-de-May, Château (Fr.)

Pomerol-wijn van uitstekende kwaliteit.

Certan-Guiraud, Château (Fr.)

Pomerol-wijn van uitstekende kwaliteit.

Cerveteri (It.)

DOC uit een kustgebied ten westen van Rome. Hier maakt men vooral witte wijn van verschillende klonen van de Trebbiano en van de Malvasia. Ook rode wijn van Sangiovese en Montepulciano, waaraan Cesanese, Carignano, Canaiolo en Barbera mag toegevoegd worden.

Cesanese d'Affile

Blauwe Italiaanse druivensoort. Geeft robijnrode karakteristieke zachte wijnen met mooie tannines. Ook mooie zoete dessertwijnen.

Cesanese del Piglio (It.)

Of kortweg Piglio, ook de naam van het belangrijkste dorpje. DOC in Lazio.

Cesanese di Affile (It.)

Ook Affile genoemd. DOC in Lazio voor rode wijn van de Cesanese.

Cesanese di Olevano Romano (It.)

DOC in Lazio voor rode wijnen van de Cesanese, bijna uitsluitend gemaakt door een coöperatie.

César

Blauwe druivensoort van hoge kwaliteit, (weinig) voorkomend in de Chablisstreek. Levert heel donkere aardse krachtige wijnen met veel tannine die heel goed rijpen. Oudere wijnen krijgen aroma's van karamel en rokerigheid.

Chablais (Zwitserland)

Wijnstreek in het kanton Vaud ten zuidwesten van het meer van Genève. Gespecialiseerd in witte wijn van de Chasselas die hier Dorin wordt genoemd. Van de Pinot Noir wordt rode wijn gemaakt en ook een zeer goede roze wijn: Oeil de Perdrix.

Chablis (Fr.)

Gemeentelijke AOC voor uitsluitend witte wijnen van de Chardonnay uit meerdere gemeenten in de omgeving van Chablis. Deze appellatie omvat ook climats geklasseerd als premier cru.

Chablis Grand Cru (Fr.)

AOC Grand Cru voor uitsluitend witte wijnen van de Chardonnay op de gemeente Chablis in het departement Yonne (Bourgogne). De AOC kan gevolgd worden door de naam van de climat waarvan hij komt: Blanchot, Bougros, Les Clos, Grenouilles, Preuses, Valmur, Vaudésir.

Chablis premier cru (Fr.)

Chablis van betere kwaliteit, intenser en krachtiger.

Chacoli de Guetaria (of Getariako Txakolina) (Sp.)

De op één na kleinste DO van Spanje in het Baskenland. Hoofdzakelijk witte wijnen van de Ondarribi Zuri (witte druif) en Ondarribi Beltza (blauwe druif).

Chacoli de Vizcaya of Bizkaiako Txakolina (Sp.)

Het kleinste onder de DO's, niet ver van de stad Bilbao. Zelfde aanplant als Chacoli de Guetaria.

Chai (Fr.)

Bovengrondse wijnopslagplaats, waarin wijn ligt te rijpen of gewoon opgeslagen is.

Chailée (Fr.)

Smal terras waar wijnstokken op groeien in het noorden van het Rhônedal.

Chais de vieillissement (Fr.)

Kelder of loods gevuld met vaten of tonnen waarin wijn veroudert.

Chalonnaise, Côte (Fr.)

Wijngebied in de Bourgogne. Gelegen tussen de Côte de Beaune en de Mâconnais. Bekende dorpen hier zijn Mercurey, Givry, Rully en Montagny.

Chambertin (Fr.)

AOC Grand Cru voor rode wijn van de Pinot Noir op de gemeente Gevrey-Chambertin (Bourgogne-Côte de Nuits).

Chambertin Clos de Bèze (Fr.)

AOC Grand Cru voor rode wijn van de Pinot Noir op de gemeente Gevrey-Chambertin (Bourgogne-Côte de Nuits).

Chambert-Marbuzet, Château (Fr.)

Cru bourgeois Médoc, Saint-Estèphe.

Chambolle-Musigny (Fr.)

Gemeentelijke AOC in de Côte de Nuits voor uitsluitend rode wijn van de Pinot Noir op de gelijknamige gemeente. De appellatie omvat ook climats geklasseerd als premier cru.

Chambourcin

Blauwe druivensoort (één van de beste hybriden van vandaag) van redelijk goede kwaliteit uit het Loiregebied. Geeft volle diepgekleurde kruidige wijn met aroma's van blauwe bosbessen en aardbeien die goed veroudert.

Chambrelen

Op kamertemperatuur brengen, dit is 18°C (dus niet 20°C of meer zoals in de meeste huiskamers van tegenwoordig).

Champagne AOC (Fr.)

Meest beroemde mousserende wijn ter wereld, gemaakt van Chardonnay, Pinot Meunier en Pinot Noir. Het is de enige AOC-wijn die deze woorden niet op het etiket moet vermelden. Zie Méthode Champenoise.

Champagne, La

De enige streek ter wereld waar de echte Champagne vandaan komt, ten oosten van Parijs en ten noorden van de Bourgogne. Heeft een guur, ongunstig klimaat waar het nooit zo warm wordt dat de druiven volledig rijpen. Hierdoor blijft de zuurgraad zo hoog dat de jonge stille wijn puur bijna ondrinkbaar is. Er zijn vijf deelgebieden waar de combinatie van kalkhoudende grond en een beschut microklimaat met goede afwatering ervoor zorgt dat de druiven goed kunnen rijpen. De Montagne de Reims is een lage weidse heuvel ten zuiden van Reims waar vooral de Pinot Noir zich thuis voelt. De Côte de Blancs is een lange op het oosten gesitueerde helling ten zuiden van Epernay die bijna geheel met Chardonnay is beplant. Dit is het meest prestigieuze gebied van Champagne. De Vallée de la Marne loopt door Epernay en levert Pinot Meunier en Pinot Noir van goede kwaliteit. De twee overige gebieden, de Aube en de Côte de Sézanne, leveren slechts op kleine schaal rode en witte stille wijnen, onder het etiket Coteaux Champenois.

Chamusca (Port.)

IPR-gebied in Ribatejo (Midden-Portugal) waar rode wijn wordt gemaakt van de Castelão Nacional, Periquita en Trincadeira Preta, en witte wijn van de Fernão Pires, Tália, Trincadeira das Pratas, Vital en Arinto.

Chapelle-Chambertin (Fr.)

AOC Grand Cru voor rode wijn van de Pinot Noir op de gemeente Gevrey-Chambertin (Bourgogne-Côte de Nuits).

Chaptaliseren

Afgeleid van Chaptal, een wetenschapper uit het begin van de 19de eeuw, tevens een Frans politiek figuur, die kon aantonen dat gewone bietsuiker in een waterig milieu (most of wijn) zich ontbindt in de suikers die ook in de druif aanwezig zijn. Zo betekent chaptaliseren suiker

toevoegen aan de most om na de gisting een hoger alcoholgehalte te verkrijgen. In een bepaalde periode werd hiervan onverantwoord gebruik gemaakt.

Chardonnay

Witte druivensoort van heel hoge kwaliteit, belangrijkste witte druif in de Bourgogne. Van deze druif worden de rijkste, meest verfijnde witte wijnen ter wereld gemaakt. De geur is ingetogen, maar fris, rijk, mild bloemig en appelig met na rijping aroma's van boter, noten, toast en exotisch fruit. In de smaak zijn meestal voldoende volheid, alcohol en frisheid aanwezig. Chardonnay uit warmere streken heeft aroma's van appel, perzik, citrusfruit tot exotisch fruit. De betere Chardonnay is gebaat bij rijping op eikenhouten vaten. Producenten houden van Chardonnay omdat het ras gemakkelijk te verbouwen is. De stok is krachtig, resistent en zeer productief in de meeste klimaten en bodems. Op steeds grotere schaal worden pure Chardonnaywijnen in de Midi gemaakt. Hoewel ze binnen de categorie Vin de Pays vallen, bezitten ze veel dimensie, hebben veel fruit, toast en zachte zuren. Opvallend is hoe genereus en complex ze kunnen zijn. Synoniemen: Pinot Chardonnay, Beaunois, Gamay Blanc (Fr.); Gelber Weißburgunder (It.); (Weißer) Clevner (D.).

Charente, Vin de Pays de (Fr.)

Herkomstbenaming voor rode, witte en roséwijn uit de Charente, d.i. het gebied waar Cognac vandaan komt. De Colombard, Ugni Blanc en Folle Blanche worden gebruikt voor distillatie, voor de Vin de Pays wordt Cabernet Sauvignon, Cabernet Franc, Merlot en Sauvignon Blanc gebruikt.

Charlemagne (Fr.)

AOC Grand Cru voor witte wijn van de Chardonnay op de gemeenten Aloxe-Corton en Pernand-Vergelesses (Bourgogne-Côte de Beaune).

Charmat-methode

Techniek van schuimwijnmaken waarbij de wijn een tweede gisting in een grote hermetisch gesloten kuip ondergaat. De uitvinder van deze techniek is de Franse wetenschapper Charmat.

Charmes-Chambertin (Fr.)

AOC Grand Cru voor rode wijn van de Pinot Noir op de gemeente Gevrey-Chambertin (Bourgogne-Côte de Nuits).

Charmont

Witte druivensoort, kruising van Chasselas en Chardonnay in Zwitserland. Geeft, indien goed gemaakt, een mooie wijn met vooral het karakter van Chardonnay, maar met minder elegantie (minder zuren).

Charnu (Fr.)

Franse degustatieterm = Vlezig: rijk van smaak, soepel van structuur.

Charta (D.)

Samenwerking van Rheingauproducenten voor het maken van halfdroge en droge Riesling wijnen.

Chartrons (Les) (Fr.)

Regerende wijnhandelaarskaste in 1855 die mee de Médocwijnen klasseerde.

Chasan

Witte druivensoort over geheel Frankrijk verspreid, kruising van Listan en Chardonnay. Geeft licht aromatische wijn met aroma's van citrusfruit, meloen en peer, gemiddeld alcoholisch, vaak iets te weinig zuren.

Chassagne-Montrachet (Fr.)

Gemeentelijke AOC in de Côte de Beaune (Bourgogne) voor witte wijn van Chardonnay en rode wijn van Pinot Noir op de gemeenten Chassagne-Montrachet en Remigny. De appellatie omvat ook climats geklasseerd als premier cru.

Chasselas

Witte druivensoort van matige kwaliteit met grote opbrengst. Het uiterst zachte parfum is verrukkelijk, vooral aroma's van groene appel en perzik, de smaak licht en aangenaam. Zijn parelend karakter geeft de wijn jeugdigheid. Vooral voorkomend in Zwitserland (Valais) waar hij Fendant (en Dorin) of Perlan wordt genoemd. Ook in Duitsland (Baden), waar hij Gutedel heet. De meeste Franse Chasselas vindt men in de Elzas waar hij tot simpele schenk wijn verwerkt of voor Alsace Edelzwicker gebruikt wordt. Verder nog in de Loire, Savoie.

Chasse-Spleen, Château (Fr.)

Cru grand bourgeois exceptionnel Médoc, gemeente Moulis.

Château (Fr.)

Kasteel of landhuis, een grondgebied met of zonder woonhuis, dat gerund wordt als domein.

Château Chalon (Fr.)

AOC en dorpje in de Jura, bakermat van de Vin Jaune.

Château Grillet (Fr.)

Unieke AOC uit de Rhône, witte topwijn van de Viognier, men zou deze AOC als een "premier cru" van Condrieu kunnen beschouwen.

Châteauneuf-du-Pape (Fr.)

AOC uit de Rhône voor rode wijn van hoofdzakelijk Grenache Noir, Syrah, Cinsaut, Mourvèdre, Vaccarèse (in totaal 14 druivensoorten) en witte wijn van Clairette, Roussanne, Bourboulenc en Grenache Blanc. De meeste wijnbouwers gebruiken er een stuk of zes. Het minimum alcoholgehalte is het hoogste in Frankrijk: 12,5%. Rode Châteauneuf-du-Pape kent twee stijlen: een licht Beaujolais-type met een heerlijke, stoffige warmte, sappige kruiden en frambozentonen, en een traditionelere stijl die minstens vijf jaar moet rijpen maar wel twintig jaar houdbaar is. Het is een vette zware wijn met veel fruit, frambozen, zwarte bessen, pruimen, met rijke chocolade, kaneel- en vaniljetonen en een toets van exotische kruiden. De zeldzame witte wijnen kunnen briljant zijn als ze met moderne, koude gistingsmethoden zijn gemaakt. Ze hebben aroma's van drop en perzik, bergkruiden en limoen.

Chatillon-en-Diois (Fr.)

AOC in de Rhône in een gebied rondom Châtillon-en-Diois voor witte wijnen van de Aligoté waaraan men wat Chardonnay toevoegt, en rode en roséwijn van vooral Gamay à jus blanc.

Chaud (Fr.)

Franse degustatieterm = Warm. zie aldaar en Alcool.

Chauvin, Château (Fr.)

Grand cru classé Saint-Emilion.

Chaves (Port.)

IPR-gebied in Noord-Portugal waar rode en witte wijn wordt gemaakt. De rode van Bastardo, eventueel aangevuld met Tinta Carvalha en Tinta Amarelha, met minimum 8 maanden vatlagering. De witte van Boal, Siria en Malvasia.

Chef de culture (Fr.)

Leider van een wijngaard.

Chenanson

Blauwe druivensoort, kruising van Grenache Noir en Jurançon Noir, vooral voorkomend in Languedoc-Roussillon. Geeft sterk gekleurde typische wijn van vergelijkbare kwaliteit als Grenache.

Chénas (Fr.)

Gemeentelijke AOC, één van de 10 cru's uit de Beaujolais. Uitsluitend rode wijn van Gamay. Is de kleinste van de Beaujolais-cru's, jonge meestal harde wijnen die na twee jaar rijping drinkbaar worden, ze hebben dan een diep zachte Bourgognesmaak, minder perziken en rode bessen, meer chocolade en aardbeien.

Chêne truffier (Fr.)

Truffeleik: een specifieke soort eikenboom waar truffels onder groeien.

Chenin Blanc

Witte druivensoort van hoge kwaliteit. De meest kenmerkende van de Loiredruiven waar hij ook Pineau de la Loire wordt genoemd. Van deze blonde druif maakt men beendroge, halfdroge, honingzoete, stille, parelende en feestelijk bruisende wijnen. Hij is kwetsbaar voor voorjaarsvorst maar gemakkelijk te verbouwen met een hoge opbrengst en goed bestand tegen plantenziekten. Is ook ontvankelijk voor botrytis cinerea. Droge wijn van Chenin Blanc heeft aroma's van groene appel, peer en bloemen. Zoetere krijgt aroma's van perzik, abrikoos, honing en confituurachtig fruit. Het is een onderschatte druif. Hij is veel minder bekend en geliefd dan bijvoorbeeld de Chardonnay en Sauvignon Blanc. In Frankrijk komt de druif maar zeer zelden voor buiten het Loiregebied. In Zuid-Afrika is de druif (daar steen genaamd) zeer royaal aangeplant: wel twee maal zoveel als in Frankrijk. Ook in de Verenigde staten (Californië) en in Australië staat veel Chenin Blanc in de wijngaarden. (Fr. Pineau (de la Loire, d'Anjou, de Savennières), Blanc d'Aunis, Blanc d'Anjou.)

Chenin Noir

zie Pineau d'Aunis.

Cheval-Blanc, Château (Fr.)

Premier grand cru classé 'A' Saint-Emilion.

Chevalier, Domaine de (Fr.)

Cru classé Graves rood en wit.

Chevalier-Montrachet (Fr.)

AOC Grand Cru voor witte wijn van de Chardonnay op de gemeente Puligny-Montrachet (Bourgogne-Côte de Beaune).

Cheverny (Fr.)

AOC in Touraine (tussen Blois en Orléans) voor rode wijn en rosé van vooral Gamay (min. 40% en max. 60%), Pinot Noir, de Cabernets en Cot, en witte wijn van Sauvignon, Chenin en Chardonnay.

Chianti (It.)

DOCG voor rode wijn uit Toscane, licht, fruitig en fris, met soms iets zwoels in geur en smaak. De Sangiovese vormt de basis, aangevuld met Canaiolo, Trebbiano en heel soms Cabernet Sauvignon en Malvasia. Vroeger werd Chianti vooral met de governo-methode gemaakt, wat lichte soepele wijnen als resultaat gaf, tegenwoordig wordt meer op een moderne manier gevinifiëerd. De betere Chianti's komen uit de betere wijngaarden: Chianti

Classico, Chianti Rufina, Chianti Colli Fiorentini, Chianti Colli Senesi, Chianti Montalbano, Chianti Colli Aretini, Chianti Colli Pisane.

Chiaretto (It.)

Rosé, zeer lichtrood. (Fr.: Clairet)

Chinchillano (Sp.)

Synoniem voor Tempranillo (in Badajoz).

Chinon (Fr.)

AOC voor intens fruitige frisse rode wijn uit het Tourainegebied in de Loire, gemaakt van Cabernet Franc.

Chiroubles (Fr.)

Gemeentelijke AOC, één van de 10 cru's uit de Beaujolais. Uitsluitend rode wijn van Gamay. De lichtste en verfijndst geurende van de cru's.

Chlorose

Uiting van ijzergebrek bij de druivenplant dat zich uit in vergeling van de bladeren en vertraagde groei.

Chocolat (Fr.)

Franse degustatieterm: Chocolade of cacao wijst meestal op ouderdom. Kan ook veroorzaakt worden door gisting, rijping of opslag onder te hoge temperaturen.

Chorey(-lès-Beaune) (Fr.)

Gemeentelijke AOC in de Côte de Beaune voor bijna uitsluitend rode wijn van Pinot Noir en een beetje wit van Chardonnay op de gemeente Chorey-lès-Beaune. De appellatie omvat ook climats geklasseerd als premier cru.

Chromatografie

Analysemethode om de samenstelling van een vloeistof te bepalen (met behulp van vloeistof of gas).

Chumen (Bulg.)

= Schumen.

Cigales (Sp.)

DO toegekend in 1991 in Castilla y León, ten noorden van de stad Valladolid. Hier wordt vooral rosé (de mooiste zijn uitstekend) en in mindere mate rode wijn geproduceerd van de Tinta del País (Tempranillo), Garnacha, Verdejo, Viura en Albillo.

Cilento (It.)

DOC in (Zuid-)Campanië voor rode wijn van Aglianico, Piediroso, Primitivo, Barbera en Sangiovese, en een kleinere hoeveelheid witte wijn van de Fiano, Trebbiano en Greco.

Ciliegiolo

Blauwe Italiaanse druivensoort vooral voorkomend in Toscane. Geeft donkerroodgekleurde alcoholrijke wijn die meestal wat zuren tekortkomt, met aroma's van kersen, rode bosbessen en wilde bloemen.

Cinerea

zie Vitis Cinerea.

Cinque Terre (It.)

DOC in Liguria voor witte wijnen gemaakt van vooral de Bosco, aangevuld met Albarola en Vermentino. Wanneer de term Sciaccheta op het etiket vermeld wordt, wordt naar een zoete wijn verwezen van gedroogde druiven.

Cinquième grand cru classé (Fr.)

Zie classificatie van Bordeaux.

Cinsaut (Fr.)

Zie Cinsaut.

Cinsaut

Blaauwe druivensoort van goede kwaliteit die best gedijt in de warmere wijnbouwgebieden. Is hoofdzakelijk aangeplant in het Middellandse-Zeegebied. De Cinsaut geeft hoge opbrengsten, maar wanneer men de oogstrendementen controleert, levert hij donkerder gekleurde, krachtiger wijnen met een hoger zuurgehalte dan de Grenache en aroma's van braambessen en muskaatnoot. Doordat de druif een diepe kleur, een stevig karakter en een mooi zuurgehalte levert, is hij zeer geliefd in vele Zuidfranse melanges. Hij wordt dan ook gerekend tot de betere druivensoorten. In Zuid-Afrika is veel Cinsaut aangeplant onder de naam Hermitage. Dit is een verwarrende naam omdat in het Hermitage-gebied in de noordelijke Rhône geen Cinsaut staat aangeplant; het gebied heeft zijn enorme reputatie te danken aan de Syrah. Ook aangeplant in Italië, onder de naam Ottavianello.

Cionic

Witte druivensoort uit Roemenië en Moldavië. Geeft gewone wijn met toch wel, dankzij zijn mooie zuren, een aangename frisheid.

Ciréné de Romans

Blaauwe druivensoort sinds eeuwen gecultiveerd in de Drôme (Z.Frankrijk). Geeft delicate rode wijnen met groot verouderingspotentieel.

Cirò (It.)

DOC voor rode, rosé en witte wijn uit Calabrië (Zuid-Italië). De rode is gemaakt van de Gaglioppo, aangevuld met Trebbiano Toscano en Greco Bianco, is krachtig en ruim van alcohol voorzien, de rosé is warm en fruitig, de witte van de Greco Bianco is meestal modern gemaakt, fruitig en bedoeld om jong te drinken.

Cissac, Château (Fr.)

Cru grand bourgeois exceptionnel Médoc, Haut-Médoc.

Citran, Château (Fr.)

Cru grand bourgeois exceptionnel Médoc, Haut-Médoc.

Citroenzuur

Samen met wijnsteenzuur, appelzuur en melkzuur het belangrijkste zuur in druivenmost en wijn. Komt in grote hoeveelheden voor in citrusvruchten en in mindere mate in druivenmost en wijn. Het is vrij ongevoelig voor bacteriële afbraak in wijn en speelt geen actieve rol in de estervorming tijdens de gisting en rijping. Zorgt vooral voor een goede zuurgraad en conservering van de wijn.

CIVB (Fr.)

Afkorting van Comité Interprofessionnel du Vin de Bordeaux. Dit is een semi-overheidsinstelling die toeziet op de naleving van de wettelijke regelingen aangaande de productie en die een verbetering van de kwaliteit en de marketing bevordert. Daarnaast zet deze instelling zich in voor de promotie van de wijnen. Behalve het CIVB bestaan er Comités Interprofessionnels in vele andere Franse wijnstreken: het CIVA in de Elzas, het CIVAS in

Anjou en Saumur, het CIVC in de Champagne, het CIVCP in Côtes de Provence, het CIVDN voor de Vins Doux Naturels, het CIVDR in de Côtes du Rhône, het CIVG in Gaillac, het CIOVPN in Pays Nantais, het CIVRB in Bergerac, en het CIVT in Touraine.

Civetachtig

Omschrijving van een geur in bepaalde jonge wijnen, die dicht aanleunt bij de urinegeur van een kater. Fransen spreken van 'pipi de chat'.

Clairet

Komt van het Franse clair, wat licht van kleur betekent. Het is doorgaans een wijn die zich, wat kleur en smaak betreft, precies tussen een roséwijn en een rode wijn situeert.

Clairette blanc

Witte druivensoort van matige kwaliteit. Levert vooral in Zuid-Frankrijk dunne witte wijnen met een laag zuurgehalte, die de neiging hebben gemakkelijk te oxideren. Heeft vooral aroma's van meloen en pruimen. Ook gebruikt in de mousserende wijn Clairette de Die. Wordt in Frankrijk ook wel Blanquette genoemd. Ook in Zuid-Afrika gebruikt men de Clairette voor de productie van mousserende wijnen (vonkelwijn), en in India geeft hij zeer mooie licht aromatische wijn.

Clairette de Bellegarde (Fr.)

AOC in de Languedoc-Roussillon (Costières) voor droge, niet erg zure, vrij krachtige witte wijn van de Clairette.

Clairette de Die (Fr.)

AOC in Zuid-Frankrijk (Rhône) van mousserende witte wijnen (droog en halfzoet), gemaakt van tenminste 50% Muscat Blanc à petits grains vermengd met Clairette. Ook stille, droge witte wijnen van de Clairette. De stille wijn is meestal van niet al te hoge kwaliteit, de mousserende kan prachtig zijn, vrij droog, heerlijk romig met een fantastisch bouquet van boomgaardfruit, rijpe druiven en voorjaarsbloemen. Die wordt gemaakt met de methode Dioise: die behelst gisting op fles, maar het procédé wordt, anders dan in Champagne, stopgezet voordat alle druivensuiker verbruikt is; vervolgens wordt de wijn gefilterd en opnieuw onder druk gebotteld. Hierdoor behoudt de wijn zijn druivensuiker en hemelse Muscatgeur.

Clairette du Languedoc (Fr.)

AOC uit de Languedoc voor witte droge, halfzoete of zoete wijn gemaakt van 100% Clairette.

Clape, La (Fr.)

Speciale cru met aparte AOC binnen de AOC Coteaux du Languedoc. Vooral de rode wijnen zijn interessant, ze zijn meestal pittig, zeer krachtig en vurig van karakter.

Clare Valley (Austr.)

Wijnregio in South Australia, Mount Lofty Ranges. Samen met Eden Valley produceert deze regio de beste Rieslings van Australië waarin eerst grapefruittonen domineren, maar die na 4 tot 5 jaar rijpen op fles limoen en passievruchtaroma's tentoonspreiden. Ook zeer goede Sémillon, Cabernet Sauvignon en Shiraz.

Claret (Eng.)

Ouderwetse benaming voor (een lichter type) rode Bordeaux.

Clarete (Sp., Port.)

Lichtgekleurde, elegante rode wijn. Sommige lichte rode Rioja's zijn typische claretes.

Clare-Watervale (Aust.)

Klein wijnbouwgebied in Zuid-Australië, iets ten noorden van Adelaide en Barossa Valley. Dit is een iets warmer gebied dan Barossa. Men maakt er dan ook wijnen die meestal voller, krachtiger en stoerder zijn. Vaak zijn dit zeer aantrekkelijke, warme rode wijnen. Ook maakt men er goede witte van de Riesling-druif.

Clarke, Château (Fr.)

Cru bourgeois Médoc, Listrac.

Claro (Port.)

Nieuwe wijn van het jaar, primeurwijn.

Classico (It.)

Officiële term die in een aantal gebieden mag worden gebruikt voor wijnen die afkomstig zijn uit het beste deel van dat gebied. Het is een nauwkeurig omschreven herkomstbenaming. Bijvoorbeeld: Chianti Classico. Dit wil nog niet zeggen dat bijvoorbeeld een Chianti Classico altijd beter is dan een 'gewone' Chianti.

Classificatie

Een officiële kwaliteitsrangorde voor wijnen. In bijna ieder wijnproducerend land zijn er wel één of meerdere classificaties van kracht. De meest bekende en gehanteerde classificatie is die van de hogere Bordeauxwijnen. Zie classificatie van Bordeaux.

Classificatie van Bordeaux

Een officiële rangorde naar kwaliteit, vastgesteld door een groep wijnhandelaren en door de regering wettelijk bekrachtigd. De bekendste classificatie van Bordeauxwijnen is die van de Médoc (alleen rode wijnen) en Sauternes (alleen witte, zoete). Naar aanleiding van de Wereldtentoonstelling die in 1855 in Parijs werd gehouden, werd een groep vooraanstaande wijnhandelaren gevraagd hun waardeoordeel te geven over Bordeauxwijnen. Men moest dit baseren op drie factoren: de (gemiddelde) prijs van de wijn over een lange reeks van jaren, de reputatie en de bodemgesteldheid van de wijngaard waarvan de wijn afkomstig is. In die tijd beschouwde men de wijnen uit de Médoc en de Sauternes superieur aan die uit de Graves, Saint-Emilion en Pomerol. Vandaar dat men alleen maar de wijnen van châteaux uit de Médoc en Sauternes beoordeelde. Men deelde de Médocwijnen in vijf categorieën in: premier grand cru classé (vaak simpelweg 'eerste cru' genoemd, 5 châteaux), deuxième grand cru classé ('tweede cru', 14 châteaux), troisième grand cru classé ('derde cru', 14 châteaux), quatrième grand cru classé ('vierde cru', 10 châteaux), cinquième grand cru classé ('vijfde cru', 18 châteaux). Hierbij is de premier grand cru classé de categorie waarin zich de beste wijnen bevinden. Naast de châteaux Margaux, Latour, Mouton-Rothschild en Lafite-Rothschild bevindt zich ook Château Haut-Brion in de tegenwoordige premier grand cru classé-categorie. Dit is zeer opmerkelijk. Château Haut-Brion is namelijk de enige wijn die niet afkomstig is uit de Médoc maar wel is geclassificeerd. Haut-Brion is een Graves, maar werd wel in de classificatie betrokken vanwege de hoge kwaliteit en naar sommigen beweren omdat de wijn sterk lijkt op een Médoc. Verder is de classificatie van Mouton-Rothschild een verhaal apart. Men deelde dit château in 1855 in bij de deuxièmes cru's. Velen vonden dit een onterechte beslissing gezien de kwaliteit van de wijn. Na ellenlange debatten en verzoeken van Baron de Rothschild tot promotie van zijn château naar de status van 1e cru, werd dit bij hoge uitzondering in 1973 eindelijk toegestaan. Behalve dit incident is de rangschikking nog identiek aan de oorspronkelijke classificatie. Wel zijn er een aantal châteaux verdwenen (opgekocht en opgeslokt door naburige châteaux) en zijn een aantal namen veranderd. In de Sauternes deelde men de betere wijn in drie categorieën in: grand premier cru classé (1 château: d'Yquem), premier cru classé (11 châteaux), deuxième cru classé (14 châteaux). Hier is de categorie grand premier cru classé de hoogste. Het is opvallend dat men na ruim 135 jaar nog steeds de classificatie van vooral de Médocwijnen in de handel als uitgangspunt hanteert. Daarbij is het ook opmerkelijk dat lang niet altijd de wijnen uit een hogere categorie duurder zijn dan wijnen uit een lagere. Natuurlijk bepaalt de

faam van een wijn voor een groot deel zijn prijs. Ook de kwaliteit van de wijn, die weer op langere termijn doorwerkt in de faam, heeft tegenwoordig een grote invloed op de prijs. In grote lijnen geeft de classificatie van de verschillende châteaux een potentie tot het maken van een bepaalde kwaliteit wijn aan. Wanneer een wijnmaker hard zijn best doet, dan wordt het potentiëel optimaal benut, terwijl bij een matige wijnmaker of tegenslag dit potentiëel niet volledig tot zijn recht komt. Verder zijn in de loop der jaren nogal eens delen van wijngaarden van eigenaar verwisseld (soms betere stukken naar lager geclassificeerde châteaux en mindere stukken naar hogere châteaux), waardoor het kwaliteitspotentiëel van de châteaux veranderd kan zijn. Zo zijn er de laatste jaren een aantal 5e cru's op het niveau gekomen van 4e of zelfs 3e cru's, maar levert een aantal châteaux niet de kwaliteit die ze op grond van hun classificatie zouden moeten kunnen. De classificatie van de wijnen uit de Graves werd pas in 1959 vastgelegd en kwam na veel voorbereiding en overleg tot stand op initiatief van de wijnproducenten zelf. Men maakte een classificatie voor zowel de rode als de (droge) witte wijnen. Men klasseerde alleen de beste wijnen in 1 categorie: cru classé rouge (13 châteaux) en cru classé blanc (8 châteaux). Natuurlijk bevindt Château Haut-Brion zich in deze cru classé categorie (rouge). De classificatie van Saint-Emilion-wijnen werd in 1954 van kracht en in 1984 en 1996 iets gewijzigd: alle betere wijnen uit Saint-Emilion vallen onder de AOC Saint-Emilion grand cru. Voor 1984 had men daarboven nog de AOC Saint-Emilion grand cru classé, maar die heeft men ondergebracht bij de AOC grand cru. De producenten van deze vroegere grand cru classé wijnen mogen echter wel deze term op hun etiket vermelden, maar die term is niet meer een officiële AOC. Het classificatiesysteem in Saint-Emilion is op papier flexibeler dan die in de rest van het Bordeauxgebied. In tegenstelling tot de classificaties in de Médoc, Sauternes en Graves, vindt geregeld (om de ca. 10 jaar) een herziening van de indeling plaats. In de praktijk wordt er maar zeer zelden een wijziging in de classificatie doorgevoerd. Recent, in 1996 vond een herziening plaats waarin twee grand cru classé's werden gepromoveerd tot premier grand cru classé 'B' en zeven grand cru classé's werden gedegradeerd tot grand cru's. Men onderscheidt vier categorieën die alle onder AOC Saint-Emilion grand cru vallen: premier grand cru classé 'A' (2 châteaux: Ausone en Cheval Blanc), premier grand cru classé 'B' (11 châteaux), grand cru classé (55 châteaux), grand cru zonder meer (ca. 170 châteaux). De châteaux Ausone en Cheval Blanc vormen de top van Saint-Emilion. Voor de categorie grand cru kan elke wijnproducent in aanmerking komen als de geproduceerde wijn maar goed genoeg wordt bevonden door een proefcommissie. Het is dan ook een categorie die men niet mag vergelijken met een grand cru classé uit bijvoorbeeld de Médoc. In de Pomerol is er nooit een officiële classificatie opgesteld. Dit komt mede doordat dit gebiedje zo klein is. Het is echter niet vanwege een gebrek aan kwaliteit van de daar geproduceerde wijnen. Er is één uitzondering in de Pomerol: Château Pétrus. Men heeft deze wijn de officieuze rang 'premier cru' gegeven. Pétrus behoort tot de absolute top van de Bordeauxwijnen, niet alleen om zijn kwaliteit maar ook qua prijs. Het is vaak de duurste Bordeauxwijn. Uit het voorgaande wordt wel duidelijk dat al die verschillende, vaak uit het verleden stammende classificaties het niet gemakkelijk maken de wijnen uit de verschillende streken (kwalitatief) met elkaar te vergelijken. Hoewel het natuurlijk moeilijk is wijnen met een zeer verschillend karakter met elkaar te vergelijken, is een indeling naar (een vrij objectief vast te stellen) kwaliteit toch wel te maken. Beroemde wijnschrijvers als Alex Lichine en Robert Parker stelden een door hen zelf samengestelde classificatie voor Bordeauxwijnen op, waarbij wijnen uit alle deelgebieden in de classificatie op kwaliteit zijn gerangschikt. Zulke (niet officiële) classificaties leiden al jaren tot oeverloze discussies.

Clavelin (Fr.)

Speciale fles met een afwijkende inhoud (62 cl) en een gedrongen vorm, uitsluitend gebruikt om Jurawijnen te bottelen.

Clerc-Milon, Château (Fr.)

Cinquième grand cru classé Médoc, gemeente Pauillac.

Clevner, weißer (D.)

Chardonnay.

Climat (Fr.)

Aanduiding van een klein, nauwkeurig omschreven gebiedje in Bourgogne, soms slechts een enkele wijngaard.

Climens, Château (Fr.)

Premier cru classé Sauternes, Barsac.

Clinet, Château (Fr.)

Pomerol.

Clos (Fr.)

Wijngaard door een muur omgeven, voornamelijk in Bourgogne.

Clos de la Roche (Fr.)

AOC Grand Cru voor rode wijn van de Pinot Noir op de gemeente Morey-Saint-Denis (Bourgogne-Côte de Nuits).

Clos de Tart (Fr.)

AOC Grand Cru voor rode wijn van de Pinot Noir op de gemeente Morey-Saint-Denis (Bourgogne-Côte de Nuits).

Clos de Vougeot (Fr.)

AOC Grand Cru voor rode wijn van de Pinot Noir op de gemeente Vougeot (Bourgogne-Côte de Nuits).

Clos des Lambrays (Fr.)

AOC Grand Cru voor rode wijn van de Pinot Noir op de gemeente Morey-Saint-Denis (Bourgogne-Côte de Nuits).

Clos Fourtet (Fr.)

Premier grand cru classé 'B' Saint-Emilion.

Clos l'Oratoire (Fr.)

Grand cru classé Saint-Emilion.

Clos René (Fr.)

Pomerol.

Clos Saint-Denis (Fr.)

AOC Grand Cru voor rode wijn van de Pinot Noir op de gemeente Morey-Saint-Denis (Bourgogne-Côte de Nuits).

Clos Saint-Martin (Fr.)

Grand cru classé Saint-Emilion.

Clos-des-Jacobins, Château (Fr.)

Grand cru classé Saint-Emilion.

Clotte, Château la (Fr.)

Grand cru classé Saint-Emilion.

Clusièrre, Château La (Fr.)

Grand cru classé Saint-Emilion.

CM (Fr.)

Aflkorting van Coopérative-manipulant. Wordt op het etiket van Champagne vermeld als de betreffende Champagne gemaakt is door een coöperatie en onder het eigen merk van die coöperatie wordt verkocht. RM. staat voor een Champagne die gemaakt is door een kleine producent.

Coastal Region (Z.-Afr.)

Overkoepelend wijnbouwgebied langs de zuidwestkust bij Kaapstad. Paarl, Constantia en Stellenbosch zijn de bekendste gebieden die er onder vallen.

Coccciola

Witte Italiaanse druivensoort steeds gebruikt in assemblages, vooral met Trebbiano. Heeft een constante en grote opbrengst, geeft wijn met mooie zuren en een grasachtig aroma.

Coda di Volpe Bianca

(=lett. Staart van de witte vos) Witte druivensoort uit Italië. Geeft goudgele alcoholrijke wijn met mooie lichte aroma's, maar met iets te weinig zuren.

Cognac (Fr.)

Druivendistillaat uit het ten noorden van het Bordeauxgebied gelegen Charente. Deze brandy is gemaakt van Ugni Blanc, Folle Blanche en Colombard. Men maakt er ook droge wijnen: Vin de Pays de Charente.

Colares (Port.)

Historische DOC in Extremadure. Ondoorzichtige, bijna zwarte wijn van de Ramisco, die groeit in het duinzand ten westen van Lissabon. Witte wijnen worden er van Arinto, Jampal, Galego, Dourado en de Malvasia gemaakt. Een van de weinige rassen die niet op een Amerikaanse onderstok geënt is. De één meter diepe zandlaag beschermd in de 19de eeuw de wortels van de wijnstokken tegen phylloxera en de wijnstokken die de commerciële druk van de 20ste eeuw konden weerstaan, zijn nog niet geënt.

Colchagua (Ch.)

Wijnbouwgebied in Chili, ten zuiden van Maipo en ten noorden van Talca. Een relatief koel gebied met wijnen die geurig zijn en elegantie bezitten. Wijnen van de Cabernet Sauvignon zijn hier vaak goed van kwaliteit.

Cold soak (Eng.)

Macération, vooral bij Pinot Noir, waarbij men de druiven enkele dagen bij een koele temperatuur in het vat laat liggen, zodat de kleur- en smaakstoffen in het vocht oplossen voor de gisting begint.

Colheita (Port.)

Oogstjaar. Wordt behalve bij normale wijnen ook vaak gebruikt bij goede portwijnen. Een colheitaport is afkomstig uit één wijnjaar en heeft minimaal zeven jaar op eikenhout gerijpt. De kwaliteit kan sterk variëren: van eenvoudig tot groots. De beste colheita's hebben de nuanceringen en iets van de rijkdom en kracht van een vintage port en de zachtheid en elegantie van een goede tawny. Sonns worden deze wijnen met de aanduiding 'reserve' (met jaartal) verkocht. Vaak maakt men colheita's in jaren waarin men net niet de hoge kwaliteit van een vintage port weet te bereiken.

Collage (Fr.)

Het helder maken of klaren van wijnen. Geklopt eiwit of vislijm wordt toegevoegd aan de wijn om kleine onzuiverheden op te nemen en als zaksel op de bodem van de vaten af te zetten. Soms wordt de wijn ook nog gefilterd voor het bottelen. (Eng. fining, D. Klärung.)

Colli (It.)

Heuvels. Het enkelvoud is colle.

Colli Albani (It.)

DOC voor witte wijnen in Lazio. Vooral droge witte wijnen van Malvasia en Trebbiano, maar ook wat demi-sec en al dan niet schuimende zoete.

Colli Altotiberini (It.)

DOC in Umbrië voor rode en roséwijn van Sangiovese en Merlot en witte wijn van Trebbiano.

Colli Amerini (It.)

DOC in Umbrië voor rode en roséwijn van Sangiovese en witte wijn van Trebbiano. De wijnen die met Malvasia del Chianti werden gemaakt, mogen de naam van de druif op het etiket vermelden.

Colli Berici (It.)

DOC in Veneto voor rode en witte wijn waarvan de naam wordt gevormd door de gebruikte wijnstoksoort: Cabernet, Merlot, Tocai Rosso, Garganega, Tocai Bianco, Sauvignon en Pinot Bianco.

Colli Bolognesi (-Monte San Pietro-Castelli Medioevali) (It.)

DOC in Emilia-Romagna. De naam van de DOC wordt aangevuld met de gebruikte wijnstoksoort: Barbera, Cabernet Sauvignon, Merlot, Pignoletto, Pinot Bianco, Riesling Italicum en Sauvignon. Vroeger werd hier ook een licht schuimende rode wijn gemaakt.

Colli del' Etruria Centrale (It.)

DOC in Toscane in het Chiantigebied voor Chiantiproducenten die hun rode wijnen niet voor de DOCG willen weerhouden. Sommigen brengen ook een roséwijn en een Vin Santo voort.

Colli del Trasimeno (It.)

DOC in Umbrië voor rode wijnen van Sangiovese, Ciliegiolo, Gamay en Malvasia del Chianti, en witte wijn van Trebbiano, Malvasia, Verdicchio en Verdello.

Colli di Bolzano (It.)

DOC uit Trentino-Alto Adige, ook nog Bozner Leiten genoemd, voor droge rode wijn van 90% Schiava en 10% Lagrein en Pinot Nero.

Colli di Luni (It.)

DOC in Liguria voor rode wijn van Sangiovese en witte wijn van Vermentino en Trebbiano. Indien men uitsluitend Vermentino gebruikt mag de naam van de druif vermeld worden. Een klein gedeelte van deze DOC ligt in Toscane.

Colli di Parma (It.)

DOC in Emilia-Romagna voor witte wijnen van Malvasia en Sauvignon, rode van Barbera en Bonarda.

Colli Euganei (It.)

DOC voor een breed scala aan wijnen uit Veneto gaande van lichte witte en rode, soms spumante of frizzante, meestal ietwat zoet of abboccato. De wijnen worden ook hier naar de gebruikte druivensoort genoemd: Moscato, Pinot Bianco, Tocai Italicum, Cabernet en Merlot.

De bianco is vaak een samenstelling van Garganega, Serprina (ook Prosecco genoemd) en Tocai.

Colli Lanuvini (It.)

DOC in Lazio voor witte wijnen van de Malvasia en de Trebbiano.

Colli Martani (It.)

DOC in Umbrië voor witte wijn van Trebbiano en Grechetto en rode wijn van Sangiovese. De wijnen worden met vermelding van de gebruikte wijnstoksoort verhandeld.

Colli Morenici Mantovani del Garda (It.)

DOC in Lombardije voor witte wijn van Trebbiano en de zeer speciale Garganega, rode wijn, rosé, rosato en chiacetto van Rondinella, Merlot, Rossanella en soms ook wat Sangiovese.

Colli Orientali del Friuli (It.)

DOC in Friuli-Venezia Giulia voor rode en witte wijn waarvan de naam (zoals alle Friuliaanse DOC's) ontleend wordt aan de gebruikte wijnstoksoort: Cabernet Franc, Cabernet Sauvignon, Merlot, Schiopettino, Pinot Nero, Pinot Grigio, Refosco dal Peduncolo, Chardonnay, Ribolla Gialla, Pinot Bianco, Sauvignon, Tocai Friulano, Traminer Aromatico, Picolit, Malvasia Istriana, Riesling Renano en Verduzzo Friulano. Ramandolo is de naam van een zeer kleine subregio waar een zoete wijn gemaakt wordt met de Verduzzo-druiven.

Colli Perugini (It.)

DOC in Umbrië. Voor witte wijn wordt voor 65 à 85% Trebbiano Toscan gebruikt, aangevuld met Verdicchio, Grechetto, Garganega en Malvasia del Chianti. Voor rode en roséwijn 65 à 85% Sangiovese, aangevuld met Montepulciano, Ciliegiole, Barbera en Merlot.

Colli Piacentini (It.)

DOC in Emilia-Romagna voor wijnen waarvan de naam meestal door de gebruikte druivensoort wordt aangegeven: Barbera, Bonarda, Malvasia, Ortrugo, Pinot Grigio, Pinot Nero en Sauvignon.

Colline Lucchesi (It.)

DOC in Toscane voor rode wijn vergelijkbaar met de lichte Chianti en witte wijn van Trebbiano.

Collio (Goriziano) (It.)

DOC uit Friuli-Venezia Giulia met doorgaans prachtige wijnen, waarvan de bekendste de Tocai is (heeft hier de reputatie de beste Italiaanse Tocai te zijn). Andere druivensoorten zijn Malvasia, Verduzzo, Pinot Bianco, Ribolla Gialla, Pinot Grigio, Sauvignon, Traminer, Riesling Italico, Merlot, Cabernet Franc en Pinot Nero. Met vermelding van de druif wordt de wijn uitsluitend gemaakt van deze druif, anders wordt de wijn gemaakt van Ribolla Gialla, Malvasia en Tocai.

Collioure (Fr.)

AOC voor rode wijn, een beetje rosé en sinds 2003 ook witte wijn uit het Banyulsgebied (Zuid-Frankrijk). De rode wijnen zijn warm, kruidig, en krachtig met aroma's van zeer rijp rood fruit. Druivensoorten: Grenache, Syrah en Mourvèdre. Verplichte vatlagering van minstens 9 maanden. De witte worden gemaakt van Grenache Gris, Grenache Blanc, Macabeu, Marsanne, Roussanne, Vermentino en Malvoisie.

Colombard

Witte druivensoort van redelijke kwaliteit. Vooral populair in Californië. Vroeger werd de uit Frankrijk (Charentes) stammende Colombard samen met de Ugni Blanc en Folle Blanche gezien als de distillatiedruif bij uitsteking. Men maakt er nog steeds op uitgebreide schaal

Cognac en Armagnac van. De Colombard is de meest fruitige van de drie en draagt relatief minder bij aan het distillaat omdat men een sterke voorkeur heeft voor neutrale basiswijnen. Bij een moderne techniek van vinificatie, waarbij de wijn op lage temperaturen en in roestvrijstalen tanks wordt vergist, is men in staat om ook in warmere gebieden zoals Californië een zeer frisse en bloemige, droge witte wijn met een licht karakter te maken. In Frankrijk zijn de laatste jaren de witte Côtes de Gascognewijnen razend populair geworden. Het zijn modern gemaakte, geurige, frisse, droge witte wijnen. Ook in Zuid-Afrika maakt deze druif furore.

Colombier (Fr.)

Sémillon.

Colorino

Blauwe Italiaanse druivensoort, aangeplant in Toscane, Terni en Umbrië. Geeft intens robijnrode wijn met aroma's van zwart bessenfruit.

Coltivatore (It.)

Zie Vignaiolo.

Comarca vinicola (Sp.)

Wijndistrict.

Combes (Fr.)

Kleine zijdalén.

Commandaria

Zoete, portachtige, versterkte wijn afkomstig uit Cyprus, uit de wijngaarden ten noorden van Limasol. Deze dessertwijn is bruin van kleur en zeer zoet van karakter. De standaardkwaliteiten missen de elegantie van een tawny port en het fruit van een ruby port. Gemaakt van de witte Xynisteri en/of rode Mavro, die een dag of tien op matten drogen voor ze vergist worden. Aan de zoete gefermenteerde wijn wordt alcohol toegevoegd en deze wordt dan te rijpen gelegd in een solerasysteem.

Commissionair (Fr.)

Wijnmakelaar, zie courtier.

Complex

Gezegd van goed bereide wijn die veel geur- en smaakimpressies oproept.

Comté Rhodaniens (Fr.)

Weinig gebruikte regionale Vin de Pays-herkomstbenaming voor witte, rosé en rode wijn. O.a. de V.d.P. de l'Ardeche valt er onder, zeer verschillende stijlen, van uitgesproken dun en mager tot rijk en krachtig.

Comté Tolosan (Fr.)

Regionale Vin de Pays voor rode, witte en rosé, afkomstig uit het zuidwesten van Frankrijk. Wisselend van kwaliteit, vaak wat rustiek en aards kruidig en fruitig van karakter.

Conca de Barberá (Sp.)

DO uit Noord-Spanje (Cataluña) waar frisfruitige witte wijn en cava wordt gemaakt van vooral Macabeo en Parellada. Meer en meer wordt Chardonnay aangeplant. Ook goede roséwijnen van Tempranillo, Garnacha en Trappat.

Concentrato (It.)

Geconcentreerde most voor het aansterken of zoeten van wijn. Meestal toegepast bij lichte wijnen met te weinig body. De geconcentreerde most is meestal afkomstig uit Zuid-Italië. Veel goedkope Chianti wordt met behulp van deze geconcentreerde most gemaakt (governomethode).

Concord

Blauwe druivensoort afkomstig uit de Verenigde Staten. Is een variëteit van de Amerikaanse *Vitis labrusca*. Een van de eigenschappen van deze druif is dat de wijnen die ervan worden gemaakt een zeer doordringende en onprettige foxy geur en smaak bezitten. Alleen in de staat New York weet men dit karakter te waarderen. Vaak zijn de wijnen licht van kleur, licht mousserend en licht zoet.

Condado de Huelva (Sp.)

DO in Andalucia voor witte likeurwijn. De wijngaarden gaan vanaf de Atlantische Oceaankust tot ver in het binnenland en eindigen niet ver van de grootstad Sevilla. De belangrijkste druif is de Zalema, maar ook de Palomino, PX, Listán, Garrido en Moscatel zijn hier aangeplant.

Condado Pálido (Sp.)

Zie Condado de Huelva.

Condado Viejo (Sp.)

Zie Condado de Huelva.

Condrieu (Fr.)

AOC voor uitsluitend droge witte wijn uit het Rhône-gebied. Uitzonderlijk van karakter vanwege de Viognier-druif waarvan de wijn wordt gemaakt. Ook schaars en zeer kostbaar. De beste Condrieus zijn imposante, onvergetelijke wijnen, met een parfum van rijpe abrikozen, sappige peren en verfrissende kruidige bloemengeuren.

Confit (Fr.)

Eindstadium van concentratie en kwaliteit bij druiven die door *pourriture noble* zijn aangetast. Druiven die het confitstadium hebben bereikt zijn volledig verschrompeld en hebben een bijzonder hoog gehalte aan suiker, glycerol en geur- en smaakstoffen.

Conseillante, Château la (Fr.)

Pomerol.

Consejo regulador (Sp.)

Toezichthoudende raad. Elke wijnregio in Spanje heeft zijn eigen Consejo Regulador. Deze is verantwoordelijk voor de kwaliteitscontrole en kent de herkomstbenaming *Denominación de Origen* toe.

Consorzio (It.)

Een groep bedrijven of producenten die hun krachten hebben gebundeld om een betere kwaliteit, controle en marketing van hun producten te realiseren.

Consorzio del Marchio Storico-Chianti Classico (It.)

Samenwerkingsverband van Chianti Classico-producenten. Gallo Nero was de vroegere naam (tot 1992) van dit consortium.

Constantia WO (Z.Afr.)

Wijngebied even ten zuiden van Kaapstad, vooral vroeger beroemd om zijn zoete en rijke dessertwijnen van de Muscat d'Alexandrie. Tegenwoordig maakt men er hoofdzakelijk tafelwijnen van de Cabernet Sauvignon, Shiraz en Pinotage. Kracht, elegantie en verfijning zijn kenmerken van de betere wijnen.

Contessa Entellina (It.)

DOC in Sicilië voor witte wijnen gemaakt van de Ansonica, Grecanico, Chardonnay en Sauvignon.

Controliran (Bulg.)

Hoogste kwaliteitscategorie voor Bulgaarse wijnen, vergelijkbaar met de Franse AOC. Aan deze wijnen worden de hoogste eisen gesteld wat betreft herkomst, druivensoort, bewerking van de wijngaard, opbrengst per hectare, vinificatie, opvoeding en rijping. Ze zijn meestal enige tijd gelagerd geweest op kleine eikenhouten vaten. Er zijn 20 Controliran regions, enkele nieuwe zijn in overweging. Een Controliran reserve vertegenwoordigt de absolute top van Bulgarije, het is een Controliran met bijzondere kwaliteiten, die men met speciale zorg een extra rijping op eikenhouten vaten heeft gegeven.

Coonawarra (Aust.)

Wijnbouwgebied in Zuid-Australië met de meest zuidelijk (koel) gelegen wijngaarden. De naam is het Aboriginal-woord voor kamperfoelie. Het is een platte saaie plek, maar de bodem is het geheim van de streek: terra rossa, een laag rode aarde op een kalkstenen onderlaag. Vooral Cabernet Sauvignon en Merlotdruiven leveren hier elegante en verfijnde wijnen die wel iets hebben van een goede Bordeaux. De witte druiven Chardonnay en Riesling geven ook bijzonder goede resultaten. Vooral de Riesling doet het goed. Regelmatig produceert men hier late harvest Rieslings van door pourriture noble aangetaste druiven.

Coöperatieven

Verenigingen van wijnboeren die dank zij gezamenlijke financiële inspanningen gemeenschappelijke wijnproductie-eenheden hebben opgebouwd om er hun druivenoogst in wijn te laten omzetten.

Cooperativa (Sp.)

Zie bodega cooperativa.

Coopertiva agricola (Port.)

Wijnbouwcoöperatie. Produceert de wijn én brengt hem op de markt.

Copertino (It.)

DOC voor rode wijn (van de Negro Amaro) uit Apulië met een warm en gestoofd karakter, vaak echter elegant en de moeite waard. Vaak zachter dan Salice Salentino.

Copita (Sp.)

Taps toelopend, hoog sherryglas.

Corbières (Fr.)

AOC voor rode, rosé en witte wijn uit het zuiden van Frankrijk (Midi). De rode zijn meestal krachtige, warme en kruidige wijnen van hoge kwaliteit. De macération carbonique wordt meer en meer toegepast voor de productie van vlezig, fruitige rode wijn op basis van Carignan. Druivensoorten: Grenache, Syrah, Mourvèdre, Carignan en Cinsault voor rood en rosé, Grenache Blanc, Bourboulenc, Macabeo, Marsanne en Roussanne voor wit. De Corbières omvat zoveel verschillende bodemtypes, gekoppeld aan een verscheidenheid aan microklimaten, dat men de regio heeft ingedeeld in 11 subregio's: Terroir de Sigean, Terroir de Fontfroide, Terroir de Durban, Terroir de Quéribus, Terroir de Lézignan, Terroir de Boutenac, Terroir de Saint-Victor, Terroir de Termenès, Terroir de Lagrasse, Terroir de Montagne d'Alaric en Terroir de Serviès.

Corbin, Château (Fr.)

Grand cru classé Saint-Emilion.

Corbin-Michotte, Château (Fr.)

Grand cru classé Saint-Emilion.

Cordon (Fr.)

Veel toegepaste snoei- en geleidingswijze van een druif door middel van de snoei van vruchtsporen. Hierbij worden één of twee scheuten van de plant op een hoogte van 0,5 tot 1 meter horizontaal langs een steundraad geleid. Laat men één meerjarige zijtak (arm) aan de hoofdstam, dan noemt men dit een enkele cordon, bij twee armen spreekt men van dubbele cordon. Op deze één of twee vaste zijtakken laat men na de wintersnoei het gewenste aantal ogen (of sporen) staan waaruit in het voorjaar weer vruchtdragende jonge scheuten groeien. Deze groeien verticaal en worden aan de erboven hangende horizontale draden vastgebonden. Deze jonge scheuten worden in de winter weer teruggesnoeid tot het gewenste aantal ogen, enz. De horizontale arm (en) van de druivenplant is (zijn) dus dik en meerjarig. Dit in tegenstelling tot de eenjarige zijtakken van de druif die ieder jaar worden vervangen bij de nog veelvuldiger toegepaste Guyot-methode. (D. Zapfen-Kordon, Eng. cordon pruning, spur pruning.)

Cordone speronato (It.)

Naam voor geleidingssysteem van de wijnstok langs draden. Typisch voor het centrale noorden van Italië.

Cori (It.)

DOC in Lazio ten westen van het Velletri-gebied, op de uitlopers van de Lepini-heuvels. Witte wijnen van Malvasia en Trebbiano. De rode wijnen gemaakt van de typische Nero buono zijn origineel voor deze DOC.

Corked (Eng.)

Hiermee wordt de wijn bedoeld die een sterke geur van rotte kurk heeft. Dit fenomeen komt zelden voor en wordt veroorzaakt door schimmels. Zie kurk.

Cornas (Fr.)

AOC en rijzende ster in het noordelijke Rhônegebied, ten zuiden van de AOC Hermitage. Zeer krachtige rode wijnen gemaakt van de Syrah. In hun jeugd zijn ze meestal hard en gesloten, vanaf 5 jaar na de oogst worden ze minder hard en krijgen een genuanceerde, intense en aardse geur en smaak. Het zullen altijd stoere en krachtige wijnen blijven, ook na langdurige rijping. Een goede Cornas kan decennia oud worden.

Coronata (It.)

Subzone van de DOC Val Polcevera (Ligurië, Italië) waar witte frisse aangenaam fruitige wijn maakt, delicate prachtige spumante en volle warme fruitige passito.

Corps (Fr.)

Franse degustatieterm voor body. Aanduiding voor wijn met een krachtige structuur, stevigheid en consistentie op het gehemelte.

Corse, Vin de AOC (Fr.)

Op dit paradijselijke eiland in de Middellandse Zee, met de toepasselijke naam Ile de Beauté, worden meer en meer mooie wijnen gemaakt van Nielluccio, Sciaccarello, Cinsault, Carignan en Grenache voor rood en rosé, en Vermentino en Ugni Blanc voor wit.

Cortese

Witte druivensoort van goede kwaliteit. Men maakt er de beroemde en dure Gaviwijnen van in Piëmonte. Het karakter van de wijnen is lichtzuur en weinig tannisch, aroma's van citrusfruit, gemaaid gras en noten. In melange geeft hij extra verfijning.

Cortese dei Colli Tortonesi (It.)

DOC in Piëmonte voor licht schuimende witte Cortese-wijn.

Cortese dell'Alto Monferrato (It.)

DOC in Piëmonte voor meestal licht frizzante witte wijn van de Cortese.

Cortese di Gavi (It.)

Zie Gavi.

Corton (Fr.)

AOC Grand Cru in de Côte de Beaune voor rode wijn van de Pinot Noir op de gemeenten Aloxe-Corton, Ladoix-Serrigny en Pernand-Vergelesses, en witte wijn van de Chardonnay op de gemeenten Aloxe-Corton en Ladoix-Serrigny.

Corton-Charlemagne (Fr.)

AOC Grand Cru in de Côte de Beaune voor witte wijn van de Chardonnay op de gemeenten Aloxe-Corton, Ladoix-Serrigny en Pernand-Vergelesses.

Coruche (Port.)

IPR-gebied in Ribatejo (Midden-Portugal) waar witte wijn wordt gemaakt van Fernão Pires, Talia en Trincadeira das Pratas, en rode wijn van Periquita, Preto Martinho en Trincadeira.

Corvina

Blauwe druivensoort van redelijke kwaliteit. Komt eigenlijk alleen voor in Noord-Italië en vormt het hoofdingrediënt van de overbekende, zachte rode wijnen met de naam Valpolicella en Bardolino. De wijnen van de Corvina zijn vrij licht van kleur en hebben een zachte smaak waarin mild kersenfruit en iets van amandelen aanwezig is. Jong te drinken.

Cos-d'Estournel, Château (Fr.)

Deuxième grand cru classé Médoc, gemeente Saint-Estèphe.

Cosecha (Sp.)

Spaanse term voor jaargang.

Cosechero (Sp.)

Spaanse term voor wijnboer.

Cos-Labory, Château (Fr.)

Cinquième grand cru classé Médoc, gemeente Saint-Estèphe.

Costers del Segre (Sp.)

DO uit Noord-Spanje, pas erkend in 1990, in het achterland van Barcelona, deels ten westen en ten oosten van de stad Lerida. Er zijn 4 subzone's: Raimat, Artesa, Vall de Riucorb en Les Garrigues. Er wordt van talloze druivensoorten (waaronder veel Franse) witte, rode en rosé-wijn gemaakt, alsook schuimwijn en halfzoete (aguja). Belangrijkste producent is Raimat.

Costières de Nîmes (Fr.)

Recent in het leven geroepen AOC voor rode, rosé en witte wijnen uit het zuiden van Frankrijk, aan de monding van de rivier de Rhône. Druivensoorten: Carignan, Grenache, Syrah, Mourvèdre voor rood en rosé; Clairette, Grenache Blanc, Bourboulenc, Ugni Blanc, Roussanne, Marsanne, Macabeo en Rolle voor wit.

Cot

Zie Malbec.

Côte de Beaune (Fr.)

Wijngebied, zie Côte d'Or. Gemeentelijke AOC in de Côte de Beaune voor rode wijn van Pinot Noir en witte wijn van Chardonnay op de gemeente Beaune. Geen premiers crus.

Côte de Beaune-Villages (Fr.)

Gemeentelijke AOC (Côte de Beaune – Bourgogne) voor uitsluitend rode wijn van de Pinot Noir op meerdere gemeenten in de departementen Côte-d'Or en Saône-et-Loire. Geen premiers crus.

Côte de Brouilly (Fr.)

Gemeentelijke AOC, één van de 10 cru's uit de Beaujolais. Uitsluitend rode wijn van Gamay.

Côte de Nuits (Fr.)

Subregionale AOC en noordelijke deel van de Côte d'Or. Men maakt hier de meest gerenommeerde en kostbare rode Bourgognes. Ze zijn meestal zwaarder en rijker dan de wijnen uit de Côte de Beaune. Wat voor de beste rode Côte de Nuits geldt, geldt voor de beste witte Côte de Beaune. Eén gereputeerde rosé wordt hier geproduceerd: Marsannay-Rosé.

Côte de Nuits-Villages (Fr.)

Gemeentelijke AOC (Côte de Nuits – Bourgogne) voor vooral rode wijn van de Pinot Noir en een beetje witte wijn van Chardonnay op de gemeenten Fixin, Brochon, Premeaux, Comblanchien en Corgoloin. Geen premiers crus.

Côte d'Or (Fr.)

Aanduiding voor het beste en centrale gebied van de Bourgogne, bestaande uit het noordelijke deel Côte de Nuits en het zuidelijke deel Côte de Beaune.

Côte Roannaise (Fr.)

AOC in “Le Centre” (Loiregebied) voor rode (en een beetje rosé) wijn van de Gamay.

Côte Rôtie (Fr.)

Zie Rôtie, Côte.

Côte(s)/coteau(x) (Fr.)

Letterlijk: helling(en). Over het algemeen geven hellingen een betere groeiomstandigheid voor de druif vanwege de goede afwatering. Ook is in de meeste gevallen de warmteopbrengst van de zon hoger en is het microklimaat gunstiger door de beschutting tegen wind. Eveneens is de kans op schade bij (voorjaars) nachtvorst kleiner op een helling dan op een vlakte, doordat de koude lucht langs de helling naar beneden stroomt en niet tussen de druiven blijft hangen waardoor de jonge scheuten van de druiven bevriezen. Côte of Coteau suggereert dus een gunstige groeisituatie voor de druiven. Binnen appellations met de term Côte(s) of Coteau(x) bevinden zich meestal ook wijngaarden op vlakkere stukken land. Een appellation met de term Côte(s) of Coteau(x) is niet per definitie beter dan een appellation zonder die term.

Coteaux Champenois (Fr.)

AOC voor stille wijnen uit de gehele Champagnestreek, gemaakt van Pinot Noir, Pinot Meunier en Chardonnay.

Coteaux d'Aix en Provence (Fr.)

AOC in de Provence voor rode en weinig wit en roséwijn. Hier plant men ook Cabernet Sauvignon aan.

Coteaux d'Ancenis (Fr.)

Verplicht gevolgd door de naam van een cépage. VDQS uit de Loire (Pays Nantais) voor rode wijn en rosé van Gamay, Cabernet Franc en Cabernet Sauvignon, en witte wijn van Chenin, Pinot Gris of Malvoisie.

Coteaux de Die (Fr.)

AOC in de Rhône voor stille witte wijnen van de Clairette in 32 gemeenten langs de Drôme.

Coteaux de l'Aubance (Fr.)

AOC voor witte zoete Cheninwijnen uit de Loire.

Coteaux de Pierrevert (Fr.)

AOC in de Provence in het achterland van de Azurenkust voor vooral lichte frisse rode en roséwijn, en een klein beetje wit.

Coteaux de Saumur (Fr.)

AOC voor witte zoete Cheninwijnen uit de Loire.

Coteaux du Giennois (Fr.)

AOC in "Le Centre" (Loiregebied) voor witte wijn van Sauvignon en rode en rosé van Gamay en Pinot Noir.

Coteaux du Languedoc (Fr.)

AOC in het zuiden van Frankrijk (Midi) voor rode, rosé en witte wijnen, bestrijkt het gebied tussen Montpellier en Narbonne en omvat 121 dorpen. Wisselende stijlen en kwaliteiten. De witte zijn tegenwoordig fris en elegant, meestal modern gemaakt en fruitig, de rosés soepel, van licht en fris tot krachtiger en rijk, maar altijd bescheiden fruitig en ietwat kruidig. De rode wijnen variëren van licht en fris tot en met uitgesproken krachtig, rijk en complex. Een gebied met geweldige mogelijkheden op wijnbouwtechnisch gebied, vooral voor rode wijnen. Enorm in opkomst en leverancier van steeds meer en betere wijnen, niet alleen met AOC, maar ook toenemend op de markt gebracht als Vin de Pays en dan meestal als monocépagewijnen. Er zijn aparte 'cru's' die extra gunstig gelegen zijn en wijnen met een sterk eigen karakter leveren: La Clape, Montpeyroux, Quatourze, Pic-Saint-Loup, Cabrières, Saint-Saturnin, Saint Georges d'Orques, Saint-Drézery, Vérargues, Méjanelle en Saint-Christol. Een opvallende witte cru is Picpoul de Pinet. Druivenrassen: Grenache, Syrah, Cinsault, Carignan en Mourvèdre voor rood en rosé, Clairette, Grenache Blanc, Rolle, Bourboulenc, Marsanne, Roussanne en Piquepoul.

Coteaux du Layon-Chaume (Fr.)

AOC voor halfzoete, soms likoreuze witte wijn van Chenin Blanc in de Loire.

Coteaux du Loir (Fr.)

AOC in het Tourainegebied (Loire), de meest noordelijke wijngaard van de Loirestreek. Vooral rode (en een beetje) Gamay- en Cabernetwijnen en een kleinere hoeveelheid witte Cheninwijn.

Coteaux du Lyonnais (Fr.)

AOC in de Bourgogne voor goede lichte rode wijnen in Beaujolais-stijl en enkele witte en rosé-wijnen. Rood en rosé van Gamay, wit van Chardonnay, Aligoté en Melon de Bourgogne.

Coteaux du Tricastin (Fr.)

AOC in de Rhône (departement Drôme) voor vooral rode wijnen, wat minder rosé en heel weinig wit. De wijnen zijn vergelijkbaar met de generieke Côtes-du-Rhône-wijnen, ook qua bedruiving.

Coteaux du Vendômois (Fr.)

AOC in de Tourainestreek (Loire) voor witte wijnen van Chenin aangevuld met Chardonnay en rode wijnen van Pineau d'Aunis, Gamay, Pinot Noir en Cabernet. De streek staat bekend om zijn "vin gris" (zie aldaar), gemaakt van vooral Pineau d'Aunis (ook Chenin Noir genoemd).

Coteaux Varois (Fr.)

AOC in de Provence, eigenlijk gelegen in de Côtes de Provence-wijngaard. Frisfruitige witte, rode en roséwijnen om jong te drinken.

Côtes d'Auvergne (Fr.)

VDQS in "Le Centre" (Loiregebied) voor rode wijn van Gamay en Pinot Noir.

Côtes de Bergerac (Fr.)

AOC in het Zuidwesten voor witte wijnen van het demi-sec of moelleux-type en rode wijnen van dezelfde druivensoorten gemaakt als de AOC Bergerac-wijnen.

Côtes de Blaye (Fr.)

Zie Blaye, Côtes de.

Côtes de Bordeaux-Saint-Macaire (Fr.)

AOC voor likoreuze Bordeaux-wijnen op de rechteroever van de Garonne. Druivensoorten: Sémillon, Sauvignon en Muscadelle.

Côtes de Bourg (Fr.)

AOC voor witte en rode wijnen op de rechteroever van de Gironde en de Dordogne (Bordeaux). Druivensoorten: zie Bordeaux.

Côtes de Brulhois (Fr.)

VDQS uit het Zuidwesten voor bijna uitsluitend rode wijn van vooral Tannat en Cot, aangevuld met Cabernet Sauvignon, Cabernet Franc en Merlot.

Côtes de Buzet (Fr.)

Zie Buzet.

Côtes de Castillon (Fr.)

AOC voor rode wijnen op de rechteroever van de Gironde en de Dordogne. Druivensoorten: zie Bordeaux.

Côtes de Duras (Fr.)

AOC in het Zuidwesten voor soepele lichte droge of moelleux witte wijnen en een beetje rood, gemaakt van de Bordeaux-cepages aangevuld met Ondenc en Mauzac voor de moelleuxwijnen en ook Chenin Blanc.

Côtes de la Malepère (Fr.)

VDQS voor vooral rde wijn en een beetje rosé in het departement Aude (Languedoc), gemaakt van Grenache, Syrah, Cinsault, Carignan, Cabernet Sauvignon, Cabernet Franc en Merlot.

Côtes de Millau (Fr.)

VDQS in het Zuidwesten voor frisfruitige Gamay-wijnen, met wat Cabernets en Mansoi, en witte wijnen van Chenin en Mauzac.

Côtes de Provence (Fr.)

Zie Provence, Côtes de.

Côtes de Saint-Mont (Fr.)

VDQS in het Zuidwesten voor rode wijnen van vooral Tannat en Fer Servadou aangevuld met de Cabernets, en witte wijnen van Arufiat, Gros Manseng en Clairette, en een beetje Petit Manseng en Petit Courbu.

Côtes de Saussignac (Fr.)

AOC in het Bergeracgebied voor witte moelleuxwijnen van Sémillon en Sauvignon.

Côtes du Forez (Fr.)

AOC in "Le Centre" (Loiregebied) voor rode (en een beetje rosé) wijn van de Gamay.

Côtes du Frontonnais (Fr.)

Zie Frontonnais.

Côtes du Jura (Fr.)

AOC voor de gehele Jura, vooral witte wijn van de Chardonnay en Savagnin, en rode en roséwijn van Pinot Noir, Poulsard en Trousseau. Een kleine hoeveelheid witte wijn wordt als Vin Jaune of Vin de Paille gecommercialiseerd.

Côtes du Lubéron (Fr.)

AOC in de Provence, ten oosten van Avignon. Het druivenbestand en de wijnen zijn vergelijkbaar met de Côtes du Rhône.

Côtes du Marmandais (Fr.)

Zie Marmandais.

Côtes du Montravel (Fr.)

AOC in het Bergeracgebied voor uitsluitend witte zoete wijnen van Sémillon en Sauvignon.

Côtes du Rhône (Fr.)

Zie Rhône, Côtes du.

Côtes du Rhône-Villages (Fr.)

Zie Rhône-Villages.

Côtes du Roussillon (Fr.)

Zie Roussillon, Côtes du.

Côtes du Roussillon Villages (Fr.)

Zie Roussillon Villages, Côtes du.

Côtes du Ventoux (Fr.)

AOC voor rode en witte wijnen afkomstig uit de wijngaarden op de hellingen van de Mont Ventoux (Zuid-Frankrijk). Het karakter van de wijnen houdt het midden tussen dat van de wijnen uit de Rhône en de Provence. Vaak zijn ze licht en soepel, af en toe steviger en intenser. De bedruiving is de klassieke bedruiving van de Rhône en Provence.

Côtes du Vivarais (Fr.)

VDQS uit de Rhône rondom de Ardèche-rivier voor rode en witte wijnen van de klassieke Rhône-druiven.

Cotnari (Roem.)

Zoete dessertwijn van hoge kwaliteit, afkomstig uit Noordoost-Roemenië, gemaakt van pourriture noble-druiven: o.a. de Grasa, Feteasca Alba en Tamîoasa Romaneasca. Zeldzame wijn.

Cotto (It.)

Letterlijk: gekookt. Benaming voor geconcentreerde (ingekookte) most. Een concentraat dat bijvoorbeeld wordt gebruikt bij de governomethode.

Coufran, Château (Fr.)

Cru bourgeois Médoc, Haut-Médoc.

Couhins, Château (Fr.)

Cru classé Graves wit.

Couhins-Lurton, Château (Fr.)

Cru classé Graves wit.

Coulard (Fr.)

Druivelaar die gevoelig is voor coulure.

Coulée de Serrant, La (Fr.)

Cru van de AOC Savennières. Eén van de grootste witte wijnen van Frankrijk, eigendom van Nicolas Joly, fervent verdediger van de bio-dynamie.

Coulure (Fr.)

Een soort ziekte van de druivelaar. Wanneer de bloei bij koud weer plaatsvindt, is er geen bevruchting en zullen er ook geen druiven aan de druivelaar groeien. (D. verrieselen.)

Counoise

Blauwe druivensoort, vaak verward met Aubun. Deel van AOC Côtes-du-Rhône, Châteauneuf-du-Pape en Coteaux-d'aix-en-Provence. Geeft donkerrode warme wijnen met aroma's van zwart bessenfruit en een mooie kruidigheid.

Country Wine (Bulg.)

Letterlijk: landwijn. In feite de eenvoudiger wijnen uit Bulgarije, meestal met herkomstaanduiding en vermelding van welke druivensoorten hij is gemaakt.

Coupage (Fr.)

Het mengen of versnijden van wijn of most.

Courbu Blanc

Witte druivensoort van hoge kwaliteit, vooral voorkomend in Zuid-West Frankrijk. Geeft alcoholrijke verfijnde soepele wijnen met aroma's van perzik en honing, die zelfs verbeteren met enkele jaren te rijpen zonder hun moelleux te verliezen. Vooral geassembleerd met Petit Manseng.

Courbu Noir

Blauwe druivensoort uit Zuid-West Frankrijk, geeft mooie evenwichtige wijnen met aroma's van braambessen, blauwe pruimen en paddenstoelen.

Cour-Cheverny (Fr.)

AOC in Touraine (tussen Blois en Orléans) voor witte wijn van Romorantin.

Couronne, Château La (Fr.)

Cru grand bourgeois exceptionnel Médoc, gemeente Pauillac.

Court (Fr.)

Frans degustatieterm = kort: wijst op een korte afdrank.

Court noué (Fr.)

Degeneratieziekte van de druivenplant veroorzaakt door diverse virussen die worden overgebracht door nematoden (draadwormen) die in de bodem van de wijngaard leven zoals de gevreesde Xiphema index. Hierbij worden de bladeren van de druivenplant langs de nerven geel, ontstaan vergroeiingen en worden de planten steeds meer verzwakt. Op met Xiphema index besmette grond neemt de levensduur van de druivenplanten steeds verder af totdat er zelfs geen wijnbouw meer mogelijk is. De enige remedie is enige jaren braakligging en ontsmetting van de grond.

Courtage (Fr.)

Commissieloon van een commissionair of wijnmakelaar (courtier). Zie courtier.

Courtier (Fr.)

Wijnmakelaar. Een tussenpersoon die verkopen regelt van Châteaux aan handelaars.

Coutet, Château (Fr.)

Premier cru classé Sauternes, Barsac.

Couvent-des-Jacobins, Château (Fr.)

Grand cru classé Saint-Emilion.

Cova da Beira (Port.)

IPR-gebied in Noord-Portugal voor zowel lichtfruitige als krachtige rode wijnen, vooral gemaakt van de Bastardo.

Cowra (Austr.)

Wijnregio in het middenwesten van New South Wales, gespecialiseerd in weelderige kwaliteits-Chardonnay.

Crachoir (Fr.)

Deftige (Frans) benaming van een spuwbak. Wordt bij professionele wijnproeverijen gebruikt om de wijn na het proeven in uit te spuwen en na het proeven de resterende wijn uit het glas in te gieten. Het uitspuwen van de wijn tijdens de proeverij voorkomt dat de proevers door de alcohol minder objectief en meer vermoeid of zelfs onbekwaam worden.

Crato Branco

Witte druivensoort uit de Algarve (Portugal), zeer productief. Geeft kwaliteitswijnen met een heel mooi boeket.

Cream

Benaming van een zeer zoete, volle en zachte sherry.

Cream sherry (Sp.)

Zoete dessertsherry. Zowel in donker als lichter gekleurde stijl. De donkere typen worden gemaakt van oloroso sherry's die met de zeer zoete most van ingedroogde Pedro Ximénez-druiven zijn aangezoet. Deze sherry's zijn vol en krachtig van smaak. De lichter gekleurde cream sherry's zijn lichter van smaak en worden gemaakt van fino sherry's die zijn

aangezoet met ten dele vergiste most. De gisting van deze most heeft men door toevoeging van wijnalcohol gestopt, waardoor er nog veel suikers overbleven.

Crécelle (Fr.)

Zie: gyropalette.

Crémant (Fr.)

In Champagne: zachte sprankelende wijn. Elders in Frankrijk: schuimwijn gemaakt volgens de méthode traditionnelle.

Crémant d'Alsace (Fr.)

Lichte elegante mousserende wijn uit de Elzas van Pinot Blanc, Pinot Gris, Riesling, Chardonnay, Pinot Noir.

Crémant de Bourgogne (Fr.)

Regionale AOC voor witte en rosé-schuimwijn gemaakt volgens de méthode traditionnelle in het Bourgognegebied, van vooral Pinot Noir, Chardonnay, Gamay en Aligoté.

Crémant de Die (Fr.)

AOC uit de Rhône in 32 gemeenten langs de Drôme voor witte schuimwijnen gemaakt met de méthode traditionnelle van uitsluitend Clairette.

Crémant de Jura (Fr.)

AOC voor schuimwijn van Chardonnay in de Jura.

Crémant de Limoux (Fr.)

AOC in de Languedoc (Limoux, ten zuiden van Carcassonne) voor mousserende wijn gemaakt met de méthode traditionnelle, van min. 60% Mauzac, aangevuld met Chardonnay en/of Chenin Blanc.

Crémant de Loire (Fr.)

AOC voor mousserende wijnen uit Anjou-Saumur en uit Touraine (Loire) gemaakt met de méthode champenoise.

Crépy (Fr.)

AOC in de Savoie voor witte wijnen van de Chasselas.

Creux (Fr.)

Fransen degustatieterm = hol: mankeert 'corps' (zie corps in deze woordenlijst).

Criadera (Sp.)

Een laag vaten in het solerasysteem. Zie solera.

Criado por (Sp.)

Gerijpt (opgevoed) en/of samengesteld door...

Crianza (Sp.)

Letterlijk: opvoeding. Meestal gebruikt in: vino de crianza. Term die op het etiket mag worden vermeld indien de rode of witte wijn aan de in de streek door de Consejo Regulador gestelde periode van rijping op eikenhouten vaten heeft voldaan. De precieze voorschriften variëren per streek, maar in het algemeen is voor rode wijn een vatrijping van minimaal 12 maanden voorgeschreven. Tegenwoordig laat men meestal alleen de betere rode wijnen op hout rijpen. Crianza-wijnen zijn daarvan de eenvoudigste categorie. De reserva en gran reserva zijn resp. de betere en beste wijn van de producent. Een crianza is doorgaans de lichtste, meest fruitige en minst belegen wijn. De reserva's en gran reserva's worden doorgaans meer

door het hout gedomineerd, zijn intenser en meer belegen van karakter. Rode wijnen die geen houtrijping hebben ondergaan, worden ook wel onder de naam sin crianza op de markt gebracht.

Crimea (Oekraïne)

De Krim. Schiereiland aan de Zwarte Zee waar in het binnenland mousserende wijn wordt gemaakt, en aan de kust zoete dessertwijnen.

Criots-Bâtard-Montrachet (Fr.)

AOC Grand Cru voor witte wijn van de Chardonnay op de gemeente Chassagne-Montrachet (Bourgogne-Côte de Beaune).

Crno (Joeg.)

Kleur: zwart, bij wijn: (donker)rood.

Croatina

Blauwe druivensoort van goede kwaliteit uit Kroatië en Noord-Italië. Brengt donkergekleurde wijnen voort met aroma's van bloemen en blauw bessenfruit en een bittertje in de afdronk. Synoniem: Bonarda.

Crock, Château Le (Fr.)

Cru grand bourgeois exceptionnel Médoc, gemeente Saint-Estéphe.

Croix-de-Gay, Château la (Fr.)

Pomerol.

Croizet-Bages, Château (Fr.)

Cinquième grand cru classé Médoc, gemeente Pauillac.

Croque-Michotte, Château (Fr.)

Grand cru classé Saint-Emilion.

Crouchen

Witte druivensoort uit de Pyreneeën. Geeft mooie geparfumeerde wijnen met weinig zuren. Komt voor in Zuid-Afrika onder de namen Cape Riesling, Paarl Riesling en South African Riesling.

Croupes (Fr.)

Lokale benaming in de Médoc om de kleine heuveltjes, gevormd van grind, aan te duiden.

Crozes-Hermitage (Fr.)

AOC, grootste uit het noordelijke deel van de Rhône. De rode wijnen zijn het meest interessant en worden gemaakt van de Syrah die de wijn een intense fruitgeur en vaak ook frisheid en kracht geeft. De betere wijnen hebben intensiteit en diepgang, de meeste zijn echter soepel en aantrekkelijk fruitig. Altijd bezitten de rode wijnen een vrij krachtige smaak. De witte worden gemaakt van Marsanne en Roussanne.

Cru (Fr.)

Letterlijk: oogst of gewas. Vaak betekent het een bepaalde kwaliteitswijngaard of een bezitting. Met name in de Bordeauxstreek, maar ook in de Bourgogne en soms in Italië. Cru kan soms ook een aparte appellation met een bijzondere kwaliteit in een bepaald gebied betekenen, bijvoorbeeld in de AOC Coteaux du Languedoc bevinden zich meerdere cru's als La Clape, Montpeyroux, enz. In de Beaujolaisstreek is de vermelding cru een aanduiding voor de elite van de Beaujolais. Er zijn 10 gemeenten die het predikaat cru hebben verworven. De bekendste cru's zijn Fleurie, Chiroubles en Moulin à Vent. Vaak wordt 'cru'

gebruikt in termen die een bepaalde kwaliteitsaanduiding weergeven zoals grand cru, premier cru, grand cru classé, cru exceptionnel en cru bourgeois. Vaak gebruikt men voor de châteaux of hun wijnen uit de 5 grand cru classé-categorieën van de Haut-Médoc kortweg de termen: eerste cru, tweede cru tot en met vijfde cru.

Cru bourgeois (Fr.)

Aanduiding voor een kwaliteitsniveau in de classificatie van Bordeauxwijnen. Cru bourgeois is een officiële kwaliteitscategorie in de Médoc, maar wordt in de Graves en Sauternes af en toe gebruikt zonder dat daarvoor strikte regels gelden. Het meest wordt deze term in de Médoc gebruikt. Men onderscheidt er 3 groepen cru bourgeois waarvan een groot deel lid is van het Syndicat des crus bourgeois. Deze 3 groepen zijn (in toenemende kwaliteit): cru bourgeois (wijngaard minimaal 8 ha, vinificatie op het château); cru grand bourgeois (idem als cru bourgeois + rijping van de wijn op eikenhouten vaten); cru grand bourgeois exceptionnel, vaak kortweg cru exceptionnel genoemd (idem als cru grand bourgeois + wijngaarden gelegen in het gebied van de grand cru classé-bezittingen van de Haut-Médoc). Een EU-verordening uit 1979 stelt dat men op de etiketten van de wijnen uit deze drie groepen alleen de term cru bourgeois mag vermelden. Toch ziet men nog regelmatig aanduidingen als cru grand bourgeois en cru exceptionnel op etiketten vermeld.

Cru classé (Fr.)

Geklasseerde oogst in de Médoc, een château gerangschikt bij één van de vijf in de 1855 classificatie. Zie classificatie van Bordeaux.

Cru exceptionnel (Fr.)

Zie cru bourgeois.

Cru grand bourgeois (Fr.)

Zie cru bourgeois.

Cru grand bourgeois exceptionnel (Fr.)

Zie cru bourgeois.

Crusted port (Port.)

Een late bottled vintage port samengesteld uit meerdere jaren. Crusted port is een onofficiële, in Engeland gebruikte term.

Cruzeta (Port.)

Geleidingswijze van druiven. Staken, kruiselings geplaatst, met daartussen draden gespannen waarlangs de druivenplant wordt geleid. Veel toegepast in de Minhostreek waar de Vinho Verde vandaan komt.

Cryo-extractie

Bereidingswijze van zoete wijnen, ontstaan eind de jaren '80, die erin bestaat de druiven te bevriezen om het water erin te verwijderen en aldus de most te concentreren. Sinds een aantal jaren experimenteert men met een moderne techniek waarbij men op kunstmatige wijze rijke, zoete wijnen in de stijl van Sauternes probeert te bereiden. In feite is het meer correct om van cryo-selectie te spreken dan van cryo-extractie. Door laatgeplukte, zeer rijpe druiven tot een aantal graden onder nul af te koelen, bevriezen alleen de druiven die het minst rijp zijn. De druiven met het hoogste suikergehalte (de meest rijpe) bevriezen pas bij veel lagere temperaturen. Als men de afgekoelde druiven perst, zullen de minst rijpe druiven bevroren zijn en de rijpste nog vloeibaar en daardoor persbaar. Zodoende wordt alleen het sap verkregen van de meest suikerhoudende druiven. In feite wordt door de lage temperatuur een selectie van de druiven op suikergehalte gerealiseerd. In jaren met naderend slecht weer tijdens de oogsttijd, moet men de oogst zo snel mogelijk binnen zien te halen omdat ze anders de kans loopt door rot en verdunning verloren te gaan. Middels cryo-

extractie (selectie) kan men dan in een kort tijdsbestek grote hoeveelheden druiven verwerken en het sap van de meest suikerhoudende druiven van de oogst apart verkrijgen. De resultaten met cryo-extractie (selectie) lijken veelbelovend en deze methode wordt in toenemende mate in o.a. de Sauternes-streek toegepast. Het risico van een misoogst wordt erdoor verkleind en de kwaliteit van de wijnen schijnt die van de op de gebruikelijke wijze verkregen wijnen zeer dicht te benaderen. De enige categorie waarbij men gebruikmaakt van 'echte' cryo-extractie is die van de zeldzame en zeer kostbare Duitse Eiswein. Hierbij worden de druiven bij minimaal 7 graden onder nul geoogst en snel vervoerd naar de wijnpers en in bevroren toestand geperst. Een sterk geconcentreerd sap is hiervan het resultaat: wanneer een druif bevriest treedt er een zekere scheiding op van water en de daarin opgeloste stoffen (hoofdzakelijk smaak- en geurstoffen en suikers). Een deel van het vocht (water) van de druif wordt in ijskristallen omgezet. Dit water wordt aan het druivensap onttrokken waardoor het gehalte aan opgeloste stoffen in het nog niet bevroren sap sterk toeneemt. Wanneer men deze bevroren druiven onder lage temperaturen perst, komt het nog niet bevroren, geconcentreerde sap vrij en blijven de ijskristallen, de schillen en de pitten in de pers achter. Het te vergisten sap (most) bevat een hoge concentratie opgeloste stoffen zodat de resulterende wijn een intense en zoete smaak zal krijgen.

Cryptogaam

Alles wat te maken heeft met de wereld van de schimmels.

Cserszegi fuzzeres

Witte druivensoort uit Hongarije, brengt mooie wijnen voort met aroma's van citrusfruit, kruidnagel en kruisbessen.

Cuba de Fermentação (Port.)

Gistingskuip. (Fr.) cuve.

Cuit (Fr.)

Frans degustatieterm = gaar, gekookt, gestoofd: Vergelijkbaar met de aroma's van thee die te lang getrokken heeft.

Cultivar

Zuid-Afrikaanse term voor druivensoort.

Curé-Bon-La-Madeleine, Château (Fr.)

Grand cru classé Saint-Emilion.

Cuvaison (Fr.)

of cuvage: Het stadium van het wijnmaken vanaf het ogenblik dat de geplette druiven in de gistingskuipen gedaan worden tot het aftappen of décuvage. Bij de bereiding van rosé of rode wijn de periode waarin de druivenschillen in de most meegisten en zodoende hun kleur en smaakstoffen afgeven. De lengte van de cuvaison bepaalt de mate van extractie van de kleur- en smaakstoffen uit de druivenschillen. In het algemeen geeft een lange cuvaison een wijn met meer kleur, smaak en veel tannine. De cuvaison kan variëren van 8 uur (lichte rosé) tot 6 weken of zelfs nog langer voor een zeer krachtige rode wijn die lang moet rijpen voordat hij op dronk is.

Cuve (Fr.)

Frans woord voor kuip, open vat meestal gebruikt voor het vergisten van gekneusde druiven (rode wijn). Vaak van beton of roestvrij staal.

Cuve close (Fr.)

Zie Méthode Charmat.

Cuvée (Fr.)

Betekent letterlijk de inhoud van een gistkuip, maar wordt ook gebruikt voor: 1. wijn van gelijke kwaliteit (bv. uit één en dezelfde gistkuip) of van dezelfde druivensoort. 2. wijn van gelijke mengeling, maar van dezelfde kwaliteit. 3. in Champagne: wijn van gelijke mengeling, klaar om te bottelen. 4. in Bourgogne: gebruikt i.p.v. cru; zo verdeelde het 'classement' van 1860 de wijn in premières, deuxièmes en troisièmes cuvées; niet officieel erkend, maar meer een onderlinge afspraak. 5. Champagnevinificatie: Bij het persen mag in iedere pers slechts 4000 kg. druiven en deze mag in twee persingen 2500 liter most opbrengen: de eerste persing wordt de cuvée genoemd en brengt 2050 liter most op, de tweede persing heet de taille en brengt 450 liter zuivere most op en 50 liter bourbes of bezinksel.

Cuverie (Fr.)

of cuvier: waar de vaten bewaard worden.

CVC (Sp.)

Afkorting van Conjunto de Varias Cosechas. Staat soms vermeld op Riojawijnen en betekent dat die wijn een mengeling is van Rioja uit verschillende wijnjaren.

Cvisek

Zie Posavski.

Dalmatië (Joeg.)

Adriatisch kustgebied van Kroatië. Hier worden van Plavina en Babi krachtige rode wijnen gemaakt.

Damaschino

= Alicante Branco.

Dame-jeanne (Fr.)

Franse benaming voor: grote mandfles.

Dão (Port.)

Wijngebied in midden Portugal, rond Viseu, waar men van vooral Touriga Nacional, Bastardo, Tinta Cão en Alvarelhão volle kruidige rode wijn maakt op granietbodem en van vooral Verdelho, Sercial en Fernão Pires eveneens volle kruidige en veelal fruitige witte wijn maakt op leisteenbodem. Ook rosé.

Dassault, Château (Fr.)

Grand cru classé Saint-Emilion.

Dauzac, Château (Fr.)

Cinquième grand cru classé du Médoc, gemeente Margaux.

DE (Sp.)

Afkorting van Denominación Especifica.

Déacidifier

Frans voor 'ontzuren'.

Dealul Mare (Roem.)

Wijngebied ten noorden van Boekarest waar men rode wijnen maakt van o.a. Cabernet Sauvignon, Merlot en Pinot Noir, en witte zoete wijnen.

Debina

Witte Griekse druivensoort, zowel tafel- als wijndruif. Belangrijke druif in de regio Jannina en Zitza (dichtbij de Albanese grens), waar hij gebruikt wordt om goede min of meer zoete mousserende wijnen te maken, genaamd Zitza.

Débourbage (Fr.)

Most ontdoen van allerlei vaste deeltjes en onreinheden, voor de gisting.

Débourrement (Fr.)

Frans voor 'uitbotten'.

Débuttage (Fr.)

Frans woord waarmee men aanduidt dat grond rondom de wijnstok, doorgaans na de winter, weggehaald wordt.

Decanteren

Het overgieten van de wijn in een andere fles, meestal om het bezinksel te scheiden van de wijn.

Deckwein (D.)

Wijn die aan andere te licht gekleurde rode wijn wordt toegevoegd om zijn kleur te versterken, gemaakt van Dornfelder, Lemberger, Domina, Färber, Deckrot, Kolor, Dunkelfelder...

Declasseren

Het klasseren van een wijn in een lagere categorie dan die waar hij oorspronkelijk moest geklasseerd worden. Dit gebeurt wanneer om één of andere reden de appellatievoorschriften voor een bepaalde wijn niet werden nageleefd, of wanneer de producent hiertoe vrijwillig beslist omdat hij de wijn niet op het vereiste kwaliteitsniveau vindt en dus also zijn reputatie niet wil schaden.

Décuvage (Fr.)

zie 'cuvaison'.

Dégorgement (Fr.)

Bij Champagne of mousserende wijn wordt het bezinksel neergezet op de kurk. De verwijdering ervan gebeurt nu meestal door de flessenhals te bevriezen, waardoor het bezinksel in een beetje wijn wordt ingevroren en zo makkelijk verwijderd kan worden.

Degustación (Sp.)

= Degustatie = wijnproeverij.

Degustador (Sp.)

Wijnproever.

Degustazione (It.)

= Degustatie = Wijnproeverij.

Deidesheim (D.)

Gemeente in Rheinpfalz waar krachtige kruidige wijnen worden gemaakt van Riesling.

Delaware

Witte druivensoort, hybride met minder foxy geur en smaak als de meeste hybrides. De druif heeft een mooi zuurgehalte wat hem geschikt maakt voor de productie van mousserende wijn. Vooral aangeplant in Japan, Zuid-Amerika en de Verenigde Staten.

Délestage (Fr.)

Men laat de wijn redelijk snel af waardoor de 'chapeau' breekt op de bodem, dan laat men de temperatuur in de chapeau stijgen tot 40 à 50 °C waardoor de extractie verbetert. Daarna pompt men de wijn terug bovenop de chapeau.

Demi-muid (Fr.)

Vat van 600 liter.

Demi-sec (Fr.)

Halfdroog. Bij Champagne: halfzoet.

Denominación de Origen (Sp.)

Zie DO

Denominacion de Origen Calificada (Sp.)

Zie DOC

Denominazione di Origine Contrallata (It.)

Zie DOC

Denominazione di Origine Contrallata e Garantita (It.)

Zie DOCG

Densiteit

De dichtheid van een stof, meer bepaald van een vloeistof. Van een vloeistof kan de densiteit ook als vloeibaarheid omschreven worden. Een vloeistof met een hoge densiteit is dikvloeibaar.

Deposito (It.)

Bezinksel.

Deposito (Port., Sp.)

Groot vat waarin men wijn opslaat of mengt.

Depot (Fr.)

= Bezinksel.

Desengage (Port.)

= Het ontstelen.

Desmirail, Château (Fr.)

Troisième grand cru classé Médoc, gemeente Margaux.

Desséché (Fr.)

Franse degustatieterm = uitgedroogd: Rijpe wijnen die hun aroma verliezen, zodat zuur, alcohol of tannine de overhand krijgen.

Destalk (Eng.)

= Ontstelen.

Destilleren

= Distilleren. Zie aldaar.

Deutsche Landwirtschaft-Gesellschaft (D.)

zie DLG.

Deutsche Weinsiegel (D.)

Kwaliteitszegels uitgereikt door de DLG aan wijnen die aan haar eisen voldoen. Voor droge wijnen geeft men een geel zegel, voor helfdroge een groen en voor zoete wijnen een rood zegel.

Dézaley (Zwits.)

Zwitsers dorpje tussen Lausanne en Montreux, met van de beste wijngaarden in de Vaud, waar van de Dorin (=Chasselas) heel mooie witte wijnen worden gemaakt.

Diabetikerwein (D.)

Een droge wijn die wettelijk bepaald maximum 4 g suiker per liter mag bevatten, maximum 25 mg sulfaat en 12% alcohol.

Diano (It.)

Zie Dolcetto de Diano d'Alba.

Diepgang

Een wijn heeft diepgang als hij veel schakeringen heeft in geur en smaak.

Diethyleenglycol

Scheikundige verbinding met hoge viscositeit, gebruikt in 'antivries'. In 1985 ontdekte men in Oostenrijk dat deze stof gebruikt werd door bepaalde wijnhandelaren in eenvoudige wijn om deze een mooie viscositeit te bezorgen die normaal gezien in wijn veroorzaakt wordt door het natuurlijk in wijn aanwezige glycerol.

Dimiat

Witte druivensoort van redelijke kwaliteit uit Bulgarije die kruidige fruitige wijnen voortbrengt.

Diminitis

Blauwe Griekse druivensoort, vooral voorkomend op het eiland Rhodes. Men maakt er een oranje-rode zeer alcoholrijke dessertwijn van, type Porto.

Dingac (Joeg.)

Zoete alcoholrijke rode wijn uit Dalmatië gevinifiëerd uit ingedroogde druiven (passerillage) van de Plavac Mali.

Dinka Vörös

Roze druivensoort uit Hongarije, Servië en Oostenrijk. Geeft lichte aangename wijnen, ondanks de weinige zuren.

Distilleren

Het zuiveren of concentreren van een vloeistof door gebruik te maken van het verschil in kookpunt van de verschillende stoffen in een vloeistof. Zo distilleert men alcohol uit wijn of bier, waarna er een waterige oplossing én een geconcentreerde alcoholoplossing overblijft. Zo maakt men Brandy uit wijn.

District (Z.Afr.)

Houdt een groter aaneengesloten wijnbouwgebied in, bijvoorbeeld Stellenbosch of Paarl.

DLG (D.)

Afkorting van Deutsche Landwirtschaft Gesellschaft. Is een sinds 1885 bestaand genootschap dat tot doel heeft een goede kwaliteit van landbouwproducten zoals wijn te stimuleren.

DO (Sp., Port.)

Afkorting voor 'Denominación de Origen' in 't Spaans en voor 'Denominação de Origen' in 't Portugees. Dit zijn herkomstbenamingen vergelijkbaar met de Franse AOC.

Dobricic Crni

Blaauwe druivensoort uit Dalmatië. Geeft donkerpaarse levendige gecorseerde astringente wijnen, uitzonderlijk rijk aan extract. Ideaal als coupagewijn.

DOC (Sp. en It.)

Spanje: Denominacion de Origen Calificada. De 'supercategorie' van Spaanse kwaliteitswijnen, aan bijzondere criteria van kwaliteit en samenstelling beantwoordend. Italië: Denominazione di Origine Contrallata. Italiaanse kwaliteitswijn.

Doce (Port.)

Zoet.

DOCG (It.)

Denominazione di Origine Contrallata e Garantita: Een hogere graad van Italiaanse kwaliteitswijn dan DOC.

Doisy-Daëne, Château (Fr.)

Deuxième cru classé Sauternes, Barsac.

Doisy-Dubroca, Château (Fr.)

Deuxième cru classé Sauternes, Barsac.

Doisy-Védrines, Château (Fr.)

Deuxième cru classé Sauternes, Barsac.

Dolce (It.)

Zoet.

Dolcetto

Blaauwe druivensoort van hoge kwaliteit uit Noord-Italië met hoge opbrengst, die zachte fruitige wijn voortbrengt met aroma's van rijpe zwarte kersen.

Dolcetto d'Acqui (It.)

DOC in Piëmonte voor fruitige rode wijnen van de Dolcetto. Snel te drinken.

Dolcetto d'Alba (It.)

DOC voor rode wijn uit Piëmonte (Noord-Italië), gemaakt uit de gelijknamige druif. Fruitig, snel te drinken.

Dolcetto d'Asti (It.)

DOC in Piëmonte voor fruitige rode wijnen van de Dolcetto. Snel te drinken.

Dolcetto de Diano d'Alba (It.)

DOC in Piëmonte voor fruitige rode wijnen van de Dolcetto. Men telt er 77 "sori's", wat zowat het equivalent is van de benaming "cru".

Dolcetto delle Langhe Monregalesi (It.)

DOC in Piëmonte voor fruitige rode wijnen van de Dolcetto. Snel te drinken.

Dolcetto di Dogliani (It.)

DOC in Piëmonte voor fruitige rode wijnen van de Dolcetto. Snel te drinken. De benaming "Superiore" mag gebruikt worden indien de wijn minimum 12,5% alc.vol. haalt en minstens 1 jaar verouderd werd.

Dolcetto di Ovada (It.)

DOC in Piëmonte voor fruitige rode wijnen van de Dolcetto. Snel te drinken. De benaming "Superiore" mag gebruikt worden indien de wijn minimum 12,5% alc.vol. haalt en minstens 1 jaar verouderd werd.

Dôle (Zw.)

Rode fruitige, frisse wijn uit de Valais (Zwitserland-Rhône) met minimum 50% Pinot Noir en Gamay. Er bestaat ook een witte Dôle met een lichtrode of rosékleur.

Domaine (Fr.)

Zoals Château een wijndomein. In een domaine wordt de wijn gemaakt en gebotteld door de landeigenaar.

Domäne (D.)

Duitse benaming voor wijngoederen die in handen zijn van de overheid.

Domina

Blauwe Duitse druivensoort, kruising van Blauer Portugieser en Pinot Noir. Geeft sterk gekleurde, gecorseerde wijnen die rijk zijn aan extract en tannine.

Dominique, Château la (Fr.)

Grand cru classé Saint-Emilion.

Dona Branca

Blauwe druivensoort vooral voorkomend Noord-Portugal en Spaans Galicië. Geeft volle goudgele wijnen met mooi boeket als van witte porto. Geassembleerd met Arinto geeft hij wijnen in de stijl van Vinho Verde.

Donauland-Carnuntum (Oost.)

Wijndeelgebied van Niederösterreich dat vroeger Klosterneuburg heette. Hier wordt vooral witte wijn gemaakt van Grüner Veltliner, Müller-Thurgau en Zweigelt.

Donnici (It.)

DOC in Calabrië voor rode wijn van Greco Nero en Gaglioppo.

Donzelinho Branco

Witte druivensoort uit Portugal. Geeft lichte dunne citroengele wijnen met apothekersaroma's en een opvallend aroma van lavendel.

Doppelstück (D.)

Groot ovaalvormig houten vat van 2400 l dat gebruikt wordt voor opslag en rijping van wijn.

Doral

Witte druivensoort, kruising van Chasselas en Chardonnay. Geeft plezierige genereuze wijnen van een kwaliteit vergelijkbaar met Chardonnay.

Dorato (It.)

Zie Doré.

Doré (Fr.)

Frans voor 'verguld'. Wordt vooral voor verouderde witte wijnen gebruikt.

Dorin

syn. voor Chasselas (Zwitserland).

Dornfelder

Blauwe druivensoort van hoge kwaliteit uit Duitsland, kruising van Helfensteiner en Heroldrebe, brengt donkere extractrijke fruitige wijn voort. Eveneens aangeplant in België.

Dosage (Fr.)

Het proces waarbij suiker aan de champagne wordt toegevoegd na de dégorgement. Suiker wordt toegevoegd in de vorm van liqueur d'expédition, een mengsel van brandewijn en suiker, het zoetgehalte hiervan varieert van max. 12 tot 20 g/l voor extra dry en van 17 tot 33 g/l voor sec. Voor demi-sec van 33 tot 50 g/l.

Dosage des billes (Fr.)

Bolletjes gemaakt van bretonse algen en gevuld met gist en suiker. Bij champagnevinificatie: om geen dode gistcellen meer te hebben en dus geen remuage nodig is, worden billes toegevoegd, waardoor koolzuur en alcohol ontstaat, maar geen droesem. Men heeft ongeveer 400 gistbolletjes nodig per fles. Dit is een experiment van Moët & Chandon.

Douro (Port.)

Wijngebied in het dal van de gelijknamige Noord-Portugese rivier waar men Port maakt, fruitige kruidige rode wijnen met mooie zuren en duidelijke tannines en frisse fruitige witte wijnen. Druivensoorten: Touriga Nacional, Touriga Francesa, Tinto Roriz (=Tempranillo), Tinta Barroca, Tinto Cão voor rood, Gouveio, Viosinho, Rabigato, Malvasia Fina, Donzelinho voor wit.

Douro Supérieur (Port.)

Subregio van het DOC-gebied Porto, ligt het meest stroomopwaarts en reikt bijna tot aan de Spaanse grens. Heeft een erg droog en zeer warm klimaat, de druiven stoven er bijna.

Doux (Fr.)

Zeer zoet. Wijnen met een suikergehalte van meer dan 45 g/l.

Downy Mildew (Eng.)

Valse meeldauw.

Droesem

Onoplosbaar geworden stoffen, zowel in de most als in de wijn.

Droog

Aanduiding voor wijn die totaal is uitgegist waardoor alle suiker is omgezet in alcohol.

Druifluis

zie Phylloxera.

Dry (Eng.)

Engels voor droog: bij mousserende wijnen de aanduiding voor wijnen met een restsuikergehalte tussen 17 en 35 g/l.

Dry Creek Valley (VS)

AVA in Sonoma County (Californië). Bijna het gehele dal is beplant met wijnstokken en de aanplant in de heuvels breidt zich almaar uit. Vooral rode wijn van Zinfandel, belangrijkste witte druif is de Sauvignon Blanc.

Ducru-Beaucaillou, Château (Fr.)

Deuxième grand cru classé Médoc, gemeente Saint-Julien.

Duhart-Milon-Rothschild, Château (Fr.)

Cinquième grand cru classé Médoc, gemeente Pauillac.

Dulce (It. en Sp.)

Zoet.

Dulce apagado (Sp.)

Erg zoete likeurwijn.

Dur (Fr.)

Franse degustatieterm: zie Acide; zie Tanin.

Duras

Blauwe druivensoort van redelijke kwaliteit die lichte soepele wijnen voortbrengt met aroma's van kersen, aardbeien en frambozen, wordt gebruikt in rode Gaillacwijnen.

Duras, Côtes de (Fr.)

Zie Côtes de Duras.

Durbach (D.)

Dorpje in Baden, district Ortenau ten zuiden van Baden-Baden. Het dorp beweert een grotere aanplant van Traminer en Pinot Blanc te hebben dan enig ander dorp in Duitsland, en om de verwarring nog groter te maken noemen ze de Traminer 'Clevner'. Durbach staat bekend om zijn Riesling, die hier Klingerberger heet. Op de granietrijke bodem en de steile hellingen gedijt de Riesling zeer goed.

Durchgegoren (D.)

= Volledig uitgist.

Durella

Witte Italiaanse druivensoort die strogele weinig alcoholische wijnen voortbrengt met veel zuren en tannine en aroma's van citrusfruit en wit fruit, vooral geschikt als coupagewijn.

Durfort-Vivens, Château (Fr.)

Deuxième grand cru classé Médoc, gemeente Margaux.

Durif

Blauwe druivensoort, afkomstig uit Zuid-Oost-Frankrijk, maar vooral aangeplant in Californië en daar gekend onder de naam Petite Syrah. Brengt donkere krachtige wijn voort met aroma's van rode en zwarte bessen.

Dürnstein (Oost.)

Pittoresk dorpje aan de Donau in de Wachau waar prachtige kruidige wijnen worden gemaakt van Riesling en Grüner Veltliner.

Dutruch-Grand-Poujeaux, Château (Fr.)

Cru grand bourgeois exceptionnel du Médoc, gemeente Moulis.

Early Burgundy (V.S.)

=Abouriou.

Echezeaux (Fr.)

AOC Grand Cru voor rode wijn van de Pinot Noir op de gemeente Flagey-Echezeaux (Bourgogne-Côte de Nuits).

Echter Mehltau (D.)

Meeldauw.

Ecoeurant (Fr.)

Franse degustatieterm = misselijkmakend, weeïg: veel te zoete wijn, niet geneutraliseerd door voldoende aciditeit.

Ecoulage (Fr.)

Décuvage.

Edele rotting

Botrytis cinerea.

Edelfäule (D.)

Gunstige uitwerking van de Botrytis Cinerea.

Edelreis (D.)

Ent.

Edelzwicker

Droge witte assemblagewijn uit de Elzas, wordt beschouwd als de basiskwaliteit van een producent.

Eden Valley (Austr.)

Wijnregio in South Australia, met de Barossa Valley samengevoegd tot de Barossa Zone en van de Mount Lofty Ranges Zone afgesplitst. In dit glooiende winderige gebied worden van de beste Rieslings en Shiraz gemaakt.

Ederena

Blauwe druivensoort, kruising van Merlot en Abouriou. Geeft fijne soepele, middelmatig gekleurde wijnen met iets grassigs in de smaak.

Edes (Hong.)

= zoet

Edna Valley (VS)

AVA in San Luis Obispo County (Californië), koele regio ideaal voor Chardonnay, Pinot Noir, Viognier en andere Rhônedruiven.

Eger (Hong.)

Wijngebied in Noord-Hongarije. Hier wordt de rode wijn Egri Bikavér gemaakt (=lett. stierenbloed uit Eger). Vroeger maakte men deze wijn van de Kadarka, het waren mooie volle donkerkleurige wijnen. De laatste tijd gebruikt men vooral de Kékfrankos (=Blaufränkisch) die dunne zurige kleurloze wijn voortbrengt. Men maakt hier ook rode wijnen van Cabernet Sauvignon en Merlot. De witte wijnen worden gemaakt van Leányka, Chardonnay en Welschriesling.

Egiodola

Blauwe druivensoort, kruising van Fer Servadou en Abouriou, bekomen in 1954 door Durquéty aan de INRA in Bordeaux. Geeft sterk gekleurde tannische en alcoholrijke wijnen met weinig zuren. Wordt vaak geassembleerd met Tannat en Cabernet Franc. Geeft mooie resultaten in de Aude, Hérault en de Landes.

Eglise, Domaine de l' (Fr.)

Pomerol.

Eglise-Clinet, Château l' (Fr.)

Pomerol.

Egouttage (Fr.)

Het sap laten uitlekken.

Egrappage (Fr.)

Net voor de druiven, bij de rode wijnbereiding, in de kuipen gestort worden, ontdoet men ze van de risten. Een betere term is éraflage.

Egri Bikavér (Hong.)

zie Eger.

Ehrenfelser

Witte druivensoort van goede kwaliteit, kruising van Riesling met Silvaner, geeft wijnen met het karakter van een Riesling.

Einzellage (D.)

Kleinste geografische eenheid binnen de Duitse wijnwetgeving, een specifieke wijngaard van goede kwaliteit.

Eiswein (D.)

Letterlijk 'ijswijn'. Gemaakt van druiven die dadelijk na het plukken worden bevroren. Als deze druiven worden geperst, blijft het water in de druiven ijs en het geconcentreerde sap vloeit eruit. Is een Duitse en Oostenrijkse specialiteit. De druiven worden geogst en geperst bij tenminste -7°C.

Ekigaina

Blaauwe druivensoort, kruising van Tannat en Cabernet Sauvignon, bekomen aan de INRA in Bordeaux. Geeft mooi gekleurde, verfijnde evenwichtige wijnen.

Elaborado por... (Sp.)

=lett.: bewerkt door. Gerijpt, opgevoed door.

Elba (It.)

DOC voor zachte soepele rode Sangiovesewijnen en witte Trebbianowijnen van het gelijknamige eiland. Er wordt ook Sangeoveti aangeplant.

Elbling

Witte druivensoort van matige kwaliteit vooral aangeplant in Zuid-West-Duitsland, brengt meestal dunne zurige wijn voort evenals Sekt. Toch, indien op goed gerichte hellingen gecultiveerd, kan hij mooie bewaarwijnen opleveren met een dominerend abrikozenaroma.

Elbtal (D.)

Wijngebied in het noorden van Sachsen (voormalige DDR).

Elégant (Fr.)

Franse degustatieterm: Wijn met veel finesse, harmonie en het ontbreken van ruwe indrukken.

Elevage (Fr.)

Letterlijk 'opvoeding'. De behandeling van wijn tussen gisting en bottelen.

Eleveur (Fr.)

Handelaar die de heel jonge wijn of de druiven koopt bij de wijnboer en verder de wijn zelf kweekt, klaart, filtert, bottelt, enz.

Eltville (D.)

Stad in de Rheingau met zeer goede wijngaarden.

Elzas

zie 'Alsace'.

Embotellado por... (Sp.)

=Gebotteld door.

Emerald Riesling

Witte druivensoort, kruising van Muscadelle en Riesling bekomen door Olmo in 1948. Geeft geparfumeerde wijnen die snel oxideren.

Emiettage (Fr.)

Het losmaken van de moer na elke persing.

Emilia-Romagna (It.)

Emilia en Romagna kunnen best apart behandeld worden daar hun wijnen enorm verschillen. Op de uitgestrekte vlakten van Emilia groeit de Lambrusco, waarvan spijtig genoeg door veel wijnbouwers minderwaardige wijn wordt gemaakt. Op het vlakke land van Romagna groeien vooral Sangiovese en Trebbiano-variëteiten. In de uitlopers van de Apennijnen wordt de wijnbouw ook belangrijker: Colli Piacentini, Colli Bolognesi met als druivensoorten Sangiovese, Cabernet en Chardonnay, Albana, (Albana di Romagna), Pagadebit, Barbarossa en Cagnina.

En archet (Fr.)

Archet is Frans voor 'boog'. Speciale snoeiwijze waarbij de rank als een boog opgebonden wordt.

En gobelet (Fr.)

Letterlijk: beker. Snoeivorm voor druivenplanten waarbij de plant niet wordt ondersteund door een draadraam, maar zelfstandig staat, en waarbij de naar buiten wijzende, meerjarige zijtakken jonge scheuten dragen die naar boven toe groeien. Soms bindt men de uiteinden van de jonge scheuten boven de plant bij elkaar. Kenmerkend voor de snoeivorm gobelet is de bekervormige struik: de steel van de beker is de stam en de jonge scheuten vormen de kelk. Wordt veel toegepast in de drogere en warmere streken. (Sp. en cabeza.)

En primeur (Fr.)

Wijn die verkocht wordt voordat hij gebotteld is. Gebruikelijk bij Bordeaux als geklasseerde oogsten worden verkocht het jaar nadat ze gemaakt worden.

Encépagement (Fr.)

De samenstelling van druivensoorten in een wijngaard.

Enclos, Château l' (Fr.)

Pomerol.

Encostas da Nave (Port.)

IPR-gebied in Noord-Portugal voor witte wijnen van de Folgasão en Verdelho, en rode wijn van Marufo aangevuld met wat Touriga Francesa en Touriga Nacional.

Encostas de Aire (Port.)

IPR-gebied in Extremadure (Midden-Portugal), hier wordt rode wijn gemaakt van Periquita, Baja en Trincadeira en witte wijn van Fernão Pires, Arinto, Malvasia , Tamarez en Vital.

Enforcada (Port.)

Geleidingswijze van druivenplanten waarbij bomen als steun dienen.

Engarrafado (Port.)

Gebotteld. Engarrafado na origem = Gebotteld op het wijndomein. Engarrafado na região = Gebotteld in het gebied van herkomst.

Enoteca (It.)

Letterlijk vertaald: wijnotheek (Fr.: vinothèque).

Enten

Tuinbouwkundige techniek waarbij een vruchtdragend deel (ent) op een worteldragend deel (onderstam) wordt aangebracht. Bij de druivenplant wordt meestal een ent van de Vitis Vinifera op een voor de Phylloxera resistente onderstam, meestal een Amerikaanse druivensoort, aangebracht.

Entrappen (D.)

Abbeeren, ontstelen.

Entre-Deux-Mers (Fr.)

AOC-Wijngebied in de Bordeaux gelegen tussen de rivieren Garonne en Dordogne. Alleen de witte wijnen hebben deze AOC. De rode wijnen die men er produceert hebben de AOC Bordeaux of AOC Bordeaux Supérieur-status.

Entre-Deux-Mers Haut-Benauges (Fr.)

AOC-Wijngebied bestaande uit 8 gemeenten rondom Targon (tussen Dordogne en Garonne) die witte wijnen produceren. Druivensoorten: zie Bordeaux.

Envejecimiento (Sp.)

Veroudering.

Enzymatische omzettingen

Gistende omzettingen.

Enzymatische werking

Tijdens een bepaalde evolutie in de loop van het wijnmaken of ook tijdens het verouderen kunnen bepaalde enzymen allerlei omzettingen veroorzaken.

Epanoui (Fr.)

Franse degustatieterm = Stralend, goed ontwikkeld: rijp, klaar om te drinken, op dronk.

Epluchage (Fr.)

Het zorgvuldig uitzoeken van de gave druiven tijdens de oogst.

Epoxylaag

Epoxy is een rubberachtige stof die men op de wand van een gistingskuip aanbrengt. Epoxy is neutraal tegenover de gistende most en zuren. Het geeft ook geen smaak af aan de wijn.

Equilibré (Fr.)

Franse degustatieterm = Evenwichtig.

Eraflage (Fr.)

Zie égrappage.

Erbach (D.)

Dorp in de Rheingau met enkele van de beste wijngaarden van de streek.

Erbaluce

Oude witte Italiaanse (Piëmonte) druivensoort. Geeft droge witte wijnen met aroma's van abrikozen en rozijnen, en vooral Vins de Paille.

Erbaluce di Caluso (It.)

DOC in Piëmonte voor droge witte wijnen en schuimwijnen van de Erbalucedruif. Ook likoreuze versie (Caluso passito).

Erden (D.)

Dorp in Moezel-Saar-Ruwer waar lekkere wijn wordt gemaakt van Müller-Thurgau.

Ervi

Blauwe Italiaanse druivensoort, kruising van Barbera en Croatina (Bonarda) bekomen door Fregoni. Geeft intens robijnrode alcoholrijke wijnen met voldoende zuren.

Erzeuger (D.)

Producent.

Erzeugerabfüllung (D.)

Gebotteld door de producent.

Erziehung (D.)

Geleiding van de druivenplant in de wijngaard.

Escobera (Sp.)

Synoniem voor Tempranillo (in Badajoz).

Esgana Cao

Witte Portugese druivensoort. Geeft alcoholrijke wijnen met veel zuren, vooral gebruikt in assemblages.

Esmagamento (Port.)

= Foulage. Het kneuzen van de druiven.

Espadeiro

Blauwe druivensoort uit Spanje en Portugal. Geeft een brede waaier aan verschillende soorten wijn met aroma's van kersen en aardbeien en van bloemen.

Espalier (Fr.)

=latwerk. Zie Spalliera.

Espumante (Port.)

Portugese aanduiding voor mousserende wijn. Op traditionele wijze (metodo classico) geproduceerde wijnen heten vanaf 12 maanden flesrijping Reserva, vanaf 24 maanden Super Reserva en vanaf 36 maanden Velha of Grande Reserva.

Espumoso (Sp.)

Mousserend.

Est!Est!!Est!!! (It.)

DOC van droge witte wijn gemaakt van Malvasia en Trebbiano, uit Latium, ten noorden van Rome.

Estaing (Fr.)

Zie Vins d'Estaing.

Estate (Z.Afr.)

lett.: Bezitting. Landgoed, wijngoed. Staat voor een uit één of meer farms bestaand wijngoed dat uitsluitend druiven van eigen kweek mag gebruiken en die op het eigen terrein moet vinificeren.

Estate bottled (Eng.)

Engelse benaming die betekent dat de wijn op het domein of kasteel is gebotteld.

Ester

Scheikundige verbinding ontstaan uit reactie van alcoholen met organische zuren. Esters veroorzaken de geur van bloemen en fruit in de wijn, ook de smaak van de wijn wordt voor een groot deel door esters bepaald. Veel esters worden gevormd tijdens de gisting en de rijping van de wijn.

Estremadura Vinho Regional (Port.)

Estremadura is een regio aan de Atlantische kust ten noorden van Lissabon, qua omzet Portugals grootste wijnstreek. De kwaliteit is er de laatste jaren enorm op vooruitgegaan. Druivensoorten: Alfrocheiro Preto, Cabernet Sauvignon, Camarate, Periquita en Tinta Miuda voor rood, Arinto, Chardonnay, Esgana Cão, Fernão Pires, Jampal, Malvasia Rej, Tamarez en Vital voor wit.

Estufa (Port.)

Afgesloten wijnopslag waarin onder een constante temperatuur van 45°C gedurende een half jaar jonge wijn wordt 'gemaderiseerd'. Deze techniek wordt "estufagem" genoemd.

Estufagem (Port.)

Plaatselijke techniek voor het maken van madera, zie Estufa.

Eszencia (Hong.)

Nectar van geperste pourriture noble druiven.

Ethanol

= Ethylalcohol.

Etherisch

Sterk geurend en vluchtig, bv. aceton, nagellak, karnemelk, gist, zuurtjes. In de meeste gevallen wijst dit op een fout in de wijn, ten gevolge van een slecht gecontroleerde vinificatie. Sommige etherische aroma's echter geven typiciteit aan de wijn, bv. banaan en "bonbon anglais" bij Beaujolais, en zijn afkomstig van het gistingsproces.

Ethylacetaat

Scheikundige verbinding ontstaan door reactie van ethylalcohol met azijnzuur. Heeft een krachtig zurige geur als van Velpen en wijst meestal op een fout in de wijn (zie azijnsteek).

Ethylalcohol

Consumptiealcohol, ontstaan door vergisting van suikers. Ook ethanol genoemd.

Etichetta (It.)

Italiaans voor etiket.

Etna (It.)

DOC in Sicilië (op de hellingen van de gelijknamige vulkaan). Vooral rode wijn van Nerello Mascalese. De witte wijn van Carricante en Catarrato is droog en uitstekend. Indien de witte wijn alleen van Carricante is gemaakt, mag de term Superiore op het etiket.

Etoffé (Fr.)

Frans degustatieterm = Stevig: Met uitgesproken en intense smaak-kwaliteiten.

Etoile, L' (Fr.)

AOC in de Jura voor witte wijnen van Chardonnay en Savagnin en Vin Jaune. Ook L'Etoile mousseux.

Evangile, Château l' (Fr.)

Pomerol.

Evenwicht

Balans.

Evenwichtig

Gezegd van wijn waarvan alle componenten in balans zijn. Zie balans.

Evora (Port.)

IPR-gebied in Alentejo (Midden-Portugal) waar witte wijn wordt gemaakt van Arinto waaraan men Rabo de Ovelha en Síria toevoegt en rode wijn van Periquita waaraan men soms Trincadeira toevoegt.

EWG-wein (D.)

Laagste kwaliteitscategorie in de tafelwijnen, zijn samengesteld uit wijnen die afkomstig zijn uit meerdere landen van de EG.

Exoterme reactie

Chemische reactie waarbij warmte vrijkomt.

Extra brut (Fr.)

bij Champagne: extra dry

Extra dry

Mousserende wijn met een restsuikergehalte van 12 tot 20 g/l. Ook trocken genoemd.

Extra sec (Fr.)

Vrij droog.

Extract

Het geheel van alle niet-vluchtige stoffen in wijn: looi- en kleurstoffen, suikers, niet-vluchtige zuren, glycerol, fenolen...Niet: ethylalcohol en de vluchtige zuren.

Extremadura (Sp.)

Ribera del Guadiana, DO sinds 1997, betreft de wijngaarden van het uitgestrekte, vlakke Extremadura aan de Spaans-Portugese grens. Zo'n grote streek kan geen geografische of klimatologische eenheid zijn, er zijn dus heel veel verschillende soorten wijnen. Heel veel

verschillende druivensoorten, waaronder de inheemse Cayetana en Pardina verrassend mooie wijnen voortbrengen.

Ezerj6

Witte druivensoort van redelijke kwaliteit uit Hongarije die frisse fruitige witte en rijke volle wijnen voortbrengt.

Faberrebe

Witte druivensoort van goede kwaliteit, een Duitse kruising van Pinot Blanc en Müller-Thurgau. Brengt frisse fruitige wijnen voort met een Rieslingkarakter.

Faire pisser la vigne (Fr.)

Te weinig snoeien om de druivelaar veel te veel druiven te laten produceren. Een te hoge kwantiteit per druivelaar kan nooit tot een goede wijn leiden.

Falanghina

Witte Italiaanse druivensoort. Geeft goudgele verfijnde wijnen met het karakter van Falerno, aroma's van citrusfruit en pomelmoes, ook goede likoreuze wijn.

Falerio dei Colli Ascolani (It.)

DOC voor witte wijn van de Trebbiano helemaal in het zuiden van Marche.

Falerno del Massico (It.)

DOC in (Noord-)Campanië voor witte wijn van de Falanghina en rode en rosé van de Aglianico en Piediroso.

Falkenstein (Oost.)

zie Weinviertel.

Falscher Mehltau (D.)

= Valse meeldauw = Peronospora. Schimmelziekte.

Fara (It.)

DOC van rode wijnen uit Piëmonte, gemaakt van de Nebbiolo.

Färbertraube (D.)

Druivensoorten voor Deckwein die wordt gemaakt om extra kleur te geven aan andere wijnen. In 't Frans: teinturier.

Fargues, Château de (Fr.)

Cru bourgeois Sauternes.

Farineux Noir

zie Pinot Meunier.

Faro (It.)

DOC in Sicilië voor rode wijn van de Nerello Cappuccio, eventueel aangevuld met Sangiovese en Gaglioppo.

Faß (D.)

= Vat.

Fatigué (Fr.)

Franse degustatieterm = Vermoeid: Ontbeert frisheid en pit.

Fattoria (It.)

= Tenuta.

Faugères (Fr.)

AOC van krachtige kruidige warme rode wijnen en rosé uit de Languedoc, gemaakt van Syrah, Grenache, Mourvèdre, Carignan en Cinsault.

Faurie-de-Souchard, Château (Fr.)

Grand cru classé Saint-Emilion.

Feccioso (It.)

Troebel. De wijn is rijk aan depot en dus niet helder.

Federspiel (Oost.)

In Wachau ingevoerde categorie om elegante wijnen aan te duiden.

Federweißer (D.)

Jonge, nog gistende most met nog weinig alcohol en lichtzoet van smaak, licht bruisend door het vrijkomende koolzuurgas en troebel door de nog actieve gist.

Feherburgundi (Hong.)

= Pinot Blanc.

Fendant

= Chasselas.

Fer (Servadou/Noir)

Blauwe druivensoort van goede kwaliteit uit het Zuidwesten van Frankrijk. De naam verwijst naar de 'ijzersterke' stam van de stok en betekent dus zeker niet dat de wijn ervan hard zou zijn. De wijn is wel sterk gekleurd, met in geur en smaak geconcentreerd kersenfruit en braambessen. In Madiran noemt men hem Pinenc en in Gaillac Braucol of Brocol.

Fermage (Fr.)

Vorm van huur van een wijngaard waarbij de huurder een vast bedrag aan de eigenaar betaalt.

Ferme (Fr.)

Franse degustatieterm: zie Acide; zie Tanin.

Fermé (Fr.)

Franse degustatieterm = Gesloten: Verwijst naar een boeket dat nog onderdrukt is maar veelbelovend.

Fermentation (Fr.)

Frans voor 'gisting'.

Fermentation (Fr., Eng.)

= Fermentatie = Gisting.

Fermentazione (It.)

= Gisting.

Fermentazione naturale (It.)

Bereidingswijze voor koolzuurgashoudende en mousserende wijnen, waarbij het in de wijn aanwezige koolzuurgas afkomstig is van de wijn zelf.

Fermeté (Fr.)

Franse degustatieterm = Stevigheid: Impressie van droogheid op het tandvlees veroorzaakt door tannines.

Fernão Pires

Witte druivensoort van goede kwaliteit, typisch Portugese druif die pittige, aromatische, peperachtige wijnen voortbrengt.

Ferrière, Château (Fr.)

Troisième grand cru classé Médoc, gemeente Margaux.

Feteasca Alba

Witte druivensoort van redelijke kwaliteit, vooral aangeplant in Roemenië en Hongarije, brengt droge en zoete witte aromatische wijnen voort met een laag zuurgehalte, en aroma's van ananas, perzik en abrikoos. In Hongarije Leányka genoemd, in Bulgarije aangeplant als Fetiaska.

Feteasca Neagra

Blauwe druivensoort van redelijke kwaliteit uit Roemenië, die fruitige wijnen met verfijnde aroma's en een goede structuur voortbrengt. Ook wel Schwarze Mädchentraube genoemd.

Feteasca Regala

Witte Roemeense druivensoort van zeer goede kwaliteit. Meest aangeplante druif in Roemenië, ook in de omliggende landen aangeplant. Geeft prachtige complexe wijnen.

Fetiaska

zie Feteasca Alba.

Feuillette (Fr.)

Houten vat van 115 l (Bordeaux en Bourgogne) of 132 l (Chablis).

Feytit-Clinet, Château (Fr.)

Pomerol.

Fiano

Witte Italiaanse druivensoort. Geeft heel goede droge witte en dessertwijnen, met aroma's van honing, wilde bloemen en kruiden.

Fiano di Avellino (It.)

DOC in Campanië voor witte wijn van de Fiano, soms prachtige wijnen.

Fiasco (It.)

Traditionele mandfles voor Chianti.

Fiefs Vendéens (Fr.)

Verplicht gevolgd door Mareuil, Brem, Vix, Pisotte. VDQS uit de Loire (Pays Nantais) voor rode wijn en rosé van Gamay, Pinot Noir, Négrette of Cabernet, en witte wijn van Chenin Blanc, Sauvignon of Chardonnay.

Fieuzal, Château de (Fr.)

Cru classé Graves (rood).

Figeac, Château (Fr.)

Premier grand cru classé 'B' Saint-Emilion.

Filare (It.)

Systeem om de wijnstok te leiden. Komt veel voor in het centrale noorden van Italië.

Filhot, Château (Fr.)

Deuxième cru classé Sauternes.

Filteren

Het proces waarbij de ongewenste elementen als steeltjes of dode gist van de wijn worden gescheiden. Omstreden bij kwalitatief hoogwaardige wijnen, omdat de kleur eronder lijdt en waardevolle stoffen aan de wijn kunnen worden onttrokken. Men onderscheidt membraanfiltratie door middel van een dunne folie en laagfiltratie met behulp van kiezelgoer of een ander poeder.

Filtrato dolce (It.)

Gedeeltelijk vergiste most. De volledige alcoholische gisting is onderbroken door filtratie die de gistcellen verwijdert. Dergelijke zoete most van muskaatdruiven vormt de basis voor Asti spumante.

Fin (Fr.)

Fransen degustatieterm = Fijn: Wijn van grote klasse.

Fina (Sp.)

Licht type manzanilla sherry. In feite een manzanilla in een fino-versie.

Finca (Sp.)

= Boerderij, bezitting, landgoed.

Finesse

Het geheel van eigenschappen die de kwaliteiten kenmerken van een klassewijn, elegante structuur, aangenaam boeket, zuiverheid van smaak en helderheid van kleur.

Fining (Eng.)

= Collage.

Finish (Eng.)

Afdronk.

Fino

Een lichte sherry of Montilla-Moriles, droog, fris en subtiel van geur en smaak. Ontstaat tijdens het sherry-productieproces als zich in het niet geheel gevulde en afgesloten rijpingsvat, op het wijnoppervlak flor ontwikkelt. Deze laag van gistcellen sluit de wijn grotendeels van de buitenlucht (zuurstof) af en behoedt hem zodoende voor overmatige oxidatie en bederf door azijnzuurbacteriën. De resulterende fino sherry is daardoor licht en nog fris van smaak. De tegenpool van oloroso sherry.

Firne (D.)

Term voor de kruidige geur- en smaakimpressie die ontstaat in belegen Riesling, die doet denken aan hars, honing en olie. Deze geur kan negatief evolueren naar kamfer en oxidatieve geuren wanneer de wijn te oud is geworden.

Fitou (Fr.)

AOC voor rode wijn uit 2 enclaves in het Zuidfranse Corbièresgebied. Het is één van de oudtse AOC's in de Languedoc (1948). De wijnen hebben warmte, kruiden, fruit en complexiteit gecombineerd met kracht. Vaak relatief kostbaar, maar ook interessant.

Gebruikte druivensoorten zijn Carignan, Syrah, Mourvèdre, Grenache en in de verhouding van 10% Cinsault, Terret en Maccabeu die echter op verdwijnen staat.

Fixin (Fr.)

Gemeentelijke appellatie AOC uit de Côte de Nuits, op de gemeenten Fixin en Brochon voor vooral rode wijn van Pinot Noir en een beetje witte van Chardonnay. Deze appellatie omvat ook climats geklasseerd als premier cru.

Flaschengärung (D.)

Méthode Champenoise.

Flesrijping

De rijping van de wijn in de fles door reacties van diverse stoffen in de wijn, begint wanneer de wijn voldoende vatrijping heeft ondergaan.

Fleur-de-Gay, Château la (Fr.)

Pomerol.

Fleurie (Fr.)

Gemeentelijke AOC, één van de 10 cru's uit de Beaujolais. Uitsluitend rode wijn van Gamay.

Fleur-Pétrus, Château la (Fr.)

Pomerol.

Floc (Fr.)

Lokale benaming voor een wijntype dat bekomen wordt door Armagnac te mengen met druivensap van druiven uit de Armagnacstreek.

Floc de Gascogne (Fr.)

AOC in het Zuidwesten (Armagnacstreek), eigenlijk een soort mistelle. In dit geval druivenmost + Armagnac. Bestaat in wit en rosé. Belangrijkste wijnstoksoorten zijn de Colombard, de Ugni Blanc en de Gros Manseng.

Flor (Sp.)

Een speciaal soort gist, die tot ontwikkeling komt aan de oppervlakte van fino sherry en de sherry behoedt voor oxidatie en hem tevens een zeer eigen smaak geeft.

Floraison (Fr.)

Frans voor 'bloemvorming'.

Flurbereinigung (D.)

Herverkaveling van wijngaarden met de bedoeling de wijnbouw efficiënter te maken.

Fogarina

Blauwe Italiaanse druivensoort. Geeft intens robijnrode wijn met veel zuren en tannine, uitsluitend als coupagewijn gebruikt.

Folle Blanche

Witte druivensoort van goede kwaliteit met redelijke opbrengst die wijnen voortbrengt met veel zuren, als basis gebruikt voor de productie van gedistilleerd. Aroma's van citrus en groene appel. Ook in de Loire aangeplant waar het Gros Plant genoemd wordt, en in het Zuidwesten waar men het ras Picpoule noemt.

Fonbadet, Château (Fr.)

Cru bourgeois Médoc, Pauillac.

Fondillón (Sp.)

Sherryachtige wijn (uit Alicante-Valencia) op basis van de 100% zeer suikerrijke Monastrelldruiven, met een alcoholgehalte van 16% en die gedurende minimum 6 jaar verouderd werd vooraleer te commercialiseren. De veroudering kan eventueel ook in een solera plaatsgevonden hebben. Hij kan zowel droog zijn als zoet.

Fonplégade, Château (Fr.)

Grand cru classé Saint-Emilion.

Fonréaud, Château (Fr.)

Cru bourgeois Médoc, Listrac.

Fonroque, Château (Fr.)

Grand cru classé Saint-Emilion.

Forst (D.)

Dorp in Rheinpfalz (Mittelhaardt) waar volle kruidige wijnen worden gemaakt, vooral mooie wijnen van Riesling.

Fortana

Blauwe Italiaanse druivensoort. Geeft sterk gekleurde tanninerijke licht alcoholische middelmatige wijnen.

Fortificeren

Het toevoegen van wijnalcohol aan de most waardoor het gistingsproces stopt en er restsuikers in de wijn achterblijven.

Foudre (Fr.)

Houten rijpingsvat van minimum 1000 liter, vooral gebruikt in de Midi.

Foulage (Fr.)

Van het Franse werkwoord 'fouler', wat kneuzen betekent.

Fourcas-Dupré, Château (Fr.)

Cru grand bourgeois exceptionnel Médoc, gemeente Listrac.

Fourcas-Hosten, Château (Fr.)

Cru grand bourgeois exceptionnel Médoc, gemeente Listrac.

Fourrure mouillée (Fr.)

Franse degustatieterm = natte pels: geur die men aantreft in Chardonnays en Sémillons die geen vatveroudering hebben gehad.

Foxé (Fr.)

= Foxy.

Foxy

Wijnen met wilde geuren, vooral deze die in de VS gemaakt worden van inheemse soorten.

Frais (Fr.)

Franse degustatieterm = fris: Met een lichte dominantie aan zuren en fruitigheid. zie Acide.

Franc Pied (Fr.)

Term voor niet-geënte druivenplant.

Franciacorta (It.)

DOCG voor mousserende en fruitige stille witte wijnen uit Lombardije gemaakt van Pinot Blanc, Chardonnay, Pinot Gris of Pinot Noir.

Franciacorta, Terre di (It.)

DOC voor fruitige rode wijn uit Lombardije, gemaakt van Barbera en Cabernet Franc, witte wijn van Pinot Blanc en Chardonnay.

Franc-Mayne, Château (Fr.)

Grand cru classé Saint-Emilion.

Franken (D.)

Het belangrijkste verschil tussen Franken en de andere Duitse wijnstreken is het klimaat. Zomers zijn warmer, winters kouder. Van Silvaner worden pretentieuze, stoere wijnen gemaakt met een aardse toets. Ook nog Müller-Thurgau, Bacchus, Kerner en Rieslaner. De meeste droge wijnen worden gebotteld in de karakteristieke buikflessen, Bocksbeutel.

Frankenthal

=Trollinger.

Frappato Nero

Blaauwe Italiaanse (Sicilië) druivensoort. Geeft robijn- tot granaatrode alcoholrijke wijnen met vooral aroma's van kersen, pruimen en rozen.

Frascati (It.)

De grootste DOC van Lazio en tevens de meest gereputeerde. Kenmerkend voor dit gebied zijn de vele kasteeltjes die op de heuvels werden gebouwd. Hier worden droge witte wijnen gemaakt van Trebbiano en Malvasia. Ze kunnen ook licht zoet zijn of abboccato. De mierzoete wijn, nu nog sporadisch gemaakt, wordt Cannellino genoemd.

Freisa

Blaauwe Italiaanse (vooral Noord Italië) druivensoort. Geeft zuurrijke wijnen met aroma's van rood bessenfruit en een beetje bitterheid.

Freisa d'Asti (It.)

Grootste DOC in Piëmonte voor zowel droge als zoete rode wijnen, die soms frizzante of spumante kunnen zijn, van de Freisadruif.

Freisa di Chieri (It.)

DOC in Piëmonte voor zowel droge als zoete rode wijnen, die soms frizzante of spumante kunnen zijn, van de Freisadruif.

Fresco (It.)

=Fris.

Fris

Duidt als geuraanduiding op fruitige tonen en een frisse smaak.

Friuli Aquileia (It.)

DOC in Friuli-Venezia Giulia, waar eerder gewone wijnen worden gemaakt van een mix van Franse en Duitse druivensoorten.

Friuli Grave (It.)

DOC in Friuli-Venezia Giulia, waar eerder gewone wijnen worden gemaakt van een mix van Franse en Duitse druivensoorten.

Friuli Isonzo (It.)

DOC in Friuli-Venezia Giulia met een heel vruchtbare bodem die een onderlaag van kiezelsteen heeft, en waar een koelende wind doorwaait uit het Sloveense heuvelland, met als resultaat prachtige wijnen: heel aromatische Sauvignon Blanc, Chardonnay met veel body en concentratie, romige intense Pinot Grigio, en ook mooie rode wijn.

Friuli Latisana (It.)

DOC in Friuli-Venezia Giulia, waar eerder gewone wijnen worden gemaakt van een mix van Franse en Duitse druivensoorten.

Friuli-Venezia Giulia (It.)

Wijnregio in het Noordoosten van Italië, aan de Adriatische Zee. Eén van de meest prestigieuze wijnstreken van Italië, met een moderne benadering, vooral als het om witte wijn gaat.

Frizzante (It.)

Licht sprankelend.

Fronsac (Fr.)

AOC uit het Bordeaux-gebied, ligt op de rechteroever, naast Pomerol en Saint-Emilion.

Frontonnais, Côtes du (Fr.)

AOC uit het Zuidwesten, bij Toulouse, van rode wijn gemaakt van de Négrette aangevuld met Cabernet Sauvignon, Cabernet Franc, Syrah en Gamay. Ook wat rosé. De witte wijn wordt hier verkocht als Vin de Pays du Comté Tolosan.

Fruité (Fr.)

Franse degustatieterm = Fruitig: Vele wijnen ruiken en smaken naar een specifieke vrucht (bv. perzik, appel, rozijn, kers), andere hebben een aangename 'sappigheid' van aroma en smaak. Een term die moeilijk te vermijden is, maar vaak teveel wordt gebruikt.

Fruttato (It.)

=Fruitig. Zie Fruité.

Fuder (D.)

Rond houten vat van 1000 L, vooral gebruikt in de Moezel als rijpingsvat.

Fuella

Blaauwe druivensoort uit de Provence (Frankrijk). Geeft sterk gekleurde wijnen met weinig zuren en aroma's van zwart bessenfruit.

Fumé (Fr.)

Franse degustatieterm: Typisch "rokerig" bouquet van sommige witte druivensoorten, speciaal voor de Sauvignon Blanc en de Chardonnay, en rode wijn uit de noordelijke Rhônestreek.

Fumé Blanc (V.S., Austr., Z.Afr., N.Z.)

zie Sauvignon Blanc.

Fumin

Blaauwe Italiaanse (Valle d'Aosta) druivensoort. Geeft wijnen met veel zuren en tannine die enkele jaren tijd nodig hebben om drinkbaar te worden. Veel gebruikt in assemblages.

Furmint

Witte druivensoort van goede kwaliteit. Ontwikkelt een hoog suiker- en zuurgehalte. Als deze rijpe druiven door Botrytis Cinerea worden aangetast, waardoor edelrot ontstaat, verkrijgt men rijke geconcentreerde most waarvan de zoete Hongaarse dessertwijn Tokaj wordt gemaakt. Ook wordt van deze druif een droge krachtige witte wijn gemaakt met vooral aroma's van citroen en limoen.

Fust

Houten vat voor het opslaan en ouderen van wijn.

G.I.A. (Hong.)

Staat voor Gal, Marchese Incisa en Alpina (Duitse investeerder in deze firma).

Gabiano (It.)

DOC in Piëmonte voor rode wijn van de Barbera, soms aangevuld met Grignolino en/of Freisa.

Gaffelière, Château la (Fr.)

Premier grand cru classé "B" Saint-Emilion.

Gaglioppo Nero

Blaauwe Italiaanse (Calabrië, Sicilië, Sardinië) druivensoort. Geeft alcoholrijke wijn met aroma's van blauwe kersen en pruimen. Basis voor de DOC Ciro Rosso.

Gaillac (Fr.)

AOC met een sterk variabele stijl aan wijnen waarbij vooral bij de rode een duidelijke aardsheid en kruidigheid centraal staat, net als bij zovele wijnen uit Zuidwest-Frankrijk. Variërend van licht en fris-fruitig tot krachtig, aards en complex. De witte wijnen kunnen zowel strakdroog, lichtzoet als likoreus zijn, meestal bescheiden kruidig-fruitig geurend, afhankelijk van de gebruikte druivensoort. De rosés zijn meestal minder interessant. De topwijn van Gaillac is de mousserende wijn, gemaakt volgens de champagnemethode of de méthode rurale. Deze kan fantastisch zijn, vol abrikoos, appel, perzik, honing en pepertoetsen. Veel aangeplante druivensoorten voor witte wijn: Mauzac, Len de Lelh, Ondenc, Sauvignon Blanc, Muscadelle. Blauwe druiven: Fer-Noir (Braucol), Duras, Jurançon, Syrah, Gamay, Cabernet Sauvignon, Merlot. Een aantal dynamische wijnbouwers maakt steeds betere wijnen. Een gebied in ontwikkeling met goede vooruitzichten.

Galestro (It.)

Stenig bodemtype, karakteristiek voor bepaalde delen van Toscane. Er is ook een licht type droge witte Toscaanse wijn met deze naam. Vaak modern gemaakt en vrij neutraal en steriel van smaak.

Galets (Fr.)

Stenen die door de rivier gerold werden tot ovalen keien. Ze hebben de omvang van een klein broodje (=galet). Dit komt vooral in de bodem van Châteauneuf-du-Pape voor.

Galicië (Sp.)

Wijngebied in Noord-Spanje, grenzend aan het noorden van Portugal. Er heerst een zeer vochtig en vrij koel klimaat en men produceert er wijnen die sterk lijken op die uit het naburige Portugal, zoals de frisse, droge vino verde. Ook maakt men er diverse prachtige droge witte wijnen van de Albariña-druif. Kleine productie van rode wijn.

Gallo Nero (It.)

Letterlijk: zwarte haan, het symbool en logo voor het samenwerkingsverband van Chianti Classico-producenten. De naam Gallo Nero mag sinds 1992 niet meer worden gebruikt omdat de Californische wijngigant Gallo tegen het gebruik ervan bezwaar maakte, een juridische procedure startte en een verbod wist af te dwingen. Het beeldmerk met de zwarte haan mag men nog wel gebruiken. Het samenwerkingsverband heet tegenwoordig Consorzio del Marchio Storico Chianti Classico.

Gamaret

Blaauwe druivensoort, Zwitserse kruising van Gamay en Reichensteiner. Geeft kleur-en tanninerijke verfijnde wijnen.

Gamay

Blaauwe druivensoort van redelijk goede kwaliteit, in staat vrij hoge opbrengsten te geven. Men maakt er de overbekende Beaujolais van. Karakteristiek voor wijnen van Gamaydruiven is de intense fruitigheid en de soepele en lichte smaak. De druif wordt ook aangeplant in Bourgogne, de Loire, Zwitserland en zelfs in Zuid-Frankrijk en Californië. (Fr. Gamay à jus blanc, petit Gamay, bourguignon.)

Gamay à jus blanc (Fr.)

Zie Gamay.

Gamay beaujolais

Blaauwe druivensoort van matige kwaliteit. Is alleen in Californië aangeplant. Hoewel de naam anders doet geloven, heeft deze druif niets te maken met de echte Franse Gamay die de wereldberoemde Beaujolaiswijnen voortbrengt. De Gamay beaujolais is niets meer dan een matige kloon van de Pinot Noir. De wijnen van de Gamay beaujolais zijn op hun best licht, fruitig en fris.

Gamay blanc

Synoniem voor twee verschillende druivensoorten: Chardonnay en Silvaner.

Gamay du Rhône

Zie Abouriou.

Gamay Saint-Laurent

Zie Abouriou.

Gambellara (It.)

DOC in Veneto voor uitsluitend witte wijnen van de Garganega met max. 20% Trebbiano. Naast de droge of licht zoete wijnen wordt hier ook zoete en vin santo gemaakt.

Gamé (Bulg.)

Zie Blaufränkisch.

Gamza (Bulg.)

Zie Kadarka.

Garanoir

Blaauwe druivensoort, Zwitserse kruising van Gamay Noir en Reichensteiner. Geeft robijnrode zuurarme fruitige wijnen.

Gard, Vin de Pays du (Fr.)

Departementale Vin de Pays aan de Rhônemonding. Tot voor kort producent van wat dunne, zurige, vooral rode wijn. De laatste jaren steeds beter aan het worden, fruit en frisheid staan voorop, ook de witte wijn en rosé worden beter. Een wijnbouwdepartement in ontwikkeling.

Garda (It.)

DOC in Veneto uit 1997, omvat veel wijnen die vroeger Vino da Tavola waren, in het leven geroepen om de situatie te officialiseren die erin bestond dat de producenten in deze streek hun eigen gang gingen en regels aan hun laars laptten. De DOC laat dus de producenten de vrije hand. Druivensoorten: Cabernet Sauvignon en Franc, Merlot, Pinot Nero, Grapello, Marzemino, Corvina en Barbera voor rood, Garganega, Pinot Bianco, Pinot Grigio, Chardonnay, Tocai Friulano, Riesling Renano, Cortese en Sauvignon.

Garganega

Witte druivensoort van goede kwaliteit. Vormt het hoofdbestanddeel van Soave, de wereldberoemde droge witte wijn met zijn lichte, frisse en neutrale karakter. Meestal zijn het zeer goedkope en weinig boeiende wijnen. Een paar producenten maken echter ware juweeltjes van Soaves: fris, licht aards met heel mooie zuren en aroma's van amandelen, citrusfruit en wilde bloemen.

Garnacha (tinta)

Blauwe zeer productieve druivensoort van Spaanse afkomst. De Garnacha is hoofdzakelijk aangeplant in warmere en drogere wijnbouwgebieden, zoals rond de Middellandse Zee. Geeft wijnen met minder uitgesproken kleur en tannine, maar veel alcohol. Van de Garnacha maakt men zeer mooie rosés en volle, wulpse, zachte, en warm-fruitige kruidige rode wijnen. Deze druif speelt een belangrijke rol in de productie van de wijnen uit het oosten van het zuidelijke Rhônegebied, zoals de wereldberoemde rode Châteauneuf-du-Pape. Gemakkelijk en jong drinkbare Rhônewijnen bevatten een belangrijk deel Garnacha (in Frankrijk Grenache genoemd) in hun melange. In de meer gesloten en stuggere Rhône's die gebaat zijn bij flesrijping, is het aandeel Grenache geringer en het aandeel Syrah of Mourvèdre groter. Ook maakt men er in het Franse zuiden de beroemde volzoete Vin Doux Naturels van. In Spanje draagt de Garnacha zijn deel bij aan de rode wijnen uit de Rioja Baja en voor een kleiner deel in de overige (elegantere) Rioja's. In Navarra speelt de Garnacha de hoofdrol. In Italië (op Sardinië) noemt men de druif Cannonau en maakt men er zachte en alcoholische, lichtgekleurde rode wijnen van. Ook veel aangeplant in Noord-Afrika, de warmere delen van Californië, Australië, Zuid-Afrika en Zuid-Amerika.

Garnacha blanca

Witte druivensoort van redelijke kwaliteit met een redelijk hoge opbrengst. Vooral aangeplant in het noorden van Spanje en in het zuiden van Frankrijk. Hij vormt het vrij grove, zware ingrediënt van veel witte wijn uit Navarra en Côtes du Roussillon. De druif heeft een laag zuurgehalte en vertoont snel de neiging tot oxideren. Hij is daarom minder geschikt voor de productie van frisse, droge witte wijnen. Wordt vaak gemengd met de frissere Macabeo.

Garnacha Tintorera

Garnacha-variëteit met gekleurd sap, meestal gebruikt in assemblages om de kleur te versterken.

Garnacho Tinto (Sp.)

Synoniem voor Garnacha.

Garnatxa (Sp.)

Synoniem voor Garnacha.

Garrafa - Meia Garrafa (Port.)

Fles - Halve fles.

Garrafeira (Port.)

Een rode wijn van een uitzonderlijke oogst die minstens twee jaar heeft kunnen rijpen alvorens gebotteld te worden en nog één jaar op de fles rijpt alvorens verkocht te worden.

Garrigue (Fr.)

Laag struikgewas in Zuid-Frankrijk, ook begroeid met veel soorten kruidgewassen zoals tijm en laurier.

Gärung (D.)

Gisting.

Gascogne, Côtes de (Fr.)

Vin de Pays uit het Zuidwesten van Frankrijk, ten zuiden van Bordeaux. Het gebied van de Armagnacproductie (wijnstillaat), de tegenhanger van Cognac uit het ten noorden van Bordeaux gelegen Charente. Door de moderne methodes van vinificatie kan men sinds kort in de Gascogne ook aantrekkelijke en frisse wijnen maken. De witte zijn droog, zeer geurig, fris en pittig van smaak. Typisch moderne wijnen. De rode wijnen zijn doorgaans fris, zeer fruitig met veel aardse en dropachtige nuances. Een gebied dat geweldig in opkomst is en enorme hoeveelheden moderne, frisse wijnen voortbrengt.

Gascogne, Floe de (Fr.)

Zie Floe de Gascogne.

Gascon

Blaauwe druivensoort uit Centraal-Frankrijk. Geeft fijne intens gekleurde middelmatig alcoholische wijnen.

Gasificado (Sp.)

(Gazéifié) Mousserende wijn waaraan koolzuurgas is toegevoegd. De 'tinteling' van deze wijnen is dus niet natuurlijk ontstaan.

Gattinara (It.)

DOCG voor rode wijn uit Piëmonte, gemaakt van de Nebbiolo-druif (hier Spanna genoemd), en een beetje Bonarda. De wijnen moeten minimum 3 jaar oud zijn, waarvan min. 2 jaar in vat. Voor de riserva min. 4 jaar, waarvan 2 jaar in vat. De beste doen wat betreft hun stijl en kwaliteit sterk denken aan een goede Barolo.

Gavi (It.)

DOC voor droge, witte wijnen uit Piëmonte, gemaakt van de Cortesedruif. Vaak vergeleken met witte Bourgogne en daarom met een ijzeren reputatie en een gouden prijs. Vaak teleurstellend, af en toe zeer mooi. Ook Cortese di Gavi genoemd.

Gay, Château le (Fr.)

Pomerol.

Gazéifié (Fr.)

Zie Gasificado.

Gazin, Château (Fr.)

Pomerol.

Gebiet (D.)

Voluit: Anbaugebiet. Een wijnbouwgebied. Er worden in Duitsland 13 Anbaugebiete onderscheiden. Een Gebiet is een grotere eenheid dan Lände, het omvat het gehele wijnbouwgebied. Bijvoorbeeld Rheinpfalz, Mosel-Saar-Ruwer, Nahe, enz.

Gecorseerde rode wijn

Wijn met een krachtige smaak, waarin ook het tannine en de alcohol goed doorzinderen.

Gedegorgeerd

Afgeleid van 'dégorgé': in Champagne de gistdroesem van de tweede gisting op fles verwijderen.

Geelong (Austr.)

Wijnregio in Victoria, Port Phillip Zone. De streek is winderig, koel en weinig geschikt voor wijnbouw, toch prachtige Pinot Noir, Cabernet Sauvignon, Shiraz en Gewürztraminer.

Geïntegreerde wijnbouw

Het doel van deze vorm van wijnbouw is zo weinig mogelijk chemische bestrijdingsmiddelen te gebruiken om gewassen en het milieu te sparen.

Geisenheim (D.)

Dorp in de Rheingau waar zich de meest bekende en befaamde wijnbouwschool van Duitsland bevindt. Talloze nieuwe succesvolle druivensoorten zijn er in de loop der jaren ontwikkeld. Ook de omliggende wijngaarden zijn van zeer goede kwaliteit.

Gemaderiseerd

Wanneer witte wijnen dit kenmerk vertonen, zijn ze wel degelijk aan het oxideren, waarbij de kleur geler wordt, de geur aan verlepte appel doet denken en de smaak futloos wordt. Het is een aanduiding voor geoxideerde witte wijn.

Gemarcotteerd

Benaming voor kurken die een bewerking hebben ondergaan waarbij de gaten en andere oneffenheden zijn dichtgesmeerd met een mengsel van lijm en kurkmeel. Op deze wijze probeert men kurken van matige of slechte kwaliteit beter geschikt te maken voor gebruik in wijnflessen.

Gemischter Satz (Oost.)

Oostenrijkse wijn van diverse druivensoorten die allemaal op dezelfde wijnberg groeien en gezamenlijk geoogst en verwerkt worden.

Gemuskeerd

Afgeleid van 'musqué' = muskus. Met een oxidatieve toets in de geur.

Généreux (Fr.)

Fransen degustatieterm = gul, overvloedig: rijk aan alcohol maar evenwichtig. zie Alcool.

Générique (Fr.)

Zie vin générique.

Generoso, vino/vinho (Sp., Port.)

Zoete, rijke (genereuze), aperitief- of dessertwijn. Versterkte wijn met een alcoholpercentage tussen de 14 en 23 %. Ook wijn met een hoog alcoholpercentage wordt wel vino generoso genoemd.

Geneva Double Curtain (V.S.)

Snoei- en geleidingswijze voor druivenplanten waarbij de plant langs een driedimensionaal latwerk omhoog wordt geleid en waarbij de loten als een (dubbel) gordijn naar beneden hangen. Wordt vooral toegepast in de Verenigde Staten en bij Amerikaanse druivensoorten vanwege hun ietwat hangende groeiwijze. Door het grote bladoppervlak dat op deze wijze aan zonlicht wordt blootgesteld, is de opbrengst meestal hoog en van goede kwaliteit. Door

de relatief lange hoofdstam wordt deze snoeiwijze als “high-training” (Hoherziehung) beschouwd. De zijloten bevinden zich op zo'n 2 meter boven de grond, bij de meeste snoeiwijzen laat men de zijloten al tussen de 0,5 en 1 meter boven de grond ontstaan.

Gennazzano (It.)

Zeer recente DOC (1993) in Lazio voor een kleine hoeveelheid rode Sangiovese wijn en witte Malvasia wijn.

Genovese

Witte druivensoort uit Corsica, geeft goudkleurige alcoholrijke aromatische wijnen.

Genuanceerd

Men noemt een wijn genuanceerd als er veel verschillende indrukken in aanwezig zijn die een evenwichtig geheel vormen.

Geographe (Austr.)

Wijnregio in Western Australia, South West Australia Zone. Chardonnay met grapefruitaccenten, mooie Sémillon en Sauvignon Blanc, en zeer aromatische Riesling.

Geoxideerd

Als men spreekt van een geoxideerde wijn heeft men het over een fout: de wijn is door contact met de lucht zijn frisheid kwijt. Witte wijn: Ziet er dof uit, met een donkerder kleur dan normaal voor leeftijd/soort: mat, strokleurig tot bruin. Platte, muffe geur, doffe, scherpe smaak. Rode wijn: Ziet er ook dof uit, bruiner dan normaal voor leeftijd/soort. Platte, muffe neus met zuurzoete of karamelsmaak en -geur.

Geranium

Fout in de wijn, veroorzaakt door het gebruik van sorbinezuur tijdens de gisting. Men gebruikt sorbinezuur om de werking van de gisten te remmen. Hierdoor ontstaat een sterk naar geranium geurende stof.

Gerbstof (D.)

Tannine.

Gereserveerd

Of gesloten: de wijn is nog niet voldoende gerijpt, na walsen kan de wijn zich prijsgeven, kan hij voldoende indrukken geven om te voorspellen hoe hij zal evolueren.

Geropiga (Port.)

Zie arrope.

Gesloten

=gereserveerd.

Gestoofd

Komt meestal voor bij wijnen die veel zon gezien hebben, doet denken aan zeer rijp fruit, jam en marmelade. Deze wijnen hebben meestal veel alcohol en minder zuren.

Getariako Txakolina (Sp.)

Zie Chacoli de Guetaria.

Gevrey-Chambertin (Fr.)

Gemeentelijke AOC uit de Côte de Nuits, op de gemeenten Gevrey-Chambertin en Brochon voor uitsluitend rode wijn van Pinot Noir. Deze appellatie omvat ook climats geklasseerd als premier cru. Gevrey-Chambertin is de gemeente met de meeste grand-crus.

Gewächs (D.)

Letterlijk "gewas". Duits synoniem voor kwaliteitswijn.

Gewürztraminer

Witte druivensoort van hoge kwaliteit. De rijpe druiven zijn lichtroze; de wijn heeft een onmiskenbaar aromatisch karakter met een zeer zwoele, rijke en overweldigende geur waarin impressies van fruit (lychee) en bloemen (wilde rozen) domineren – de smaak bevat dezelfde impressies en is bovendien zeer vol, rijk en meestal royaal van alcohol voorzien, het zuurgehalte is regelmatig problematisch laag; het zijn meestal zware wijnen. Vooral gekend door de wijnen die men ervan maakt in de Elzas. Is over de gehele wereld verspreid, maar enkel in de koelere gebieden oogst men er succes mee.

Ghemme (It.)

DOCG voor wijn uit de provincie Novara (Piëmont), gemaakt van de Spanna (lokale naam voor Nebbiolo, zorgt voor de ruggengraat), met toevoeging van 10 tot 30% Vespolina en maximaal 15% Bonarda Novarese. Een Ghemme bevat veel tannines en zuren, moet minstens vier jaar rijpen.

GI (Austr.)

Geographic Indication.

Gigondas (Fr.)

AOC voor imposante rode (en rosé) Rhônewijnen. Gelegen in het zuidelijke Rhônegebied, tegen de wijngaarden van Châteauneuf-du-Pape aan. Er wordt ongeveer dezelfde druivenmelange gebruikt. Vele Gigondaswijnen doen kwalitatief niet voor menige Châteauneuf onder. De betere Gigondas zijn intense, warme en zeer kruidige wijnen met een grote complexiteit.

Gillette, Château (Fr.)

AOC Sauternes.

Gimza de Varna

Blaauwe druivensoort uit Bulgarije. Geeft alcoholarme, kleurarme ordinaire wijnen.

Gioia del Colle (It.)

DOC in Apulië voor vooral rode wijn van de Primitivo. De betere rode wijnen zijn uitsluitend gemaakt van de Primitivo en mogen de naam van de gebruikte wijnstok op het etiket vermelden. In de andere rode en rosato's worden ook Montepulciano en Negro Amaro toegelaten. Tevens wordt een rode zoete wijn gemaakt op basis van de Aleatico en een witte met als basiswijnstok de Trebbiano.

Gippsland (Austr.)

Wijnregio in Victoria. Dit redelijk koele gebied bestrijkt een strook van 200 km ten zuidoosten van Melbourne, is vooral bekend door zijn krachtige intense Chardonnay en Pinot Noir.

Girasol (Sp.)

Zie: gyropalette.

Giro

Blaauwe Italiaanse (Sardinië) druivensoort. Geeft heldere robijnrode wijnen met delicate aroma's, ook mooie dessertwijnen die verbeteren met verouderen.

Girò di Cagliari (It.)

DOC uit Sardinië gemaakt van de Giro. Kan vergeleken worden met port. Er zijn twee versies: Dolce naturale en Liquoroso riserva.

Giropalette (Fr.)

Zie: gyropalette.

Gisborne (Nieuw-Zeeland)

Wijnregio in North Island waar heel mooie Chardonnays gemaakt worden.

Giscours, Château (Fr.)

Troisième grand cru classé Médoc, gemeente Margaux.

Gist

Eencellig microorganisme, biosystematisch behorend tot de Orde der Schimmels Endomycetalis. Het zijn dus geen bacteriën. Gisten hebben de eigenschap dat ze zonder aanwezigheid van zuurstof suikers kunnen afbreken tot ethylalcohol en koolzuurgas. Niet alleen alcohol en koolzuurgas ontstaan tijdens de gisting, maar ook allerlei in kleine hoeveelheden gevormde bijproducten die de geur en smaak van de vergiste vloeistof beïnvloeden. Er zijn talloze verschillende gistsoorten en binnen die soorten weer talloze verschillende variëteiten en stammen die allemaal hun eigen specifieke eigenschappen hebben. De verschillende soorten en variëteiten hebben grote verschillen in o.a. de omzettingssnelheid van suikers, de optimale werktemperatuur, optimale pH, maximaal te weerstane alcoholgehalte en productie van diverse geur- en smaakstoffen. Het type gist bepaalt in hoge mate de eigenschappen van het eindproduct. Doordat men met moderne technieken de verschillende gisten kan scheiden en apart opkweken, is men in staat reïncultures aan te bieden van een bepaalde giststam met bepaalde eigenschappen. Zo zijn er wijngisten die de wijn veel geurimpressies van banaan geven. Bij de moderne wijnbereiding gebruikt men dan ook vaak specifieke gistreïncultures. Men bepaalt zo voor een groot deel het type en het karakter van de te produceren wijn. Vroeger voegde men in het geheel geen gist toe aan de most, op de schillen van de druiven zaten meestal genoeg gistcellen om de gisting te doen starten. De omstandigheden in de wijnkelder en in de wijngaard bepaalden door natuurlijke selectie welke gisten op de druivenschillen konden overleven en de wijn vormden. Zo had iedere streek, ja zelfs iedere wijnboer zijn eigen karakteristiek wijngistcultuur en daardoor ook zijn eigen kenmerkende wijnstijl. Tegenwoordig gaat men steeds meer over tot het gebruiken van reïncultures omdat die minder risico van verkeerde gistingen met zich meebrengen. De smaak wordt daardoor echter veel eenvormiger dan vroeger. Bij de kleinere wijnproducenten maakt men vaak gebruik van de eigen gist of voegt men een kleine hoeveelheid reïncultuur toe om de eigen gistcultuur te ondersteunen. De meest bekende wijngist is de *Saccharomyces cerevisiae*. In veel druivenmost komen echter ook de *Saccharomyces Rosei*, *S. bayanus*, *S. uvarum*, *Kloeckera apiculata*, *Torulopsis stellata* en *Metschnikowia pulcherrima* voor. Vooral *Saccharomyces*gisten zijn vrij goed bestand tegen sulfiet. De meeste andere microorganismen, waaronder bacteriën, zijn dat niet. Een beperkte hoeveelheid sulfiet toegevoegd aan de most geeft de gisten daarom vrij spel en beschermt de most tegen allerlei infecties (bijvoorbeeld door azijnzuurbacteriën). De malolactische gisting wordt niet veroorzaakt door gisten maar door melkzuurbacteriën. Het is dus in feite geen gisting. (D. Hefe, Eng. yeast, Fr. levure, It. lieviti, Sp. levadura.)

Gistdroesem

Het bezinksel of de aanslag van de wijn; onoplosbare stof in een vloeistof die zich, door het stilstaan van die vloeistof, onderaan in het vat heeft verzameld.

Gisten/gisting

Belangrijkste proces bij de wijnbereiding, waarbij onvergist druivensap (most) wordt omgezet in wijn. Biochemisch proces waarbij eencellige organismen (gist) organische stoffen

omzetten in andere organische stoffen. Meestal zijn het suikers die in alcohol en koolzuurgas worden omgezet. Ook wel fermentatie genoemd. Malolactische gisting of melkzuurgisting is niet een echte gisting omdat de omzetting van de daarbij betrokken stoffen niet wordt uitgevoerd door gisten, maar door (melkzuur)bacteriën. Er zijn vele methoden van gisting of vinificatie. Elke methode heeft haar specifieke invloed op het karakter van de wijn. Zo levert de macération carbonique zeer fruitige en soepele wijnen. De open-cuve-gistingsmethode (druiven gisten in een niet afgesloten vat) levert minder fruitige wijnen. De temperatuur waarop de gisting plaatsvindt is van grote invloed op de wijn (hoe lager de temperatuur des te fruitiger de wijn). Witte wijnen vergist men bij voorkeur bij lagere temperaturen dan rode wijn. De grotere fruitigheid (primair fruit) en de geringere oxidatie (waar witte wijn vrij gevoelig voor is) zijn voordelen van een lage gistingstemperatuur. Bij rode wijnen levert een iets hogere temperatuur een betere kleurextractie van de druivenschillen en een iets hoger glycerolgehalte (zachte en volle smaak). Te lage temperaturen remmen de gistcellen in hun werk, terwijl te hoge temperaturen allerlei ongewenste bijproducten veroorzaken (vluchtige zuren). Witte wijnen worden soms bij zeer lage temperaturen vergist (6 tot 10 graden Celsius) maar vaker tussen de 15 en 22 graden. Rode wijnen laat men bij voorkeur gisten bij temperaturen van 24 tot 29 graden, waarbij 32 graden wel als het absolute maximum voor kwaliteitswijnen wordt beschouwd. Niet alleen de temperatuur maar ook het contact met de schillen (rode wijn en rosé) en het bezinksel (lie) is van invloed op het karakter van de wijn. Het contact met de schillen kan men beïnvloeden door vloeistof en schillen te mengen door middel van pompen of roeren. Het contact met het bezinksel (witte wijn) door de wijn al dan niet over te hevelen naar een schoon vat. De duur van de gisting kan sterk variëren en is van grote invloed op het karakter: enkele uren (rosé) of enkele dagen tot een maand of meer (klassieke rode wijnen). Ook is het type gist (soort, variëteit of stam) van grote invloed op het resultaat. Er zijn gisten die goed werken bij lage temperaturen en gisten die beter functioneren bij een hogere temperatuur. (D. Gärung, Eng. Fermentation, Fr. Fermentation.)

Givry (Fr.)

Gemeentelijke AOC in de Côte Chalonnaise voor vooral rode wijn van Pinot Noir en witte wijn van Chardonnay op de gemeenten Givry, Fracy-le-Fort en Jambles. De appellatie omvat ook climats geklasseerd als premier cru.

Glana, Château du (Fr.)

Cru grand bourgeois exceptionnel Médoc, gemeente Saint-Julien.

Gloria, Château (Fr.)

Cru grand bourgeois Médoc, gemeente Saint-Julien.

Glühwein (D.)

Warme rode wijn + suiker + kruidnagel + kaneel + citroen- of appelsienschil. Ook bisschopwijn genoemd.

Glycerine

Een dikke en kleurloze chemische stof die tijdens de fermentatie ontstaat.

Glycerol

Hogeralcohol. Kleurloze, zoete, stroopachtige vloeistof die het meest voorkomt in zoete wijnen en deze de volle, lobbige, zachte smaak geeft.

Gneis

Type gesteente dat men vooral in de bodem van de hellingen langs de Rijn terugvindt.

Gobelet (Fr.)

zie 'en gobelet'.

Godotouri

Blauwe druivensoort uit Georgië. Geeft complexe kwaliteitswijnen.

Godello

Witte druivensoort uit Spanje en Portugal. Zeer productief. Geeft goede kwaliteitswijnen met aroma's van perzik en appels.

Golan Heights (Israël)

Wijnregio waar de wijngaarden tot 1100 m hoog liggen en de nachten koel zijn. De witte druiven worden 's nachts geoogst. Bereidingstechnieken en werktuigen zijn op Californische leest geschoeid. Heel mooie wijnen van Cabernet Sauvignon, Merlot en Pinot Noir voor rood, Cabernet Sauvignon voor rosé, Sauvignon Blanc, Chardonnay, Sémillon en Emerald Riesling voor wit.

Gönc (Hong.)

= Eiken vat

Goudron (Fr.)

=teer. Een typische trek in het boeket van wijn die op leeftijd is.

Goulburn Valley (Austr.)

Wijnregio in Victoria, Central Victoria Zone, ten noorden van de Great Dividing Range, waar het klimaat droger en warmer wordt. Witte en rode wijnen van goede kwaliteit.

Gouleyant (Fr.)

Franse degustatieterm: dat gemakkelijk binnengaat. Gemakkelijk drinkend.

Goustolidi

Witte Griekse druivensoort die excellente wijnen voortbrengt.

Goût (Fr.)

Smaak.

Goutte (Fr.)

Druppel. Zie ook vin de goutte (lekwijn).

Governo (It.)

Ook wel voluit "governo all'uso Toscano" genoemd. Werkwijze die nog veel bij de productie van Chianti wordt toegepast: men voegt aan het eind van de alcoholische gisting most, geconcentreerde most of ingedroogde druiven toe aan de jonge wijn, die daardoor weer begint te gisten en een zachtere en fruitiger smaak krijgt, onder andere door een toename van het gehalte aan koolzuur en glycerol.

Graach (D.)

Dorpje in de Moezel met zeer goede wijngaarden en tal van goede producenten.

Gracciana

Synoniem voor Garnacha.

Graciano

Blauwe druivensoort van hoge kwaliteit, afkomstig uit de Rioja. Geeft extractrijke wijnen met veel kleur, karakter en subtiliteit, aroma's van kersen, braambessen en pruimen. Zwaar in alcohol en rijk aan tannines. Is een problematische druif voor de wijnboer. Hij geeft lage opbrengsten en is erg vatbaar voor ziekten. Het is een van de beste druiven van Spanje (is in Frankrijk onder de naam Morrastel aangeplant). Is een officieel ingrediënt in de betere

rode Rioja's en geeft de wijnen van de Tempranillo meer kleur, houdbaarheid, kracht, diepgang en verfijning.

Graciosa (Port.)

IPR-gebied op het gelijknamige eiland van de Azoren, waar droge fruitige witte wijn wordt gemaakt van de Arinto, Boal en Fernão Pires.

Graf (D.)

Graaf.

Graft (Eng.)

Ent.

Grampians (Austr.)

Wijnregio in Victoria, Western Victoria Zone. Deze streek is beter bekend als Great Western, maar deze naam mag niet meer gebruikt worden. Shiraz is dé druif van deze streek.

Gran reserva (Sp.)

Een extra luxe reserva. Heeft een langere rijping op eikenhouten vaten en fles ondergaan dan een reserva. Meestal de topwijn van een bodega. Vaak zijn deze wijnen in staat lang te rijpen. Voor deze wijnen geldt een wettelijke minimum rijpingsduur van twee jaar op vat en drie jaar op fles. In veel gevallen laat men de wijnen langer dan het genoemde minimum rijpen.

Grand Corbin, Château (Fr.)

Grand cru classé Saint-Emilion.

Grand Cru (Fr.)

Letterlijk: groot gewas. Een categorie uit een plaatselijke classificatie. Het is vaak een aanduiding voor wijnen van hoge kwaliteit. De term mag alleen worden vermeld op het etiket samen met de appellation waaronder de wijn valt. Het kwaliteitsniveau van de wijn hangt af van de streek van herkomst. In Bordeaux treft men deze term aan bij wijnen uit Saint-Emilion (AOC Saint-Emilion grand cru). Wijnen uit Saint-Emilion met deze AOC behoren tot de middencategorie. Wijnen die naast AOC Saint-Emilion grand cru ook nog de term grand cru classé mogen voeren behoren tot de hoogste categorie. In Bourgogne betekent de term grand cru in combinatie met de appellation-aanduiding de hoogste kwaliteitscategorie voor Bourgognewijnen, boven die van premier cru. Dit geldt ook voor de wijnen van Chablis. In de Champagne vormen de wijnen afkomstig uit de beste wijngaarden de categorie grand cru (premier cru-wijngaarden zijn een iets lagere categorie). Ook in de Elzas gebruikt men grand cru. Er zijn tegenwoordig grand cru-wijngaarden geclassificeerd. Het zijn de beste wijngaarden van de Elzas. De wijnen afkomstig uit deze wijngaarden mogen de term grand cru achter de naam van de wijngaard op het etiket vermelden.

Grand cru classé (Fr.)

Hoogste categorie van Haut Médoc-wijnen in de classificatie van 1855.

Grand Roussillon (Fr.)

AOC die de andere Roussillon-AOC's groepeerd. Wordt weinig gebruikt, het is een AOC waar een andere AOC kan op terugvallen bij het deklasseren wanneer een wijn niet aan de vereiste kwaliteiten voldoet.

Grand vin (Fr.)

De beste of eerste wijn van een château.

Grand vin (Fr.)

Letterlijk: grote wijn. Onofficiële term die door sommige wijnproducenten wordt gebruikt om hun beste wijn aan te duiden, de wijn die onder de naam van het château wordt verkocht. Komt veel voor bij de grand cru classé-wijnen uit de Haut-Médoc. De vermelding van deze term op het etiket is echter geen garantie dat de wijn goed is: iedereen mag het op zijn wijn vermelden.

Grand-Barrail-Lamarzelle-Figeac, Château (Fr.)

Grand cru Saint-Emilion.

Grand-Corbin-Despaigne, Château (Fr.)

Grand cru classé Saint-Emilion.

Grande Marque (Fr.)

Een champagne-producerend bedrijf, behorend tot het Institut de Grandes Marques de Champagne. De meeste van de 28 leden zijn de leidinggevende champagnehuizen van vandaag.

Grande Rue, (La) (Fr.)

AOC Grand Cru voor rode wijn van de Pinot Noir op de gemeente Vosne-Romanée (Bourgogne-Côte de Nuits).

Grande Vidure (Fr.)

Zie Carmenère.

Grand-Mayne, Château (Fr.)

Grand cru classé Saint-Emilion.

Grand-Pontet, Château (Fr.)

Grand cru classé Saint-Emilion.

Grand-Puy-Ducasse, Château (Fr.)

Cinquième grand cru classé Médoc, gemeente Pauillac

Grand-Puy-Lacoste, Château (Fr.)

Cinquième grand cru classé Médoc, gemeente Pauillac.

Grands- Echezeaux (Fr.)

AOC Grand Cru voor rode wijn van de Pinot Noir op de gemeente Flagey-Echezeaux (Bourgogne-Côte de Nuits).

Granite Belt (Austr.)

Wijnregio in Queensland, vormt het epicentrum van de wijnmakerij in Queensland. Prachtige wijnen van Shiraz, Cabernet Sauvignon, Sémillon, Chardonnay en Sauvignon Blanc.

Granja-Amareleja (Port.)

IPR-gebied in Alentejo (Midden-Portugal). Rode wijn van de Moreto, Periquita en Trincadeira. Witte wijn van de Manteudo, Rabo de Ovelha en Roupeiro.

Granvas (Sp.)

Methode om mousserende wijnen te maken. Idem als cuve close.

Grappa (It.)

Gedistilleerde drank. Zie marc.

Gras (Fr.)

Frans degustatieterm = vetting: zalvend, vol, harmonieus.

Grasa

Witte druivensoort van goede kwaliteit die alleen voorkomt in Roemenië. Levert volle, vaak zoete, rijke wijnen met een mooie balans en een groot rijpingspotentieel. Zou wel eens familie van de Furmint kunnen zijn.

Grassig

Eigenschap van jonge of niet helemaal rijpe wijn.

Grasso (It.)

=vet. Een wijn die rijk is aan concentraat. De sensatie is te proeven.

Graubünden (Zwits.)

Tussen Vaduz en Chur ligt zo'n 350 ha wijngaard langs de bovenloop van de Rijn in Oost-Zwitserland. Hier komt zeer veel zeer goede Blauburgunder vandaan, het resultaat van een combinatie van arme lesteengrond en warme föhnwind die vanuit Italië in de richting van de Alpen waait en waardoor dit één van de warmste streken van het land is.

Grauer Burgunder (D.)

Zie Pinot Gris.

Grauer Mönch (Hong.)

Zie Pinot Gris.

Grauklevner (D.)

Zie Pinot Gris.

Grave del Friuli (It.)

DOC voor een brede scala aan wijnen, rood en wit, uit de streek Friuli-Venezia Giulia. Meestal licht, elegant en fris van karakter. De gebruikte wijnstoksoorten definiëren de wijn: Tocai Friulano, Verduzzo del Friuli, Chardonnay, Pinot Bianco, Pinot Grigio, Sauvignon, Riesling Renano, Traminer Aromatico, Merlot, Cabernet Franc, Cabernet Sauvignon, Cabernet, Pinot Nero en Refosco del Penduncolo Rosso.

Grave Trignant de Boisset, Château la (Fr.)

Pomerol. Deze wijnen behoren tot het elegantere type, omdat ze van wijngaarden afkomstig zijn met een voor de Pomerol lichte bodem. Betrouwbare producent van elegante en verfijnde wijnen.

Graveleux-silicieux (Fr.)

Graves=grind, silice=silicium, dat vooral in zand voorkomt. Deze term duidt op een bodemsoort waarin deze twee elementen voorkomen.

Graves (Fr.)

AOC en belangrijk Bordeaux-wijnbouwgebied ten zuiden van de stad Bordeaux. Men maakt er zowel rode als witte wijnen, variërend van correct en smakelijk tot de absolute top. De als grand cru classé geclassificeerde Châteaux leveren de mooiste wijnen. Voor zowel rode als (droge) witte wijn bestaat er een afzonderlijke classificatie. Het Gravesgebied omsluit ook de AOC's voor zoete dessertwijn Sauternes, Barsac en Cérons. De rode wijnen lijken veel op die uit de Haut-Médoc, ze zijn echter iets rokeriger (tonen van tabak) en aardser van karakter (impressies van kiezel). Ze zijn eveneens intens fruitig en de betere hebben kracht, verfijning, intensiteit en een mooie balans. Bovendien kunnen ze goed rijpen. Ze worden hoofdzakelijk van dezelfde druivenmelange gemaakt als de wijnen uit de Haut-Médoc. Men beschouwt de wijngaarden rond Pessac en Léognan als de beste van het gebied voor de

productie van rode wijn. De betere witte wijnen zijn droog en genuanceerd van karakter en gemaakt van een druivenmelange van vooral Sauvignon Blanc en Sémillon. De zoete witte wijnen Graves Supérieures zijn meestal minder van kwaliteit en halen niet het niveau van een redelijke Cadillac of Loupiac, laat staan een Sauternes. Ze zijn minder kostbaar. Ze lijden meestal aan een teveel aan zoet en sulfiet.

Graves Supérieures (Fr.)

AOC voor zoete witte wijn afkomstig uit het Bordeauxgebied Graves. Meestal plakkerig zoet en van matige kwaliteit. Vaak te ryaal van restsuiker en sulfiet voorzien.

Graves-de-Vayres (Fr.)

AOC voor likoreuze Bordeaux-wijnen aan de Dordogne. Druivensoorten: Sémillon, Sauvignon en Muscadelle.

Graves-Pessac-Léognan (Fr.)

AOC voor rode wijnen afkomstig uit - volgens deskundigen - het beste deel van de Graves. Men maakt er Haut Médoc-achtige wijnen. Af en toe absolute topkwaliteit.

Gravina (It.)

DOC in Apulië voor uitsluitend witte eenvoudige wijnen van de Malvasia, Greco en/of Bianco d'Alessano.

Great Southern (Austr.)

Uitgestrekt wijng gebied in Western Australia dat Frankland River, Albany en Mount Barker omvat. De aandacht van de wijnmakers is vooral gericht op de koelere noordelijke delen. Stalige Rieslings, stevige Cabernet Sauvignons, Pinot Noir, Chardonnay en Sauvignon Blanc van topkwaliteit.

Grecanico

Witte Italiaanse (Sicilië) druivensoort. Geeft amberkleurige, middelmatig alcoholische frisse wijnen met aroma's van citrusfruit. Bijna uitsluitend geassembleerd met Catarratto en Grillo.

Grechetto

Witte druivensoort van goede kwaliteit. Is in Umbrië (Italië) aangeplant en geeft daar krachtige en volle wijnen. Wordt soms in vin santo verwerkt samen met Malvasia.

Greco Bianco

Witte druivensoort van hoge kwaliteit. Is vooral beroemd geworden door de wijnen uit Campanië (Italië) rond het dorpje Tufa. De betere wijnen zijn droog, krachtig en zeer kruidig en rijk, met voldoende frisheid. Ook wordt de Greco gebruikt om naast andere druiven meer kracht en karakter aan de wijnen te geven.

Greco di Bianco (It.)

DOC in Calabrië voor witte wijn van de Greco Bianco.

Greco di Tufo (It.)

DOC in Campanië voor witte wijn en spumante van de Greco en Coda di Volpe.

Greco Nero

Blauwe Italiaanse druivensoort. Geeft robijnrode harmonieuze wijnen.

Grengrape (Z.Afr.)

=Sémillon.

Greffage (Fr.)

=Enten.

Grefe (Fr.)

=Ent.

Grenache (Fr.)

Zie Garnacha.

Grenache blanc (F.)

Witte druivensoort, witte versie van de blauwe Grenache. Zie Garnacha Blanca.

Grès (Fr.)

Zandsteen, een gesteente dat erg broos en brokkelig is en dank zij het hoog vermogen het water te draineren, uiterst geschikt is voor de wijnbouw.

Greysac, Château (Fr.)

Cru bourgeois Médoc. Elegante en gemakkelijk drinkbare wijnen, met zacht fruit, rijpheid, iets vanille en een goede balans.

Grignolino

Blauwe druivensoort van hoge kwaliteit uit Noord-Italië (Piëmonte). De wijnen van deze druif zijn altijd licht, verfijnd en fris met genuanceerd fruit en een lichte kruidigheid.

Grignolino d'Asti (It.)

DOC in Piëmonte voor lichte droge rode wijnen van de gelijknamige druif.

Grignolino del Monferrato Casalese (It.)

DOC in Piëmonte voor lichtgekleurde rode wijnen van het Chiarettotype.

Grijze rot

Zie Botrytis cinerea.

Grillo

Witte Italiaanse druivensoort vooral voorkomend in Sicilië. Geeft lichtgele alcoholrijke licht tannische wijnen met aroma's van citrusfruit en abrikozen.

Gringet

Witte druivensoort uit de Haute-Savoie (Frankrijk) die heel veel lijkt op de Savagnin. Basis voor mousserende wijnen met AOC Vin-de-Savoie.

Griotte-Chambertin (Fr.)

AOC Grand Cru voor rode wijn van de Pinot Noir op de gemeente Gevrey-Chambertin (Bourgogne-Côte de Nuits).

Gris de gris (Fr.)

Zegt men van een roséwijn bekomen van zeer licht gekleurde blauwe druiven (de pel is dan eerder grijs).

Grk

Witte druivensoort uit Zuid-Dalmatië, meer bepaald het eiland Korcula. Geeft droge weelderige amberkleurige wijnen. Door passerillage geeft hij prachtige dessertwijnen, genaamd Lumbarda en Sokvica.

Groen

Jonge witte wijnen hebben vaak een groene weerschijn in de kleur, die bij veroudering geler en zelfs bruinachtig kan worden. In de smaak bedoelt men onrijp in de zin van niet-rijpe druiven. Een wijn van onrijpe druiven heeft een hoog zuurgehalte (appelzuur), weinig smaak en geeft een dun en stroef gevoel in de mond.

Groenbemesting

Het toevoegen van voedingsstoffen aan de bodem door middel van een gewas. Wordt in de wijnbouw steeds meer toegepast als milieuvriendelijke bemesting. Door het tussen de rijen druivenplanten speciaal op de bodem en het klimaat afgestemde gewassen te zaaien die na een groeiperiode worden afgemaaid en in de bodem worden gewerkt, kan men op een natuurlijke wijze het gehalte aan voedingsstoffen in de bodem verhogen. Een ander voordeel van groenbemesting is dat het gehalte aan organische stof in de bodem toeneemt en daarmee ook de structuur van de bodem verbetert, het bodemleven wordt gestimuleerd en er gemakkelijker een natuurlijk evenwicht in de bodem kan ontstaan. Dit resulteert in minder erosie, een evenwichtiger groei van de planten, een geringere kans op het uitbreken van ziektes op grote schaal, een betere vocht- en voedingsstoffenhuishouding in de bodem (drainage, vocht- en voedingsstoffenreserve en buffering) en een lagere belasting van het milieu doordat er veel minder of geen voedingsstoffen naar het grondwater uitspoelen zoals bij het gebruik van kunstmest vaak wel het geval is. Een nadeel is echter dat een groenbemestingsgewas water verbruikt. Groenbemesting beperkt zich dan ook tot de gebieden waar voldoende water beschikbaar is. Ook komt het voor dat men een groenbemester in droge gebieden alleen zaait in de natte periode (meestal de winter) en in de droge periode geen groenbemesting toepast. Zo ondervindt de druif tijdens zijn groei bij de wateropname geen concurrentie. Gewassen die als groenbemesting worden toegepast zijn o.a. mosterd, rogge, zonnebloemen, lupinen.

Grof

Weinig of niet verfijnd door bv. teveel onrijpe tannines, een te hoog of te laag zuurgehalte of een matig evenwicht.

Grolleau

Blaauwe druivensoort van redelijke kwaliteit en hoge opbrengst, vooral aangeplant in de Loire waar hij schrale kleurloze rode wijn voortbrengt, maar betere rosé's met aroma's van kersen en aardbeien.

Gros Manseng

Zie Manseng Gros.

Gros Plant (Fr.)

Zie Folle Blanche.

Gros Plant du Pays Nantais (Fr.)

VDQS in de Loire (Pays Nantais) voor witte, zeer lichte wijn van de Gros Plant.

Gros rouge du pays (Zw.)

Zie Mondeuse Noire.

Gros verdot

Blaauwe druivensoort van matige kwaliteit, niet te verwarren en niet te vergelijken met de Petit Verdot.

Groslot (Fr.)

Zie Grolleau.

Grossier (Fr.)

Fransen degustatieterm = Plat, grof: Gebruikt om de opbouw, de textuur te beschrijven, vooral i.v.m. de tannines. zie Tanin.

Großlage (D.)

Geografische eenheid binnen een wijnbouwgebied, bestaande uit een aantal Einzellagen. De wijn is afkomstig uit een beperkt gebied waarin de verschillende wijngaarden ongeveer gelijkwaardig zijn (volgens de wetgever). Er mag niet op het etiket worden vermeld van welke wijngaard de wijn afkomstig is. Ook bestaat de mogelijkheid om wijnen uit verschillende wijngaarden binnen een Großlage samen te voegen (te mengen) en de resulterende wijn onder de naam van de Großlage op de markt te brengen (mits de wijn minimaal van Q.B.A.-kwaliteit is). Aan de herkomstnaam kan men niet zien of de wijn afkomstig is uit een Einzellage of een Großlage. Alleen de naam zelf geeft aan of het een Groß- of een Einzellage betreft. Vanwege het enorme aantal verschillende Groß- en Einzellagen is het voor bijna iedereen ondoenlijk om te kunnen beoordelen of de wijn afkomstig is uit een Groß- of Einzellage. Dit draagt in hoge mate bij aan de ondoorzichtigheid van de herkomstbenamingen van Duitse wijn. De handel ondervindt hiervan enorme hinder en het is niet bevorderlijk voor het vertrouwen in Duitse wijn.

Großvernatsch (It.)

Zie Schiava Grossa .

Gruaud-Larose, Château (Fr.)

Deuxième grand cru classé Médoc, gemeente Saint-Julien.

Grumello (It.)

D.O.C voor rode wijn uit Lombardije, gemaakt van de Nebbiolo. Behorend tot de D.O.C. Valtellina Superiore. Wisselend van kwaliteit, soms iets beter dan gewone Valtellina.

Gründüngung (D.)

Groenbemesting.

Grundwein (D.)

Basiswijn.

Grüner Veltliner

Witte druivensoort van goede kwaliteit, de belangrijkste druif van Oostenrijk waar hij ook wel Weißgipfler genoemd wordt. Wijnen van deze druif zijn doorgaans uitgesproken fris en kruidig-fruitig, aroma's van appel, lychee, selderie en witte peper. Ook zeer fruitige mousserende wijn. Ook in Tsjechië en Hongarije (onder de naam Zöldveltlini) aangeplant.

Grüner Zierfandler (Oost.)

Zie Silvaner.

Guadet-Saint-Julien, Château (Fr.)

Grand cru classé Saint-Emilion.

Guardia Sanframondi (=Guardiolo) (It.)

DOC in Campanië voor witte wijnen van Malvasia Bianca en Falanghina, en rode van Sangiovese .

Guardiolo (It.)

Zie Guardia Sanframondi.

Guiraud, Château (Fr.)

Premier cru classé Sauternes.

Gumpoldskirchen (Oost.)

Wijnbouwgebied dat beroemd is vanwege zijn geurige, uitgesproken en verfijnde witte wijnen. Onderdeel van de Thermenregion.

Gurgue, Château la (Fr.)

Cru bourgeois Médoc, Margaux.

Gutedel (D.)

Zie Chasselas.

Gütezeichen (D.)

Kwaliteitsaanduiding en onderscheiding die in een aantal Duitse wijnbouwgebieden (o.a. Franken, Baden) wordt toegekend aan wijnen die bij de Amtliche Prüfung royaal meer dan het minimaal vereiste aantal punten krijgen toegekend. Vaak een indicatie voor een betere dan gemiddelde kwaliteit.

Gutsverwaltung (D.)

Centraal kantoor, administratie van een wijngoed.

Guyot (Fr.)

Frans wetenschapper die een aantal snoeitechnieken op punt zette, waarbij de jonge tak die de druiven zal dragen op een draad opgebonden wordt. Eerst wordt bij de wintersnoei een tak overgelaten (die op één na het dichtst bij de stam zit) met nog zes tot vijftien ogen. Hij wordt gebogen en aan de onderste draad vastgebonden. De tak die het dichtst bij de stam zit wordt boven het tweede oog afgesneden. Deze draagt het komende jaar de vruchten. De stam kan 30 tot 80 cm. hoog zijn. Guyot simple = één tak. Guyot double = twee takken worden overgelaten.

Gyropalette (Fr.)

Een groot machinaal beweegbaar vierkant waarmee de remuage mechanisch wordt uitgevoerd. Met dit systeem duurt de remuage twee weken i.p.v. twee maanden.

Halbfuder (D.)

Rond houten vat met een inhoud van 500 liter voor de rijping of opslag van wijn.

Halbstück (D.)

Ovaalvormig houten vat van 600 liter waarin men wijn opslaat en laat rijpen.

Halbtrocken (D)

Halfdroog.

Halfdroog

Aanduiding voor een lichtzoete wijn. Een wijn die niet droog maar ook niet uitgesproken zoet is. (Fr. demi-sec, D. halbtrocken, It. abboccato, amabile, Eng. Semi-dry, Sp. semiseco, abocado, semidulce, Port. meio seco.)

Halfzoet

Aanduiding voor een lichtzoete wijn. Meestal iets zoeter dan halfdroog.

Hallau (Zwits.)

Eén van de beste wijngemeenten in het Duitssprekende kanton Schaffhausen, dat tussen de Rijn en de Jura ligt ingesloten. Vooral rode wijn van Blauburgunder (Pinot Noir).

Hanepoot (Z.Afr.)

Zie Muscat d'Alexandrie.

Hanglage (D.)

Hellende wijngaard met een steilheid tot 30%.

Hanteillan Château (Fr.)

Cru bourgeois Médoc, Haut-Médoc.

Hard

Wijn met dominantie aan tannines en zuren. Vooral bij wijnen die lang kunnen en moeten rijpen voor ze op dronk komen. Bij andere wijnen komt het niet meer goed door rijping.

Harriague (Arg.)

Zie Tannat.

Harslevelü

Witte druivensoort van goede kwaliteit. De beroemde Hongaarse zoete dessertwijn Tokaj wordt samengesteld uit wijn van Furmint-druiven die deels zijn aangetast door de schimmel die pourriture noble veroorzaakt, in combinatie met wijn van de Harslevelü. Hierbij levert de Furmint de zoetheid, kracht en basis, de Harslevelü geeft de wijn frisheid, verfijning en geur (droog fruit, pomelmoes, paddestoelen). Ook maakt men van deze druif droge wijnen die een intense, zoetige fruitgeur en kruidigheid bezitten.

Harsovo (Bulg.)

Klein wijngedebied, onderdeel van Melnik in het zuidwesten van Bulgarije, tegen de Griekse grens, waar men Controliranwijnen maakt van de Melnikdruif. Kracht, kruidigheid, vurigheid en warmte typeren deze wijnen. Ze zijn vaak vrij stroef in hun jeugd, maar na een paar jaar rijpen worden ze beduidend zachter en complexer.

Hasandede

Witte druivensoort uit Turkije. Geeft briljantgele alcoholrijke kwaliteitswijnen.

Haskovo (Bulg.)

Wijnbouwgebied in het zuiden van Bulgarije, ten zuidoosten van Plovdiv. Hier komen grote hoeveelheden zachte, volle en kruidige rode wijnen van de Merlot vandaan.

Hasseroum Lekhal

Blaauwe druivensoort uit Noord-Afrika. Geeft gecorseerde intens gekleurde wijnen met prachtig boeket.

Hastings River (Austr.)

Wijnregio in New South Wales, Northern Rivers Zone. De enige Australische wijnstreek die in de afgelopen 15 jaar is gecreëerd en geen irrigatie nodig heeft. Het is er warm en vochtig en in de zomer valt zelfs de meeste neerslag. Vandaar dat de Franse hybride Chambourcin, die bestand is tegen rotting, hier het meest is aangeplant. Ook Chardonnay en Chambourcin van heel mooie kwaliteit.

Hattenheim (D.)

Stad in de Rheingau met goede wijngaarden en diverse goede producenten.

Haut-Bages-Liberal, Château (Fr.)

Cinquième grand cru classé Médoc, gemeente Pauillac.

Haut-Bailly, Château (Fr.)

Cru classé Graves rood.

Haut-Batailley, Château (Fr.)

Cinquième grand cru classé Médoc, gemeente Pauillac.

Haut-Brion, Château (Fr.)

Premier grand cru classé Médoc, tevens cru classé Graves rood en wit. Het enige buiten de Médoc gelegen château dat bij de classificatie van Bordeaux in 1855 werd ingedeeld in de hoogste categorie van de Médocwijnen (premier grand cru classé). Naast de classificatie in de hoogste categorie van Médocwijnen is dit château ook geclassificeerd als cru classé Graves voor zijn rode en witte wijn.

Haut-Comtat (Fr.)

VDQS-gebied in de Rhône, ten oosten van Nyons. Sinds 1985 is deze zone in de AOC Côtes du Rhône opgenomen, zodat deze VDQS theoretisch nog bestaat maar nog zelden voorkomt.

Haut-Corbin, Château (Fr.)

Grand cru classé Saint-Emilion.

Haut-Côtes de Beaune (Fr.)

AOC voor relatief lichte rode en witte Bourgognewijnen. Eenvoudiger dan wijnen met een gemeente-appellation. Afkomstig uit een twaalfstal dorpen in de heuvels rond de Côte de Beaune.

Haut-Côtes de Nuits (Fr.)

AOC voor relatief lichte rode en witte Bourgognewijnen. Eenvoudiger dan wijnen met een gemeente-appellation.

Haut-Marbuzet, Château (Fr.)

Cru grand bourgeois exceptionnel Médoc, gemeente Saint-Estèphe.

Haut-Médoc (Fr.)

AOC voor Bordeauxwijnen (uitsluitend rood) uit het zuidelijke en beste deel van de Médoc. Omvat ook de wijngaarden van de grand cru classé-châteaux en de gemeente-appellations Saint-Estèphe, Pauillac, Saint-Julien, Margaux, Moulis en Listrac. Hier komen de wijnen met de hoogste kwaliteit en wereldreputatie vandaan. Châteaux die hun wijngaarden niet binnen een van de hiervoor genoemde gemeente-appellations hebben maar wel binnen het gebied van de Haut-Médoc, mogen als ze aan de gestelde eisen voldoen, de term Haut-Médoc op hun etiket vermelden. Het is niet zo dat een wijn met AOC Haut-Médoc per definitie minder van kwaliteit is dan een wijn met een gemeente-appellation als bijvoorbeeld A.C. Pauillac. Kenmerkend voor Haut-Médocs is dat wanneer ze op dronk zijn, ze een fenomenaal bouquet kunnen ontwikkelen met een superelegante (meestal niet te volle) maar intense, complexe smaak. In hun jeugd zijn ze vaak nog gesloten en stug door hun hoge gehalte aan zuren en tannine. Ook kunnen sommige Haut-Médocs erg oud worden. Een belangrijke bijdrage aan dit karakter wordt geleverd door de Cabernet Sauvignon-druif, waarvan de wijnen meestal met die van de Cabernet Franc, Merlot, Malbec en af en toe Petit Verdot worden gemengd. De bodems van de wijngaarden in de Haut-Médoc zijn doorgaans zwaarder en bevatten meer klei dan die in Saint-Emilion. De Cabernet Sauvignon voelt zich beter op lichtere bodems thuis. Dit verklaart voor een groot deel het verschil tussen een Haut-Médoc en Saint-Emilion: een Médoc is doorgaans slanker, eleganter, krachtiger en komt langzamer op dronk, een Saint-Emilion is in het algemeen voller, zachter en rijker. Er is tegenwoordig een tendens om de wijnen soepeler en fruitiger (moderner) te maken waardoor ze eerder hun hoogtepunt in ontwikkeling bereiken. Of deze modernere wijnen net zo oud kunnen worden als de klassiek gemaakte Haut-Médocs valt te betwijfelen. Soms kan men al drie jaar na de

oogst van een topwijn genieten, dat is een groot voordeel voor de meeste mensen die geen kelder of goede opslagmogelijkheden hebben.

Haut-Montravel (Fr.)

AOC in het Bergeracgebied, meer specifiek in de Montravelzone, voor likoreuze witte wijnen.

Haut-Peyraguey, Château (Fr.)

Premier cru classé Sauternes.

Haut-Poitou (Fr.)

VDQS in de Anjou-Saumur-streek (Loire) voor witte wijnen van Sauvignon, Chenin en Chardonnay en rode wijnen van Gamay, de Cabernets en Pinot Noir (ook een beetje Grolleau, Cot en Merlot).

Haut-Sarpe, Château (Fr.)

Grand cru classé Saint-Emilion.

Hawke's Bay (Nieuw-Zeeland)

Grootste wijnregio voor rode wijn van Nieuw-Zeeland, gelegen op North Island. Rode wijnen van Cabernet Sauvignon, Merlot, Cabernet Franc, Shiraz, witte van Chardonnay en Sauvignon Blanc.

Heat degree days (V.S., Austr.)

Door Amerine en Winkler ingevoerd systeem om het klimaat te classificeren. Vooral belangrijk in Californië en Australië.

Heathcote (Austr.)

Zie Bendigo.

Heckerwirtschaft

Zie Straußwirtschaft.

Hefe (D.)

Gist.

Hérault (Fr.)

Enorm wijnbouwgebied in het zuiden van Frankrijk (Midi). Hoofdzakelijk Vins de Pays (rood, rosé en wit) waarvan de kwaliteit de laatste jaren enorm is vooruitgegaan. Wijnen met de AOC Coteaux du Languedoc zijn afkomstig uit de betere delen van de Hérault, meestal stevige, warme en kruidige (de rode) en frisse, kruidige kwaliteitswijnen (de witte). Andere appellaties: Clairette du Languedoc, Faugères, St. Chinian.

Herbacé (Fr.)

Geur- en smaakimpressie van een wijn die een onrijp karakter heeft, een karakter dat groene planten of versgesneden gras oproept. Men spreekt in zo'n geval ook wel van een groene wijn.

Herbsten (D.)

Oogsten (lesen).

Herdade (Port.)

Portugese term voor een meestal vrij groot landgoed, in het bijzonder in Ribatejo of Alentejo.

Hergisting

Het opnieuw ondergaan van een alcoholische gisting, ook wel tweede gisting genoemd. Vindt o.a. plaats bij de productie van mousserende wijnen en ook bij sommige Chianti's en Valpolicella's. Niet te verwarren met de malolactische gisting.

Herkomstbenaming

Algemene term voor de Franse AOC, VDQS en Vin de Pays en de equivalenten ervan uit andere wijnlanden.

Hermitage (Fr.)

AOC voor de meest indrukwekkende wijnen uit de noordelijke Rhône. De rode wijnen, gemaakt van Syrah, zijn meestal zeer krachtig, intens en complex met veel fruit, aardse tonen en rokerigheid. De witte, gemaakt van Roussanne en Marsanne, zijn meestal vol, stevig en eveneens intens. De bodem bestaat vooral uit graniet.

Hermitage (Z.-Afr.)

Druivensoort. Zie Cinsaut.

Hermitage Blanc (Fr.)

Zie Marsanne.

Heroldrebe

Blaauwe druivensoort, Duitse kruising van Blaue Portugieser en Limberger. Geeft rustieke rode wijn en goede rosé.

Hessen (D.)

Zie Rheinhessen.

Hessische Bergstraße (D.)

Het kleinste Duitse wijnbouwgebied (ca. 400 ha), erg versnipperd, gelegen aan de Rijn tegenover de stad Worms. De meeste wijn wordt gemaakt van de Riesling en wordt lokaal geconsumeerd. Frisse, correcte wijnen.

Heuriger (Oost.)

Naam van zowel het Weense type wijnbar als de jonge niet geheel uitgegiste wijn van de huidige jaargang, die van 11 november tot het einde van het volgende jaar mag geschonken worden.

Hevelen

Het met behulp van de zwaartekracht en een slang of buis verplaatsen van een vloeistof (volgens de wet van de communicerende vaten) naar een lager gelegen punt. Veel toegepast bij de wijnbereiding: het afhevelen waarbij de heldere wijn wordt gescheiden van het in die wijn gevormde en op de bodem afgezette sediment.

High-training (V.S.)

Zie Hoherziehung.

Hoherziehung (D.)

Snoei- en geleidingswijze voor druivenplanten waarbij, in tegenstelling tot bij de klassieke cordon- en Guyotmethode, de hoofdstam relatief lang is en pas ruim boven 1 meter zijtakken heeft. Het doel van deze snoeiwijze is een groter bladoppervlak per plant te realiseren en het aantal arbeidsuren per hectare sterk te reduceren. Grotere plantafstanden dan bij de klassieke snoeimethoden maken het mogelijk veel werkzaamheden met gewone tractoren uit te voeren. Ook zijn minder planten per hectare nodig. Vooral in de koelere streken blijkt deze methode succesvol te zijn. Voorbeelden van Hoherziehung zijn: de Lenz Moser-snoeiwijze, de Geneva Double Curtain, de Karl Mertz, Silvoz, enz.

Hochgewächs (D.)

Een recentelijk ingevoerde officiële aanduiding voor een wijn van minimaal Kabinettkwaliteit (10 graden Oechsle hoger dan Q.B.A.) uitsluitend gemaakt van de Riesling en droog tot halfdroog van karakter. Voorts moet de wijn bij de verplichte proeverij van Amtliche Prüfung minimaal 3 (van de 5 te behalen) punten krijgen toegekend. In alle Duitse wijnbouwgebieden is het toegestaan Hochgewächs-wijnen te produceren. De invoering van deze term past in het Duitse streven naar een verbetering van de reputatie van Duitse wijn. Vooral het unieke en typisch Duitse (Riesling)karakter van de wijn, gecombineerd met een hogere kwaliteitsnorm moeten daaraan bijdragen.

Hochheim (D.)

Stad in de Rheingau, vanouds bekend om zijn wijnen van goede kwaliteit. De door de Engelsen gebruikte term Hock voor Rijnwijn is een verbastering van de naam van de stad. Meestal goede wijnen met iets meer aardse nuances dan de andere Rheingauers.

Hochheimer (D.)

Riesling.

Hock (Eng.)

Ouderwetse, nog weinig gebruikte term voor wijnen uit de gebieden langs de Rijn. Oorspronkelijk afgeleid van de naam van het stadje Hochheim in de Rheingau.

Hogere alcoholen

Alcoholen die ngewikkelder van bouw zijn dan bijvoorbeeld ethylalcohol (ethanol), de gewone consumptiealcohol.

Hogshead (Aust., Z.Afr., Port., Sp.)

Groot houten vat met een inhoud van 260 liter in Australië en Zuid-Afrika. In Portugal heeft de hogshead een inhoud van 209 liter, daar laat men er maderia in rijpen. In Spanje rijpt sherry in hogsheads van 245 liter.

Hol

Weinig smaakvolle wijn die duidelijk iets mist. Geen kwaliteit.

Hölder

Witte druivensoort van goede kwaliteit. Is een Duitse (Württembergse) kruising van de Pinot Gris met de Riesling. Lijkt een veelbelovende druif die rijke en karaktervolle wijnen kan geven. Is nog in een experimenteel stadium.

Hortevie, Château (Fr.)

Cru bourgeois Médoc, Saint-Julien.

Houtrijping

Het rijpingsproces van wijn in een houten vat. Zie vatrijping.

Howell Mountain (VS)

AVA in Californië, Napa County. Het ligt op 500-670 m boven de mistgrens en heeft een rotsachtige, vulkanische bodem. Vooral Rhône-druiven, Zinfandel, Merlot en Cabernet Sauvignon.

Humagne Blanc

Witte druivensoort uitsluitend gecultiveerd in Zwitserland, Valais. Geeft mooie goudkleurige wijnen met aroma's van abrikozen en appels en met vuursteen in de afdrank.

Humagne Rouge

Blaauwe druivensoort uitsluitend gecultiveerd in Zwitserland, Valais. Geeft mooie wijnen met aroma's van druiven, rood fruit en paddestoelen.

Hungarovin

Hongaarse wijnproducent, oude staatsfirma na privatisatie in handen van Henkell, meest klassieke huis betreffende het maken van Aszú volgens de oude methode, mooi gecombineerd met Aszúwijnen volgens de nieuwe methode.

Hunter River Riesling (Aust.)

Sémillon.

Hunter Valley (Aust.)

Wijngebied in New South Wales waar vooral de rode wijnen het meest indrukwekkend zijn. De beste hebben kracht en intensiteit en kunnen lang rijpen. De Shirazdruif presteert hier het beste, hoewel witte druiven als Sémillon en Chardonnay hier ook goede resultaten geven. Vreemd genoeg voelt de Pinot Noir zich hier ook thuis. Een enkele wijn van de Cabernet Sauvignon is interessant van kwaliteit, maar deze druif is elders in Australië duidelijk meer succesvol. Moderne vinificatietechnieken hebben de kwaliteit van de wijnen enorm doen stijgen.

Huxelrebe

Witte druivensoort van redelijke kwaliteit. Is een Duitse kruising van de Chasselas en de vrij onbekende Courtillier Musqué. De druif geeft bij lage opbrengsten goede wijnen die vol en aromatisch zijn, ook mooie dessertwijnen.

Hybride

Kruising van twee druivensoorten. In de wijnbouw duidt men hiermee druivenplanten aan die voortgekomen zijn uit de kruising tussen de Europese soort *Vitis Vinifera* en meestal een Amerikaanse soort zoals de *Vitis labrusca* of *Vitis riparia*. De kwaliteit van de druiven van hybriden is inferieur aan die van de *Viniferavariëteiten*. Zo hebben de druiven van de *Vinifera x labrusca*-hybriden een typerende (foxy) geur en smaak. Voordelen van hybriden zijn echter de grotere resistentie tegen diverse schimmelziekten zoals *Peronospora* en *Oïdium*. Verder zijn de hybriden meestal minder gevoelig voor het insect *Phylloxera vastatrix* dat dodelijk is voor de Europese *Vitis Vinifera*. Sommige hybriden hebben een betere winterhardheid en rijpen vroeger dan de meeste *Vitis Vinifera*-variëteiten. Ook zijn de opbrengsten per hectare hoog en bezitten diverse blauwe hybriden sterk gekleurd vruchtvlees waardoor ze geliefd zijn om goedkope, lichtgekleurde rode wijnen iets meer kleur te geven. Zulke extra kleurgevende hybriden noemt men in Frankrijk teinturiers. Enkele hybriden zijn: Aurora (Seibel 5279), Baco Noir (Baco 1), Marechal Foch (Kohlman 1882), Rosette (Seibel 1000) en Seyval (Seyve Villard 5276). Tegenwoordig is het in Frankrijk en andere landen van de EG niet meer toegestaan hybriden aan te planten (behoudens een enkele uitzondering). In het noorden van de Verenigde Staten en in het zuiden van Canada zijn nog veel wijngaarden met hybriden beplant.

Iagoudy

Blaauwe druivensoort uit Oezbekistan, ook gebruikt voor de productie van rozijnen. Geeft prachtige dessertwijnen.

Iasi (Roem.)

Belangrijke universiteitsstad in noordoost Roemenië waar goed onderhouden wijngaarden van vooral inheemse druivensoorten (o.a. Tamiioasa Romaneasca, Grasa de Cotnari, Feteasca Neagra) verspreid liggen over de stad.

Idaho (VS)

Oregon, Washington en Idaho vormen samen de wijnregio Pacific Northwest waar enkele wijngaarden op zeer grote hoogte liggen, hier komen enkele indrukwekkende wijnen vandaan.

IGT (It.)

Indicazione Geografica Tipica. Een soort sub-DOC, de derde trap in het kwaliteitsniveau.

Ihringen (D.)

Belangrijkste wijnstad in de regio Kaiserstuhl in Baden. De beste wijnen komen van de vulkanische bodem van de Winklerberg. Heel mooie krachtige wijnen van Weissburgunder, Grauburgunder en Spätburgunder.

Île de Beauté (Fr.)

Franse benaming voor het eiland Corsica. Staat wijnbouwtechnisch sterk onder Italiaanse invloed (druivensoorten, wijnstijlen, enz.). Er wordt hoofdzakelijk rode wijn gemaakt en onder de benaming Vin de Pays d'île de Beauté op de markt gebracht. Het zijn vaak warme, iets grove wijnen.

Imbottigliato (It.)

Gebotteld, ook wordt de term 'messo in botiglia' gebruikt.

Impéreeale (Fr.)

Inhoudsmaat van een wijnfles: 6,0 liter. Bevat acht maal de inhoud van een standaardfles. Wordt het meest gebruikt in Bordeaux. Een fles voor mousserende wijn met dezelfde inhoud heet méthusalem. In een grote fles rijpt een wijn langzamer en kan ook ouder worden dan dezelfde wijn onder dezelfde omstandigheden in een kleinere fles.

Impigno

Witte Italiaanse (Brindisi) druivensoort. Geeft als monocépage geen topwijn, maar in assemblage met Verdea, Bianco d'Alessano en Francavidda een klassieker: Ostuni.

INAO (Fr.)

Afkorting van Institut National d'Appellations d'Origine Controlée des vins et eaux-de-vie de France. Dit is het Frans nationaal instituut dat de controle op de herkomstbenamingen regelt en uitvoert.

India return (Sp.)

Het sherrytype dat als India return op de markt komt, vindt zijn oorsprong bij een eertijds gebruik om vaten met wijn in het scheepsruim op te slaan. Deze schepen voeren naar India en staken daarvoor tweemaal de evenaar over. Zo ondergingen de wijnen verschillende extreme temperaturen die erg karakteristieke aroma's gaven met een zeer specifiek en apart wijntype tot gevolg.

Inferno (It.)

DOC voor rode wijn uit Lombardije, gemaakt van de Nebbiolo. Behorend tot de DOC Valtellina Superiore. Prachtig van naam en soms inderdaad vurig en pittig van karakter. Niet altijd even betrouwbare DOC.

Ingueulable (Fr.)

Van 'gueule' = smoel. De wijn is zo sterk dat hij bijna niet te drinken is. (wordt bv. gezegd in de streek van Auxerre van een rode wijn die met de wijnstok César is gemaakt)

Innesto (It.)

=Ent.

Inox (Fr.)

Andere benaming voor roestvast, of roestvrij staal (stainless steel).

INRA (Fr.)

Institut National de Recherche en Agronomie. Dit is het Franse nationale instituut dat zich vooral toelegt op onderzoek en research in de landbouw.

Invaiaura (It.)

=verkleuring, zie *véraison*.

Invecchiato (It.)

Staat voor verouderde of nagelagerde wijnen.

Iphofen (D.)

Belangrijkste wijnplaats in het Steigerwald, in oostelijk Frankenland. De zware kalk- en mergelbodem en de uitstekende ligging van de Julius-Echter-Berg wijngaard leiden hier tot de meest zware, aardse en droge Rieslings en Sylvaners van de streek.

IPR = Indicação de Proveniencia Regulamentada (Port.)

De tweede rang in het Portugese appellation-systeem.

Irancy, Bourgogne (Fr.)

AOC voor rosé en rode Bourgogne afkomstig uit de omgeving van Irancy, dicht bij Chablis. De wijnen zijn meestal licht van karakter, tenzij het een melange van de Pinot Noir en de César betreft. De César geeft de wijn kracht, tannine en een zeer aardse rokerigheid. Deze wijnen kunnen langer dan verwacht rijpen en bieden meestal interessante waar voor hun geld.

Irouléguay (Fr.)

AOC uit het Zuidwesten, gelegen in het Baskenland, tegen en in de Pyreneeën. De rode wijnen zijn stevig, ietwat ruig en hebben een eigen, fruitig en aards karakter. Men maakt ongeveer evenveel rosé als rode wijn. Meestal zijn ze gemaakt van de Tannat gecombineerd met de Cabernet Sauvignon en Cabernet Franc. Zeer geringe export.

Irsay Oliver

Witte Hongaarse druivensoort, kruising van Pozsonyi Fehér en Perle de Csaba. Geeft mooie wijnen met aroma's van citrusfruit en appels.

Ischia (It.)

DOC in Campanië, in het eiland Ischia in de baai van Napels. Lichte frisfruitige wijnen van de Forastera en de Biancolella, rode lichte frisse wijnen van de Piediroso.

Iskra (Bulg.)

Mousserende merkwijn, meestal zoet, zowel rood, wit als rosé. Redelijke kwaliteit, zeer betaalbaar.

Isoamylacetaat

Zie pear drops.

Isonzo (del Friuli) (It.)

DOC voor zowel rode als witte wijnen uit het in het noordoosten gelegen wijngebied Friuli Venezia Giulia. Frisse, fruitige en vaak elegante wijnen van zowel Italiaanse als Franse druivensoorten: Tocai Friulano, Malvasia Istriana, Verduzzo del Friuli, Chardonnay, Pinot Bianco, Pinot Grigio, Sauvignon, Riesling Italico, Riesling Renano, Traminer Aromatico, Merlot, Cabernet Franc, Cabernet Sauvignon, Cabernet, Franconia, Pinot Nero, Refosco del

Penduncolo Rosso. Ook zijn er een aantal wijnen die als Spumante of Frizzante kunnen verwerkt worden.

Issan, Château d' (Fr.)

Troisième grand cru classé Médoc, gemeente Margaux.

Istrië (Joeg.)

Wijnbouwgebied langs de Adriatische kust in het noorden van Kroatië. Bekend om zijn volle en krachtige rode wijnen van de Merlot, Cabernet Sauvignon en Pinot Noir. Voorts maakt men witte wijnen - zowel zoete als droge en mousserende - van de Malvasia, Pinot Blanc en Muscat Ottonel.

Italiënski Riesling (Joeg.)

Zie Welschriesling.

ITV (Fr.)

Institut Technique du Vin. Dit instituut dat ook nationaal is, legt zich vooral toe op het onderzoek in de wijnbouw, vooral in het wijnmaken.

Jacquère

Witte druivensoort van redelijke kwaliteit, basis van de meeste droge witte Savoie-wijnen. Is vrij neutraal, licht en iets wrang van karakter en levert rijke opbrengsten. De betere hebben een vuursteentoets.

Jagodinka

Blaue Servische druivensoort, kruising van Pinot Noir en Prokupac. Geeft intens gekleurde kwaliteitswijnen.

Jahrgang (D.)

Wijnjaar, jaargang.

Jammig

Zegt men van volle zoetige meestal rode wijn die een 'gekookte' indruk geeft.

Jardin de France (Fr.)

Aanduiding van het Loiregebied, de tuin van Frankrijk. Er is ook een Vin de Pays die deze naam draagt, afkomstig uit de Loire en meestal droog en wit. Vaak bezitten deze eenvoudige wijnen een hoge en soms schrale, onaangename zuurgraad. Soms echter kunnen ze verrassend mooi en fris zijn.

Jardovany

Blaue druivensoort, afkomstig uit Hongarije, vooral aangeplant in Roemenië. Geeft licht alcoholische wijnen met veel zuren, vooral gebruikt voor de productie van schuimwijnen en eaux-de-vies.

Jasnieres (Fr.)

AOC voor witte wijn van Chenin, de betere cru van de Coteaux du Loir. Het is een droge wijn maar die bij het ouder worden tijdens de warme jaren ronder wordt. Het is dan een wijn met een mooi goudgele kleur, zoet, delicaat en met een heel fruitig parfum.

Jerez (Sp.)

Wijnbouwgebied in Zuid-Spanje. Zie sherry.

Jerez y Manzanilla (Sp.)

DO in Andalusië voor sherry, gemaakt van Palomino Fino, Palomino de Jerez, Pedro Ximénez en Moscatel.

Jéroboam

Inhoudsmaat van een wijnfles: 3,0 liter, ofwel vier maal de inhoud van een standaardfles. De jéroboam wordt ook wel dubbele magnum genoemd, vooral bij Bordeauxwijnen. In een grote fles verloopt de rijping van de wijn langzamer en deze kan daardoor ook ouder worden dan dezelfde wijn onder dezelfde omstandigheden in een kleinere fles.

Jesuitengarten (D.)

Een van de beste wijngaarden van Duitsland, gelegen in de Rheinpfalz bij Forst. Rijke, kruidige en complexe wijnen van de Riesling-druif.

Jeunes Vignes (Fr.)

Letterlijk: jonge druivenstokken, het tegenovergestelde van Vieilles Vignes. Jonge stokken geven een wijn met minder intensiteit en diepgang, maar met veel en oppervlakkige, frisse fruitnuances. Lichte, meestal eenvoudige wijnen.

Jilavka

Witte druivensoort voorkomend in Herzegovina, Kosovo en Macedonië. Geeft heel mooie complexe wijnen met een mooi notenaroma.

João de santarem

Portugese blauwe druivensoort, synoniem voor Periquita.

Johannisberg (D.)

Dorp in de Rheingau met fantastische wijngaarden en Bereich. De wijnen (Rieslings) zijn zeer verfijnd en elegant van karakter. De wijnen uit dit dorp staan model voor het prototype van een edele, Duitse Riesling, vandaar dat men de gelijknamige druif in bijvoorbeeld Californië Johannisberger Riesling noemt. De gehele Rheingau valt onder het Bereich Johannisberg.

Johannisberger (D.)

Riesling.

Johannisberger Riesling (V.S.)

Riesling.

Jong

Leeftijds- en karakteraanduiding. Men spreekt van een jonge wijn als hij nog moet rijpen om 'volwassen' te worden (op dronk te komen). Vaak heeft een jonge wijn veel primair fruit, zuren en vrij veel tannine. Sommige wijnen blijven heel lang jong, zulke wijnen kunnen goed rijpen.

Joven (Sp.)

Zie: vino joven.

Joven afrutado (Sp.)

Zie Condado de Huelva.

Juan Ibañez

= Monastrell.

Jug wine (VS)

Letterlijk "kruikenwijn". In de VS veelal eenvoudige wijn die in karaffen wordt verkocht.

Juhfark

Witte druivensoort uit Hongarije. Geeft aromatische wijnen met aroma's van pompelmoes en citroen.

Julié纳斯 (Fr.)

Gemeentelijke AOC, één van de 10 cru's uit de Beaujolais. Uitsluitend rode wijn van Gamay.

Jumilla (Sp.)

DO voor rode, rosé en witte wijnen uit het zuiden van Spanje (in de buurt van Murcia). Alleen de rode zijn tot nu toe interessant gebleken. Er is een grote verscheidenheid in klassieke en moderne stijlen. De klassieke geven soms iets grove, volle, warme, gestoofde en soms portachtige wijnen waarvan de beste oud kunnen worden en complexiteit bezitten. De moderne versies bezitten meer fruit en frisheid en zijn veel minder uitgesproken Spaans dan de klassieke. De witte worden gemaakt van de Airén en Pedro Ximénez, de rode en rosé van de Cencibel, Monastrell en Garnacha. Meestal zeer betaalbare wijnen.

Jungwein (D.)

Jonge, nog niet uitgeslachte, troebele wijn. Federweißer is een Jungwein.

Jura (Fr.)

Wijnbouwgebied uit het oosten van Frankrijk, in het gelijknamige gebergte. Belangrijkste AOC's: Côtes de Jura en Arbois. De wijnen (rood, rosé) zijn meestal licht van kleur en karakter, de witte hebben een geheel eigen karakter en doen soms iets sherry-achtig aan, vooral de Vin Jaunes. Ook maakt men de zeldzame en kostbare, zeer unieke Vin de Paille, een zoete, rijke dessertwijn die overeenkomsten vertoont met de Italiaanse vin santo en sommige recioto's en passito's.

Jurançon

Blauwe druivensoort uit het zuidwesten van Frankrijk van redelijke kwaliteit. De wijn is op zijn best aards-fruitig met aroma's van kersen, groene kool en leder, vrij licht van kleur en hoog in alcohol. Wordt bijna uitsluitend gemengd met wijnen van druiven met een meer uitgesproken karakter en betere kwaliteit zoals de Malbec en de Fer.

Jurançon (Fr.)

AOC uit het zuidwesten van Frankrijk, in de Pyreneeën, bij de stad Pau. Men maakt hier witte wijnen, zowel droog als zoet. De droge wijnen worden gemaakt van Mansengdruiven, hoofdzakelijk Gros Manseng aangevuld met een beetje Petit Manseng. Ze zijn intens en pittig fris met veel exotisch fruit in geur en smaak, soms zelfs iets kruidig. De zoete wijnen worden voornamelijk gemaakt van de Petit Manseng, de druif die de geurigste en meest intense wijnen levert. Tonen van ananas, perziken, peren en honing voeren de boventoon, het zoetgehalte is meestal prachtig ondersteund door een forse hoeveelheid frisse zuren. Op hun best zijn de zoete Jurançons frisser, eleganter en helderder van smaak dan een Sauternes. De meest luxe zoete Jurançons worden gemaakt van door pourriture noble aangetaste druiven, de zogenaamde Sélection des Grains Nobles. Courbu, Camaralet en Lauzet kunnen de Mansengs aanvullen.

Jurançon blanc

Witte druivensoort van redelijke kwaliteit, die niets te maken heeft met de AOC met dezelfde naam. Komt voor in het Armagnacgebied in het zuidwesten van Frankrijk. Het leeuwendeel van de wijnen van de Jurançon Blanc verdwijnt in distillaten. De overige zijn neutraal en licht alcoholisch.

Kabinett (D., Oost.)

In Duitsland standaard gebruikte en verkorte benaming van Qualitätswein Mit Prädikat Kabinett. In Oostenrijk behoren de Kabinettwijnen tot de categorie Prädikatsweine. Oostenrijkse wijnen vanaf Spätlese behoren tot deze categorie. Duitse en Oostenrijkse Kabinettwijnen zijn gemaakt van druiven met een minimum mostgewicht. Dit minimum is afhankelijk van de streek van herkomst. In tegenstelling tot bij de Q.B.A.-categorie mag de most van druiven bestemd voor Kabinettwijnen niet worden aangereichert of verbeterd (suikertoevoeging om een hoger mostgewicht te krijgen). De wijnen worden bovendien door een officiële keuringsinstantie chemisch geanalyseerd en door een proefcommissie beoordeeld op het gebiedstypische karakter voordat de wijnen het predikaat Kabinett krijgen toegekend. Bijna iedere producent maakt ieder jaar wel Kabinettwijnen. Het zijn de betere basiswijnen. Kwalitatief een niveau hoger en vaak zoeter (een hoger mostgewicht) dan Q.B.A.-wijnen en minder zoet (een lager mostgewicht) en een niveau lager dan Spätlese. De betere Kabinetts zijn licht, elegant en lichtzoet van smaak. Er zijn echter ook droge ('trocken') Kabinetts. Oostenrijkse wijnen die de term Kabinett dragen behoren tot de Oostenrijkse Qualitätsweine. Een minimaal mostgewicht van 17 graden KMW en maximaal 19 graden KMW zijn de wettelijke grenzen.

Kadarka

Blauwe druivensoort van goede kwaliteit. Belangrijkste blauwe druif van Hongarije. Hij is redelijk productief en levert goede wijnen met een niet te diepe kleur, een hoge zuurgraad, een gematigd alcoholgehalte en een zeer kruidige (kruidnagel), fruitige (zwart bessenfruit) geur en smaak. Men maakt er niet alleen droge, maar ook lichtzoete tot zoete wijnen van. Bij rijping op vat en fles krijgt de wijn minder kleur, een prachtig genuanceerde geur en smaak waarin ceder, karamel en kruiden de boventoon voeren. In Bulgarije maakt men er mooie bewaarwijnen mee, men noemt hem Gamza. Ook in het voormalige Joegoslavië, Oostenrijk en Roemenië is hij aangeplant.

Kaefferkopf (Fr.)

Zie Alsace.

Kaiserstuhl-Tuniberg (D.)

Groot Bereich in Baden waar zondoorstoofde, zachte en milde, vooral Spätburgunderwijnen vandaan komen. Geldt als een van de beste en meest typische Baden-Bereiche.

Kakethië

Bekende wijnregio in Georgië. Kakhetië was vroeger de wijnleverancier van de Sovjet-Unie en nog steeds worden er vele wijnsoorten gemaakt.

Kalk(ig)

Geur- en smaakimpressie die doet denken aan natte kalk of krijt. Wijnen van de Cabernet Franc en Cabernet Sauvignon geven soms deze indruk, vooral in het Loire-gebied.

Kalterersee (It.)

DOC voor lichte, milde, rode wijn, soms zoet, uit Alto Adige (Süd Tirol), die gemaakt is van hoofdzakelijk Schiava Grosso-druiven. Ook wel Caldaro of Lago di Caldaro genoemd.

Kammerspreismünze (D.)

Regionale onderscheiding voor wijnen die door de deelstaat zelf wordt toegekend, tegenhanger van de nationale Bundesweinprämierung van de DLG.

Kamptal-Donauland (Oost.)

Wijnbouwgebied in Niederösterreich, bestaande uit het vroegere Krems en Langenlois.

Kanzem (D.)

Deze bijna vergeten plaats in Moezel-Saar-Ruwer bezit enkele van de beste wijngaarden langs de Saar.

Karamel

Komt veel voor in oudere, belegen wijnen, in wijnen die op eikenhout hebben gerijpt, en in wijnen die veel zon gezien hebben.

Karamelisatie

Komt veel voor in oudere, belegen wijnen, in wijnen die op eikenhout hebben gerijpt, en in wijnen die veel zon gezien hebben.

Kasel (D.)

Dorp in het Ruwerdal met van de beste wijngaarden (Kehrnagel, Nies'chen) in de hele streek.

Kastanjehout

In o.a. Portugal en Italië worden nog vaten vervaardigd van kastanjehout. Het is echter overall ter wereld gebruikelijk dat men eikenhout gebruikt voor het maken van houten vaten waarin men wijn laat rijpen. Kastanjehout heeft een hoger gehalte aan looizuur (tannine) dan eikenhout. Ook krijgt de wijn door rijping in kastanjehouten vaten een ander karakter dan wijnen die op eikenhout hebben gerijpt.

Kékfrankos (Hong.)

Zie Blaufränkisch.

Kéknyelu

Witte druivensoort uit Hongarije. Geeft mooie kruidige, middelmatig alcoholische wijn met aroma's van ananas, citrusfruit en witte bloemen en een mooie kruidigheid, gecommmercialiseerd onder de naam Badacsony Kéknyelu.

Kékoporto (Hong.)

= Blaue Portugieser.

Keldermeester

Persoon die verantwoordelijk is voor het gehele proces in de kelder: de vinificatie en rijping van de wijnen op het bedrijf (en vaak ook de botteling).

Keller (D.)

Kelder.

Kellerei (D.)

Wijnbedrijf.

Kellermeister (D.)

Keldermeester.

Kellerwirtschaft (D.)

Keldertechniek, dat wil zeggen de vinificatie en rijping van wijn.

Keltern (D.)

Het persen van druiven en/of de stelen en schillen van druiven na de gisting (rode wijn).

Kerner

Witte druivensoort van hoge kwaliteit. Is een Duitse kruising van de blauwe Trollinger met de witte Riesling. De wijnen hebben een krachtige en pittige smaak die eerst zeer kruidig-

bloemig en intens is en die later overgaat in balsemachtige en aromatische, kruidige nuances zoals boenwas. Heeft net als de Riesling een hoog zuurgehalte en hoge opbrengst. Geschikt voor likoreuze wijnen (vendange tardive). Een aanwinst voor de wijnwereld, ook in Zuid-Afrika met succes aangeplant.

Khan Krum (Bulg.)

Klein (Controliran) wijnbouwgebied in het noordoosten van Bulgarije, nabij de Zwarte Zee. Men maakt er alleen witte wijnen, van eenvoudig (Country Wine van Welschriesling en Dimiat) tot luxe (Controliran van Gewürztraminer). De Controlirans zijn vol en kruidig, de andere wijnen bezitten frisheid, fruit en elegantie. Doorgaans vrij goede kwaliteit, door de grote internationale vraag zijn de meeste wijnen van de Chardonnay iets minder consistent.

Khardji

Witte druivensoort uit Armenië waarvan prachtige dessertwijn wordt gemaakt, waarvan de meest beroemde de Ochakan is, een maderatype met aroma's van gekonfijte appelsien en noten.

Khikhvi

1. Witte druivensoort uit Georgië, ook aangeplant in Moldavië, Oekraïne, Daghestan en Centraal-Azië. Eén van de beste druivensoorten om dessertwijnen van hoge kwaliteit te maken én droge verfijnde wijnen. 2. De dessertwijn met dezelfde naam heeft een aromatisch palet dat doet denken aan Tokay.

Khindogny

Blauwe druivensoort van goede kwaliteit uit Azerbeidjan en Armenië. Geeft heel mooie droge rode wijnen en dessertwijnen.

Kiedrich (D.)

Prachtig oud dorpje in de heuvels van de Rheingau met goede wijngaarden.

Kiezelaarde

Kristallijne vorm van kiezeldioxide die voor het filteren van wijn wordt gebruikt.

Kimmeridgien-type

Kalklaag die zich situeert in het geologische stelsel van de Jura. Deze glooiing dankt zijn naam aan het Engelse stadje Kimmeridge, waar deze laag aan de oppervlakte komt.

King Valley (Austr.)

Na de 2de Wereldoorlog kwamen Italiaanse boeren zich vestigen in deze prachtige streek met vruchtbare bodem en gelijkmatig klimaat waar ze tabaksplantages oprichtten. Vanaf 1970 schakelden ze over op wijnbouw. Vooral Riesling, Chardonnay, Cabernet Sauvignon en Merlot.

Kir (Fr.)

Droge witte wijn + zwartebessenlikeur (crème de cassis). Kir royale is hetzelfde, maar daarbij gebruikt men Champagne in plaats van de droge witte wijn.

Kiralyleanyka

= Feteasca Regala.

Kirwan, Château (Fr.)

Troisième grand cru classé Médoc, gemeente Margaux.

Klaren/klaring

Het helder maken van een vloeistof door middel van separeren (scheid middels centrifuges), filtreren en het toevoegen van een klaringsmiddel. (Eng. fining, Fr. collage, D. Klärung, Schönung.)

Klaringsmiddel

Stof die men aan wijn toevoegt om het helder worden van de wijn te bevorderen. Afhankelijk van de oorzaak van de troebeling in de wijn kiest men het klaringsmiddel. De meeste troebeling veroorzakende stoffen hebben een geringe positieve of negatieve lading, de gelijk geladen deeltjes stoten elkaar af en blijven daardoor in de vloeistof zweven. Door het toevoegen van een beetje klanngsmiddel met een tegenovergestelde lading van de 'troebele' stof, wordt de lading ervan geneutraliseerd en stoten deze deeltjes elkaar niet meer af. Ze klonteren samen tot grotere deeltjes die naar de bodem zinken. Een andere methode die voornamelijk wordt toegepast bij rode wijn is het toevoegen van eiwitten. Deze eiwitten gaan verbindingen aan met tannines in de wijn en vormen een fijnmazig netwerk dat langzaam naar de bodem zakt en onderweg allerlei kleine 'troebele' deeltjes meeneemt en op de bodem doet belanden. Een ander voordeel is dat de wijn minder wrang wordt door het uit de wijn neerslaan van tannines. Door het zeer lage gehalte aan tannines in witte wijn moet men bij eiwitklaring van een witte wijn samen met de eiwitten tannines toevoegen. Veel gebruikte klaringsmiddelen zijn: eiwit (kippeëi), gelatine, bentoniet. Soms worden echter ook bloed, melk of (eiwit)extracten daarvan als eiwitklaring toegevoegd.

Klärung (D.)

Klaren of het helder maken van een vloeistof. (Eng. fining, Fr. collage.)

Klassiek

Stijl van een wijn. Letterlijk: op de ouderwetse manier gemaakt. Veelal betekent dat een vrij krachtige en robuuste stijl. Klassieke rode wijnen bezitten een hoog gehalte aan tannine en zuren, afhankelijk van de herkomst van de wijn. Ze krijgen dit karakter doordat men tijdens de gisting de wijnen lang in contact houdt met de kleurstof- en tanninehoudende schillen. Klassieke witte wijnen ondergaan meestal een oxidatieve bereidingswijze met soms ook rijping op houten vaten. Moderne witte wijnen worden reductief geproduceerd en bezitten meer primair en exotisch fruit. Ze zijn bovendien vaak lichter en frisser dan de klassieke witte wijnen. Klassieke rode wijnen hebben doorgaans meer tijd nodig om op dronk te komen dan moderne wijnen. Ze zijn in hun jeugd stroef en hard (veel tannine en zuren).

Klei-silicium

Een bodem waar vooral klei en zand (silicium) voorkomen. Kleirijke, zware bodems zijn vaak goed vochthoudend en rijk aan voedingsstoffen. De wijnen die afkomstig zijn van wijngaarden met een kleirijke bodem zijn meestal voller, rijker en vaak ook soepeler dan wijnen die afkomstig zijn uit wijngaarden met een lichtere bodem. Bodems met een hoog gehalte aan zand en grind (kiezel) zijn lichtere bodems. Deze geven doorgaans lichtere, elegantere wijnen met een hogere zuurgraad. Goede voorbeelden van wijnen van zware, kleirijke bodems zijn Saint-Emilions; de wijnen uit de Médoc komen van lichtere bodems.

Kleurstoffen

Stoffen die rode wijn en rosé hun kleur geven. Het zijn polyfenolen: anthocyanen en tannines.

Klevener de Heiligenstein (Fr.)

Zie Alsace.

Kloeckera apiculata

Wetenschappelijke naam van een gistsoort die vooral in het begin van de gisting actief is.

Klonale selectie

Selectie waarbij men in de plantenwereld tracht een bepaald type plant van een of andere plantensoort correct te vermenigvuldigen, zodat de eigenschappen in elke plant voorkomen, met de bedoeling planten te bekomen die beter weerstand bieden aan ziekten, te vroege oogst of overproductie.

Kloon

Een groep van planten die genetisch volledig identiek aan mekaar zijn. Ontstaan uit één bron: verkregen door ongeslachtelijke vermeerdering van plantmateriaal zoals door stekken of weefselkweek. Binnen een bepaalde druivensoort zijn er altijd onderling kleine verschillen in eigenschappen als vruchtbaarheid, ziekteresistentie, groeiwijze enz. Als men van één plant met een aantal gunstige eigenschappen stekken maakt, zijn alle uit die stekken ontstane planten genetisch identiek aan de moederplant. Al deze, door stekken verkregen planten zijn een kloon van de moederplant. Hun erfelijk materiaal is gelijk en daardoor ook al hun eigenschappen waaronder de voor de wijnbouwer zo belangrijke gunstige eigenschappen. Van een kloon zijn de eigenschappen nauwkeurig bekend. De wijnbouwer kan met de keuze van een bepaalde kloon een optimale afstemming maken tussen de druif en de wijngaard, de eigenschappen van de kloon combineren met de omstandigheden in de wijngaard: bodem, microklimaat... Met deze optimale druif-wijngaard combinatie kan hij het kwaliteitspotentiëel van de wijngaard maximaal benutten.

Klosterneuburger Mostwaage

Zie KMW.

Klüsserath (D.)

Wijndorp in de Moezel waar over het algemeen eenvoudige wijnen vandaan komen. In goede jaren verscheidene interessante wijnen, vooral van de Riesling-druif.

KMW (Oost.)

Klosterneuburger Mostwaage. Een schaal (maat) voor het soortelijk gewicht (dichtheid) van een vloeistof (meestal het onvergiste druivensap, de most). Ruwweg om te rekenen naar graden Oechsle door de KMW-waarde met een factor 5 te vermenigvuldigen.

Kokour Blanc

Witte druivensoort afkomstig uit Korfoe (Griekenland). Geeft lichte goudgele wijnen, zowel droge, zoete als schuimwijnen.

Kölner Blau

Blauwe druivensoort, voorkomend in Kroatië, Slovenië en Hongarije, zou afkomstig zijn van Styrië (Oostenrijk). Geeft sombere rode wijnen en lichte rosés, genaamd Cvicek.

Konsumwein (D.)

Eenvoudige wijn voor alledag.

Koolzuurgas/ Koolstofdioxide (CO₂)

Inert gas (gaat geen reactie aan met andere stoffen) dat vrijkomt bij de alcoholische gisting. Het vormt de belletjes in schuimwijnen. Koolzuur ontstaat samen met alcohol na de fermentatie van de suikers uit de druif. In stille wijnen zit heel weinig koolzuurgas; in licht mousserende (vino de aguja) en mousserende wijnen is het koolzuurgas duidelijk aanwezig.

Koppig

Wordt gezegd van een wijn met veel alcohol. Vaak zijn het wijnen met ook veel smaak.

Kordon (D.)

Zie cordon.

Korten (Bulg.)

Wijnbouwgebied aan het oostelijke uiteinde van het Balkangebergte, ten noorden van Jambol. Men maakt er krachtige, maar ook iets lichtere rode wijnen van o.a. Pinot Noir, Merlot en Cabernet Sauvignon. Onderdeel van het Slivengebied.

Koshu

Witte druivensoort van goede kwaliteit. Het is een in Japan aangeplante Vinifera-variëteit die aantrekkelijke, fruitige wijnen levert. Veel gebruikt in assemblage.

Kosovo (Joeg.)

Autonome provincie van Servië met een groot wijngaardareaal en producent van de zoete, rode Amselfelder.

Kotsifali

Blauwe druivensoort uit Kreta. Geeft excellente wijnen.

Kövidinka

Witte druivensoort uit Oost-Europa. Geeft lichte wijnen met aroma's van citrusfruit en appels.

Krachtig

Smaakindruk. Een wijn is krachtig als hij veel extract bevat. Het zijn vooral tannine en in iets mindere mate zuren die een krachtige smaak veroorzaken. Meestal hebben krachtige wijnen reserve: de mogelijkheid om lang bewaard te worden.

Krems (Oost.)

Stad en wijnbouwgebied, sinds 1985 samen met Langenlois vallend onder Kamp Donautal, gelegen in Niederösterreich aan de Donau. Vooral bekend om zijn droge, frisse en kruidige witte wijnen van de Grüner Veltliner. Men maakt er ook verdienstelijke wijnen van de Riesling.

Kremstal (Oost.)

Kleine wijnstreek in Niederösterreich, bestrijkt beide oevers van de Donau rond de stad Krems. De beste wijngaarden, Stein en Senftenberg brengen krachtige elegante droge witte wijnen voort. Grüner Veltliner en Riesling zijn de belangrijkste. Van de zwaardere bodems in deze streek komen sappige volle wijnen.

Kröv (D.)

Dorp in de Moezel, het meest bekend om zijn Großlage Nacktarsch. De kwaliteit van de wijn met de naam blote kont is veel minder spectaculair dan de naam.

Kruidig

De geur en smaak van kruiden en specerijen komt veel voor in wijnen: peper, kaneel, kruidnagel, rozemarijn, salie, laurier, enz.

Kuip

Vat van hout, cement of roestvrij staal dat gebruikt wordt voor het vergisten van de druiven.

Kumeu/Huapai (Nieuw-Zeeland)

Mooi wijngedebied ten noordwesten van Auckland (North Island), bodem van zware leem- en kleigrond, veel herfstregens.

Kurk

Soepele, cilindervormige stop die men in de hals van een met wijn gevulde fles aanbrengt om deze af te sluiten. Hierdoor wordt lekken en oxideren van de wijn voorkomen. Men

spreekt ook wel van 'kurk' om kurksmaak aan te duiden, een mufte geur- en smaakindruk van een wijn die als een flesfout wordt gezien. Kurken waarmee men flessen afsluit zijn gesneden uit de bast van een kurkeik. Kurk heeft de eigenschap dat het de wijn in de fles langdurig goed afsluit van de buitenlucht. Normaal gesproken heeft kurk geen negatieve uitwerking op de wijn. Kurk laat een zeer geringe hoeveelheid zuurstof door in de loop der jaren. Dit bevordert een goede rijping van de wijn in de fles. Een goede kurk is soepel (goede afsluiting), gaaf (zonder donkere gaten of vlekken) ruikt neutraal (geeft geen ongewenste geur en smaak af) en heeft vele, fijne jaarringen. Kurken bestaan in vele kwaliteiten. Zo zijn er perskurken, gemaakt van aan elkaar gelijmde en geperste kurksnippers, gemarcotteerde kurken, waarbij de gaten en andere oneffenheden zijn dichtgesmeerd met een soort cement van kurkmeel en lijm, en ten slotte gewone kurken, lang, soepel, gaaf en met een dichte structuur. De laatste kurken zijn de duurste en worden doorgaans gebruikt bij de betere wijnen. De geperste kurken zijn meestal van een mindere kwaliteit en goedkoper. Een soepele en reukloze perskurk is echter beter dan een kruimelige en harde gemarcotteerde kurk. Door de enorme toename van de vraag naar kwaliteitskurk en het bijna gelijk blijven van het aanbod, zijn de prijzen van kurk de laatste jaren enorm gestegen. De gemiddelde kwaliteit van de kurken ging daarbij hard achteruit. Kurk wordt voornamelijk gemaakt van de bast van de kurkeik die groeit in de landen rond de Middellandse Zee. Portugal is de grootste producent van kurk. Ook Italië en Spanje leveren veel kurk. Het duurt circa 20 jaar voordat de bast van een kurkeik dik genoeg is om voor de eerste maal te worden geschild om er wijnkurken van te maken. Daarna duurt het elke keer opnieuw nog minimaal 12 jaar voordat men de boom weer kan schillen. Snelle fluctuaties in de vraag kunnen dan ook niet snel worden opgevangen door het aanbod te variëren, daarvoor is kurk te lang 'onderweg'. Een slechte kurk kan niet alleen lekkage van wijn uit de fles veroorzaken, maar kan ook een akelige geur en smaak aan de wijn geven waardoor de wijn volkomen ondrinkbaar wordt. Zo'n wijn noemt men gekurkt of met een kurksmaak.

Kurksmaak

Wijn die naar kurk ruikt of smaakt, is niet correct. Schuldig hieraan is de stof trichlooranisol, kortweg TCA. Deze wordt gevormd wanneer de chloorachtige oplossingen van het ontsmettingsmiddel waarmee de kurken worden gesteriliseerd reageren met de fenol die elke kurk bevat. Onder invloed van schimmels die onzichtbaar op de kurk ontstaan wordt deze stof omgezet. Een kurk met TCA ziet er perfect uit, dit probleem heeft dus niets te maken met de schimmellaag die men aantreft op de kurk van een oude fles. Deze kurksmaak of -geur kan nauwelijks merkbaar zijn tot zelfs expliciet aanwezig: het fruit is uit de wijn en hij smaakt bitter. Door pseudokenners worden wijnen graag afgekeurd wegens kurk, terwijl het helemaal niet het geval is. Indien de wijn echt kurk heeft, wordt de verkoper ten onrechte met de vinger gewezen, terwijl die er helemaal niets aan kan doen, dit fenomeen kan bij elke grote zowel als eenvoudige wijn voorkomen.

Kurzhocherhitzung (D.)

Een vinificatiemethode voor het produceren van rode wijn. Een vorm van Maischeerhitzung waarbij gekneusde blauwe druiven gedurende 2 tot 4 minuten worden blootgesteld aan een temperatuur van 80 graden Celsius, waarna deze massa nog eens gedurende 4 tot 12 uur op een temperatuur van ca. 45 graden Celsius wordt gehouden om een maximale kleurextractie van de schillen te bewerkstelligen.

Laatrijpend

Term voor druivensoorten die later dan gemiddeld rijpe druiven leveren. Voorbeelden zijn, Gewürztraminer, Riesling, Mourvèdre, Pinot Gris en Petit Verdot.

Labégorce-Zédé, Château (Fr.)

Cru bourgeois supérieur Médoc, Margaux.

Labrusca

Zie *Vitis labrusca*.

Lacrima (1) (It.)

Letterlijk: traan. Methode van vinificatie waarbij de druiven maar zeer licht worden geperst, of nadat ze in een tank zijn gestort zichzelf door hun eigen gewicht zachtjes kneuzen en persen. Het voordeel van deze methode is dat er maar weinig wrange tannine in de most komt, waardoor de smaak zacht en verfijnder is. Wordt vaak toegepast voor de productie van rosé. (Sp. sangrado, lágrima; Fr. vin de goutte, saignée.)

Lacrima (2)

Blauwe druivensoort uit Midden-Italië (de Marken), levert een uitzonderlijk eigenzinnige rode wijn op met een onvoorstelbaar uitbundig aroma van rood fruit dat vreemd genoeg het meest doet denken aan een rijpe Gewürztraminer.

Lacrima Christi del Vesuvio (It.)

DOC voor droge witte, rosé en rode wijn van de wijngaarden op de Vesuvius. Het is meer de naam van de wijn die tot de verbeelding spreekt: meestal eenvoudig en correct, met één uitzondering (die van Mastroberardino).

Lacrima di Morro d'Alba (It.)

DOC voor rode wijn uit de Marken. Gemaakt van de zeldzame blauwe Lacrima, een druif die tot voor kort uit de wijngaarden werd gerooid en vervangen door andere druiven zoals de Montepulciano. De rode wijn van de Lacrima heeft een zeer sterke neiging tot oxidatie, waardoor hij uit de gratie raakte bij de wijnboeren. Eén van hen, Stefano Mancinelli slaagde er in met een aangepaste vinificatie deze sterke en vaak vroegtijdige oxidatie tegen te gaan en al het fruit in de wijn te behouden. Er is geen enkele rode wijn waarmee die van de Lacrima kan worden vergeleken. Het volstrekt unieke karakter van de wijn wordt gekenmerkt door een donkere, paarse kleur, een zeer uitbundige geur van rood fruit, bosbessen, maar vooral het kruidige aroma van een Gewürztraminer, zoetig, rijk en tegelijkertijd zeer fris. De smaak is fluweelzacht, fris, zeer intens bosbessen-fruitig en elegant.

Lactobacilli

Officiële naam voor melkzuurbacteriën.

Ladoix (Fr.)

Gemeentelijke AOC in de Côte de Beaune voor vooral rode wijn van Pinot Noir en een beetje wit van Chardonnay op de gemeente Ladoix-Serrigny. De appellatie omvat ook climats geklasseerd als premier cru.

Lafaury-Peyraguey, Château (Fr.)

Premier cru classé Sauternes.

Lafite Rothschild, Château (Fr.)

Premier grand cru classé Médoc, gemeente Pauillac.

Lafleur, Château (Fr.)

Pomerol.

Lafon-Rochet, Château (Fr.)

Quatrième grand cru classé Médoc, gemeente Saint-Estèphe.

Lagar (Port.)

Grote stenen kuip, vroeger gebruikt om druiven in te treden, tegenwoordig zeer zelden nog in gebruik.

Lage (D.)

Wijngaard of deel van een wijngaard.

Lagering

Periode van rust die wijn of bier na de gisting ondergaat en waarbij allerlei omzettingen de smaak en de geur zullen benadrukken.

Lago (Sp.)

Grote, betonnen, vierkante, open kuip gebruikt voor de gisting.

Lago di Caldaro (It.)

Zie Caldaro.

Lagoa (Port.)

DOC-gebied in Algarve (Zuid-Portugal). Rode wijn van Negra Mole, Monvedro en Periquita. Witte wijn van Síría en Crato Branca.

Lagos (Port.)

DOC-gebied in Algarve (Zuid-Portugal). Rode wijn van Negra Mole en Periquita, witte wijn van Boal Branca en Crato Branca.

Lagrange, Château (Fr.)

Quatrième grand cru classé Médoc, gemeente Saint-Julien.

Lagrein

Blauwe druivensoort van goede kwaliteit die alleen voorkomt in het noorden van Italië (Trentino, Alto Adige). Wordt ondergewaardeerd. De wijnen ervan lijken sterk op die van de Teroldego: intens gekleurd, krachtig, aards en met een intense fruitigheid waarin kersen, zwarte bessen en een peperige kruidigheid domineren. De Lagrein is vaak iets fluweliger dan de Teroldego. Men maakt er ook onweerstaanbare droge, frisse ietwat aardse rosés van.

Lágrima (Sp.)

Vino de lágrima, wijn bereid met most die uit de druiven lekt alvorens de druiven gekneusd en/of geperst worden.

Lagune, Château la (Fr.)

Troisième grand cru classé Médoc, Ludon (Haut-Médoc).

Lalande-Borie, Château (Fr.)

Cru bourgeois Médoc, Saint-Julien.

Lalande-de-Pomerol (Fr.)

Klein wijnbouwgebied waarvan de rode wijnen een gelijknamige AOC hebben. Grenst aan het beroemde Pomerolgebied. De wijngaarden in Lalande-de-Pomerol zijn net iets minder van kwaliteit dan die van de Pomerol. De wijnen zijn overeenkomstig in stijl, maar meestal minder intens en verfijnd. Ze zijn niet goedkoop maar minder duur dan de 'echte' Pomerols.

Lamarque, Château de (Fr.)

Cru bourgeois du Médoc, Haut-Médoc.

Lambrusco

Blauwe druivensoort van goede kwaliteit. Dit is een typisch Italiaanse variëteit die zijn naam heeft gegeven aan massa's lichtbruisende, halfzoete en zachte rode wijnen. De cola onder de wijnen. De hoge opbrengst van de druif en het goedkope imago van de wijn hebben de

beste kanten van de druif voor de meeste mensen verborgen gehouden. Er zijn wel 60 verschillende subvariëteiten en klonen van de Lambrusco in Italië aangeplant. De meest interessante zijn de Lambrusco Grasparossa, Lambrusco di Sorbara en de Lambrusco Salamino. Ze leveren doorgaans drogere en meer karaktervolle wijnen met meer tannine dan de gewone Lambrusco zoals wij die kennen. Ze zijn ook duurder. Men maakt ook een witte versie van Lambrusco, evenals rosé.

Lambrusco di Sorbara (It.)

DOC in Emilia-Romagna voor lichtzoete rode of rosé-schuimwijn en ook droge rode wijn van de Lambruscovariëteiten.

Lambrusco Grasparossa di Castelvetro (It.)

DOC in Emilia-Romagna voor lichtzoete rode of rosé-schuimwijn en ook droge rode wijn van min. 85% Lambrusco eventueel aangevuld met Uva d'Oro.

Lambrusco Mantovano (It.)

DOC in Lombardije voor frisse en licht frizzante rode en roséwijn die zowel droog als zoet kunnen zijn van verschillende Lambruscovariëteiten.

Lambrusco Reggiano (It.)

DOC in Emilia-Romagna voor lichtzoete rode of rosé-schuimwijn en ook droge rode wijn van de Lambruscovariëteiten.

Lambrusco Salamino di Santa Croce (It.)

DOC in Emilia-Romagna voor vooral stille rode wijn van 90% Lambrusco Salamino, aangevuld met andere Lambruscovariëteiten en de Uva d'Oro.

Lamezia (It.)

DOC in Calabrië voor rode wijnen van Nerello Mascalese, Nerello Cappuccio, Gaglioppo en Greco Nero.

Lamothe, Château (Fr.)

Deuxième cru classé Sauternes.

Lamothe-Guignard, Château (Fr.)

Deuxième cru classé Sauternes.

Lände (D.)

Een deel van een wijnbouwgebied, een kleinere eenheid dan Gebiet. Is een grotere eenheid dan Bereich. Wordt meestal gebruikt bij wijnen (Landwein) die net iets te goed zijn om gewoonweg als Tafelwein te worden aangemerkt.

Landespreismünze (D.)

Regionale (deelstaat) onderscheiding voor wijnen uit dat gebied. Tegenhanger van de Bundesweinprämierung van de D.L.G., die een nationale onderscheiding is.

Landwein (D., Oost.)

Kwaliteitscategorie onder QBA en boven Tafelwein en EWG-Wein. Moet uit de op het etiket vermelde streek afkomstig zijn en aan relatief milde wettelijke eisen voldoen. Vaak zijn het lichte en frisse slobberwijnen, bedoeld om de vaak grote dorst van de Duitsers en Oostenrijkers te lessen.

Lanessan, Château (Fr.)

Cru bourgeois du Médoc, Haut-Médoc.

Langenlois (Oost.)

Stad en wijnbouwgebied dat sinds 1985 samen met Krems valt onder het gebied Kamp-Donautal in Niederösterreich, gelegen langs de Donau. Men maakt hier lichte en frisse wijnen met kruidigheid van o.a. de Grüner Veltliner en Riesling. De beste wijnen zijn wit, maar ook enkele rode wijnen van de Spätburgunder zijn zeer de moeite waard.

Langhe (It.)

DOC-Gebied met vele heuvels in Piëmonte waar diverse goede wijnen, gemaakt van de Dolcetto, Nebbiolo en Barbera voor rood, en Favorita, Chardonnay, Arneis en Sauvignon Blanc voor witte wijn vandaan komen.

Langhorne Creek (Austr.)

Eén van de grootste, snelstgroeiende streken van Australië. Een koel zeeklimaat, vruchtbare alluviale rivierdalen en het irrigatiewater uit Lake Alexandrina en de Bremer River zijn een ideale combinatie om heel mooie wijnen te maken.

Langoa-Barton, Château (Fr.)

Troisième grand cru classé Médoc, gemeente Saint-Julien.

Languedoc (Fr.)

Landstreek in Zuid-Frankrijk. Zie Midi.

Languedoc, Coteaux du (Fr.)

Zie Coteaux du Languedoc.

Laniote, Château (Fr.)

Grand cru classé Saint-Emilion.

Larcis-Ducasse, Château (Fr.)

Grand cru classé Saint-Emilion.

Larmande, Château (Fr.)

Grand cru classé Saint-Emilion.

Larose-Trintaudon, Château (Fr.)

Cru bourgeois Médoc, Saint-Laurent, Haut-Médoc.

Laroze, Château (Fr.)

Grand cru classé Saint-Emilion.

Lascombes, Château (Fr.)

Deuxième grand cru classé Médoc, gemeente Margaux.

Laski Riesling (Joeg.)

Zie Welschriesling.

Lastours, Vin de Pays des Coteaux de (Fr.)

Herkomstbenaming voor rosé, witte wijnen, maar hoofdzakelijk rode wijnen waarvan diverse met karakter, warmte, fruit en elegantie. Naast Zuidfranse druivensoorten als Carignan, Syrah, Cinsaut en Grenache zijn ook de Bordelese Merlot, Cabernet Sauvignon en Malbec in de wijngaarden te vinden.

Latada (Port.)

Soort van pergola waarlangs druiven worden geleid. Vooral in de Minhostreek waar Vinho Verde vandaan komt.

Late bottled vintage port (Port.)

Doorgaans zeer goede port, gemaakt in de stijl van een vintage port. Meestal zijn ze minder intens, minder rijk en genuanceerd, en missen ze de grootheid van een echte vintage. Doordat men een late bottled vintage langer laat rijpen op eikenhouten vaten (36 tot 60 maanden) dan een vintage (22 tot 31 maanden) en de stijl meestal minder krachtig is, is een late bottled vintage reeds op dronk als hij op de markt wordt gebracht. Een vintage moet dan nog jaren en jaren in de fles verder rijpen. De nadruk ligt op een fruitig en rijk karakter, dit in tegenstelling tot een tawny port waarbij elegantie, lichtheid, zachtheid en indrukken van hout de kenmerkende eigenschappen zijn. Door de langere rijping op eikenhout vormt een late bottled vintage geen, of maar heel weinig sediment, dit in tegenstelling tot een echte vintage.

Late harvest (V.S., Aust., Z.Afr.)

Letterlijk: late oogst. Term die vaak wordt gebruikt om een luxe, rijke en volzoete dessertwijn mee aan te duiden. (Fr. vendange tardive, D. Spätlese.)

Latisana (del Friuli) (It.)

DOC in Friuli-Venezia Giulia voor rode (2/3) en witte (1/3) wijn genoemd naar de gebruikte wijnstoksoort: Merlot, Cabernet, Cabernet Franc, Cabernet Sauvignon, Refosco voor rood, Tocai Friulano, Pinot Bianco, Pinot Grigio, Verduzzo Friulano, Traminer Aromatico en Chardonnay voor wit.

Latium/Lázio (It.)

Wijnprovincie in Midden-Italië, rond Rome. Men produceert er vooral droge witte wijn die zo jong mogelijk moet worden gedronken en slecht tegen reizen kan omdat hij snel oxideert. Frascati is daarvan hét voorbeeld. De rode is doorgaans licht en smaakt ter plaatse het best.

Latour de France (Fr.)

AOC binnen Côtes du Roussillon-Villages met zeer goede wijngaarden en een navenant goede wijn. Behoort tot de beste Roussillons, net als Caramany en Collioure.

Latour, Château (Fr.)

Premier grand cru classé Médoc, gemeente Pauillac.

Latour-à-Pomerol, Château (Fr.)

Pomerol.

Latricières-Chambertin (Fr.)

AOC Grand Cru voor rode wijn van de Pinot Noir op de gemeente Gevrey-Chambertin (Bourgogne-Côte de Nuits).

Lauzet

Witte druivensoort uit de Jurançon (Zuid West Frankrijk). Geeft alcoholrijke wijnen met aroma's van abrikozen, gedroogd fruit en mooie kruidigheid.

Lavilledieu (Fr.)

Zie Vins de Lavilledieu.

Laville-Haut-Brion, Château (Fr.)

Cru classé Graves wit. Hier wordt alleen een geringe hoeveelheid witte wijn van een bijzonder hoog niveau geproduceerd. Volgens sommigen de mooiste witte Graves. Kenmerken zijn concentratie, kracht, volheid en intense fruitigheid. De stijl is klassiek en geeft de wijn de mogelijkheid lang te rijpen. Hij heeft, afhankelijk van het wijnjaar, een aantal jaren (zeker 5) nodig om goed op dronk te komen.

Lavillotte, Château (Fr.)

Cru bourgeois Médoc, Saint-Estéphe.

Layon, Coteaux du (Fr.)

AOC uit de Loirestreek voor zoete witte wijnen gemaakt van de Chenin Blanc-druif. Door hun hoge zuurgraad kunnen ze ontstellend oud worden. Een eeuw is geen uitzondering. De mooiste wijnen komen van gebiedjes met de AOC's Quarts de Chaume en Bonnezeaux. Ze bieden frisheid, rijkheid, zoetheid en impressies van bloemetjes (bij jonge wijnen) of honing, hooi en karamel (bij belegen wijnen).

Lazio (It.)

Wijnregio aan de Middellandse Zeekust ten zuiden van Toscane met als belangrijkste steden Rome, Viterbo, Rieti, Frosinone en Latina. De rivieren Trigno en Biferno doorkruisen het gebied.

Leányka (Hong.)

Zie Feteasca Alba.

Leer

Geur en smaak van geloid leer, komt veel voor in aardse, belegen wijnen.

Léger (Fr.)

Franse degustatieterm: zie Alcool.

Leggero (It.)

=licht, léger (fr.). Wijn met weinig alcohol, maar aangenaam en evenwichtig.

Lehranstalt (D.)

Onderwijsinstituut voor de wijnbouw. Produceert in veel gevallen zelf ook wijn die aan particulieren of de handel wordt verkocht. Geisenheim (Rheingau) en Weinsberg (Baden Württemberg) zijn de beroemdste instituten.

Leiwen (D.)

Groot wijndorp in Moezel-Saar-Ruwer, oa prachtige natuurlijk zoete Spätlese en Auslesewijnen.

Lekwijn

Zie vin de goutte.

Lemberger (D.)

Zie Blaufränkisch.

Len de l'el / Len de Leih

Witte druivensoort van goede kwaliteit. Is in het zuidwesten van Frankrijk angeplant. Geeft wijnen met mooie zuren, gemiddeld alcoholisch, voldoende finesse, aroma's van meloen en peer. Geassembleerd met Mauzac en Ondenc in de witte Gaillac-wijnen.

Lenz Moser snoeiwijze

Snoei- en geleidingswijze voor druivenplanten ontwikkeld door de Oostenrijker Lenz Moser. Kenmerken zijn een hoge groeiwijze vergeleken met het klassieke cordon- of Guyotsysteem, een minder dichte beplanting van de wijngaard: grotere tussenruimte tussen de planten waardoor bewerking met een tractor mogelijk wordt. Het resultaat is een veel minder arbeidsintensieve teeltwijze. De horizontale, meerjarige zijscheuten bevinden zich op een hoogte van ca. 1,30 meter, een deel van de uit deze zijscheuten groeiende jonge en vruchtdragende loten wordt opgebonden aan de twee bovenhangende draden, de rest van

de jonge vruchtdragende loten laat men gewoon naar beneden hangen. Zodoende realiseert men meer bladoppervlakte per plant waardoor de druivenopbrengst per plant aanzienlijk wordt verhoogd in vergelijking met de klassieke cordon- of Guyot-methode. De snoei- en geleidingswijzen met een lange hoofdstam (hoge snoeiwijze) worden in het Duits als Hoherziehung en in het Engels als hightraining aangeduid.

Léognan (Fr.)

Zie Pessac-Léognan.

León (Sp.)

Wijnbouwgebied uit het noorden van Spanje waar men steeds betere, frisse en fruitige wijnen maakt.

Léoville-Barton, Château (Fr.)

Deuxième grand cru classé Médoc, gemeente Saint-Julien.

Léoville-Las-Cases, Château (Fr.)

Deuxième grand cru classé Médoc, gemeente Saint-Julien.

Léoville-Poyferré, Château (Fr.)

Deuxième grand cru classé Médoc, gemeente Saint-Julien.

Les Baux de Provence (Fr.)

AOC in de Provence, ten zuiden van Avignon voor rode wijn van Cabernet Sauvignon en Mourvèdre, ook nog wat wit en rosé.

Lese (D.)

Letterlijk: uitzoeken. Bij wijnbouw: druivenoogst.

Lesegut (D.)

Letterlijk: uitgezocht materiaal. In de wijnbouw: de geogste druiven.

Lessini Durello (It.)

DOC in Veneto voor witte droge, friszure en spumantewijnen van de Durello, aangevuld met Garganega en Trebbiano.

Lessona (It.)

Kleine DOC in Piëmonte voor stevige rode wijnen van Nebbiolo.

Levadura (Sp.)

Gist.

Levante (Sp.)

Hevige windperiodes in de zomer in Andalucia.

Leverano (It.)

DOC in Apulië (schiereiland Salento) voor witte wijn van Malvasia, Bombino Bianco en Trebbiano en rode en roséwijnen van Negro Amaro, Montepulciano en Sangiovese.

Levurage (Fr.)

Het Franse woord voor het toevoegen van gist aan de most om de alcoholische gisting op te starten.

Levure (Fr.)

Gist.

Liasachtige bodem

Kalksteen en mergel.

Liaskovetz (Bulg.)

Wijnbouwgebied in het midden-noorden van Bulgarije, in de buurt van Veliko Tarnovo. In Bulgarije bekend vanwege de Controliran-wijn gemaakt van de Aligoté en de mousserende wijnen. Minder bekend om zijn vette, zachte en rijpe Merlotwijnen. De wijnen van de Aligoté zijn meestal te geoxideerd van smaak voor de verwerende westerse wijnconsument, de mousserende zijn zeker niet slecht, maar die van de Merlot zijn veelal een ontdekking.

Liastos (Gr.)

Naam in Griekenland voor Vins de paille met appellatie Santorin gemaakt van Assyrtiko en Aïdani. Hebben een discrete muskaattoets.

Library Wines

Oudere jaargangen die in kleine hoeveelheden te koop worden aangeboden.

Licht

Wijn met meestal weinig smaak, weinig alcohol en een redelijk zuurgehalte.

Licor de tiraje (Sp.)

Zie Liqueur de Tirage.

Licoroso, vinho/vino (Port., Sp.)

Meestal met alcohol versterkte zoete wijn.

Lie (Fr.)

Bezinksel of sediment. Meestal bedoelt men het sediment dat zich tijdens en na de alcoholische gisting op de bodem van het vat afzet. Wijnen worden normaal gezien direct na de alcoholische gisting overgeheveld naar een schoon vat met achterlating van het sediment. Laat men (witte) wijn na de gisting nog enige tijd in contact met het sediment en bottelt men de wijn direct uit het vat met sediment, dan staat vaak de term 'Sur Lie' op het etiket vermeld. De wijn smaakt door deze speciale behandeling pittiger en meer tintelend fris. Het bekendste voorbeeld van een 'sur lie'-wijn is de uit het Franse Loiregebied afkomstige (droge, witte) Muscadet.

Liebfraumilch (D.)

Overbekende Duitse witte wijn, lichtzoet en iets fris. Maar al te vaak van matige kwaliteit. Mag worden gemaakt in Rheinhessen, Rheinpfalz, Nahe en de Rheingau en moet minimaal voor 51% zijn samengesteld uit wijnen van Riesling, Silvaner, Müller-Thurgau of Kerner. Ongeveer de helft van het volume van de Duitse wijnexport bestaat uit Liebfraumilch. Zolang dit type wijn het beeld van de Duitse wijnen in het buitenland bepaalt, hebben de producenten van kwaliteitswijnen de grootste moeite hun goede wijnen in ruimere mate te exporteren.

Lieblisch (D.)

Aanduiding voor een zoete wijn.

Lieu-dit (Fr.)

=plaatsnaam. Een geografische eenheid, een akker of een helling, waarvan de afmetingen kleiner zijn dan een dorp of gemeente.

Lieviti (It.)

Gist.

Liguria (It.)

Wijnregio in Italië ten Zuiden van Piëmonte waar vooral witte wijn met structuur wordt gemaakt. De wijngaarden zijn heel moeilijk te bewerken wegens de steile hellingen.

Liliorila

Witte druivensoort, kruising bekomen aan de INRA van Baroque en Chardonnay. Geeft middelmatige wijnen met een mooi boeket.

Lima (Port.)

Subregio in de Vinho Verde, de bakermat van de Loureiro.

Limberger

= Blaufränkisch.

Limousin (Fr.)

Soort eikenhout gebruikt voor het vervaardigen van vaten om wijn in te laten rijpen. Heeft grove poriën en geeft snel en intensief geur- en smaakstoffen af. Heeft een krachtige en lang aanhoudende invloed op de rijpende wijn die direct na de rijping op dit hout ruw, weinig verfijnd, weinig vol, gesloten en wrang is. Een verdere rijping op fles is dan ook noodzakelijk om de wijn zijn volheid, intense geur, en zachtere karakter te doen ontwikkelen. Wordt veel gebruikt voor de rijping van o.a. sherry, cognac, en andere wijndistillaten. Wordt ook veel toegepast voor het laten rijpen van krachtige rode wijnen gemaakt van Cabernet Sauvignon, Syrah, Grenache, Zinfandel en Carignan. Geeft een uitgesproken eikenhoutkarakter en tannine aan de wijn.

Limoux (Fr.)

In Zuid-Frankrijk, bij de stad Carcassonne gelegen wijnbouwgebied. Men maakt er naast stille rode en witte wijn ook rousserende wijnen zoals de Blanquette de Limoux en Crémant de Limoux. Deze laatste twee zijn meestal interessanter.

Limpide (Fr.)

Franse degustatieterm = Helder.

Liqueur de tirage (Fr.)

Is een mengsel van wijn, rietsuiker en geselecteerde gisten. Bij de méthode traditionnelle om schuimwijn te maken wordt na de eerste gisting aan de stille wijn deze liqueur de tirage toegevoegd om de tweede gisting op fles op gang te brengen.

Liqueur d'expédition (Fr.)

Oplossing van suiker in wijn die aan de schuimwijn wordt toegevoegd nadat deze zijn tweede gisting op fles heeft ondergaan en de gistdroesem verwijderd is (dégorgage). De dosis verschilt naargelang het type schuimwijn dat men wenst te bekomen: brut, sec, demi-sec...

Liquoreux (Fr.)

Aanduiding voor een rijke en zeer zoete wijn. Een Sauternes is een vin liquoreux.

Liquoroso (It.)

Wijn met een hoog alcoholpercentage en zoet van smaak. Vaak, maar niet altijd versterkt met alcohol.

Lirac (Fr.)

AOC uit de zuidelijke Rhône voor droge rosé en rode wijn. De rosés zijn vaak vrij alcoholisch en doen denken aan die uit Tavel, de rode wijnen zijn meestal warm, vrij vol en met veel

kruidig fruit. De rode zijn interessanter en vormen de betere middenmoot uit de zuidelijke Rhône.

Lison-Pramaggiore (It.)

DOC in Veneto en Friuli-Venezia Giulia. 12 druivensoorten komen in aanmerking voor deze DOC en ze mogen op het etiket vermeld worden: Tocai Italico, Pinot Bianco, Chardonnay, Pinot Grigio, Riesling Italico, Sauvignon, Verduzzo, Merlot, Cabernet, Cabernet Franc, Cabernet Sauvignon en Refosco dal Penduncolo Rosso.

Listan (Fr., Sp.)

Witte druivensoort afkomstig uit Spanje, maar over gans de wereld verspreid. Geeft wijnen die als ze jong zijn nogal neutraal zijn, maar die verbeteren met verouderen, aroma's van kersen, pruimen en rozijnen. (=Palomino)

Listrac (-en-Médoc) (Fr.)

Dorp (en AOC) in de Haut-Médoc, tussen de gemeenten Margaux en Saint-Julien, iets landinwaarts gelegen. Hier komen geen grand cru classé-wijnen vandaan, maar enkele degelijke, vooral aardse wijnen die in goede wijnjaren veel karakter kunnen bezitten.

Liubimetz (Bulg.)

Warm wijnbouwgebied in het zuidoosten van Bulgarije, bij de Griekse en Turkse grens. Gestoofde, warme en volle wijnen van de Merlot zijn typerend voor de stijl in dit gebied. Stevige wijnen, goede kwaliteit. Sterk gelijkend op de Merlots uit Stambolovo.

Livermore Valley (V.S.)

Wijnstreek in Californië. Gelegen aan de voet van de bergen ten oosten van de baai van San Francisco ligt de 25 kilometer lange Livermore Valley. Hier vindt al sinds het midden van de negentiende eeuw wijnbouw plaats. Het wijngebied is zo'n 150 jaar oud en daarmee één van de meest historische wijnstreken van Californië. Toen een wijn uit Livermore als de beste werd uitgeroepen tijdens de Internationale Expositie in Parijs in 1889, gaf deze daarmee de staat Californië z'n eerste internationale gouden medaille en Livermore Valley internationale bekendheid als kwaliteitswijngebied.

Liversan, Château (Fr.)

Cru bourgeois Médoc, Haut-Médoc.

Livran, Château (Fr.)

Cru bourgeois Médoc.

Lizzano (It.)

DOC in Apulië (schiereiland Salento) voor witte wijnen van Chardonnay en Trebbiano en rode en roséwijnen van Negro Amaro, Montepulciano, Sangiovese en Bombino Nero.

Ljutomer (Joeg.)

Klein wijnbouwgebiedje in Slovenië waar men prachtige witte wijnen van de Welschriesling en Furmint kan maken die tot de mooiste van het voormalige Joegoslavië behoren. De betere zijn fris, fruitig en genuanceerd van karakter.

Lledoner Pelut

Blauwe druivensoort van hoge kwaliteit en Catalaanse afkomst, weinig aangeplant maar aanbevolen in de Midi (Z.Frankrijk) en in Catalonië (N.Spanje). Werd lange tijd beschouwd als een kloon van Grenache, verschilt van deze door zijn behaarde knoppen, tragere rijping en zijn capaciteit purperder en minder oxidatieve wijnen voort te brengen.

Loazzolo (It.)

DOC voor frisse witte wijn van de Moscato.

Lobbig

Wijst op een hoge viscositeit, wijn met veel glycerol, de wijn kleeft aan de wand van het glas. Meestal een aanduiding van kwaliteit.

Locorotondo (It.)

DOC uit Apulië (Púglia) in Zuid-Italië, voor droge, modern gemaakte witte wijn van Verdeca en Bianco d'Alessano. Vaak aantrekkelijk fris en zuiver. Er wordt ook redelijk veel spumante met deze DOC op de markt gebracht.

Lodge(s) (Port.)

Wijnkelder(s) van porthandelshuizen in Vila Nova de Gaia. Vaak met een enorme afmeting.

Log

Zware wijn met te weinig zuren en veel alcohol. Eerder negatief.

Loire (Fr.)

Lange rivier en uitgestrekt wijnbouwgebied langs deze rivier. De wijngaarden langs de Loire vormen een langgerekte strook van ca. 300 kilometer: vanaf Pouilly tot aan de Atlantische kust. Hoewel men ook rode wijnen maakt, zijn het de witte die dit gebied zijn faam hebben bezorgd. Kenmerkend voor alle wijnen is de pittige frisheid in vooral de smaak. Ook is er vaak een kalkige ondertoon (impressies van natte kalk) in de geur aanwezig. Bij Pouilly bevinden zich de wijngaarden die de beroemde Pouilly Fumé-wijnen voortbrengen en aan de overzijde van de rivier die van de Sancerre. Beide droge witte wijnen worden gemaakt van de Sauvignon Blanc. Verder stroomafwaarts bevinden zich de wijngaarden van Vouvray, Montlouis (stille, mousserende, droge, halfdroge, zoete wijnen), Bourgueil, Chinon (rood), Saumur (rood, wit, mousserend, droog, halfdroog, zoet), Touraine (wit, rosé, rood, droog), Anjou (rosé, wit, rood, droog, halfdroog), Coteaux du Layon (wit, droog, halfdroog, zoet) en Muscadet (wit, droog). Naast de Sauvignon Blanc spelen witte druivensoorten als Chenin Blanc en Melon de Bourgogne een belangrijke rol. Bij de blauwe druiven speelt de Pinot Noir een kleine rol (Sancerre rosé en rood), de Gamay een grote (Touraine), en de Cabernet Franc eveneens een belangrijke rol (Chinon, Bourgueil).

Lombardije (It.)

Wijnprovincie in het noorden van Italië, in de buurt van Milaan. Lombardije mist de uitstraling van andere wijngebieden als Piëmonte en Toscane. Men maakt er verdienstelijke rode wijnen als Oltrepò Pavese en Valtellina, maar geen topwijnen met een grote reputatie. Dit geldt ook voor de witte, Lugana uitgezonderd.

Longueur en Bouche (Fr.)

Franse degustatieterm = Lengte in de mond: Een lange afdrank is een teken van hoge kwaliteit.

Longyan

Witte druivensoort van redelijk goede kwaliteit. Is in China aangeplant en is een belangrijk ingrediënt van de veel geëxporteerde, halfzoete 'Great Wall Wine'.

Looistoffen

Zie tannine.

Looizuur

Zie tannine.

Lositza (Bulg.)

Klein wijnbouwgebied langs de Donau in het noorden van Bulgarije, vlak bij Suhindol. Hier produceert men o.a. een fantastisch mooie Controliranwijn van de Cabernet Sauvignondruif. Zachtheid, rijkheid en een zeer kruidig-fruitig, evenwichtig karakter.

Loudenne, Château (Fr.)

Cru bourgeois Médoc.

Loupiac (Fr.)

AOC in het Entre-Deux-Mers-gebied in Bordeaux voor rijke, zoete witte wijn. Vergelijkbaar met de wijnen uit het ernaast gelegen Cadillac.

Lourd (Fr.)

Franse degustatieterm: zie Alcool.

Loureira (=Loureiro)

Witte druivensoort uit het Iberisch Schiereiland. Geeft mooie wijnen met aroma's van limoen, citroen en laurier.

Lourela

Blaauwe Portugese druivensoort die goed gekleurde kwaliteitswijnen voortbrengt.

Ludon (Fr.)

Dorp in de Haut-Médoc, ten zuiden van Margaux, waar enkele zachte wijnen vandaan komen.

Lugana (It.)

DOC voor droge, witte wijn uit Lombardije gemaakt van de Trebbiano, meestal correct en frisdroog als een Soave, af en toe fantastisch complex, vol en rijk.

Lugny (Fr.)

Zie Mâcon.

Lumbarda

Zeer fijne dessertwijnen uit Dalmatië (eiland Korcula) gemaakt van de Grk.

Lussac-Saint-Emilion (Fr.)

Noordelijke sattelietgemeente van Saint-Emilion. De wijnen zijn overeenkomstig in stijl, maar wisselend van kwaliteit.

Lynch-Bages, Château (Fr.)

Cinquième grand cru classé Médoc, gemeente Pauillac.

Lynch-Moussas, Château (Fr.)

Cinquième grand cru classé Médoc, gemeente Pauillac.

M.D.C. (Fr.)

Afkorting van mise du château. Zie mis en bouteilles au château.

MA (Fr.)

Afkorting van Marque Auxiliaire. Gebruikt in de Champagne voor een Champagne die onder een andere naam dan die van de producent op de markt wordt gebracht.

Macabeo

Witte druivensoort van middelmatige kwaliteit. Is voornamelijk aangeplant in Noord-Spanje (waar hij ook Viura heet) en in Zuid-Frankrijk. Geeft strogele fijne fruitige wijnen met aroma's

van groene appel en noten, alcoholisch met relatief weinig zuren. De meeste witte Rioja is gemaakt van bijna 100% Viura. Dit geldt ook voor de meeste witte Côtes du Roussillon. Ook gebruikt voor Vin Doux Naturel.

Macadam (Fr.)

Eertijds werden zoete witte wijnen uit Bergerac onder die naam verkocht. Het zijn zachte, zoete, zeer aangename wijnen.

Macau (Fr.)

Dorp in de Haut-Médoc, ten zuiden van Margaux met overeenkomstige wijnen.

Maccabeu (Fr.)

Zie Macabeo.

Macedon Ranges (Austr.)

Wijnstreek in Victoria, Port Phillip Zone. Van Chardonnay en Pinot Noir worden hier zeer mooie stille en mousserende wijnen gemaakt. Ook Shiraz en Cabernet Sauvignon.

Macedonië

Wijnstreek uit Zuid-Servië en Noord-Griekenland die heel gunstige klimatologische omstandigheden kent. Sinds 1992 is deze streek weer een belangrijke wijnproducent geworden: rode en rosé-wijnen met veel alcohol. De lokale druiven Prokupak, Vranac en Plovdina geven een heel specifiek karakter aan deze wijn.

Maceración en frío (Sp.)

Techniek gebruikt voor het verrijken van de primaire aroma's van witte wijnen. De druivenschillen worden geweekt in de most onder koeling waardoor de gisting nog niet kan beginnen.

Maceratie

Weken van 6 tot 24 uur van gekneusde blauwe druiven om kleur te geven aan roséwijnen. Zie macération.

Macération (Fr.)

Letterlijk: weken; in de wijnproductie bedoelt men hiermee het weken van de druivenschillen in de most of gistende wijn. Dit dient ter extractie van kleur- en geurstoffen uit de schillen. Ook bij witte wijnen vindt er soms een weking van de schillen van witte druiven in de most plaats (vòòr de gisting). Dit proces heet macération pelliculaire. Hierbij gaat het alleen om meer aromastoffen in de uiteindelijke wijn te krijgen.

Macération carbonique (Fr.)

Vinificatiemethode voor intens fruitige en soepele rode wijn. De gisting van ongekneusde druiven wordt uitgevoerd in een afgesloten, met koolzuurgas gevuld roestvrijstalen vat onder afwezigheid van zuurstof. Deze gisting vindt in eerste instantie geheel plaats binnen in de intacte druif zonder enige invloed van gistcellen. Het zijn de enzymen in de druif zelf die koolzuurgas uit de omgeving (tank) opnemen. Ze zetten allerlei in de druif aanwezige stoffen als wijnsteenzuur en stikstofverbindingen met behulp van het opgenomen koolzuurgas om, in een latere fase vinden omzettingen plaats waarbij weer koolzuurgas wordt gevormd. Hierbij ontstaan kleine hoeveelheden alcohol en vele aromatische stoffen. Ook wordt in deze fase veel kleurstof, aanwezig aan de binnenkant van de schil, opgelost. Deze gisting zonder gistcellen vindt dus binnen in de nog intact zijnde druif plaats. Na enige tijd beginnen de druiven open te barsten en na één tot drie weken (afhankelijk van de inzichten van de wijnmaker) worden ze gekneusd en geperst. De schillen, pitten en stelen worden afgevoerd. Het vrijgekomen sap bevat dus al enige alcohol (afhankelijk van de duur van het proces) en zeer veel aromastoffen. De resterende suikers kunnen vervolgens door de gistcellen worden

omgezet in alcohol en koolzuurgas (alcoholische gisting). Meestal is meteen al vanaf het begin (wanneer de intacte druiven door hun eigen enzymen worden vergist), op geringe schaal een deel van het sap van kapot gegane druiven door gistcellen tot gisten gebracht. Voor het kneuzen en persen is de alcoholische gisting dus al een heel klein beetje aan de gang. Eigenlijk is er altijd sprake van een mengvorm en niet een 100% macération carbonique-gisting. Ook kan men diverse onderdelen van het proces sterk variëren in duur en intensiteit. Vaak laat men een deel van de oogst via de macération carbonique en de rest op de traditionele wijze (zie verderop) vergisten, waarna men de wijnen mengt. De macération carbonique levert bijzonder typerende wijnen met een zeer sterk secundair aroma (veel primair fruit). Voordelen zijn de reeds genoemde intense fruitigheid, de soepele, zachtere smaak met minder tannine en het daardoor eerder op dronk zijn van de wijnen. Ondanks het lage tanninegehalte hebben de wijnen meestal een zeer diepe kleur. Het is in tegenstelling tot wat vaak wordt gedacht een oude techniek, die vooral in de Rioja (Spanje), Italië, Zwitserland, Zuid-Frankrijk (Languedoc), de Rhône en natuurlijk de Beaujolais in iets aangepaste vorm veel werd en wordt toegepast. Bij de Beaujolaisbereiding stort men de druiven in een niet met koolzuurgas gevuld vat waardoor de aanvang van het proces iets anders verloopt. Er begint snel een normale alcoholische gisting in het sap van de geplette druiven onder in het vat. Hierdoor wordt koolzuurgas gevormd dat snel het gehele vat opvult en de zuurstof uitdrijft. De enzymen in de bovenliggende, nog intacte druiven nemen koolzuurgas op en ondergaan dezelfde inwendige omzettingen als de druiven bij de macération carbonique. Men laat dit proces meestal minder lang plaatsvinden dan bij de macération carbonique en perst doorgaans al na 3 tot 8 dagen. Wijnen die middels macération carbonique worden bereid spreken de huidige wijnconsument erg aan, vooral vanwege de fruitigheid en soepelheid. Steeds meer gebieden herontdekken deze vinificatietechniek en introduceren 'nieuwe' wijnen gemaakt met deze methode. De consument kent ze als moderne wijnen. Macération carbonique verschilt enorm met de meest toegepaste, 'gewone' of traditionele gistingsmethode in open cuves. Bij de traditionele methode worden de druiven eerst gekneusd voordat ze in het gistingsvat worden gedaan. Daarna laat men de gistcellen hun werk doen. De eerste omzetting binnen in de druif door de eigen enzymen vindt dus niet plaats. De enorme fruitigheid van een macération carboniquewijn wordt daarom met de traditionele methode bij lange na niet bereikt. Macération carboniquewijnen zijn doorgaans minder lang houdbaar dan wijnen die op de traditionele wijze worden gemaakt. De op de traditionele wijze gemaakte wijnen hebben een hoger tannine- en zuurgehalte. Bovendien bevatten ze andere soorten tannines. Bij de traditionele wijze zijn de schillen in contact met gistende wijn die een veel hoger alcoholgehalte heeft dan die bij de macération carbonique (daar worden immers de schillen na het kneuzen en persen, verwijderd vòordat de alcoholische gisting begint). Er komen daardoor veel meer in alcohol oplosbare tannines in de wijn dan bij de macération carbonique. Deze tannines zijn stroever van smaak. Door deze stroevere tannines worden wijnen langer houdbaar.

Macération pelliculaire (Fr.)

Moderne vinificatietechniek voor witte wijn, waarbij men in tegenstelling tot wat gebruikelijk is, de schillen van de gekneusde druiven een zekere tijd (meestal een aantal uren) bij lage temperaturen laat weken in de most, voordat men de massa begint te persen en gist toevoegt. Hierdoor lossen geur- en smaakstoffen uit de schil in de most op die anders bij onmiddellijk persen van de druiven in de schillen zouden zijn gebleven. Het resultaat is een geuriger wijn met meer nuances van rijp en exotisch fruit. De wijnen worden hierdoor aromatischer. Het vergt een goede technische uitrusting van de producent. Critici vinden dat het wijdverbreid gebruik van deze techniek de karakteristieke onderlinge verschillen van de diverse witte wijnen zal verminderen en zal resulteren in eenheidsworst en gebrek aan variatie. Vooral bij droge witte Bordeaux, Gascogne en Zuidfranse wijnen past men steeds vaker macération pelliculaire toe.

Macération préfermentaire (Fr.)

Macération pelliculaire.

Macération préfermentaire au froid (Fr.)

Het weken van de druiven bij lage temperaturen voor het begin van de alcoholische gisting.

Mâche (Fr.)

Franse degustatieterm: mâcher=kauwen. Men zegt van een wijn dat hij 'mâche' heeft (il a de la mâche) als hij vlezig en stevig is.

Mâcon (Fr.)

Wijnstreek tussen de Côte Chalonnaise (het zuidelijke deel van de Bourgogne) en de Beaujolais. Regionale AOC in de Mâconnais voor rode en roséwijnen van Gamay en Pinot Noir, en witte wijnen van Chardonnay.

Mâcon (Supérieur) (Fr.)

Regionale AOC in de Mâconnais voor rode en roséwijn van Gamay en Pinot Noir en witte wijn van de Chardonnay. Mâcon Supérieur of Mâcon wordt gevolgd door de naam van de gemeente waarvan de wijn afkomstig is.

Mâconnais (Fr.)

Het wijnbouwgebied van Mâcon.

Mâcon-Villages (Fr.)

Regionale AOC in de Mâconnais voor uitsluitend witte wijn van de Chardonnay.

Macvin (Fr.)

Vin de liqueur, aperitief en digestief, specialiteit uit de Jura. Het is een menging van een derde marc met tweederde sap van Savagnin. Sinds 1991 AOC geworden.

Madeira (Port.)

Zie mader.

Madeleine, Château La (Fr.)

Grand cru classé Saint-Emilion.

Madera (Port.)

Goede Madera kan eeuwen bewaard worden, waarbij zich steeds nieuwe smaken openbaren. Helaas kan het grootste deel van de productie van dit eiland niet als goed gekwalificeerd worden, omdat deze wijnen voor het grootste deel van de nogal neutrale, rode Tinta Negra Mole worden gemaakt, in plaats van de traditionele kwaliteitsdruiven. Eind zeventiende eeuw werd er massaal wijn van Madeira naar Amerika verscheept. Het bleek dat de wijn beter werd naarmate de reis langer duurde en wanneer men door de tropen voer. De hoge temperaturen en de voortdurende beweging gedurende een lange tijd gaf de typische maderasmaak aan de wijn. Toen men dit ontdekte werden grote hoeveelheden wijn op verre reizen als ballast meegenomen. Deze kostbare madera's waren de meest begeerde drank uit die tijd. Aangespoord door de enorme toename van de vraag ging men experimenteren met het nabootsen van de reisomstandigheden op een schip. Men bouwde opslagplaatsen die op ca. 45 graden Celsius werden gehouden en legde daarin jonge wijn een aantal maanden te rijpen. Deze estufa's zijn nog steeds in gebruik. Ook gebruikt men afgesloten ruimten met een zinken dak, gunstig gepositioneerd ten opzichte van de zon. Hierin worden de beste madera's gemaakt. Sommige madera's laat men langer dan een jaar onder het zinken dak rijpen. De verblijftijd van de minder luxe madera in de estufa's varieert van 3 tot 6 maanden. Nadat de wijn genoeg is 'gestoofd', worden de nog jonge madera's voor een periode van 1 tot soms wel meer dan 20 jaar in kelders op houten vaten te rijpen gelegd. In veel gevallen vindt de rijping plaats in solera's waardoor een constante stijl,

kwaliteit en leeftijd van de uiteindelijke madera wordt bereikt. Men brengt echter ook wel madera's uit één bepaald en zeer geslaagd wijnjaar op de markt, de zogenaamde vintage madera's. Voorts zijn er madera's die een groot aantal jaren op vat hebben gerijpt (reserva madera's). De medium quality madera en shippers blend zijn versies die doorgaans een acceptabele maar niet inspirerende kwaliteit vertegenwoordigen. Er zijn ruwweg 5 typen madera. Gerangschikt naar toenemende zoetheid: Rainwater, Sercial, Verdelho, Bual en Malmsey. De Rainwater en Sercial zijn de droogste en lichtste, met een zoetheid van ca. 1 Baumé (17 gram suiker per liter). Ze zijn gemaakt van de Sercial. Iets aromatischer en zoeter is de Verdelho (ca. 2 Baumé), gemaakt van de gelijknamige druif. De Boal of Bual is nog iets zoeter (ca. 3 Baumé) en eveneens genoemd naar de druif waarvan de wijn wordt gemaakt. De Malmsey ten slotte is de zoetste (ca. 4 Baumé), de volste en meest aromatische madera. De druif Malvasia bepaalt dit rijke karakter. Bij de beste madera's wordt het zoet in de wijn verkregen door het voortijdig stoppen van de gisting door toevoeging van alcohol. De niet-vergiste suikers in de most blijven daardoor nog in de wijn aanwezig. De goedkopere madera's laat men echter geheel uitgisten en men voegt er in een later stadium alcohol ter conservering en geconcentreerde most (arope) aan toe om de gewenste zoetheid te verkrijgen. De goedkopere en eenvoudiger madera's worden voor het grootste deel gemaakt van de minder goede Tinta Negra Mole die men, afhankelijk van de gewenste stijl van de wijn, later of eerder oogst, aangevuld met wijnen van de Verdelho, Sercial, Boal of Malvasia. Door de voortdurende plagen die de wijngaarden op Madeira belaagden (eerst meeldauw in 1852 en vervolgens Phylloxera in 1873) zag men als oplossing het aanplanten van hybride druivensoorten die resistent bleken tegen de genoemde plagen. De toepassing van deze hybriden was niet erg bevorderlijk voor de kwaliteit. Tot voor kort werd het overgrote deel van het maderavolume geproduceerd met behulp van hybriden. Sinds de toetreding van Portugal tot de EG is dit niet meer toegestaan. De wijn van de hybriden wordt geacht op het eiland zelf als onversterkte wijn zijn weg naar de consument te vinden. Door de historische banden met Engeland en de uitgebreide handel met de Verenigde Staten zijn Engelse handelsnamen en termen bij madera een zeer veel voorkomend verschijnsel.

Madérisé (Fr.)

Franse degustatieterm = gemaderiseerd: zie Maderiseren.

Maderiseren

Van Madera, deze wijn wordt bekomen door een lange bewaring in een oxidatief milieu. Bij Madera is dit een kwaliteitsevolutie. Wanneer echter andere witte wijnen dit kenmerk vertonen, zijn ze wel degelijk aan het oxideren, waarbij de kleur geler wordt, de geur aan verlepte appel doet denken en de smaak futloos wordt. Het is een aanduiding voor geoxideerde witte wijn.

Maderizzato (It.)

Zie Maderiseren.

Madiran (Fr.)

1. AOC uit Zuidwest-Frankrijk. Geldt alleen voor rode wijn. De meeste Madirans zijn zeer krachtig, aards, intens fruitig, kruidig en met een hoog zuurgehalte als ze jong zijn. Deze wijnen, die aan de voet van de Pyreneeën worden gemaakt, ontleen het grootste deel van hun tanninerijke karakter aan de lokale druif Tannat. Ook de typerende aardsheid en de jeugdige fruitigheid is aan deze druif toe te schrijven. Meestal worden de wijnen van de Tannat met die van de Cabernet Sauvignon en Cabernet Franc vermengd, waardoor er een iets zachtere en daardoor eerder drinkbare wijn ontstaat. Op hun best zijn het wijnen die een Médoc-achtige structuur hebben, met daarnaast een geheel eigen aards en kruidig karakter. De witte wijn uit deze streek heet Pacherenc-du-Vic-Bilh. 2. Blauwe druivensoort. Synoniem voor Tannat.

Maduro, vinho (Port.)

Letterlijk: rijpe wijn. In feite alle (gewone) wijnen die bewaard kunnen worden of uitgerijpt zijn. In ieder geval wijnen die niet zo spoedig mogelijk na de oogst moeten worden gedronken. De tegenovergestelde categorie is die der vinhos verdes. Dit zijn wijnen die niet bedoeld zijn om lang te rijpen en bij voorkeur zo jong mogelijk dienen te worden gedronken.

Magaratch ruby

Blauwe druivensoort uit de voormalige Sovjetunie (de Krim). Het is een kruising tussen de Cabernet Sauvignon en de Saperavi. Men heeft er al stevige en genuanceerde wijnen van weten te maken.

Magdelaine, Château (Fr.)

Premier grand cru classé 'B' Saint-Emilion.

Magnum

Grote fles van 1,5 L. Grote wijnen rijpen langzamer en evolueren mooier in magnums dan in 75 cl flessen.

Magro (It.)

=mager, dun. Een zwakke wijn met weinig body en een tekort aan essentiële stoffen.

Maigre (Fr.)

Franse degustatieterm: zie Alcool =Mager: Dun en arm aan smaak en aroma.

Maikammer (D.)

Dorp in de Südliche Weinstraße, in het zuiden van de Rheinpfalz waar men eenvoudige, maar doorgaans zeer drinkbare wijnen produceert.

Maipo (Ch.)

Wijnbouwgebied in centraal Chili nabij Santiago. Bekend om zijn evenwichtige en krachtige rode wijnen van de Cabernet Sauvignon. Ook goede witte wijnen van o.a. Chardonnay. Veelbelovend gebied.

Maische (D.)

Gekneusde druivenmassa. Bij de bereiding van rode wijn worden de blauwe druiven in de meeste gevallen gekneusd alvorens men de druiven laat gisten.

Maischeerhitzung (D.)

Een specifieke en veel in Duitsland toegepaste vinificatiemethode voor rode wijn. Hierbij wordt vòòr het begin van de gisting door middel van een kortdurende verhitting van de gekneusde blauwe druiven veel aroma en kleurstof uit de schillen vrijgemaakt. De temperatuur waarop de druivenmassa wordt gebracht en de duur ervan, hangen af van het inzicht en de technische uitrusting van de wijnmaker. (Er zijn ruwweg twee types te onderscheiden: de Kurzhocherhitzung en de Maischeerwärmung.) Nadat de druivenmassa deze behandeling heeft ondergaan wordt ze gekoeld tot ca. 20 graden C. en worden de vloeistof en de schillen en pitten van elkaar gescheiden, o.a. door middel van persen. De rode kleurstoffen bevattende most wordt vervolgens aan het gisten gebracht, meestal met een reicultureurgist. Feitelijk vindt de verdere wijnbereiding plaats als bij een witte wijn. Bij de traditionele open vinificatie (in het Duits: Maischegärung) van rode wijnen worden blauwe druiven eerst geheel of gedeeltelijk ontsteeld, gekneusd en in een open vat gedaan waar de gisting begint en de schillen en pitten gedurende een aantal dagen of weken in de vloeistof meegisten. Hierbij treedt een sterkere oxidatie van de wijn op dan bij Maischeerhitzung. Ook lossen er meer tannines uit de schillen en pitten op (o.a. door de alcohol ontstaan tijdens de gisting). Wijnen gemaakt met de Maischeerhitzung zijn doorgaans diep van kleur en hebben een grotere fruitigheid en minder tannine dan de rode wijnen die op de traditionele wijze zijn gemaakt. De grotere fruitigheid bij de Maischeerhitzung wordt veroorzaakt door een geringe

invloed van zuurstof tijdens de vinificatie (reductief). De traditionele vinificatie is oxidatief. Ook heeft de Maischeerhitzung een pasteuriserende werking op de most, waardoor er tijdens de gisting veel minder of geen invloed is van ongewenste gisten en bacteriën. Ook wordt het gehalte aan actieve, oxiderende enzymen afkomstig uit de druif zelf (oxidasen) door de hoge temperatuur (meestal minimaal 60 graden Celsius) sterk gereduceerd. Dit komt de donkere kleur en de fruitigheid van de wijn zeer ten goede. Een andere vinificatiemethode voor rode wijn waarmee zeer fruitige en zachte wijnen kunnen worden gemaakt is de macération carbonique.

Maischeerwärmung (D.)

Een vinificatiemethode voor het produceren van rode wijn. Een vorm van Maischeerhitzung waarbij gedurende 6 tot 12 uur gekneusde blauwe druiven op een temperatuur van ca. 60 graden Celsius worden gehouden om een goede kleurextractie te verkrijgen.

Maischegärung (D.)

Gisting van rode wijn op de schillen. Dat wil zeggen dat de gisting van zowel het sap als de schillen, pitten en soms ook stelen van de druiven samen in één vat plaats vindt. Hierdoor worden de kleur- en smaakstoffen aan de schillen, pitten en eventueel stelen van de druif onttrokken en lossen ze op in het gistende sap. Ook wel open gisting genoemd. Eigenlijk de klassieke gistingmethode. Andere gistingmethoden zijn macération carbonique en Maischeerhitzung.

Maître de Chai (Fr.)

Keldermeester: persoon die verantwoordelijk is voor het gehele proces in de kelder: de vinificatie en rijping van de wijnen op het bedrijf (en vaak ook de botteling). De maître de chai doet het 'kelderwerk', de chef de culture heeft de supervisie over de werkzaamheden in de wijngaard.

Mala dinka (Bulg.)

Zie Gewürztraminer.

Málaga (Sp.)

DO in Andalucia. De meeste Málaga bevat een mengsel van wijn, sap en alcohol, dat soms zeer complex is, maar meestal verschrikkelijk zoet en saai. De meeste wijnen, in verschillende graden van zoetheid, worden gemaakt van Pedro Ximénez - vaak met illegale toevoeging van Airén - of van de Moscatel de Malaga. De wijnen worden dan gemengd met een aantal zoete, smaakvolle en gekleurde vloeistoffen: gedeeltelijk gegist druivensap, versterkt druivensap, en druivensap dat is ingekookt tot een dikke donkere kleverige massa. Het alcoholpercentage varieert van 15 tot 23 procent, op het etiket staan gegevens vermeld over zoetheid en kleur. De minimaal twee jaar durende rijping vindt plaats in de stad Malaga, waar het koeler is dan in de wijngaarden waar de feitelijke gisting plaatsvindt.

Malartic-Lagravière, Château (Fr.)

Cru classé Graves rood en wit.

Malbec

Blauwe druivensoort van goede kwaliteit, vooral voorkomend in Bordeaux en het Zuidwesten van Frankrijk. Oorspronkelijk afkomstig uit de Bourgondische streek Auxerrois, Malbec wordt in Bordeaux dan ook soms Auxerrois genoemd, echter ook Cot of Cahors, en in Saint-Emilion Pressac. In Bordeaux uitsluitend gebruikt in assemblages. De Malbec brengt wijnen voort met intense aardse en fruitige aroma's en zachte aardse kruidige smaak. Ook in Argentinië en Chili aangeplant, en met minder succes in Australië en Californië.

Malescot-St.-Exupéry, Château (Fr.)

Troisième grand cru classé Médoc, gemeente Margaux.

Malle, Château de (Fr.)

Deuxième cru classé Sauternes.

Malmsey (Port.)

Madera van het zoetste en meest rijke en aromatische type. Volzoet, zeer geurig en rijk, haast onbeperkt houdbaar. Het suikergehalte is ca. 80 gram suiker per liter (4 Baumé). De ook zoete madera Boal is minder rijk en zoet. Malmsey-madera is gemaakt van de Malvasia. Zeer oude en met zorg geproduceerde Malmsey's behoren tot de meest indrukwekkende wijnen ter wereld. Deze zijn echter zeer zeldzaam en kostbaar.

Malolactische gisting

Officiële benaming voor appelzuurmelkzuurgisting. In het Frans kortweg 'malo' genoemd. Het in wijn aanwezige appelzuur kan door melkzuurbacteriën worden afgebroken tot melkzuur en koolzuurgas. Het rauw smakende appelzuur wordt omgezet in het mildere en zachtere melkzuur. Door de omzetting van appelzuur in melkzuur neemt de zuurtegraad van de wijn af. De groei en activiteit van de melkzuurbacteriën (Lactobacilli) wordt sterk geremd door sulfiet. Ook is een relatief hoge temperatuur nodig voor het plaatsvinden van deze gisting: minimaal 18 graden Celsius. Soms valt de malolactische gisting samen met de alcoholische gisting, maar vaker treedt ze later op. Vroeger kwam het veel voor dat de wijn in het voorjaar opnieuw tekenen van gisting ging vertonen en daarna anders en beter ging smaken; door de stijging van de temperatuur in het voorjaar na de koele winterperiode kwam de malolactische gisting op gang. Doordat deze gisting de zuurtegraad van de wijn vermindert, probeert men in warme, droge streken deze gisting zoveel mogelijk te voorkomen omdat de wijnen er toch al een lage zuurtegraad hebben. In de koelere streken echter wekt men deze gisting vaak op om het rijkelijk aanwezige zuur in de wijn te reduceren. Bij de bereiding van rode wijnen is het gebruikelijk dat deze gisting altijd plaatsvindt, bij witte wijnen echter laat men de malolactische gisting tegenwoordig meestal niet plaatsvinden, omdat er steeds meer wordt gestreefd naar lichte, frisse wijnen.

Malvasia

Witte of lichtroze druivensoort van hoge kwaliteit. Behoort met de Muscatvariëteiten tot de oudste cultuurdruiven. Voelt zich het beste thuis in de iets warmere en niet te vochtige wijnbouwgebieden. De kleur van de rijpe druiven kan afhankelijk van de subvariëteit variëren van wit tot lichtroze. De wijnen van de Malvasia zijn over het algemeen vol, zacht en rijk van smaak. De geur is kruidig, doet soms iets aan Muscat en aan amandelen denken. Men maakt er ook in de warmere gebieden zoete, rijke en zachte wijnen van. De zoetste en rijkste madera (de mooiste Malmsey) maakt men idealiter van de Malvasia. Het meest worden de diverse subvariëteiten van de Malvasia gebruikt om te mengen. In de Rioja mengt men hem met de strakkere en ruwere Viura, in Midden-Italië mengt men hem met Trebbiano waardoor de Frascati en de Est! Est!! Est!!! iets meer volheid en karakter krijgen. De beste Vin Santo maakt men eveneens van de Malvasia. In Oostenrijk en Duitsland heeft men ook Malvasia in de wijngaarden staan en maakt men er relatief zachte, witte wijnen van. De wijn van deze druif is niet het toppunt van frisheid (zoals bijvoorbeeld die van de Sauvignon Blanc en Viura). Hij heeft enigszins de neiging tot oxideren en bovendien een wisselende opbrengst. Dit vanwege de grote gevoeligheid voor koud en vochtig weer tijdens de bloei.

Malvasia delle Lipari (It.)

DOC in Sicilië voor zoete witte wijnen op basis van de Malvasia di Lipari.

Malvasia di Bosa (It.)

DOC uit Sardinië voor witte wijn van de Malvasia-kloon die hier Malvasia Sarda wordt genoemd. Er worden vier versies gemaakt: Secco, Dolce naturale, Liquoroso secco en Liquoroso dolce naturale.

Malvasia di Cagliari (It.)

DOC uit Sardinië voor amberkleurige wijn van de Malvasia, ofwel droog (secco), ofwel zoet (dolce) of likeurwijn (liquoroso). De liquoroso wordt met alcohol versterkt. Dit kan tijdens de gisting, dan heeft men een liquoroso dolce naturale, ofwel na de gisting, en dan bekomt men een liquoroso secco. Een liquoroso die min. 9 maand verouderd werd in houten vaten, is riserva.

Malvasia di Casorzo d'Asti (It.)

DOC in Piëmonte voor rode licht schuimende wijn van de Malvasia.

Malvasia di Castelnuovo don Bosco (It.)

DOC in Piëmonte voor rode licht zoete en licht schuimende wijn van de Malvasia.

Malvasie

zie Malvasia.

Malvasier (D.)

Zie Malvasia.

Malvazija (Joeg.)

Zie Malvasia.

Malvoisie (Fr.)

Synoniem voor Malvasia, maar vaak ook verkeerdelijk gebruikt om andere druivensoorten dan de Malvasia aan te duiden.

Malvoisie (Fr., Zw.)

Zie Pinot Gris.

Mammolo

Blauwe druivensoort van goede kwaliteit. Geeft extra karakter en geur aan de mélange waarvan men Chianti maakt. Andere druiven die voor de productie van Chianti worden gebruikt zijn o.a.: Sangiovese, Canaiolo Nero, Trebbiano en soms ook Malvasia.

Mancha, La (Sp.)

Enorm wijnbouwgebied met een eigen DO in het midden van Spanje. Het grootste van Spanje, een hoogvlakte met ca. 500.000 hectare wijngaarden (vijf maal zo veel als de totale AOC Bordeaux). Een warm en droog gebied. Hier zijn hoofdzakelijk witte druivensoorten (Airén en Viura) aangeplant die enorme hoeveelheden - tegenwoordig steeds vaker lekker frisse - wijn opleveren. De rode en rosé-wijnen (gemaakt van Cencibel, Garnacha Tinta en Moravia) bezitten meestal een eenvoudig en licht fruitig karakter. De houtgerijpte versies zijn vaak serieuzer en genuanceerder, vooral van de betere, dynamische producenten.

Mandrolisai (It.)

DOC in Sardinië voor vooral rode en een beetje roséwijn gemaakt van de Bovale Sardo, waar eventueel Cannoneau- en Monicadruiven aan toegevoegd worden.

Manseng, gros

Witte druivensoort van goede kwaliteit, geeft wijn met aroma's van citrusfruit, perzik en vijgen. Komt vooral voor in het Zuidwesten van Frankrijk. Wijnen met de appellation Jurançon moelleux bestaan vaak voor een klein deel uit wijnen van de Gros Manseng, Jurançon sec-wijnen worden voor het grootste deel gemaakt van deze druiven. Ook andere witte wijnen uit de westelijke Pyreneeën bestaan vaak voor een deel uit wijnen van de Gros Manseng. De vooral voor de moelleux wijnen gebruikte Petit Manseng levert veel lagere opbrengsten dan de Gros Manseng. Die van de 'petit' zijn onvergelijkbaar mooier.

Manseng, petit

Witte druivensoort van zeer hoge kwaliteit. Van deze druif maakt men Frankrijks meest intens fruitige, frisse en rijke dessertwijn: Jurançon moelleux. De immense frisheid gecombineerd met een volle, rijke zoetheid waarin allerlei exotisch fruit als ananas en perziken naast specerijen voorkomen, maken deze wijn afkomstig uit de Pyreneeën volstrekt uniek. Men maakt ook een droge Jurançon, hiervoor wordt hoofdzakelijk het iets mindere familielid Gros Manseng gebruikt. De opbrengst van de Petit Manseng is zeer gering en de oogst wordt zo laat mogelijk uitgevoerd. Men hoopt ieder jaar op het optreden van pourriture noble waardoor de wijnen een extra dimensie in geur en smaak krijgen. Ook zonder pourriture noble kan men echter al fantastische wijnen maken van de Petit Manseng.

Manta (Port.)

Koek (hoed) van druivenschillen en soms stelen die boven op gistende rode wijn komt drijven.

Manto Negro

Blaauwe Spaanse druivensoort (Balearen), geeft mooie kwaliteitswijnen met aroma's van aardbeien en frambozen.

Manzanilla

De meest droge, lichte en verfrissende sherry. Manzanilla is ook Spaans voor 'kamille', kenners noemen een indruk van kamille karakteristiek voor een goede manzanilla.

Manzanilla pasada (Sp.)

Sherrytype te vergelijken met de Amontillado's. Het zijn droge Manzanilla's die langer bewaard worden en die op dezelfde wijze evolueren als de Amontillado's. Alleen ondergaan ze deze bewaring in loodsen op het grondgebied van San Lúcar de Barrameda.

Maranges (Fr.)

Gemeentelijke AOC in de Côte de Beaune (Bourgogne) voor bijna uitsluitend rode wijn van Pinot Noir en een beetje witte wijn van Chardonnay op de gemeenten Cheilly-lès-Maranges, Dezize-lès-Maranges en Saigny-lès-Maranges. De appellatie omvat ook climats geklasseerd als premier cru.

Marastina

Witte druivensoort van hoge kwaliteit. Is veel in Dalmatië aangeplant en geeft daar prachtig goudgele droge, frisse, elegante en - soms ook met andere druiven - zoete en rijke dessertwijnen zoals Prosek.

Marbuzet, Château de (Fr.)

Cru grand bourgeois exceptionnel Médoc, gemeente Saint-Estèphe.

Marc (Fr.)

Na het persen vormt zich een koek samengesteld uit de vaste elementen van de druif (solides): dit is de 'marc'. Bevat nog ethylalcohol en wordt vaak nog in een distillatieapparaat gedaan om er een druivendistillaat van te maken: Fr. marc, D. Trester, It. grappa, Sp. aguardiente, Port. aguardente de bagaceira.

Marche (It.)

Zie Marken.

Marcillac (Fr.)

Ten Noordoosten van Rodez bevindt zich deze wijnstreek waarvan de wijnen in 1990 een AOC kregen. De rode wijn is uitstekend, heeft een mooie kleur en een fruitsmaak die doet

denken aan frambozen. Hij wordt voor minstens 90% van Fer Servadou gemaakt (hier Mansois genoemd), aangevuld met Cabernet-Sauvignon, Cabernet Franc, Merlot, Cot Gamay, Jurançon en sporadisch wat Moussaygues. Hij wordt gemakkelijk oud. De roséwijnen zijn merkelijk minder goed.

Marcobrunn (D.)

Beroemde wijngaard uit de Rheingau in Duitsland. De witte wijn, zowel droog als zoet, is fruitig en heeft een schitterend boeket.

Marcotage (Fr.)

Wijze van het vermenigvuldigen van een plant waarbij een zwevende tak zich in de grond graaft en wortel schiet.

Marestel (Fr.)

Cru uit de gemeentes Jongieux en Lucey (Savoie) met AOC Roussette-de-Savoie, droge gecorseerde witte wijn met hele grote klasse, gemaakt van Altesse geassembleerd met Roussette (en ook soms Chardonnay en Mondeuse Blanche).

Margaret River (Austr.)

Wijnregio in South West Australia, het snelst ontwikkelende gebied in Australië. Zeer evenwichtige wijnen, gemaakt van druiven die geen last hebben van grote weersveranderingen. Opmerkelijkste wijn is Sémillon, met aroma's van asperges en kruisbessen. Chardonnay, Cabernet Sauvignon, Shiraz en Zinfandel geven ook heel mooie wijnen.

Margaux (Fr.)

AOC en de meest zuidelijke gemeente in de Haut-Médoc. Hier komen de meest verfijnde en elegantste wijnen van de Médoc vandaan.

Margaux, Château (Fr.)

Premier grand cru classé Médoc, gemeente Margaux.

Marie-jeanne (Fr.)

Inhoudsmaat van een wijnfles: 4,5 l. Heeft een zes maal zo grote inhoud als een standaardfles. De naam marie-jeanne gebruikt men in Bordeaux, voor mousserende wijnen gebruikt men voor flessen met dezelfde inhoud de term réhoboam. In een grote fles kan een wijn langzamer rijpen en ouder worden dan dezelfde wijn onder dezelfde omstandigheden in een kleinere fles.

Marino (It.)

DOC in Lazio voor witte Malvasia en Trebbiano, vergelijkbaar met de Frascati.

Marken, de (Marche) (It.)

Wijnproducerend gewest ten oosten van Umbrië, rond Ancona aan de Adriatische kust. De rivieren Metauro, Misa, Esino, Potenza en Chienti doorkruisen dit gebied van het zuidwesten naar het noordoosten. Vooral bekend vanwege de witte Verdicchio's (dei Castelli di Jesi) die overwegend in amforaflessen worden gebotteld. De rode wijnen (Rosso Conero, Rosso Piceno), hoofdzakelijk gemaakt van de Montepulciano zijn soms interessanter maar minder bekend. Sinds een aantal jaren komen er steeds meer mooie wijnen uit dit gewest, vooral mooie, complexe en rijke Verdicchio's, maar ook intense Rosso Conero's en de bizarre en super-eigenzinnige rode wijn Lacrima di Morro d'Alba.

Marlborough (Nieuw-Zeeland)

Opmerkelijke wijnregio op South Island. Een vlak rivierdal met uitgelooagd zout en vol afgesleten ronde stenen, gecombineerd met een koele maar droge zomer en herfst, zorgt

voor het juiste evenwicht nodig voor de wijnbouw. Indrukwekkende Sauvignon Blanc, prachtige Chardonnay, Pinot Noir en Merlot.

Marmandais, Côtes du (Fr.)

AOC uit het zuidwesten van Frankrijk met kenmerkende rode wijnen waarin veel fruit en vooral aardse kruidigheid de boventoon voeren. Gemaakt op frisheid en snel drinken. De witte en roséwijnen zijn iets minder interessant. Druivensoorten van Bordeaux.

Marquis de Terme, Château (Fr.)

Quatrième grand cru classé Médoc, gemeente Margaux.

Marquis-d'Alesme-Becker, Château (Fr.)

Troisième grand cru classé Médoc, gemeente Margaux.

Marsala (It.)

DOC voor sherry-achtige droge tot volzoete wijnen uit Sicilië. De beste zijn prachtige dessertwijnen. De naam Marsala komt van het Arabische Marsah al Allah, wat 'de haven Gods' betekenen. De witte druivensoorten die voor Marsala in aanmerking komen zijn de Grillo, Catarratto, Inzolia en Damaschino. Ze worden voor de Oro en Ambra gebruikt. De rode variëteiten zijn Peccirone, Calabresa en Nerello Mascalese. Ze worden gebruikt voor rode wijnen die als 'rubino' omschreven worden.

Marsala Fine (It.)

Basistype Marsala met min. alcoholgehalte van 17% alc.vol.

Marsala Superiore (It.)

Marsala met min. 18% alc.vol. die minimum twee jaar is verouderd. Deze die 4 jaar verouderd zijn kunnen als Marsala Superiore Riserva op de markt gebracht worden. De oudere benamingen Superior Old Marsala (SOM), London Particular (LP) en Garibaldi Dolce (GD) zijn benamingen die officieel bij Marsala Superiore horen. Deze laatste drie types zijn vooral zoete wijnen.

Marsala Vergine (=Marsala Soleras) (It.)

Marsala met min. 18% alc.vol. die minstens vijf jaar is verouderd. Deze wijnen zijn droog tot extreem droog.

Marsala Vergine Stravecchio (=Marsala Vergine Riserva) (It.)

Deze marsala's zijn minimum tien jaar oud en vaak het resultaat van een uiterst precies en goed gevolgde solera.

Marsalato (It.)

=Maderizzato. Zie Maderiseren.

Marsannay (Fr.)

Gemeentelijke AOC in de Bourgogne in de buurt van Dijon (Côte de Nuits) voor rode wijn van Pinot Noir en witte van Chardonnay.

Marsannay Rosé (Fr.)

Gemeentelijke AOC in de Bourgogne in de buurt van Dijon (Côte de Nuits) voor roséwijn van de Pinot Noir.

Marsanne

Witte druivensoort van goede kwaliteit, vooral voorkomend in de noordelijke Rhône. Wordt af en toe samen met de Roussanne tot wijn verwerkt. Levert een royale opbrengst van forse, rijke en volle wijnen met aroma's van pruimen, ananas en karamel. Deze wijnen verouderen

snel. Als ze worden gemengd met die van de Roussanne hebben ze een langere levensduur en meer finesse. Wordt o.a. gebruikt in de witte wijnen van Saint-Joseph en Hermitage. De Marsanne wordt ook wel Hermitage Blanc genoemd.

Marselan

Blauwe druivensoort, kruising van Cabernet Sauvignon en Grenache Noir, bekomen aan de INRA. Geeft intens gekleurde aromatische tanninrijke rode wijnen die goed verouderen.

Martina (of Martina Franca) (It.)

DOC in Apulië voor witte wijnen van Verdeca en Bianco d'Alessano.

Martinborough (Nieuw-Zeeland)

Wijngebied op de zuidpunt van North Island, beter bekend als Wairarapa, met kiezelbodem en opmerkelijk mesoklimaat, waar klei en mist domineren. Uitstekende wijnen van Pinot Noir, Chardonnay, Cabernet Sauvignon, Merlot, Shiraz, Sauvignon Blanc, Riesling en Gewürztraminer.

Maryland (VS)

Staat in de VS waar de klassieke Europese rassen de laatste jaren goede resultaten beginnen te geven.

Marzemino

Blauwe druivensoort van goede kwaliteit, mits een goede wijngaard en een beperkte oogst. Marzemino levert een tamelijk volle, violetkleurige wijn met een intens kruidige geur.

Masseria (It.)

Zie tenuta.

Mataro (Sp.)

Zie Mourvèdre.

Matino (It.)

DOC in Apulië voor rode en roséwijnen van de Negro Amaro, Malvasia Nera en Sangiovese.

Matras, Château (Fr.)

Grand cru classé Saint-Emilion.

Mattonato (It.)

Baksteenkleurig, de kleur van een heel oude wijn op de grens van maderisatie.

Matua Valley (Nieuw-Zeeland)

Wijngebied op North Island, vooral bekend door zijn rode wijnen van Cabernet Sauvignon en Merlot, ook goede witte van Sauvignon Blanc en Chardonnay.

Maturation (Fr.)

Frans voor 'rijping'.

Maucaillou, Château (Fr.)

Cru bourgeois Médoc, Moulis.

Maury (Fr.)

AOC in de Rivesaltes-zone. Het stadje Maury, gelegen op de hoogten van Corbières, geeft zijn naam aan deze zoete natuurlijke wijn uit Roussillon. De Maury is een wijn met een donkerfluwelen kleur, zacht en tevens sterk, zoet en tevens krachtig. De gebruikte

druivensoorten zijn de Grenache, Muscat, Macabeo en Tourbat. Er bestaan zowel rode als rosé en witte wijnen. Minimum twee jaar vatveroudering.

Mauvezin, Château (Fr.)

Grand cru classé Saint-Emilion.

Mauzac blanc

Witte druivensoort van redelijke kwaliteit. Is vooral in het zuiden en westen van Frankrijk aangeplant. Zeer geschikt voor mousserende witte wijn (Blanquette en Crémant de Limoux). Ook wordt hij samen met andere witte druiven gebruikt voor de productie van witte Gaillac. De wijn van de Mauzac is zeer fris, waarbij het hoge zuurgehalte opvallend is, licht van structuur en bescheiden kruidig-fruitig (appels) in geur en smaak. Wordt ook wel Blanquette genoemd.

Mavrodaphne (Gr.)

Rode wijn uit de noordelijke Peloponnesos. Zoet, krachtig en vol van smaak.

Mavrodaphne (-i)

Blaauwe druivensoort van goede kwaliteit, afkomstig uit Griekenland en voornamelijk gebruikt voor de productie van aromatische, zoete, volle dessertwijnen met dezelfde naam. De jonge wijnen zijn vaak vrij hard, ze worden met ouderen zachter en meer genuanceerd.

Mavrodaphni

Gereputeerde dessertwijn afkomstig uit Griekenland (regio Patras) gemaakt van de Mavrodaphnedruif.

Mavron

Blaauwe druivensoort uit Cyprus van redelijke kwaliteit. De wijnen van deze druif zijn meestal krachtig, fors en boers. Men maakt er de plaatselijke, zoete, portachtige dessertwijn Commandaria van.

Mavrud

Blaauwe druivensoort van hoge kwaliteit. Komt voor in het midden van Bulgarije (Asenovgrad). De wijnen van deze druif kunnen tot de mooiste van Bulgarije behoren. Ze kunnen een enorme vinositeit hebben. Ze zijn bovendien vaak prachtig genuanceerd en bezitten verfijnde nuances van aardbeienfruit, pijnboomachtige kruiden en vanille. Meestal zijn ze krachtig en stevig van karakter en zijn ze in hun jeugd nog enigszins stroef. Behoort met de Melnik tot de beste inheemse Bulgaarse druivensoorten.

Mazis-Chambertin (Fr.)

AOC Grand Cru voor rode wijn van de Pinot Noir op de gemeente Gevrey-Chambertin (Bourgogne-Côte de Nuits).

Mazoyères-Chambertin (Fr.)

AOC Grand Cru voor rode wijn van de Pinot Noir op de gemeente Gevrey-Chambertin (Bourgogne-Côte de Nuits).

Mazuela (Sp.)

Synoniem voor Mazuelo.

Mazuelo (Sp.)

Zie Carignan.

McLaren Vale (Austr.)

Wijngebied in South Australia, Fleurieu Zone. Vooral bekend om zijn Shiraz met zwarte kersen en pruimen en zijn enigszins wilde, kruidige maar fruitige Grenache.

Medium

Een gezoete amontillado sherry.

Médoc (Fr.)

Het beroemdste wijnbouwgebied van Bordeaux. Onder te verdelen in de Bas-Médoc, ook wel kortweg Médoc genoemd, en de Haut-Médoc. In de Haut-Médoc zijn de omstandigheden (bodems) in de wijngaarden gunstiger voor de druif vanwege een betere drainage dan in de (Bas) Médoc. Onder de AOC Médoc en Haut-Médoc vallen alleen maar rode wijnen. Over het algemeen zijn de wijnen uit de Haut-Médoc beter van kwaliteit. Zie verder Haut-Médoc. De wijnen uit de (Bas) Médoc kenmerken zich door hun vaak stuggere karakter, vooral als ze nog jong zijn. Men maakt de wijnen steeds vaker modern van stijl waardoor ze eerder op dronk komen en zachter en toegankelijker van karakter worden. De druivensoorten in de gehele Médoc zijn: Cabernet Sauvignon, Cabernet Franc, Merlot, Malbec, Carmenère en Petit-Verdot. In de Bas-Médoc bevinden zich geen grand cru classé-bezittingen. Cru bourgeois is de hoogst mogelijke classificatie voor de wijnen. Dit in tegenstelling tot wijnen uit de Haut-Médoc. De beste Bas-Médocs zijn afkomstig uit het zuidelijke deel dat het dichtst bij de wijngaarden van de Haut-Médoc ligt.

Médoc noir (Hong.)

Merlot.

Meeldauw

Verschillende parasitaire schimmels die de groene delen van de wijnstokken aantasten in warme, vochtige weersomstandigheden. Populaire benaming van Oïdium. Niet te verwarren met valse meeldauw of Peronospora. (Fr. Oïdium, Eng. powdery mildew, D. Echter Mehltau.)

Mehltau (D.)

Meeldauw, gebruikt in de namen van de schimmelziekten Echter Mehltau en Falscher Mehltau, resp. Oïdium en Peronospora.

Meio seco (Port.)

Aanduiding voor een halfdroge wijn.

Méjanelle (Coteaux de la) (Fr.)

Deze appellatie is een AOC geworden en draagt nu de naam Coteaux-du-Languedoc gevolgd door La Méjanelle. Deze rode of rosé-wijnen moeten afkomstig zijn van de gemeenten Castelnau-le-Lez, Mauguio, Montpellier en Saint-Annes.

Melange(ren)

Bij wijn een aanduiding voor een mengeling van meerdere wijnen. Melangeren wordt ook wel versnijden genoemd. (Fr. cuvée, D. Verschnitt, Eng. blend.)

Melissa (It.)

DOC in Calabrië voor witte wijn van Greco Bianco en Trebbiano, en rode wijn van Malvasia, Gaglioppo en Greco Nero.

Melkzuur

Samen met wijnsteenzuur, appelzuur en citroenzuur het belangrijkste zuur in wijn. Wordt tijdens of na de alcoholische gisting gevormd uit appelzuur door melkzuurbacteriën (Lactobacilli). Dit proces wordt malolactische gisting genoemd. Melkzuur geeft de karakteristieke geur aan karnemelk en yoghurt. Vaak is in jonge, rode wijnen die gemaakt zijn met de macération carbonique de geur van melkzuur te herkennen.

Melkzuurbacterie

Bacterie (*Lactobacillus*) die appelzuur omzet in melkzuur tijdens de gisting of rijping van de wijn. Deze bacterie veroorzaakt de malolactische gisting (ook wel appelzuur- of melkzuurgisting genoemd).

Melkzuurgisting

Malolactische gisting.

Melnik (Bulg.)

1. Stadje en wijnbouwgebied in het uiterste zuidwesten van Bulgarije, tegen de Griekse grens. De zanderige bodems en het hete klimaat bepalen het karakter van de rode wijnen: warm, vurig en kruidig. De wijnen van de gelijknamige druif Melnik zijn er het meest bekend, vooral de Harsovo Controliran-wijnen, afkomstig uit een klein microgebied binnen Melnik. De wijnen moeten enige jaren op vat en fles rijpen om op dronk te komen. Voorts maakt men met groot succes wijnen van de Cabernet Sauvignon. Ook mengt men deze wijnen met die van de Melnik. Ook hierin is het karakter van de streek duidelijk vertegenwoordigd: vol, warm en krachtig. 2. Blauwe druivensoort van hoge kwaliteit uit het zuiden van Bulgarije (tegen de Griekse grens). Draagt de naam van het gebied Melnik. Officieel is de naam Shiroka Melnishka Losa. De wijnen van deze zeer dikschillige druif zijn gestoofd, krachtig, warm en intens kruidig. Ze kunnen bijzonder lang rijpen en krijgen dan een beetje een Châteauneuf-du-Pape-achtig karakter. Levert stevige, klassieke en tanninerijke wijnen. Een druif met een uniek en genuanceerd karakter, een van de beste inheemse Bulgaarse druiven.

Melon (de Bourgogne)

Witte druivensoort van redelijke kwaliteit die ook bekend staat als Muscadet. De wijn die men er (in de Loire) van maakt, heet eveneens Muscadet. De druif is afkomstig uit Bourgogne. De druif draagt rijk en wordt vroeg rijp, hetgeen een voordeel is in het koele Franse wijnbouwgebied Loire. De wijnen van de Melon de Bourgogne hebben een vrij ingetogen, stenige maar zeer frisse geur en een strakdroge, pittige en licht tintelende, zeer zuivere smaak. De Melon wordt vaak gevinifiëerd "sur lie" wat een mooie gele kleur geeft, een intens aroma en souplesse. De Muscadets uit het Sèvre et Mainegebied, vooral die sur lie zijn gemaakt, zijn het mooiste. Jong smaken ze het beste. Buiten de Loire komt de druif haast niet voor.

Mencia

Blauwe Spaanse druivensoort die lichtgekleurde, alcoholrijke goede wijnen voortbrengt met aroma's van klein zwart en rood fruit en groene kruiden.

Mendocino County (VS)

Wijnbouwgebied in Californië, het noordelijkste gebied aan de Pacifische kust, met relatief koele microklimaten. Net ten noorden van Sonoma County, op 150 kilometer van San Francisco, is Mendocino een ruige, heuvelachtige en dik beboste streek. De meeste van de 6000 hectare wijngaarden liggen op zonovergoten heuveltoppen langs de aftakkingen van de Russian en Navarro rivieren. Er zijn 37 wijnhuizen in Mendocino County, verdeeld over de volgende 8 AVA's: Mendocino, Anderson Valley, Cole Ranch, McDowell Valley, Redwood Valley, Potter Valley, Mendocino Ridge en Yorkville Ridge.

Mendoza (Arg.)

Wijnbouwgebied in het midden van Argentinië tegen het Andesgebergte. Hier maakt men de beste wijnen van het land. De Cabernet Sauvignon, Malbec, Chardonnay en Torrontes leveren doorgaans interessante wijnen die van correct tot indrukwekkend van kwaliteit kunnen zijn. Ze zijn in de regel vrij krachtig, aards en iets rustiek van karakter. De eenvoudige wijnen zijn vaak vrij grof, maar goed drinkbaar. Chileense wijnen zijn doorgaans meer verfijnd en eleganter.

Menetou-Salon (Fr.)

AOC voor droge witte Loirewijnen van de Sauvignon Blanc en rood en rosé van Pinot Noir, uit de buurt van en lijkend op Sancerre, die vaak duurder is. Is vaak iets minder karaktervol en lichter van structuur dan een Sancerre.

Meniscus

Zo noemt men soms de rand van de wijn in het glas.

Mentrida (Sp.)

DO in Castilla La Mancha, vooral in de provincie Toledo, voor vooral robuuste rode wijnen en een beetje rosé. De Garnacha beheerst met 92% de aanplant, verder ook nog Tinto de Madrid en Cencibel.

Meranese di Collina (It.)

DOC uit Trentino-Alto Adige voor lichte rode wijnen van uitsluitend Schiava.

Mercaptaanachtig

Zegt men van een wijn die een geur van rotte eieren heeft, deze negatieve geur wordt veroorzaakt door de vorming van mercaptaan tijdens de vinificatie door teveel zwavel te gebruiken en een tekort aan zuurstof.

Mercurey (Fr.)

Gemeentelijke AOC in de Côte Chalonnaise voor vooral rode wijn van Pinot Noir en witte wijn van Chardonnay op de gemeenten Mercurey en Saint-Martin-sous-Montaigu. De appellatie omvat ook climats geklasseerd als premier cru.

Méritage (VS)

In de VS gebruikte term voor een cuvée van meerdere, hoofdzakelijk bordeauxdruiven.

Merlot

Blaauwe druivensoort van hoge kwaliteit, zeer veel voorkomend in het Bordeauxgebied en de Bergerac, maar tegenwoordig overal in de wereld aangeplant. Een jonge wijn gemaakt van de Merlot is donker gekleurd en intens fruitig waarbij indrukken van bessen, bramen, zoethout en laurier, samen met aardsheid een zekere complexe kruidigheid aan de geur geven. De smaak is krachtig, rijk, dik en vol met een relatief laag zuurgehalte met weer die typische kruidigheid. Een belegen Merlotwijn mist het primair-fruitige en heeft naast een zweele weelde aan rozijnen en gekonfijt fruit veel aardse tonen met overheersend laurier en zoethout in geur en smaak. De milde en rijke zachtheid die de druif aan een wijn geeft, levert een soepele en vlezige smaak. Dit karakter zorgt voor 'vulling' in een wijn van de Cabernet Sauvignon. De elegantere, meer verfijnde maar strakkere en stuggere eigenschappen van de Cabernet Sauvignon worden hierdoor ingepakt en vervolledigd. Wat de ene druif mist, wordt door de andere aangevuld. Bulgarije maakt op dit moment de meest betaalbare en zachtste wijnen van de Merlot, maar ook hier is de reputatie van de Cabernet Sauvignon beter. In Zuid-Amerika en Californië maakt men af en toe ook heel behoorlijke Merlots. De Merlot is een van de zeer goede druiven die een betere waardering in de wijnwereld verdienen. Heet in Hongarije Médoc Noir.

Merlot blanc

Witte druivensoort van matige kwaliteit, geen familie van de gewone (blauwe) Merlot. Geeft licht alcoholische dunne wijn.

Merlot noir (Fr.)

Merlot.

Merseguera

Witte Spaanse druivensoort, geeft alcoholrijke wijnen met aroma's van bloemen, citrusfruit en groene appel.

Mesa, vinho de (Port.)

Tafelwijn.

Mesa, vino de (Sp.)

Tafelwijn.

Mesland (Fr.)

Deze wijnstreek gelegen in Loir-et-Cher is het uiterste punt van de Touraine. Ze produceert veel witte, rode en roséwijnen met de naam Touraine Mesland. De witte wijnen zijn licht en fijn, uitstekend als primeur. De roséwijnen van de Cabernet Franc, Cabernet Sauvignon, Cot en Gamay hebben een terchte grote reputatie. Deze wijnen zijn helder, licht en fruitig. De beste zijn droog.

Meslier-Saint-François

Witte Franse druivensoort. Geeft frisse neutrale wijn waar mooie eau-de-vie van wordt gemaakt.

Messo in bottiglia (It.)

Gebotteld. Zie botteling.

Mestig

Vooral oude en goede rode wijnen uit de Rhône, goede, belegen Bourgognes, maar ook vele wijnen uit Italië en Spanje kunnen associaties oproepen met mest. 'Good Burgundy smells of shit.'

Métayage (Fr.)

Ouderwetse vorm van pacht die nog veel in Frankrijk voorkomt, waarbij de bewerker (pachter) van de wijngaard alleen zijn arbeid inbrengt en de eigenaar de benodigde materialen zoals meststoffen, planten, enz. De pacht wordt in natura voldaan: de eigenaar krijgt een derde van de oogst, de pachter twee derde.

Methanol

Een giftig alcohol dat in zeer kleine (onschadelijke) hoeveelheden tijdens de alcoholische gisting van wijn en bier ontstaat. Bij geringe consumptie van methanol treedt schade aan de oogzenuw op, grotere hoeveelheden zijn dodelijk. De minder schadelijke consumptiealcohol heet ethanol.

Méthode champenoise (Fr.)

Mag alleen maar op mousserende wijnen uit de Champagne worden vermeld. Elders in Frankrijk méthode traditionnelle genoemd. Methode om mousserende wijn te maken. Wordt beschouwd als een betere methode dan cuve close en die om vin gazéifié te maken. Bij de méthode champenoise vindt in iedere fles afzonderlijk een tweede gisting van een basiswijn plaats. Deze tweede gisting ontstaat door aan de jonge wijn in de fles een kleine hoeveelheid suikers en gist vermengd met wijn toe te voegen (liqueur de tirage). De fles wordt hermetisch afgesloten en de gisting laat men (traag) verlopen onder lage temperaturen. Tijdens de gisting wordt o.a. koolzuurgas gevormd dat de fles niet uit kan en oplost in de wijn. Na de gisting zakken de inactief geworden gistcellen naar het laagste punt in de fles. Door de flessen in speciale rekken (pupitres) te plaatsen, de flessen regelmatig met een kort en krachtig rukje een beetje om de lengteas te draaien en steeds meer met de kurk naar beneden te laten wijzen, zakt het gistbezinksel steeds verder naar de kurk in de hals van de fles (dit proces heet remuage). Het korte draaitje van de fles maakt het bezinksel los van de

flessenwand waarna dit bezinksel door het steeds verticaler zetten uiteindelijk op de kurk komt te liggen. Als alle bezinksel op de kurk is aangeland, wordt de hals van de fles bevroren in een pekelbad waardoor er een prop ijs met dit bezinksel erin aan de kurk ontstaat. Door de fles snel te openen, de ijsprop er uit te laten schieten (dégorgement) en daarna de fles weer pijlsnel bij te vullen met stille wijn en vervolgens af te sluiten met de definitieve kurk, heeft men het bezinksel verwijderd en een heldere mousserende wijn verkregen. Het bijvullen van de fles na het verwijderen van de ijsprop gebeurt met een droge stille wijn bij de wijnen met de aanduiding brut zéro, ultra brut, brut non dosage, brut sauvage. Dit zijn in feite de droogste versies van Champagne. Bij de overige wijnen voegt men, afhankelijk van de gewenste uiteindelijke zoetheid, een suikerhoudende liqueur d'expédition toe (dosage), gemaakt van met rietsuiker aangezoete stille wijn. Deze liqueur d'expédition is zoeter naarmate de mousserende wijn zoeter moet worden. De droogste wijnen (met maximaal 15 gram restsuiker per liter) heten brut. De zoetere versies: extra sec (12-20 gram per liter), sec (17-35), demi sec (35-50) en doux (meer dan 50 gram restsuiker per liter). Het meest wordt de brut-versie verkocht en daarna de demi sec. Extra sec, sec en doux zijn zeldzamere versies. Hoe langer de wijn in de fles op het bezinksel rijpt, des te subtieler worden de geur en smaak. Ook de fijnheid en de persistentie van de belletjes (mousse) is beter naarmate een méthode champenoise langer op fles rijpt. Deze methode is de meest kostbare maar ook de beste om mousserende wijnen te maken. Alle wijnen met de benaming Champagne, méthode traditionnelle en crémant moeten volgens de méthode champenoise zijn gemaakt. Overal ter wereld wordt deze methode gebruikt om prestigieuze mousserende wijnen te maken. (D. (Flaschengärung) Sekt, Sp. cava, It. metodo champenois, metodo classico., Z.Afr. vonkelwyn)

Méthode Charmat (Fr.)

Ook bekend onder de naam cuve close. Een methode om mousserende wijn te maken in speciale stalen tanks die de druk van koolzuur binnen kunnen houden. Omdat het gas niet kan ontsnappen blijft het in de wijn verdeeld. Na afloop van de vinificatie wordt de wijn onder druk gebotteld in drukbestendige flessen. Deze wijnen zijn vaak van betere kwaliteit dan vin gazéifié. Ze hebben een fijnere mousse die langer aanhoudt. Ze bevatten hun 'eigen' koolzuurgas. Dit is een kostbaarder proces dan dat om vin gazéifié te maken. Bovendien gebruikt men meestal betere basiswijnen. Vereist zijn een zeer goede en dure technische uitrusting om deze methode te kunnen toepassen. De méthode champenoise levert echter de mooiste mousserende wijnen.

Méthode rurale (Fr.)

Manier om mousserende wijnen te maken. De wijn wordt gebotteld voordat de gisting voorbij is, waarbij de gisting zich verder ontwikkelt op fles met als gevolg het ontstaan van koolstofdioxide.

Méthode traditionnelle (Fr.)

Méthode champenoise. Methode om mousserende wijnen te maken. Heette vroeger gewoon méthode champenoise, maar deze term mag niet meer worden gebruikt bij wijnen die niet afkomstig zijn uit de Champagne. Zie Méthode Champenoise.

Méthusalem

Inhoudsmaat van een wijnfles: 6,0 liter. Heeft een inhoud die acht maal zo groot is als die van een standaardfles. De term méthusalem wordt meestal gebruikt voor flessen mousserende wijn, terwijl een fles stille wijn met dezelfde inhoud in Bordeaux impéreele wordt genoemd. In een grote fles rijpt een wijn langzamer en kan ook ouder worden dan dezelfde wijn onder dezelfde omstandigheden in een kleinere fles.

Methylantraniilaat

Chemische verbinding die sterk naar bosbessen geurt en smaakt. Komt voor in de vruchten van de Amerikaanse druivensoort Vitis Labrusco. De wijnen gemaakt van deze druiven

bezitten door deze stof eenzelfde kenmerkende geur en smaak die men met foxy aanduidt. Ook de wijnen van de meeste hybriden van de *Vitis Labrusca* ruiken en smaken foxy.

Metodo champenois (It.)

Méthode champenoise.

Metodo Classico (It.)

=Méthode traditionnelle.

Meunier (Fr.)

Zie Pinot Meunier.

Meursault (Fr.)

Gemeentelijke AOC in de Côte de Beaune voor vooral witte wijn van Chardonnay en een beetje rood van Pinot Noir op de gelijknamige gemeente. De appellatie omvat ook climats geklasseerd als premier cru.

Meyney, Château (Fr.)

Cru grand bourgeois exceptionnel Médoc, gemeente Saint-Estèphe.

Mézesféher

Witte druivensoort van redelijke kwaliteit. Is een uitsluitend Hongaarse druif die vooral zoete wijnen levert. De beste wijnen zijn dessertwijnen met veel zoet en enige nuancering.

Micro-bullage (Fr.)

Revolutionaire techniek ontwikkeld in Frankrijk (Madiran) waarbij men gecontroleerde (heel kleine) hoeveelheden zuurstof aan de wijn toevoegt. Hierdoor verzachten de tannines terwijl de wijn kleur en fruit behoudt. Ook genoemd 'micro-oxygénation'.

Micro-oxygénation (Fr.)

zie micro-bullage.

Midi (Fr.)

Languedoc-Roussillon, Zuid-Frankrijk. Het gebied in Zuid-Frankrijk langs de Middellandse Zee, vanaf het westen van de monding van de Rhône tot aan de Spaanse grens. Een wijnbouwgebied met een enorm productie- en kwaliteitspotentieel. De kwaliteit is er de laatste jaren enorm verbeterd. Niet alleen nieuwe vinificatiemethoden zoals de macération carbonique hebben daartoe bijgedragen, maar ook het rooien van slechte druivensoorten als de Aramon en vele hybriden en het vervangen daarvan door druivensoorten van betere kwaliteit als Grenache, Syrah, Cinsaut en zelfs Cabernet Sauvignon, Merlot en Chardonnay. Omvat de gebieden Hérault, Minervois, Languedoc, Roussillon, Corbières en tal van kleinere gebieden. Tegenwoordig betaalbare wijnen met een voortdurend toenemende kwaliteit. De Midi wordt door zijn revolutionaire, wijnbouwtechnische ontwikkelingen en het geweldige kwaliteitspotentieel ook wel het Californië van Frankrijk genoemd.

Mildiou (Fr.)

Een schimmelachtige ziekte in de wijngaard, die men in het nederlands 'valse meeldauw' noemt. Deze wordt gekenmerkt door de vorming van een laagje witte schimmels dat erg op dauw lijkt.

Millau (Fr.)

Zie Côtes de Millau.

Millerandage (Fr.)

Het verschijnsel van ongelijkmatigheid in grootte en rijping van de druiven in één en dezelfde druiventros. Veroorzaakt door een onregelmatige en slechte vruchtzetting. Vaak veroorzaakt door coulure. Er zitten dus zowel rijpe als onrijpe druiven aan de trossen, hetgeen de kwaliteit van de wijn nadelig beïnvloedt. Ook de opbrengst wordt erdoor sterk gereduceerd. Bepaalde druivensoorten hebben snel de neiging millerandage te vertonen, vooral bij ongunstig (nat, koud en somber) weer tijdens en vlak na de bloei.

Millésime (Fr.)

Frans voor 'jaargang'. Een wijn die op de fles een jaar vermeldt, is een gemillesimeerde wijn. Wordt bij Champagne gebruikt om een speciale hoge kwaliteit aan te geven die is gemaakt van druiven uit een bijzonder goed jaar. De gangbare en meest geproduceerde Champagnes zijn melanges uit verschillende jaren.

Mince (Fr.)

Fransse degustatieterm = dun: mankeert fruitigheid.

Mineraal

Aroma dat doet denken aan gesteenten of zouten. Strakdroge witte wijnen zoals Chablis en Sancerre of een Duitse of Elzasser Riesling kunnen vooral als ze jong zijn minerale aroma's hebben.

Minervois (Fr.)

AOC-wijnbouwgebied in de Midi waar vooral de rode wijnen het meest interessant zijn. Ze zijn doorgaans iets lichter, fruitiger en eleganter dan de andere wijnen uit de Midi, hoewel er een tendens is naar meer kracht, intensiteit en warm fruit in geur en smaak. Souplesse en fruit zijn kenmerkende Minervois-eigenschappen. Druivensoorten: Syrah, Mourvèdre, Grenache, Cinsault en Carignan voor rood en rosé, Bourboulenc, Macabeo, Grenache Blanc, Marsanne, Roussanne en Clairette voor wit.

Minervois La Lavinière (Fr.)

AOC in de Languedoc voor uitsluitend rode wijn van Syrah, Mourvèdre, Grenache, Cinsault en Carignan.

Minho (Port.)

Noordelijke grensrivier tussen Portugal en Spanje. Tevens de naam van een wijnbouwgebied. Men maakt er rode en witte Vinho Verde.

Mise du (Fr.)

Zie mise en bouteilles.

Mise en bouteilles (Fr.)

Op fles gebracht, gebotteld. Meestal vermeld op het etiket om de authenticiteit van een wijn aan te geven, zoals bij 'mise en bouteilles au château: op het château gebotteld. Waarschijnlijk heeft dus niemand anders dan de producent de wijn in handen gehad vanaf de gisting tot en met de botteling. 'Mise en bouteille au domaine' is hetzelfde. 'Mis en bouteilles par...' duidt meestal niet op een botteling door de producent, maar door een handelaar of bottelbedrijf. 'Mis en bouteilles dans nos caves' betekent gebotteld in onze kelders, dat zijn meestal de kelders van een handelaar en niet van een producent. 'Mis en bouteilles à la Propriété' betekent dat de wijn door de eigenaar is gebotteld, dit is vaak een handelaar die ook eigen wijngaarden bezit.

Mise-sur-lie methode (Fr.)

Met 'mise' bedoelt men het bottelen, 'lie' betekent droesem. Mise sur lie betekent dus dat de wijn op fles wordt getrokken op het moment dat hij zich nog op zijn gistdroesem bevindt. Dit wordt vooral toegepast op wijnen die gevoelig zijn voor oxidatie, zoals een Muscadet.

Misket

Lichtrode druivensoort waarvan men meestal witte wijnen maakt. De wijnen van deze druif zijn nooit groots, het Muscatachtige karakter is vaak kruidiger en harsiger dan dat van bijvoorbeeld de Muscat à petits grains. Men gebruikt deze druif veel om de neutralere druiven als Ugni Blanc, Aligoté en Welschriesling meer geur en karakter te geven.

Mission

Blauwe druivensoort van matige tot redelijke kwaliteit. Is de eerste Viniferadruif die in Amerika werd geplant. Werd door een Jezuiëten(missie)pater in 1697 in Californië geplant en verspreidde zich vandaaruit over het continent. Geeft een ietwat eenvoudige, ruwe maar lichte wijn.

Mission-Haut-Brion, Château la (Fr.)

Cru classé Graves, rood.

Mistella (It., Oost., Sp.)

Zie Mistelle.

Mistelle (Fr.)

Most van druiven, door toevoeging van alcohol niet meer in staat om te gisten. In Spanje bedoelt men hier meestal een zoete, deels vergiste wijn waarbij de gisting voortijdig is gestopt door toevoeging van alcohol. In alle gevallen zoet van smaak.

Mistral (Fr.)

Hevige wind die vooral in de vallei van de Rhône waait en zeer hoge snelheden kan aannemen. Deze wind kan ervoor zorgen dat de wijngaarden vrij van bepaalde ziekten blijven.

Mittelburgenland (Oost.)

Deelgebied van Burgenland waar men zoete witte wijnen maakt maar ook steeds meer rode wijnen van goede kwaliteit, van de druiven Blaufränkisch, Cabernet Sauvignon en Merlot.

Mittelhaardt (D.)

Het noordelijke en middelste deel van Rheinpfalz. Feitelijk is dit een weinig homogeen gebied: het noorden is van redelijke kwaliteit en het zuiden van de Mittelhaardt omvat de beste wijngaarden van de Rheinpfalz, mogelijk zelfs van geheel Duitsland. De wijngaarden rond Forst, Deidesheim en Wachenheim verdienen een indeling in een aparte categorie. Vroeger (vòòr 1971) was dat ook zo en behoorden ze tot de Mittelhaardt. De noordelijke, minder goede wijngaarden, tot de Unterhaardt.

Mittelmosel (D.)

Het middelste deel en tevens het beste deel van de Moezel. Bekende dorpen zijn Wehlen, Bernkastel en Piesport. Hier steelt in de beste wijngaarden Riesling de show.

Mittelrhein (D.)

Gebied langs de Rijn bij Koblenz en de Loreley met vele steile en moeilijk te bewerken wijngaarden, veelal beplant met Riesling. Meestal frisse en pittige, karaktervolle wijnen. Worden zelden uitgevoerd.

Modern

Aanduiding voor de stijl en ook de productiewijze van een wijn. Het tegenovergestelde van klassiek. De moderne wijnbereiding vereist een goede technische uitrusting. Vooral de processen in de kelder gedurende het wijnmaken worden nauwkeurig geregistreerd en indien nodig bijgestuurd. Door de processen tijdens de vinificatie te sturen kan men het

karakter van de geproduceerde wijn beïnvloeden. Bij rode wijnen streeft men meestal naar een grote hoeveelheid fruitige indrukken en een zachte en niet-wrange smaak. Bij witte wijnen streeft men ook naar het behoud van fruitigheid en frisheid. Deze frisheid verkrijgt men o.a. door het tegengaan van de malolactische gisting, het toepassen van bâtonnage en/of het behouden van een kleine hoeveelheid gistingskoolzuurgas in de wijn, of het toevoegen daarvan. Kernpunten in de wijnbereiding zijn de temperatuur waarop de gisting plaatsvindt en de hoeveelheid zuurstof die de wijn kan opnemen tijdens de vinificatie en rijping. Een wijn die weinig zuurstof heeft opgenomen tijdens zijn bereiding, is reductief geproduceerd. Een wijn die veel zuurstof heeft opgenomen is oxidatief geproduceerd. Een moderne (witte) wijn is reductief geproduceerd. Voor een moderne rode wijn geldt dat in iets mindere mate, omdat rode wijn minder negatieve gevolgen ondervindt van, zelfs baat heeft bij een geringe oxidatie. Voor zowel moderne rode als witte wijn geldt dat de gistingstemperatuur relatief laag is (behoud van fruitigheid, tegengaan van oxidatie). Verder zijn er de laatste jaren allerlei nieuwe procédés ontwikkeld die worden gehanteerd in de wijnbereiding zoals macération pelliculaire, cryo-extractie, enz. Zie aldaar.

Moelleux (Fr.)

Aanduiding voor een zachte, zoete wijn, waarbij de term moelleux vooral het zachte en volle karakter van de wijn aanduidt. Wat betreft zoetheid zit dit type wijn meestal tussen demi-sec en liquoreux in.

Moer

Verzamelnaam voor het restant van pitten, schillen en soms ook stelen dat overblijft na de gisting en het persen. (Fr. marc.)

Moezel (D.)

Officieel in het Duits Mosel-Saar-Ruwer geheten vanwege de ligging van de wijngaarden rondom en langs de rivier de Moezel met haar zijriviertjes Saar en Ruwer. Ongeveer tussen Trier en Koblenz in. De Moezel is in feite ook een zijrivier die bij Koblenz in de Rijn uitmondt. Karakteristiek voor de wijnen uit dit gebied zijn de stalige frisheid, de zeer uitbundige geur en het rafijne, subtiele spel van de zuren met het restzoet. Alleen de Riesling (ruim 55% van de wijngaardoppervlakte is ermee beplant) geeft in de Moezel zulke wijnen. Ze zijn volkomen uniek. Alles draait om frisheid en elegantie. Een Auslese uit de Moezel smaakt meestal minder zoet dan een Auslese uit bijvoorbeeld Rheinhessen. De beste Moezels kunnen enorm oud worden zonder daarbij hun schoonheid te verliezen. Er worden enorme hoeveelheden Moezelwijnen geëxporteerd, meestal zijn dit wijnen van matige tot redelijke kwaliteit. Namen als Bereich Bernkastel, Zeller Schwarzer Katz en Zeller Graftschaft zijn overbekend en meestal alleen maar fris, zoetig en dunnig. Ze zijn niet gemaakt van de Riesling maar hoofdzakelijk van de Müller-Thurgau.

Molette

Witte druivensoort uit de Savoie (Frankrijk). Geeft weinig alcoholische wijn met aroma's van limoen en pompelmoes met meestal een grassige toets. Vooral gebruikt voor de Seyssel mousseux.

Molinara

Blauwe Italiaanse druivensoort vooral aangeplant in Lombardije en Venetië. Geeft grote en constante productie, lichtgekleurde, lichtbruisende delicate wijnen met aroma's van bloemen en rode bessen.

Molise (It.)

Wijnregio tegen de Adriatische Zee in Midden-Italië met als belangrijkste steden Campobasso, Isernia en Termoli. De rivieren Trigno en Biferno doorkruisen het gebied. Hier domineren de Sangiovese en de Trebbiano d'Abruzzo.

Molle (It.)

=Plat. Zonder ruggengraat en karakter.

Monastrell

Blaauwe druivensoort van redelijke kwaliteit die alleen in Spanje voorkomt. Geeft betrouwbare oogsten en schijnt resistent te zijn tegen de bij de Vitis Vinifera-druiven zo gevreesde Phylloxera. De wijnen van de Monastrell zijn iets krachtiger, droger en steviger dan die van de Grenache. Zowel als monocépage als in assemblage met Tempranillo en Grenache (Garnacha) toegepast. Syn. Juan Ibañez.

Monbazillac (Fr.)

AOC voor zoete witte wijnen uit de Bergeracstreek. Meestal te zoet, af en toe edel en verfijnd. Wordt zoveel mogelijk als een Sauternes van door pourriture noble aangetaste druiven gemaakt.

Monbrison, Château (Fr.)

Cru bourgeois Médoc, Margaux.

Monção (Port.)

Noordelijk deelgebied van de Minho waar de Vinho Verde vandaan komt. Subtiële wijnen van de Alvarinho.

Mondeuse Blanche

Witte druivensoort uit de Haute-Savoie (Frankrijk). Geeft kwaliteitswijn die lang kan bewaren met aroma's van citrusfruit, gedroogd fruit en gemaaid gras.

Mondeuse Noire

Blaauwe druivensoort van goede kwaliteit. Is hoofdzakelijk in de Franse Savoie en het Italiaanse Friuli aangeplant. Geeft sterk gekleurde tanninerijke wijnen met veel extract en een hoog zuurgehalte. In Italië noemt men de druif Refosco. Ook in het voormalige Joegoslavië, Argentinië en Australië heeft men de Mondeuse Noire aangeplant.

Monica

Blaauwe druivensoort uit Sardinië, ook een beetje aangeplant in Frankrijk. Geeft gewone droge en zoete wijnen.

Monica di Cagliari (It.)

DOC voor zoete rode wijnen op Sardinië gemaakt van de Monica-druif, soms likeurachtig en heel soms licht mousserend.

Monica di Sardegna (It.)

DOC in Sardinië voor droge rode wijn van de Monica-druif.

Monocépagewijn

Wijn gemaakt van één druivensoort. (Eng. Varietal)

Monopole (Fr.)

In exclusief eigendom. Meestal gebruikt om aan te geven dat alle wijnen met de naam van een bepaalde wijngaard door de betreffende eigenaar zelf op de markt worden gebracht. (D. Alleinbesitz.)

Montagne Saint-Emilion (Fr.)

AOC voor rode wijnen afkomstig uit het ten noordoosten van Saint-Emilion gelegen dorp met dezelfde naam. De wijnen hebben veel van Saint-Emilions, ze missen echter de kwaliteit van de hoger geclassificeerde Saint-Emilions.

Montagny (Fr.)

Gemeentelijke AOC in de Côte Chalonnaise voor uitsluitend witte wijn van Chardonnay op de gemeenten Montagny, Buxy, Saint-Vallerin en Jully-lès-Buxy. De appellatie omvat ook climats geklasseerd als premier cru.

Montecarlo (It.)

DOC in Toscane voor witte Trebbianowijn en rode wijn van Sangiovese met wat Canaiolo Nero.

Montecomprati Colonna (It.)

DOC in Lazio ten oosten van Frascati. De betere wijnen van dit gebied komen als Frascati op de markt. Het zijn witte wijnen van Malvasia en Trebbiano.

Montefalco (It.)

DOC in Umbrië voor rode Sagrantinowijn.

Montefalco Sagrantino (It.)

DOCG in Umbrië voor rode wijn van de Sagrantino. Uitsluitend de wijngaarden op de redelijk steile hellingen komen in aanmerking voor deze DOCG. Ook passito.

Montello e Colli Asolani (It.)

DOC in Veneto voor rode wijn van Merlot en Cabernet en witte wijn van Prosecco. De naam van de druif mag aan de DOC toegevoegd worden.

Montepulciano

Blauwe druivensoort van hoge kwaliteit, afkomstig uit Toscane. Na Sangiovese is Montepulciano d'Abruzzo één van de meest verspreide oorspronkelijke druivensoorten in Italië. Niet te verwarren met Vino Nobile di Montepulciano die gemaakt wordt van een Sangiovesekloon. Geeft donkerzwarte volle krachtige wijnen met aardse aroma's, paddestoelen, pruimen. Na rijping maken de fruitige tonen plaats voor chocolade en amandelenaroma's.

Montepulciano d'Abruzzo (It.)

DOC voor krachtige, soepel en zeer fruitige, soms bijna zwarte wijn uit Abruzzo, gemaakt van de Montepulciano. Zeer eigenzinnig, aards karakter (pruimen, paddestoelen). Vaak bijzonder aantrekkelijke, substantiële wijnen. De beste kunnen verbluffend mooi zijn, met een meestal zeer goede prijs/kwaliteit-verhouding. Tamelijk onbekend, behoort tot de betere wijnen van Italië.

Monterey County (V.S.)

Wijnbouwgebied in Californië. Zoals in de meeste provincies waren het de franciscaner broeders die tweehonderd jaar geleden de eerste druiven aanplantten in het gebied, en wel bij de Missie van Soledad. Pas in het begin van de jaren '60 werd het potentieel van Monterey County als kwaliteitswijngebied echt volledig duidelijk. De universiteit in Davis publiceerde toen namelijk een rapport dat wijnbouwgebieden indeelde naar klimaat. Monterey County werd daarin aangeduid als een koele kustregio met gematigde valleien, ideaal voor het verbouwen van wijndruiven. Hierdoor werd het gebied bekend als één van de betere wijnbouwgebieden in de wereld. Onder de eerste bedrijven die hier druiven aanplantten, waren Wente, Mirassou, Paul Masson, J. Lohr en Chalone. Sinds die tijd is het oppervlak wijngaarden gegroeid tot 17.000 hectare, waarvan 40% is beplant met Chardonnaydruiven. Er zijn zo'n vijftig wijnhuizen in de streek, verdeeld over de volgende zeven wijnbouwgebieden in de provincie: Arroyo Seco, Carmel Valley, Hames Valley, Monterey, San Lucas, Santa Lucia Highlands en Chalone.

Monterey Riesling (V.S.)

Zie Silvaner.

Montescudaio (It.)

DOC in Toscane voor rode witte en roséwijn van de traditionele druivensoorten.

Monthélie (Fr.)

Gemeentelijke AOC in de Côte de Beaune voor bijna uitsluitend rode wijn van Pinot Noir en een beetje wit van Chardonnay op de gemeente Monthélie. De appellatie omvat ook climats geklasseerd als premier cru.

Montilla-Moriles (Sp.)

Ten noorden van het sherrygebied gelegen DO-wijngebied waar men zeer sterk op sherry gelijkende wijnen maakt. De wijnen uit Montilla-Moriles staan in minder hoog aanzien dan sherry. Vroeger was dit echter net andersom. Men mag ze niet onder de naam sherry op de markt brengen. Het is wel toegestaan om de wijnen van de Pedro Ximénez-druif uit Montilla-Moriles naar het sherrygebied te vervoeren om daar te worden gebruikt om cream sherry's en oloroso's aan te zoeten. De samenstelling van de bodem in Montilla-Moriles lijkt sterk op die van het sherrygebied. De meest aangeplante druivensoort is de Pedro Ximénez. De Palomino is niet aangeplant. Doorgaans is de most waarvan men Montilla maakt, erg hoog in suikergehalte waardoor men geen alcohol tijdens de rijping hoeft toe te voegen om de wijn te conserveren, zoals in het sherrygebied gebruikelijk is. Net zoals in het sherrygebied hanteert men ook in Montilla het solera-systeem. De benamingen van de verschillende wijnstijlen van Montilla-Moriles komen overeen met die van sherry. Men kent dus ook fino, amontillado, oloroso, enz.

Montlouis (Fr.)

AOC voor zoete, rijke en frisse wijn van Chenin Blanc uit het Loiregebied. Zowel mousserend als niet mousserend. Soms droog van karakter. Tegenover de wijngaard van Vouvray gelegen en vaak overeenkomstig van stijl. Kan zeer oud worden.

Montlouis Mousseux (Fr.)

AOC in Touraine: komt overeen met Anjou Mousseux.

Montlouis Pétillant (Fr.)

AOC in Touraine: komt overeen met Anjou Pétillant.

Montpeyroux (Fr.)

Een aparte AOC in de Coteaux du Languedoc, van de beste cru's uit de Languedoc. De beste producenten maken zeer krachtige, complexe en rijke rode wijnen, barstensvol fruit, kruidig en warm. Recent zeer sterk opkomend gebiedje.

Montrachet (Fr.)

AOC Grand Cru in de Côte de Beaune voor uitsluitend witte wijn van de Chardonnay op de gemeenten Puligny-Montrachet en Chassagne-Montrachet.

Montravel (Fr.)

AOC in het westen van het Bergeracgebied voor droge witte wijn van vooral Sémillon, eventueel aangevuld met Sauvignon.

Montrose, Château (Fr.)

Deuxième grand cru classé Médoc, gemeente Saint-Estèphe.

Montu

Witte Italiaanse druivensoort die volle goudgele, licht tannische, redelijk alcoholrijke wijnen geeft die goed verouderen.

Montuni del Reno (It.)

DOC in Emilia-Romagna (rondom Bologna) voor licht schuimende witte frizzante wijnen van de zeer lokale Montu-druif.

Mór (Hong.)

Stad in Hongarije met beroemde wijngaarden waar men o.a. de lokale Ezerjő, Chardonnay, Riesling en Sauvignon Blanc heeft aangeplant. Wijnen van wisselende kwaliteit.

Morbido (It.)

=Rond. Evenwichtige wijn met een zekere rondheid door royaal alcohol en glycerine.

Morellino (It.)

Zie Sangiovese.

Morellino di Scansano (It.)

DOC in Toscane voor rode wijnen op basis van de Sangiovese.

Moreto

Blauwe Portugese druivensoort die aangename kwaliteitswijnen voortbrengt.

Morey-Saint-Denis (Fr.)

Gemeentelijke AOC in de Côte de Nuits, op de gelijknamige gemeente voor bijna uitsluitend rode wijn van de Pinot Noir en een beetje witte wijn van Chardonnay. De appellatie omvat ook climats geklasseerd als premier cru.

Morgon (Fr.)

Gemeentelijke AOC, één van de 10 cru's uit de Beaujolais. Uitsluitend rode wijn van Gamay.

Morillon Blanc

Synoniem voor Chardonnay.

Morio-muskat

Witte druivensoort van redelijke kwaliteit, is een Duitse kruising van de Silvaner en de Pinot blanc. Levert vaak enorme opbrengsten en geeft goudgele wijn met een zeer indringend en overdadig aroma dat aan Muscat doet denken. Wordt vooral in Rhenipfalz gebruikt om de neutrale en weinig opwindende wijnen van de Silvaner en de Müller-Thurgau meer geur en reliëf te geven. Alleen zeer goed gerijpte druiven kunnen zelfstandig tot wijn worden verwerkt, anders krijgt de wijn iets stinkerig-zurigs en katachtigs.

Moristel

= Juan Ibañez.

Mornington Peninsula (Austr.)

Trendy wijngedebied in Victoria, Port Phillip Zone, in de buurt van Melbourne. De meeste domeinen zijn in bezit van welgestelde hobbyisten. Vooral de Chardonnay, Riesling, Pinot Noir en Cabernet zijn goed.

Morrastel (Fr.)

Zie Graciano.

Moscatel branco (Port.)

Zie Muscat à petits grains.

Moscatel de grano menudo (Sp.)

Zie Muscat à petits grains.

Moscatel de sétubal (Port.)

Zie Muscat d'Alexandrie.

Moscatel gordo blanco (Sp.)

Zie Muscat d'Alexandrie.

Moscato bianco (It.)

Zie Muscat à petits grains.

Moscato d'Asti (It.)

Zoete, frisse, zeer aromatische dessertwijn met een laag alcoholgehalte en voorzien van een beetje koolzuurgas. Door de gisting van de wijn voortijdig te stoppen door sterk te koelen en te filteren, blijven er onvergiste suikers in de wijn achter en heeft hij een laag alcoholgehalte (ca. 5%). Zie ook Muscat à petits grains.

Moscato di Cagliari (It.)

DOC in Sardinië voor zeer zoete witte wijnen van de Moscato. De dolce naturale is tijdens de gisting met alcohol versterkt en heeft 16% alc.vol. De liquoroso dolce naturale heeft min. 17,5% alc.vol. en kan ook riserva zijn.

Moscato di Noto (It.)

DOC in Sicilië voor witte wijnen van de Moscato Bianco, zowel een naturale, spumante als liquoroso-versie.

Moscato di Pantelleria (It.)

DOC in Sicilië. Pantelleria is een eiland dat zich tussen de Tunesische kust en Sicilië bevindt. De wijnen worden er gemaakt van de Zibibbo, een variëteit van de muskaatdruif. Er zijn twee wijntypes: de Naturale die zoet is en eventueel ook schuimend, dus spumante, en de passito (de beste) waarvoor men de druiven voor de gisting laat drogen.

Moscato di Sardegna (It.)

DOC in Sardinië voor witte muskaatwijn van de Moscato, meestal licht schuimend of spumante.

Moscato di Siracusa (It.)

DOC in Sicilië voor witte wijn van de Moscato Bianco. Wellicht de kleinste DOC-wijngaard van Italië: slechts 0,5 hectare.

Moscato di Sorso-Sennori (It.)

DOC in Sardinië voor zoete muskaatwijn van goede kwaliteit.

Moscato di Trani (It.)

DOC voor witte zoete muskaatwijn van de Moscato Bianco in twee versies: de Dolce Naturale met 15% alc.vol. en de Liquoroso met 18% alc.vol. Wordt beschouwd als een van de beste muskaatwijnen van Zuid-Italië.

Mosel-Saar-Ruwer (D.)

Officiële benaming voor de gehele wijnstreek die wij Moezel noemen. Deze naam mag alleen op flessen uit het gebied worden gevoerd die minimaal van Q.B.A.-kwaliteit zijn. Wijnen met alleen de naam Mosel op het etiket zijn de eenvoudige Tafelweine. Zie verder Moezel.

Most

Onvergist sap van vruchten. Bevat suikers en andere voedingsstoffen en is daarom voor vele micro-organismen als gisten en bacteriën een uitstekende voedingsbodem. Zonder bewerkingen (o.a. pasteurisatie, ultrafiltratie) is most niet lang houdbaar en begint de gisting of verzuring. Vergisting van druivenmost levert wijn op. (Fr. moût, Eng. must, D. most.)

Mostar

Prachtige witte wijn uit Bosnië-Herzegovina, gemaakt van Jilavka, Krkosija en Bena. Typisch notenaroma.

Mostgehalte

Suikergehalte van de druiven. Wordt in Duitsland en Zwitserland uitgedrukt in °Oechsle en in Oostenrijk in Klosterneuburger graden of suikerprocent. In enkele landen is de kwaliteit van een wijn gebaseerd op de voorgeschreven minimale mostgewichten.

Mosto (It.)

Druivensapconcentraat gebruikt als zoetmiddel.

Mosto amuado (Port.)

Ingedamppte most die vanwege zijn hoge suikergehalte wordt gebruikt om wijn aan te zoeten.

Mosto de yema (Sp.)

De sappen die het eerst afvloeien bij het persen. Betekent zoveel als "room van de most" of wat de fransen "crème de tête" noemen.

Mou (Fr.)

Franse degustatieterm: zie Acide.

Moulin à Vent (Fr.)

Gemeentelijke AOC, één van de 10 cru's uit de Beaujolais. Uitsluitend rode wijn van Gamay.

Moulin-du-Cadet, Château (Fr.)

Grand cru classé Saint-Emilion.

Moulinet, Château (Fr.)

Pomerol.

Moulis(-en-Médoc) (Fr.)

Gemeente (en AOC) in de Haut-Médoc waar krachtige, stevige en geurige, stoere wijnen vandaan komen.

Mount Benson en Robe (Austr.)

Twee aan elkaar grenzende kleine wijnregio's dicht bij de kust in South Australia, Limestone Coast Zone. Bodem van afwisselend terra rossa en zanderige gronden. In volgorde van aantallen struiken: Shiraz, Cabernet Sauvignon, Chardonnay en Merlot.

Moura (Port.)

IPR-gebied in Alentejo. Men maakt hier rode wijnen van Periquita, Moreto en Trincadeira en witte van Fernão Pires, Rabo de Ovelha en Antão Vaz.

Mourisco tinto

Blauwe druivensoort van goede kwaliteit, vooral gebruikt voor de productie van port. Geeft wijnen een langere levensduur door zijn stabiele kleur en tannine. Zijn opbrengst is wisselend en is daarom niet erg geliefd bij de meeste wijnboeren.

Mourvèdre

Blaauwe druivensoort van hoge kwaliteit. Hoofdzakelijk in het zuiden van Frankrijk aangeplant, vooral in de Provence en Rhône. Geeft tanninerijke wijnen met vrij veel zuur, een grote en complexe kruidigheid, veel fruit, veel kracht en extract. De Mourvèdre wordt hoofdzakelijk gebruikt om rode wijnen meer kracht, karakter en inhoud te geven. Ook in Spanje aangeplant. De druif wordt daar ook wel Mataro genoemd.

Mousse (Fr.)

= Schuim. De naam voor de koolzuurborreling die ontstaat in een glas mousserende wijn. Hoe kleiner en hardnekkiger de belletjes, hoe beter de wijnkwaliteit.

Mousserend

Bruisend, koolzuurgas-houdend. (Fr. mousseux, Eng. sparkling, D. schaum(wein), It. spumante, Sp. espumoso.)

Moustillant (Fr.)

Afgeleid van 'mousse' = schuim. Zegt men van een niet schuimende wijn die bij het uitschenken toch enkele gasbelletjes vertoont. Het gas zal bij het proeven ook een lichte prikkeling op de tong veroorzaken, waardoor de frisheid van de wijn ondersteund wordt.

Moût (Fr.)

Zie most.

Moût de goutte (Fr.)

Ongegist druivensap dat op natuurlijke wijze afloopt.

Moût de presse (Fr.)

Ongegist druivensap na persing.

Moutardier (Fr.)

Zie Aubun.

Mouthfeel (Eng.)

Letterlijk: mondgevoel. Vooral in de VS gebruikte term om de totale indruk van een wijn aan het gehemelte te beschrijven.

Mouton-Baron(ne)-Philippe, Château (Fr.)

Van 1956 tot en met 1988 gebruikte naam voor Château d'Armailhac. Cinquième grand cru classé Médoc, gemeente Pauillac. Zie Armailhac.

Mouton-Rothschild, Château (Fr.)

Premier grand cru classé Médoc, gemeente Pauillac. Wereldberoemde en tot de verbeelding sprekende wijn. Het etiket is al net zo bijzonder als de wijn zelf: ieder jaar wordt het etiket op de fles ontworpen door een beroemd kunstenaar. De wijn heeft een immense concentratie, kracht, weelderigheid en verfijning die uniek is voor Mouton. De wijn is doorgaans minder stoer dan die van Château Latour (eerste cru) en rijker (en volgens sommigen minder elegant en verfijnd) dan die van Château Lafite. Men beschouwt Mouton als het prototype Pauillac. De zeer kostbare wijn kan bijzonder lang rijpen en behoort in goede jaren met de andere eerste cru's tot de mooiste wijnen ter wereld.

Mtsvane

Witte druivensoort van goede kwaliteit uit Georgië (Kakhetië). Levert intens fruitige droge wijnen met frisheid, heel mooie zoete wijnen en mousserende wijnen. Vooral de dessertwijnen lijken veelbelovend. Wordt omwille van zijn kwaliteit de Georgische Riesling genoemd.

Mudgee (Aust.)

Wijnbouwgebied in New South Wales. Men produceert hier donkere, volle en krachtige rode wijnen van de Cabernet Sauvignon en Merlot. Tevens rijke, krachtige witte wijnen van de Chardonnay.

Muet (Fr.)

Franse degustatieterm = stom: betekent nog gesloten maar veelbelovend.

Muf

Geur- en smaakindruk die associaties oproept met schimmel en slecht geventileerde, vochtige kelders. Een mufte geur of smaak in een wijn is altijd een fout. Deze fout kan worden veroorzaakt door een slechte staat van onderhoud van oude houten vaten in de kelder van de producent en door het geïnfecteerd zijn van de kurk met schimmels. In het laatste geval spreekt men van kurk of kurksmaak. Kurksmaak is een fout die in een enkele fles voorkomt en niet in de hele partij wijn. De eerste fout (slechte vaten) is wel in de gehele partij wijn aanwezig. Het openen van een aantal flessen geeft uitsluitel of het om een (incidentele) flesfout gaat of om de gehele partij.

Muffa (It.)

Schimmel.

Muffa nobile (It.)

Edelrot, veroorzaakt door de schimmel *Botrytis cinerea*.

Muffato (It.)

Wijn die met behulp van de schimmel *Botrytis cinerea* een enorme zoetheid en geconcentreerde smaak heeft verkregen.

Muid (Fr.)

Een oude inhoudsmaat voor vloeistoffen, graan, zout. (In Parijs 268 l. voor wijn en 1872 l. voor droge materialen) Eveneens de naam van een vat, een barrique.

Müllerrebe (D.)

Zie Pinot Meunier.

Müller-Thurgau

Witte druivensoort van redelijke kwaliteit ontstaan uit een kruising van de Silvaner en Riesling. Vormt de basis van de wijnindustrie in Duitsland en een groot deel in de andere wijnproducerende landen in Noord- en Midden-Europa. De Zwitserse professor Müller afkomstig uit Thurgau is de 'vader' van deze druif die hij in Geisenheim (Duitsland) ontwikkelde. Heeft een regelmatige, zeer hoge opbrengst tot wel 200 hl/ha, het dubbele van wat in Duitsland gebruikelijk is. Levert middelmatig alcoholische wijn met weinig zuren om jong te drinken. In goede jaren domineert het muskaataroma, in slechte jaren "pipi de chat". In Luxemburg Rivaner genoemd. Sommigen twifelen eraan of de Silvaner wel één van de ouders is, het zou ook een andere kloon van de Riesling kunnen zijn.

Mûr (Fr.)

Franse degustatieterm = rijp: zoete smaak van wijn gemaakt van overrijpe druiven.

Murcia (Spanje)

Niet erg bekend wijng gebied ten zuiden van Valencia waar vooral de Monastrell het goed doet.

Murfatlar (Roem.)

Wijnbouwgebied in het zuidoosten van Roemenië waar door de invloed van de Zwarte Zee een gematigd klimaat heerst. Men maakt er alle typen wijn: droog wit, halfzoet wit, volzoet wit, droog rood, zoet rood. Men treft er Chardonnay, Welschriesling, Muscat Ottonel, Cabernet Sauvignon, Pinot Noir, Merlot en Babeasca Neagra aan. De dessertwijnen uit deze streek staan bekend om hun rijkdom, de droge wijnen om hun zachte en volle kracht. De exportversies zijn meestal nogal wisselend van kwaliteit.

Muscadelle

Witte druivensoort van redelijke kwaliteit. Is veel in Frankrijk, vooral in Bordeaux en het zuidwesten aangeplant. De wijnen van de Muscadelle, vaak zeer zoet, hebben een discreet muskaataroma. Wijnen van alleen de Muscadelle zijn vrij vlak en te uitgesproken van karakter. Ze worden vaak gemengd met Sémillon en Sauvignon Blanc om die extra zacht fruit in geur en smaak te geven. De royale opbrengst van de Muscadelle is voor de wijnboeren een welkome aanvulling op het oogstvolume van hun wijngaarden. Ook in Australië is deze druif aangeplant en wordt daar vooral tot rijke en zoete dessertwijnen (Liqueur Tokays) verwerkt.

Muscadet

Druivensoort. Zie Melon de Bourgogne.

Muscadet (Fr.)

AOC voor droge witte wijnen, afkomstig uit de wijngaarden aan de benedenloop van de Loire (Pays Nantais). Ze zijn gemaakt van de druif Melon de Bourgogne en hebben een zeer fris, haast ziltig en pittig, strakdroog karakter. Ze combineren zeer goed met allerlei vis en schelpdiergerechten (fruits de mer). De beste Muscadet komt uit het gebiedje Sèvre et Maine. Vaak wordt Muscadet zo van het sediment (sur lie) gebotteld waardoor de wijn nog frisser van karakter wordt.

Muscadet de Sèvre et Maine (Fr.)

AOC voor witte wijn gemaakt van de Melon de Bourgogne in de Loire (Pays Nantais).

Muscadet des Coteaux de la Loire (Fr.)

AOC voor witte wijn gemaakt van de Melon de Bourgogne in de Loire (Pays Nantais).

Muscadet des Côtes de Grand Lieu (Fr.)

AOC voor witte wijn gemaakt van de Melon de Bourgogne in de Loire (Pays Nantais).

Muscadet tiré sur lie (Fr.)

Wijst op de traditionele techniek uit de streek van Nantes. Om zijn fruitigheid en boeket te behouden, laat men de jonge wijn samen met zijn bezinksel (gistresten) in de cuves of fusten na de vinificatie. Deze stoffen voeden zich met de aanwezige zuurstof in de wijn, waardoor oxidatie vermeden wordt. Deze wijn bevat meestal nog wat restgas waardoor een prikkeling op de tong waargenomen kan worden. De periode van het verblijf sur lie duurt de volledige winter na de oogst. Om de fijnheid en het boeket van de wijn te behouden moet de wijn vòòr 1 juli van het jaar volgend op de oogst gebotteld worden.

Muscardin

Blauwe druivensoort gebruikt in de appellatie Châteauneuf-du-Pape, geeft frisse wijnen met aroma's van bloemen, pruimen en rode bessen.

Muscat (blanc à petits grains)

Witte druivensoort van hoge kwaliteit, de ouste en edelste van alle Muscatversies, waarschijnlijk afkomstig uit het Middellandse-Zeegebied. De beste Muscats uit de Elzas worden van deze druif gemaakt, hij is ook de basis van enkele Vin Doux Naturels uit Zuid-Frankrijk. Geeft wijnen met immense kruidige en exotische fruitigheid, hoe jonger hoe frisser

en fruitiger de wijn. Muscat-wijnen zijn wellicht de enige die direct een associatie oproepen met druiven. Andere associaties zijn die van witte bloemen en citrusfruit. In Spanje maakt men af en toe verfijnde Muscatwijnen. Deze zijn dan bijna altijd gemaakt van de Moscatel de grano menudo (Muscat à petits grains). Ook in Italië maakt men verfijnde wijnen van de 'petits grains', daar de Moscato Bianco genoemd. De betere Moscato d'Asti's (uit Piëmonte) zijn daarvan goede voorbeelden. De Griekse Samos- en Patraswijnen worden gemaakt van de 'petits grains'. Verder is de Muscat à petits grains aangeplant in o.a. Duitsland, Oostenrijk, Hongarije, Californië, Australië, Zuid-Afrika en Zuid-Amerika.

Muscat d'Alexandrie

Witte druivensoort van redelijke kwaliteit. Zou afkomstig zijn uit Afrika en zijn naam danken aan de stad Alexandrië van waaruit hij verder verspreid werd over het gehele Middellandse Zeegebied. Heeft het typerende Muscataroma net als de andere talrijke Muscat-variëteiten. Van oudsher gebruikte men de druiven zowel als fruit als om er wijn van te maken. De wijnen van de Muscat d'Alexandrie zijn vol, zeer zoet en bezitten aroma's van rozijnen, droge vijgen en karamel. Ze missen de frisheid en finesse van het betere familielid Muscat à petits grains waarvan de Muscat de Frontignan- en Beaumes de Venise-wijnen worden gemaakt. In Zuid-Frankrijk (Roussillon) maakt men van de Muscat d'Alexandrie o.a. de zoete Muscat de Rivesaltes. Men maakt er in Spanje de zoete en zware Moscatels van en in Portugal de bijzondere Moscatel de Setubal. De Spaanse zoete en zware Malaga wijnen worden gemaakt van de Muscat d'Alexandrie en de Pedro Ximénez-druif. In andere warme streken zoals Australië, Californië en Zuid-Afrika (hanepoot) werkt men eveneens met deze productieve druif. In Chili en Peru geeft distillatie van wijn van de Muscat d'Alexandrie geparfumeerde eau-de-vie, pisco genaamd, met 50% alc.vol.

Muscat de Beaumes de Venise (Fr.)

Zoete, rijke en zeer geurige dessertwijn gemaakt van de Muscat (blanc) à petits grains, afkomstig uit het zuidelijke Rhône-gebied.

Muscat de Frontignan

1. Zie Muscat à petits grains. 2. (Fr.) AOC uit de Languedoc voor Vin Doux Naturel gemaakt van de Muscat à petits grains.

Muscat de Frontignan (Fr.)

Zoete, rijke en geurige dessertwijn uit de Midi, hoofdzakelijk gemaakt van de Muscat (blanc) à petits grains.

Muscat de Lunel (Fr.)

AOC in de Languedoc voor een Vin Doux Naturel van uitsluitend Muscat à petits grains.

Muscat de Mireval (Fr.)

AOC uit de Languedoc voor Vin Doux Naturel gemaakt van de Muscat à petits grains.

Muscat de Rivesaltes (Fr.)

AOC uit het Roussillongebied voor zoete rijke en geurige Vin Doux Naturel, gemaakt van de Muscat d'Alexandrie en de Muscat à petits grains. Vertegenwoordigt 70% van alle Franse Muscat-VDN. Komt in de handel in de lente volgend op de oogst. Minstens 100 g restsuiker per liter.

Muscat Ottonel

Witte druivensoort van redelijke kwaliteit. Gedijt in tegenstelling tot de meeste Muscatvariëteiten goed in de iets koelere gebieden. Zou een kruising zijn van de Chasselas en de Muscat de Saumur. De wijnen dragen het geurige en kruidige Muscatkarakter, zijn middelmatig alcoholisch en van middelmatige kwaliteit. Van overrijpe Muscat Ottonel maakt men ook likoreuze wijnen. In de Elzas is de meeste Muscat de Muscat ottonel, een klein deel

is Muscat à petits grains. Deze laatste geeft verreweg de beste wijnen maar levert een onregelmatige en kleine opbrengst. Hij is daarom bij de wijnboeren meestal minder gewild. De Muscat Ottonel komt veel voor in Oost-Europa. In Oostenrijk maakt men er zowel zoete als droge wijnen van. In Hongarije (Muskotaly), Roemenië en in de voormalige Sovjetunie staan veel van deze wijnstokken in de wijngaarden.

Muscat Saint-Jean-de-Minervois (Fr.)

AOC uit de Languedoc (Minervois) voor Vin Doux Naturel gemaakt van de Muscat à petits grains.

Muselet (Fr.)

Korfje van ijzerdraad, aangebracht over de kurk van mousserende wijn.

Musigny (Fr.)

AOC Grand Cru voor rode wijn van de Pinot Noir en witte wijn van de Chardonnay op de gemeente Chambolle-Musigny (Bourgogne-Côte de Nuits).

Muskateller, gelber (D.)

Zie Muscat à petits grains.

Muskotaly (Hong.)

Zie Muscat Ottonel.

Must (VS.)

Zie most.

Mustoasa

= Mustos Fehér.

Mustos Fehér

Witte druivensoort uit Hongarije en Roemenië. Geeft soms prachtige wijnen met aroma's van appels en paddestoelen. Door zijn mooie zuren is hij heel geschikt om mousserende wijnen van te maken.

Mutage (Fr.)/Mutereren

Oude Franse benaming waarmee men het toevoegen van alcohol aan gistende most wil aanduiden. Bij een te hoge dosis alcohol valt de gisting stil. Ook wordt deze benaming gebruikt als men een uitgegiste wijn met alcohol versterkt, zoals dat bij droge sherry gebeurt.

Mutant (Fr.)

Zie mutatie.

Mutatie

Plotselinge verandering in het erfelijke materiaal (genen) van een organisme waardoor één of meer eigenschappen veranderd zijn. Kan spontaan optreden of worden veroorzaakt door factoren van buitenaf (straling, chemische stoffen). De meeste mutaties zijn ongunstig voor het organisme. Soms kunnen er nieuwe, gunstige eigenschappen door ontstaan. Bij druivenplanten komen veel mutaties voor, vooral in de Pinotfamilie waartoe de Pinot Noir behoort. Mutaties bij druivenplanten komen tot uitdrukking in veranderingen in kleur van de druif, groeiwijze, opbrengsthoeveelheid, rijpingstijdstip van de druiven, vorm van de druiventros, dikte van de druivenschillen, smaak, enz.

Mycoderma

Een bacterie die een grijsachtige sluier vormt op de wijn door de aanwezigheid van lucht. Deze bacterie ontwikkelt zich zeer vlug en vervormt de alcohol van de wijn in azijnzuur.

Nackenheim (D.)

Dorpje in Rheinhessen, ten noorden van Nierstein, bekend om de Rothenbergwijngaard waar enkele van de beste Rieslings van het Rijndal worden gemaakt. De rode kleur van de leibodem van Rothenberg is al van kilometers afstand zichtbaar.

Nágyburgundi (Hong.)

Volgens sommigen een inheemse druif, volgens anderen een kloon van de Pinot Noir. Levert in Hongarije meestal een vrij grove, zware wijn op die dikwijls zoet van smaak is.

Nahe (D.)

Wijnbouwgebied aan de gelijknamige zijrivier van de Rijn. De Nahe mondt er bij Bingen tegenover de Rheingau in uit. Vooral de bovenloop van de rivier biedt de wijngaarden een uniek en gunstig microklimaat. Hierdoor bezitten de wijnen uit dat deel een zeer fraai karakter waarin frisheid maar ook rijkdom en geurigheid aanwezig zijn. Ze hebben ook iets van de frisheid van een Moezel. Vooral de wijnen van de Riesling kunnen veel karakter en kwaliteit hebben. Sommige behoren zelfs tot de mooiste van Duitsland. Voor velen een onbekend wijnbouwgebied, waar de gemiddelde kwaliteit heel behoorlijk is.

Nairac, Château (Fr.)

Deuxieme cru classé Sauternes, Barsac.

Naoussa (Gr.)

Volle krachtige, rode wijnen. Droog, kruidig en intens. Afkomstig uit Macedonië.

Napa County (V.S.)

Beroemd wijnbouwgebied in Californië, iets ten noorden van San Francisco. Hier maakt men de mooiste wijnen van Californië. Af en toe absolute topwijnen die in kwaliteit, maar ook in prijs niet onderdoen voor hun Europese tegenstrevers. Voor de Wappo indianen, die vroeger in de Napavallei woonden, betekende Napa 'land van overvloed'. Vroege ontdekkingsreizigers zoals George Yount plantten rond 1840 druiven in de vallei. Charles Krug wordt gezien als de eerste die een commercieel wijnhuis begon, dat was in 1861. In 1889 waren er al 140 huizen actief. De meeste verdwenen tijdens de drooglegging, maar na de afschaffing van de drooglegging in 1933 begon de renaissance in Napa. Van 1960 tot 2000 groeide het aantal wijnhuizen van maar 25 tot meer dan 240. Honderd jaar na de eerste periode van groei in Napa Valley, geniet het gebied wederom een wereldwijde reputatie als kwaliteitswijngebied. Napa Valley ligt op zo'n anderhalf uur rijden van San Francisco. De vallei, 45 kilometer lang en gelegen in een noordwestrichting, heeft 16.300 hectare wijngaarden. Aan beide kanten wordt de vallei begrensd door bergen en de Naparivier loopt er dwars doorheen. Op het breedste punt bij het stadje Napa in het zuiden is de vallei 8 kilometer breed, in het noorden bij het dorpje Calistoga is dit slechts 1,5 kilometer. De volgende twaalf wijnbouwgebieden liggen binnen de Napa Valley-appellation (van noord naar zuid): Howell Mountain, Chiles Valley, Spring Mountain District, St. Helena, Rutherford, Oakville, Atlas Peak, Stags Leap District, Mount Veeder, Yountville, Wild Horse Valley en Los Carneros.

Nardò (It.)

DOC in Apulië, in de binnenkant van de hiel (Salento). Hier wordt vrij typische rode en roséwijn gemaakt met de Negro Amaro, soms aangevuld met wat Montepulciano en Malvasia Nera.

Nasco di Cagliari (It.)

DOC in Sardinië voor ambergekleurde zoete wijn gemaakt van de witte druivensoort Nasco. Vergelijkbaar met zoete witte port. Liquoroso dolce naturale bekomt men met vooraf ingedroogde druiven, er wordt ook een secco en een dolce naturale gemaakt.

Naßverbesserung (D.)

Toevoegen van in water opgeloste suiker aan most met een te laag suikergehalte, sinds 1984 verboden. Tegenwoordig mag men alleen onder strenge voorwaarden anreicheren, verbeteren of chaptaliseren: droge suiker toevoegen.

Naturé (Fr.)

Synoniem voor Savagnin.

Naturrein (D.)

Zegde men eertijds in Duitsland van een wijn die gemaakt werd met druivenmost of -sap waaraan geen suiker kunstmatig werd toegevoegd.

Naturwein (D.)

Ouderwetse categorieaanduiding die op het etiket mocht worden gevoerd als de betreffende wijn gemaakt was zonder suikertoevoeging (anreicheren). Volgens huidige maatstaven gerekend wijnen van QMP-kwaliteit, dus minimaal Kabinett.

Navarra (Sp.)

1. Wijnbouwgebied in Noord-Spanje dat sterk in opkomst is. Grenst aan de Rioja en produceert soms wijnen die sterk op Rioja lijken, maar die meestal een geheel eigen stijl hebben. De witte en rosé zijn meestal pittig fris, kruidig, iets ruig en gemaakt van respectievelijk Viura en Garnacha. De rode wordt hoofdzakelijk gemaakt van de Garnacha, vaak aangevuld met Cabernet Sauvignon en Tempranillo. Onder de D.O. Navarra vallen ook wijnen die voor 100% van de niet inheemse Cabernet Sauvignon zijn gemaakt. Om de karakteristieke kwaliteiten van de streek te waarborgen heeft men sinds kort de binnen de D.O. vallende oppervlakte wijngaarden, beplant met Cabernet Sauvignon beperkt. Het potentieel van deze streek is vergelijkbaar met dat van de Rioja. Men is hard bezig de achterstand met Rioja te verkleinen. Men experimenteert er zelfs met druiven als Pinot Noir, Chardonnay, Barbera en nog vele andere. 2. Synoniem voor Garnacha.

Néac (Fr.)

Tussen Lalande-de-Pomerol en Montagne-Saint-Emilion bevindt zich deze wijngaard.

Nebbiolo

Blauwe druivensoort van zeer hoge kwaliteit, afkomstig uit het noorden van Italië waarvan de beroemde Barolo en Barbaresco worden gemaakt. Hij levert een lage opbrengst per hectare en wijnen met veel zuren en tannines (die dus lang bewaren) en meestal intense en krachtige smaak. De meeste jonge wijnen zijn daarom gesloten, hard en stroef. Na rijping worden ze minder hard, veel geuriger (truffel, teer en viooltjes) en complexer. Tegenwoordig maakt men ook veel zachtere en soepele fruitige wijnen van de Nebbiolo, maar met nog steeds het stevige, aardse karakter van de druif. Deze wijnen hebben niet zo'n geweldig lange levensduur. Ook wordt de Nebbiolo veel gebruikt in melanges met andere druiven. Voorbeelden van zulke wijnen zijn: Sizzano, Gattinara en Fara. Buiten het noorden van Italië ziet men de Nebbiolo uiterst zelden.

Nebbiolo d'Alba (It.)

DOC in Piëmonte voor rode Nebbiolowijn die veel gelijkenis vertoont met zijn illustere burens Barolo en Barbaresco.

Nebuchadnezar

Inhoudsmaat van een wijnfles: 15 liter. Bevat twintig maal de inhoud van een standaardfles. In een grote fles ondergaat een wijn een langzamer rijping en kan hij ook ouder worden dan dezelfde wijn onder dezelfde omstandigheden in een kleinere fles.

Négoce (Fr.)

Frans voor 'handel'. Meer algemeen betekent dit ook het geheel van de wijnhandel in een bepaalde regio of land.

Négociant (Fr.)

Letterlijk: onderhandelaar. Vaak gebruikt in de betekenis van (wijn)handelaar.

Négociant-élèveur (Fr.)

Letterlijk: handelaar-opvoeder. Een wijnhandelaar die niet alleen wijn inkoopt en weer verkoopt, maar ook jonge wijn inkoopt en die vervolgens in eigen beheer laat rijpen en vervolgens bottelt en verkoopt. Komt veel voor in Bourgogne.

Négociant-manipulant (Fr.)

Een négociant-élèveur in het Champagnegebied. Dit is een wijnhandelaar die naast zijn handelsactiviteiten niet mousserende wijnen uit Champagne opkoopt en deze in eigen beheer met de méthode champenoise mousserend maakt. Op het etiket van een fles Champagne, gemaakt door een négociant-manipulant behoort dit vermeld te zijn, hetzij voluit of middels de afkorting NM.

Negra mole

Blaauwe druivensoort van goede kwaliteit gecultiveerd op het Iberisch Schiereiland. Letterlijk: de zwarte zachte. Is vaak het belangrijkste ingrediënt van de basiswijn voor mader. De rijpe druiven bevatten veel suiker en brengen wijnen voort met veel tannine en zuren. Wordt veelal gemengd met de bekende maderadruivensoorten Malvasia, Bual, Verdelho en Sercial.

Négrette

Blaauwe druivensoort van goede kwaliteit, hoofdzakelijk voorkomend in het zuidwesten van Frankrijk, Fronton en Lavilledieu. Vaak bestaat de melange uit Gamay, Syrah, Cabernet Sauvignon, Cabernet Franc en Malbec. De wijn van de Négrette is sterk gekleurd, heeft een mooie structuur en kenmerkt zich door een soepele smaak met daarin veel, ietwat somber bessen- en kersenfruit.

Negro amaro

Blaauwe druivensoort van middelmatige kwaliteit, veel aangeplant in het Zuid-Italiaanse Apulië (Puglia). Letterlijk: de zwarte bittere. Geeft intens granaatrode vrij zware, maar krachtige, warme en kruidige wijnen die een lange levensduur hebben. Wordt vaak geassembleerd met Malvasia Nera.

Nelson (Nieuw-Zeeland)

Klein wijnbouwgebied op de noordwestpunt van South Island, staat in de schaduw van het grotere en bekendere Marlborough. Chardonnay komt hier het meest voor en is het belangrijkste. Ook Sauvignon Blanc, Riesling en Pinot Noir.

Nemea (Gr.)

Gebied op de oostelijke Peloponnesos waar men stevige rode wijnen produceert.

Nenin, Château (Fr.)

Pomerol.

Nerbo (It.)

=Ruggengraat. Gezegd van wijn met goede zuurgraad, alcohol en structuur.

Nerello Cappuccio

Blauwe druivensoort van redelijke kwaliteit. Komt hoofdzakelijk voor in Zuid-Italië, vooral op Sicilië. De wijnen van deze druif zijn intens robijnrood, rijk aan alcohol met voldoende zuren, krachtig, warm en karaktervol.

Nerello Mascalese

Blauwe druivensoort van redelijke kwaliteit. Komt hoofdzakelijk voor in Zuid-Italië, in assemblage met andere druivensoorten om tafelwijn te maken. Hij maakt ook voor maximum 80% deel uit van de DOC Etna (rood en rosé). In monocepage brengt hij twee wijnstijlen voort: met egrappage de fameuze "pesta imbotta", met de risten een evenwichtige rode kwaliteitswijn met een dominerend viooltjesaroma.

Nero (It.)

Zwart, in feite bij wijn: zeer donkerrood.

Nero d'Avola

= Calabrese Nero.

Nerveux (Fr.)

Fransen degustatieterm = zenuwachtig: duidelijke maar aangename aciditeit.

Netteté (Fr.)

Over het algemeen is dit een term die wordt gebruikt om bij het proeven de eerste indruk van een wijn weer te geven. De eerste duidelijke impressies vormen een zeer globale karakterschets van de wijn. Het is dus geen diepgaande en analyserende, maar meer een oppervlakkige en grove karakterisering van een wijn.

Netto (It.)

=Schoon. Een schone geur of smaak; eerlijk en zonder fouten.

Neuburger

Witte druivensoort van redelijke kwaliteit. Zou een natuurlijke kruising zijn van de Sylvaner en de Weissburgunder (Chardonnay), ontstaan in Wachau (Oostenrijk). De wijnen van deze druif zijn meestal vol en rijk van smaak. De opbrengsten per hectare zijn vrij royaal en het mostgewicht is hoger dan gemiddeld. In Roemenië worden er goede stille en mousserende wijnen van gemaakt.

Neuchatel (Zw.)

Het is het meest noordelijk kanton van Romaans Zwitserland. Een smalle strook van 50 km op 1 km omvat de wijnstreek, die zeer homogeen is. Ze produceert drie maal meer witte dan rode wijnen, maar deze laatste behoren tot de beste uit Zwitserland. Ze hebben een mooie lichtrode kleur, veel persoonlijkheid en distinctie, zijn licht en fruitig. De witte wijnen zijn gemaakt op basis van de Chasselas. Ze zijn licht bruisend.

Neus

Andere benaming voor de geur of het bouquet van een wijn. Een wijn met een bescheiden neus heeft weinig geur.

Neusiedlersee (Oost.)

Enorm meer in Burgenland, op de grens met Hongarije. Beïnvloedt het klimaat door een verhoging van de luchtvochtigheid in de omgeving. Daardoor is het optreden van edele rotting (pourriture noble) in de wijngaarden aan het eind van de zomer en in de herfst een veel voorkomend verschijnsel. Ten oosten van het meer ligt het gelijknamige deelgebied van Burgenland. Men maakt er typische Burgenlandwijnen: rijk, vol en zoet.

Neusiedlersee-Hügelland (Oost.)

Deelgebied van Burgenland met typerende, zoete en rijke wijnen. Vroeger, tot 1985, RustNeusiedlersee geheten, maar na het wijnschandaal met diethyleenglycol ('antivries') onder een geheel vernieuwde en verscherpte wijnwet omgedoopt tot de huidige naam.

Neuzüchtung (D.)

Nieuwe druivensoort.

Nevers (Fr.)

Soort eikenhout gebruikt voor het vervaardigen van vaten om wijn in te laten rijpen. Heeft middelfijne poriën en geeft relatief langzaam de geur en smaakstoffen af. Wordt veel gebruikt in Frankrijk en geeft een milde vanille-indruk en vrij veel tannine aan de wijn. Is beter geschikt voor de rijping van wijnen met een meer uitgesproken en krachtig karakter, zoals de rode wijnen van o.a. de Cabernet Sauvignon, Carignan, Syrah, Grenache en witte van de Sauvignon Blanc.

New South Wales (Australië)

Grote wijnregio en staat in zuidoost-Australië.

New York State (VS)

Staat in de VS met 6 AVA's (Lake Erie, Cayuga Lake, Finger Lakes, Hudson River Region, North Fork of Long Island, The Hamptons) over 4 regio's verspreid, met bijna 100 wijnbedrijven op een totale oppervlakte van 12140 ha. Chardonnay, Riesling, Gewürztraminer en Pinot Blanc gedijen goed in de meeste AVA's, vooral de Sauvignon Blanc doet het goed op Long Island. De vroegrijpe Merlot brengt in de Finger Lakes en op Long Island goede wijnen voort, Cabernet Sauvignon en Franc komen ook tot goede rijping op Long Island.

Niagara Peninsula (Canada)

Gelegen op de 43ste breedtegraad bestaat dit wijngebied uit een smalle strook land tussen de hellingen van de Niagara en het Ontariomeer. Het is het belangrijkste wijngebied van Zuid-Ontario. Gelijkt qua klimaat op Bourgondië. Ook de invloed van de meren is positief voor de wijnbouw. Vooral Riesling, Chardonnay en Pinot Noir.

Niederhausen (D.)

Wijndorp in de Nahe, in de buurt van Schloss Böckelheim met overeenkomstige wijnen van hoge kwaliteit.

Niederösterreich (Oost.)

Het grootste wijnbouwgebied van Oostenrijk, gelegen rond Wenen. Deelgebieden zijn: Kamptal-Donauland, Donauland-Carnuntum, Wachau, Weinviertel en Thermenregion. De wijnen die men hier maakt zijn in hoofdzaak droog en wit, waarbij de Grüner Veltliner de meest karakteristieke wijnen levert. Ook zijn druivensoorten als Riesling, Pinot blanc, Zierfandler, Rotgipfler en Neuburger aangeplant. De rode wijnen maakt men o.a. van de (Blau) Portugieser, Saint-Laurent, Zweigelt, Blau Burgunder (Spätburgunder) en Blaufränkisch.

Nielluccio

= Sangiovese.

Nierstein (D.)

Groot wijnbouwgebied (Bereich) in het oosten van Rheinhessen, vooral bekend om zijn Niersteiner Gutes Domtal. De wijnen die onder deze naam hun weg naar de consument vinden vormen de matige basiskwaliteit die men in het Bereich maakt. De betere wijnen uit de streek zijn totaal anders van kwaliteit en hebben naast zachtheid veel elegantie en geur. Net als in de Moezel met Bernkastel doet deze devaluatie van de vroeger hoog

aangeschreven namen de internationale reputatie van Duitse wijn in het algemeen geen goed.

Nieuwe wijnlanden

Tegenhanger van de klassieke wijnlanden. Landen die een relatief korte wijnproductiegeschiedenis hebben en meestal nog niet zo lang wijnen produceren voor de internationale wijnmarkt. O.a. Australië, Nieuw-Zeeland, VS. (o.a. Californië), Chili, Argentinië, Mexico, Zuid-Afrika.

NM (Fr.)

Afkorting voor négociant-manipulant.

Nobele schimmel

Als de omstandigheden gunstig zijn in een droge, zonnige herfst, ontwikkelen druiven een heilzame vorm van rotting door het tot ontwikkeling komen van de botrytis cinerea, die de schil van de druif doet rimpelen en waardoor de druiven een zeer geconcentreerd sap voortbrengen.

Nobling

Witte druivensoort in Duitsland verkregen door kruising van Sylvaner en Chasselas. Geeft wijnen van een betere kwaliteit dan Sylvaner.

Nocera

Blauwe Italiaanse druivensoort, geeft intensrode, alcohol-, tannine- en zuurrijke wijn.

Nocera Bianca

= Carricante.

Noiseté (Fr.)

Franse degustatieterm = nootachtig: een geur en smaak die vaak worden aangetroffen in rijpe witte Bourgogne, droge marsala en amontillado van goede kwaliteit. Zie notig.

Nosiola

Witte Italiaanse druivensoort, vooral aangeplant in Verona en Trento. Geeft harmonieuze verfijnde wijnen met weinig zuren.

Nostrano

Zie Ticino.

Notig

Een eigenschap van vooral oudere rijpe wijnen. Bij de productie van sherry en madera wordt doelbewust een nootachtig karakter nagestreefd door middel van langdurige oxidatieve rijping. Wanneer de notigheid domineert, is de wijn te oud geworden.

Nouaison (Fr.)

= Frans voor vruchtzetting = De periode na de bloei van de druivelaar waarbij de kleine bolletjes gevormd worden die later de druiven aan de tros zullen worden.

Nouveau (Fr.)

Wijn van de jongste oogst. 31 augustus van het jaar volgend op de oogst mag wijn deze appellatie niet meer dragen.

Novello (It.)

Italiaans voor 'nieuw'. Vino novello is jonge wijn die in dezelfde campagne (van oogst tot oogst) op de markt komt. In het Frans spreekt men van 'vin nouveau'.

Novi Pazar (Bulg.)

Wijnbouwgebied in het noordoosten van Bulgarije, in de buurt van de Zwarte Zee. Men maakt er Controliranwijnen van de Chardonnay die in goede jaren niet veel onderdoen voor een witte Bourgogne. De laatste jaren is de kwaliteit wisselend, wellicht vanwege de grote vraag veroorzaakt door de grote populariteit van de Chardonnay. Kracht, frisheid, boterige rijkdom en een vleugje vanille typeren de betere Novi Pazar Controliran Chardonnays. Ze behoren tot de beste droge witte wijnen van Bulgarije.

Novo, vinho (Port.)

Letterlijk: nieuwe wijn. Primeurwijn.

Nuits(-St.-Georges) (Fr.)

Gemeentelijke AOC in de Côte de Nuits voor bijna uitsluitend rode wijn van Pinot Noir en een beetje wit van Chardonnay op de gemeenten Nuits-Saint-Georges en Premeaux. De appellatie omvat ook climats geklasseerd als premier cru.

Nuragus di Cagliari (It.)

DOC voor witte wijn op Sardinië gemaakt van de Nuragus-druif.

Nycteri (Gr.)

Droge witte wijn van indrukwekkende kwaliteit gemaakt in Santorin (Griekenland) van de Assyrtiko.

O Rosal (Sp.)

Zie Rías Baixas.

O.I.V. (Fr.)

Office International de la Vigne et du Vin te Parijs. Internationale organisatie ter bevordering van de kwaliteit van de wijnbouw. Er zijn 28 landen aangesloten en men wisselt informatie uit over onderzoek met betrekking tot de wijnbouw en wijnproductie, alsmede de aangeplante oppervlakte wijngaarden, druivensoorten, productiehoeveelheden, trends, enz.

Obidos (Port.)

IPR-gebied in Extremadure (Midden-Portugal) waar rode wijn wordt gemaakt van Periquita, Bastardo, Camarate en Tinta Miúda, en witte wijn van Vital, Arinto, Fernão Pires en Rabo de Ovelha.

Oc, Vin de Pays d' (Fr.)

Vin de Pays uit de Midi. Deze regionale herkomstbenaming mag worden gebruikt voor alle rode, rosé en witte Vins de Pays uit de gehele Languedoc-Roussillon. De kwaliteit en stijl van de wijnen is zeer verschillend: er zijn matige en slechte wijnen, maar ook in toenemende mate goede en zeer goede. Opvallend is de sterke opkomst van monocépagewijnen, wijnen gemaakt van slechts één druivensoort. Vooral Cabernet Sauvignon, Merlot en Syrah worden gebruikt voor de rode cépagewijnen; van de witte druiven maken de Sauvignon Blanc, Chardonnay, Muscat (à petits grains) en sinds kort ook de Viognier furore. Een zeer heterogene, maar ook een van de meest dynamische herkomstbenamingen van Frankrijk.

Ochakan

Dessertwijn uit Armenië, gemaakt van de Kahardji, een maderatype met aroma's van gekonfijte appelsien en noten.

Ockfen (D.)

Dorpje in Moezel-Saar-Ruwer waar op enkele topdomeinen zeer stijlvolle wijnen worden gemaakt van vooral Riesling.

Oechsle (D.)

Maateenheid in Duitsland en Zwitserland om het suikergehalte van een wijn aan te geven. Genoemd naar de fysicus Ferdinand Oechsle. Zuiver water heeft een soortelijk gewicht van 1,000 kilogram per liter. Volgens de schaal van Oechsle heeft het water een dichtheid van 0 graden. Een vloeistof met een soortelijk gewicht van bijvoorbeeld 1,090 kilogram per liter heeft een dichtheid van 90 graden Oechsle. In water opgeloste stoffen als suikers en zuren verhogen het soortelijk gewicht. Alcohol in water verlaagt de dichtheid van water. Het soortelijk gewicht van druivenmost is gerelateerd aan vooral het suikergehalte. Door het soortelijk gewicht uit te drukken in graden Oechsle, is het aantal graden Oechsle dus een maat voor het suikergehalte van de most (en ook voor de rijpheid van de druiven). In de Duitse wijnwetgeving staat het begrip graden Oechsle centraal. Andere, vooral in de Verenigde Staten gebruikte maten voor dichtheid zijn graden Brix, Balling en heel soms Plato. De schaal van Oechsle komt niet overeen met die van Brix, Balling en Plato. In Frankrijk hanteert men het begrip densité, uitgedrukt in een metrische schaal, dat overeenkomt met graden Oechsle. Een densité van 100 is gelijk aan 100 graden Oechsle. Ook hanteert men in Frankrijk nog wel de schaal van Baumé, een niet metrische schaal (1 graad Baumé is ca. 19,5 gram suiker per liter = ca. 7 graden Oechsle).

Oeil de Perdrix

Zie Chablais.

Oenologie (Fr.)

Wetenschap van de wijnbereiding. Zowel de vinificatie als de opvoeding of rijping van de wijnen vallen hier onder. De enorme toename van de kennis in de laatste decennia door het oenologisch onderzoek over de gehele wereld, heeft in de wijnwereld een ware revolutie veroorzaakt. Door de oenologie leerde men de processen van de wijnbereiding doorgronden en kreeg zo greep op de diverse processen tijdens de vinificatie en rijping van wijn. Door technische hulpmiddelen te ontwikkelen verfijnde men de keldertechniek zodanig dat de meeste fouten tijdens de gisting en rijping vroegtijdig kunnen worden opgespoord en bijgestuurd. Men werd hierdoor veel minder afhankelijk van geluk om een goede wijn te kunnen maken dan voorheen. Vooral in Frankrijk (prof. Ribéreau-Gayon en prof. Peynaud, beiden uit Bordeaux) ontwikkelde men nieuwe technieken, andere landen volgden spoedig. De huidige relatief hoge gemiddelde kwaliteit van de wijnen (ook de eenvoudige) is voor een groot deel te danken aan de oenologie.

Oenologue, oenoloog (Fr., Ned.)

Wijnbouwkundig ingenieur. Houdt zich bezig met de wijnbereiding. De meeste keldermeesters hebben oenologie aan de universiteit gestudeerd en zijn dus oenoloog.

Oesjaar (Z.Afr.)

Wijnjaar, jaargang.

Oestrich (D.)

Wijndorp in de Rheingau waar zowel zeer goede als minder goede wijnen worden gemaakt.

Ogen

Knoppen van bijvoorbeeld een druivenplant. Uit een oog groeit in het voorjaar een scheut. Uit een vruchtoog groeit een scheut met bloemknoppen (waaruit zich druiven kunnen ontwikkelen). Na een warm jaar zijn de meeste ogen op het eenjarige hout vruchtogen. Na een koud en nat jaar of een zeer overdadige druivenoogst is het aandeel vruchtogen kleiner.

Oïdium

Schimmelziekte die ook wel meeldauw (Eng. powdery mildew, D. echter Mehltau) wordt genoemd. De veel gebruikte wetenschappelijke naam *Oïdium tuckeri* is onderhand

vervangen door de officiële naam: *Uncinula necator*. Het is een zeer schadelijke schimmel die alle groene delen van de druivenplant aantast. Er is over de aangetaste delen een meelachtig poederig laagje waar te nemen. Zowel bladeren, druiven als stengels kunnen zwaar door de schimmel worden aangetast. Niet zelden gaat een groot deel van de druiven verloren. Door *Oïdium* aangetaste druiven geven een schimmelige geur en smaak aan wijn en zijn daarom niet geschikt voor vinificatie. In tegenstelling tot de meeste andere schimmels kan deze schimmel zich ook goed ontwikkelen zonder regenachtig weer. Alleen al een hoge luchtvochtigheid en een hoge temperatuur veroorzaken een snelle ontwikkeling. Ook zijn grote wisselingen in temperatuur tussen dag en nacht bevorderlijk voor deze schimmel. *Oïdium* werd ongewild in 1845 vanuit de Verenigde Staten in Engeland geïntroduceerd en verspreidde zich vervolgens met grote snelheid over bijna alle Europese wijngaarden en richtte daar een ware ravage aan. Samen met de eveneens omstreeks die tijd geïmporteerde plagen *Peronospora* (schimmel) en *Phylloxera* (insect) veroorzaakte *Oïdium* de diepste crisis die de Europese wijnbouw ooit heeft gekend. De bestrijding van *Oïdium* bleek effectief te kunnen worden uitgevoerd met tot zeer fijn poeder vermalen vaste zwavel. Deze zwavel wordt in de wijngaard over de planten verstoven en brengt grote schade aan de schimmel toe. Er zijn ook modernere fungiciden (schimmeldoders) voor de bestrijding van *Oïdium*.

Oinotria

Toen de Grieken de wijnbouw rond de Middellandse Zee introduceerden, werd Italië zo genoemd; letterlijk: het land van de wijnstokken die aan palen groeien.

Okanagan Valley (Canada)

De meeste van de 132 wijngaarden van British Columbia bevinden zich in Okanagan Valley. Dit gebied strekt zich uit over een lengte van 120 km langs de oevers van het Okanaganmeer. Stille en mousserende wijnen van Chardonnay, Pinot Blanc, Pinot Gris, Gewürztraminer, Pinot Noir, Merlot, Gamay en Cabernet Sauvignon.

Okatac Crni

Blauwe druivensoort uit Dalmatië. Geeft robijn- tot granaatrode, gecorseerde, aromatische kwaliteitswijnen.

Okshoofd

Zie hogshead.

OlazRiesling (Hong.)

Zie Welschriesling.

Olfactisch

Afgeleid van 'olfaction' = het geheel van de geurenwereld.

Olfactorisch

Letterlijk: met het reukzintuig. Dit ligt boven in de neusholte. Hiermee neemt men alle geuren waar en in combinatie met het smaakzintuig op de tong (dat op zichzelf alleen zoet, zout, bitter en zuur waarneemt) alle smaken.

Olivier, Château (Fr.)

Cru classé rood en wit.

Oloroso (Sp.)

Sherrysoort die nooit flor ontwikkelt, het is de soort met de donkerste kleur, de meeste geur en kracht en de zachtste smaak van alle sherry's. Is de tegenpool van fino sherry.

Oltrepò Pavese (It.)

DOC voor stille en schuimende rode, rosé en zowel droge als zoete witte wijn uit Lombardije. Afhankelijk van de (meestal op het etiket vermelde) druivensoort zijn de wijnen krachtig en intens (Barbera, Bonardo, Pinot Noir) of fris en elegant (witte druiven: Cortese, Moscato, Pinot Bianco en Riesling).

Ongeslagen

Zeer oude wijn die zijn oorspronkelijke eigenschappen geheel verloren heeft, die over tijd is, die "gepasseerd" is.

Onctueux (Fr.)

Zacht, zalvend. Term gebruikt bij het wijnproeven waarmee een volle, lobbige en viskeuze (meestal witte) wijn wordt getypeerd. Dit zachte en lobbige karakter wordt voor een groot deel veroorzaakt door een hoog gehalte aan glycerol.

Ondenc

Witte druivensoort van goede kwaliteit uit het zuidwesten van Frankrijk (Gaillac). Is zeer vatbaar voor ziekten en geeft lage opbrengsten. De kwaliteit van de wijnen van de Ondenc is goed: ze zijn krachtig en vol met aroma's van citrusfruit, mango en passiefruit. Zelden voorkomend als monocepage.

Onderstam

Het worteldragende deel van een geënte plant. Op de onderstam is de ent (het vruchtdragende deel) aangebracht en ermee vergroeid. (D. Unterlage, Fr. porte-greffe, Eng. rootstock.) De onderstam is meestal resistent voor de Phylloxera vastatrix (wijn druifluus).

Ontstelen

Het van de stelen ontdoen van druiven (D. abbeeren, Eng. destalk, Fr. égrapper). De stelen waarmee de druiven vastzitten in de druiventros bevatten een hoog gehalte aan tannine en zuren. Wanneer men zachte en soepele rode wijnen wil maken, verdient het aanbeveling om de druiven van hun stelen te ontdoen alvorens ze te kneuzen en in de gistkuip te storten. De stroeve tannines en het zuur uit de stelen komen dan niet in de wijn terecht. Wijnen die niet ontsteeld zijn en lang op de stelen en schillen hebben gegist, bezitten vaak een stroeve en drogere smaak dan andere. Dit noemt men ook wel steligheid, omdat deze smaakimpresie sterk doet denken aan die van de stelen van de druif. De wijn wordt hierdoor wel langer houdbaar omdat tannines en zuren een conserverende werking hebben. Klassieke rode wijnen worden nog vaak gemaakt van niet of slechts gedeeltelijk ontsteelde druiven. Een uitzondering hierop vormt de vinificatie volgens de macération carbonique waarbij de druiventrossen in hun geheel in de gistingstank worden gedaan. Deze techniek levert niettemin zeer soepele, zachte en fruitige wijnen op.

Onzuiver(heid)

Term en vaak ook een beoordeling van een wijn met in de geur, smaak en/of afdrank een niet in wijn thuishorende eigenschap zoals een stalige bitterheid, scherpe of kartonnige indrukken, muffheid, rotte eieren lucht, te veel zwaveldioxide, azijn of acetongeur, madera- of sherry- impressies, enz. Onzuiverheid is een van de slechtste waarderingen die een wijn kan krijgen. Onzuiverheid kan ontstaan door de inwerking met negatief effect van niet schone apparatuur en vaten, geïnfecteerde kurken (kurksmaak), schimmel, chemicaliën, of door foutieve opslag waardoor oxidatie en maderisatie worden bevorderd.

Opalescent (Fr.)

Fransen degustatieterm = Opaalsteenachtig.

Opol (Joeg.)

Rode wijn en rosé uit Dalmatië, licht en fruitig van karakter. Gemaakt van de Babi, Plavac maar hoofdzakelijk van de eenvoudige Plavina.

Oporto (Hong.)

Zie Portugieser.

Oppenheim (D.)

Stad in Rheinhessen waar men zowel prachtige wijnen maakt, als matige. Bijvoorbeeld uit de Großlage Krötenbrunnen.

Opvoeding

Term die - naar analogie met het Franse élevage - wordt gebruikt voor het rijpen of grootbrengen van een wijn. Het proces dat de wijn ondergaat na de gisting tot de botteling. De wijn krijgt door de verschillende behandelingen tijdens zijn opvoeding zijn specifieke eigenschappen. Middels de opvoeding bepaalt de wijnmaker voor een groot deel het uiteindelijke karakter (en de kwaliteit) van de wijn. De behandelingen die de wijn tijdens zijn opvoeding ondergaat, kunnen voor een groot deel worden geschaard onder het begrip rijping. Meestal wordt hiermee de rijping van een nog jonge wijn op eikenhouten vaten bedoeld. (Fr. élevage, D. Ausbau, Eng. maturation.)

Or, Côte d' (Fr.)

Zie Côte d'Or.

Orange (Austr.)

Vroeger fruitgebied, 'Central Highlands' geheten, nu overgegaan op wijnbouw. Mooie Chardonnays en Cabernets, heerlijke rosé van Malbec.

Orange Muscat

zie Muscat Fleur d'Oranger.

Orange, Principauté d' (Fr.)

Vin de Pays in de zuidelijke Rhône uit het gebied rond de stad Orange. Herkomstbenaming voor zowel rode als witte wijnen. Wijnen in de stijl van Côtes du Rhône, vaak iets lichter van karakter.

Oregon (VS)

Staat en wijng gebied in het noordwesten van de VS, vooral gekend voor mooie Pinot Noir. Vijf AVA's: Columbia Valley, Walla Walla Valley, Willamette Valley, Umpqua Valley, Rogue Valley.

Oremus

Witte Hongaarse druivensoort, kruising van Furmint en Bouvier. Geeft wijnen met aroma's van ananas en citrusfruit, en bloemen.

Organische stoffen/verbindingen

Stoffen die door levende organismen kunnen worden gemaakt. Ze bestaan meestal hoofdzakelijk uit koolstof, waterstof en zuurstof. Alcohol, suikers, tannines, bepaalde zuren, enz. zijn organische verbindingen.

Organische zuren

Zuren die op natuurlijke wijze ontstaan.

Organoleptiek

Waarnemingen met de zin-, reuk- en smaakorganen. Zie organoleptisch.

Organoleptisch

Met het smaak-en reukzintuig uitgevoerd. Een organoleptische analyse is een analyse uitgevoerd door een proever. Men maakt in de wijnwereld onderscheid tussen chemische en organoleptische analyses. Bij chemische analyses wordt de chemische samenstelling van de wijn ontrafeld en vaak ook gekwantificeerd (concentraties bepaald). Bij organoleptische analyses wordt door middel van het proeven het karakter van de wijn beschreven. De proefnotities van een wijnschrijver of proever zijn dus organoleptische analyses. Het grootste probleem bij dit soort analyses is dat het heel moeilijk is om onder elke omstandigheid even betrouwbaar en nauwkeurig te proeven. Om dit te bereiken zijn alle professionele proefruimtes waar wijn organoleptisch wordt gekeurd of geanalyseerd, bijvoorbeeld voor het verkrijgen van een bepaald certificaat, zo ingericht dat de proevers zo weinig mogelijk storende en afleidende invloeden ondergaan. Bijna altijd zijn de ruimtes gelegen in een rustig deel van een gebouw, helder verlicht, zeer goed geventileerd, uitgerust met meerdere aparte proefcabines, voorzien van een spoelbakje met zuiver stromend water, waar de proevers zonder elkaar te storen kunnen proeven. De proevers kunnen daar zonder te worden afgeleid door rook, lawaai en storend licht hun werk zo goed mogelijk uitvoeren.

Oriachovitza (Bulg.)

Interessant wijnbouwgebied met grote mogelijkheden in de omgeving van Plovdiv, even ten zuiden van het Balkangebergte. Het meest befaamd zijn de Controliranwijnen gemaakt van de Merlot en Cabernet Sauvignon. Rijk, krachtig, aards en rokerig met veel nuances. De meest bekende wijn is wel de Cabernet Sauvignon reserve, een zachte, geurige en warme, Rioja-achtige rode wijn die lang op kleine eikenhouten vaten heeft liggen rijpen. Zeer goede prijs/kwaliteitverhouding.

Originalabfüllung (D.)

Tegenwoordig feitelijk hetzelfde als en vervangen door Erzeugerabfüllung: op het wijngoed, door de producent gebotteld.

Origine (It.)

Aflkomst, oorsprong. Vaak gebruikt in 'messo in bottiglia nel'origine': gebotteld op de plaats van herkomst. Met die plaats van herkomst wordt meestal het wijnbedrijf bedoeld. Origine is ook een onderdeel van de termen DOC en DOCG.

Orléanais, Vin de (Fr.)

VDQS in het noordelijkste punt van de Loire, een gebied waar de druiven nog met moeite kunnen rijpen. (Orléans is het Franse centrum van azijn.) De meest geproduceerde wijn is de Gris Meunier d'Orléans, een zeer bleke rosé. Ook witte wijnen van Pinot Blanc en Chardonnay, rode van Pinot Noir, Pinot Meunier en Cabernet Sauvignon.

Ormes-de-Pez, Château les (Fr.)

Cru bourgeois Médoc, Saint-Estephe.

Ormes-Sorbet, Château les (Fr.)

Cru bourgeois Médoc.

Orta Nova (It.)

DOC in Apulië voor rode en roséwijn van Sangiovese en enkele plaatselijke druivensoorten.

Ortega

Witte druivensoort van redelijke kwaliteit, genoemd naar de Spaanse filosoof José Ortega y Gasset (1883-1955). Is een kruising van de Müller-Thurgau en de Siegerrebe, verkregen door Hans Breider te Würzburg. Rijpt extreem vroeg (in Duitsland soms al in augustus). De wijn van deze druif mankeert zuren, en is, bij té vroege oogst onaangenaam bitter. Bij late oogst kan men er wel prachtige zoete wijn van maken.

Ortrugo

Witte Italiaanse druivensoort, vooral voorkomend in Emilia-Romagna. Geeft schitterende strogele alcoholrijke wijnen met mooie zuren.

Orvieto (It.)

DOC voor witte wijn uit Umbrië, gemaakt van Trebbianodruiven (hier Procanico genoemd), waaraan Grechetto, Drupeggio en Malvasia mag toegevoegd worden. Het karakter van deze wijn is tegenwoordig nogal neutraal, vrij vol, iets bitter en soms genoeg fris. Vroeger waren ze meestal licht geoxideerd en soms ook aangezoet. Een wijn die zijn faam meestal niet waarmaakt.

Osteiner

Witte druivensoort, kruising in Duitsland van Weisser Riesling en Grüner Silvaner, aangeplant in Duitsland en Nieuw-Zeeland. Geeft gecorseerde fruitige zuurrijke wijnen.

Ostuni (It.)

DOC in de omgeving van de oude stad Ostuni, ten noordwesten van de havenstad Brindisi. Vooral witte wijn van de Impigno, Francavilla en Bianco d'Alessano. Rode wijn van Ottavianello met soms een klein beetje Negro Amaro en Malvasia Nero.

Ottavianello (It.)

Zie Cinsaut.

Ouillage (Fr.)

Het regelmatig bijvullen van houten wijnvaten waarin wijn ligt te rijpen. Doordat er voortdurend wijn in geringe hoeveelheden verdampt door de houten duigen van het vat zakt het vloeistofniveau en komt er lucht (en zuurstof) boven de wijn. Door het voortdurend bijvullen van het vat met wijn, om het vloeistofniveau in het houten vat niet te sterk te laten dalen, voorkomt men een te langdurig en intensief contact van de wijn met lucht (en dus zuurstof) en daarmee een te sterke oxidatie. Vooral bij kleine vaten met een kleine inhoud zoals barriques is een regelmatige bijvulling essentieel voor een goede, evenwichtige ontwikkeling van de daarin rijpende wijn.

Ouvrée (Fr.)

Oppervlaktemaat in Bourgondië (4,28 are), de oppervlakte die één arbeider per dag kon afwerken.

Ovens Valley (Austr.)

Wijngebied in Victoria, North East Victoria Zone, waar vooral lichtere elegante tafelwijnen worden gemaakt.

Oversteken

Het overpompen van wijn naar een schoon vat zodat het bezinksel in het oude vat achterblijft.

Oxidatie

De verbinding, aanraking met zuurstof. Oxidatie veroorzaakt grote veranderingen in kleur, geur en smaak van wijn: witte wijn evolueert van lichtgroenig over lichtgeel naar bruinegeel, rode wijn van paars via rood naar bruin. De vinificatiemethode waarbij men beperkt oxidatie laat optreden, is de klassieke oxidatieve methode, die waarbij men oxidatie zoveel mogelijk uitsluit is de meer moderne reductieve methode. De reductieve vinificatie geeft een fris, fruitig en vaak bloemig karakter, de oxidatieve vinificatie geeft nootachtige, karamelachtige, aardse en kruidige toetsen. Regelmatig laat men de wijnen een reductieve (gisting) en een oxidatieve fase (rijping) doormaken. Als men spreekt van een geoxideerde wijn heeft men

het over een fout: de wijn is door contact met de lucht zijn frisheid kwijt. De kleur is donkerder dan normaal en hij neigt naar maderisering.

Oxydé (Fr.)

Franse degustatieterm = Geoxydeerde wijn = wijndefect: Wordt zo genoemd omdat overdreven blootstelling aan zuurstof zijn smaak heeft aangetast. Witte wijn: Ziet er dof uit, met een donkerder kleur dan normaal voor leeftijd/soort: mat, strokleurig tot bruin. Platte, mufte geur, doffe, scherpe smaak. Rode wijn: Ziet er ook dof uit, bruiner dan normaal voor leeftijd/soort. Platte, mufte neus met zuurzoete of karamelsmaak en -geur.

P.L.C. (Fr.)

Afkorting van plafond limité de classement.

Paarl (Z.-Afr.)

Wijnbouwgebied zo'n 30 kilometer ten noorden van Stellenbosch en 70 kilometer ten noordoosten van Kaapstad. Vroeger vooral bekend om zijn zoete, portachtige rode wijnen, tegenwoordig steeds meer om zijn droge, krachtige rode wijnen. Ook geniet dit gebied een verdiende reputatie als sherryproducent. Deze Zuid-Afrikaanse sherry's kunnen de betere Spaanse naar de kroon steken, maar missen toch de elegante verfijning van de beste Spaanse die is te danken aan de bijzondere albarizabodem in Jerez. De witte wijnen zijn duidelijk in opkomst. Paarl is niet zo beroemd als Stellenbosch, maar bezit diverse zeer kundige wijnproducenten. Door hoger gelegen, koelere wijngaarden te gebruiken heeft men de elegantie in de wijnen kunnen vergroten.

Pacherenc-du-Vic-Bilh (Fr.)

AOC voor witte (droge en zoete) wijnen uit het gebied waar ook de rode Madiran wordt gemaakt. Meestal fris en aromatisch. Druivensoorten: Arrufiac, Courbu, Petit en Gros Manseng, Sémillon en Sauvignon Blanc.

Padthaway (Aust.)

Wijnbouwgebied in South Australia, Limestone Coast Zone, in de buurt van Coonawarra, ontwikkeld na het succes van Coonawarrawijnen om aan de vraag van gelijksoortige wijnen te kunnen voldoen. Vooral interessante wijnen van de Chardonnay en enkele succesvolle van de Pinot Noir.

Pagadebit di Romagna (It.)

DOC in Emilia-Romagna voor lichte witte wijntjes van de Pagadebit, d.i. een witte variëteit van de Bombino.

Paglierino (It.)

=Strokleurig. Een kleur geel die aan stro doet denken.

Pajarete (Sp.)

Dit was eertijds een zoete, alcoholrijke wijn, die met meerdere wijnen van verschillende druiven kon aangemaakt worden. Thans zijn het vino dulce-wijnen (sherrytype) waaraan men "arrope" toevoegt. Arrope wordt bekomen door het verwarmen en inkoken van druivenmost op het blote vuur of in een warmwaterbad. Vrij zeldzaam.

Pajzos, Château (Hong.)

Hongaars wijndomein, eigendom van een Franse verzekeringsmaatschappij die ook in Frankrijk verschillende wijngaarden bezit. Eén van de beste Tokajproducenten van de nieuwe stijl.

Palácio (Port.)

Paleis, ook wel in de betekenis van wijngoed gebruikt.

Pale cream (Sp.)

Sherry gebaseerd op fino en gezoet.

Palette (Fr.)

AOC in de Provence, ten zuidwesten van Aix-en-Provence, voor rode wijn met vatlagering van tenminste drie jaar van Grenache en Mourvèdre aangevuld met Cinsault, Manosquin, Syrah, rosé met wat meer Cinsault en witte wijn van Clairette aangevuld met Muscat, Ugni Blanc en Sémillon.

Palha (Port.)

Kleuromschrijving: bleek.

Palma (Sp.)

Kwaliteitsaanduiding voor een zeer geurige en verfijnde fino sherry.

Palmela (Port.)

IPR-gebied in Ribatejo (Midden-Portugal). Rode wijn van Periquita, Alfoncheiro en Espadeiro. Witte wijn van Fernão Pires, Arinto, Moscatel de Sétubal, Rabo de Ovelha en Tamarez.

Palmer, Château (Fr.)

Troisième grand cru classé Médoc, gemeente Margaux.

Palo cortado (Sp.)

Luxe, relatief licht gekleurde sherry en Montilla-Moriles met een zeer verfijnde, belegen, rijke geur en een zachte, krachtige, volle smaak. Meestal zoet. Houdt het midden tussen een amontillado en oloroso.

Palomino

Witte druivensoort die eigenlijk alleen maar op de witte albariza zijn volledige kwaliteitspotentieel toont. Men maakt er de mooiste sherry's van. Samen met de Pedro Ximénez en Moscatel vormt de Palominodruif de basis voor de sherryproductie. De Palomino levert de fijnste en elegantste sherry's (fino en manzanilla). De droge witte wijnen van Palomino zijn neutraal met weinig karakter. In warmere wijnstreken maakt men er meestal sherry-achtige wijnen van. (Z.Afr. Fransdruif, Aust. Sweetwater, Paulo, Fr./ Sp. Listan, Port. Perrum.)

Palus (Fr.)

Laagliggende zware kleirijke bodems met een hoge grondwaterspiegel, ongeschikt voor het produceren van wijnen van een goede kwaliteit.

Pamidi

Blaauwe druivensoort van redelijke kwaliteit vooral voorkomend in Bulgarije. Brengt lichte, soms iets zoete, zachte wijnen voort met een laag zuurgehalte.

Pampini (It.)

Bladeren van de wijnstok.

Pansa Blanca

syn. Voor Xarel-lo in Penedès.

Pape-Clément, Château (Fr.)

Cru classé Graves rood.

Par tris successives (Fr.)

=vendanges par tris: een manier van oogsten waarbij door verschillende passages in de wijngaard alleen de rijpste en overrijpe druiven worden geplukt.

Parellada

Witte druivensoort van goede kwaliteit enorm verspreid in Catalonië (Noordoost-Spanje). Vormt daar het kwaliteitsingrediënt voor cavas. Wordt vaak samen met de wijnen van de Macabeo en Xarello gemengd. Geeft de wijnen van deze twee druiven meer evenwicht, fruit en frisheid. Geeft van de beste witte wijnen van Spanje in assemblage met Chardonnay en Sauvignon.

Parrina (It.)

DOC in Toscane voor rode en roséwijn van Sangiovese Canaiolo en wit van Trebbiano.

Pasada (Sp.)

Een gerijpte manzanilla sherry.

Pascal Blanc

Witte druivensoort uit de Provence (Frankrijk). Geeft gewone wijnen met aroma's van citrusfruit, nootjes en groene kruiden.

Paso Robles (VS)

AVA in Californië, San Luis Obispo County. Ondanks de ligging vlakbij de zee is deze streek in de zomer één van de warmste van de kustgebieden doordat de heuvels de koele zeelucht tegenhouden. Heel mooie wijnen van Zinfandel, Cabernet Sauvignon, Chenin Blanc en Sauvignon Blanc. Ook Chardonnay, Nebbiolo, Syrah, Merlot, Mourvèdre.

Passé (Fr.)

Term voor wijn die zijn beste tijd heeft gehad en geur en smaak verloren heeft.

Passerillage (Fr.)

Het proces waarbij men de rijpe druiven zeer lang aan de plant laat hangen waardoor ze indrogen. Zo bekomt men druiven met een geconcentreerd sap dat een hoog suikergehalte en een hoge concentratie aan geur- en smaakstoffen bezit. Zie ook recioto.

Passeriller (Fr.)

Het laten drogen van de druiven alvorens deze te verwerken.

Passito (It.)

1. Zoete wijn gemaakt van gedroogde druiven. 2. Vinificatiemethode om deze wijn te maken.

Pasteurisatie

Pasteurisatie is de doding van micro-organismen door vloeistofverwarming.

Pasto, vinho de (Port.)

Wijn afkomstig uit het Douro-gebied. Niet geselecteerd voor de bereiding van port. Het zijn droge tafelwijnen.

Pasto, vino de (Sp.)

Eenvoudige wijn, maaltijdwijn.

Pastoso (It.)

Likoreus. Wijn die rijk is aan suiker, concentratie en glycerine.

Patache-d'Aux, Château (Fr.)

Cru bourgeois Médoc.

Patrimonio (Fr.)

De eerste AOC van Corsica. Frisse, fruitige rode wijnen van Niellucio en Grenache, aromatische witte van Vermentino en Muscat.

Pauillac (Fr.)

AOC en Gemeente in de Haut-Médoc waar de meeste (3) Premier cru classé-wijnen vandaan komen. Staat bekend om zijn krachtige, volle en intense rode wijnen. De beste kunnen lang rijpen en ontwikkelen zich gaandeweg tot zeer intens en complex geurende en smakende wijnen. Meestal vrij duur, maar doorgaans betrouwbaar.

Paulo (Aus.)

Zie Palomino.

Pauwestaart

Uitdrukking voor de sensatie in geur, smaak en afdronk bij een wijn met een uitzonderlijk intens en geschakeerd palet aan geuren en smaken. De geur, smaak en afdronk waaiëren als het ware uit als een prachtige pauwestaart met alle uitbundige en geschakeerde pracht. Dit treft men alleen maar aan bij wijnen van zeer hoge kwaliteit.

Pavie, Château (Fr.)

Premier grand cru classé 'B' Saint-Emilion.

Pavie-Decesse, Château (Fr.)

Grand cru classé Saint-Emilion.

Pavie-Macquin, Château (Fr.)

Grand cru classé Saint-Emilion.

Pavillon-Cadet, Château (Fr.)

Grand cru classé Saint-Emilion.

Pavlikeni (Bulg.)

Wijnbouwgebied, vrij noordelijk gelegen bij Veliko Tarnovo, in de buurt van Suhindol. Hier worden hoofdzakelijk elegante, fruitige, rode wijnen gemaakt. Van de Gamza-druif maakt men een Controliran-wijn die bekendstaat om zijn elegante, fruitige en kruidige karakter (minder vol dan die uit Suhindol). Ook eenvoudiger wijnen worden er geproduceerd: Country Wines van de Gamza met Cabernet Sauvignon.

Pear drops

Geur van een chemische verbinding met de naam isoamylacetaat. Deze stof (een ester) geurt sterk en roept associaties op met de geur van peren. Deze snoepjesachtige geur komt tamelijk vaak voor bij jonge, modern gemaakte witte wijnen. Een lage gistingstemperatuur beperkt het verdampen van deze vluchtige stof uit de wijn tijdens de gisting.

Pécharmant (Fr.)

Kleine AOC voor rode wijn binnen de Bergeracstreek. Het zijn de meest krachtige en intense Bergeracs, waarbij de volle, meestal uitbundige en ietwat sombere geur en smaak worden gekarakteriseerd door overwegend aardse indrukken zoals bosgrond en truffels. Gemaakt van vooral Merlotdruiven, aangevuld met Malbec en Cabernet Sauvignon en Cabernet Franc.

Pecorino

Witte Italiaanse druivensoort die strogele wijnen voortbrengt met aroma's van bloemen, citroen en nootjes.

Pédesclaux, Château (Fr.)

Cinquième grand cru classé Médoc, gemeente Pauillac.

Pedro Ximénez (=PX)

Witte druivensoort van redelijke kwaliteit afkomstig uit Andalusië. Hij kan een zeer hoog suikergehalte in zijn fruit opbouwen en is bestand tegen veel warmte en droogte. In het sherrygebied is de Palominodruif bezig hem steeds meer te verdringen. De Palomino is minder gevoelig voor allerlei ziekten en produceert overvloediger. Men maakt van de PX elders ter wereld ook droge witte tafelwijnen met een hoog alcoholgehalte. In Argentinië, Chili en Australië heeft men hem ook aangeplant.

Pelure d'oignons

Bij het verouderen van rode wijn neemt de kleur van de wijn af en het blauwrode wordt met de tijd minder intens en evolueert naar een lichte roodbruine kleur, de kleur van de pel van een ui. Deze term mag uitsluitend voor verouderde wijn gebruikt worden.

Pemberton (Austr.)

Wijngebied in Western Australia, gelegen tussen Margaret River en Great Southern. Hoogwaardige Chardonnay en Pinot Noir, maar het accent ligt op mousserende wijnen.

Penafiel (Port.)

Zuidelijk deelgebied van de Minho waar de Vinho Verde vandaan komt. Vooral wijnen van de Azal-druif.

Pendelbogen (D.)

Snoei- en geleidingswijze van druivenplanten die het midden houdt tussen de dubbele Guyot-methode en Hoherziehung. Door de hoofdstam iets langer te laten worden dan normaal en langere, in halve cirkels gebogen scheuten over de geleidingsdraden in de wijngaard te leiden, heeft men per plant meer knoppen waarop druiven kunnen rijpen. Bovendien heeft men een grotere plantafstand en een iets groter bladoppervlak per plant in vergelijking met de normale Guyot-methode.

Penedés (Sp.)

Wijnbouwgebied aan de Middellandse Zee, ten zuiden van Barcelona, waar een enorme variëteit aan verschillende stijlen en typen wijn wordt gemaakt. Het was het eerste Spaanse wijngebied waarin zich een revolutionaire ontwikkeling van modernisering van wijnstijlen voordeed. Vele Spaanse gebieden volgden het voorbeeld. Vooral de dynamische firma Torres was de motor achter deze ontwikkelingen in de Penedés. Door de grote verscheidenheid aan klimaten, gerekend vanaf de kust tot in het heuvelachtige achterland, kan men hier zowel warme, gestoofde, robuuste, als delicate, frisse en verfijnde wijnen produceren. Men maakt in deze streek ook enorm veel mousserende wijn, cava genoemd. Durf en technische ontwikkeling kenmerken de streek, waar naast lokale ook vele goede niet-Spaanse druivensoorten als Cabernet Sauvignon, Merlot, Pinot Noir, Riesling, Chardonnay en Gewürztraminer in de talrijke wijngaarden zijn aangeplant. De technische uitrusting van de meeste bedrijven is zeer goed. De cava's maakt men nog hoofdzakelijk van de Spaanse Xarel-lo, Macabeo en Parellada, met soms een beetje Chardonnay.

Penetrante (It.)

=Doordringend(-e geur). Scherpe en soms onaangename geur veroorzaakt door vluchtige stoffen (ethylacetaat) of gassen (zwavelwaterstof).

Pentro di Isernia (It.)

DOC in Molise rondom de stad Isernia voor rode en roséwijn van de Montepulciano en Sangiovese en witte van de Trebbiano Toscano en de Bombino.

Perdea

Witte druivensoort, kruising van Raffiat de Moncade en Chardonnay bekomen door Durquéty aan de INRA. Geeft verfijnde kwaliteitswijnen.

Pergola (It.)

Hoge stellage (of bomen) waar druiven tegenaan of doorheen groeien. Klassieke groeiwijze van druivenstokken in Italiaanse wijngaarden die steeds meer wordt vervangen door de meer internationaal toegepaste lagere geleidingsmethoden zoals Guyot.

Periquita

Blauwe druivensoort van goede kwaliteit veel voorkomend in Portugal. De wijnen van deze druif zijn mooi donker van kleur, middelmatig alcoholisch, krachtig, met veel tannines en duidelijke zuren, en moeten rijpen. Aroma's van rood en zwart bessenfruit en kruiden. Vaak worden de wijnen van de Periquita gemengd met die van andere variëteiten. De wijnen van de Negra Mole geven de melange een lichter en zachter karakter.

Perlage (It.)

=Mousse.

Perlant (Fr.)

Licht parelend.

Perlé (Fr.)

Zeer licht mousserend. De Gaillac-streek is een traditionele producent van perlé-wijn.

Perlwein (D.)

Duitse benaming voor licht mousserende wijn. Pétillant, dat wil zeggen dat de wijn beduidend minder koolzuurgas bevat dan een mousserende wijn. Een Perlwein is meestal een goedkope en eenvoudige wijn, op zijn best gemaakt middels de Charmat-methode.

Pernand-Vergelesses (Fr.)

Gemeentelijke AOC in de Côte de Beaune voor rode wijn van Pinot Noir en witte wijn van Chardonnay op de gelijknamige gemeente. De appellatie omvat ook climats geklasseerd als premier cru.

Peronospora

Schimmelziekte die ook wel valse meeldauw (Fr. mildiou, Eng. downy mildew en D. falscher Mehltau) wordt genoemd. De veel gebruikte wetenschappelijke naam *Peronospora viticola* is intussen officieel vervangen door *Plasmopora viticola*. Zeer schadelijke schimmel die eerst de bladeren aantast en bij uitblijven van bestrijding vervolgens de vruchten. De intensiteit en ontwikkeling van deze schimmelziekte wordt versterkt en versneld door vochtig en nat weer. Deze schimmel werd ongewild in 1878 vanuit de Verenigde Staten in Zuid-Frankrijk geïntroduceerd en richtte in bijna alle Europese wijngaarden een ware ravage aan samen met de eveneens omstreeks die tijd geïmporteerde plagen *Oïdium* (schimmel) en *Phylloxera* (insect). De bestrijding van *Peronospora* bleek zeer effectief te kunnen worden uitgevoerd met bordelese pap, een waterige suspensie van kalk en kopersulfaat. De blauw gekleurde paaltjes in diverse wijngaarden danken hun kleur aan de rijkelijke bespuiting met bordelese pap.

Perricone

Blauwe druivensoort uit Sicilië (Italië). Geeft excellente vlezig sterk gekleurde wijn met aroma's van braambessen, kersen en pruimen.

Perruches (Fr.)

Bodemtype in Touraine (Loire): kleigrond met silex gemengd, goed waterdoorlaatbaar en op kalk-ondergrond gesitueerd.

Perrum (Port.)

Zie Palomino.

Persan

Blauwe druivensoort uit de Savoie en de Isère (Frankrijk). Geeft tanninerijke kwaliteitswijn die goed verouderd.

Persen

Het door middel van druk vocht uit een vochthoudende substantie vrijmaken. In de wijnbereiding is dit een belangrijke fase die ook bepalend is voor de stijl en kwaliteit van de wijn. Men onderscheidt twee persbewerkingen: één van gekneusde, onvergiste druiven waardoor de te vergisten most vrijkomt, de tweede van de vaste delen (schillen, pitten en stelen) die overblijven na het afhevelen van de wijn in wording, tijdens of nadat de druiven de alcoholische gisting hebben ondergaan. Voor de bereiding van witte wijn wordt meestal de eerste methode toegepast, de bereiding van rosé en rode wijn omvat meestal de tweede methode als onderdeel van de bewerkingen. De wijn die vrijkomt bij het persen na de gisting heet perswijn. Deze wijn bevat meer zuren en tannines dan de wijn die men na de gisting afhevelt naar een ander vat. Het gehalte hiervan hangt af van de wijze van persen. Hard persen in een ouderwetse mechanische of hydraulische pers maakt nogal veel zuren en tannines uit de schillen en stelen vrij, de wijn wordt daardoor zuurder en wranger. Moderne persen (pneumatisch of middels waterdruk) werken veel voorzichtiger en gelijkmatiger zodat er weinig zuren en tannines vrijkomen, maar de pulp wel ongeveer even droog wordt als bij ouderwets hard persen. Met zulke moderne persen kan men dus in principe zachtere wijnen maken.

Persistenza (It.)

Lengte van de afdronk.

Perskurk

Kurk gemaakt van aan elkaar gelijmde en geperste kurksnippers. Is goedkoper maar van mindere kwaliteit dan een goede, soepele en gave kurk uit één stuk. Wijnen die lang moeten rijpen worden nooit met perskurken gebotteld, dit type kurk is er niet geschikt voor. Producenten vinden het gebruik van perskurken vaak prettiger bij het bottelen; de maatvoering is preciezer en de kwaliteit is constanter.

Perswijn

Wijn die vrijkomt bij het persen van de schillen, pitten en soms stelen van de druiven die achterblijven in het gistingsvat (bij de bereiding van rode wijn) nadat men het vat heeft laten leeglopen. De niet geperste maar weggevoelde wijn (lekwijn, ook wel vin de goutte genoemd) bevat minder zuren en tannines dan perswijn. De grote hoeveelheden zuren en tannines in druivenschillen, pitten en stelen komen naarmate men harder perst meer in de perswijn. Perswijn heeft een hoog zuur- en tanninegehalte en wordt daarom bij voorkeur in beperkte mate aan de lekwijn toegevoegd om kracht en rijpingspotentieel aan de wijn te geven. Te veel perswijn maakt de wijn hard, wrang en stroef. Vroeger voegde men meer perswijn toe dan tegenwoordig, het duurde dan ook langer voordat een rode wijn op dronk kwam. Tegenwoordig zijn er moderne pneumatische en hydraulische wijnpersen waardoor minder zuren en tannines uit de schillen enz. worden geperst.

Perth Hills (Austr.)

Weinig bekende wijnregio in Western Australia, rond de mooie Bickley Valley, met warm klimaat. Chardonnay, Sémillon, Shiraz en Cabernet Sauvignon geven hier heel mooie wijnen.

Pesante (It.)

=Zwaar. Te rijk aan alcohol, belastend.

Pessac-Léognan (Fr.)

AOC uit Bordeaux. Zie Graves-Pessac-Léognan.

Pétillant (Fr.)

Licht sprankelend. Een wijn die pétillant is heeft een lichte koolzuurpareling, de koolzuurdruk is niet hoger dan ca. 1 atmosfeer. Een wijn met meer koolzuurgas heet mousserend en bruist daarom sterker. Zie Acide.

Petit Chablis (Fr.)

Gemeentelijke AOC voor de eenvoudigste Chablis-wijnen, afkomstig van de minder goede wijngaarden.

Petit château (Fr.)

Naam gebruikt in Bordeaux voor een niet geklasseerde châteauwijn.

Petit Courbu

Witte druivensoort uit de Jurançon (Frankrijk). Geeft verfijnde aromatische wijnen van hoge kwaliteit.

Petit Gamay (Fr.)

Zie Gamay.

Petit Manseng

Zie Manseng, Petit.

Petit Rouge

Blauwe druivensoort uit het Noord-Italiaanse Aosta-dal. Is de basis voor enkele gerenommeerde wijnen waaronder de Torretta en de Petit Rouge, mooie krachtige rode wijnen.

Petit Verdot

Blauwe druivensoort van zeer hoge kwaliteit. Van oorsprong afkomstig uit de Médoc. De druiven hebben zeer dikke en donker gekleurde schillen. De wijnen zijn zeer sterk gekleurd, hebben een zeer intense, krachtige en geconcentreerde smaak met een grote kruidigheid. Wordt uitsluitend gebruikt in kleine hoeveelheden om rode wijnen iets meer kracht, diepgang en substantie te verlenen. Het is een moeilijke druif voor de wijnboer. Hij rijpt zeer laat en geeft onregelmatige oogsten. Alleen in de beste en warmste jaren wordt hij volledig rijp. Dan is de wijn ervan verbluffend mooi en intens. Wordt vooral in Chili nog gebruikt en hier en daar ter wereld door een aantal kwaliteitspioniers.

Petite Syrah

1. Synoniem voor Durif. 2. Syrah.

Petit-Faurie-de-Soutard, Château (Fr.)

Grand cru classé Saint-Emilion.

Petit-Village, Château (Fr)

Pomerol.

Petrich (Bulg.)

Wijnbouwgebied in het uiterste zuidwesten van Bulgarije, tegen de Griekse grens bij de stad Melnik. Een warm en droog gebied waar men van zowel de Melnik als de Cabernet Sauvignon warme, krachtige en volle wijnen maakt. Die van de Melnik zijn iets rustieker (klassieker) dan die van de Cabernet Sauvignon. Vaak worden ze met elkaar gemengd.

Pétrole, odeur de (Fr.)

Franse degustatieterm = Petroleumachtig: Aangename petroleumgeur van rijpe Rieslingwijn.

Pétrus, Château (Fr.)

Pomerol. Wijnen van het allerhoogste niveau. Dé topwijn uit Bordeaux en meestal de duurste. Staat op eenzame hoogte wat betreft rijkdom, intensiteit en schakeringen. Draagt al het goede van de Merlot en de wijngaard in zich. De rijke kleibodem, de zeer oude druivenstokken (95% Merlot) en de meer dan perfectionistische wijze van wijnmaken liggen ten grondslag aan het organoleptische geweld van de wijnen. Iedere als Pétrus uitgebrachte jaargang is van de hoogste kwaliteit en volstrekt uniek. De meeste jaren van Pétrus kunnen decennia lang rijpen, maar zijn vaak al snel drinkbaar.

Pez, Château de (Fr.)

Cru bourgeois Médoc, Saint-Estephe.

Pfalz (D.)

Zie Rheinpfalz.

Pfropfirebe (D.)

Een geënte druivenplant. Ontstaan door een ent op een onderstam te enten.

Phélan-Ségur, Château (Fr.)

Cru grand bourgeois exceptionnel Médoc, gemeente Saint-Estèphe.

PH-waarde

Meeteenheid voor de zuurtegraad. Voor wijn geldt: hoe lager de PH-waarde, hoe zuurder de wijn smaakt. 7 geldt als neutrale waarde (bv. bij water.)

Phylloxera

Bladluisoort die zeer schadelijk is voor de wijnstok. In de helft van de 19de eeuw vernietigde deze luis vrijwel alle Europese wortelstokken. Slechts enkele landen uit andere werelddelen hadden wijnstokken die bestand waren tegen deze plaag. Er werden ingrijpende maatregelen genomen, bv. alle wijnranken werden op immune stokken geënt en in gebieden die reeds lang gekend waren als goede wijnstreken werden wijngaarden heraan geplant.

Piave (of Vini del Piave) (It.)

DOC voor zowel rode als witte wijnen uit Veneto waarbij de naam van de gebruikte druivensoort gecombineerd wordt met Piave: Merlot, Cabernet, Tocai, Verduzzo, Pinot Bianco, Pinot Grigio, Pinot Nero en Raboso. Het zijn meestal wijnen met een fris karakter en fruitigheid, waarbij de rode een zekere aardsheid kunnen hebben.

Piccolo (It.)

Inhoudsmaat van een wijnfles voor mousserende wijn. Kleinste maat, een kwart van een normale fles: 20 cl. Wordt ook wel kalkoentje genoemd. De houdbaarheid van wijn in zo'n kleine fles is beperkt.

Pichon-Longueville Baron, Château (Fr.)

Deuxième grand cru classé Médoc, gemeente Pauillac.

Pichon-Longueville Comtesse de Lalande, Château (Fr.)

Deuxième grand cru classé Médoc, gemeente Pauillac.

Pico (Port.)

IPR-gebied in het westen van het gelijknamige eiland, het centraal gelegen eiland van de Azoren. Er wordt likeurwijn gemaakt van Arinto, Terrantez en Verdelho.

Picolit (It.)

1. DOC voor zoete, witte dessertwijn uit Friuli-Venezia Giulia. Schaars, soms intens, rijk en tegelijkertijd volzoet met frisheid en subtiliteit. 2. Witte Italiaanse druivensoort. Geeft goudgele verfijnde likoreuze dessertwijnen met aroma's van perzik en abrikoos.

Picpoul (Fr.)

Synoniem voor zowel Folle Blanche, Piquepoul Noir en Piquepoul Gris.

Picpoul de Pinet (Fr.)

Een aparte AOC in de Coteaux du Languedoc, voor alleen maar droge witte wijn, gemaakt van de Picpoul. Een van de beste cru's uit de Languedoc. Een goede Picpoul de Pinet heeft een strakdroge, pittige en tintelfrisse smaak, met een vrij neutraal, ietwat stenig en kruidig aroma, bezit bovendien ook intensiteit, lengte en volheid. De mindere wijnen zijn dun, zuur en schraal.

Pic-Saint-Loup (Fr.)

Een aparte AOC in de Coteaux du Languedoc, een van de beste cru's uit de Languedoc. Men kan hier zowel lichte, fruitige en frisse rode wijnen maken als krachtige en intense. De beste producenten maken rode wijnen met zowel kracht als verfijning.

Pièce (Fr.)

Een maat voor een houten vat van ca. 220 liter om wijn in te laten rijpen. Wordt gebruikt in de Bourgogne (228 liter), Beaujolais (214 liter), Mâcon (216 liter), Champagne, Loire en Rhône.

Pied de cuve (Fr.)

Deze wijnmakersterm wordt gebruikt voor een kleine hoeveelheid druivensap die men apart tot gisten brengt. Nadien voegt men de gistende most aan een grote hoeveelheid most toe om de gisting op te starten.

Piedirosso

Blauwe druivensoort uit Zuid-Italië. Geeft stevige intens robijnrode wijnen met veel alcohol en tannine en aroma's van aardbeien, kersen en theebladeren.

Piëmonte (It.)

Regio in Noordwest-Italië (omgeving Turijn) waar enkele van de meest krachtige en eigenzinnige wijnen van Italië vandaan komen. Vooral wijnen van de Nebbiolo, Barbera, Dolcetto en Moscato zijn opvallend van stijl en uniek. De meest bekende en beroemde wijnen zijn: Barolo, Barbaresco, diverse Dolcetto's, Barbera 's en Moscato's uit de wijngaarden rond Asti en Alba.

Pieno (It.)

=Vol. Wijn met body en structuur, goed in evenwicht.

Pierce's disease

Ongeneeslijke en fatale bacteriële infectie van de wijnstok, overgebracht door een insect.

Pierre à fusil (Fr.)

Franse degustatieterm = vuursteen(achtig) (=pierre à feu=silex): minerale smaak van heldere witte wijn zoals Chablis en Sancerre.

Piesport (D.)

Zeer bekend wijndorp in de Moezel. Onder deze naam worden wijnen van zeer verschillende kwaliteit verkocht. De beste (van de Riesling) zijn verbluffend mooi, subtiel, fris en fruitig, de mindere (meestal afkomstig uit de Großlage Michelsberg en gemaakt van de Müller-Thurgau) zijn meestal zurig, zoetig en waterig.

Pigeage (Fr.)

Handeling die erin bestaat de druiven met de voeten te treden in open vat, met als doel de 'chapeau de marc' opnieuw in te brengen in de wijn, en dus de wisselwerking tussen solides en liquides te bevorderen en het aroma- en kleurpotentieel te vergroten. Daarnaast wordt bij open gistingskuipen hiermee voorkomen dat zich op de bovendrijvende 'hoed' allerlei voor de wijn schadelijke micro-organismen kunnen ontwikkelen. De bovenzijde van de hoed staat namelijk in contact met lucht waardoor er voor o.a. azijnzuurbacteriën een ideale voedingsbodem aanwezig is. Voortdurend onderduwen in de wijn gaat de ontwikkeling van zulke bacteriën grotendeels tegen. Tegenwoordig wordt de pigeage meestal verricht met behulp van roerwerken en andere apparatuur. Een andere, tegenwoordig veel toegepaste methode om een betere kleurextractie van de schillen te verkrijgen is de remontage. Hierbij wordt de wijn van onder uit het gistingsvat naar boven, over de bovendrijvende hoed gepompt.

Pignola

Blaauw Italiaanse druivensoort die robijnrode, licht tannische, gemiddeld alcoholische aangename wijnen voortbrengt.

Pin, Château le (Fr.)

Pomerol.

Pineau d'Aunis

Blaauw druivensoort van redelijk goede kwaliteit, vooral aangeplant in de Loire. De wijn is licht gekleurd en heeft een ingetogen en fruitig karakter. Men voegt soms wat wijn van de Cher toe, een teinturier uit dezelfde regio om de kleur te versterken. Niets te maken met Pinot. Wordt ook Chenin Noir genoemd. Vroeger enorm geliefd in de Franse en Engelse koningshuizen.

Pineau de la Loire (Fr.)

Chenin Blanc. Is geen verwant van de Bourgondische Pinot-familie. Wordt ook wel Pineau d'Anjou genoemd.

Pinenc

= Fer.

Pinhel (Port.)

IPR-gebied in Noord-Portugal waar witte wijn van Alicante Branco en Malvasia wordt gemaakt en rode wijn van Jaen, Marufo en Periquita.

Pinot (Fr.)

Verzamelnaam voor druiven die tot de uitgebreide groep (Bourgondische) druivensoorten behoren met Pinot in hun naam (Pinot-familie). Niet altijd gaat dit op, in het verleden heeft men wel eens vaker een druif (al dan niet met opzet) abusievelijk geassocieerd met de fameuze Pinot-familie. De Chardonnay is zo'n voorbeeld. Deze wordt ten onrechte ook wel

Pinot Chardonnay genoemd. Tot de Pinot-familie behoren de Pinot Noir, Pinot Gris, (pinot) Meunier en Pinot Blanc.

Pinot Auxerrois (Fr.)

Zie Pinot Blanc.

Pinot Beurot (Fr.)

Zie Pinot Gris.

Pinot bianco (It.)

Zie Pinot Blanc.

Pinot Blanc

Witte druivensoort van goede kwaliteit, een witte variëteit van de Pinot Noir. In Elzas ook Weiss Klevner genoemd en in Duitsland Weisser Burgunder. Geeft redelijk hoge opbrengsten en relatief neutrale wijnen met een vrij ingetogen geur en smaak, die meestal fris en bloemig is als ze jong zijn, iets kruidiger als ze ouder zijn. Ook is een betrekkelijk volle smaak met een vrij hoog zuurgehalte karakteristiek. Ook geschikt voor mousserende wijnen. In de Elzas is hij zeer bekend en wordt daar soms ook (ouderwets) Klevner of Clevner genoemd. De Auxerrois Blanc of Pinot Auxerrois is een druif die men ten onrechte voor een subvariëteit van de Pinot Blanc houdt. Ook in Duitsland is de Pinot Blanc veel aangeplant onder de naam Weißburgunder. In Noord-Italië maakt men er de mooiste wijnen van (Pinot Bianco), mooier, frisser, eleganter en verfijnder dan de lokale wijnen van de Pinot Gris (Pinot Grigio). Ook aangeplant in Oostenrijk, evenals in Hongarije (als Feherburgundi) en Slovenië (als Beli Pinot). Verder is de druif vertegenwoordigd in Chili en in Californië.

Pinot Chardonnay (Fr.)

Chardonnay.

Pinot Grigio (It.)

Zie Pinot Gris.

Pinot Gris

Witte druivensoort van hoge kwaliteit. Wordt in Elzas Tokay genoemd, wat door de EG verboden is wegens de mogelijke verwarring met de Hongaarse dessertwijn Tokaj. De Pinot Gris is een mutatie van de Pinot Noir. Geeft wijnen met een mooie goudgele kleur en prachtige aroma's. Karakteristiek zijn de ingetogen licht-frisse en exotisch kruidige geur en de volle, rijke, dikke, vrij ingetogen smaak met een kruidig bittertje; bij het ouderen krijgen de wijnen een extra rijkheid met een haast zoetige geur en smaak waarin geroosterde hazelnoten en karamel de boventoon voeren, dit geldt vooral voor belegen vendanges tardives. De Noord-Italiaanse Pinots Gris (Pinot Grigio) zijn frisser, ingetogener en lichter dan die uit de Elzas. In Duitsland is de druif ook succesvol en men maakt er zowel wijnen van in de Elzasser stijl als met een halfdroge smaak. Hier noemt men de druif Ruländer, Grauer Burgunder of Grauklevner. In het voormalige Oostblok is ook veel Pinot Gris aangeplant. In Roemenië, Slovenië, Slavonië, de voormalige Sovjetunie en in Hongarije. In Hongarije (rond het Balatonmeer) wordt de druif Szürkebarat (grijze monnik) genoemd.

Pinot Meunier

Blauwe druivensoort van goede kwaliteit. De Pinot Meunier is een mutatie van de Pinot Noir. De naam van de druif refereert aan meel (en molenaar) omdat de bladeren van de druif door de aanwezige beharing haast bestoven lijken met een laagje meel. Geeft weinig gekleurde wijn, lichter in alcohol en minder geraffineerd dan de Pinot Noir. Is zeer geschikt om mousserende wijnen van te maken en gedijt goed in relatief koele wijnbouwklimateen. Is de meest aangeplante druif in de Champagne. Rijpt vroeger dan de Pinot Noir, eveneens een Champagnedruif. Wordt in Frankrijk ook wel Farineux Noir genoemd. Geeft in Zuid-Duitsland

(Württemberg en Baden) lichte en zachte rode wijnen met een milde fruitigheid. Men noemt hem Müllerrebe en Schwarzriesling. Ook is de druif in Oostenrijk (Blaue Postitschtraube) en in het voormalige Joegoslavië aangeplant.

Pinot Nero (It.)

Pinot Noir.

Pinot Noir

Blauwe druivensoort van zeer hoge kwaliteit, afkomstig uit de Bourgogne. Pinot Noir staat voor subtiliteit, charme en soepel fruit, hij is over het algemeen rijker aan zuren en armer aan tannines; onder optimale omstandigheden levert de druif heel mooi doch niet intens gekleurde, volle, rijke en verbluffend complexe wijnen die in hun jeugd veel rijp fruit bezitten en indien uitgerijpt, een zeer uitbundig, aards en mestig karakter ten toon spreiden ('good burgundy smells of shit'). De genetische stabiliteit van de Pinot Noir is niet groot, hij muteert snel. Ook de diversiteit in kwaliteiten van verschillende klonen van de Pinot Noir is enorm groot. Een kloon met een hoog rendement lijkt in vergelijking met een andere zorgvuldig geselecteerde kloon met een laag rendement wel een andere druivensoort. (It. Pinot Nero, D. Spätburgunder.)

Pinotage

Blauwe druivensoort van goede kwaliteit. Een typisch Zuid-Afrikaanse soort. Is een kruising van de Pinot Noir en de Cinsaut. Omdat men in Zuid-Afrika de Cinsaut ook wel Hermitage noemt (naar de beroemde AOC in het noordelijk Rhône-gebied) komt men na samenvoeging van delen van beide namen op Pinotage. Karakteristiek voor de wijnen van de Pinotage is het typische, ietwat gebrande of rubberachtige geur- en smaakpatroon. Ook bezitten ze vaak een vrij warm en gestoofd aandoend karakter. De betere wijnen kunnen goed rijpen en hebben diepgang. Tegenwoordig meer en meer aangeplant in Nieuw-Zeeland.

Pipa (Port.)

zie pipe.

Pipe (Port., Sp.)

Klassieke Engelse benaming van een houten vat voor de rijping en opslag van port en madera, met een inhoud van resp. 523 en 418 liter.

Piqué (Fr.)

Term voor een fout in een wijn, nl. azijnsteek.

Piquepoul Blanc

Witte druivensoort van matige tot redelijke kwaliteit. Vormt samen met een aantal andere lokale soorten de bekende Zuid-Franse droge, witte Picpoul de Pinet-wijnen.

Piquepoul Noir

Blauwe druivensoort van redelijke kwaliteit uit Zuid-Frankrijk. Geeft lichtgekleurde alcoholrijke wijnen met voldoende zuren en een rijk boeket vooral fruitige en bloemige aroma's.

Pisse-vin (Fr.)

Zie Aramon.

Pittig

Smaakindruk van een wijn waarbij de zuren duidelijk aanwezig zijn en ook andere uitgesproken, niet te zachte indrukken van bijvoorbeeld jonge tannine sterk naar voren komen. Het is vaak een positieve waardering en een stijlomschrijving. Een goede Muscadet

sur Lie is een mooi voorbeeld van een pittige droge witte wijn. Sommige mensen noemen een jonge rode Cahors een pittige rode wijn. Pittige wijnen zijn zelden zacht van karakter.

Plafond de classement (Fr.)

Zie plafond limité de classement.

Plafond limité de classement (Fr.)

Productieplafond. Een van de eisen die worden gesteld aan wijnen met de kwaliteitsaanduiding AOC is dat de opbrengst van de wijngaard (hectoliter per hectare) binnen bepaalde grenzen blijft. Uitgangspunt is dat bij een toenemende opbrengst per hectare de kwaliteit van de geproduceerde wijn afneemt. Samen met de andere voorschriften die voor de productie van AOC-wijnen gelden, moet dit een goed uitgangspunt vormen om kwaliteitswijnen te produceren. Afhankelijk van de appellation schommelt het productieplafond rond de 40 hectoliter per hectare.

Planalto Mirandes (Port.)

IPR-gebied in het uiterste noordoosten van Portugal. Witte wijnen met wat pareltjes van Verdelho en Malvasia, soms wordt ook Rabogato en Viosinho gebruikt. Rode wijn van Bastardo waaraan men soms Marufo (Mourisco Tinto), Trincadeira (Tinta Amarela), Touriga Francesa en Nacional toevoegt en die na 8 maanden veroudering mogen verkocht worden.

Plante riche (Fr.)

Zie Aramon.

Plantet

Blauwe druivensoort van matige kwaliteit. Geeft vrij vlakke wijnen. Het is een hybride verkregen door Seibel die een enorme opbrengst levert en zeer goed bestand is tegen allerlei ziekten en nachtvorst. Is hoofdzakelijk in de Loire aangeplant. De wijn is sterk gekleurd en geurt en smaakt vooral naar aardbei.

Plat (Fr.)

Franse degustatieterm: zie Acide.

Plavac Mali

Blauwe druivensoort van redelijke kwaliteit. Vooral in het voormalige Joegoslavië gelegen Dalmatië is deze druif aangeplant. Men maakt er vrij stevige wijnen van met een hoog alcoholgehalte, veel tannine en veel smaak. Zowel droge als zoete rode wijnen brengt deze druif voort. De Dingac en de Postup zijn van de (zoete) rode wijnen wel de bekendste. Ook rosé genaamd Opol wordt van deze druif gemaakt.

Plavac Zuti

Witte druivensoort van redelijke kwaliteit. Kenmerkend voor de wijnen van de Plavac is dat ze vrij ordinair en vaak zwaar (alcoholisch) zijn zonder veel boeket. Meestal zijn het stoere en simpele wijnen die worden gemengd met wijnen van druiven die meer fruit en frisheid leveren. Komt eigenlijk alleen maar voor in Slovenië.

Plavina (Joeg.)

Lichte, rode wijn uit Dalmatië, gemaakt van de gelijknamige druif. Eenvoudige en fruitig-kruidige kwaliteit. De Plavina is geen bijzonder goede maar gewoon correcte wijnen leverende druif.

Plein (Fr.)

Franse degustatieterm = vol. Zie Alcool.

Plince, Château (Fr.)

Pomerol.

Plovdiv (Bulg.)

Na Sofia de grootste stad van Bulgarije. In het gelijknamige gebied rond de stad wordt met groot succes wijn geproduceerd. Vooral de Cabernet Sauvignon geeft er prachtige resultaten. Kenmerkend voor Plovdiv Cabernets is hun romige, rijke en zachte structuur met rijp fruit en complexiteit. Betrouwbare wijnen van goede kwaliteit.

Poda en vaso (Sp.)

Wijze van snoeien waarbij de druif zonder steun van een draadraam groeit. Iedere plant staat apart.

Podere (It.)

Wijndomein.

Podravski (Slovenië)

Podravski, of het Dravadal ligt in het noordoosten van Slovenië grenzend aan het Oostenrijkse Steiermerken. Hier worden de beste witte wijnen van het land gemaakt, helaas niet voor export bestemd. Druivensoorten: Pinot Blanc, Welschriesling, Traminer, Muskat.

Pointe, Château la (Fr.)

Pomerol.

Pointu (Fr.)

Franse degustatieterm: zie Acide.

Poio (Port.)

Terras (in een wijngaard). Veel voorkomend in de Dourovallei.

Poivré (Fr.)

Franse degustatieterm = Peperachtig: Geur van gemalen zwarte peper, vooral van port en Rhônewijnen.

Polcevera, Val (It.)

DOC in de provincie Genova (Ligurië) waar veel verschillende types kwaliteitswijn gemaakt worden: Bianco (Frizzante, Spumante), Rosso (Frizzante, Novello), Rosato (Frizzante), Bianchetta Genovese (Frizzante, Spumante), Passito, Vermentino (Frizzante, Spumante).

Pollino (It.)

DOC in Calabrië voor rode wijn van Gaglioppo en Greco. De wijnen zijn intens rood gekleurd wanneer ze jong zijn, maar ze oxideren vrij snel.

Polyfenolen

Het hele gamma aan kleurstoffen in een wijn (anthocyanen, tannines, flavonoïden enz.) die de diepte van zijn smaak bepalen en ook zijn houdbaarheid.

Pomace (Eng.)

Pulp van schillen, pitten en soms ook stelen die na de gisting en persing van rode wijn overblijft. Bevat nog enige alcohol en wordt daarom meestal meestal gedistilleerd tot marc. (It. grappa, D. Trester, Port. bagaço.)

Pomerol (Fr.)

AOC voor rode wijnen afkomstig uit een klein gebied, grenzend aan Saint-Emilion. De beste wijnen uit de Pomerol kunnen zich jaar in jaar uit meten met de beste wijnen uit de, aan de andere kant van de Gironde gelegen, wijngaarden van de Haut-Médoc. Eén Pomerol heeft

een onverwoestbare reputatie, in goede jaren een even sterke constitutie en een onevenaarbare rijkdom in geur en smaak. De wijnen van Château Pétrus spreken velen tot de verbeelding en zijn daarom veel gevraagd, ondanks het feit dat ze samen met enkele Bourgognes tot de duurste wijnen van Frankrijk behoren. Er wordt maar weinig van geproduceerd en in mindere jaren zelfs helemaal niets. De kwaliteit van de wijnen van de serieus werkende wijnproducenten in de Pomerol is zeldzaam goed en constant. Het is een klein gebied en er wordt, in vergelijking met de Haut-Médoc maar weinig geproduceerd. De hoofdzakelijk van de Merlot gemaakte wijnen, bezitten meestal een diepe kleur, een intense geur met daarin veel aardse nuances en romig, kruidig bessenfruit, gecombineerd met vanille, truffels e.d. De smaak is opvallend vol en krachtig, met eveneens aardse impressies en veel romig fruit, kruiden en vanille. Men zegt wel eens dat Pomerols het beste van de wijnen uit de Haut-Médoc en de Saint-Emilion in zich verenigen: de distinctie en complexiteit van de Médocs en de rijke rijkdom en aardseheid van de Saint-Emilions.

Pomino (It.)

DOC in Toscane voor witte wijnen van Chardonnay en Pinot Bianco, en rode wijnen die een blend zijn van Sangiovese en Cabernet Sauvignon, Cabernet Franc en Merlot.

Pommard (Fr.)

Gemeentelijke AOC in de Côte de Beaune voor uitsluitend rode wijnen van Pinot Noir op de gelijknamige gemeente. De appellatie omvat ook climats geklasseerd als premier cru.

Pontet-Canet, Château (Fr.)

Cinquième grand cru classé Médoc, gemeente Pauillac.

Pontias (Fr.)

Een zacht namiddagbriesje dat in en rond de stad Nyons waait en aldus bijdraagt tot het unieke microklimaat waar de stad zijn bijnaam 'Klein Nice' aan te danken heeft.

Pontoise-Cabarrus, Château (Fr.)

Cru bourgeois Médoc, Haut-Médoc.

Porpora (It.)

= Purper.

Porrón (Sp.)

Karaf met een grote tuit aan één kant waarmee men een straaltje wijn rechtstreeks in de mond kan gieten.

Port(o) (Port.)

Met alcohol versterkte en vaak zoete wijn, afkomstig uit de Dourovallei in Portugal. Men produceert veel meer rode port dan witte. Voor de productie van port mogen alleen druiven worden gebruikt die afkomstig zijn uit geregistreerde wijngaarden. Ook de toegestane maximale hoeveelheid druiven per 1000 wijnstokken is per wijngaard nauwkeurig omschreven (beneficio). Bij de bereiding van rode port worden de blauwe druiven gekneusd, meestal machinaal, maar in de meest traditionele en luxe wijnbedrijven worden de druiven voor de beste ports nog met de voeten getreden. Vergeleken met het machinaal kneuzen van de druiven heeft het treden met blote voeten het grote voordeel dat de pitten van de druiven onder de zachte voetzolen heel blijven, waardoor de grote hoeveelheid onaangename en zeer bittere, stroeve tannines in de pitten niet in de wijn komen. Bovendien worden de druivenschillen met hun rijkdom aan kleur, geur- en smaakstoffen zo opengewreven waardoor er een betere kleurextractie mogelijk is. Na het kneuzen gaat de druivenbrij in de gistkuip en laat men de gisting beginnen. Via een ingenieus systeem (autovinifcateur) worden de schillen intensief door de gistende vloeistof gemengd om zoveel mogelijk kleur, geur en smaak in de wijn te krijgen. Wanneer ongeveer de helft van de

suikers uit de most is vergist, brengt men de gisting tot stilstand door wijnalcohol toe te voegen. Het alcoholgehalte van de totale hoeveelheid wordt daardoor zo'n 20%. Deze jonge versterkte wijn ondergaat vervolgens een rijping op grote eikenhouten vaten, afhankelijk van de kwaliteit en de gewenste stijl. Er zijn vele typen port met binnen het type een enorme waaier aan kwaliteit. Rode port is ruwweg onder te verdelen in port die lang op houten vaten heeft gerijpt (tawny), en de meer fruitige typen zoals ruby port en vintage port. Ruby port is een jonge rode, meestal vrij lichte en zoete port die maar kort (maximaal 2 jaar) op vat heeft gerijpt. Fruitigheid is de belangrijkste eigenschap. Tawny port behoort tot de zogenaamde wood ports omdat hij lang op vat heeft gerijpt en daardoor zijn vroegere rode kleur heeft moeten inruilen voor een lichtere, meer bruine, tanige kleur. Bij de minder goede en goedkopere tawny's worden jonge rode ports gemengd met witte ports en laat men soms de rijping met meer lucht plaatsvinden, waardoor de kleur snel naar het bruine gaat neigen. De betere tawny's worden gemaakt van krachtige en hoekige ports met rijpingspotentie. Men laat ze lang (soms wel 40 jaar) op eikenhouten vaten rijpen en daardoor krijgen ze een prachtige zachtheid en verfijning, waarbij tonen van ceder, noten en karamel duidelijk op de voorgrond staan. Ze zijn doorgaans ook droger en lichter dan een krachtige jonge port. Een geheel andere stijl wordt vertegenwoordigd door vintage port. Hierbij wordt de wijn niet zoals tawny port oxidatief (op houten vaten) gerijpt maar hoofdzakelijk reductief (in de fles). Dit is een port die alleen in zeer geslaagde wijnjaren wordt geproduceerd van de beste wijngaarden. Hij is daarmee de prestigewijn van de portproducenten. Niet alleen de hoge kwaliteit van de gebruikte druiven maar ook de korte duur van rijping op eikenhouten vaten (22 tot 31 maanden) waarna de wijn wordt gebotteld, geven een vintage port zijn zeer donkere kleur, intense, krachtige en volle smaak. Een klassieke vintage port moet vele jaren in de fles rijpen om op dronk te komen. Het karakter van een vintage port is intens, genuanceerd en met veel fruitimpressies, terwijl een tawny port juist veel milder, eleganter is en niet het rijke fruit van een vintage bezit. Een goede vintage port kan zeer oud worden, een eeuw is geen uitzondering. Zoals elke wijn van zeer hoge kwaliteit zijn de geproduceerde hoeveelheden vintage port gering. Om een redelijk betaalbare port te maken die de kwaliteit en fruitige stijl van een vintage port benadert en die bovendien veel eerder op dronk is, selecteert men zeer goede ruby's en wijnen die net niet goed genoeg zijn om vintage port te worden. Deze wijnen laat men relatief kort op eikenhouten vaten rijpen (meestal langer dan een vintage port) om de smaak te verzachten en hem eerder drinkbaar te maken. Ze worden als vintage character (de eenvoudiger ports) en late bottled vintage, crusted en vintage reserve op de markt gebracht. Een late bottled vintage stamt uit één jaar, een crusted is veelal een melange van meerdere jaren. Een reserve vintage is meestal een iets lichtere vintage. Sinds een aantal jaren komen er steeds meer ports van hoge kwaliteit op de markt die afkomstig zijn uit de wijngaarden van een bepaald wijngoed, de zogenaamde quinta ports. Vaak zijn het ports van de beste hellingen van die quinta en hebben ze de kwaliteit van een vintage port. Men ziet ze wel in jaren die net niet goed genoeg waren om een vintage port te produceren, maar waarbij men op die quinta door de gunstige ligging van de wijngaarden wel zo'n wijn kan maken. Ook heeft een 'single quinta' zoals de Engelsen dat noemen, een eigen stijl door de specifieke omstandigheden van de wijngaard, die niet wordt 'verdund' door wijnen uit andere wijngaarden. Colheita-port is afkomstig uit één wijnjaar en heeft minimaal zeven jaar op eikenhout gerijpt. De kwaliteit kan sterk variëren: van eenvoudig tot groots. De beste colheita's hebben de nuanceringen en iets van de rijkdom en kracht van een vintage port en de zachtheid en elegantie van een goede tawny. Witte port is een wijn waarvan betrekkelijk weinig wordt gemaakt. Het meest interessant zijn doorgaans de iets duurdere, droge witte ports. Veel Portugezen zien een witte port als een niet serieus te nemen wijn, een echt goede port is rood. Wie ooit eens een mooie witte port heeft gehad zal daar waarschijnlijk anders over denken. Voor rode port acht men de volgende druivensoorten het meest geschikt: Bastardo, Mourisco, Donzelinho Tinto, Touriga Francesca, Tinta Roriz, Tinta Francisca, Tinto ção, Touriga Nacional. De beste druiven voor witte port zijn: Donzelinho Branco, Esgana ção, Folgosão, Gouveio (Verdelho), Malvasia Fina, Malvasia Rei, Rabigato, Viosinho.

Portainjerto (Sp.)

Voor ziekten resistente onderstam van een druif.

Portainnesto (It.)

= Porte-greffe.

Portalegre (Port.)

DOC in Alentejo (Midden-Portugal) voor witte wijnen van vooral Roupeiro (lokaal Síria genoemd) en Arinto, aangevuld met Galego, Assário, Manteudo en Fernão Pires, en rode wijnen van vooral Periquita, aangevuld met Aragonez, Grand-Noir en Trincadeira.

Portan

Blauwe druivensoort, Franse kruising van Grenache Noir en Blaue Portugieser. Geeft wijnen vergelijkbaar met Grenache, maar sterker gekleurd.

Porte-greffe (Fr.)

Stam waarop men ent. De entdrager is van cruciaal belang voor de druiventeelt. Er bestaan zoveel duizenden soorten dat men ze, om ze te onderscheiden, een nummer heeft moeten geven. In iedere wijnstreek is er een lijst met toegestane entdragers. De Europese wijnrank moet steeds geënt worden op een immune, meestal Amerikaanse wijnstok.

Portimão (Port.)

DOC-gebied in Algarve (Zuid-Portugal). Witte wijn van Síria en Crato Brabca, rode wijn van Negra Mole en Periquita.

Portugais bleu (Fr.)

Zie Portugieser.

Portugieser (blauw)

Blauwe druivensoort van redelijke kwaliteit. Levert een hoge tot zeer hoge opbrengst. Komt volgens de ene auteur oorspronkelijk uit Oostenrijk en volgens de andere uit Portugal. Geeft lichte mooi gekleurde wijn met weinig tannine, gemaakt om snel te drinken. In Duitsland maakt men veelal rosé-achtige, fruitige wijnen van deze druif, net als in Oostenrijk. De Weißherbst van de Portugieser in de Rheinpfalz is hiervan een mooi voorbeeld. De druif is verspreid over gans Europa. Wordt in Frankrijk Portugais Bleu en in Hongarije Oporto genoemd.

Posavski (Slovenië)

District rond het Savadal, in het zuidoosten van Slovenië, langs de grens met Kroatië. Hier wordt de Cvisek gemaakt, een lichte lekkere wijn met de smaak van bosbessen en blauwe bessen, is een melange van diverse inheemse druiven (oa Portugalka en Zametna Crnina), ook friese witte wijnen om jong te drinken.

Posip Bijeli

Witte druivensoort uit Dalmatië waar warme gecorseerde fijne dessertwijnen van gemaakt worden.

Postup (Joeg.)

Zoete, rode, zware wijn met een portachtig karakter, gemaakt van de Plavac Mali en afkomstig uit Dalmatië. Lijkt sterk op Dingac.

Potensac, Château (Fr.)

Cru bourgeois Médoc.

Potentiële alcohol

Omdat alcohol door de gisting van suiker is bekomen, zegt men van het suikergehalte in de most dat het potentiële alcohol is. Men gaat ervan uit dat 17 g suiker 1% alc.vol geven, dus druivenmost met een potentieel alcoholgehalte van 10% alc.vol bevat 170 g suiker.

Pouget, Château (Fr.)

Quatrième grand cru classé Médoc, gemeente Margaux.

Pouilly-Fuissé (Fr.)

Gemeentelijke AOC in de Mâconnais voor uitsluitend witte wijn van de Chardonnay op de gemeenten Fuissé, Solutré-Pouilly, Vergisson en Chaintré.

Pouilly-Fumé (Fr.)

AOC voor droge witte Loirewijnen (in "Le Centre"), gemaakt van de Sauvignon Blanc. Het karakter wordt door de druif bepaald: fris, zeer geurig en pittig, waarnaast in de betere wijnen ook een volle, krachtige en complexe smaak aanwezig is. Ook Blanc-Fumé-de-Pouilly genoemd.

Pouilly-Loché (Fr.)

Gemeentelijke AOC in de Mâconnais voor uitsluitend witte wijn van de Chardonnay op de gemeente Loché.

Pouilly-sur-Loire (Fr.)

AOC in "Le Centre" (Loire) voor witte wijn van de Chasselas.

Pouilly-Vinzelles (Fr.)

Gemeentelijke AOC in de Mâconnais voor uitsluitend witte wijn van de Chardonnay op de gemeenten Vinzelles en Loché.

Poujeaux, Château (Fr.)

Cru grand bourgeois exceptionnel Médoc, gemeente Moulis.

Poulsard

Blaauwe druivensoort van goede kwaliteit. Is hoofdzakelijk in de Jura aangeplant. Levert lichtgekleurde fijne wijnen met een delicaat parfum die bij ouderen een heel mooie 'pelure d'oignon'-kleur krijgen. Wordt meestal samen met Gamay, Trousseau en Pinot Noir verwerkt in rode Arbois- en Jurawijnen.

Pourriture gris (Fr.)

Schadelijke ziekte veroorzaakt door de schimmel botrytis cinerea.

Pourriture noble (Fr.)

Edele rotting (Edelfaule in 't Duits). Men laat de druiven zo lang op de druivelaar hangen tot ze rot worden. Dit rottingsfenomeen moet evenwel in speciale omstandigheden verlopen, zoniet worden de druiven echt rot en dat is negatief.

Powdery mildew (Eng.)

Meeldauw of Oïdium: schimmelziekte.

Prädikat (D., Oost.)

Aanduiding van een kwaiiteitscategorie. Zie Qualitätswein Mit Prädikat.

Precipatie

= neerslag. In de wijn is dit meestal een kristalvorming van het wijnsteenzuur.

Predicato (It.)

Toscaanse kwaliteitswijn volgens plaatselijke normen.

Predikaat

Bijkomende kwaliteitsbenaming die men aan de Duitse wijnen geeft, naargelang het suikergehalte dat de druiven door natuurlijke rijping verkregen.

Premier cru (Fr.)

Officiële kwaliteitscategorie in de Bourgogne en Champagne. Het is een categorie van AOC-wijnen, hoger dan de normale en de villages-wijnen, lager dan de grand cru categorie. De wijnen die als premier cru worden aangeduid zijn afkomstig uit betere wijngaarden en worden doorgaans volgens strengere wettelijke regels geproduceerd.

Premier grand cru classé (Fr.)

Zie classificatie van Bordeaux.

Première Tranche (Fr.)

De eerste verkoopronde van "en primeur" aangeboden Bordeauxwijnen. Tijdens deze voorverkoop worden wijnen van beroemde châteaux aangeboden, reeds lange tijd voordat ze gebotteld zijn en kunnen worden geleverd. Een groot deel van hun rijping moeten ze dan nog ondergaan. In het voorjaar volgend op de oogst worden de wijnen vanaf maart/april aan de vaste relaties van het château te koop aangeboden. Dit was tot in de jaren tachtig voor de wijnproducenten een aantrekkelijke manier om een voorfinanciering te realiseren. Maar ook voor de koper had dit voordelen. Doordat men ver vòòr de wijnen werden geleverd al geld betaalde, kreeg men een veel lagere prijs (tot wel 30%) berekend dan na botteling (meestal 12 tot 18 maanden daarna). In voorverkoop kopen leverde daarom een goede kans om voordelig aan hoge Bordeaux te komen. Door de toegenomen welvarendheid van de eigenaren van de beroemde, geclassificeerde châteaux is de noodzaak tot voorfinanciering sterk verminderd en zijn de primeurverkoop meer een prijsopdrijvend circus geworden. Men biedt slechts een gering aantal kisten wijn tijdens de Première Tranche aan, waardoor dit aantal snel (soms al binnen een aantal uren) is uitverkocht en een prijsopdrijvende (schijn)schaarste ontstaat. Hierdoor worden de kopers die tijdens de eerste verkoopronde niets kregen toegewezen, gretiger en zullen ze bij de volgende verkoopronde bereid zijn hogere prijzen te betalen. Deze prijsopdrijving kan natuurlijk niet ongestraft eindeloos doorgaan en uiteindelijk zal de markt de prijzen stabiliseren. De Première Tranche-prijzen worden meestal als een eerste indicatie gezien voor het prijsniveau van een bepaald wijnjaar.

Premières Côtes de Blaye (Fr.)

AOC voor witte en rode wijnen op de rechteroever van de Gironde en de Dordogne (Bordeaux). Druivensoorten: zie Bordeaux.

Premières Côtes de Bordeaux (Fr.)

AOC voor rode, rosé, droge en zoete witte wijnen uit de wijngaarden langs de rivier de Garonne in het zuidwestelijke deel van Entre-Deux-Mers. Druivensoorten: zie Bordeaux.

Prensa (Sp.)

(Wijn) pers.

Preslav (Bulg.)

Wijnbouwgebied in de buurt van Schumen met vergelijkbare (witte) wijnen.

Pressac (Fr.)

Zie Malbec.

Pressurage (Fr.)

Persing van de vaste delen (pulp) van de druif, voor de gisting bij de bereiding van witte wijn, na de gisting bij de bereiding van rode wijn.

Prieuré, Château Le (Fr.)

Grand cru classé Saint-Emilion.

Prieuré-Lichine, Château (Fr.)

Quatrième grand cru classé Médoc, gemeente Margaux.

Primair

Letterlijk eerste. Meestal gebruikt in verband met geuren. Veelal fruitige geuren. Zie primair aroma, aroma en bouquet.

Primair aroma

Onderdeel van het aroma van een wijn. Hieronder verstaat men de geur van de druif zelf (de verse vrucht).

Primair fruit

Aanduiding voor de geur- en smaakimpressies in een zeer jonge wijn. Vaak zijn het indrukken van peer, mango, aardbei, banaan, framboos, kersen, zwarte bessen, enz. Vaak doen deze geuren en smaken snoepjesachtig aan. Primair fruit komt meestal in het primaire aroma en nog vaker in het secundaire aroma naar voren. Dit in tegenstelling tot de impressies van secundair fruit, die vooral in het tertiaire aroma of bouquet van een rijpere (meer belegen) wijn aanwezig zijn.

Primeur (Fr.)

Letterlijk: eerste. Meestal gebruikt om een zeer jonge wijn aan te duiden zoals de Beaujolais primeur. Voorts wordt de term primeur ook gebruikt in het 'en primeur' kopen, het kopen van jonge, kostbare en gerenommeerde wijn die nog op het château in vaten ligt te rijpen en pas na ca. 2 jaar wordt afgezonden naar de koper. En primeur kopen wordt ook wel in voorkoop kopen genoemd. De koper betaalt de wijn geheel of gedeeltelijk bij de bestelling, dus ruim voor levering plaatsvindt. Wordt vooral in de Haut-Médoc toegepast, maar in mindere mate ook wel in de Bourgogne en de Rhône. De koper is daarmee verzekerd dat hij de (soms schaarse) wijn in zijn bezit krijgt (als de handelaar die de wijn heeft aangeboden in de tussentijd tenminste niet failliet gaat). Ook was tot voor kort bij en primeur gekochte wijnen een aanzienlijk lagere prijs gebruikelijk dan wanneer de wijn gebotteld op de markt komt. Zie ook Première Tranche.

Primitivo (It.)

Zie Zinfandel.

Primitivo di Manduria (It.)

DOC voor zowel droge als zoete rode wijn uit Apulië, gemaakt van de Primitivo. Volle, zeer krachtige en warme, intens fruitige en gestoofde wijnen.

Primorski (Slovenië)

Kustgebied dat grenst aan de Italiaanse staat Friuli. Goede Sauvignon Blanc, Malvasia, Chardonnay en Merlot. Populairst is de Refosk, gemaakt van de Refosco, een soepele fruitige wijn.

Principauté d'Orange (Fr.)

Zie: Orange, principauté d'

Priorato (Sp.)

DO voor donkere, krachtige, alcoholrijke rode wijnen uit het gebied ten zuiden van Penedés. Men maakt er ook zoete, alcoholische ranciwijnen. De meeste rode wijnen worden vanwege hun kracht en intensiteit gebruikt om andere, lichtere wijnen op te peppen. De rode worden gemaakt van de Cariñena, Mazuela en de Garnacha. De zeldzame witte van de Macabeo, Garnacha Blanca, Viura en Pedro Ximénez .

Prise de mousse (Fr.)

De belletjesvorming bij schuimwijnen.

Probe (D.)

(Wijn)proeverij.

Procanico

= Ugni Blanc.

Producteur-récoltant (Fr.)

Wijnproducent. Zie récoltant.

Produtor-engarrafador (Port.)

Wijnproducent en bottelaar.

Produttore (It.)

Producent.

Prokupac

Blaue druivensoort van redelijke kwaliteit vooral voorkomend in Servië. Geeft sterk gekleurde stevige wijnen die als basis dienen voor de meeste rode assemblagewijnen in Servië. Men maakt er ook een rosé van "Ruzica" genoemd, vaak met soda gedronken.

Pronto (It.)

Op dronk. Een wijn die klaar is om gedronken te worden en niet verder hoeft te rijpen.

Propionzuur

Vluchtig zuur dat in zeer kleine hoeveelheden voorkomt in bedorven wijn.

Propriétaire (Fr.)

Wijnboer die eigenaar is van een wijngaard en die van de oogst van deze wijngaard ook de wijn maakt.

Proprietário viticultor (Port.)

Wijnproducent, tevens eigenaar van het wijngoed.

Prosecco

Witte Italiaanse druivensoort, ook aangeplant in Argentinië. Geeft zowel droge wijn als spumante of frizzante, beiden van goede kwaliteit met aroma's van appel en peer.

Prosecco Di Conegliano/Valdobbiadene (It.)

DOC's voor mousserende wijnen uit Veneto gemaakt van de Prosecco. Beide zijn zacht, fris en soms lichtzoet tot zoet van karakter, waarbij een mild bittertje en een zekere kruidigheid kenmerkend is.

Prosek (Joeg.)

Zoete dessertwijn, zowel van alleen blauwe, als witte én blauwe druiven gemaakt. Vooral bekend uit Dalmatië, maar ook in andere delen van het voormalige Joegoslavië geproduceerd. Wisselend van kwaliteit.

Provence, Côtes de (Fr.)

Zuid-Franse AOC voor rosé, rode en witte wijn. Meer dan de helft van de productie bestaat uit droge rosé de Provence, gemaakt van vooral Cinsault en Grenache soms aangevuld met Cabernet, circa een derde bestaat uit rode wijn, gemaakt van Cabernet, Syrah, Grenache, Carignan en Mourvèdre, en de rest wit (droog) van Clairette, Rolle, Ugni Blanc, Bourboulenc, Sauvignon, Marsanne en Sémillon. Vooral de roséversie is enorm populair (vooral ter plaatse) en wordt in enorme hoeveelheden door de vakantiegangers genuttigd. De beste rosés hebben kracht, een ingetogen kruidige fruitigheid en een milde frisheid.

Prüfungsnummer (D.)

Zie Amtliche Prüfungsnummer.

Prugnolo (It.)

Zie Sangiovese.

Pruine

Dunne waas op de oppervlakte van vruchten en planten. Bij de druif dient dit laagje om de pel te beschermen tegen vocht en stof. Hierin zetten zich ondermeer de gistcellen vast.

Prunelard

Blauwe druivensoort uit het Zuid-Westen van Frankrijk van de familie van de Cot. Geeft donkerrode zware wijnen met een groot rijpingspotentieel.

Puglia (It.)

Zie Apulië.

Puisseguin-Saint-Emilion (Fr.)

AOC voor rode Bordeauxwijnen afkomstig uit wijngaarden ten oosten van die met de AOC Saint-Emilion. De wijnen zijn vaak iets minder mooi, maar overeenkomstig van stijl.

Puligny-Montrachet (Fr.)

Gemeentelijke AOC in de Côte de Beaune (Bourgogne) voor vooral witte wijn van Chardonnay en rode wijn van Pinot Noir op de gemeente Puligny-Montrachet. De appellatie omvat ook climats geklasseerd als premier cru.

Puljiznac Bijeli

Witte druivensoort uit Dalmatië die wijnen geeft van goede kwaliteit, met als meest gekende namen: de Stankovci en de Sibenik.

Pupitre (Fr.)

Lett.: lessenaar. Speciale rekken waarin de champagneflessen worden gezet en waarin de flessen geleidelijk (dit vergt maanden) door de remueur gekanteld worden tot het bezinksel zich in de flessenhals vastzet. Dit systeem noemt men de remuage. Tegenwoordig heeft men dit proces zoveel mogelijk gemechaniseerd d.m.v. gyropalettes.

Puttonyo(s) (Hong.)

Letterlijk een vaatje met een inhoud van 28 liter. Tevens een zoetheidsaanduiding voor Tokajwijnen. Een Tokaj met een zoetheid van 1 puttonyo maakt men door aan één vat met 136 liter basiswijn (droog, wit) 1 puttonyo pourriture noble-druiven toe te voegen. De wijn is dan lichtzoet. De zoetste versie is een wijn met 6 puttonyos. 3 tot 5 puttonyos zijn de meest voorkomende zoetheidsgraden. De zoetste is de duurste maar vaak ook de beste.

PX (Sp.)

Afkorting voor Pedro Ximénez, wijn van de PX, de Pedro Ximénez. Vaak zoet en zeer rijk van smaak. Afkomstig uit het sherry- of Montilla-Moriles-gebied. Wordt gebruikt om andere wijnen mee aan te zoeten.

Pyrenees (Austr.)

Wijngebied in Victoria, Western Victoria Zone. Goede méthode champenoise wijnen van Chardonnay en Pinot Noir. Ook mooie Shiraz, Cabernet en Sauvignon Blanc.

QbA = Qualitätswein eines bestimmten Anbaugebietes (D.)

De minste van de twee groepen waarin alle Duitse kwaliteitswijn wordt ingedeeld. De term betekent: 'kwaliteitswijn van een vastgelegd gebied'. Meestal aantrekkelijke, enigszins zoete en frisse dagelijkse drinkwijnen.

QbU = Qualitätswein garantierter Ursprungslage (D.)

Nieuwe categorie die garandeert dat de druiven en Süßreserve (onvergist druivensap om het suikergehalte te verhogen) uit het gebied komen dat op het etiket staat.

QmP = Qualitätswein mit Prädikat (D.)

Letterlijk 'kwaliteitswijn met onderscheiding'. De hoogst geklasseerde van de twee groepen waarin alle Duitse kwaliteitswijn wordt ondergebracht. Het belangrijke verschil tussen QbA en QmP is dat deze laatste gemaakt wordt van druiven die zoet genoeg zijn zodat er geen suiker moet worden toegevoegd. Er zijn zes niveaus binnen de QmP wijnen, afhankelijk van het mostgewicht van de druiven: Kabinett, Spätlese, Auslese, Beerenauslese, Trockenbeerenauslese, Eiswein.

Qualitätschaumwein (D.)

Sekt.

Qualitätswein (Oost.)

Kwaliteitsgroep voor Oostenrijkse wijnen waartoe de categorieën Qualitätswein en Kabinett behoren. Qualitätswein is de eenvoudigste van de twee. Het Oostenrijkse equivalent van de Duitse QbA-categorie. Moet minimaal een mostgewicht bezitten van 15 graden KMW.

Qualitätswein mit Prädikat (D., Oost.)

Vaak afgekort tot QMP. Hoogste kwaliteitsgroep waartoe de categorieën Kabinett, Spätlese, Auslese, Beerenauslese, Trockenbeerenauslese en Eiswein behoren. In de Oostenrijkse wijnwetgeving behoren wijnen vanaf Spätlese tot de Prädikatsweine. Voorts is er een extra categorie Ausbruch tussen de categorieën Beerenauslese en Trockenbeerenauslese in.

Quarts de Chaume (Fr.)

AOC voor zoete, rijke en complexe witte Loirewijnen afkomstig uit de betere wijngaarden van de Coteaux de Layon. Gemaakt van door pourriture noble aangetaste Chenin Blanc-druiven. Fris en rijk met impressies van honing, hooi en noten. Ze kunnen zeer oud worden.

Quatourze (Fr.)

Een aparte AOC in de Coteaux du Languedoc, een van de beste cru's uit de Languedoc. De beste producenten maken krachtige en stevige rode wijnen, met veel fruit, warmte en kruidigheid. De betere wijnen kunnen goed rijpen.

Quatrième grand cru classé (Fr.)

Zie classificatie van Bordeaux.

Queensland (Austr.)

Staat in het noordoosten van Australië met als belangrijkste wijnregio Granite Belt.

Queue (Fr.)

Een houten vat van 205 liter inhoud, gebruikt in de Champagne.

Quincy (Fr.)

AOC voor uitsluitend witte wijn van Sauvignon in "Le Centre" (Loiregebied).

Quinta (Port.)

Landgoed, domein of wijngaard. Soms een landhuis met wijngaarden, soms een boerenschuur met een wijngaardje.

Quinta port (Port.)

Zie single quinta port.

Quintale (It.)

Gewichtsmaat van 100 kg. Wordt gebruikt bij het meten van de opbrengst van een wijngaard. 100 quintale per ha komt overeen met ca. 70 hl/ha.

R.D. = Récemment Dégorgé. (Fr.)

Dit betekent dat de champagne van zijn bezinksel wordt ontdaan na 7 à 10 jaar en meestal op vraag van de koper. Dit is dus een oude champagne met een perfecte rijpheid en een buitengewone finesse in geur en smaak.

Rabaud-Promis, Château (Fr.)

Premier cru classé Sauternes.

Rabigato

Witte Portugese druivensoort. Geeft fijne alcoholrijke wijnen met een duidelijk muskaataroma.

Raboso Piave

Blaauwe druivensoort van redelijke kwaliteit uit Noord-Italië, geeft daar intens robijnrode, stoere, zeer krachtige, tannine- en zuurrijke wijnen. Wordt vaak gebruikt in een blend om wat meer karakter en kracht te geven.

Raboso Veronese

Blaauwe druivensoort van redelijke kwaliteit uit Noord-Italië, geeft daar intens robijnrode wijnen met paarse weerschijn, gemiddeld alcoholrijk, met minder tannines en zuren. Soms wordt er rosé van gemaakt met een korte cuvage van 24 tot 48 uren.

Racking (Eng.)

Afhevelen.

Raffiat de Moncade

Witte druivensoort uit de Béarn (Zuid-West Frankrijk). Geeft fijne alcoholrijke wijnen met aroma's van abrikozen, gedroogd fruit en citrusfruit.

Rafles, goût de (Fr.)

Franse degustatieterm: zie Tanin.

Raimat (Sp.)

Belangrijkste bodega uit Costers del Segre, gesticht door de legendarische Raventos en nu opgenomen in de Cordonú-groep.

Rainwater (Port.)

Benaming van een lichte, vrij droge madera. Nog zelden gebruikte term. De betere Rainwaters zijn geschikt als aperitief: De Rainwaters van tegenwoordig zijn zelden goede madera's.

Raisin (Fr.)

=Druif: Degustatieterm: suggereert een smaak van vers druivensap. Muskaatwijnen zijn zowat de enige die ruiken en smaken als verse druiven.

Ramage-la-Bâtisse, Château (Fr.)

Cru bourgeois Médoc, Haut-Médoc.

Ramisco

Blauwe druivensoort van zeer hoge kwaliteit uit het bij Lissabon gelegen wijnbouwgebied Colares. Daar maakt men er de legendarische rode Colareswijnen van. De druif heeft een zeer dikke en harde schil met enorm veel kleurstoffen, smaakstoffen en vooral veel tannine. De meestal klassiek gemaakte wijnen hebben jaren nodig om open te bloeien. Uitgerijpt kunnen het fantastisch imposante en geschakeerde wijnen zijn. Door de meters dikke zandlaag van de aan de Atlantische kust gelegen wijngaarden, heeft de Phylloxera hier nooit een bedreiging gevormd voor de druiven. Ze zijn dan ook allemaal niet-geënt.

Rancio

Een lokale Zuid-Franse benaming voor verouderde likeurwijnen zoals Banyuls. Door de wijnen aan enorme temperatuurschommelingen bloot te stellen, ontwikkelt er zich een specifieke smaak (nootachtig) en aroma in de wijn, rancio genoemd.

Randersacker (D.)

Dorp ten zuidoosten van Würzburg, zonder twijfel de beste wijnplaats van Franken. Vooral halfvolle droge Rieslings en droge Silvaners.

Rara Niagra

Blauwe druivensoort uit Moldavië en de Oekraïne. Geeft lichtgekleurde droge wijnen meestal gemengd met Cabernet en Saperavi, maar ook dessertwijnen.

Raspo (It.)

Wat overblijft van een druiventros na verwijdering van de druiven.

Rasteau (Fr.)

AOC voor rode, rosé en droge witte Rhônewijn in de zuidelijke Rhône. De wijnen mogen Rasteau samen met Côtes du Rhône-Villages op hun etiket vermelden. Men maakt er ook vin doux naturel van de Grenache, een witte wijn van het "doré"-type. Wanneer men deze wijn op houten vaten laat verouderen, veroorzaakt men een lichte oxidatie, wat dan het rancio-karakter aan deze wijn geeft.

Rauenthal (D.)

Dorp in de Rheingau waar men over het algemeen prachtige, verfijnde en kruidige wijnen van de Riesling produceert.

Rausan-Ségla, Château (Fr.)

Deuxième grand cru classé Médoc, gemeente Margaux.

Rauzan-Gassies, Château (Fr.)

Deuxième grand cru classé Médoc, gemeente Margaux.

Raya (Sp.)

Sherry van het oloroso-type van tweede kwaliteit. Wordt vaak gebruikt als basis van middenklasse zoetere sherry's.

Raymond-Lafon, Château (Fr.)

Cru bourgeois Sauternes.

Rayne-Vigneau, Château (Fr.)

Premier cru classé Sauternes.

Recioto (It.)

Term die wordt gebruikt voor wijnen die gemaakt zijn van ingedroogde druiven. Doordat een deel van het vocht uit de druiven is verdampd zijn de suikers, zuren en de smaak- en geurstoffen in de verschrompelde druiven sterk geconcentreerd. De wijn die men van deze druiven maakt is zoeter, voller en meer geconcentreerd dan wijnen uit dezelfde streek van niet ingedroogde druiven. Men laat de optimaal rijp geogste druiven een aantal weken tot maanden in goed geventileerde ruimten op stro of op gaasramen indrogen totdat de druiven genoeg zijn ingedroogd. Vervolgens perst men ze en laat men de gisting beginnen. Er komt bij deze methode geen schimmel aan te pas, iets dat wel het geval is bij de productie van een aantal andere zoete wijnen zoals Sauternes, die hun concentratie, zoetheid en weelderige karakter te danken hebben aan de edele rotting of pourriture noble veroorzaakt door de schimmel *Botrytis cinerea*. De smaak van de recioto-wijnen is een geconcentreerde versie van de niet-recioto-wijnen, terwijl de pourriture noble-wijnen naast de concentratie een duidelijke smaakverandering hebben ondergaan onder invloed van de smaak en geurstoffen die door de schimmel aan de druif zijn afgegeven. In Frankrijk worden o.a. in de Jura ook wijnen volgens de 'recioto'-manier gemaakt, ze heten daar vin de paille, letterlijk: strowijn. Door het hoge suikergehalte van de recioto- en pourriture-wijnen verloopt de gisting meestal zeer langzaam. Recioto-wijnen kunnen door hun bereidingswijze en geringe opbrengst per hectare nooit goedkoop zijn.

Recioto della Valpolicella (It.)

Zeer beroemde wijnen uit Veneto, vervaardigd van druiven die men heeft laten indrogen waardoor de concentratie suikers en smaakstoffen in de druiven enorm is toegenomen. Bij het vervaardigen van de Recioto della Valpolicella laat men de gisting voortijdig stoppen, met als resultaat een zoete wijn. Als men de most geheel laat uitgisten, ontstaat de droge Amarone della Valpolicella. De 'gewone' Valpolicella is een zeer lichte, droge rode wijn.

Récoltant (Fr.)

Récolter = oogsten. Een récoltant is iemand die de druiven die hij oogst in wijn omzet.

Récoltant-manipulant (Fr.)

Wijnboer in de Champagnestreek die zelf wijngaarden heeft, oogst, vinifiëert en vervolgens middels de méthode champenoise zijn wijnen mousserend maakt. Op het etiket van de Champagne moet de naam van de producent staan met de aanduiding récoltant-manipulant of de afkorting daarvan: RM. Manipulant verwijst naar het mousserend maken van de wijnen, niet naar een met zijn eigen geogste wijnen knoeiende (manipulerende) wijnboer.

Récolte (Fr.)

(Wijn)oogst, jaargang.

Redondo (Port.)

DOC-gebied in Alentejo (Midden-Portugal). De rode wijnen worden gemaakt van vooral Periquita, aangevuld met Aragonez, Moreto en Tricadeira. De witte van Fernão Pires, Rabo de Ovelha, Mantuedo, Roupeiro en Tarez.

Redores (Sp.)

Matjes waarop de druiven te drogen worden gelegd bij de soleado-techniek; zie aldaar.

Redoxsysteem

Een reeks chemische reacties waarbij zowel elementen geoxydeerd als gereduceerd worden.

Reductie

Vermindering door verdamping.

Reductief

Verwijst naar het ontwikkelingsproces in de fles waarbij de wijn in volkomen afwezigheid van zuurstof rijpt.

Reductietoon

Geur die kenmerkend is voor wijn die lange tijd in een zuurstofarme omgeving heeft vertoefd (bijvoorbeeld in een fles). Verdwijnt doorgaans snel in contact met de lucht.

Réduit (Fr.)

Franse degustatieterm = Gereduceerd: zie 'Souffré'

Refosco (It., Arg.)

Zie Mondeuse noire.

Refosk

Zie Primorski.

Refractometer

Toestel waarbij bv. het suikergehalte in het sap van druiven kan gemeten worden. Het is gebaseerd op het berekenen van de hoek waarbij gebundeld licht afwijkt, door het doorheen een suikerrijke vloeistof te sturen. Met een verkleind toestel kan men in de wijngaard zelf met enkele druppels druivensap de approximatieve rijkheid aan suiker en dus ook de rijpingsgraad van de druif meten.

Região demarcada (Port.)

Wettelijk afgebakend gebied. Meestal gebruikt om de herkomst van de wijn aan te geven.

Region (Z.Afr.)

Omvat een uitgestrekte wijnbouwzone die uit verschillende districten of deeldistricten bestaat, bijvoorbeeld Breede River Valley of Boberg, wat alleen voor dessertwijnen uit Paarl en Tulbagh gebruikt wordt.

Régnié (Fr.)

Gemeentelijke AOC, één van de 10 cru's uit de Beaujolais. Uitsluitend rode wijn van Gamay.

Reguengos (de Monsanaz) (Port.)

DOC-gebied in Midden-Portugal. Het betere deel van de Alentejo waar men zachte, rijke en zwoele rode wijnen kan maken. Voor rood gebruikt men Aragonez, Moreto, Periquita en Trincadeira. Voor wit Manteudo, Perrum, Rabo de Ovelha en Roupeiro.

Réhoboam

Inhoudsmaat van een wijnfles: 4,5 liter, of zes maal de inhoud van een standaardfles. Het meest gebruikt bij mousserende wijn. Heeft dezelfde inhoud als de in de Bordeaux gebruikte maat marie-jeanne. In een grote fles rijpt de wijn langzamer en kan hij ook ouder worden dan in een kleinere fles.

Reincultuur

Aanduiding van een grote hoeveelheid micro-organismen van uitsluitend één specifieke stam van een soort. Dit is een 'cultuur' of verzameling van micro-organismen die allemaal genetisch gelijk aan elkaar zijn en daarom ook allemaal dezelfde eigenschappen bezitten. In de wijnproductie gebruikt men vaak reïncultures van een bepaalde giststam die zeer specifieke eigenschappen heeft. Zo zijn er giststammen die zeer alcoholrijke wijnen kunnen maken, stammen die onder zeer lage temperaturen nog actief zijn, en stammen die specifieke fruitaroma's vormen tijdens de gisting. De keuze van de reïncultuur bepaalt voor een aanzienlijk deel het uiteindelijke karakter van de wijn.

Remontage (Fr.)

Overspoelen van de most. In de gistkuip vormen de pellen en de pitten een dikke korst (chapeau) die voortdurend moet overspoeld worden om aanraking met zuurstof te vermijden. Hierdoor zakt de gistende wijn door de massa schillen en pitten (marc) naar beneden en lost zodoende kleur- en smaakstoffen uit de druivenschillen op. Bovendien voert de wijn daarbij ook nog een deel van de op de druivenschillen rijk aanwezige gistcellen mee naar de onderliggende vloeistof. Deze behandeling zorgt dus voor een betere gisting en kleur- en smaakextractie.

Remuage (Fr.)

Na de tweede gisting op fles worden de champagneflessen regelmatig geschud om de gistdroesem naar de flessenhals te laten glijden. Zie 'pupitre'.

Rendement

In de wijnbouw: opbrengst per hectare, uitgedrukt in hl/ha.

Rendement annuel (Fr.)

Het per jaar door de officiële wijnbouwinstaties per streek vastgestelde maximale rendement voor wijnen met de kwaliteitsaanduiding Appellation d'Origine Contrôlée. Afhankelijk van de weersomstandigheden in de streek en de invloed daarvan op de omvang en de kwaliteit van de oogst, kan men het rendement de base (standaard productielimiet in een bepaalde streek) naar boven bijstellen als daar een verantwoorde aanleiding toe is. Bij een zeer grote oogst van goede kwaliteit rekt men de maximaal toegestane productiehoeveelheden op. Het rendement de base heeft men, net als de andere AOC-voorschriften, voorgeschreven om een goede kwaliteit te waarborgen: onder dezelfde omstandigheden neemt bij een toenemende productiehoeveelheid per hectare de kwaliteit van de wijn af.

Repli (Fr.)

= Deklassering. De producent of handelaar kan een wijn deklasseren (replier le vin) naar een lagere appellatie als hij vindt dat een wijn niet voldoet aan de voorziene kwaliteitseisen, dit om zijn reputatie geen schade te berokkenen.

Repliage (Fr.)

Term die men gebruikt bij de herkomstbenaming, als men omwille van de niet bereikte kwaliteit op een minder gekwalificeerde benaming moet terugvallen. Zie 'repli'.

Resa (It.)

Sapopbrengst van druiven, uitgedrukt in procenten van het gewicht aan most verkregen uit een gewicht aan druiven. Meestal schommelt dit rond de 70%.

Reserva (Sp., Port.)

Speciaal geselecteerde wijn van betere kwaliteit die men een extra lange rijping op eikenhouten vaten heeft gegeven om de wijn een extra dimensie te verlenen. Er is een door de Spaanse wet voorgeschreven minimale rijpingsduur op eikenhouten vat en fles voor

reserva's. Voor de rode wijnen geldt een minimum van één jaar op vat en twee jaar op fles. Voor witte wijn geldt een minimum van zes maanden op vat en 18 maanden op fles. In de praktijk laat men doorgaans de rode reserva's langer rijpen dan het voorgeschreven wettelijke minimum. In Portugal laat men de wijnen meestal nog langer op houten vaten liggen, deze zijn meestal groter dan barriques (225 liter). Doordat houten vaten enigszins zuurstof doorlaten treedt tijdens de rijping in houten vaten altijd enige oxidatie van de wijn op. Rode en witte reserva's zijn vaak zwaarder, minder fruitig en van een duidelijke, kruidige hout- en vanilletoon voorzien. Door de rijping op eikenhout heeft de primaire fruitigheid in de wijn plaatsgemaakt voor de meer aardse, kruidige en secundair-fruitige, complexe geur- en smaakimpressies. In Spanje gebruikt men van oudsher hoofdzakelijk vaten van Amerikaans eikenhout, dat een zeer aromatisch karakter aan de wijn geeft. (It. riserva, Fr. réserve, Eng. reserve, Port. reserva, garrafeira.)

Réserve (Fr.)

(1) Houdbaarheid. Een algemene karakterisering van proevers betreffende wijnen die nog kunnen rijpen (in de fles). Een wijn met nog veel reserve is een wijn met een goed rijpingspotentieel. (2) Een bijzondere wijn of cuvée, speciaal uitgezocht om zijn kwaliteit. Heeft vaak een extra rijping ondergaan. In Bulgarije betekent de term reserve ongeveer hetzelfde als reserva, net als bij de betere wijnproducenten in de Verenigde Staten, Australië, Nieuw-Zeeland en Zuid-Afrika.

Residueel

Wat achterblijft, bv. suiker die door de gisting niet omgezet wordt en in de wijn achterblijft (resideert).

Residusuiker

Natuurlijke druivensuiker die na gisting achterblijft in de wijn. Het gistingsproces wordt soms afgebroken door de wijnmaker om een gedeelte van de residusuiker te behouden.

Restsuiker

Restzoet.

Restzoet.

Suikers die niet tijdens de alcoholische gisting zijn omgezet en dus nog als 'rest' in de wijn aanwezig zijn. Ze veroorzaken de zoete smaak. Vaak rekent men restzoet in grammen restsuiker per liter. In Frankrijk hanteert men ook wel het aantal graden Baumé als maatstaf: 1 graad Baumé komt overeen met ongeveer 19,5 gram restsuiker per liter. Vaak aangeduid in kleine lettertjes op het etiket bijvoorbeeld met 12 + 2% hetgeen betekent 12% alcohol met 2 graden Baumé. In het algemeen hanteert men bij droge witte wijnen als grens een hoeveelheid restsuiker van 0 tot en met 4 gram per liter. Zit er meer restsuiker in de wijn, dan beschouwt men hem niet meer als een droge wijn.

Retinto (Port.)

Intens rode kleur van een wijn.

Retrogusto (It.)

= Afdronk.

Retsina (Gr.)

Witte wijn gemaakt van hoofdzakelijk Savatiana, waaraan men hars van de Aleppoden heeft toegevoegd. De wijn smaakt daarom harsig en is voor de gemiddelde wijn drinker ondrinkbaar behalve in Griekenland zelf.

Retz (Oost.)

Het iets betere, westelijke deel van het Weinviertel.

Reuilly (Fr.)

AOC in "Le Centre" (Loiregebied) voor rode en roséwijn van Pinot Noir en Pinot Gris en witte wijn van Sauvignon.

Reysson, Château (Fr.)

Cru bourgeois Médoc, Haut-Médoc.

Reze

Witte druivensoort uit de Haut-Valais in Zwitserland. Geeft zuurrijke wijnen met aroma's van citrusfruit, appels en gemaaid gras.

Rheingau (D.)

Wijnbouwgebied langs de Rijn, in het deel waar de rivier oost-west stroomt. De noordelijke oever is daarom op het zuiden gericht en biedt de wijngaarden een ideale expositie. De bodems zijn zeer gevarieerd van samenstelling en structuur. Ze zijn meestal zeer goed gedraineerd en mede daardoor ideaal voor het maken van grote wijnen. Hier komen de mooiste en meest complexe, verfijnde Duitse wijnen vandaan. Ze worden hoofdzakelijk van de Riesling gemaakt (80% van de wijngaarden is er mee beplant) en bezitten al het goede dat een Riesling maar kan geven.

Rheinhessen (D.)

Dit langs de Rijn gelegen wijnbouwgebied is het grootste van Duitsland. Met 25000 ha is het twee en een half keer zo groot als Bourgogne en ongeveer een kwart van het gehele Bordeauxgebied. De export uit dit gebied is enorm, vooral Liebfraumilch en wijnen uit de Bereiche en Großlagen rond Bingen, Bechtheim, Flonheim en Mainz. Deze altijd onwaarschijnlijk goedkope wijnen zijn meestal matig van kwaliteit. Zoetheid, een zuurtje en een vage impressie van bloemen en fruit zijn in de meeste aanwezig. De rendementen in de wijngaarden zijn vaak zeer hoog. De betere wijnen zijn vooral afkomstig uit de betere wijngaarden van Nierstein en Oppenheim. Ook hier bevindt zich veel kaf onder het koren. Rheinhessen heeft weinig echte topwijnngaarden.

Rheinpfalz (D.)

Groot wijnbouwgebied gelegen langs de Rijn en ten zuiden van Rheinhessen. Omvat een grote oppervlakte aan wijngaarden (ca. 22500 ha). Levert net als Rheinhessen een groot aandeel in de export, vooral in de vorm van Liebfraumilch. Het gunstige klimaat en de vruchtbare bodems maken enorme opbrengsten per hectare mogelijk. De betere wijnen komen allemaal uit wijngaarden waar men de rendementen beperkt houdt. Het noordelijke deel is minder geschikt voor de productie van topwijnen, het middendeel rond de dorpen Forst, Wachenheim en Deidesheim levert de mooiste wijnen die regelmatig van topniveau zijn. Wijnen uit het zuidelijke deel (Südliche Weinstraße) staan bekend om hun milde, zuivere, fruitrijke en vrij volle karakter.

RheinRiesling (D.)

Riesling.

Rhine Riesling (Aust.)

Riesling.

Rhône (Fr.)

Belangrijk wijnbouwgebied in het zuidoosten van Frankrijk. Omvat ca. 40000 ha wijngaarden. Is globaal onder te verdelen in de noordelijke Rhône en zuidelijke Rhône. Een gebied waar gemiddeld veel betaalbare wijnen (vooral rode) vandaan komen, met een redelijke tot goede kwaliteit. Vooral de zuidelijke Rhône mag zich een grote producent noemen. De wijngaarden zijn er goed te bewerken en vrij productief. De karakteristieke druif in de zuidelijke Rhône is

de Grenache. Deze druif levert vooral fruitige, kruidige, warme en soepele wijnen. De andere druiven zoals de Cinsaut, Syrah en Mourvèdre worden in wisselende hoeveelheden bijgevoegd om het karakter van de wijn steviger en krachtiger te maken. Warme kruidigheid en fruit zijn de sleutelwoorden voor de meeste zuidelijke rode Rhône-wijnen. De witte wijnen zijn vaak vrij zwaar en beslist minder interessant vergeleken met de rode. De bekendste en beste zuidelijke Rhônewijnen zijn de gemeentewijnen Châteauneuf-du-Pape, Gigondas en Vacqueyras. De overige gemeentewijnen die hun naam samen met Côtes du Rhône-Villages mogen vermelden, zijn vaak ook erg interessant. De noordelijke Rhônewijnen zijn meestal totaal anders van karakter dan die uit het zuidelijke deel. Dit komt niet alleen door de andere bodems van de wijngaarden en het klimaat, maar vooral door de andere druif die hier de boventoon voert. De Syrah levert in dit gebied rode wijnen die tot het mooiste gerekend kunnen worden van wat er in Frankrijk wordt geproduceerd. Het is ook het gebied waarin de Syrah al zijn goede kanten naar voren kan laten komen. De wijngaarden zijn veel kleiner dan in de zuidelijke Rhône en moeilijker te bewerken. Ook zijn de opbrengsten veel lager. De wijnen zijn daarom ook vaak veel duurder. Kenmerkend voor de betere rode wijnen uit deze streek zijn de diepe kleur, de intense fruitige en aardse geur en smaak, die bijna altijd royaal is voorzien van zuren. In hun jeugd zijn ze vaak gesloten en pas na jaren rijpen tonen ze pas hun ware pracht. De witte wijnen zijn ook interessant, maar vrij kostbaar en nogal uitgesproken van karakter. Naast fruit overheersen stenige en gemberachtige impressies behalve wanneer ze gemaakt zijn van de Viognierdruif. Dan zijn ze intens fruitig (perziken en abrikozen) en rijk van geur en smaak. De beste rode wijnen zijn: Côte Rôtie, Hermitage, Condrieu en Cornas. Saint-Joseph en Crozes-Hermitage zijn meestal iets minder imposant en mooi, maar vaak toch zeer verdienstelijk.

Rhône, Côtes du (Fr.)

Basis-AOC voor vooral rode, rosé en witte wijnen uit het Rhônegebied. Meestal afkomstig uit de zuidelijke Rhône. Over het algemeen zijn de rode wijnen warm, fruitig, kruidig en soepel van karakter.

Rhône-Villages, Côtes du (Fr.)

AOC uit het zuidelijke Rhônegebied voor wijnen die afkomstig zijn uit de 16 beste dorpen van de streek.

Rías Baixas (Sp.)

DO uit het zuiden van Galicië waar prachtige witte wijn wordt gemaakt van vooral de Albariño. Er zijn 3 subregio's: Val do Salnes, O Rosal en Candado do Tea.

Ribatejo (Port.)

Groot wijnbouwgebied in het achterland van Lissabon. Veel massawijn maar ook enkele opvallende rode wijnen. Gebruikte druivensoorten voor witte wijn: Fernão Pires, Arinto, Bual, Malvasia. Veel aangeplante blauwe druivensoorten zijn: Periquita, Trincadeira Preta, Baga. De Cabernet Sauvignon is aan een opmars bezig in de wijngaarden van enkele ondernemende producenten.

Ribeiro (Sp.)

DO in het zuiden van Galicië, de groene streek van Spanje. De druiven voor witte wijnen zijn de Treixadura, de Torrontés, de Palomino en Loureira. De rode wijnen worden gemaakt van de Garnacha en de Caiño.

Ribera del Duero (Sp.)

Wijnbouwgebied in het noordelijke deel van het midden van Spanje, ten oosten van Valladolid. Hier maakt men enkele van Spanje's meest indrukwekkende rode wijnen, voornamelijk van de Tempranillo (of Tinto del País), maar ook van de Garnacha Tinta, Cabernet Sauvignon, Malbec en Albillo.

Ribolla Gialla

Witte druivensoort van redelijke kwaliteit uit Italië. Geeft degelijke tafelwijnen met strogele kleur en groene weerschijn, gemiddeld alcoholisch, met voldoende zuren en aroma's van groene appel en limoen. Dat deze druif dezelfde zou zijn als de Robola uit Griekenland blijft te bewijzen.

Riche (Fr.)

Franse degustatieterm = rijk: beschrijft smaak en textuur. zie Tanin.

Richebourg (Fr.)

AOC Grand Cru voor rode wijn van de Pinot Noir op de gemeente Vosne-Romanée (Bourgogne-Côte de Nuits).

Ried (Oost.)

Letterlijk: wijngaard, aanduiding vergelijkbaar met het Duitse Einzellage.

Rieslaner

Witte Duitse druivensoort van goede kwaliteit. Een kruising tussen de Riesling en Silvaner. Geeft wijnen die kwalitatief vergelijkbaar zijn met Riesling maar die soms te zurig zijn indien de druiven niet volledig rijp waren.

Riesling

Witte druivensoort van zeer hoge kwaliteit, vooral in Duitsland en de Elzas. Heeft lange langzame rijping nodig (dus koelere wijngelieden); de wijn heeft een hoge zuurtegraad en een pittige krachtige frisse stalige smaak; de geur van een jonge Riesling is zeer fris en licht kruidig met impressies van bloemen, vooral vlierbloesem, een belegen Riesling heeft een zeer uitbundige kruidige olieachtige (petroleum) en honingachtige geur en smaak en bij de beste een superelegante citrustoon. Frisheid, kruidigheid en balans zijn sleutelbegrippen voor de goede Rieslingwijnen. Sommige goede (Duitse) Rieslings kunnen enorm oud worden, 30 jaar is niet uitzonderlijk en er duiken nog regelmatig wijnen van meer dan 100 jaar geleden op die nog springlevend en verbluffend mooi zijn. Ook buiten Duitsland en Elzas is er Riesling aangeplant: Luxemburg, Oostenrijk, Italië (noorden), Verenigde Staten (Californië), Zuid-Afrika en Australië. (D. RheinRiesling, Weißer Riesling, Hochheimer, Johannisberger; It. Riesling Renano; V.S. Johannisberg Riesling; Aust. Rhine Riesling.)

Riesling Italicco (It.)

Zie Welschriesling.

Riesling Renano (It.)

Riesling.

Riesling-Sylvaner (Zw., N.Z.)

Zie Müller-Thurgau.

Rieussec, Château (Fr.)

Premier cru classé Sauternes.

Rijk

Omschrijving van een weelderige en intense, vaak volle, zachte en genuanceerde geur en smaakimpressie. Vaak een teken van kwaliteit als de wijn daarnaast ook een goede balans bezit. Goede Saint-Emilions, Pomerols, Bourgognes en bepaalde Elzassers kunnen rijk van geur en smaak zijn. Bij champagne: zeer zoet.

Rijp

Begrip dat bij wijn twee betekenissen heeft. Wanneer een wijn gemaakt is van rijpe druiven en afkomstig is uit een warm gebied of een warm wijnjaar, omschrijft men het karakter als rijp: de wijn geeft in de mond een indruk van rijp fruit of warme kruidigheid. Dit in tegenstelling tot een wijn die gemaakt is van minder rijpe druiven. Zo'n wijn heeft meer harde zuren en minder indrukken van rijp fruit. De tweede betekenis van rijp is het ontwikkelingsstadium waarin een wijn zich bevindt. Voor rijp gebruikt men ook wel de term drinkrijp. Een rijpe wijn is in dit geval een wijn die lang genoeg heeft gerijpt en meestal op de top van zijn ontwikkeling is. Het karakter heeft zich van jong, gesloten en vaak hard, ontwikkeld tot zachter, milder en meer genuanceerd. Een wijn die op dronk is. Allerlei primaire indrukken zoals fruit zijn vervangen door meer secundaire geuren en smaken. Vele hogere Bordeaux, Rhône's, maar ook talloze andere wijnen, hebben baat bij rijping. Verreweg de meeste wijnen die worden geproduceerd zijn bij het verlaten van de producent reeds drinkrijp.

Rijpen/rijping (druif)

De werkelijke rijpingsfase van druiven begint pas als blauwe druiven hun eerste kleur krijgen en witte druiven doorzichtiger worden. Dit punt in de ontwikkeling van druiven noemt men *véraison*. Vanaf de bloei tot de *véraison* (duur 50-60 dagen) treedt bevruchting van de bloemen op waarna het vruchtbeginsel zich gaat ontwikkelen tot de uiteindelijke druif. Het vruchtbeginsel groeit tot een groene, harde bes waarin hoofdzakelijk appelzuur en wijnsteenzuur worden gevormd en opgeslagen. Voor deze ontwikkeling is voldoende vocht en een gunstige temperatuur nodig, anders blijven de bessen te klein en duurt de fase langer. Deze fase is bepalend voor de afmeting van de bessen in de druiventrossen en daardoor ook voor de omvang van de oogst. Volgens diverse onderzoekers levert een hogere temperatuur na de bloei tot de *véraison* een hoger wijnsteenzuurgehalte. Een hogere vochtigheid schijnt de vorming van appelzuur positief te beïnvloeden. Vooral in deze fase, voordat de echte rijping begint, onderscheiden vroegrijpende en laatrijpende druivensoorten zich van elkaar. De vroegrijpende druiven doorlopen deze fase sneller waardoor ze eerder in de laatste rijpingsfase komen. Hun *véraison* ligt dus vroeger in het seizoen. De fase na de *véraison*, tot aan optimale rijpheid van de druiven, duurt ca. 50 dagen. Gedurende deze fase vinden in de bessen van de druivenplant grote veranderingen plaats: het appelzuurgehalte neemt sterk af, het suikergehalte neemt sterk toe, de kleurstoffen in de schil van blauwe druiven worden gevormd, de bessen worden zachter, doorzichtiger en minder groen van kleur. De afbraak van appelzuur ten behoeve van de eigen stofwisseling van de bes, en de omzetting van appelzuur in suikers, vinden sneller plaats bij hogere temperaturen. De afbraak van wijnsteenzuur treedt pas op bij zeer hoge temperaturen (boven 30 °C). Het kleuren van blauwe druiven gebeurt optimaal wanneer het voldoende warm is (ca. 25 graden) en 's nachts relatief koel (ca. 10 graden). Wanneer de temperaturen te laag of te hoog zijn, verloopt de kleuring van de druiven minder voorspoedig. Indien er na de *véraison* veel regen valt, met name vlak voor de oogst, kunnen de druivenplanten te veel water opnemen en afgeven aan de bessen waardoor deze te sterk zwellen en zelfs openbarsten. Dit resulteert niet alleen in een verdunning van het sap (minder geconcentreerde wijn) maar vaak ook in het uitbreken van schimmelziekten zoals grijze rot. Te koude jaren geven druiven met een te hoog zuurgehalte en een te laag suikergehalte: zure, dunne, onrijpe wijnen. Te warme jaren geven wijnen met een te laag zuurgehalte waardoor ze een te alcoholisch, log en lomp karakter hebben. Optimale omstandigheden: een zacht voorjaar met voldoende en evenwichtig verdeelde neerslag, een warme zomer met in het begin nog enige matige neerslag, en vanaf de *véraison* een steeds droger wordende nazomer met mooi, niet te warm weer en geen neerslag in de laatste weken voor en tijdens de oogst. Dit levert druiven met een optimaal suiker- en zuurgehalte, veel fruitige aroma's en (bij blauwe druiven) een diepe kleur, waarvan men goede, uitgebalanceerde wijnen kan maken. Wanneer de omstandigheden zo gunstig zijn geweest spreekt men van een uitstekend wijnjaar. In koude gebieden hoopt men op een ruime hoeveelheid warme dagen om de druiven voldoende en op tijd rijp te krijgen. In erg warme gebieden, zoals Noord-Afrika, Australië, Zuid-Spanje en Zuid-Italië, hoopt men op voldoende neerslag en relatief koude omstandigheden. Daar is te

veel warmte het probleem waardoor de wijnen een te laag zuurgehalte krijgen en hun frisheid en geurigheid verliezen. Er zijn druivensoorten die goed zijn aangepast aan koelere gebieden en druivensoorten die zich beter in warme gebieden thuisvoelen.

Rijpen/rijping (wijn)

Direct na de alcoholische gisting, al dan niet gevolgd door de malolactische gisting, is de wijn nog niet drinkbaar en moet hij eerst rijpen om al zijn kwaliteiten te kunnen tonen. Tijdens de rijping ontstaan in wijn vele nieuwe geur- en smaakstoffen die bijdragen aan de drinkbaarheid van de wijn. Men weet nog niet precies hoe het hele rijpingsproces in zijn werk gaat, maar vooral de (naar bloemen en fruit geurende) esters die ontstaan uit zuren en alcoholen in de wijn, leveren een belangrijke bijdrage aan dit proces. De wijze van rijping en de duur hangen sterk af van de soort wijn. Zo zijn lichte, droge witte wijnen en bepaalde lichte rode wijnen zoals Beaujolais zeer snel drinkbaar. Sommige wijnen hebben vele jaren rijping nodig voordat ze gedronken kunnen worden (bijv. sommige Bordeaux en Hermitages). De rijping van wijn is globaal te verdelen in twee opeenvolgende processen: vatrijping en flesrijping. Zie aldaar.

Rimontaggio (It.)

Zie remontage.

Rio grande do Sul (Brazilië)

Heuvelachtig gebied langs de grens met Uruguay, het centrum van de Braziliaanse wijnindustrie. Twee belangrijke subregio's: Serra Gaucha en Frontera.

Druivensoorten: Cabernet Sauvignon, Chardonnay, Trebbiano, Cabernet Franc, Merlot en Petite Syrah.

Rio Negro (Arg.)

Wijnbouwgebied in het zuiden van Argentinië. Dit is het koelste gebied en heeft volgens deskundigen grote mogelijkheden. Men zou er elegantere wijnen in de Europese (Franse) stijl kunnen produceren.

Rioja (Sp.)

De meest bekende wijnstreek van Spanje, waar de meest gerenommeerde wijnen vandaan komen. Gelegen in het noorden langs de rivier de Ebro. De DOC Rioja omvat zowel witte, rosé als rode wijnen. Men gebruikt voor rode wijnen de druiven Tempranillo, Mazuelo, Graciano en Garnacha. Voor witte wijnen gebruikt men hoofdzakelijk Viura en soms Malvasia. Rosé wordt gemaakt van Tempranillo of Garnacha. Men maakt onderscheid tussen wijnen die geen en die wel houtrijping hebben ondergaan. Het zijn de rode wijnen uit de laatste categorie die de naam en faam van Rioja al jaren geleden hebben gevestigd. Typerend voor Rioja is de geur en smaak van op hout gerijpte wijnen waarin vanille, specerijen, fruit en, wanneer de wijn belegen is, ook cederhout en karamel domineren. Ze zijn meestal vrij slank en elegant van constitutie en zeer uitbundig geurend, met een lange afdronk. Met name het veel gebruikte Amerikaanse eikenhout en het gebruik van kleine eikenhouten vaten (barriques) waarin de wijnen enige tijd (soms jaren) rijpen, dragen in grote mate bij tot het typische Rioja-karakter. Vooral bij de categorieën reserva en gran reserva komt dit sterk tot uiting. De niet-houtgerijpte rode wijnen worden middels een soort van macération carbonique vergist waardoor ze een intense, Beaujolaisachtige fruitigheid kunnen bezitten. De meeste witte wijnen en (droge) rosé worden zonder houtrijping gemaakt en zijn daarom meestal fris en fruitig. Ook in de Rioja is men druk bezig nieuwe apparatuur te installeren waardoor men de kwaliteit van de wijnen steeds beter kan sturen. Jammer genoeg blijkt niet iedere bodega daartoe gemotiveerd of in staat sinds de vraag naar Rioja's wereldwijd enorm toenam en de prijzen omhoogschoten. Enkele bodega's maken nog steeds perfecte en indrukwekkende wijnen. Wijnen die zich kunnen meten met de betere uit andere wijnproducerende landen. De Rioja is onder te verdelen in Rioja Alta, Rioja Alavesa en Rioja Baja.

Rioja Alavesa (Sp.)

Onderdeel van de wijnstreek Rioja waar vrij krachtige, maar elegante en genuanceerde wijnen vandaan komen. Ze zijn krachtiger dan die uit Rioja Alta, maar eleganter en verfijnder dan die uit Rioja Baja. De rode worden meestal gemaakt van de Tempranillo, Mazuelo en Graciano.

Rioja Alta (Sp.)

Onderdeel van de wijnstreek Rioja waar de meest elegante en verfijnde wijnen vandaan komen. Ze zijn de lichtste van de Rioja's. Vaak bestaan Rioja's uit een melange van wijnen uit de verschillende streken. De Altawijnen zorgen voor lichtheid en elegantie. De rode worden meestal gemaakt van de Tempranillo, Mazuelo en Graciano.

Rioja Baja (Sp.)

Het warmste, droogste en meest zuidelijk gelegen deel van Rioja. Men maakt hier hoofdzakelijk van de Garnacha rode wijnen die, vergeleken met die uit Rioja Alavesa en Rioja Alta, grover, alcoholischer en minder van kwaliteit zijn. Vaak worden ze gebruikt om de slankere en fragielere wijnen uit de andere delen aan te sterken.

Rios do Minho Vinho Regional (Port.)

Onderdeel van de Vinho Verde DOC, genoemd naar de rivieren die in noordwest-Portugal vanuit de bergen de provincie Minho binnenstromen. Hier zijn ook buitenlandse druivensoorten toegelaten: Chardonnay, Riesling, Cabernet Sauvignon en Merlot.

Riparia

Zie *Vitis riparia*.

Ripasso (It.)

Vinificatiemethode voor zeer speciale Valpolicella-wijnen, waarbij men recent uitgegiste jonge (rode) wijn enige tijd op de lie en marc (bezinksel, pitten en schillen) van Recioto della Valpolicella laat hergisten. De jonge wijn maakt een korte hergisting door vanwege de kleine hoeveelheid suikers in de lie en marc en neemt gelijktijdig vele kleurstoffen en smaakstoffen op die nog in de schillen aanwezig zijn. Het resultaat is een wijn die het midden houdt tussen een zeer goede Valpolicella en een Recioto della Valpolicella amarone: krachtig, complex, rijk, en alcoholrijk.

Ripeau, Château (Fr.)

Grand cru classé Saint-Emilion.

Riserva (It.)

DOC of DOCG wijnen die een bijkomende rijpingsperiode doormaken op vat of op de fles (of beide). Meestal een betere wijn die men om zijn hoge kwaliteit speciaal heeft geselecteerd om langer op vat of fles te laten rijpen. In de diverse wijnstreken gelden bepaalde minimum eisen waaraan de kwaliteit en de rijpingsduur van de wijnen moeten voldoen. (Sp. reserva, Eng. reserve, Port. reserva, garrafeira, Fr. réserve.)

Rivaner (Lux., Joeg.)

Zie Müller-Thurgau.

Riverina (Austr.)

Wijnbouwgebied in New South Wales, ook wel de Murrumbidgee Irrigation Area genoemd. Heet en droog gebied dat met behulp van irrigatie en moderne vinificatietechnieken heel mooie wijnen voortbrengt van vooral Semillon, Trebbiano, Chardonnay, Shiraz, Riesling, Cabernet en Merlot.

Riverland (Austr.)

Deze wijnregio in South Australia produceert ongeveer een derde van alle druiven in Australië. Veel tafelwijn. De beste zijn de witte van Chenin Blanc, Chardonnay, Colombard en Riesling.

Rivesaltes (Fr.)

AOC in de Roussillon in het departement Pyrénées Orientales en een stukje Aude (geheel de Roussillon uitgenomen Banyuls) voor vooral witte en een beetje rode Vin Doux Naturel gemaakt van Muscat, Grenache, Macabeo en Malvoisie. Gecommercialiseerd ten vroegste 16 maanden na de oogst.

Riviera del Garda Bresciano (It.)

DOC in Lombardije voor lichte rode wijnen van Gropello, Sangiovese, Marzemino en Barbera, charetto en schuimende rosé, en witte wijnen van Riesling Italico en Renano.

Riviera Ligure di Ponente (It.)

DOC in Liguria voor droge witte wijn van Pigato en Vermentino, snel drinkklare rode wijntjes van Ormeasco (Dolcetto), en krachtige rode bewaarwijnen van Rossese.

Rizlingszilvani

Müller-Thurgau.

Rkatsiteli

Witte druivensoort van goede kwaliteit vooral voorkomend in Georgië, meer specifiek in Kathetië. Ook in Bulgarije is deze druif royaal aangeplant en is er een van de meest aangeplante variëteiten. Geeft harmonieuze wijnen met mooie zuren en heel aangename aroma's van bloemen, ananas en abrikozen. Ook elders ter wereld experimenteert men met deze druif. Men maakt er zowel droge wijnen van als zoete, port- en sherry-achtige dranken.

RM (Fr.)

Aflkorting van récoltant-manipulant.

Robertson (Z.Afr.)

Wijnbouwgebied ca. 200 km ten oosten van Kaapstad. Vooral bekend om zijn dessertwijnen van de Muscat (blanc) à petits grains. Sinds een aantal jaren worden er steeds meer droge wijnen geproduceerd. Zowel witte als rode. Frisheid, kracht en karakter kenmerken de meeste wijnen uit Robertson. Niet alleen de Cabernet Sauvignon, Chardonnay, Sauvignon Blanc en Chenin Blanc, maar ook de eenvoudiger Colombard geven er goede resultaten.

Robino (It.)

=Robijn: Typische kleur voor jonge rode wijn.

Roble (Sp.)

Eikenhout.

Robola

Witte druivensoort van goede kwaliteit. Is voornamelijk in Griekenland aangeplant. De meestal excellente wijnen van deze druif zijn meestal goed van zuren voorzien, de smaak is doorgaans uitgesproken vol en de geur en smaak hebben een bloemig en citrusachtig karakter.

Robuust

Een wijn met veel alcohol, of met een goede structuur.

Roche aux Moines, La (Fr.)

Cru van de AOC Savennières. Zie aldaar.

Rodrigón (Sp.)

Houten staak waarlangs men de druivenplant leidt.

Roero (It.)

Gebiedje in Piëmonte met voor de rode wijn van de Nebbiolo-druif een gelijknamige DOC. Deze wijn is meestal zacht en subtiel van karakter voor een Nebbiolowijn. Men maakt er ook prachtige witte (DOC) wijnen van de bijzondere Arneis. Zeer interessante wijnen met een uniek karakter, vooral die van de (vaak) beeldschone Arneis.

Rognage (Fr.)

Rogner=afsnijden, snoeien. Het snoeien van het overtollig loof tijdens de zomer.

Rojal (Sp.)

Synoniem voor Malvasía.

Rokerig

Geur- en smaakindruk in wijn. Doet denken aan rook, meestal van een houtvuurtje. Komt in velerlei vormen en intensiteiten voor. Kan zowel worden veroorzaakt door de combinatie druivensoort en klimaat, als door rijping op eikenhouten vaten. Vooral goede en rijpe rode Bourgognes geven een rokerige indruk.

Rolle (Fr.)

Naam die in de Provence wordt gegeven aan de Vermentino. Is echter niet de Vermentino. Geeft alcoholrijke fijne wijnen met aroma's van citrusfruit, passiefruit en nootjes.

Romanée, (La) (Fr.)

AOC Grand Cru voor rode wijn van de Pinot Noir op de gemeente Vosne-Romanée (Bourgogne-Côte de Nuits).

Romanée-Conti (Fr.)

AOC Grand Cru voor rode wijn van de Pinot Noir op de gemeente Vosne-Romanée (Bourgogne-Côte de Nuits).

Romanée-Saint-Vivant (Fr.)

AOC Grand Cru voor rode wijn van de Pinot Noir op de gemeente Vosne-Romanée (Bourgogne-Côte de Nuits).

Rombola Aspri

Zie Robola.

Romeïko

Blauwe druivensoort uit Griekenland, vooral aangeplant op Kreta. Geeft lichtrode maar zware wijnen.

Romer-du-Hayot, Château (Fr.)

Deuxième cru classé Sauternes.

Romorantin

Witte Franse druivensoort vooral aangeplant in de Loire. Geeft redelijk alcoholische en zuurrijke wijnen met aroma's van bloemen, citrusfruit en kruisbessen.

Ronco (It.)

Ander woord voor cru.

Rond (NI + Fr.)

Degustatieterm: zegt men van een wijn met een afgeronde volledige smaak, zonder scherpte.

Rootstock (Eng.)

Onderstam.

Rosado, vino/vinho (Sp., Port.)

Rosé.

Rosato (It.)

Rosé.

Rosé (Fr.)

Lichtrode wijn met meestal een fris, fruitig en vrij licht karakter. Wordt uitsluitend gemaakt van blauwe druiven. Door de kleurstof bevattende schillen van blauwe druiven een korte tijd met de most mee te laten gisten en daarna meteen te persen komt er een geringe hoeveelheid rode kleurstof (en geur, smaakstoffen en tannine) in de wijn. Het resultaat is een lichte rosé-tint en een niet te zware smaak met weinig tannine. (D. Rosé tot QBA, Weißherbst vanaf QBA; It. rosato, chiaretto; Port., Sp. rosado; VS. blush wine.) Laat men de schillen langer meegisten dan wordt de kleur donkerder en uiteindelijk zelfs rood. In Frankrijk hanteert men ook wel de begrippen 8, 12 en 24 uren rosé. Hiermee geeft men het aantal uren aan waarmee de druivenschillen in contact zijn geweest met de gistende most. Het is niet toegestaan rosé te maken van zowel witte als blauwe druiven, behalve in het Champagnegebied.

Rosé d'Anjou (Fr.)

AOC uit de Loire voor halfzoete rosé van vooral Grolleau.

Rosé de Loire (Fr.)

AOC voor roséwijn die kan afkomstig zijn uit Anjou-Saumur en uit Touraine (Loire), gemaakt van Gamay en/of de Cabernets.

Rose Pauillac, La (Fr.)

Pauillac.

Rosette (Fr.)

AOC uit de Bergeracstreek voor uitsluitend zoete witte wijn van Sémillon.

Rossese di Dolceacqua (It.)

DOC in Liguria, staat voor de beste rode wijn uit dit gebied, gemaakt van de Rossese. Twee types: lichte frisfruitige en krachtige bewaarwijnen.

Rossese Nero

Blauwe druivensoort uit Ligurië, Italië. Geeft robijnrode, alcoholrijke harmonieuze wijnen met matige aciditeit en weinig tannine.

Rosso (It.)

Rood.

Rosso Barletta (It.)

DOC in noordelijk Apulië voor rode wijn van Uva di Troia. Jong te drinken.

Rosso Canosa (It.)

DOC in Apulië, in het achterland van Barletta voor rode wijn van de Uva di Troia waar Montepulciano en/of Sangiovese kan aan toegevoegd worden. Wordt soms ook Canusium genoemd.

Rosso Conero (It.)

DOC voor rode wijn uit de Marken (Marche), meestal gemaakt van een melange van Montepulciano en Sangiovese. Soms ook alleen van de Montepulciano. Meestal aangenaam soepele, maar vooral frisse en iets aards-fruitige wijnen. Af en toe krachtig en intens, heel enkel groots en indrukwekkend.

Rosso di Cerignola (It.)

DOC in Apulië (ten zuiden van de stad Foggia) voor rode wijn van de Uva di Troia waar een beetje Negro Amaro mag aan toegevoegd worden.

Rosso di Montalcino (It.)

DOC voor rode wijn uit Toscane. Het lichtere en vaak fruitiger broertje van DOCG Brunello di Montalcino. Veel Brunelloproducenten brengen een Rosso op de markt van jongere wijnstokken of minder geslaagde cuvées. Vaak een interessant alternatief voor de bijna onbetaalbaar geworden Brunello's.

Rosso di Montepulciano (It.)

DOC in Toscane, wijnen van dezelfde wijngaard als de Vino Nobile maar die niet in aanmerking kwamen voor de DOCG.

Rosso Piceno (It.)

DOC voor rode wijn uit de Marken (Marche). Een lichtere versie van Conero door een groter aandeel van de Sangiovese in de melange.

Rossola Nera

Blaauwe druivensoort uit Lombardije, Italië. Geeft robijnrode, alcoholrijke stevige wijnen met een mooie aciditeit en weinig tannine.

Rotberger

Blaauwe druivensoort, Duitse kruising van Trollinger en Riesling. Geeft heldere robijnrode, frisse wijnen, zowel droog als bruisend, van goede kwaliteit.

Roter traminer (D.)

Zie Gewürztraminer.

Rotgipfler

(rot=rood; Gipfler=top) Witte druivensoort van redelijke kwaliteit. Is hoofdzakelijk in Oostenrijk aangeplant en geeft vaak intense en vrij zware, droge wijnen met aroma's van pompelmoes, perzik en kruiden. Geassembleerd met Zierfandler en Neuburger geeft deze druif één van de mooiste wijnen van Oostenrijk, de Gumpoldskirchen.

Rôti (Fr.)

Letterlijk 'geroosterd'. Eigenschap van droge wijnen. aroma's van gedroogde druiven als resultaat van 'nobeles' schimmel.

Rôtie, Côte (Fr.)

AOC voor rode wijn uit de noordelijke Rhône. Gemaakt van de Syrah-druif en vaak een kleine hoeveelheid Viognier. Twee hellingen in de Côte Rôtie hebben aparte namen: Côte blonde, met een lichtere kalkbodem, en Côte brune, met een donkerder kleibodem. Wijnen van de beste producenten kunnen het meest verfijnd en complex zijn van alle Rhône-wijnen.

Intensiteit fruit, kracht en elegantie typeren deze wijnen (uit goede jaren) die bovendien langdurig kunnen rijpen. Ze behoren tot het beste dat Frankrijk op wijng gebied voortbrengt.

Rotling (D.)

Lichtrode wijn in de kwaliteiten Tafelwein en Landwein, gemaakt van zowel blauwe als witte druiven. Kwaliteitscategorie lager dan Schillerwein.

Rotondo (It.)

=Rond. Wijn die mild is door een beetje suiker; ook met matig zuur en redelijk veel alcohol.

Rotte eierenlucht

Onplezierige geur die wordt veroorzaakt door zwavelwaterstof (H₂S). Deze geur komt zelden voor in wijn en wordt veroorzaakt door het anaëroob (zonder zuurstof) omzetten van zwavel of organisch materiaal. De oorzaak is vaak zwavel op de druiven, een residu veroorzaakt door het spuiten in de wijngaard tegen Oïdium, en de omzetting daarvan onder zuurstofloze omstandigheden in de wijnfles. Tijdens de rijping van wijn onder aanwezigheid van H₂S kunnen mercaptanen (vluchtige organische verbindingen van koolstof, zwavel en waterstof met onaangename geuren als knoflook) ontstaan. De geur van H₂S of van mercaptanen wordt gezien als een fout.

Rotwein (D.)

Rode wijn.

Roubine

Blauwe druivensoort, Bulgaarse kruising van Nebbiolo en Syrah. Geeft mooie rode wijnen die goed verouderen.

Rouget, Château (Fr.)

Pomerol.

Rousillon Tinto

Synoniem voor Garnacha.

Roussanne

Witte druivensoort van hoge kwaliteit. Is hoofdzakelijk aangeplant in het noordelijke deel van het Rhônegebied en in de Savoie. De wijnen van deze druif zijn elegant, verfijnd, met een prachtig complex bouquet en kunnen lang rijpen. Vooral aroma's van honing, abrikoos en meidoorn. Vaak gemengd met Marsanne. Ook in Châteauneuf-du-Pape is de Roussanne een van de vier toegestane druivensoorten. De Roussanne is een lastige druif voor de wijnboer: hij levert geringe opbrengsten en rijpt moeilijk.

Roussillon, Côtes du (Fr.)

AOC uit Zuid-Frankrijk voor rode en witte wijnen. Vooral de betere rode wijnen zijn interessant vanwege hun volbloedige, warme, krachtige en tegelijkertijd zachte en volle karakter. De witte wijnen zijn meestal modern gemaakt en lekker fris en fruitig. Druivensoorten: Carignan, Cinsault, Grenache, Mourvèdre, Syrah en Macabeo voor rood en rosé, Macabeo, Malvoisie (of Tourbat du Roussillon), Grenache Blanc, Roussanne, Marsanne, Vermentino en Rolle voor wit.

Roussillon-Villages, Côtes du (Fr.)

AOC uit Zuid-Frankrijk voor rode wijn gemaakt van Carignan, Cinsault, Grenache, Mourvèdre, Syrah en Macabeo. Vier gemeenten mogen hun naam toevoegen aan deze appellatie: Lesquerde, Tautavel, Caramany en Latour de France.

Rubber

Aroma dat dicht aanleunt bij teer en creosoot. Komt meer voor bij wijnen die veel zon hebben gezien, mag nooit dominant zijn. De typisch Zuid-Afrikaanse Pinotage heeft als karakteristiek een zekere rubbertoon in geur en smaak, is hier dus geen fout.

Rubino di Cantavenna (It.)

DOC in Piëmonte voor rode wijnen van de Barbera waarin soms wat Grignolino en Freisa wordt verwerkt.

Ruby (Port.)

Robijnrood, zie Ruby Port.

Ruby Cabernet

Blaauwe druivensoort van redelijke kwaliteit. Is een kruising door Olmo in 1936 van de Carignan en de Cabernet Sauvignon. Mist de verfijning en diepgang van de Cabernet Sauvignon. Heeft echter de donkere kleur van de Carignan en geeft wijnen die in hun jeugd wat betreft fruitigheid aan die van de Cabernet Sauvignon doen denken. Veel aangeplant in Californië, Zuid-Afrika, Australië en Argentinië. Meestal zijn de wijnen vrij alcoholisch en gestoofd van karakter waarin aardbeienconfiture valt te herkennen. Jong smaken ze het beste.

Ruby port (Port.)

Jonge, robijnrood gekleurde port van meestal eenvoudige kwaliteit. De nadruk ligt bij dit type op fruitigheid en zoetheid. De tegenhanger is tawny port, een port die lang op houten vaten heeft gerijpt en daardoor zijn fruitigheid heeft ingeruild voor een lichter en milder karakter.

Ruche di Castagnole Monferrato (It.)

DOC in Piëmonte voor rode wijn van de zeer lokale Ruchedruif.

Ruchottes-Chambertin (Fr.)

AOC Grand Cru voor rode wijn van de Pinot Noir op de gemeente Gevrey-Chambertin (Bourgogne-Côte de Nuits).

Rude (Fr.)

Franse degustatieterm = ruw: beschrijft de textuur, de alcohol, zuren en vooral tannines van een té jonge wijn. Duidt ook op een te agressief parelen van mousserende wijn.

Rüdesheim (D.)

Dorp in de Rheingau met goede wijngaarden. De wijnen zijn meestal vrij vol voor een Rheingauer. Er is ook een dorp in de Nahe met dezelfde naam, de wijnen daarvan zijn totaal verschillend (en minder mooi).

Rueda (Sp.)

Wijnbouwgebied in het noordelijke midden van Spanje, ten westen van Valladolid, waar men frisse, droge witte wijnen maakt van vooral de Verdejo, ook nog van Palomino, Viura, Sauvignon. Vanouds produceert men er ook versterkte wijnen: Rueda Palido en Dorado. Deze sherry-achtige wijnen worden met behulp van een florgist gemaakt.

Ruedo (Sp.)

Benaming voor likeurwijnen uit Montilla-Moriles afkomstig van de minder goede zones. Doorgaans droge wijnen zonder veroudering van 14% alc.vol. Dikwijls worden deze wijnen als oxidatief omschreven.

Rugueux (Fr.)

Franse degustatieterm = ruw: tekort aan finesse.

Ruig

Karakterisering van grove en onbehouwen wijnen. Wijnen waarin weinig zachtzinnige indrukken en verfijning voorkomen. Vaak zijn het eenvoudige wijnen met vrij veel tannine en alcohol.

Rüländer (D.)

Naam voor Pinot Gris in Duitsland.

Rully (Fr.)

Gemeentelijke AOC in de Côte Chalonnaise voor rode wijn van Pinot Noir en witte wijn van Chardonnay op de gemeenten Rully en Chagny. De appellatie omvat ook climats geklasseerd als premier cru.

Rupestris

Zie *Vitis rupestris*.

Ruppertsberg (D.)

Klein dorpje in de Pfalz, ten zuiden van Deidesheim met heel goede wijnen.

Russe (Bulg.)

Stad en wijnbouwgebied in het noorden van Bulgarije aan de Donau, iets ten oosten van Svishtov. Hier worden zowel rode als witte wijnen geproduceerd. Het meest bekend zijn de halfdroge witte wijnen van de Welschriesling en de Misket. Elegantie, frisheid en kruidigheid (Misket) zijn meestal in voldoende mate aanwezig. Ook de rode wijnen van o.a. de Cabernet Sauvignon hebben een relatief licht en fris karakter.

Russian River Valley (VS)

Wijngebied in Californië, Sonoma County. Redelijk koud en mistig wijngebied waar vooral Riesling, Gewüztraminer, Chardonnay en Pinot Noir het goed doen, echter ook mooie Zinfandel en Merlot.

Rust (Oost.)

Zeer bekende en beroemde plaats in het Burgenland, vooral bekend vanwege de zoete, volle witte wijn met de naam Ruster Ausbruch. Door het diethyleenglycolschandaal van 1985 in reputatie aangetast. Het gebied, dat voor 1985 Rust-Neusiedlersee heette, werd in de nieuwe en verscherpte Oostenrijkse wijnwet van 1985 omgedoopt tot Neusiedlersee-Hügelland.

Rustiek

Geen fout, wijst wel op wijn met weinig subtiliteit en elegantie maar met duidelijke tannine.

Rustique (Fr.)

Franse degustatieterm = rustiek: resultaat van primitieve of onzorgvuldige technieken van wijnmaken.

Rutherford (VS)

Wijngebied in Californië, Napa County. Vooral Cabernet Sauvignon, Merlot en Chardonnay van heel goede kwaliteit.

Rutherglen en Glenrowan (Austr.)

Twee historische wijnstreken in Victoria waar van de opmerkelijkste wijnen van Australië worden gemaakt: versterkte Tokay's (Muscadelle) en Muscat's (Muscat Blanc à petits grains). Ook monumentale rode bewaarwijnen, de beste van Shiraz.

Ruw

Wijn met agressieve tannines en te weinig finesse. In feite het tegenovergestelde van soepel en zacht. Een ruwe wijn is nog niet drinkrijp of een wijn die eenvoudig en weinig genuanceerd is en niet zachter en drinkbaarder wordt door rijping.

Ruwer (D.)

Zijrivier van de Moezel.

Ruzevina Bijela

Witte druivensoort uit Noord-Dalmatië. Geeft stevige droge aromatische kwaliteitswijnen alsook mooie dessertwijnen.

S. elipsoideus

Naam van een gistsoort, de saccharomyces-gist die de vorm heeft van een ellips of een schroef.

S. oviformis

Naam van een gistsoort, de saccharomyces-gist met een ovalen vorm.

Saai

Oninteressante wijn met weinig nuances of één dominerende eigenschap. Een saaie wijn is dan ook nooit echt goed, hoogstens correct.

Saale-Unstrut (D.)

Klein wijnbouwgebied uit de voormalige DDR. De wijngaarden zijn erg noordelijk gelegen (in Sachsen Anhalt). De kwaliteit van de wijnen is wisselend en is niet positief beïnvloed door decennia communistische invloed.

Saar (D.)

Zijrivier van de Moezel, wijnstreek die samen met Ruwer en Mosel deel uitmaakt van de Moezel, officieel Mosel-Saar-Ruwer. De wijnen hebben allemaal frisheid en elegantie gemeen. De wijnen uit de Saar hebben iets minder klasse dan die uit de Moezel en zijn soms nog frisser van karakter.

Saarburg (D.)

Belangrijkste stad van het Saardal met uitstekende wijngaarden, vooral de Saarburger Rausch.

Sable (Fr.)

Zand.

Sable-graveleuse (Fr.)

Grindige zandbodem. Zie zand.

Sablet (Fr.)

AOC voor rode, rosé en droge witte wijnen uit de wijngaarden rond het gelijknamige dorp in de zuidelijke Rhône. Meestal zijn deze wijnen goed van kwaliteit. Warmte, kruidigheid en fruit zijn kenmerken van de meeste wijnen uit Sablet. Officiëel zijn ze geclassificeerd als AOC Côtes du Rhône-Villages.

Saccharomyces

Micro-organisme verantwoordelijk voor de alcoholische gisting van most. Zie ook gist.

Saccharose

Wetenschappelijke benaming van suiker, bestaande uit een molecule glucose en een molecule fructose, in feite de alledaagse suiker verkregen van bieten of van suikerriet.

Sachsen (D.)

Grote Duitse wijnregio met heel mooie wijnen, vooral van Riesling, Grauburgunder en Traminer.

Sacy

Witte druivensoort van matige kwaliteit. Wordt alleen nog hier en daar in het noordelijk deel van de Bourgogne verbouwd, geeft licht alcoholische wijnen met iets te weinig zuren, om jong te drinken. Men gebruikt hem ook als ingrediënt voor mousserende wijnen als Crémant de Bourgogne.

Sagrantino

Blaauwe kwaliteitsdruivensoort aangeplant in Umbrië (Italië) die stevige alcoholrijke wijn voortbrengt die goed dient als dessertwijn.

Saignée-methode (Fr.)

Gistingsmethode waarbij men tijdens het wekingsproces de kraan van de kuip openzet zodat het gekleurde gistende sap kan wegvloeien. Met deze techniek worden de meeste roséwijnen gemaakt.

Saint Amour (Fr.)

Gemeentelijke AOC, één van de 10 cru's uit de Beaujolais. Uitsluitend rode zachtfruitige sappige wijn van Gamay.

Saint Bris (Fr.)

Dorp in het noorden van de Bourgogne, iets ten westen van Chablis. Hier maakt men droge, frisse witte wijnen van de Aligoté-druif met een AOC en van de Sauvignon Blanc-druif als VDQS. Ook maakt men er rode wijn met de AOC Bourgogne van de Pinot Noir. Vaak aantrekkelijke, frisse wijnen.

Saint-Aubin (Fr.)

Gemeentelijke AOC in de Côte de Beaune (Bourgogne) voor witte wijn van Chardonnay en rode wijn van Pinot Noir op de gelijknamige gemeente. De appellatie omvat ook climats geklasseerd als premier cru.

Saint-Bonnet, Château (Fr.)

Cru Bourgeois Médoc.

Saint-Chinian (Fr.)

AOC voor rode wijn en rosé in de Languedoc, in het zuiden van Frankrijk. Sinds een aantal jaren is dit een AOC met betrouwbare, stevige, warme en fruitige wijnen gemaakt van Grenache, Syrah, Mourvèdre aangevuld met Carignan, Cinsault en Lledoner Pelut.

Saint-Christol (Fr.)

Een aparte AOC in de Coteaux du Languedoc, een van de beste cru's uit de Languedoc. De betere wijnen bezitten naast kracht en intensiteit ook rondeur en kruidig fruit. Stevige en warme rode wijnen.

Sainte-Croix-du-Mont (Fr.)

AOC voor zoete witte wijnen uit Bordeaux, gemaakt van vooral Sémillon die als het even kan zijn aangetast door pourriture noble. De wijngaarden liggen aan de rivier Garonne, tegenover de wijngaarden van de Sauternes.

Sainte-Foy-Bordeaux (Fr.)

AOC voor likoreuze Bordeaux-wijnen aan de Dordogne. Druivensoorten: Sémillon, Sauvignon en Muscadelle.

Saint-Emilion

Druivensoort. Zie Ugni Blanc.

Saint-Emilion (Fr.)

Groot AOC-wijnbouwgebied in Bordeaux, gelegen aan de rechteroever van de Dordogne, tegenover het wijnbouwgebied Entre-Deux-Mers. De reputatie van deze streek is groot. Dat is te danken aan enkele rode wijnen die tot de absolute top van de Franse kwaliteitswijnen behoren. Châteaux als Ausone, Cheval Blanc en Canon produceren in goede wijnjaren met regelmaat absolute topwijnen. Ze zijn vergeleken met de beste Haut-Médocs voller, rijker en meestal soepeler van karakter. Ze worden voor een groot deel gemaakt van de Merlot en vaak ook Cabernet Franc, terwijl de dominerende druif in de Haut-Médoc de Cabernet Sauvignon is. Niet alleen de Merlot, maar ook de doorgaans zwaardere bodems in de Saint-Emilion zijn verantwoordelijk voor het volle, rijke karakter. De beste wijnen kunnen lang rijpen en doen in complexiteit niet onder voor de mooiste Haut-Médocs. Ze zijn echter vaak minder elegant en verfijnd. Men noemt ze ook wel de Bourgognes onder de Bordeaux. Net als in de Haut-Médoc geldt er een classificatie van de Saint-Emilionchâteaux: de hoogste categorie is premier grand cru classé 'A' de volgende is premier grand cru classé 'B', met daarna de 'gewone' grand cru classé, de grand cru en als laagste (basis)appellation gewoon Saint-Emilion. De officiële AOC voor alle Saint-Emilions, behalve de 'gewone' is: AOC Saint-Emilion grand cru. Dus ook de grand cru classé-châteaux zijn officieel slechts grand cru. Ze mogen echter wel de hun toegekende en (beschermde) titel op het etiket vermelden.

Saint-Estèphe (Fr.)

AOC en noordelijkste gemeente in de Haut-Médoc waar grand cru classé-wijnen vandaan komen. Deze rode Bordeaux worden meestal gekenmerkt door een krachtige en vaak weerbarstige, in hun jeugd stugge en gesloten geur en smaak. Met flesrijping worden ze gaandeweg zachter en genuanceerder. Ze hebben van de Haut-Médocs de sterkste smaak, het tegenovergestelde van Margaux. Saint-Estèphe is net als Pauillac een potentiële producent van de meest klassieke wijnen van de Haut-Médoc. Er zijn in deze gemeente zeer veel betrouwbare wijnproducenten.

Saint-Georges-Côte-Pavie, Château (Fr.)

Grand cru classé Saint-Emilion.

Saint-Georges-Saint-Emilion (Fr.)

Naast Saint-Emilion gelegen wijnbouwgebied waar men vrij veel goede Saint-Emilionachtige wijnen produceert. Is officieel onderdeel van Montagne-Saint-Emilion.

Saint-Joseph (Fr.)

AOC voor zowel rode, rosé als witte wijnen uit de noordelijke Rhône. De rode wijnen en rosés worden gemaakt van de Syrah, de witte van de Marsanne en Roussanne. De rode wijnen hebben meestal veel fruit, gecombineerd met kracht en kruidigheid. Ze zijn vaak iets sterker van karakter dan de bekendere wijnen met de naam Crozes-Hermitage. De witte wijnen zijn vrij stevig, op hun best iets fris en met veel stenige en kruidige impressies (gember).

Saint-Julien (Fr.)

AOC en gemeente in de Haut-Médoc waar de meest elegante en uitgebalanceerde rode bordeauxwijnen vandaan komen. Deze gemeente herbergt vele grand cru classé-châteaux en het gemiddelde kwaliteitsniveau van de wijnen is er bijzonder hoog. Globaal gesproken combineren ze de verfijning en elegantie van een Margaux met de vinositeit en intensiteit

van een Pauillac. Op hun best voldoen deze wijnen het meest van alle Haut-Médocs aan de omschrijvingen en reputatie van een typische topklasse Haut-Médoc.

Saint-Laurent (Fr.)

Dorp in de Haut-Médoc, naast Saint-Julien iets meer landinwaarts gelegen. De wijnen die er worden gemaakt mogen alleen de AOC Haut-Médoc voeren. Er zijn drie grand cru classé-châteaux in Saint-Laurent: La Tour Carnet, Belgrave en Camensac. De wijnen uit Saint-Laurent zijn meestal iets minder verfijnd, genuanceerd en uitgebalanceerd dan de wijnen met de appellation Saint-Julien. Toch kunnen het aantrekkelijke wijnen zijn.

Saint-Laurent, blauer

Blauwe druivensoort van goede kwaliteit. Komt nog hoofdzakelijk in Oostenrijk voor. Schijnt een mutatie van de Pinot Noir te zijn. De wijn van de Saint-Laurent is meestal donkerrood van kleur is gecorseerd met een krachtige aards-fruitige geur en smaak die na enige flesrijping zacht en milder wordt. Ook treft men de druif hier en daar in de wijngaarden van Zuid-Duitsland aan.

Saint-Mont, Côtes du (Fr.)

VDQS uit het zuidwesten van Frankrijk waar men de laatste jaren steeds betere wijnen maakt. De rode zijn meestal zeer kruidig en aards, de witte geurig en fris.

Saint-Nicolas de Bourgueil (Fr.)

AOC voor rode en rosé fruitige Loirewijnen die vergelijkbaar zijn met AOC Chinon (deze laatste is wel iets verfijnder), gemaakt van Cabernet Franc.

Saint-Péray (Fr.)

AOC uit de Rhône voor stille witte wijn en schuimwijn van de Marsanne, Roussanne en Roussette.

Saint-Pierre, Château (Fr.)

Quatrième grand cru classé Medoc, gemeente Saint-Julien.

Saint-Pourçain (Fr.)

VDQS in "Le Centre" (Loiregebied) voor witte wijn (kleinste productie) van Sauvignon, Chardonnay en Tressalier, en rode en roséwijn van Gamay en Pinot Noir.

Saint-Romain (Fr.)

Gemeentelijke AOC in de Côte de Beaune voor rode wijn van Pinot Noir en wit van Chardonnay op de gelijknamige gemeente. Geen premiers crus.

Saint-Sardos, Vin de Pays de (Fr.)

Onbekende, interessante herkomstbenaming voor wijnen uit het zuidwesten van Frankrijk. De rode wijnen zijn aards-kruidig, fris en fruitig en gemaakt van zowel Bordelese als Zuidwest-Franse als Zuid-Franse druiven (Cabernet Franc, Sémillon, Tannat, Abouriou, Syrah en Muscat). Mooie zoete rosé van de Muscat en Pétillant de Muscat, een licht mousserende zoete, maar zeer frisse rosé van Muscat met slechts 2,5% alcohol.

Saint-Seurin de Cadourne (Fr.)

Dorp in de Haut-Médoc, ten noorden van Saint-Estèphe. Hier komen meestal vrij stevige en in hun jeugd vrij stugge rode wijnen vandaan. Wijnen van het klassieke type. Dit is het noordelijkste deel van de Haut-Médoc waar nog zeer goede wijnen kunnen worden gemaakt.

Saint-Véran (Fr.)

Gemeentelijke AOC in de Mâconnais voor uitsluitend witte wijn van de Chardonnay op de gemeenten Chânes, Chasselas, Davayé, Leynes, Prissé, Saint-Vérand en Solutr -Pouilly.

Sakar (Mountain) (Bulg.)

Wijnbouwgebied in het zuiden van Bulgarije, aan de grenzen met Turkije en Griekenland. In dit warme gebied produceert men een van Bulgarije's mooiste wijnen van de Cabernet Sauvignon. De Sakar Mountain Cabernet Sauvignon heeft een warm karakter, gecombineerd met een muntige, vrij krachtige smaak en een soms Médoc-achtige verfijning. Net als in vele Bulgaarse rode wijnen van betere kwaliteit, bepaalt de rijping op kleine eikenhouten vaten ook hier voor een belangrijk deel het karakter (vanille en karamel).

Salamanazar

Inhoudsmaat van een wijnfles: 9 liter. Bevat twaalf maal de inhoud van een standaardfles. In een grote fles verloopt de rijping langzamer en kan de wijn ook ouder worden dan dezelfde wijn onder dezelfde omstandigheden in een kleinere fles.

Sales, Château de (Fr.)

Pomerol.

Salice Salentino (It.)

DOC voor rosé en rode wijn uit Apulië. Voornamelijk van de Negro Amaro gemaakt. Vooral de rode is interessant vanwege de warme, gestoofde geur en smaak en de stevige structuur vanwege de rijpe tannines. Wanneer hij ouder wordt maakt de gestoofde en kruidige fruitigheid plaats voor een genuanceerd, warm en zwoel karakter, waarin vanille, karamel, rozijnen en portnuances de boventoon voeren.

Salta, La (Arg.)

Wijnbouwgebied in het noorden van Argentinië, tegen het Andesgebergte aan gelegen. Thuisbasis van de geurige delicate Torrontes. Ook heel mooie Malbec.

Salvagnin

Zie Vaud.

Sam(t)rot

Blauwe druivensoort van goede kwaliteit. Is een mutant van de blauwe Pinot Meunier. Afkomstig van en aangeplant in Zuid-Duitsland (Württemberg). Heeft als eigenschap een sterk wisselende opbrengst die ook in goede jaren niet erg hoog is. De wijnen van de Samtrot zijn zoals de naam al suggereert fluwelig zacht van smaak, en minder fruitig dan de Pinot Noir.

Samos (Gr.)

Eiland voor de Turkse kust waar men zoete, aromatische, versterkte wijnen maakt van de Muscat (blanc) à petits grains.

San Colombano (It.)

DOC in Lombardije voor wijnen die met de Oltropò kunnen vergeleken worden, maar omdat de Croatina (Bonarda) iets meer gebruikt wordt, zijn de wijnen wat rustieker en iets meer gekleurd.

San Joaquin Valley (V.S.)

Groot wijnbouwgebied in het midden van Californië. Warm en vruchtbaar, producent van grote hoeveelheden wijn van standaardkwaliteit. Ook veel zoete wijnen.

San Lúcar (Sp.)

Stadje aan de monding van Guadalquivir waar sherry-wijngaarden zijn aangeplant.

San Luis Obispo County (V.S.)

Wijnbouwgebied in Californië. Alhoewel hier tweehonderd jaar geleden al op kleine schaal wijn werd gemaakt, begon de moderne wijnindustrie rond 1970 met een nieuwe generatie wijngaardpioniers. Onder leiding van wijnlegende André Tchelistcheff werd voor het eerst Cabernet Sauvignon, Pinot Noir en Chardonnay aangeplant. Tevens werd het gebied bekend om zijn uitstekende Zinfandelwijnen. Tegenwoordig zijn er zestig wijnhuizen in San Luis Obispo County met in totaal 8000 hectare wijngaarden, 33% meer dan in het jaar ervoor. Bovendien hebben vele wijnhuizen uit andere gebieden het potentieel van deze streek gezien en er wijngaarden gekocht. Hierdoor is de streek snel op weg om één van de toonaangevende wijnstreken in Californië te worden. Door het blad Wine Spectator is de streek al uitgeroepen tot het volgende 'red hot'-wijngebied. De krant Wall Street Journal noemt het 'het gebied bij uitstek voor Zinfandelwijnen' en anderen noemen het gebied de 'Provence' van Californië. De meeste wijngaarden bevinden zich in de twee belangrijkste wijnbouwgebieden, Paso Robles en Edna Valley. Andere gebieden binnen San Luis Obispo County zijn York Mountain, Santa Maria Valley en Arroyo Grand Valley.

San Severo (It.)

DOC in Noord-Apulië voor witte wijn van de Bombino Bianco en de Trebbiano, rode en rosé-wijn van Montepulciano en Sangiovese.

San Vito di Luzzi (It.)

DOC in Calabrië voor rode wijn van de Gaglioppo.

Sancerre (Fr.)

AOC in het Loiregebied voor droge witte, rosé en rode wijn. De droge witte, gemaakt van de Sauvignon Blanc zijn het meest bekend. Ze zijn meestal zeer intens geurend, pittig en krachtig van smaak. De nadruk bij de meeste Sancerres ligt op frisheid en zuiverheid, ze zijn meestal strakdroog en hebben in de geur vaak impressies van vlierbloesem. Het zijn typisch moderne wijnen: fris, droog, licht en zeer geurig. Meestal zijn ze lichter, frisser en delicateser dan die uit de aan de overzijde van de rivier de Loire gelegen wijngaarden van Pouilly-Fumé. Men maakt ook droge rode en rosé versies in Sancerre van de Pinot Noir, maar deze zijn doorgaans niet zo interessant als de witte.

Sandalwood

Tropische houtsoort met een zeer uitgesproken kruidige, specerijenachtige geur. Sommige zuidelijke wijnen zoals rode Rhône en Bandol geven af en toe een geurimpressie van sandalwood.

Sangiovese

Blauwe druivensoort bestaande uit twee kwalitatief sterk verschillende subvariëteiten. De Sangiovese Grosso is de betere subvariëteit, de Sangiovese Piccolo de mindere. Oorspronkelijk afkomstig uit Toscane en van daaruit verspreid over geheel Italië. De mindere klonen van de Sangiovese Piccolo leveren (hoofdzakelijk in het noorden van Italië) meestal dunne, iichtgekleurde en zurige wijnen. De betere klonen van de Sangiovese Grosso zoals de Brunello zijn in staat Italië's mooiste wijnen voort te brengen (zoals de Brunello di Montalcino). De Sangiovese Grosso is de typische Chiantidruif. De beste Toscaanse Sangiovese-wijnen hebben een Médoc-achtige elegantie, zoals de betere Chianti Classico's, Vino Nobile di Montepulciano's en Carmignano's. De Sangiovese wordt vaak gemengd met de Cabernet Sauvignon, de Canaiolo en Mamolo, wat tot uitstekende resultaten leidt.

Sangiovese dei Colli Pesari (It.)

DOC in het noorden van het Marche-gebied voor rode wijn van de Sangiovese.

Sangiovese di Romagna (It.)

DOC in Emilia-Romagna voor rode wijnen van de Sangiovese. Na bewaring van min. 2 jaar in houten vaten mag de naam riserva gegeven worden, als het alcoholgehalte hoger is dan 12% alc.vol. mag ook de benaming superiore gebruikt worden.

Sangiovese Gentile (It.)

Zie Sangiovese.

Sangiovese Grosso (It.)

Blauwe druivensoort van hoge kwaliteit, speciale subvariëteit van de Sangiovese. De befaamde Brunello di Montalcino wordt gemaakt van een excellente kloon van de Sangiovese Grosso: de Brunello.

Sangiovese Toscano (It.)

Zie Sangiovese.

Sangiovese (It.)

Lokale naam voor enkele betere klonen van de Sangiovese.

Sangrado (Sp.)

Letterlijk: bloeden. Ook wel lágrima genoemd. Methode waarbij wijn wordt gemaakt van het sap dat vrijkomt door het eigen gewicht van de in een tank gestorte druiven. In feite kneuzen en persen de druiven zichzelf op een heel milde en zachte manier, waardoor er een most ontstaat met heel weinig tannine en een verfijnd aroma. De betere rosés in bijvoorbeeld Navarra worden gemaakt van dit sap. Ze zijn beduidend zachter en verfijnder van smaak dan de wijnen die gemaakt zijn van most dat door middel van persen is verkregen. De opbrengst van deze methode is laag, daarom wordt de druivenmassa die overblijft in een wijnpers verder uitgeperst. Van deze most maakt men de eenvoudiger wijnen, ze zijn iets stroever en harder van karakter. (It. lacrima (traan), Fr. vin de goutte, saignée)

Sangre de toro (Sp.)

Letterlijk: stierenbloed. Vroeger was dit een zware, krachtige en warme rode wijn, tegenwoordig meer een krachtige, elegante rode wijn met warmte, minder karaktervol en wat gepolijster dan vroeger.

Sangria (Sp.)

Drank die op basis van rode wijn wordt gemaakt. De toevoeging van vruchtensap, stukken citrusfruit, suiker, soms een beetje brandy en een vleugje specerijen geeft deze drank het speciale en aromatische karakter. Wordt gekoeld gedronken.

Sankt Magdalener (It.)

Zie Santa Maddalena.

Sansonnet, Château (Fr.)

Grand cru classé Saint-Emilion.

Santa Barbara County (V.S.)

Wijnbouwgebied in Californië. Net zoals in andere kustprovincies was er tweehonderd jaar geleden in Santa Barbara, op 150 kilometer ten noorden van Los Angeles, een levendige wijnindustrie. Het moderne tijdperk van wijnproductie begon relatief laat in dit gebied, in de jaren '60, toen onderzoekers van de universiteit in Davis vaststelden dat het gebied een enorme potentie had door de combinatie van klimaat, grondsoorten, geologische kenmerken en waterhuishouding. Sindsdien is het aantal wijnhuizen gegroeid tot dertig, voornamelijk gelegen in de twee belangrijkste wijnbouwgebieden ten noorden van de stad Santa Barbara: de Santa Ynez Valley en de Santa Maria Valley. In 1999 waren er totaal 6000 hectare wijngaarden, een enorme toename ten opzichte van de 4800 hectare in het jaar ervoor.

Santa Cruz Mountains (V.S.)

Wijnbouwgebied in Californië. Santa Cruz Mountains werd in 1982 als AVA erkend en heeft op dit moment zo'n twintig wijnhuizen. De wijnstreek ligt aan de kust, ongeveer 80 kilometer van San Francisco en net ten zuiden van de beroemde Silicon Valley. Het gebied, met Los Gatos, Saratoga en Bonny Doon als belangrijkste plaatsen, kan langs de kam van een bergketen met pieken van meer dan 1000 meter worden verdeeld in een westelijk deel richting Stille Oceaan en een oostelijk deel richting de baai van San Francisco. Hierdoor is het mogelijk om Pinot Noir aan de oeaanzijde te verbouwen en Cabernet Sauvignon aan de kant van de baai. Tevens is in het hele gebied veel Chardonnay aangeplant.

Santa Maddalena (It.)

DOC in Trentino-Alto Adige voor rode wijnen gemaakt van de Schiava. Door de plaatselijke bevolking Sankt Magdalener genoemd.

Sant'Agata de'Goti (It.)

DOC in Campanië voor witte wijn van Falanghina en Greco, en rode wijn van Piediroso en Aglianico.

Sant'Anna di Isola Capo Rizzuto (It.)

DOC in Calabrië (aan de kust met de Ionische Zee) voor rode wijn van de Gaglioppo en eventueel Greco Nero.

Sant'Antimo (It.)

DOC sinds 1996 in Toscane voor rode wijn van Sangiovese, Cabernet Sauvignon, Merlot en Pinot Nero, witte wijn van Chardonnay, Sauvignon, Pinot Gris.

Santarém (Port.)

IPR-gebied in Ribatejo (Midden-Portugal). Rode wijn van Periquita, Alfocheiro, Espadeiro. Witte wijn van Fernão Pires, Arinto, Moscatel de Sétubal, Rabo de Ovelha, Tália en Trincadeira das Pratas.

Santenay (Fr.)

Gemeentelijke AOC in de Côte de Beaune (Bourgogne) voor vooral rode wijn van Pinot Noir en witte wijn van Chardonnay op de gemeenten Santenay en Remigny. De appellatie omvat ook climats geklasseerd als premier cru.

Santorini (Griek.)

Klein vulkanisch eiland in de Egeïsche Zee waar zeer mooie droge wijn wordt gemaakt van de Assyrtiko.

Saperavi

Blauwe druivensoort uit de voormalige Sovjetunie (de Krim). De wijnen van deze druif kunnen tot wel 30 jaar oud worden. Geeft intens rode wijnen van superkwaliteit met een dominerend aroma van pruimen. Wordt ook wel als teinturier gebruikt. Men maakt er ook dessertwijnen van. Er zijn verschillende subvariëteiten.

Sapido (It.)

Wijn die rijk is aan minerale stoffen.

Sapore (It.)

Smaak.

Sappig

Indruk zowel in de geur als smaak die sterk doet denken aan sappig en rijp fruit. Meestal zijn het wijnen die jong het beste smaken en daarom ook veel fruit bezitten. Sappig en soepel gaan vaak samen. Meestal zijn ze gemakkelijk drinkbaar en worden ze door een groot publiek lekker gevonden. Het zijn geen wijnen waar men veel moeite voor hoeft te doen om ze te waarderen. Sappige wijnen worden bijna overal gemaakt. Meestal zijn de hogere wijnen iets 'serieuzer' van karakter en minder sappig. Middels moderne methodes van vinificatie probeert men steeds meer fruit, zachtheid en sappigheid in de wijn te verkrijgen. Het schoolvoorbeeld van een sappige wijn is Beaujolais.

Sardegna (=Sardinië) (It.)

Italiaanse wijnregio op het eiland Sardinië, gelegen ten zuiden van het Franse Corsica, in de Middellandse Zee. Vooral van de Vermentino voor wit en van de Cannonau en Carignano voor rood worden hier mooie wijnen gemaakt.

Sarment (Fr.)

Een maximaal één jaar oude stengel van een druivenplant.

Sassella (It.)

DOC voor rode wijn uit Lombardije, gemaakt van de Nebbiolo. Behorend tot de DOC Valtellina Superiore. Vaak typische Nebbiolowijnen vanwege hun hardheid in hun jeugd, uitgerijpt meestal veel geuriger en complexer. Vaak beter dan gewone Valtellina.

Sassicaia (It.)

Supertoscaanse tafelwijn, zie Bolgheri.

Saumur (Fr.)

AOC voor zowel rode, rosé, droge witte als zoete witte Loirewijnen. Niet alleen stille wijnen maar ook mousserende worden er geproduceerd. De witte wijnen zijn meestal fris en geurig. Hun doorgaans lichte constitutie is er de oorzaak van dat ze nogal eens niet goed tegen reizen kunnen. De mousserende wijnen worden net als de stille wijnen hoofdzakelijk gemaakt van de Chenin Blanc. De beste rode wijnen dragen de AOC Saumur-Champigny. Zie Saumur-Champigny.

Saumur Mousseux (Fr.)

AOC voor mousserende Loirewijnen uit de Saumurstreek gemaakt met de méthode traditionnelle van vooral Chenin Blanc met een beetje Chardonnay. Minimum 4 bar druk in de fles.

Saumur Pétillant (Fr.)

AOC voor mousserende Loirewijnen uit de Saumurstreek gemaakt met de méthode traditionnelle van vooral Chenin Blanc met een beetje Chardonnay. Minimum 2 bar druk in de fles.

Saumur-Champigny (Fr.)

AOC voor droge rode Loirewijn van de Cabernet Franc, soms gemengd met de Cabernet Sauvignon. Kenmerken zijn: frisheid en een lichte, zeer fruitige, framboosachtige smaak. De krachtiger typen hebben een meer stenig karakter en zijn donkerder gekleurd.

Sauternes (Fr.)

AOC voor intens zoete en rijke witte dessertwijnen uit de ten zuiden van de stad Bordeaux, aan de Garonne gelegen wijngaarden in het zuidelijke deel van het Gravesgebied. Onder de Sauternes bevinden zich enkele van de mooiste dessertwijnen ter wereld. Met name Château d'Yquem produceert (kleine hoeveelheden) legendarische wijnen die enorm oud kunnen worden en voor astronomische bedragen worden verkocht. De wijnen bezitten een superconcentratie aan geur- en smaakstoffen en een edele, zeer zoete, rijke en intense

smaak. Château d'Yquem is de hoogst geclassificeerde Sauternes en is in 1855 bij de classificatie van Bordeaux als enig château ingedeeld in de categorie premier grand cru classé Sauternes. In een lagere categorie (premier cru classé) zijn tegenwoordig 11 châteaux ondergebracht en in de daaropvolgende categorie (deuxième cru classé) 12. De overige châteaux zijn als cru bourgeois of niet geclassificeerd. Niet altijd staat op het etiket vermeld of het een cru classé betreft. Zonder de schimmel *Botrytis cinerea* is het niet mogelijk Sauternes met het zo bijzondere karakter te maken. Deze schimmel veroorzaakt onder gunstige omstandigheden pourriture noble (edelrot). Vooral de Sémillon is hiervoor erg vatbaar. Het sap van de druiven wordt door edelrot sterk geconcentreerd en dus zeer zoet en rijk aan geur- en smaakstoffen. Men maakt Sauternes niet alleen van Sémillon. Men gebruikt ook zeer rijpe Sauvignon Blanc en soms wat Muscadelle om de wijnen iets meer fruit en frisheid te geven. Sinds kort experimenteert men in de Sauternes op kleine schaal met de productie van zoete witte wijnen middels cryo-extractie. Dit zal de risico's op een misoogst moeten verminderen. Een goede Sauternes is altijd duur en indrukwekkend.

Sauvignon Blanc

Witte druivensoort van zeer goede kwaliteit. Vormt de basis voor de overbekende en beroemde Pouilly-Fumé, Sancerre en levert in combinatie met de Sémillon de wereldberoemde (zoete) Sauternes en (droge) witte Graves. Is echter over de ganse wereld verspreid. Kenmerkend is de pittige, zeer uitbundige geur die in koelere gebieden doet denken aan vlierbloesem (en soms kattenpis), en in de warmere gebieden aan kruisbessen. Ook hebben de wijnen van de Sauvignon Blanc meestal een hoge zuurgraad. Door dit sterke eigen, frisse karakter is deze druif bijzonder geschikt om mee te blenden, hetgeen in de Bordeaux bijna een standaardwerkwijze is. Een 100% Sauvignon Blanc-wijn is in bijna alle gevallen droog tot zeer droog. De levensduur van de wijnen is meestal beperkt. Het is vooral het frisse en pittige karakter van de jonge Sauvignon dat zo aansprekend is (hoewel een oudere Pouilly Fumé ook fantastisch kan zijn). Hij is succesvol in Noord-Italië, Australië (Fumé Blanc), Californië (Fumé Blanc), Zuid-Afrika (Fumé Blanc), Chili en Nieuw-Zeeland. (Fr. Blanc Fumé, Sauvignon Jaune.)

Sauvignon de Saint-Bris (Fr.)

Gemeentelijke appellatie voor witte wijnen van de Sauvignon Blanc in meerdere gemeenten in het Chablis-wijngebied.

Sauvignon jaune (Fr.)

Zie Sauvignon Blanc.

Sauvignon vert (V.S.)

Zie Muscadelle.

Sav(v)atiano

Witte druivensoort van matige kwaliteit die hoofdzakelijk als basis wordt gebruikt voor de Griekse harswijn Retsina. De wijnen van de Savatiano zijn vrij vlak en neutraal van smaak, alcoholrijk met een laag zuurgehalte. Ze worden vaak bijgemengd met wijnen van andere druiven als Assyrtiko. De wijn van deze druif wordt ook soms gedistilleerd.

Savagnin

Witte druivensoort van hoge kwaliteit waaruit de Vin Jaune uit de Jura gemaakt wordt. Wordt buiten Frankrijk veel verbouwd in Zwitserland en Oostenrijk. De wijn is aromatisch en rijk aan extract, met impressies van noten en boenwas. Ook Naturé genaamd.

Savennières (Fr.)

AOC voor droge, soms zoete witte Loirewijnen, gemaakt van de Chenin Blanc. Kan in zijn jeugd een zeer hoge zuurgraad hebben die bij rijping op fles duidelijk vermindert. Meestal zijn de jonge wijnen zeer fris en pittig geurig, de uitgerijpte wijnen zijn rijk en vol van smaak

met een boterig en karamelachtig karakter. Twee crus kunnen deze appellatie aanvullen: La Coulée de Serrant en La Roche aux Moines.

Savigny(-lès-Beaune) (Fr.)

Gemeentelijke AOC in de Côte de Beaune voor bijna uitsluitend rode wijn van Pinot Noir en een beetje wit van Chardonnay op de gemeente Savigny-lès-Beaune. De appellatie omvat ook climats geklasseerd als premier cru.

Savoie (Fr.)

Wijnbouwgebied in het oosten van Frankrijk, grenzend aan Zwitserland. De rode en witte AOC wijnen zijn meestal erg licht en fris van karakter. Ze zijn ook vrij duur. De belangrijkste druif in de streek is de Mondeuse.

Savutto (It.)

DOC in Calabrië voor rode wijn van de Gaglioppo waaraan wat Greco Nero en Nerello Cappuccio mag aan toegevoegd worden. Misschien wel de beste rode wijn uit Calabrië.

Sboccatura (It.)

=Dégorgement.

Scavigna (It.)

DOC in Calabrië voor rode wijn van de Gaglioppo.

Scelto (It.)

Zie Caldaro.

Schaumwein (D.)

Mousserende wijn van meestal mindere kwaliteit en gemaakt volgens de cuve close-methode. Minder van kwaliteit dan Sekt.

Scherp

Onprettige indruk. Zowel in geur als smaak kan een wijn een scherpe indruk geven. Vaak wordt dit veroorzaakt door een hoog zuurgehalte, al dan niet gecombineerd met een hoog alcoholgehalte. Ook kunnen sulfiet en fouten tijdens de vinificatie scherpe kantjes aan wijn geven. Het toevoegen van een klein beetje zoet is een wondermiddel dat veel producenten van matige wijnen toepassen om hun scherpe en onprettige wijnen iets af te ronden. De fouten worden daarmee een beetje gecamoufleerd. Bij aandachtig proeven echter kan iedereen deze fouten signaleren.

Scheurebe

Witte druivensoort van hoge kwaliteit. Is een kruising van een Silvaner met een Riesling, bekomen in 1916 door Georges Scheu. De wijnen van de Scheurebe hebben iets Rieslingachtigs (hoog zuurgehalte), maar hebben ook een vrij aromatisch karakter. Van zeer rijpe druiven kan men prachtige, rijke en intense, zoete wijnen maken die vol zitten met impressies van rijp, wit fruit en zwarte bessen. De druiven moeten zo laat mogelijk geoogst worden om de zuurtegraad te verminderen. Vaak worden de minder rijpe druiven gemengd met andere zoals de Müller-Thurgau en Silvaner. Ook worden er likoreuze wijnen van gemaakt.

Scheut

Jonge of eenjarige, nog niet verhoude stengel van een plant. Een scheut uit het vorige jaar is meestal verhout en dikker en noemt men dan vaak tak of cordon. Bij druiven vindt in het late najaar, de winter en het vroege voorjaar snoei plaats van de verhoude delen van de plant. Gedurende het groeiseizoen snoeit men vaak de te sterk groeiende scheuten of scheuten die ongunstig geplaatst zijn.

Schiava Grossa

zie Trollinger.

Schilcher (Oost.)

Rosé uit Weststeiermark, gemaakt van de lokale Blaue Wildbacher. Meestal fris en aangenaam.

Schilcontact maceratie

Ook 'skin-contact' genoemd, zie macération pelliculaire.

Schillerwein (D.)

Lichtrode wijn van minimaal QBA-kwaliteit die in Baden-Württemberg wordt geproduceerd. Is de kwaliteit lager dan QBA dan heten de wijnen 'Rotling'. Zowel blauwe als witte druiven worden gezamenlijk vergist waardoor een rosé-achtige wijn ontstaat. In Württemberg wordt de Schillerwein gezien als de maatstaf waaraan de vakkundigheid van de producent is af te lezen. De melange van de diverse (soms wel 8 verschillende) druivensoorten afkomstig uit verschillende wijngaarden is bepalend voor de kwaliteit van de wijn. Hiervan een mooie wijn componeren vereist zeer veel inzicht en ervaring. In tegenstelling tot Schillerwein mag een andere rosé-achtige Duitse wijn Weißherbst alleen maar gemaakt worden van blauwe druiven. De naam Schillerwein komt van het Duitse woord 'schillern', dat schemeren betekent, iets dat op de rode gloed in de kleur van de wijn betrekking heeft.

Schimmel

Grijze, grauwe schimmel: schimmel die druiven aantast, die gekwetst werden door hagel of insecten. Veroorzaakt door dezelfde schimmelfamilie als 'nobele' schimmel. Grauwe schimmel heeft een nadelige invloed op de oogst.

Schistes (Fr.)

Soort gesteente dat uit leisteen gevormd wordt.

Schlegelflasche (D.)

De traditionele, langwerpige en slanke fles van de Rijn- en Moezelwijnen.

Schloss Böckelheim (D.)

Dorp in de Nahe met de beste wijngaarden van het gebied. Volle, geurige, rijke en complexe wijnen met veel frisheid. Het zuidelijke deel van de Nahe valt onder het Bereich Schloss Böckelheim.

Schönung (D.)

Ook wel Klärung genoemd. Klaren of het helder maken van een vloeistof door middel van het toevoegen van een klaringsmiddel. (Eng. fining, Fr. collage.)

Schoppenwein (D.)

Eenvoudige slobber- of karafwijn.

Schorle (D.)

Een wijn die ongeveer tot de helft is verdund met mineraalwater. Hij is bedoeld als dorstlesser.

Schraal

Karakterisering van een wijn die onrijp, zuur en scherp geurt en smaakt. Een schrale wijn is doorgaans dun van smaak en is gemaakt van druiven die niet rijp genoeg waren. Vaak zijn schrale wijnen afkomstig uit wijngaarden met een veel te hoge opbrengst (geeft dunne wijnen) en/of uit een slecht, zonarm wijnjaar.

Schumen (Bulg.)

Wijngebied in Noordoost-Bulgarije waar bijna uitsluitend witte wijnen van Sauvignon Blanc, Welschriesling, Gewürztraminer en Chardonnay worden gemaakt. Door te grote productie meestal geen hoge kwaliteit.

Schwarze Mädchentraube (Roem.)

Zie Feteasca Neagra.

SchwarzRiesling (D.)

Zie Pinot Meunier.

Schweigen (D.)

Dorp in de Rheinpfalz in de Südliche Weinstraße waar over het algemeen betrouwbare en fruitige, zachte wijnen worden gemaakt.

Sciaccarello

Blauwe druivensoort uit Corsica. Geeft minder sterk gekleurde stevige verfijnde wijnen met aroma's van rood fruit, amandelen en kruiden.

Sciaccheta (It.)

Zie Cinque Terre.

Sciascinoso

Blauwe druivensoort uit Campanië, Italië. Geeft goede sterk gekleurde wijn die best binnen het jaar wordt gedronken.

Scion (Eng.)

Ent.

Sec (Fr.)

Droog: max. 4g suiker/l. Franse degustatieterm: zie Tanin.

Secco (It.)

Aanduiding voor een droge wijn.

Seco (Sp., Port.)

Droog.

Second vin (Fr.)

De tweede wijn van een château. De eerste is een 'grand vin'.

Secundair aroma

De geur die tijdens de gisting of andere bewerking van het fruit (druif) is ontstaan (de geur van piepjonge wijn). Zie ook aroma.

Secundair fruit

Geur- en smaakimpresies van fruit die bij belegen en oudere wijnen voorkomen. Geuren en smaken die zijn ontstaan tijdens de rijping in de fles. Vaak zijn het indrukken van rijp en kruidig fruit die niet zo sterk op de voorgrond treden en zeer genuanceerd zijn. Ook komen impressies van gekonfijt fruit (dadels, vijgen, rozijnen) veel voor. Secundair fruit komt voor in het tertiaire aroma van een wijn en is in veel gevallen een indicatie van goede of hoge kwaliteit. Primair fruit komt voor in jonge wijnen, in het primaire en secundaire aroma. Zowel eenvoudige als grote wijnen hebben als ze jong zijn impressies van primair fruit.

Sediment

Bezinksel (droesem, depot) in wijnvaten of flessen, afkomstig van de (inactief geworden en naar de bodem gezakte) gist en/of neergeslagen vaste bestanddelen of onoplosbaar geworden stoffen in de wijn. Sediment in flessen bevat vaak kristallen van neergeslagen zuren (o.a. wijnsteenzuur) en onoplosbaar geworden tannines en kleurstoffen. (Fr. lie, D. Trub, Eng. sediment, It. deposito.)

Segalin

Blauwe Franse druivensoort, kruising van Jurançon Noir en Blauwe Portugieser, bekomen door Truel. Geeft sterk gekleurde, stevige, tanninerijke en geurige wijnen.

Ségur, Château (Fr.)

Cru bourgeois Médoc, Haut-Médoc.

Sekt (D.)

Mousserende wijn. Ook wel Qualitätschaumwein genoemd. Kwaliteitsklasse beter dan Schaumwein. Deutscher Sekt wordt uitsluitend uit Duitse basiswijnen gemaakt volgens de méthode traditionnelle met een tweede gisting in de fles. Ook Deutscher Sekt BA wordt op deze wijze gemaakt, maar deze moet voldoen aan de eisen die ook aan QBA-wijnen worden gesteld. Duitse tegenhanger van bijvoorbeeld de Franse Champagne, Italiaanse spumante, Spaanse cava. De betere Duitse Sekts doen niet voor Champagne onder, ze zijn vaak lichter en frisser van geur.

Sélection de Grains Nobles (Fr.)

Een wijn uitsluitend gemaakt van door pourriture noble aangetaste druiven. Meestal een intens zoete en rijke wijn. In de Elzas en Jurançon worden zulke wijnen geproduceerd. In het Bordeauxgebied maakt men in goede jaren de beroemde zoete dessertwijn Sauternes, eveneens van door pourriture noble aangetaste druiven. In Duitsland hanteert men de term (alsmede predikaat) Trockenbeerenauslese voor zulke wijnen.

Selo de garantia (Port.)

Zegel op de fles, waarborg van DOC, verstrekt door het wijninstituut van de streek.

Selo de origem (Port.)

Zie selo de garantia.

Semi crianza (Sp.)

Onofficiële term voor wijnen die zijn samengesteld uit niet op hout gerijpte wijnen en wijnen die wel op eikenhout hebben gerijpt. Deze samengestelde wijnen voldoen niet aan de eisen die aan crianza's worden gesteld. Ze zijn eenvoudig, hebben naast fruit ook wat houtaroma's en vormen een informele groep goedkopere wijnen tussen de goedkope vino joven en de duurdere crianza.

Semi-dry (Eng.)

Aanduiding voor een halfdroge wijn.

Semidulce (Sp.)

Aanduiding van een halfzoete wijn. Semidulce is zoeter dan semiseco, de eveneens Spaanse term voor een halfdroge wijn.

Sémillon

Witte druivensoort van hoge kwaliteit. Is veel aangeplant in de Franse gebieden Bordeaux, Bergerac en in het zuidwesten van Frankrijk. De prachtige zoete Sauterneswijnen worden van deze druif gemaakt. Het karakter van een jonge Sémillonwijn is afhankelijk van de streek: fris geurig (Sauvignon Blanc-achtig) met een vrij volle smaak in koele gebieden. In

warmere gebieden: ingetogen geurend naar kiezel en zwaar en rijk, en soms ook log van smaak met een laag zuurgehalte. Een iets belegen Sémillon vertoont al snel een vol en rijk karakter met daarin overheersende tonen van lanoline en leer. Kenmerkend is het milde bittertje in de smaak en afdrank. De vatbaarheid van de druif voor pourriture noble vanwege de dunne schil is wel de grootste kwaliteit van de Sémillon. Zonder door de pourriture noble aangetaste Sémillon is het niet mogelijk om Sauternes te maken. De verspreiding van de Sémillon over de wereld is groot, waarbij Zuid-Afrika, Zuid-Amerika en Australië het grootste aandeel hebben. (Fr. Colombier; Z.Afr. Wyndruif, Greengrape; Aust. Hunter River Riesling.)

Semisecco (It.)

Smaakindruk: halfzoet. Vaak gebruikt bij mousserende wijnen.

Semiseco (Sp.)

Aanduiding voor een halfdroge wijn. Minder zoet dan semidulce en zoeter dan abocado.

Septentrionale (Fr.)

Frans voor noordelijk, Noorden.

Sercial

Witte druivensoort van goede kwaliteit. Is nog het meest aangeplant op het Portugese eiland Madeira. Het is de druif die de meest elegante en lichtste maderas voortbrengt. In tegenstelling tot hetgeen wel beweerd wordt, is deze druif geen familie van de Riesling. Geeft redelijk alcoholische wijnen met veel zuren. Wordt ook wel in witte Dão en Bairrada verwerkt. Geeft elegantie en in de meeste gevallen evenwicht in assemblages.

Sercial (Port.)

Madera gemaakt van de Sercial. Een lichte en frisse maderas met een vrij droge smaak. Het suikergehalte is ca. 17 gram per liter (ca. 1 Baumé). Wordt vaak als aperitief geschonken. Is de droogste van de maderas. Verdelho, Bual, en Malmsey zijn maderas die zoeter en voller van smaak zijn, waarvan de Bual en met name de Malmsey de zwaarste en zoetste zijn. De Sercial kan net als andere maderas zeer oud worden.

Serène (Fr.)

Syrah.

Serre, Château la (Fr.)

Grand cru classé Saint-Emilion.

Serrig (D.)

Wijndorp in Moezel-Saar-Ruwer met prachtige Rieslings die die typische doordringende staalheid hebben van grote Rieslings.

Servir (Fr.)

Schenken.

Sestignan, Château (Fr.)

Cru bourgeois Médoc van goede kwaliteit.

Setúbal (Port.)

Klein DOC-wijnbouwgebied in Ribatejo, iets ten zuiden van Lissabon. De beroemde Moscatel de Setúbal wordt er geproduceerd en wel van de druif Muscat d'Alexandrie. Het zijn zoete, rijke en versterkte wijnen die geweldig oud kunnen worden, maar dan niet meer hun kruidige en rijp fruitige Muscataroma bezitten maar een belegen, karamel en notig karakter hebben gekregen.

Sèvre et Maine (Fr.)

Het gebied waar de beste Muscadet vandaan komt.

Seysssel (Fr.)

AOC voor lichte, droge witte wijn van de Roussette uit de Savoie.

Seyssel Mousseux (Fr.)

AOC voor schuimwijn van Molette en Chasselas, gemaakt met de méthode traditionnelle.

Seyval blanc

Witte druivensoort van redelijke kwaliteit. Deze druif is een hybride met het voordeel dat hij wel de goede ziekteresistentie maar niet de nadelige smaak van een hybride heeft. Men maakt er frisse, soms ietwat stoeve alcoholrijke wijnen van, die zowel droog als halfdroog kunnen zijn. Vooral in het koele en vochtige Engeland heeft men veel succes met deze druif. De wijnen zijn altijd eenvoudig van kwaliteit en op hun best fris en geurig.

Sforzato (It.)

Officiële term voor bepaalde luxe rode wijnen uit Valtellina die gemaakt zijn van ingedroogde Nebbiolo. Krachtig, alcoholrijk en complex, vergelijkbaar met Recioto della Valpolicella.

Sfursat (It.)

Zie: Sforzato.

Sherry (Sp.)

Engelse verbastering van het Spaanse Jerez. Een bijzondere, met alcohol versterkte wijn met de overbekende en unieke smaak waarin een kruidige notigheid en soms ook karamel aanwezig is. Wordt vervaardigd in het hete zuiden van Spanje in de provincie Cádiz, ten westen van Gibraltar, rond het stadje Jerez de la Frontera. De wijngaarden bezitten de unieke, zeer kalkhoudende, spierwitte albarizabodem die voor een groot deel verantwoordelijk is voor de kwaliteit en het speciale karakter van sherry. Sherry maakt men van de druivensoorten Palomino, Pedro Ximénez en Moscatel. De Palomino is de beste druif en brengt de beste fino sherry's voort. De Pedro Ximénez is de tweede druif van hoge kwaliteit. Men maakt er in hoofdzaak de zoetere sherry's van. De Moscatel wordt in kleine hoeveelheden gebruikt om de zoetere sherry's op smaak te brengen. De bereidingswijze van sherry is zeer bijzonder. Men laat uitgegiste wijn rijpen in houten vaten die niet geheel gevuld zijn met wijn en niet geheel luchtdicht zijn afgesloten, doordat men de stop losjes in het spongat aanbrengt. De bovenliggende luchtlaag en de losse stop geven de soms in de bodega aanwezige speciale florgistcellen de kans om op het oppervlak van de wijn in het vat een laagje - de flor del vino - te vormen dat de wijn voor een groot deel beschermt tegen oxidatie en bederf door azijnzuurbacteriën. De wijn blijft hierdoor licht van kleur en fris van karakter. De zo ontstane wijn is een fino sherry. Wanneer er zich geen florgistcellen op het oppervlak van de wijn vormen, zal de wijn oxideren en voegt men alcohol toe om bederf tegen te gaan. De wijn wordt dan donkerder van kleur en minder fris maar notiger van smaak: het oloroso type. Laat men een fino langer op vat rijpen, dan ontstaat een amontillado sherry. Middels het toevoegen van zoete wijn of zelfs vino de color (ingekookte most), met name gemaakt van Pedro Ximénez, maakt men de wijnen zoeter, al naar gelang de gewenste zoetheid. Een ander bijzonder aspect van de bereiding van sherry is het solera-systeem. Minimaal 4 lagen vaten (criadera's) liggen boven op elkaar gestapeld. In de bovenste vaten zit de jongste wijn, in de onderste vaten (de solera: op de grond gelegen) zit de oudste. Ieder jaar tapt men ten hoogste een derde deel uit elk onderste vat en bottelt dit voor de verkoop. Vervolgens vult men de onderste vaten weer aan met wijn uit de er boven liggende vaten. Deze, voor een derde leeg gehevelde vaten worden vervolgens weer aangevuld door wijn uit de daarboven liggende vaten, enz. Ten slotte worden de bovenste vaten weer aangevuld met jonge wijnen die nog geen rijping hebben ondergaan. Zodoende wordt door middel van het solera-systeem, een door de jaren heen constante kwaliteit van de

te bottelen sherry verkregen. Wettelijk heeft de sherry een minimale leeftijd van 3 jaar. Het voortdurend mengen en ten dele vervangen van de oudere wijn is de essentie van het solera-systeem. De meest bekende en gehanteerde namen van verschillende sherrytypen zijn: manzanilla, fino, pale dry, medium dry, amontillado, oloroso, cream.

Shiraz (Aust., Z.Afr.)

Syrah.

Sibenik

Zie Puljizana Bijeli.

Sicilië (It.)

Wijnproducerend gewest dat het hele eiland bestrijkt. Niet alleen berucht om de maffia, maar ook bij de EG vanwege de enorme bijdrage aan de wijnplaat. Levert naast de ontstellende hoeveelheid matige wijn steeds meer goede tot zeer goede. Moderne bedrijven maken ze in de moderne, frisse, fruitige en elegante stijl (rosé en wit). De rode wijnen zijn vaak iets steviger en warmer van karakter. De moderne wijnen komen meestal onder hun eigen naam of merknaam op de markt. De bekendste klassieke wijnen zijn Etna en Marsala.

Siegerrebe

Witte druivensoort van redelijke kwaliteit. Bij volledige rijpheid kleuren de druiven ietsje roze. Dit is een (Duitse) kruising tussen de tafeldruif Madeleine Angevine en de Gewürztraminer. Men gebruikt deze druif, die ongelijkmatige en vaak lage opbrengsten geeft, meestal om te mengen met minder uitgesproken variëteiten die wel een beetje aroma en rijpheid kunnen gebruiken. In monocepage geeft hij nl. veel te sterk geparfumeerde wijnen die een absoluut tekort aan zuren hebben. De Duitse wijn met het hoogste mostgewicht is in 1971 gemaakt van de Siegerrebe. De most had een waarde van maar liefst 326 graden Oechsle, meer dan twee maal zo zoet als nodig is om als een Trockenbeerenauslese te mogen worden geclassificeerd.

Sierra Nevada (V.S.)

Wijnbouwgebied in Californië. In deze streek zijn nog veel overblijfselen te vinden van de wilde tijd van de goudzoekers: in 1848 begon in het gebied de enorme goudkoorts. De meeste bezoekers aan de streek komen nu niet meer om goud te vinden maar om de historische plaatsen te bezoeken met hun romantische Bed & Breakfast Inns en pittoreske hotels, het heerlijke buitenleven en de vele wijnhuizen die zich in de provincies Amador, Calaveras en El Dorado bevinden. De meeste van de vijftig wijnhuizen in deze streek zijn kleine familiebedrijven en staan vooral bekend om hun robuuste Zinfandelwijnen.

Sifone (It.)

Is het product dat bekomen wordt door aan verse most alcohol toe te voegen. (Fr.: Mistelle)

Sigalas-Rabaud, Château (Fr.)

Premier cru classé Sauternes.

Silexachtig

Bodem die vooral uit bepaalde keitjeslaag bestaat.

Silvaner

zie Sylvaner.

Sin crianza (Sp.)

Crianzawijn die niet of minder dan wettelijk vastgestelde tijd in eik werd bewaard. In de sin crianza-wijnen overheerst de fruitigheid.

Single quinta port (Port.)

Meestal een zeer goede of topklasse vintage port afkomstig van één wijngoed (quinta) en daardoor in het bezit van een geheel eigen stijl. Het zijn vaak net als de andere vintage ports de prestigewijnen van de portproducenten. Soms brengt men ook een langer op hout gerijpte port in plaats van een vintage afkomstig van een bepaalde quinta op de markt.

Sion (Zwits.)

Centrum van de Zwitserse wijnindustrie, gelegen in Valais, in een prachtig deel van het dal van de Boven-Rhône. Meest aangeplante druivensoorten: Chasselas (hier Fendant genoemd), Pinot Noir en Gamay. Betere wijnen van Petite Arvine, Sylvaner (hier Johannisberg genoemd), Syrah en Chardonnay.

Sipon (Joeg.)

Zie Furmint.

Siran, Château (Fr.)

Cru bourgeois supérieur Médoc, Margaux.

Sizzano (It.)

DOC voor rode wijn uit Piëmonte, gemaakt van de Nebbiolo. Vaak stevig en vrij stug van karakter in zijn jeugd, en geurig en complex na langdurige flesrijping. Doet aan Barbaresco denken.

Sliven (Bulg.)

Wijnbouwgebied in het oostelijke midden van Bulgarije, even ten zuiden van het Balkangebergte. Zowel rode als witte wijnen worden er gemaakt. De nadruk ligt op witte wijn van met name inheemse druivensoorten zoals de Rkatsiteli, Misket en Dimiat. Ook heeft men Chardonnay, Sauvignon Blanc, Silvaner, Gewürztraminer en Welschriesling aangeplant. Vooral melanges worden geëxporteerd. Kruidigheid, geurigheid en een milde frisheid zijn karakteristiek voor deze vaak iets aardse wijnen. De rode worden gemaakt van o.a. de Cabernet Sauvignon, Merlot en Pinot Noir. Ook hierin spelen aardseheid en frisheid een belangrijke rol naast fruitigheid. Vooral de rode zijn redelijk goed.

Slovenië (Joeg.)

Sinds kort onafhankelijk land, maakte vroeger deel uit van Joegoslavië. Produceert de meest westerse wijnen van alle delen van het voormalige Joegoslavië. Dit vanwege de geografische ligging, maar ook vanwege de internationale contacten.

Smederevka

Witte druivensoort van redelijke kwaliteit. Deze hoofdzakelijk Servische druif geeft goede wijnen die doorgaans fris en vrij licht van karakter zijn. Ze zijn iets eleganter dan de wijnen van de Plavac.

Smith-Haut-Lafite, Château (Fr.)

Cru classé Graves rood.

Snoei

Belangrijk onderdeel van de werkzaamheden in de wijngaard. Snoei dient voor een goede vorm van de druivenplant, waardoor een handzame vorm en goede spreiding van het bladoppervlak wordt gerealiseerd. Voorts zorgt snoei voor een efficiënte vruchtzetting, doordat oudere takken worden weggehaald en vervangen door jongere (een druif bloeit en draagt vrucht op takken van één jaar oud). Ook beperkt men de omvang van de struik door voortdurend te snoeien (een druif zou anders meters hoog en breed worden). Een goede snoei zorgt voor een goede balans tussen groeikracht en vruchtbaarheid. Een te grote groeikracht gaat ten koste van de bloei en vruchtzetting en is ook zeer nadelig voor het goed

rijp worden van de druiven. Een te grote oogst gaat ten koste van de groeikracht en put de plant op den duur uit, waardoor hij vatbaarder wordt voor ziekten en gevoeliger voor vorst. Onder snoei verstaat men ook het wegnippen van bloemtrossen (wanneer een te overvloedige oogst dreigt).

Soave (It.)

DOC voor droge witte wijn uit Veneto, gemaakt van de Garganega en Trebbiano. Meestal een goedkope, frisse en eenvoudige wijn met enige kruidigheid. Soms onwaarschijnlijk goedkoop en volkomen karakterloos en waterig. De beste Soaves hebben een verbluffende schoonheid en gratie: fris, pittig, genuanceerd, elegant, stendig en met een perfecte balans.

Sociando-Mallet, Château (Fr.)

Cru bourgeois Médoc, Haut-Médoc.

Soepel

Smaakindruk bij wijnen die gemakkelijk wegdrinken, die zich lijken aan te passen aan de mond door zachte zuren en tannines. Ook wel commercieel genoemd. De moderne methodes van wijnmaken leveren meestal veel soepeler wijnen dan de klassieke.

Sokvica

Zeer fijne dessertwijnen uit Dalmatië (eiland Korcula) gemaakt van de Grk.

Solanas

Typische wijn uit Sardinië (Cagliari) gemaakt van Caddiu, Bovale di Spagna, Nieddera en Tonica.

Solar (Port.)

Landgoed, te vergelijken met Frans Château.

Soleado (Sp.)

Een techniek waarbij de druiven enkele uren, soms dagen, op de loskade van het wijnhuis gedroogd worden. Toegepast in de sherry-streek om zoetere versies te bekomen.

Solera (Sp.)

Ingenieus systeem om een constante stijl, ouderdom en kwaliteit van wijn te waarborgen. Wordt bij uitstek bij de productie van sherry, Montilla-Moriles en Malaga toegepast. Men gaat uit van een aantal rijen houten vaten die bovenop mekaar liggen. In de bovenste rij zit de jongste wijn, in de onderste de oudste. Men tapt ééns per jaar uit de onderste uit elk vat maximaal een derde van de wijn en bottelt die. Vervolgens vult men de onderste vaten weer aan met wijn uit de erboven liggende vaten. Deze voor een derde leeg gehevelde vaten, worden vervolgens weer aangevuld met wijn uit de daarboven liggende vaten enz. Tenslotte worden de bovenste vaten weer aangevuld met jonge wijnen die nog geen rijping hebben ondergaan. Door middel van een solerasysteem met 5 lagen krijgt men een wijn met een minimale leeftijd van 5 jaar. Het voortdurend mengen en ten dele vervangen van de oudere wijn is de essentie van het solerasysteem.

Solopaca (It.)

DOC in Campanië in een vallei van de Calore-rivier, in het heuvelachtige gebied dat Monte Alto Rotondo heet. Hier worden witte wijnen gemaakt van de Trebbiano en rode van de Sangiovese en Aglianico.

Somontano (Sp.)

DO voor rode, rosé en witte wijnen uit het jonge wijnbouwgebied ten oosten van Navarra en Rioja, aan de voet van de Pyreneeën. Een gebied met enorme mogelijkheden. De witte wijnen zijn genuanceerd en fris (Macabeo en Garnacha Blanca), de rosés zijn krachtig,

droog en elegant met fruit (Garnacha en Monastrell). De rode zijn verfijnder, eleganter en minder alcoholisch dan die uit Cariñena en Campo de Borja.

Sonoma (V.S.)

Wijnbouwgebied in Californië, ten westen van de Napa Valley, dus meer richting oceaan. Hier bevinden zich enkele van de beste wijngaarden van Californië, die indrukwekkende wijnen (rood en wit) voortbrengen. Al in 1812 plantten Russische kolonisten druiven aan bij Fort Ross aan de kust. Het was echter de Spaanse monnik Jose Altimera die de fundering legde voor de wijnindustrie in Sonoma, door in 1823 bij de missiepost druiven te planten. Graaf Agoston Haraszthy uit Hongarije, gezien als de vader van de Californische wijnindustrie, kocht in 1857 een wijngaard in Sonoma en gaf deze de nieuwe naam Buena Vista. In 1861 werd hij aangesteld door de Californische overheid om in Europa wijnbouw te gaan studeren. Het jaar daarop kwam hij terug naar Sonoma met meer dan 100.000 stekjes van druivensoorten uit Frankrijk, Italië en Spanje. Er zijn momenteel elf gedefinieerde wijnbouwgebieden binnen Sonoma County: Alexander Valley, Chalk Hill, Dry Creek Valley, Knights Valley, Los Carneros, Northern Sonoma, Russian River Valley, Sonoma Coast, Sonoma County Green Valley, Sonoma Mountain en Sonoma Valley. De 180 wijnhuizen in Sonoma produceren topwijnen, meestal Cabernet Sauvignon, Merlot, Pinot Noir, Zinfandel en Chardonnay. Er zijn 19.800 ha. wijngaarden in Sonoma.

Sonoma Mountain (VS)

Deze AVA, vallend onder de Sonoma Valley AVA, omvat zowel oostelijke als westelijke hellingen ten westen van Glen Allen. Intense, fruitige Cabernet Sauvignon en Zinfandel.

Sonoma Riesling (V.S.)

Zie Silvaner.

Sonoma Valley (VS)

Deze lange en smalle vallei loopt parallel met de Napa Valley in het oosten. In tegenstelling tot de Napa Valley, die van het zuiden naar het noorden steeds warmer wordt, ligt het warmste punt van de Sonoma Valley ongeveer in het midden. Het zuidelijke deel van de vallei overlapt de Carneros AVA, waardoor sommige wijngaarden ook deze naam mogen gebruiken. In het oosten ligt de sub-appellation Sonoma Mountain. Rode en witte wijnen van topkwaliteit, zachter en toegankelijker dan die van de Napa.

Sorbinezuur

Conserveringsmiddel dat de groei en activiteit van bacteriën en gisten tegengaat. Is in veel wijnen in zeer kleine hoeveelheden toegestaan. Lage concentraties sulfiet beperken de werking van gisten niet. Een groot nadeel van sorbinezuur is dat het door melkzuurbacteriën kan worden afgebroken tot geraniol, een stof die de geur heeft van geraniums.

Sorni (It.)

DOC in Trentino-Alto Adige voor rode wijn van Schiava, Teroldego, Lagrein, Nosiola en witte wijn van Müller-Thurgau.

Souffrage (Fr.)

Souffre=zwavel. Zwavel wordt in de wijngaard verstoven om ziektes te vermijden.

Soufré (Fr.)

Franse degustatieterm = Zwavelig: Zwaveldioxyde: scherp, bitter, verstikkende geur, zoals een pas ontstoken lucifer. Scherpe, droge, prikkelende sensatie in de keel bij het proeven. Waterstofsulfide: reuk van rotte eieren, rubber, knoflook, rottende vegetatie. De smaak is navenant. Men zegt ook dat de wijn 'gereduceerd' is.

Souple (Fr.)

Frans degustatieterm: zie Acide.

Sousão

Blauwe druivensoort van redelijke kwaliteit. Komt oorspronkelijk uit Portugal en wordt daar zowel in de Minho, Dão als Douro gebruikt voor de productie van droge rode wijnen en port. Ook gebruikt als basis voor rode Vinho Verde. Geeft wijnen met aroma's van pruimen, droog fruit en rozijnen. Ook in Zuid-Afrika en Californië aangeplant.

Sousón

= Sousão.

Soutard, Château (Fr.)

Grand cru classé Saint-Emilion.

South Australia (Austr.)

Deze staat is het grootste wijngebied van Australië. Alle grote wijnbedrijven zijn in South Australia gevestigd of hebben er duidelijke belangen. Onderverdeeld in 14 wijngebieden: Barossa Valley, Clare Valley, Riverland, Adelaide Plains, Eden Valley, Adelaide Hills, McLaren Vale, Langhorne Creek, South Fleurieu, Padthaway, Wrattontully, Coonawarra, Mount Benson, Robe.

Southern California (V.S)

Wijnbouwgebied in Californië. Dit gebied dat zich uitstrekt van Los Angeles tot San Diego in het zuiden, is vooral bekend om zijn zon, zandstranden, surfers, attractieparken en filmindustrie. Slechts weinigen weten dat het gebied ook zijn eigen wijnindustrie heeft, met Temecula als belangrijkste wijnstreek. Dit warme gebied met 1200 hectare wijngaarden ligt op een uur rijden ten zuiden van Los Angeles.

Southern Vales (Aust.)

Wijnbouwgebied in Zuid-Australië, pal ten zuiden van Adelaide. Van oudsher bekend om zijn zware, zoete, sterke portachtige dessertwijnen. Sinds geruime tijd maakt men de wijnen lichter en droger van stijl. Niet alleen Shiraz, maar ook Cabernet Sauvignon en zelfs Pinot Noir leveren droge tafelwijnen. Die van de Shiraz zijn meestal het zwaarst. De witte druiven Chardonnay, Riesling en Sauvignon Blanc dragen ook hun steentje bij aan de grote hoeveelheid wijn van betrouwbare kwaliteit. Het zijn vaak niet de meest subtiele wijnen maar ze hebben wel een warm, zacht en rijp karakter. Sommige witte zijn zelfs uitgesproken fris en bloemig.

Soutirage (Fr.)

Overhevelen of oversteken van de wijn naar een ander recipiënt; het gebeurt om velerlei redenen.

Spalliera (It.)

Espalier (fr.). Middelhoog tot hoog geleidingssysteem voor de wijnstok, waarbij de stengels van de druif laag bij de grond worden gehouden en worden opgebonden aan horizontale draden. Komt veel voor in sommige streken van Noordwest-Italië.

Spanna (It.)

Druivensoort. Zie Nebbiolo.

Spätburgunder (D.)

Pinot Noir.

Spätlese (D., Oost.)

Standaard gebruikte en verkorte benaming van Qualitätswein Mit Prädikat Spätlese. Wijnen gemaakt van laat geoogste, rijpe druiven. Moeten, afhankelijk van de streek van herkomst, een bepaald minimum mostgewicht hebben. Worden ook door een officiële keuringsinstantie chemisch geanalyseerd en bovendien door een proefcommissie beoordeeld op het gebiedstypische karakter voordat ze het predikaat Spätlese krijgen toegekend. Het zijn vrij algemene wijnen. Bij de betere producenten zijn de Spätlesen de betere wijnen. Kwalitatief een niveau hoger en zoeter (een hoger mostgewicht) dan Kabinett, en minder zoet (een lager mostgewicht) en een niveau lager dan Auslese. Het merendeel van de Spätlesen is meestal vrij zoet van smaak. Er zijn echter ook droge ('trocken') Spätlesen. In Oostenrijk hanteert men ruwweg dezelfde normen, het minimale mostgewicht behoort 19 graden KMW te bedragen.

Specerijen

Vooraf wijnen die veel zon hebben gezien hebben vaak specerijen (peper, kaneel, kruidnagel, nootmuskaat) in geur en smaak. Het zijn hoofdzakelijk de druivensoorten die onder bepaalde omstandigheden deze indrukken aan de wijn geven. Rijping op Amerikaans eikenhout geeft ook sterk specerijachtige indrukken. Franse druiven die onder gunstige omstandigheden impressies van specerijen aan de wijn geven zijn o.a.: Grenache, Cinsault, Mourvèdre en Malbec.

Spergola

Sauvignon.

Spitz (Oost.)

Wijnplaats in Niederösterreich, Wachau, laatste belangrijke wijnplaats stroomopwaarts langs de Donau, met koeler klimaat doordat de wijngaarden zich in de buurt van het Jauerlinggebergte bevinden en de massieve rotsen bij Dürnstein de warme winden van de Hongaarse hoogvlakte tegenhouden. Toch worden hier enkele van de meest opwindende en aromatische laatgeoogste wijnen van de Wachau gemaakt.

Spitze (D.)

Letterlijk: top. Beste, hoogste niveau.

Spongat

Opening in de lange zijde van een houten vat waardoor men bijvoorbeeld wijn in het vat laat lopen. Als het vat gevuld is, sluit men dit spongat af met een waterslot of een houten stop.

Sporen

Vruchtknoppen.

Spring Mountain District (VS)

Deze AVA in Napa County (Californië) begint op 122 m hoog gelegen hellingen ten westen van St. Helena en strekt zich uit tot de top van de heuvelrug die de Napa Valley van Sonoma County scheidt. Prachtige wijnen van Chardonnay, Riesling en Gewürztraminer, Cabernet Sauvignon, Merlot, Petite Syrah en Syrah.

Spritzig (D.)

Smaaksensatie bij een meestal jonge witte wijn waarbij de drinker een aangename en tintelend frisse smaak ervaart. Veroorzaakt door een prettig hoog zuurgehalte, gecombineerd met een ietsje koolzuurgas dat in de wijn zit opgelost. Te weinig om in de wijn belletjes te geven, net genoeg om samen met het frisse zuur een pittige tinteling op de tong te veroorzaken.

Spumante (It.)

Sprankelend, mousserend.

Spur (V.S.)

Vruchtknop.

Spur pruning (V.S.)

Snoeiwijze voor druivenplanten. Zie cordon.

Squinzano (It.)

DOC uit Apulië (in het zuiden van Salento, de hiel van Italië) voor zowel rosé als rode wijn van de Negro Amaro eventueel aangevuld met Malvasia Nera en Sangiovese. Lijkt sterk op Salice Salentino, maar is vaak lichter en iets minder mooi.

Stabiliseren

Opdat wijn goed zou blijven in de fles beschikken de makers over een waaier aan behandelingen, zoals afkoeling, pasteurisatie, soutirage en filtering. Deze ingrepen behoeden de wijn voor een negatieve ontwikkeling.

Stags Leap District (VS)

Kleine, prachtige sub-AVA in het zuidoosten van de Napa Valley. Het district strekt zich uit ten oosten van de Napa River tot de zeer steile hellingen aan de voet van een torenhoge rotsformatie. Door de combinatie van schaduwrijke heuvels, een alluviale bodem, op het westen liggende hellingen en ochtendmist worden hier Cabernets en Merlots gemaakt met meer bessen en zachtere tannine dan in het dal. Ook goede Zinfandel en Chardonnay.

Stalig

Meestal onprettig aroma van staal en ijzer, veroorzaakt door een fout in de wijn (meestal oxidatie). Soms is het geen fout, het is bv. een karakteristiek kenmerk voor een Riesling-wijn.

Stambolovo (Bulg.)

Wijnbouwgebied in het zuidoosten van Bulgarije, nabij de Griekse en Turkse grens. Warm en droog gebied waar gestoofde, sombere en volle, rijke wijnen van de Merlot worden geproduceerd.

Staniol

De siercapsule bovenop de kurk van een mousserende wijn.

Stankovci

Zie Puljiznac Bijeli.

Steen (Z.Afr.)

Zie Chenin Blanc.

Steiermark (Stiermarken) (Oost.)

Wijnbouwgebied in het zuidoosten van Oostenrijk, langs de Sloveense grens. Bestaat uit de deelgebieden Süd-Oststeiermark (tot 1985 Klöch-Oststeiermark), Südsteiermark en Weststeiermark. Er worden hoofdzakelijk witte wijnen geproduceerd uit een grote verscheidenheid aan druivensoorten. De stijlen van de wijnen lopen sterk uiteen door de sterk wisselende bodems en microklimaten.

Steillage (D.)

Sterk hellende wijngaard met een steilheid van minimaal 30%.

Steinwein (D.)

Veel gebruikte benaming van wijn uit Franken, oorspronkelijk alleen gebruikt voor de wijnen afkomstig uit de wijngaarden op de rotsachtige heuvel bij Würzburg.

Stelig

Geur- maar vooral smaakindruk van een rode wijn waarbij de stelen van de druiventrossen hebben meegegist. Omdat de stelen een hoog zuur- en tanninegehalte hebben, wordt zo'n wijn zuurder en droger van smaak. De tannine in de stelen is van een droger en minder prettig type dan de tannine uit de schil van de rijpe druif. Het laten meegisten van de steeltjes bij de bereiding van rode wijn heeft een aantal redenen: het is gemakkelijker omdat men de steeltjes niet eerst hoeft te verwijderen en het levert een wijn op die langer kan rijpen. De wijn bevat meer natuurlijke conserveermiddelen (tannine en zuren). Het persen van de druiven gaat gemakkelijker met de stelen, de perskoek wordt daardoor minder compact. Bij de bereiding van witte wijn gisten de schillen en steeltjes niet mee, men perst de druiven en laat alleen het sap (most) gisten. Ook hier gaat het persen gemakkelijker met de steeltjes aan de druiven. Bovendien bevat de most minder zwevende vaste bestanddelen. Toch biedt het ontstelen van de druiven (bij rode wijn) grote voordelen: men heeft tegenwoordig een voorkeur voor minder wrange en droge rode wijnen. Deze moderne wijnen hebben veel meer zachte fruitnuances in geur en smaak dan de klassieke, niet-ontsteelde rode wijnen. Ze zijn ook veel eerder op dronk. Een ouderwetse en rustieke rode wijn heeft in tegenstelling tot een moderner gemaakte wijn een zekere steligheid in geur maar vooral in smaak. Tegenwoordig is steligheid in een wijn een als minder gunstig beoordeelde eigenschap.

Stellenbosch (Z.-Afr.)

Wijnbouwgebied 50 km ten oosten van Kaapstad. De schilderachtige wijnstreek lijkt op een amfitheater, de torenhoge bergen vormen de zitplaatsen, de wijngaarden en het dal het toneel en Fals Bay het decor. Het meest bekende en beroemde gebied voor de productie van tafelwijnen (droge rode en witte). In het westen zijn de bodems van de wijngaarden iichter van structuur (zand) en geeft de Steen (Chenin Blanc) zeer goede resultaten, net als overigens de steeds meer aangeplante Chardonnay en Sauvignon Blanc. Op de meer graniethoudende bodems doen de blauwe druivensoorten het het beste. Zeer succesvol zijn de Cabernet Sauvignon, de Shiraz en de Pinotage. De Pinot Noir geeft redelijke en af en toe goede resultaten. Ook in dit gebied hebben nieuwe technieken van vinificatie en rijping voor een ware revolutie gezorgd. Men maakt er nu geregeld wijnen die tot de wereldtop behoren. Kracht, elegantie, verfijning en diepgang kenmerken de beste wijnen.

Stevig

Andere benaming voor een robuuste of forse wijn met kracht en vaak met reserve. Een wijn die tegen een stootje kan: hij kan bij sterkere gerechten en kazen worden gedronken.

Stift (D., Oost.)

Klooster.

Stille wijn

Niet-mousserende wijn, de meeste wijnen dus.

Stoer

Karakterisering van stevige, krachtige, meestal nog jonge wijnen. Vaak zijn ze niet zacht of elegant. Bij de betere wijnen zal echter de zachtheid toenemen naarmate de wijn langer rijpt, tot aan zijn top.

Strak

Geur- en smaakimpressie bij wijnen die geen zachte en zoete indruk maken. Strak noemt men voornamelijk droge witte wijnen met een hoog zuurgehalte. Voorbeelden hiervan zijn: Chablis, Muscadet en Sancerre. Ze combineren vaak uitstekend met visgerechten. Alleen liefhebbers drinken ze zonder er iets bij te eten.

Straußwirtschaft (D.)

Een bepaalde tijd van het jaar mag een wijnboer op het terrein van zijn wijngoed eigen wijnen aan gasten schenken en hierbij kleine gerechten aanbieden. Deze naam wordt samen met Besenwirtschaft gebruikt in Franken en Württemberg. Ook nog Heckerwirtschaft. Herkenbaar aan een buiten opgehangen krans.

Stravecchio (It.)

Extra oud. Vecchio betekent oud.

Streng

Karakterisering van wijnen die niet gemakkelijk wegdrinken. Wijnen waar moeite voor moet worden gedaan om ze te kunnen waarderen. Ze moeten vaak een aantal jaren rijpen op fles voor ze op dronk komen. Sommige strenge wijnen blijven ook na een ruime rijpingsperiode nog streng. Onder de klassieke grote rode Bordeaux bevinden zich vele die in hun jeugd streng genoemd kunnen worden. Vooral in klassieke jaren, waarin ze een hoog tannine- en zuurgehalte hebben. Vaak zijn dat de zogenaamde bewaarjaren. Men kan door de moderne technieken van vinificatie bijna in elk jaar gemakkelijk drinkbare (niet-streng) wijnen produceren.

Stroef

Ook wel als wrang getypeerd. Smaakindruk die onaangenaam en ruw in de mond aanvoelt. Een wijn die stroef smaakt bezit veel tannine en vaak veel zuren. Jonge wijnen die lang kunnen rijpen zijn in hun jeugd meestal hard en stroef. Mits er voldoende fruit en extract tegenover staat zal de stroefheid met de jaren tijdens flesrijping afnemen en niet meer storend zijn. Met name klassiek gemaakte rode wijnen hebben in hun jeugd een stroef karakter. Wanneer veel steeltjes met de (rode) wijn meegisten of de wijn een te lange tijd op eikenhouten vaten rijpt, kan dat ook een stroef karakter veroorzaken. De wijn smaakt dan uitgedroogd.

Strohwein (Fr.)

Een versterkte wijn uit de Jura die wordt gemaakt met druiven die op stro worden gedroogd.

Stroperig

Een hoge graad van viscositeit van een wijn.

Structuur

Het geheel van alle samenstellende delen in een wijn.

Struttura (It.)

=Structuur.

Stück (D.)

Ovaalvormig houten vat met een inhoud van 1200 liter waarin men wijn opslaat en laat rijpen.

Stug

Vrij negatieve karakterisering van de smaak. Het tegenovergestelde van soepel. Stugheid wordt vaak veroorzaakt door het royaal aanwezig zijn van tannines en zuren in een wijn. Sommige wijnen van goede kwaliteit zijn als ze jong zijn stug. Ze worden echter na een aantal jaren rijpen zachter en soepeler. Er zijn ook wijnen die in hun jeugd stug zijn en dat ook blijven ondanks jarenlange rijping. Tegenwoordig beoordeelt men stugge wijnen minder positief dan vroeger. Wijnen die erg klassiek gemaakt zijn hebben nogal eens een stug karakter. Met behulp van de moderne methoden van vinificatie probeert men stugheid in wijnen te voorkomen, men streeft naar meer soepele wijnen.

Stuivend

Uitdrukking voor zeer intens (fris) geurend.

Suau, Château (Fr.)

Deuxième cru classé Sauternes, Barsac.

Suavidad (Sp.)

Synoniem voor Malvasía.

Subtiel

Aanduiding van een wijn waarin vele verfijnde nuances in de juiste verhouding aanwezig zijn.

Südburgenland (Oost.)

Deelgebied van Burgenland, tot 1985 Eisenberg geheten. In dit kleine gebiedje maakt men relatief veel rode wijn van de Blaufrankisch en zoete witte van de Welschriesling.

Südliche Weinstraße (D.)

Het zuidelijke deel van de Rhenipfalz. De wijngaarden in dit deel vallen onder het Bereich Südliche Weinstraße. De kwaliteit van de wijnen is in de laatste decennia fors gestegen door investeringen in kelderapparatuur en door aanplant van betere druivensorten. De wijnen zijn meestal vrij vol, zacht en geurig van karakter. Men maakt er geen topwijnen.

Süd-Oststeiermark (Oost.)

Deelgebied van Steiermark (Stiermarken), ten oosten van Graz. Men heeft succes met Gewürztraminer, Pinot Gris en Pinot Blanc. Hoofdzakelijk (droge) witte wijnen.

Sud-Ouest (Fr.)

Wijngebied in het zuidwesten van Frankrijk dat een groot aantal verschillende wijngebieden groepeert waar een aantal gevarieerde en uitstekende wijnen geproduceerd worden, zoals Bergerac, Jurançon, Madiran, Cahors, Côtes du Frontonnais...

Südsteiermark (Oost.)

Deelgebied van Steiermark (Stiermarken) met enorm potentieel. Mooie wijnen van de Chardonnay, Sauvignon Blanc en de Muscat (blanc) à petits grains.

Suduiraut, Château (Fr.)

Premier cru classé Sauternes.

Sugaring (V.S.)

Chaptalisatie.

Suhindol (Bulg.)

Zeer belangrijk wijnbouwgebied in het noordelijke midden van Bulgarije, in de buurt van Veliko Tarnovo. Hét gebied voor betrouwbare, elegante en karaktervolle, zeer betaalbare rode wijnen. Niet alleen de Controliran van de Gamza, maar ook de gewone van de Cabernet Sauvignon en Merlot zijn altijd goed van kwaliteit en stijlvol. De wijnen die in de Vinenka Winery worden gemaakt (onderdeel van het Suhindolcomplex) zijn vaak net iets eleganter. Zeer goed georganiseerd bedrijvencomplex, terecht befaamd.

Suiker(s)

Organische verbindingen die tot de koolhydraten behoren. Dat wil zeggen dat ze zijn opgebouwd uit koolstof, waterstof en zuurstof. We kennen suikers als zoetig smakende stoffen. Er zijn maar liefst zo'n 50 verschillende suikers. De meest bekende is saccharose (biet- of rietsuiker). Saccharose is als het ware opgebouwd uit twee suikers: glucose en fructose. In fruit (ook bij druiven) komen met name fructose (vruchtensuiker) en glucose (druivensuiker) voor. Ook bevat veel fruit saccharose. Gistcellen zijn in staat om gedurende

de alcoholische gisting fructose en glucose om te zetten in ethylalcohol en koolzuurgas. Laat men alle suikers in een wijn vergisten, dan is zo'n wijn droog van smaak. Laat men echter de gisting niet volledig plaatsvinden, dan blijft er nog restsuiker over en is de smaak zoeter. Natuurlijk kan men ook later nog al dan niet geconcentreerde most (Süßreserve) toevoegen om de wijn aan te zoeten. Niet alleen suikers veroorzaken een zoete smaakindruk, ook o.a. glycerol en alcohol doen dit. Daarom kan een droge wijn toch een enigszins zoete indruk geven. Vaak is het suikergehalte in een druif een indicatie van rijpheid. Een hoger suikergehalte in een druif resulteert doorgaans ook in een hoger extractgehalte van de wijn die men er van maakt. Het Duitse en Oostenrijkse wijnclassificatiesysteem middels Prädikate is hierop gebaseerd.

Sulfiet

Conserveringsmiddel en antioxidant dat bij de wijnbereiding wordt gebruikt. Naast deze positieve eigenschappen heeft sulfiet een extra gunstig effect op de wijnbereiding. Zo doet sulfiet tijdens de gisting het glycerolgehalte toenemen (geeft een volle, zachte smaak) en het klaren van met name witte wijnen gemakkelijker verlopen. Bij het oplossen van sulfiet in water wordt zwaveldioxide gevormd. Dit zwaveldioxide is de werkzame stof in het vinificatieproces. Zwaveldioxide is een gas dat goed oplosbaar is in water en een zeer scherpe en prikkelende geur heeft. Het is in hogere concentraties en grotere hoeveelheden schadelijk, maar in de bij de wijnbereiding gebruikte lage concentraties voor de mens onschadelijk. Het remt reeds bij lage concentraties de groei en activiteit van vele micro-organismen. De meeste bacteriën en gisten die het wijnmaakproces bedreigen zijn zeer gevoelig voor het vrije zwaveldioxide. De wijngisten zoals *Saccharomyces cerevisiae* zijn er echter veel minder gevoelig voor. Dit betekent dat in gesulfiteerde druivenmost alleen de gewenste gisten actief kunnen zijn en de aanwezige suikers in ethylalcohol en koolzuurgas omzetten. Het gebruik van sulfiet is aan strenge regels gebonden. Zo is er een maximum vastgesteld voor de hoeveelheid vrije zwaveldioxide in een liter wijn. Het vrije zwaveldioxide in een wijn gaat oxidatie tegen en zorgt ervoor dat met name witte wijnen niet te snel bruin en ondrinkbaar worden. Zwaveldioxide is niet alleen in de vrije vorm in wijn aanwezig, maar ook voor een deel in een gebonden vorm. Zoete witte wijnen bevatten dan ook een hoger totaal gehalte (gebonden en vrij) zwaveldioxide dan droge witte wijnen. Rode wijnen hebben minder sulfiet nodig dan witte wijnen omdat ze veel meer conserverende tannine bevatten. Men kan het gebruik van sulfiet bij het produceren van wijn sterk beperken door zeer schoon en zorgvuldig te werken. Tot op heden heeft men in de wijnproductie nog geen goed alternatief voor sulfiet.

Sulfiteren (=Sulfitage (Fr.))

Zwavelen van de wijn, druiven en recipiënten. Sterk wettelijk beperkt, om verbinding met zuurstof tegen te gaan maar ook om te ontsmetten en gisten te selecteren.

Sultana

Witte, pitloze druivensoort vooral gebruikt voor de productie van verse druiven en rozijnen. De wijnen van de Sultana hebben een redelijk zuurgehalte en een neutraal karakter. Men maakt er mousserende wijnen van, maar ook droge witte. Wordt in Californië verbouwd en heet daar ook Thompson Seedless. Ook in Australië, Zuid Afrika en op Cyprus heeft men deze druif aangeplant, hoofdzakelijk voor de productie van rozijnen.

Sultanine

=Sultana.

Sunbury (Austr.)

Wijngebied in Victoria, Port Phillip Zone. Hier worden zeer goede Shirazwijnen gemaakt.

Sungurlare (Bulg.)

Wijnbouwgebied in het oosten van Bulgarije, aan het oostelijke eind van het Balkangebergte. Men maakt er de Controliran Misket, een witte wijn gemaakt van de Misket. Ook heeft men er Chardonnay en andere witte druivensoorten aangeplant. De wijnen zijn meestal kruidig, maar niet erg opwindend.

Supérieur (Fr.)

Letterlijk: beter. Wordt soms gebruikt in combinatie met de herkomstbenaming (AOC), waarmee dan een theoretisch betere categorie wordt aangeduid. Er worden iets strengere eisen aan de wijnen gesteld, zoals iets lagere opbrengsten en een minimum alcoholpercentage in de wijn. Dit moet een half of heel procent hoger zijn dan bij de niet supérieure AOC. In de praktijk is het verschil meestal niet te proeven. Enkele voorbeelden: Bordeaux supérieur, Beaujolais supérieur en Mâcon supérieur.

Superior (Port.)

Letterlijk: beter. Af en toe gebruikte aanduiding voor wijnen die 1% meer alcohol bevatten dan het vastgestelde wettelijke minimum in de streek van herkomst.

Superiore (It.)

Wijn met een hoger alcoholgehalte (of een iets langere rijping) dan de standaard DOC-wijnen.

Super-Toscaan

Superwijnen uit Toscane die als Vino da Tavola op de markt worden gebracht omdat hun producenten de strakke bepalingen van de appellatiewetgeving weigeren te volgen daar zij ervan overtuigd zijn dat die regels hen beperken in hun streven naar kwaliteit.

Supurado (Sp.)

(Lett. Geëtted). Wijn die boven het vuur in een ketel wordt gekookt. « Supurado de la Rioja » : wijn die men bekomt uit gedroogde druiven, rozijnen.

Sur lie (Fr.)

= Op moer: Gebruikt voor wijnen die worden gebotteld op moer (vooral Muscadet).

Surgreffage (Fr.)

Het enten van een nieuwe druivensoort op een al wat oudere druivenplant. Het verschil met greffage is dat men bij greffage een jonge ent op een jonge onderstam aanbrengt. In feite ent men bij surgreffage een nieuwe variëteit op een reeds geënte druif. Men past surgreffage toe als men een bestaande wijngaard die is beplant met een minder goede druivensoort, wil verbeteren zonder de productie minimaal drie jaar stil te leggen. Bij het rooien en vervolgens opnieuw beplanten van de wijngaard gaan deze drie productie jaren zeker verloren. Wanneer men op de bestaande druivenplanten nieuwe enten aanbrengt, kan al na één jaar een (weliswaar kleinere) oogst worden binnengehaald. Nadelen zijn een moeilijker techniek en een niet 100% slagingskans van de surgreffage. Voordelen zijn een snellere oogst, en minder aanloopproblemen van jonge, pas geplante druivenstokken. Bovendien heeft de ent meteen de beschikking over het oude (diep- en wijdverbreide) wortelstelsel van de vroegere, volgroeide plant.

Surmaturation (Fr.)

= Overrijping: het stadium na het gewone rijpen waarbij de overrijpe druiven dienen om zeer zoete wijnen te maken.

Süß (D.)

Aanduiding voor een zoete wijn.

Süßreserve (D.)

Letterlijk: zoetreserve. Onvergiste most die gezuiverd en gestabiliseerd is door middel van filteren en koelen. Veel gebruikt in Duitsland om wijn mee aan te zoeten. Deze steriele, zoete vloeistof wordt in kleine hoeveelheden (slechts enkele procenten) aan gerede wijn toegevoegd. Op deze wijze kan men een perfect evenwicht bereiken tussen de verschillende smaakcomponenten in de wijn, zoals zoet, zuur, bitter en alcohol. Süßreserve moet stabiel en steriel zijn want ze mag geen hergisting (door de suikers in Süßreserve) in de fles veroorzaken. Het werken met Süßreserve vergt een goede technische uitrusting. Voor de toepassing van Süßreserve zijn vele strenge regels opgesteld. De herkomst en de kwaliteit van de Süßreserve bepalen aan welke wijn ze mag worden toegevoegd. Bijvoorbeeld: een Spätlese mag alleen maar worden bijgezoet met Süßreserve van minimaal Spätlese-kwaliteit (mostgewicht).

Suvirat (Sp.)

Synoniem voor Malvasía.

Svischtov (Bulg.)

Wijnbouwgebied aan de Donau in het noordelijke midden van Bulgarije. Hier maakt men prachtige rode wijnen van de Cabernet Sauvignon. Van eenvoudig tot luxe (Controliran) zijn ze goed, evenwichtig en zeer typerend voor Cabernet Sauvignons: met veel bessenfruit, elegantie en een mooie balans.

Swan Valley/District (Aust.)

Wijnbouwgebied in Western Australia. Een warm gebied waar men mooie witte en zware rijke rode wijnen produceert. Ook maakt men er veel dessertwijn. Staat minder in de belangstelling dan de zuidelijke en oostelijke wijngebieden. Chardonnay, Chenin Blanc, Sémillon, Verdelho, Cabernet Sauvignon, Merlot en Shiraz, ook Muscat Gordo Blanco en Muscadelle.

Sweet (Eng.)

Aanduiding voor een zoete wijn.

Sweetwater (Aust.)

Zie Palomino.

Sylvaner/Silvaner

Witte druivensoort van redelijke kwaliteit vooral voorkomend in de Franse Elzas en het Duitse Frankenland. Geeft wijnen van middelmatige kwaliteit, weinig alcoholrijk met een licht en fris boeket en altijd een zekere zuurheid. Het Noord-Italiaanse Alto Adige bezit nog een redelijk areaal Silvanerplanten, maar in Oostenrijk is de druif in de wijngaarden sterk teruggedrongen. Net als in Hongarijë, het voormalige Joegoslavië en de voormalige Sovjetunie. Eigenlijk heeft men alleen in Californië nog wijngaarden met Silvaner in productie.

Syrah (Fr.)

Blauwe druivensoort van zeer hoge kwaliteit vooral voorkomend in de noordelijke Rhône. Geeft krachtige en complexe wijnen. Het is een druif die hoge opbrengsten kan geven, maar bij lagere opbrengsten kwalitatief het beste presteert. Vereist een uitgesproken warm klimaat. Heeft snel last van slechte vruchtzetting bij koel weer tijdens de bloei (coulture) en is weinig gevoelig voor druivenziekten zoals Oïdium en Peronospora. Karakteristiek voor de jonge wijnen van de Syrah zijn een volle, krachtige en zeer tanninerijke smaak, een hoog zuurgehalte en een zeer kruidig zwartebessenaroma dat soms ook aan chrysanten doet denken. Bij een lage opbrengst per hectare hebben de wijnen een enorme geur- en smaakintensiteit. Ze zijn bij uitstek geschikt om op houten vaten te rijpen en vervolgens nog vele jaren op fles. Hierdoor worden ze veel zachter en complexer. Een volledig op dronk zijnde Syrahwijn heeft veel aardse nuances en neigt naar het karakter van een grote Haut-

Médoc. In veel rode Rhônewijnen maakt de Syrah deel uit van de melange. De meest krachtige wijnen bevatten doorgaans het grootste aandeel Syrah. Ook aangeplant in Australië waar hij over het algemeen zachte en milde rode wijnen geeft die snel rijpen en oud worden. Vaak wordt de Syrah geblend met de Cabernet Sauvignon, een voor Frankrijk zeer ongewone combinatie die in Australië zeer mooie wijnen geeft. Ook in Zuid-Afrika, Zuid-Amerika en Californië heeft men de Syrah aangeplant met zeer mooie resultaten. (Fr. Petite Syrah, Serène; Aust., Z.Afr. Shiraz.)

Szamorodni (Hong.)

Aanduiding voor een kwaliteitscategorie voor Tokajwijnen. In deze categorie vallen wijnen die gemaakt zijn van de klassieke Tokajdruiven (Furmint en Hárslevelü), waarbij zowel gewone als door pourriture noble aangetaste en verschroepelde druiven gelijktijdig zijn geoogst. Het kan een vrij droge tot zoete wijn zijn, afhankelijk van het gemiddelde suikergehalte van de druiven. Bij een groter aandeel pourriture noble-druiven wordt de wijn zoeter. Een categorie boven Szamorodni is Tokaj met één of meer puttonyos. De zoete versie wordt Edes genoemd, de droge Száraz.

Szürkebarat (Hong.)

Hongaarse benaming van de Pinot Gris en de wijn die ervan wordt gemaakt. Vaak vol en zacht, vaak droog, soms licht zoet tot zoet.

Tabak

Een kruidige geur- en smaakimpressie in vooral rode wijn. Dit komt meestal voor in belegen houtgerijpte rode wijnen.

Taburno (It.)

DOC in Campanië voor witte wijnen van Falanghina, Greco, Coda di Volpe.

Tâche, (La) (Fr.)

AOC Grand Cru voor rode wijn van de Pinot Noir op de gemeente Vosne-Romanée (Bourgogne-Côte de Nuits).

Tacoronte-Acentejo (Sp.)

DO in het noorden van het eiland Tenerife (Canarische Eilanden). Hier wordt vooral rode wijn geproduceerd van de Listán Negro, Negra Mole, Verdelho en Vijariego, die doorgaans jong moeten gedronken worden. Matige witte wijn van Gual, Listán Blanca, Malvasia en Moscatel.

Tafelwein (D.)

Tafelwijn: de laagste kwaliteit Duitse wijn. Moet afkomstig zijn uit Duitsland, voldoet aan zeer milde wettelijke normen.

Tafelwein, österreichischer (Oost.)

Idem als deutscher Tafelwein.

Taglio (It.)

Zie vino da taglio.

Taille (Fr.)

1. Snoei. Taille verte is het snoeien van de groene delen van de druif tijdens het groeiseizoen. Dit doet men om de druiventrossen meer bloot te stellen aan zonlicht voor een betere rijping en om door extra beluchting de kans op schimmelziekten te verkleinen. 2. De tweede persing bij Champagne (zie cuvée); deze tweede persing brengt 450 liter zuivere most op en 50 liter bourbes of bezinksel.

Talbot, Château (Fr.)

Quatrième grand cru classé Médoc, gemeente Saint-Julien.

Talca (Ch.)

Wijnbouwgebied in Chili, ten zuiden van Maipo. Relatief koel, dus geschikt voor de productie van lichtere en elegante wijnen van o.a. de Cabernet Sauvignon.

Tamianka (Bulg.)

Zie Tamiñoasa Romaneasca.

Tamiñoasa Romaneasca

=Muscat Blanc à petits grains in Roemenië.

Tamyanka (S.U.)

Zie Muscat Blanc à petits grains.

Tanin (of Tannin) (Fr.)

=Tannine: Substantie in druivenschillen die rode wijn een droog gevoel geeft dat de mond doet samentrekken. Beschreven als:(van weinig naar veel) d'un grain fin (=glad, zacht), rond (=rond, zacht), sec (=droog), riche (=rijk), ferme (=stevig), dur (=hard), grossier (=grof), végétal (=vegetaal), goût de rafles (=wrang), astringent (=id.=wrang)

Tannat

Blauwe druivensoort van hoge kwaliteit vooral voorkomend in het Zuidwesten in AOC Madiran, Cahors, Irouléguay, Tursan, Béarn en Côtes de Saint-Mont. Geeft zeer tanninerijke met een donkere kleur, intense aardse, kruidige en fruitige smaak. Wordt om hem te verzachten, vaak gemengd met Cabernet Franc en Cabernet Sauvignon.

Tannine

Komt veel voor in vooral jonge, rode wijn, geeft een wrange (geen zure) smaak. (Sterke thee smaakt wrang door tannine.) Tannine is een conserverende stof en verhoogt de houdbaarheid van wijn. Gedurende het ouderen (rijpen) neemt het tanninegehalte af. Door autoxidatie (oxidatie zonder toevoer van zuurstof maar veroorzaakt door de stof zelf) worden veel tannines onoplosbaar en vormen ze het grootste deel van het sediment (droesem) onder in de fles. Er zijn vele soorten tannine, o.a. gekleurde en ongekleurde. Ze behoren tot de polyfenolen, een groep ingewikkelde organische verbindingen. Ook zijn tannines nauw verwant aan de vaak intens blauw gekleurde anthocyanen die veel voorkomen in nog jonge rode wijnen. Tannines bevinden zich hoofdzakelijk in de pitten, stelen en schillen van de druiven. De schillen van blauwe druiven bevatten hogere tanninegehaltenes dan die van witte druiven. Doordat men bij de bereiding van rode wijn de schillen laat meegisten (bij witte wijnen laat men de schillen niet meegisten), lossen er veel kleurstoffen en tannines op in de wijn. Rode wijn bevat dan ook meer tannine dan witte. Om te voorkomen dat een rode wijn te veel tannine zal gaan bevatten, verwijdert men voor de gisting de (zeer tanninerijke) steeltjes van de druiven (égrappage). Nieuw eikenhout, waarin wijn vaak een deel van zijn rijping krijgt, bevat ook bepaalde soorten tannines. Wijn die rijpt op niet te oude eikenhouten vaten neemt daaruit tannines op. Vaak maakt men bij proeverijen onderscheid tussen rijpe en onrijpe tannines, resp. een zoetige, krachtige smaakindruk en een droge, wrange en schrale. De eerste smaakindruk komt veel voor bij rode wijnen die in warme en zonrijke jaren zijn geproduceerd, de tweede komt veel voor in wijnen die uit koelere jaren stammen, te lang op eikenhout hebben gerijpt (uitgedroogde smaak), of waarbij gedurende de gisting veel steeltjes hebben meegegist (steligheid). (D. Gerbstof, Eng. tannin, Fr. tanin.)

Tappo (It.)

Negatieve geur- en smaakindruk, ook wel kurksmaak genoemd.

Targoviste (Bulg.)

Wijnbouwgebied in het noordoostelijke deel van Bulgarije, in de buurt van Schumen. Witte wijn is het hoofdproduct in dit gebied. Zoete, halfdroge, droge en mousserende wijnen worden in respectabele hoeveelheden geproduceerd van zowel de inheemse druivensoorten (Rkatsiteli, Dimiat) als meer internationale (Chardonnay, Muscat Ottonel en Welschriesling). De kwaliteit kan heel behoorlijk zijn, maar ook amper voldoende.

Tarragona (Sp.)

DO voor een verscheidenheid aan wijnen afkomstig uit het Middellandse Zeegebied ten zuiden van Barcelona. Men maakt er steeds meer droge witte wijnen van de Macabeo en Xarel-lo. De rode zijn meestal donker en krachtig van smaak en worden van zowel de Tempranillo als Garnacha geproduceerd. Van oudsher maakt men hier ook zoete, zware, alcoholische portachtige rode wijnen.

Tartraat

Zie wijnsteen.

Tartrique (Fr.)

Acide tartrique = wijnsteenzuur. Fijngemalen wijnsteenzuur wordt aan de druiven toegevoegd om de zuurheid van de te bekomen wijn aan te passen.

Tasmanië (Austr.)

Eiland ten zuiden van Victoria met koel klimaat. Vooral mousserende wijn, echter ook mooie stille wijn van Pinot Noir, Chardonnay, Riesling en Gewürztraminer.

Tastevin (Fr.)

Folkloristisch proefnapje gemaakt van verzilverd metaal of van zilver, oorspronkelijk veel gebruikt in de Bourgogne. Het ziet er leuk uit maar proeft absoluut niet lekker.

Tastevinage (Fr.)

Een speciaal etiket dat een Bourgognewijn mag dragen als hij is goedgekeurd door de proefcommissie van de Confrérie des Chevaliers du Tastevin. De ridders van het proefnapje (tastevin). Een genootschap ter promotie van Bourgognewijnen.

Taurasi (It.)

DOC voor rode wijn uit Campanië, gemaakt van de Aglianico met soms andere druiven. Imposant, krachtig, stroef in zijn jeugd en complex en intens na voldoende flesrijping. Kan zeer goed ouderen en behoort tot de klassiekers onder de Italiaanse wijnen en tot de beste uit het zuiden.

Tavel (Fr.)

AOC voor krachtige, droge rosé uit het zuidelijke Rhônegebied. Zeer beroemd, in de praktijk een vaak alcoholische, zware rosé die naar de huidige maatstaven frisheid en nuances te kort komt. De basiswijnstok is de Grenache, maar het frisse en fruitige tintje wordt met de Cinsault bereikt.

Tavira (Port.)

DOC-gebied in Algarve (Zuid-Portugal). Rode wijn van Negra Mole en Periquita, witte wijn van Crato Branca.

Tawny

Taankleurig, zie tawny port.

Tawny port (Port.)

Houtgerijpte, belegen port waarbij in de geur en smaak de nadruk ligt op zachtheid, elegantie en lichtheid. Door de langdurige houtrijping overheersen niet-fruitige indrukken als

cederhout, karamel en soms ook noten. Meestal is tawny port ook minder zoet dan ruby port. Ruby port is de tegenhanger van tawny port. Een ruby is een jonge port die een korte rijping op houten vaten heeft ondergaan en daardoor nog zijn fruitigheid en volle zoetheid heeft behouden. Er zijn vele kwaliteiten tawny te koop. Het duurste zijn de wijnen die lang op vat hebben gerijpt (tot wel 40 jaar). Eenvoudige en goedkope tawny's worden soms gemaakt door rode en witte port met elkaar te mengen of door de vaten waarin de port rijpt niet helemaal te vullen, waardoor er een snellere (minder goede) veroudering van de wijn plaatsvindt.

Tchilar

Witte druivensoort uit Armenië. Geeft mooie droge wijnen en excellente genereuze wijnen type Xérès, genaamd Ashtarak.

Teinturiers (Fr.)

Letterlijk: kleurders. Blauwe druivensoorten die veel kleurstoffen bezitten en worden gebruikt om de wijnen van druiven met een matige kleurintensiteit meer kleur te geven. Meestal zijn het Amerikaans-Europese hybriden die naast kleurstoffen in de schil ook sterk gekleurd vruchtvlees hebben. De Europese *Vitis vinifera*-variëteiten hebben ongekleurd vruchtvlees. Deze hybride 'kleurgevers' leveren wijnen van matige kwaliteit. Voorbeeld van een hybride teinturier: Alicante Bouschet. (D. Färbertrauben.)

Tempranillo

Blauwe druivensoort van redelijk goede kwaliteit, Spanje's meest aangeplante druif. Riojawijnen zijn voor tachtig procent van Tempranillo gemaakt. De naam is afgeleid van het Spaanse 'temprano' wat vroeg betekent, waarmee natuurlijk verwezen wordt naar de vroege rijping. Geeft rode wijn met een stevige stabiele kleur, sterk geparfumeerd met vooral het aroma van frambozen. De wijn bevat niet zoveel tannine en heeft een lage zuurtegraad. Houtrijping doet deze wijn goed en geeft hem een extra zachtheid. Tegenwoordig heeft men met de macération carbonique veel goede resultaten met de Tempranillo bereikt, eigenlijk een herontdekking van de traditionele Riojaanse vinificatietechniek waarmee men de jonge, eenvoudige rode wijnen maakte. In Valdepeñas heeft men veel Tempranillo aangeplant (onder de naam Cencibel). Vaak vermengt men ze met die van de witte Airén om ze lichter van karakter te maken. Behalve in Portugal (Tinta Roriz, Aragonez) is de druif ook in Argentinië aangeplant, waar hij lichte wijnen geeft. Men schijnt ook in Californië met de Tempranillo te werken, waar hij Valdepeñas wordt genoemd.

Tendone (It.)

Geleidingswijze voor druivenplanten langs hoge horizontale draden die veel voorkomt in Midden- en Zuid-Italië, vooral in de Abruzzes. Levert een hoge opbrengst per hectare. Niet geschikt om wijnen van hoge kwaliteit te maken.

Tendre (Fr.)

Franse degustatieterm: zie Acide.

Tenue (It.)

=Zwak. Gezegd van kleur of boeket van wijn.

Tenuta (It.)

Wijndomein, wijnbedrijf. Inhoudelijk vergelijkbaar met de Franse term château.

Terlano (It.)

DOC in Trentino-Alto Adige voor witte monocepagewijnen van Chardonnay, Müller-Thurgau, Pinot Bianco, Riesling Italico, Riesling Renano, Sauvignon en Sylvaner. Er wordt ook redelijk veel spumante gemaakt.

Teroldego

Blauwe druivensoort van goede kwaliteit. Een typisch lokale druif uit Trentino. Geeft een donkere ruige en intens aards-fruitige wijn met opvallende aroma's van bittere amandel en framboos.

Teroldego Rotaliano (It.)

DOC voor rode wijn van de Campo Rotaliano in Trentino, gemaakt van de gelijknamige druif. Krachtig, fris, intens somber-fruitig en eigenzinnig van karakter.

Terra Alta (Sp.)

DO in het zuiden van Catalonië. Vooral witte wijn van Macabeo en Garnacha Blanca en rode wijn van Cariñena en Garnacha, met daarbij nog wat rosé en "rancio"-wijn.

Terrano (Joeg.)

Zie Mondeuse Noire.

Terres blanches (Fr.)

Wijnbodem die vooral kalk bevat en daardoor een zeer lichte kleur heeft.

Terret blanc, gris

Witte druivensoorten van matige tot redelijke kwaliteit die vooral in het zuiden van Frankrijk zijn aangeplant. Ze leveren lichte, droge licht etherische witte wijnen.

Terret noir

Blauwe druivensoort van redelijke kwaliteit. Komt voornamelijk in Zuid-Frankrijk voor en geeft door zijn lichte, vrij pittige en iets wrange en tevens geurige karakter pit en reliëf aan de soms logge, vlakke wijnen van o.a. de Carignan, Grenache en Mourvèdre.

Terrey-Gros-Caillou, Château (Fr.)

Cru bourgeois Médoc, Saint-Julien.

Terroir (Fr.)

(1) Omgevingsfactoren in de wijngaard. Deze dicteren de groeiomstandigheden voor de druivenstok en bepalen samen met de plant (variëteit, kloon, snoeiwijze en leeftijd) de samenstelling en kwaliteit van het fruit (de druiven). Het complex van natuurlijke factoren in de wijngaard (terroir) omvat oriëntatie (helling of vlak, noord-zuid, oost-west), bodem (samenstelling, structuur) en microklimaat (temperatuur, licht, water, wind). Een perfecte combinatie terroir/druivensoort is een voorwaarde voor het produceren van werkelijk grote wijnen. Voorbeelden zijn: de grindrijke, goed gedraineerde, zeer diepe bodems van de Haut-Médoc en de Cabernet Sauvignon; de kleihoudende, rijke bodems in de wijngaarden van Saint-Emilion en de Merlot; de goed gedraineerde hellingen in de Côtes de Nuits en de Pinot Noir. Maar ook buiten Frankrijk zijn zulke voorbeelden te vinden: de hellingen langs de Moezel en de Rijn (Rheingau) en de Riesling-druif; de hellingen in Piëmonte en de Nebbiolo, enz. (2) Term voor een geur- en smaakindruk in een wijn veroorzaakt door de bodem van de wijngaard. Doet neus en gehemelte aan vochtige aarde denken. Men heeft associaties met (bos)grond, truffels en champignons. Net als de druivensoort, de vinificatie en het klimaat heeft de bodem op het uiteindelijke karakter van de wijn een grote invloed. Vaak omschrijft men de term terroir ook wel als aards. Zowel witte als rode wijnen kunnen terroir 'hebben'. Terroir is niet iets negatiefs maar hoort bij de identiteit van de wijn. In Duitsland noemt men terroir Bodengeschmack. Veel (rode) Pomerol-wijnen hebben een aardse smaak, net als de betere Rieslings uit de Rheingau (Duitsland). Opvallend is dat oude druivenstokken (vieilles vignes) vaak meer terroir in een wijn geven dan jonge stokken in dezelfde wijngaard. Jonge stokken geven een meer uitbundig fruitig en druivensoort-afhankelijk karakter. Het is naar alle waarschijnlijkheid het dieper gaande en meer uitgebreide wortelstelsel van oude druivenstokken dat meer karakter uit de bodem doorgeeft aan het fruit. Jonge stokken

hebben nog een ondiep en weinig verbreid wortelstelsel, hebben daarom minder 'contact' met de bodem.

Tertiair aroma (boeket)

De geur die tijdens de rijping van de wijn is ontstaan. Wezenlijk anders dan de fruitigheid van een jonge wijn (secundair aroma). Men noemt dit ook wel kortweg boeket. Ook wordt wel eens de term secundair fruit gebruikt, dit in tegenstelling tot het primaire fruit van een jonge wijn.

Tertre, Château du (Fr.)

Cinquième grand cru classé Médoc, gemeente Margaux.

Tertre-Daugay, Château (Fr.)

Grand cru classé Saint-Emilion.

Tête de Cuvée (Fr.)

Ouderwetse term om de beste wijnen van een wijnproducent of handelaar aan te duiden.

Texas (VS)

Niet echt een top-wijngebied waar desondanks mooie Chardonnays te vinden zijn en mooie rode wijn van de Carnelian.

Thalia (Port.)

Zie Ugni Blanc.

Thermenregion (Oost.)

Deelgebied van Niederösterreich, gelegen ten zuiden van Wenen, bestaande uit de tot 1985 afzonderlijke deelgebieden Gumpoldskirchen en Vöslau. Het gebied staat bekend om zijn zachte rode wijnen. Deze zijn hoofdzakelijk afkomstig uit Vöslau en worden gemaakt van vooral de Portugieser, al dan niet gemengd met St. Laurent of Blaufränkisch. Men maakt er tegenwoordig ook steeds meer serieuzere wijnen van de Cabernet Sauvignon en Spätburgunder. De witte wijnen uit Gumpoldskirchen zijn beroemd om hun intensiteit, geur en verfijning. Zierfandler, Rotgipfler, Neuburger en Silvaner leveren vaak in verschillende melanges de zo beroemde wijnen.

Thermorégulation (Fr.)

Temperatuurregulatie tijdens de vinificatie. Zie ook modern.

Thompson seedless (V.S.)

Zie Sultana.

Thongue, Côtes de (Fr.)

Vin de Pays uit het enorme gebied van de Hérault. Serieuze wijnmakers produceren zachte, complexe en elegante rode wijnen met een warm karakter. Vaak interessante kwaliteit en gunstig geprijsd.

Tibouren

Blauwe druivensoort van goede kwaliteit vooral aangeplant in de Provence. Levert zeer kruidige en karaktervolle droge rosés waarin kruiden en fruit domineren en heel lichtgekleurde fijne fruitige rode wijnen om snel te drinken.

Ticino (It.)

Italiaanstalig kanton in Zwitserland waar mooie Merlot wordt gemaakt. Van Italiaanse druivensoorten wordt de Nostrano-melange gemaakt, goedkope fruitige wijn voor iedere dag.

Tinaja (Sp.)

Traditionele grote aardwerken kruik gebruikt voor het vergisten en laten rijpen van de wijn.

Tinta Barroca

Blauwe druivanvariëteit uit Portugal van redelijke tot goede kwaliteit. Geeft zowel mooie, zachte, stevige wijnen alsook droge, forse rode tafelwijnen. Zeer geliefd bij de portproducenten. Tevens veel aangeplant in Zuid-Afrika (ook voor portachtige dessertwijnen).

Tinta Cão

Blauwe druivensoort van hoge kwaliteit. Is zowel in de Douro als Dão aangeplant. Geeft zeer mooie, complexe en verfijnde wijnen.

Tinta Francisca

Blauwe druivensoort van redelijke kwaliteit. Wordt veel voor de productie van port gebruik, maar levert niet de mooiste wijnen. Zoet maar weinig karaktervol.

Tinta Negra Mole (Port.)

Zie Negra Mole.

Tinta Roriz (Port.)

Zie Tempranillo.

Tintelend

Degustatieterm: zegt men van wijn waarin een restje koolzuur is achtergebleven. Het komt het meest voor bij lichte, frisse, zowel rode als witte jonge wijnen. De moderne tendens is het produceren van lichte en frisse wijnen. Men verkrijgt ze door het fris smakende appelzuur in de wijn te behouden en ook een zeer geringe hoeveelheid koolzuurgas aan de wijn toe te voegen vlak voor de botteling. De toegevoegde hoeveelheid koolzuur is zeer gering: er ontstaan geen belletjes in de wijn na het openen van de fles. Het is alleen de tong die deze geringe hoeveelheid als iets fris en pittigs ervaart. Door de wijn vanaf zijn gistsediment (lie), vrij kort na de gisting te bottelen, krijgt men ook een tinteltje in de wijn. Deze sur lie-methode wordt van oudsher bij het maken van Muscadet toegepast. Tegenwoordig hanteert men deze methode wereldwijd en in toenemende mate.

Tinto (Sp. en Port.)

Rood.

Tinto (Sp., Port.,)

Kleur van een wijn: rood. Vaak gebruikt bij een iets krachtiger en donkerder rode wijn. Een lichtere rode wijn noemt men zowel in Spanje als Portugal clarete.

Tinto Aragonés (Sp.)

Zie Garnacha.

Tinto de la Rioja (Sp.)

Zie Tempranillo.

Tinto de Toro (Sp.)

Zie Tempranillo.

Tinto Fino (Sp.)

Synoniem voor Tempranillo (in Rueda).

Tinto Menudo (Sp.)

Zie Garnacha.

Tintora

Blauwe Italiaanse druivensoort. Geeft robijnrode alcoholrijke aangename wijnen.

Tipicità (It.)

Vrij vertaald: typiciteit, de mate waarin de wijn typerend is voor de streek van herkomst en de druiven waarvan hij is gemaakt.

Tirage (Fr.)

Synoniem voor soutirage of afhevelen.

Tirnave (Roem.)

Wijnbouwgebied, gelegen in Centraal-Roemenië (Transsylvanië). Men maakt hier zowel droge als zoete witte wijnen van de Pinot Gris, WelschRiesling, Feteasca Alba, Sauvignon Blanc en Gewürztraminer. Sterk wisselende kwaliteit.

Tobía (Sp.)

Synoniem voor Malvasía.

Tocai di San Martino della Battaglia (It.)

DOC in Lombardije voor fijne krachtige witte wijnen gemaakt van de Tocai. Soms liquoroso.

Tocai Friulano

Witte druivensoort van redelijke tot goede kwaliteit. Heeft totaal geen relatie met de Hongaarse Tokajers of de ook wel Tokay genoemde Pinot Gris uit Frankrijk (Elzas). Geeft volle, milde en licht bloemige, droge witte wijn met net genoeg frisheid. De druif wordt ook wel Tocai genoemd.

Tokai (It.)

Zie Tocai Friulano.

Tokaj (Hong.)

Rijke, zoete en genuanceerde witte dessertwijn uit het noorden van Hongarije. In Frankrijk is 'tokay' (Elzas) een synoniem voor Pinot Gris, een druif die niets te maken heeft met Hongaarse Tokajwijn. Tokaj wordt gemaakt van de druiven Furmint en Hárslevelü. Dankzij warme en vochtige herfsten komt er in het Tokajgebied veel edele rotting (pourriture noble) voor, waardoor men er bij uitstek zoete dessertwijnen kan maken. Van de druiven die overblijven nadat alle pourriture noble-druiven zijn geoogst, produceert men droge witte wijn onder de naam van de gebruikte druivensoort. Tokaj szamorodni kan zowel droog als zoet zijn. De bekendste Tokajers zijn de zogenaamde Aszúwijnen: in halveliterflessen van ongekleurd, helder glas gebottelde zoete wijnen. Het aantal vermelde puttonyos op het halsetiket geeft een indicatie van de zoetheid en kwaliteit van de wijn (hoe hoger hoe beter). Eszencia is de meest luxe versie.

Tokay(er) (Fr., Zw., D.)

Zie Pinot Gris.

Tolosan (Fr.)

Zie Vin de Pays du Comté Tolosan.

Tomar (Port.)

IPR-gebied in Ribatejo (Midden-Portugal). Rode wijn van Castelão Nacional, Baja, Periquita en Tinta Mole. Witte wijn van Fernão Pires, Arinto, Malvasia, Rabo de Ovelha en Tália.

Toneis (Port.)

Meervoud van tonel.

Tonel (Port.)

Groot houten vat voor opslag of rijping van wijn met een inhoud van meer dan 1000 liter, 13 tot 25 pipes.

Tonelero (Sp.)

Kuiper, iemand die houten wijnvaten maakt.

Tonneau (Fr.)

Bordelese inhoudsmaat van 900 liter (4 barriques). Er bestaat geen echt vat met de naam tonneau, het is slechts een rekeneenheid. Productiehoeveelheden van châteaux in de Bordeauxstreek worden uitgedrukt in tonneaux. 1 Tonneau levert 100 kisten van 12 (standaard) flessen.

Torbato

Witte druivensoort afkomstig van Sardinië, ook aangeplant in Zuid-Frankrijk. Geeft goudkleurige verfijnde wijnen van hoge kwaliteit.

Torgiano (It.)

DOC voor zowel rode als witte wijn uit Umbrië. De rode lijkt sterk op een (vaak betere) Chianti, de witte heeft doorgaans meer karakter dan de gemiddelde witte uit Toscane. Er is één producent die Torgiano groot heeft gemaakt (Lungarotti).

Torgiano Riserva (It.)

DOCG in Umbrië voor rode riservawijnen (min. enkele jaren houtlagering) van Sangiovese en Canaiolo.

Torna viagem (Port.)

Letterlijk: terug van de reis. Wordt op het etiket vermeld van een madera als deze wijn de traditionele zeereis naar de tropen heeft gemaakt en daardoor zijn specifieke en onnavolgbare karakter heeft verkregen. Afgekort als TVE.

Toro (Sp.)

DO in Castilla y León, ten zuiden van de stad Toro en ten oosten van de grotere stad Zamora. Het situeert zich vooral op de linkeroever van de Duero. De Tinto de Toro is de meest aangeplante druif, de rode Toro's moeten minimum 75% van deze druif bevatten, aangevuld met Garnacha Tinta, Malvasia en Verdejo. Er wordt ook Cabernet Sauvignon aangeplant. Er is ook een kleine productie van witte en roséwijn.

Torres Vedras (Port.)

IPR-gebied in Extremadure (Midden-Portugal) waar witte wijn wordt gemaakt van de Fernão Pires, Arinto en Vital, en rode wijn van de Camarate, Mortágua, Periquita en Tinta Miúda.

Torrantes

Witte druivensoort van goede kwaliteit, vooral aangeplant in Argentinië. Is zeer waarschijnlijk dezelfde druif of minstens naaste familie van de Gewürztraminer. Geeft nogal aromatische, zeer uitgesproken Gewürztraminerachtige witte wijnen die vaak iets aan de grove kant zijn.

Toscane (It.)

Wijngebied rond Florence, volgens velen het mooiste gewest van Italië. Bekend vanwege de Chianti, beroemd om zijn Brunello di Montalcino, Chianti Classico, Vino Nobile di Montepulciano en vin santo. Elegantie, kracht en verfijning gaan hier bij de betere wijnen hand in hand. Daarom wordt Toscane ook wel de Médoc van Italië genoemd. Een enkele

witte, maar vooral de rode wijnen zijn het interessants. Ze zijn in de meeste gevallen gebaseerd op de Sangiovese. De witte wijnen worden nog maar al te vaak gemaakt van de karakterloze Trebbiano. In Toscane worden zowel de mooiste als eenvoudigste en saaiste wijnen van Italië gemaakt.

Tour de By, Château La (Fr.)

Cru bourgeois Médoc.

Tour Haut-Caussan, Château (Fr.)

Cru bourgeois Médoc.

Touraine (Fr.)

Groot AOC-wijnbouwgebied rond de stad Tours, in het middelste deel van het Loiregebied. Er komen vele soorten wijnen vandaan: rood, rosé, droog wit, zoet wit en mousserend. Ze hebben allemaal het frisse en fruitige dat de wijnen van de Loire typeert. Belangrijke druiven zijn: Chenin Blanc, Gamay, Cabernet Franc en Sauvignon Blanc. In dit gebied bevinden zich ook de AOC's Chinon, Bourgueil, Vouvray en Montlouis. Bij de wijnen met de AOC Touraine wordt ook vaak de druivensoort op het etiket vermeld.

Touraine Amboise (Fr.)

AOC in Touraine (Loire) voor vooral rode wijn en ook wat rosé van Gamay, een beetje Cabernet en Cot, en witte wijn van Chenin Blanc.

Touraine Azay-le-Rideau (Fr.)

AOC voor witte wijn van Chenin Blanc en rosé van Grolleau in Touraine (Loire).

Touraine Mesland (Fr.)

AOC in Touraine (Loire) voor vooral rode wijn van Gamay, een beetje Cabernet en Cot, en witte wijn van Chenin Blanc.

Touraine Mousseux (Fr.)

AOC in Touraine (Loire), komt overeen met Anjou Mousseux.

Touraine Pétillant (Fr.)

AOC in Touraine (Loire), komt overeen met Anjou Pétillant.

Tour-Blanche, Château la (Fr.)

Premier cru classé Sauternes.

Tour-Carnet, Château la (Fr.)

Quatrième grand cru classé Médoc, Saint-Laurent (Haut-Médoc).

Tour-de-Mons, Château La (Fr.)

Cru bourgeois supérieur Médoc, Margaux.

Tour-du-Haut-Moulin, Château (Fr.)

Cru bourgeois Médoc, Haut Médoc.

Tour-du-Pin-Figeac (Giraud), Château la (Fr.)

Grand cru classé Saint-Emilion.

Tour-du-Pin-Figeac (Moueix), Château la (Fr.)

Grand cru classé Saint-Emilion.

Tour-Figeac, Château la (Fr.)

Grand cru classé Saint-Emilion.

Tour-Haut-Brion, Château la (Fr.)

Cru classé Graves rood.

Touriga Francesa

Blauwe druivensoort van hoge kwaliteit. Een hoofdzakelijk Portugese druif die als geliefd ingrediënt voor de betere ports wordt gebruikt. Geeft in vergelijking met de Touriga Nacional lichtere wijnen die tevens veel geuriger zijn. De productiviteit is hoger dan die van de Touriga Nacional.

Touriga Nacional

Blauwe druivensoort van hoge kwaliteit met een lage productiviteit. Portugese druif die de mooiste kwaliteiten port levert. Is ook in Bairrada aangeplant voor de productie van droge, krachtige rode wijnen. Onder optimale condities geeft deze druif zeer donker gekleurde wijnen met intens veel fruit, tannine en een mooi zuugehalte. Wijnen die lang kunnen rijpen en een prachtige balans hebben tussen fruit, tannine en kracht. Ook in Australië aangeplant voor dessertwijnen.

Tour-Martillac, Château la (Fr.)

Cru classé Graves rood en wit.

Tour-Saint-Bonnet, Château la (Fr.)

Cru bourgeois Médoc.

Tout-court (Fr.)

In de wijnwereld vaak gebruikte aanduiding voor een standaard- of basisappellation. De Nederlandse betekenis is: 'zonder meer'. Bijvoorbeeld een Chablis tout-court is een 'gewone' Chablis, en niet een Chablis premier cru of grand cru.

Traisental (Oost.)

Nieuwste wijnregio van Oostenrijk, in Niederösterreich. Complexe, droge Grüner Veltliners, rijke droge perzikachtige Rieslings.

Trajadura

Witte druivensoort uit het Iberisch Schiereiland. Geeft wijnen met aroma's van citrusfruit, citroen en limoen. Wordt gebruikt om de likoreuze wijnen Tosdadillos en Tostados del Rivero te maken.

Traminac (Joeg.)

Zie Gewürztraminer.

Traminer (Fr.)

Zie Gewürztraminer.

Traminer aromatico (It.)

Zie Gewürztraminer.

Tramini Piros

= Gewürztraminer.

Tramontane (Fr.)

Hevige wind die in het zuiden van Frankrijk vooral in de omgeving van de Pyreneeën waait en koude berglucht naar de vallei brengt.

Tranen

Van de wand van het wijnglas terug in de wijn vloeiende druppels, een natuurkundig fenomeen dat verband houdt met de verdamping van vluchtige stoffen uit de wijn zoals alcohol. Ook de viscositeit van de wijn speelt een rol. Een goede wijn, rijk aan alcohol en extract geeft in het glas meer tranen dan een matige wijn met weinig alcohol en een laag extractgehalte. Tranen zijn echter geen garantie voor kwaliteit, een slechte wijn met veel alcohol kan ook prachtig tranen.

Trappat

Lokale blauwe druif uit Noord-Spanje. Weinig aangeplant. Syn. Trepap, Trapap.

Trasfega (Port.)

Het overhevelen van een wijn naar een ander, schoon vat met het doel de wijn van zijn sediment te scheiden.

Tras-Os-Montes Vinho Regional (Port.)

Afgelegen wijnstreek in het noordoosten van Portugal, aan de ene kant begrensd door de bergen, aan de andere kant door Spanje. Arme bodem, graniet en schist, droog klimaat. Druivensoorten idem als Douro.

Traube (D.)

Gehele druiventros.

Trbljan Bijeli

Witte druivensoort, de meest verspreide witte druivensoort van Dalmatië. Geeft mooie stille wijnen en schuimwijnen.

Trebbiano (It.)

Zie Ugni Blanc.

Trebbiano d'Abruzzo (It.)

DOC uit Abruzzo, gelegen aan de voet van de uitlopende Abruiziaanse Appenijnen, voor witte wijnen van de Trebbiano.

Trebbiano di Romagna (It.)

DOC in Emilia-Romagna voor eenvoudige witte wijnen van de Trebbiano.

Trentino (It.)

Wijngebied, vaak samen met Alto Adige (Sud Tirol) beschreven, uit het deel van Noord-Italië dat aan Oostenrijk grenst. Trentino is ook de algemene DOC die over de gehele provincie mag gebruikt worden. Kenmerkend voor de wijnen uit dit bergachtig gebied zijn de frisheid, het fruit en het eigenzinnige karakter, deels veroorzaakt door de unieke lokale druivensoorten als Marzemino, Lagrein en Teroldego. Ook Chardonnay, Pinot blanc, Cabernet Franc, Cabernet Sauvignon en Merlot doen het hier uitstekend. Ze leveren wijnen die sterk hun variëteitskarakter dragen plus een flinke dosis frisheid.

Tres(s)al(l)ier (Fr.)

Zie Sacy.

Trester (D.)

Gedistilleerde drank. Zie marc.

Tri (Fr.)

Aparte pluk. Selectief oogsten wordt 'vendange par tri' genoemd, het plukken van uitsluitend druiven die rijp genoeg zijn of aangetast zijn door botrytis.

Triage (Fr.)

=Selectief oogsten.

Triasachtige bodem

Klei.

Trier (D.)

Prachtige stad, de oudste van Duitsland, aan de Moezel, net ten westen van de plaats waar deze samenvloeit met de Ruwer, de wijnen vallen om die reden onder de Ruwer. Fragiele lichte wijnen met heerlijk groen fruit.

Trimoulet, Château (Fr.)

Grand cru classé Saint-Emilion.

Trincadeira

Blauwe druivensoort synoniem voor Tinta Amarela, ook wel Trincadeira preta genoemd. Portugese druif, veel aangeplant in de Douro, maar ook in Bairrada en in vele andere Portugese gebieden. Redelijk goede druif. Levert diep gekleurde rode wijnen met een relatief bescheiden aroma.

Trittenheim (D.)

Dorp in het betere (midden)deel van de Moezel met goede wijngaarden. De wijnen zijn fris, elegant en licht van karakter.

Trocken (D.)

Aanduiding voor een droge wijn.

Trockenbeerenauslese (D., Oost.)

Het topniveau van QmP. Evenals Beerenauslese gemaakt van uitgezochte druiven, steeds overrijp en dus zeer zoet. De druiven zijn verschrompeld en droog door de inwerking van 'nobele' schimmel. Het geconcentreerde sap produceert zeer zoete dure wijn. Ze moeten afhankelijk van de streek van herkomst een bepaald minimum mostgewicht hebben. Worden door een officiële keuringsinstantie chemisch geanalyseerd en bovendien door een proefcommissie beoordeeld op het gebiedstypische karakter voordat ze het predikaat Trockenbeerenauslese krijgen toegekend. De mooiste wijnen komen van de Riesling en Ruländer. De Oostenrijkse Trockenbeerenauslesen moeten een mostgewicht hebben van minimaal 30 graden KMW. Een categorie van iets minder rijpe wijnen heet Ausbruch. Deze moeten minimaal 27 graden KMW als mostgewicht hebben, de Oostenrijkse Beerenauslese 25 graden KMW.

Troisième grand cru classé (Fr.)

Zie classificatie van Bordeaux.

Trollinger

Blauwe druivensoort van goede kwaliteit waarschijnlijk afkomstig van Tirol. Hij heeft een grote opbrengst en een matig tot hoog zuurgehalte, is laatrijpend en heeft meestal een laag alcoholpercentage. De lichtrode wijn is fris en fruitig. In Zuid-Tirol gekend onder de naam Vernatsch, in Italië onder de naam Schiava Grossa.

Tronçais (Fr.)

Soort eikenhout gebruikt voor het vervaardigen van vaten om wijn in te laten rijpen. Afkomstig uit Midden-Frankrijk. Heeft kleine poriën, heeft in het begin een sterke invloed op de geur van de wijn, maar die neemt snel af met het ouder worden van het vat. De hoeveelheid tannine die tijdens de rijping wordt afgegeven aan de wijn, is gematigd. De

invloed van dit hout is verfijnd en beschaafd genoeg voor de rijping van rode wijnen van bijvoorbeeld de Pinot Noir en witte wijnen van Chardonnay en Pinot Gris.

Troplong-Mondot, Château (Fr.)

Grand cru classé Saint-Emilion.

Trotanoy, Château (Fr.)

Pomerol.

Trottevieille, Château (Fr.)

Premier grand cru classé Saint-Emilion.

Trousseau (Fr.)

Zie Bastardo.

Trub (D.)

Zie sediment.

Truffel

Zeer typerende geur- en smaakimpressie die associaties oproept met truffels (een eetbare paddestoel). Deze aardse, sombere en gronderige indruk is voor een aantal rode wijnen zeer karakteristiek: Pomerols, sommige krachtige Bergeracs en Cahors. Wijnen gemaakt van de Nebbiolo zoals Barolo kunnen als ze ouder zijn duidelijke impressies van truffel geven.

Tuffeau jaune (Fr.)

Gele mergelkalksteen, die in de Loire de bodem vormt van de beste wijngaarden.

Tuilé (Fr.)

Zegt men van een wijn die de kleur van een dakpan aanneemt. In Frankrijk bedoelt men dan eerder de 'tuile romaine', die een terracotta of bruinrode kleur heeft.

Tursan (Fr.)

Opkomende VDQS in het zuidwesten van Frankrijk. Vrij stevige, kruidige en fruitige rode wijnen van Tannat en de Cabernets, witte wijn van 90% Barroque met 10% Sauvignon.

TVE (Port.)

Afkorting van torna viagem.

Tweede cru

Zie classificatie van Bordeaux.

Ugni Blanc

Witte druivensoort van matige kwaliteit vooral aangeplant in Frankrijk en Italië, waar hij vandaan komt. Dit is 's werelds grootste producent van witte wijn. Levert een zeer hoge opbrengst per hectare, geeft een hoge zuurgraad aan de wijn, heeft een zeer neutraal karakter, levert wijnen met een laag alcoholgehalte en vertoont snel de neiging tot oxidatie. Bijna overal ter wereld is deze druif aangeplant en geeft er massa's op hun best vlakke, oninteressante droge witte wijnen met enige frisheid (zuur). Geen kwaliteitsdruif dus. Door zijn eigenschappen zeer geliefd bij distillateurs. Cognac en Armagnac worden dan ook voor een groot deel gemaakt van de Ugni Blanc. In Italië heet de druif Trebbiano. In zeer veel Italiaanse witte wijnen zit Trebbiano. Er zijn in Italië vele subvariëteiten van de Trebbiano bekend, allemaal met ongeveer hetzelfde slappe karakter. Ook is de Ugni Blanc veel aangeplant in Oost-Europa en Argentinië. Veel van deze druiven worden gebruikt om brandy van te maken of om met andere wijnen te mengen. (Port. Thalia, Aust. White Shiraz, V.S. (Cal.) St.Emilion.)

Ugni Noir (Fr.)

Zie Aramon.

Uitdrogen(d)/uitgedroogd

Term die aangeeft dat de wijn in kwestie te oud aan het worden is of te lang op houten vaten heeft liggen rijpen. Wanneer een wijn te oud wordt, wordt hij minder zacht en vol, en ook andere aangename geur- en smaakindrukken nemen af. Het gehalte aan zuren en tannine neemt niet af. Het zuurgehalte kan zelfs toenemen. Het evenwicht tussen zachte, volle smaakindrukken en de zuren en tannine verandert: de nadruk komt steeds meer op de zuren en tannines te liggen. De smaak van de wijn wordt dan meer droog, stug en zuur. Men spreekt dan van 'uitgedroogd' of 'uitdrogend', maar ook wel van 'oude zuren die naar voren komen'. Dit proces treedt ook op bij een te lange rijping op houten vaten. De wijn ondergaat te langdurig een zekere oxidatie en bij vaten van nieuw hout neemt de wijn ook nog eens te veel tannine op. Daardoor gaan veel fruitige en zachte smaakcomponenten verloren en krijgen de zuren en tannine de overhand. Tegenwoordig vindt men een wijn eerder uitgedroogd dan vroeger. Er is reeds geruime tijd een toenemende voorkeur voor zachtere en fruitiger wijnen (moderne wijnen). Zeer klassiek werkende wijnproducenten die hun wijnen een zeer langdurige houtrijping geven, krijgen steeds minder waardering voor hun wijnen.

Uitwaaierend

Geur-, smaak- en afdronksensatie met een enorme intensiteit en schakering. Ook wel pauwenstaart genoemd.

Ull de llebre (Sp.)

Syn. voor Tempranillo in Penedès.

Ultra brut (Fr.)

Zie brut.

Umbrië (It.)

Wijngebied ten zuidoosten van Toscane. Vooral bekend om de witte wijn Orvieto en sinds een aantal jaren Torgiano (rood en wit). Rode Torgiano doet aan Chianti denken en wordt van ongeveer dezelfde druivensoorten gemaakt. Umbrië is een wijngebied in opkomst met een tot nu toe beperkte reputatie.

Unterlage (D.)

Onderstam.

Upper Hunter (Valley) (Aust.)

Wijnbouwgebied in Nieuw Zuid-Wales, ten noordwesten van Hunter Valley. Doorgaans iets lichtere en frissere wijnen dan die uit de Hunter Valley. De nadruk ligt meer op wit, hoewel de rode wijnen ook verdienstelijke kwaliteiten kunnen hebben.

Ürzig (D.)

Dorp aan de Moezel, tegenover Erden. Beide dorpen wedijveren met elkaar om de steilste hellingen. De bodem is een mengeling van rode leisteen en rode zandsteen. Rijke aromatische geconcentreerde karaktervolle wijnen.

Utiel-Requena (Sp.)

DO voor wijnen uit het midden van Spanje, iets ten westen van Valencia. Men maakt er van de Bobal krachtige, zeer donkere wijnen (vino de doble pasta), maar ook lichtere claretes en frisse, droge rosés. De zuurgraad is prettig hoog, zodat ze meestal ondanks hun zuidelijke afkomst niet log maar elegant zijn. Men plant steeds meer Tempranillo en Garnacha aan. De

wijnen worden daarom steeds minder rustiek. De witte wijnen worden gemaakt van de Planta Nova, Macabeo en Merseguera.

Uva (It.)

Druif, de vrucht, bes.

Uva di Spagne

Synoniem voor Garnacha.

Uva di Troia

Blauwe druivensoort uit Apulië en Campanië (Italië). Geeft alcoholrijke intensrode wijnen met paarse weerschijn, en aroma's van zwart bessenfruit en truffels.

Uvaggio (It.)

Druivensamenstelling in een wijn. Uitgedrukt in percentages van de samengevoegde (verschillende) druivensoorten (Fr. cépage.)

Uveira (Port.)

Benaming van een druivenplant die men, zoals vroeger gebruikelijk was, in een boom laat groeien. Tegenwoordig komt dit veel minder voor dan vroeger. In de Minhostreek paste men deze geleidingswijze veel toe.

Vaccarèse

Blauwe druivensoort van redelijke kwaliteit vooral aangeplant in het zuidelijke Rhônegebied. Wordt slechts in melanges toegepast en heeft een karakter dat sterk lijkt op dat van de Syrah. Ook Brun Argenté genoemd.

Vacqueyras (Fr.)

Belangrijk dorp in de zuidelijke Rhône. De rode wijnen met deze AOC vallen onder de categorie Côtes du Rhône-Villages en mogen de naam Vacqueyras erbij vermelden. De wijngaarden liggen naast die van Gigondas. De wijnen zijn te karakteriseren als iets eleganter, slanker en minder zwaar dan rode Châteauneuf-du-Pape. De voor de wijn gebruikte druivensoorten zijn echter globaal dezelfde. De Grenache voert de boventoon.

Val d'Arbia (It.)

DOC in Toscane voor uitsluitend witte Trebbianowijn. Ook een kleine hoeveelheid Vin Santo.

Val di Cornia (It.)

DOC in Toscane voor witte wijn van Trebbiano en rode en rosé van Sangiovese.

Val do Salnes (Sp.)

Zie Rías Baixas.

Valais (Zwits.)

Interessantste en meest vernieuwende wijngebied van Zwitserland. De wijngaarden liggen in terrasvorm op de hellingen van de Alpen, en zijn zo droog dat ze irrigatie nodig hebben. Chasselas (hier Fendant genoemd) is meest aangeplant. De rode specialiteit is de Dôle, een assemblage van Pinot Noir en Gamay. Ook nog Malvoisie, Marsanne, Amigne, Arvine, Humagne, Païen, Rèze, Chardonnay en Syrah.

Valcalepio (It.)

DOC in Lombardije voor klassieke rode wijnen van Cabernet Sauvignon en Merlot, en witte wijnen van Pinot Bianco, Pinot Grigio en Chardonnay.

Valdadige (It.)

DOC in Trentino-Alto Adige en Veneto voor bianco, rosato en rosso types wijnen en nog twee wijnen met de naam van de gebruikte druivensoort: Pinot Grigio en Schiava.

Valdeorras (Sp.)

DO in Galicië waar vooral rode wijn geproduceerd wordt van de Garnacha en de Mencia. De roséwijnen hebben dezelfde druiven als basis maar zijn doorgaans lichtjes oxidatief. De beste wijnen zijn de witte gemaakt van de Godello, maar de Palomino is meest aangeplant.

Valdepeñas (Sp.)

DO in zuidelijk Spanje. De rode wijn wordt gemaakt van de Cencibel, vaak aangelengd met witte wijn van de Airén. De wijn wordt daardoor lichter en gaat dan de wereld in als clarete. De witte wijn wordt gemaakt van de Airén en is zelden interessant. De rosés zijn weinig bekend en voor lokaal gebruik. De rode wijnen kunnen heel aardig zijn: zacht, warm en met een laag zuurgehalte. Ze kunnen ook uitgesproken slecht zijn: vlak, branderig en scherp. De betere, rode Valdepeñas biedt goede waar voor zijn geld en is niet duur.

Valdigué

Blauwe druivensoort van lage kwaliteit uit de Midi (Zuid-Frankrijk). Geeft sterk gekleurde lichte fruitige rode wijn. Wordt in Californië Napa Gamay genoemd, maar heeft totaal geen verwantschap met de Beaujolaisdruif.

Valençay (Fr.)

VDQS gesitueerd in het uiterste zuidoosten van de Tourainewijngaard, met typische silexbodem. Vooral rode wijn van Gamay, de Cabernets, Cot en Pinot Noir. Witte wijn van Sauvignon (min. 60%), Chardonnay, Chenin en Romorantin. (Is ook een AOC voor geitekaas).

Valencia (Sp.)

DO voor rode en witte wijnen uit zuidelijk Spanje. De rode van o.a. de Monastrell-druif zijn meestal nogal fors en weinig verfijnd. De droge witte zijn meestal fris en licht notig. De zoete witte wijnen zijn geurig, vol en vaak nogal zwaar, met een rancio karakter (gemaakt van Moscatel, Pedro Ximénez en Malvasia).

Valgella (It.)

DOC voor rode wijn uit Lombardije die gemaakt wordt van de Nebbiolo. Behorend tot de DOC Valtellina Superiore. Vaak typische Nebbiolowijnen die het best enige tijd op fles kunnen rijpen waardoor ze zachter en complexer van karakter worden.

Valle Central (Chili)

Wijngebied ten zuiden van de hoofdstad Santiago, strekt zich uit over de diverse dalen van de rivieren die van Oost naar West stromen vanaf de Andes naar de Grote Oceaan. Deze rivieren brengen slib en vulkanisch gesteente mee uit de bergen en zorgen zo voor een heel vruchtbare bodem. Het enige probleem is onvoldoende regenval, vandaar dat hier overal met irrigatie wordt gewerkt. Fantastische wijnen van vooral de klassieke Bordeaux-druivensoorten.

Valle d'Aosta (It.)

Bergachtig gebied in het noorden van Italië, aan de Franse grens. Men maakt er een breed spectrum aan wijnrariteiten van speciale druivensoorten op allerlei kleine akkertjes. De rode wijnen zijn soms net zo ruig als het landschap zelf.

Valle d'Aoste (It.)

Basis-DOC van de Valle d'Aosta. De benaming kan gevolgd worden door het type of de gebruikte wijnstoksoort: Rosso en rosato, Gamay, Müller-Thurgau, Pinot Nero, Nus Rosso, Nus Pinot Grigio of Nus Malvasia.

Valle d'Aoste Arnad-Montjovet (It.)

DOC in Valle d'Aosta voor vooral rode wijnen van Nebbiolo.

Valle d'Aoste Blanc de Morgex et de la Salle (It.)

DOC in Valle d'Aosta voor vooral droge witte wijnen van de Blanc de Morgex.

Valle d'Aoste Chambave Moscato (It.)

DOC in Valle d'Aosta voor droge witte wijnen van de Moscato en uiterst zoete Moscato Passito of Muscat Flétri.

Valle d'Aoste Chambave Rosso (It.)

DOC in Valle d'Aosta voor rode wijnen van Petit Rouge, Dolcetto, Gamay en Pinot Nero.

Valle d'Aoste Donnas (It.)

DOC in Valle d'Aosta voor rode Nebbiolowijnen.

Valle d'Aoste Enfer d'Arvier (It.)

DOC in Valle d'Aosta voor lichte rode wijn van de Petit Rouge, Dolcetto en Gamay.

Valle d'Aoste Torrette (It.)

DOC in Valle d'Aosta voor lichte rode jong te drinken wijnen van Petit Rouge, Dolcetto, Gamay en Fumin.

Valle d'Aoste Valpaços (Port.)

IPR-gebied in Noord-Portugal. Rode lichte wijn van Bastardo en Cornifesto die minimum 12 maand op hout moet verouderen. Witte eenvoudige frisfruitige wijn van Siria en Fernão Pires.

Valle Isarco (It.)

DOC in Trentino-Alto Adige voor witte wijnen waarbij de naam van de druiven meestal op het etiket vermeld staan: Müller-Thurgau, Pinot Grigio (ook Rüländer genoemd), Sylvaner, Traminer Aromatico (of Gewürztraminer) en Veltliner.

Valpolicella (It.)

DOC voor rode wijn uit Veneto. Licht van karakter, net als een Bardolino, maar dan minder fruitig: met meer notige nuances en een zacht bittertje in smaak en afdrank. De goedkope Valpolicella's zijn vaak dun, zurig en scherp, de betere zijn licht, zacht, elegant en verfijnd, maar aanzienlijk kostbaarder. De Corvina, gemengd met de minder bekende Molinara en Rondinella, geeft het zachte en kersen/amandelachtige karakter aan de wijn. Ook recioto.

Valréas (Fr.)

Dorp in de zuidelijke Rhône waar men onder de AOC Côtes du Rhône-Villages betrouwbare en stevige, warme, vooral rode wijnen produceert.

Valse meeldauw

Schimmelziekte. Populaire benaming van Peronospora. (Niet te verwarren met meeldauw of Oïdium.) (Fr. mildiou, Eng. downy mildew, D. falscher Mehltau.)

Valtellina (It.)

DOC voor rode wijnen uit Lombardije die gemaakt zijn van met vooral de Nebbiolodruif (hier Chiavennasca genoemd), eventueel aangevuld met Pinot Nero, Merlot, Rossola, Pignole, Valtellinese of Brugnola. Het zijn vaak stevige, vrij krachtige, tanninerijke wijnen, maar lichter van constitutie dan bijvoorbeeld Barolo. Er wordt ook een zoete Valtellina gemaakt. Hiervoor laat men de druiven enkele maanden drogen. De wijn wordt met de term "Sforzato" of

“Sfursat” omschreven. De wijnen met de DOC Valtellina Superiore, waartoe Grumello, Inferno, Sassella en Valgella behoren, hebben meestal iets meer nuances te bieden. Deze moeten minimum twee jaar oud zijn, waarvan minstens één jaar eiklagering. Na 4 jaar verouderen, waarvan 1 jaar in vat, mag de term “Riserva” gebruikt worden.

Vanille

Geur- en smaakindruk die in wijnen meestal is veroorzaakt door rijping op eikenhouten vaten. In eikenhout zitten aan vanille verwante geur- en smaakstoffen die door de wijn worden opgenomen tijdens het verblijf in het vat. Het is de typische geur- en smaakimpresie van rode Rioja uit de categorie crianza, reserva en gran reserva. Alle op nieuw eikenhout gerijpte wijnen hebben meer of minder vanille in geur en smaak.

Vanillé (Fr.)

=Vanille: Geur en smaak die vaak worden geassocieerd met wijn die op nieuwe eiken vaten is gerijpt. Zie vanille.

Varenes (Fr.)

Bodemtype in Touraine (Loire): recente alluviale afzettingen.

Varietal (Eng.)

Angelsaksische term, zie: monocépagewijn.

Varna (Bulg.)

Bekende badplaats aan de Zwarte Zee, tevens bekend wijngebied voor hoofdzakelijk witte wijnen. Men maakt er o.a. een Controliran Chardonnay. Ook van andere druivensoorten als Sauvignon Blanc, Ugni Blanc, Aligoté en Welschriesling maakt men wijnen die frisheid bezitten naast een bloemig en soms kruidig karakter. De Chardonnays uit Novi Pazar zijn meestal beter dan die uit Varna. De andere wijnen zijn vaak behoorlijk van kwaliteit.

Varois, Coteaux (Fr.)

VDQS uit het zuiden van Frankrijk, in de Provence. De rode wijnen uit deze streek kunnen vrij vol en krachtig zijn, vele zijn echter nog vrij grof en oninteressant.

Vat

Cilindervormig voorwerp waarin men o.a. wijn kan bewaren of laten rijpen. Vaten die gebruikt worden bij de wijnbereiding kunnen van allerlei materialen worden gemaakt. Meestal noemt men een houten vat een fust. Andere materialen waarvan vaten worden gemaakt zijn: roestvrij staal (inox), beton met een kunsthars binnenbekleding (coating), ijzer met een binnencoating van bijvoorbeeld email, gecoat aluminium, glasvezel. Metalen vaten noemt men vaak tanks. Men maakt onderscheid tussen open en gesloten vaten. De open vaten of cuves worden gebruikt bij de vergisting van de most voor vooral rode wijn, de gesloten vaten zijn meestal in gebruik als gistingstank voor witte wijn of dienen voor opslag of rijping van de wijn. De invloed van het vat op de wijn die erin is opgeslagen of rijpt, hangt af van de afmetingen (inhoud) en het materiaal van het vat waarmee de wijn direct in contact komt. Als stelregel geldt: hoe groter het vat, des te geringer is de invloed op de wijn. Neutrale materialen die in contact komen met de wijn zoals roestvrij staal, email en speciale kunstharsen (coatings van bijv. betonnen en metalen vaten) hebben haast geen invloed op de wijn. Hout, vooral nieuw hout, heeft wel invloed op de wijn; de soort hout, de bewerking van het hout, alsmede de temperatuur waarop de wijn wordt bewaard, spelen een grote rol. Zie rijping. Iedere streek heeft zo zijn eigen traditionele wijnvaten met kenmerkende vormen, gemaakt van specifieke materialen en bovenal met een voor die streek gebruikelijke inhoud. Van oudsher werden de vaten gemaakt van eikenhout (Frankrijk, Duitsland), maar soms ook van ander hout, bijvoorbeeld kastanjarahout (Italië, Portugal). Hier volgen enkele van de meest gebruikte Franse vaten met hun inhoud en hun herkomst: -Barrique: 225 liter (24 kisten met 12 standaardflessen), Bordeaux. Het begrip tonneau, een inhoudsmaat van 4 barriques (900

liter) is geen bestaand vat, maar wordt in de Bordeaux o.a. gebruikt voor het aangeven van de wijnproductie van een château. -Pièce: 214 liter, gebruikt in de Beaujolais, Mâcon (216 liter), Bourgogne (228 liter), Champagne, Loire en Rhône. -Feuillette: ca. 115 liter (een halve barrique of pièce), 132 liter, Chablis. -Queue: 205 liter, Champagne. -Foudre: minimaal 1000 liter, geen vaste maat, de Elzas, Midi en de rest van Frankrijk. -Muid: ca. 1300 liter, Midi. In Duitsland gebruikt men de volgende vaten: -Fuder: rondvormig vat van 1000 liter, vooral in de Moezel gebruikt. -Halbfuder: rondvormig vat van 500 liter, Moezel. -Stück: ovaal vat van 1200 liter, geheel Duitsland. -Halbstück: ovaal vat van 600 liter, geheel Duitsland. -Viertelstück: ovaal vat van 300 liter, geheel Duitsland. -Doppelstück: ovaal vat van 2400 liter, geheel Duitsland. In Australië en Zuid-Afrika gebruikt men de hogshead: 260 liter. In Portugal heeft men de pipe met 418 liter en 523 liter voor resp. madera en port, en de hogshead van 209 liter voor madera. In Spanje heeft men o.a. de butt van 491 liter voor sherry en de hogshead van 245 liter ook voor sherry. De pipe van 523 liter in Tarragona en de barrica (bordelesa) van 225 liter in Rioja. In Italië heeft men de botte als houten vat waarvan de inhoud kan variëren van ca. 1000 liter tot 15000 liter of meer. De meest internationale maat voor een houten wijnvat is sinds de laatste jaren de Bordelese barrique van 225 liter geworden. Steeds meer producenten gaan er tegenwoordig toe over om hun topwijnen op barriques van liefst nieuw eikenhout te laten rijpen.

Vatlagering

Veroudering op vat.

Vatrijping

Het proces van rijping van wijn in een vat, waarbij deze door allerlei ingewikkelde (vaak biochemische) reacties steeds drinkbaarder (lekkerder) wordt. De rijping van wijn valt globaal in twee delen uiteen: een eerste fase waarin de wijn meestal in een vat rijpt, gevolgd door een tweede fase waarin de wijn in de fles verder rijpt (zie flesrijping). Bij vatrijping wordt onderscheid gemaakt tussen rijping in houten vaten en rijping in niet-houten vaten. Houten vaten hebben de meeste invloed op de wijn tijdens het rijpingsproces. Doordat hout in beperkte mate zuurstofdoorlatend is, vindt er bij wijn in een houten vat een geleidelijke en langzame oxidatie plaats. Ook kunnen stoffen uit het hout waarvan het vat is gemaakt in de wijn oplossen en daarmee het karakter van de wijn veranderen. Bij nieuwe vaten lossen er relatief veel stoffen uit het hout in de wijn op, terwijl bij vaten die al jaren in gebruik zijn de meeste van deze stoffen al uit het hout zijn geloofd en er alleen maar de geleidelijke oxidatie plaatsvindt. Een oud houten vat heeft dus een neutralere invloed op de wijn dan een nieuw houten vat. Bij het toenemen van de inhoud van een vat neemt de inhoud van het vat meer toe dan de oppervlakte waarmee de wijn in contact is met het vat. Via dit relatief kleinere oppervlak kan minder zuurstof en geur- en smaakstoffen aan de wijn worden afgegeven. De invloed tijdens de rijping is bij een groter vat dus kleiner dan bij een klein vat. Een klein nieuw houten vat heeft de grootste invloed. Ook het type hout waarvan het vat is gemaakt en de wijze waarop het vat is behandeld, zijn van invloed op de wijn. Zo zijn er soorten hout die veel geur- en smaakstoffen afgeven en neutralere soorten. Ook maakt het uit of het vat van binnen is gebrand en in welke mate, of dat het vat van binnen is gestoomd. Het spreekt voor zich dat (rode) wijnen met een zeer krachtig en uitgesproken karakter beter opgewassen zijn tegen rijping in kleine vaten van hout dat veel smaak afgeeft en is 'gebrand' dan lichtere wijnen. Voor witte wijnen gebruikt men veel meer de neutrale soorten hout. Het meest gebruikte hout voor vaten is eikenhout, maar men maakt ook nog wel vaten van bijvoorbeeld kastankehout. Niet alleen de duur van de vatrijping, maar ook de temperatuur waaronder de wijn in het vat rijpt is van groot belang. Bij een te hoge temperatuur verloopt de oxidatie (en de rijping) te snel en ontstaan er allerlei ongewenste stoffen (o.a. acetaldehyde en vluchtige zuren) in de wijn die de geur en smaak nadelig beïnvloeden. De ideale temperatuur ligt tussen 11 en 15 graden Celsius. Houtrijping is geen eenvoudige en goedkope zaak en wordt over het algemeen alleen maar toegepast bij de betere wijnen. Het overgrote deel van de wijnen op de wereld ziet echter nooit een houten vat van binnen. Deze wijnen komen alleen maar in contact met niet-houten vaten. Vaten gemaakt van roestvrij staal, beton met een

coating van epoxyhars, glasvezelpolyester, enz. geven geen geur en smaakstoffen aan de wijn af. Ook laten ze geen tot zeer weinig zuurstof door naar de wijn. Ze zijn dus neutraal wat betreft hun invloed op de wijn. Er treedt geen oxidatie van de wijn op zoals in houten vaten. Toch hebben alle wijnen (ook die niet op houten vaten hebben gerijpt) een zekere mate van oxidatieve rijping doorgemaakt. Dit komt doordat de wijn bij de meeste behandelingen in het vinificatieproces, zoals overhevelen en filteren, meer of minder in contact komt met zuurstof en dit opneemt. De rijping van de wijn in niet-houten vaten is globaal te vergelijken met flesrijping. Wanneer men de wijn bij een lage temperatuur in een groot niet-houten vat opslaat bij een lage temperatuur (even boven het vriespunt) onder uitsluiting van lucht, verandert de wijn maar zeer langzaam en is er eigenlijk meer sprake van opslag van de wijn. Op deze wijze worden vaak grote hoeveelheden wijn als buffervoorraad opgeslagen, het meest in enorme, soms wel tienduizenden liters grote, roestvrijstalen tanks. De voordelen van niet-houten vaten ten opzichte van houten vaten: ze hebben een langere levensduur, ze zijn veel gemakkelijker te gebruiken en te reinigen, leveren minder kans op infecties op en ze kunnen in veel grotere maten worden gemaakt. Vaak ziet men in de praktijk een combinatie van het gebruik van houten en niet-houten vaten. Veel van de beste wijnen worden gedurende een bepaalde tijd op houten vaten gelegd, waarna ze verder rijpen op grote (vaak roestvrijstalen) tanks of gemengd worden met wijnen die niet op hout hebben gerijpt. Zie verder rijping, flesrijping.

Vaucluse (Fr.)

Vin de Pays in de zuidelijke Rhône (departement Vaucluse) voor zowel rode als witte wijnen. Wijnen in de stijl van Côtes du Rhône, vaak iets lichter van karakter.

Vaud (Zwits.)

Kanton benoorden het meer van Genève, bekend om zijn pittige Chasselas. De Salvagnin is rode wijn, gemaakt van Gamay of Pinot Noir of een mengeling van beide.

VDN-wijn

Vin Doux Naturel: zoete likeurwijn, bekomen door het toevoegen van alcohol aan de gistende most. De gisten worden door de te hoge alcohol geremd in hun werking en de gisting valt stil. Daar niet alle suikers in alcohol zijn omgezet, is de wijn zoet.

VDP (D.)

Verband Deutscher Prädikats- und Qualitätsweingüter. Een associatie van een groep gerenommeerde Duitse wijnproducenten, die dateert van 1910. De doelstelling is het promoten van de betere Duitse wijnen in zowel het eigen land als daarbuiten. In alle Duitse wijnbouwgebieden zijn er VDP-leden die allemaal hoge kwaliteitsnormen hanteren. De wijnen van ieder lid worden voortdurend door de organisatie op de vereiste kwaliteit beoordeeld. De wijnen die het VDP-logo dragen (een gestileerde adelaar met een druiventros voor de borst en omringd door de letters VDP) zijn meestal van een goede tot excellente kwaliteit en tonen aan dat men in Duitsland de meest fantastische wijnen kan produceren. De Charta-groep is ook een associatie van wijnproducenten die eveneens de hoogste kwaliteit nastreven. Deze zijn echter alleen afkomstig uit de Rheingau en maken hun Charta-wijnen uitsluitend van de Riesling. De wijnen moeten bovendien droog van karakter zijn. De VDP-leden zijn veel meer vrij in de stijl van hun wijnen, zolang de kwaliteit maar van voldoende hoog niveau is.

VdP (Fr.)

Afkorting van Vin de Pays.

VDQS of AVDQS (Fr.)

(Appellation de) Vin Délimité de Qualité Supérieure of kwaliteitswijnen geproduceerd in precies omschreven gebieden. Dit kenmerk is op het etiket te herkennen aan de afkorting VDQS en het zegeltje waarop een hand staat afgebeeld dat een glas vasthoudt. Deze wijnen

zijn goed genoeg bevonden om aan de kwaliteitscontrole te worden onderworpen, maar niet goed genoeg voor de benaming AOC. De benaming bepaalt welke druiven gebruikt mogen worden, wat het minimum gehalte aan alcohol moet zijn en waar de grenzen van het productiegebied liggen. Voor sommige wijnstroken is de benaming VDQS een tussenfase naar de uiteindelijke benaming AOC. De laatste jaren krijgt deze Franse regelgeving redelijk wat kritiek te slikken. Zeker is dat niet alle AOC en/of VDQS wijnen kwaliteit garanderen en vele niet-AOC en/of niet-VDQS wijnen zeer mooie kwaliteitswijnen zijn.

Vdt (It.)

Afkorting van vino da tavola.

Vecchio (It.)

Wijn die langer gerijpt heeft in het vat of op de fles (of beide) dan meestal het geval is.

Végétal (Fr.)

Franse degustatieterm: zie Tanin.

Vegetale cyclus (van de druif)

Na de bloei begint de vrucht langzaam te groeien. De besjes zijn groen van kleur, rijk aan bladgroen en nemen net als de blaadjes koolstof op. Om die reden noemt men deze +/- 40 dagen durende periode de vegetale cyclus, ook wel de eerste ontwikkeling van de druif of vruchtvorming.

Vegetatieve periode

Periode waarin de plant actief is en groeit, vanaf het uitbotten tot de wijnoogst. Dit in tegenstelling met de labiele periode tijdens de winter.

Velho (Port.)

Oud. Leeftijdsaanduiding van een wijn. Op het etiket van een rode wijn mag 'velho' vermeld worden als hij minimaal 3 jaar oud is, bij een witte wijn geldt een minimum van 2 jaar. Verder behoort hij van zeer goede kwaliteit te zijn en zeker 0,5% meer alcohol te bevatten dan wettelijk in de streek van herkomst als minimum is voorgeschreven.

Velletri (It.)

DOC in Lazio in de zone die als castelli Romani gekend is. Vorrat witte Malvasia en Trebbianowijn, meestal droog, maar soms ook amabile, dolce en zelfs spumante. Correcte rode wijnen van de Sangiovese en de Montepulciano.

Velouté (Fr.)

Franse degustatieterm = fluweelachtig: van een zachte, aangename textuur.

Velpongeur

Wijnproeversterm voor een geurimpressie van een door azijnsteek aangetaste wijn. De karakteristieke geurcomponent van de vroegere Velponlijm was ethyl- of methylacetaat, een vluchtige verbinding met een iets zurige, snoepjesachtige geur. Bij een beginnende azijnsteek ruikt men vooral ethylacetaat, vandaar de associatie. In een verder gevorderd stadium van azijnsteek is de geur van azijnzuur dominant. De moderne versie van Velponlijm bevat o.a. ethylalcohol en aceton en geen ethyl- of methylacetaat.

Vendange (Fr.)

Wijnoogst.

Vendange tardive (Fr.)

Late, uitgestelde wijnoogst. (D. Spätlese, Eng. late harvest.)

Vendemmia (It.)

Wijnjaar, jaargang. Letterlijk: oogst.

Vendimia (Sp.)

Druivenpluk; ook oogstjaar.

Venencia (Sp.)

Een instrument om sherrymonsters uit een vat te nemen: een metalen bekertje aan een lange steel. Traditioneel gemaakt van een lange, dunne walvisbalein met aan het eind een zilveren bekertje. De venenciador haalt met een venencia een bekertje sherry uit een vat en schenkt op een zwierige en indrukwekkende manier in een vloeiende beweging, zonder veel te morsen een bodempje sherry in een handjevol glazen.

Venenciador (Sp.)

Iemand - meestal de keldermeester - die op een zeer behendige en spectaculaire wijze met een venencia een monster sherry uit een vat neemt en dit in een handjevol glazen schenkt. Een geliefde toeristische attractie tijdens een rondleiding door een sherrybodega.

Veneto (It.)

Grote wijnprovincie landinwaarts van Venetië. Vooral bekend om de enorme hoeveelheden lichte, goedkope en karakterloze wijnen als Bardolino, Valpolicella en Soave. Tegenwoordig is ook in dit gebied een enorme kwaliteitsrevolutie aan de gang. Er zijn prachtige Soaves en Bardolino's te vinden. Vooral voor witte wijnen is dit een zeer interessant gebied.

Véraison (Fr.)

Belangrijk punt in de rijping van druiven, het moment waarop blauwe druiven hun eerste kleur krijgen en witte druiven van ondoorzichtig groen doorzichtig worden. Dit tijdstip markeert de laatste rijpingsfase van de druiven en is vrij nauwkeurig vast te stellen. Het duurt onder normale omstandigheden zo'n 50 dagen vanaf de véraison voordat de druiven geheel rijp zijn. Het tijdstip van de véraison geeft daarom ook een eerste indicatie van het te verwachten tijdstip van de oogst. Daarbij moet men wel beseffen dat de weersomstandigheden na de véraison de rijping van de druiven kunnen versnellen of vertragen. Koud en somber weer en ook grote droogte werken vertragend op de rijping van druiven.

Verband Deutscher Prädikats- und Qualitätsweingüter (D.)

Zie VDP

Verbesseren (D.)

Letterlijk: verbeteren. Zelfde betekenis als anreicheren.

Verde (Port.)

Groen. Komt voor in de term Vinho Verde, hetgeen letterlijk 'groene wijn' betekent.

Verdejo

Witte druivensoort van goede kwaliteit. Levert de frisse en vaak elegante, droge witte wijn in Rueda en Toro. Aroma's van peren, noten en honing. Wordt vaak gemengd met de Macabeo en Palomino.

Verdelho

Witte druivensoort van goede kwaliteit. Komt vooral voor op het Portugese eiland Madeira en wordt voor een groot deel gebruikt voor de productie van de gelijknamige madera Verdelho. Bevat veel suikers en zuren. De druif is goed bestand tegen hoge temperaturen en levert ook droge tafelijnen met veel rijkheid, aroma's van appel en perzik en notige impressies. De

wijnen van deze druif mogen ook in witte Dão en witte Port worden gebruikt. Ook in Australië aangeplant.

Verdelho (Port.)

Madera, halfdroog van smaak en toch ook nog in veel gevallen relatief licht van karakter. Kan als aperitief worden geschonken. Een zoetere en iets rijkere madera dan de Sercial, en droger en minder vol dan Bual. De Verdelho heeft een suikergehalte van 35 gram suiker per liter (ca. 2 Baumé); Verdelho is ook de naam van de druif waar deze madera van is gemaakt.

Verdicchio

Witte druivensoort van redelijke kwaliteit. Is het meest bekend van de droge witte wijn uit het Italiaanse gewest Marken (Marche) met de indrukwekkende naam Verdicchio dei Castelli di Jesi. Tegenwoordig maakt men er steeds betere wijnen van, die niet alleen maar fris zijn maar daarnaast ook nog enig fruit bezitten. Vaak zijn ze vrij pittig met een duidelijk bittertje in de afdrank. Vaak gebotteld in de opvallende amforafles.

Verdicchio dei Castelli di Jesi (It.)

DOC voor droge witte wijn uit de Marken (Marche), nabij Ancona. Vooral bekend vanwege de amforafles waarin veel van de wijnen worden verkocht. Meestal een correcte, vrij frisse droge witte wijn met een duidelijk bittertje en soms enig fruit. De betere versies zijn complexer en hebben meer te bieden, ze zijn meestal in normale Bordeauxflessen gebotteld.

Verdicchio di Matelica (It.)

DOC in Marche, in de omgeving van de stad Matelica, voor uitstekende witte wijnen van de Verdicchio.

Verdignan, Château (Fr.)

Cru bourgeois Médoc, Haut-Médoc.

Verdolino (It.)

Bleekgroen. Een zweem groen in de kleur, te danken aan het bladgroen in de druif. Karakteristieke kleur voor wijn uit het noorden van Italië. Of noordelijker in Europa voor Sauvignon Blanc of Riesling.

Verdot (Fr.)

Zie Petit Verdot.

Verduzzo Friulano

Witte Italiaanse druivensoort. Geeft goudgele alcoholrijke vlezige wijnen met redelijk wat tannine, aroma's van ananas en honing.

Verduzzo Trevigiano

Witte Italiaanse druivensoort. Geeft lichtgele redelijk alcoholische aangename wijnen met aroma's van citrusfruit en ananas.

Verfijnd

Met elegante geur en harmonische smaak.

Vergist(ing)

Zie gisten/gisting.

Vermentino

Witte druivensoort van goede kwaliteit vooral aangeplant op Corsica en Sardinië. Geeft volle, krachtige wijnen. Deze droge witte wijnen kunnen een interessante intense fruitigheid (citrus,

passiefruit) met diepgang en verfijning bezitten als ze een zorgvuldige vinificatie hebben ondergaan.

Vermentino di Gallura (It.)

DOC in (Noord-)Sardinië voor frisfruitige witte wijn van de Vermentino. Die met de vermelding superiore kunnen een strakker karakter hebben.

Vermentino di Sardegna (It.)

DOC in Sardinië voor witte wijn van de Vermentino, doorgaans droog, maar soms amabile.

Vernaccia

Witte druivensoort van redelijke tot goede kwaliteit. Is een typisch Italiaanse druif waarvan diverse subvariëteiten bekend zijn. Veel Vernaccia's zijn vlak en op hun best alleen maar kruidig en fris met een bittertje, de besten hebben een heerlijke frisheid en een uitgesproken kruidige (haast harsige) geur en smaak.

Vernaccia di Oristano (It.)

DOC in Sardinië voor witte wijn van de Vernaccia die men enkele maanden in vaatjes lagert die niet geheel gevuld zijn. Er ontstaat een laagje gisten aan de oppervlakte van de wijn als bij sherry. De wijnen zijn daardoor uiterst droog en hebben een sherry-geur.

Vernaccia di San Gimignano (It.)

DOC voor droge witte wijn uit Toscane die gemaakt wordt van de Vernacciadruif. Meestal een droge, dunnige en waterige wijn die tekenen van oxidatie vertoont. Goede Vernaccia's zijn dun gezaaid en hebben een frisse kruidigheid die in de verte iets doet denken aan pijnbomen en wilde appels.

Vernaccia di San Gimignano (It.)

DOCG in Toscane voor witte wijn van de gelijknamige druivensoort.

Vernaccia di Serrapetrona (It.)

DOC uit Marche, in de omgeving van het stadje Serrapetrona, voor traditionele rode schuimwijn van de Vernaccia Nera. Doorgaans zoet.

Verrieselung (D.)

Slechte vruchtzetting. Zie coulure.

Verschnitt (D.)

Bij wijn een aanduiding voor een menging van meerdere wijnen. Ook wel versnijden genoemd. (Fr. cuvée, Eng. blend.)

Versnijden

Vermengen van verschillende wijnen. Ook wel blenden genoemd.

Versterkte (wijn)

Wijnen die met (wijn)alcohol zijn aangesterkt, meestal om de gisting voortijdig te stoppen waardoor er nog restsuiker in de wijn overblijft. Port, de meeste sherry's en de Vin Doux Naturel en Moscatel de Setúbal zijn enkele voorbeelden van versterkte wijnen.

Versuchsanstalt (D.)

Instituut waar men onderzoek verricht, vaak gecombineerd met onderwijs (Lehranstalt).

Vert (Fr.)

Franse degustatieterm = groen: onrijp, jong. Zie Acide.

Verwaltung (D.)

Ook wel Gutsverwaltung genoemd: centraal kantoor, administratie van een wijnbedrijf.

Vespaiolo

Witte druivensoort uit Venetië (Italië). Geeft goudgele alcoholrijke wijnen met aroma's van droog fruit, rozijnen en kruiden. Ondanks de aanwezigheid van tannine toch voldoende finesse.

Vespolina

Blauwe druivensoort uit Piëmonte en Lombardije, Italië. Geeft levendig rode, middelmatig alcoholische fijne wijnen met aroma's van zwarte bessen en paddestoelen.

Vesuvio (It.)

DOC in Campanië, op de laagste hellingen van de vulkaan Vesuvius. Aan Vesuvio kan Lacryma Christi toegevoegd worden, een benaming voor zachtzoete bianco, rosato, rosso of liquoroso. Voor de rode Lacryma worden de Piediroso, Sciascinoso en Aglianico gebruikt, voor de witte Verdeca, Coda di Volpe en Falanghina. Naast de Lacryma worden ook gewone rode en witte wijnen gemaakt van dezelfde druivensoorten.

Vet

Degustatieterm. Een volle wijn met (iets) te weinig zuur noemt men vet. Sommige Pomerols en witte Bourgognes hebben dit. Het is bij deze wijnen meer een kenmerk dan een fout.

Victoria (Austr.)

Wijngebied in het zuiden van Australië, het gebied van de kleine wijnbedrijven; Er zijn 19 verschillende regio's in Victoria, het merendeel minder dan 200 km van Melbourne verwijderd.

Vid (Sp.)

Druivenplant, wijnstok.

Vidigueira (Port.)

DOC-gebied in het zuiden van het Alentejo-gebied (Midden-Portugal). Witte wijnen worden vooral gemaakt met Antão Vaz, aangevuld met Mantuedo, Perrum, Rabo de Ovelha en Roupeiro. Rode wijn van Afroceiro, Moreto, Periquita, Tinta Grossa en Trincadeira. Men produceert hier ook degelijke wijnen met internationale druiven als Chardonnay en Cabernet Sauvignon.

Vieilles Vignes (Fr.)

Een niet beschermde term die aangeeft dat de betreffende wijn gemaakt is van druiven van oude druivenstokken. Deze druivenstokken geven een geringere oogsthoeveelheid die meestal van een betere en geconcentreerdere kwaliteit is. Opvallend is dat de wijnen van Vieilles Vignes sterker het karakter van de bodem dragen (terroir) dan wijnen van jonge stokken uit dezelfde wijngaard. Deze stokken zijn dieper in de grond geworteld.

Vierde cru

Zie classificatie van Bordeaux.

Viertelstück (D.)

Ovaalvormig houten vat met een inhoud van 300 liter voor de rijping van wijn.

Vieux-Château Certan (Fr.)

Pomerol.

Vif (Fr.)

Franse degustatieterm: zie Acide.

Vigaiolo (It.)

Met deze weinig gebruikte term wordt de wijnbouwer aangeduid.

Vigna (It.)

Ook wel vigneto genoemd. Letterlijk: wijngaard. Vaak gebruikt als een ander woord voor cru om een specifieke wijngaard van hoge kwaliteit aan te duiden.

Vignaiolo (It.)

Een wijngaardenier, iemand die alleen druiven produceert.

Vignanello (It.)

Zeer recente DOC in Lazio in de provincie Viterbo voor rode wijnen van Sangiovese en Ciliegliolo en droge witte wijnen van Malvasia en Trebbiano.

Vigneron (Fr.)

Wijnbouwer.

Vigneto (It.)

Zie vigna.

Vignoble (Fr.)

De wijngaarden van een wijngoed, ook wel gebruikt voor de wijngaarden van een bepaald gebied.

Vijfde cru

Zie classificatie van Bordeaux.

Villa (It.)

Zie tenuta.

Villages (Fr.)

Letterlijk: dorpen. Een kwaliteitscategorie voor AOC-wijnen. Is een niveau hoger dan de 'normale' wijnen uit de betreffende appellation. Vaak zijn de wijnen afkomstig uit de betere gemeenten (dorpen) en worden er strengere wettelijke eisen aan gesteld. Villages-wijnen treft men aan in o.a. de Beaujolais, Macôn, Rhône en Roussillon.

Villány (Hong.)

Wijnbouwgebied in het zuiden van Hongarije rond de gelijknamige stad. Hier maakt men hoofdzakelijk vrij krachtige rode wijnen. De Villány Burgundy is niet van de Pinot Noir maar van Blaufränkischdruiven gemaakt. Ook maakt men wijnen van de Cabernet Franc en Cabernet Sauvignon.

Villard blanc

Witte druivensoort van matige kwaliteit, is een hybride met een royale opbrengst. Geeft lichtgele alcoholische wijn met een wild bitter aroma.

Villard noir

Blauwe druivensoort van matige tot slechte kwaliteit, is een hybride en wel de meest aangeplante in Frankrijk (van de Loire en Bordeaux, tot en met de Rhône). Geeft intens gekleurde alcoholrijke wijn met een grassig karakter. De druif wordt alleen maar vanwege zijn productiviteit en ziekteresistentie verbouwd.

Villegeorge, Château (Fr.)

Cru grand bourgeois exceptionnel Médoc, Haut-Médoc.

Villemaurine, Château (Fr.)

Grand cru classé Saint-Emilion.

Vin (Fr.)

Wijn.

Vin de cépage (Fr.)

Wijn gemaakt van slechts één druivensoort.

Vin de garde (Fr.)

Wijn die moet rijpen, een tijd bewaard moet worden voordat hij op dronk komt. Een klassieke Haut-Médoc is een typische vin de garde.

Vin de goutte (Fr.)

Lekwijn. Rosé of rode wijn die men zonder persen heeft verkregen. Hiertoe laat men de wijn na de gisting uit het gistingsvat lopen. De schillen, pitten, het bezinksel en soms ook stelen blijven achter in het vat. Wanneer men de achtergebleven schillen en pitten perst, verkrijgt men de zogenaamde perswijn die veel zuren en tannines bevat. Pitten, stelen en schillen zijn rijk aan deze stoffen. Naarmate men harder perst komen er meer zuren en tannines vrij. Doordat een vin de goutte wordt verkregen zonder persen, is deze wijn relatief arm aan deze stoffen en is de smaak ook navenant zachter dan van wijn die perswijn bevat. Voor diverse luxe en verfijnde wijnen, met name rosés, gebruikt men alleen vin de goutte. Bij rode wijn voegt men meestal een zekere hoeveelheid perswijn toe. Dit gebeurt niet alleen om commerciële redenen, maar ook om de uiteindelijke wijn krachtiger en langer houdbaar te maken. De wijn kan zich daardoor beter ontwikkelen tot een wijn van een nog hogere kwaliteit. Te veel vin de presse maakt een wijn hard, wrang en stroef. Vroeger voegde men meer vin de presse toe dan tegenwoordig. De rode wijnen moesten dan ook langer rijpen om op dronk te komen. (It. Lacrima, Sp. sangrado of lágrima)

Vin de l'année (Fr.)

Wijn van het jaar, jonge wijn. Beaujolais is hiervan een mooi voorbeeld.

Vin de liqueur (Fr.)

zie Mistelle

Vin de Paille (Fr.)

Letterlijk: strowijn. Wijn die gemaakt is van op stromatten gedroogde druiven. Het vochtgehalte in deze druiven is sterk verminderd, waardoor het gehalte aan suikers, zuren en geur- en smaakstoffen sterk is toegenomen. De wijnen bezitten een rijke, zoete smaak met aantrekkelijk veel zuur en een geconcentreerde geur en smaak. Het beste van de druif is in geconcentreerde vorm in de wijn aanwezig. In de Jura maakt men nog Vin de Paille. In Italië maakt men ook zulke wijnen, daar heten ze recioto en passito.

Vin de Pays (Fr.)

Europa deelt de eigen geproduceerde wijnen in in twee grote groepen: tafelwijnen en kwaliteitswijnen. De tafelwijnen worden op hun beurt onderverdeeld in tafelwijnen 'met' en tafelwijnen 'zonder' een nauwkeurige geografische omschrijving. In Frankrijk krijgen de wijnen van de eerste groep de naam van 'Vin de Pays'. Er zijn er met een regionale, departementale en lokale omschrijving. Aan een Vin de Pays worden eisen gesteld wat betreft herkomst, maximale opbrengsten per ha, minimum alcoholpercentage, gebruikte druivensoorten en voorts moeten de wijnen een chemische analyse ondergaan en op smaak eigenschappen worden gekeurd. Vin de Pays onderscheidt zich van o.a. VDQS en AOC door de minder strenge voorschriften, met name wat betreft het gebruik van

druivensoorten. Veel wijnboeren weigeren zich te houden aan de volgens hen kwaliteitsbeperkende regelgeving hieromtrent, en maken wijnen die geklasseerd worden onder 'Vin de Pays' maar meer en meer van indrukwekkende kwaliteit zijn. De tweede groep krijgt de naam 'Vin de table'.

Vin de Pays du Comté Tolosan (Fr.)

Zie Frontonnais.

Vin de presse (Fr.)

Wijn bekomen uit het persen van de moer. Deze wijn is veel harder dan de lekwijn.

Vin de Savoie (Fr.)

Generieke AOC voor witte, rode, rosé en schuimwijnen in de Savoie. Voor witte wijn gebruikt men Jacquère (Plant des Abymes), Gringet (Savagnin Rose), Roussette (Altesse), Chasselas (Fendant), Bergeron (Roussanne) en Chardonnay. Voor rode en rosé Gamay, Pinot Noir en Mondeuse (Molette Noir). Mag gevolgd worden door de naam van een cru (17).

Vin de Table (Fr.)

Laagste kwaliteitscategorie voor Franse wijn, mag in principe overal uit Frankrijk vandaan komen (Vin de Table de France). Soms heel behoorlijke wijnen, vaak echter eenvoudig en matig van kwaliteit. Theoretisch maar niet praktisch te vergelijken met de Italiaanse vino da tavola.

Vin Doux Naturel (Fr.)

Versterkte zoete wijn: de gisting wordt voortijdig gestopt door toevoeging van alcohol, waardoor er nog onvergiste suikers in de wijn overblijven.

Vin gazéifié (Fr.)

Mousserende wijn, gemaakt door koolzuurgas te injecteren in een stille (niet-mousserende) wijn. Dit is een relatief goedkope methode en men gebruikt hiervoor meestal mindere kwaliteiten als basiswijn. Ze zijn goedkoop en op hun best eenvoudig, de mousse (de belletjes in het glas na het uitschenken) is grof en houdt kort aan. Minder goede, maar goedkopere methode dan cuve close en méthode champenoise.

Vin générique (Fr.)

Wijn met een herkomstbenaming (bv. Bordeaux, Côtes du Rhône, Chablis, Côtes du Roussillon), zonder een verdere vermelding van producent. Meestal een algemene melange van basiskwaliteit uit die streek. Het zijn vaak handelshuizen die generieke wijnen onder hun eigen naam verkopen. Het maakt niet uit welke wijn men in die melange stopt, als de wijnen maar afkomstig zijn uit die streek en voldoen aan de eisen die daar gelden. In feite de tegenhanger van wijnen die afkomstig zijn uit één bepaalde wijngaard. Vaak zijn generieke wijnen de goedkopere wijnen uit de streek.

Vin gris (Fr.)

Een rosé van blauwe druiven, gemaakt als een witte wijn. Dat wil zeggen dat de druiven niet meegisten, maar alleen door het persen een klein beetje kleurstof hebben afgegeven aan de most. Hierdoor wordt de kleur lichtroze. Het zijn vaak lichte en frisse wijnen.

Vin jaune (Fr.)

Letterlijk: gele wijn. Gemaakt in de Jura van zeer rijpe druiven van de Savagnin. De wijn wordt na de alcoholische gisting in kleine houten vaten gedaan die men zonder bijvullen 6 jaar laat rijpen. Er verdampst in de loop der tijd veel wijn uit de vaten en er vormt zich boven op de wijn een laag florachtige gisten. Deze beschermt de onderliggende wijn tegen overmatige oxidatie en geeft de wijn een geheel eigen karakter. Bij de productie van fino

sherry gebeurt iets soortgelijks. Vins Jaunes kunnen enorm oud worden (wel 100 jaar) en hebben een zeer overheersend karakter.

Vin mousseux (Fr.)

Mousserende wijn.

Vin nouveau (Fr.)

Zie nouveau.

Vin santo (It.)

Letterlijk: heilige wijn. Een klassieke, in zeer kleine hoeveelheden gemaakte bijzondere wijn, die vaak zoet is maar ook droog kan zijn. Wordt met veel zorg gemaakt van geheel of gedeeltelijk ingedroogde druiven (passito of recioto). Gist in kleine houten vaatjes (inhoud ca. 50 liter) en wordt gedurende enkele jaren aan grote temperatuurschommelingen blootgesteld. Vin santo kan zowel van blauwe als witte druiven worden gemaakt (de meeste vin santo is wit), valt onder de wettelijke DOC-regelingen en moet minimaal 3 jaar rijpen. Vaak wordt vin santo op de zolder gemaakt. Door deze bereidingswijze oxideert en maderiseert de wijn. Dit bepaalt mede zijn specifieke karakter. Het meest bekende herkomstgebied is Toscane. Bijna iedere producent maakt daar wel een kleine hoeveelheid. Vin santo wordt in bijna elke Italiaanse wijnstreek gemaakt en is even kostbaar als bijzonder.

Vin vert (Fr.)

Aanduiding voor een frisse, vrij zurige witte wijn. Afgeleid van onrijp, groen ('vert') vanwege de te vroeg geplukte druiven om extra frisheid te verkrijgen. Niet te verwarren met de Portugese Vinho Verde.

Viña (Sp.)

Wijngaard, ook wel viñedo genoemd.

Vinacce (It.)

= Marc.

Vinaccia (It.)

Pulp van schillen, pitten en soms ook stelen die na de gisting en persing van rode wijn overblijft. Bevat nog enige alcohol en wordt daarom meestal gedistilleerd tot grappa. (Fr. marc, D. Trester, Eng. pomace, Port. bagaço.)

Vinaggio (It.)

Neologisme voor taglio.

Vindimia (Port.)

Oogst, oogstperiode.

Viñedo (Sp.)

Wijngaard, ook wel viña genoemd.

Vinenka (Bulg.)

Wijnbedrijf, behorend tot het grote Suhindol bedrijvencomplex. Het maakt mooie, evenwichtige en verfijnde, elegante rode wijnen, vooral van de Cabernet Sauvignon.

Vineus

Aanduiding van het karakter van een wijn waarin duidelijk het volle en zeer typerende smaakpatroon van wijn, gemaakt van rijpe druiven, naar voren komt. In feite een compliment voor de betreffende wijn. Wat betreft specifiek druivenaroma vrij neutraal, maar zeer wijnachtig van smaak.

Vinha (Port.)

Wijngaard.

Vinhedo (Port.)

Wijngaard.

Vinho (Port.)

Wijn. Voor termen als vinho maduro, vinho de mesa, enz. zie resp. maduro (vinho), mesa (vinho de).

Vinho de mesa (Port.)

Tafelwijn, de eenvoudigste categorie, vergelijkbaar met de Franse vin de table.

Vinho de mesa regional (Port.)

Tafelwijn afkomstig uit een bepaald gebied, met een herkomstbenaming. Een niveau lager dan vinho regional, een kwaliteitswijn met herkomstbenaming.

Vinho de pasto (Port.)

Niet versterkte rode wijn uit de Dourovallei, gemaakt van druiven waar men geen port van heeft gemaakt.

Vinho espumante (Port.)

Schuimwijn gemaakt volgens de traditionele methode.

Vinho espumoso (Port.)

Schuimwijn gemaakt door toevoeging van koolzuurgas.

Vinho maduro (Port.)

Gerijpte wijn.

Vinho regional (Port.)

Kwaliteitswijn afkomstig uit een bepaald gebied met een herkomstbenaming. Een niveau hoger dan vinho de mesa regional, een tafelwijn met herkomstbenaming.

Vinho Verde (Port.)

DOC. Letterlijk: groene wijn. Meer bedoeld als jonge, nog niet helemaal rijpe wijn. Afkomstig uit het groenste deel in het noorden van Portugal, de Costa Verde of 'groene kust'. Zowel rode als witte wijnen afkomstig uit de Minhostreek. Het zijn lichte en zeer frisse droge wijnen, meestal pétillant en met een hoog zuurgehalte. Doordat de druiven op pergola's groeien, veel water tijdens hun groeiperiode tot hun beschikking hebben en vroeg worden geplukt, hebben ze een hoog zuurgehalte (vooral appelzuur) en een vrij laag suikergehalte. Bij de rode Vinho Verde gisten zowel de schillen, pitten als stelen van de druiven enige tijd mee. Hierdoor krijgen ze een zeer eigen, stroef, ruw en aards-kruidig karakter. Het hoge appelzuurgehalte van de druiven wordt na de eerste gisting (alcoholische gisting), gedurende de malolactische gisting omgezet in het veel milder smakende melkzuur. De wijn wordt daardoor minder zuur en zachter van smaak. Bij deze malolactische gisting komt koolzuurgas vrij. Dit kreeg men vroeger door deze tweede gisting deels op fles te laten plaatsvinden. Tegenwoordig doet men dat niet meer wegens te grote risico's van exploderende flessen en troebele wijn. In de wijnbedrijven laat men de tweede gisting in een tank plaatsvinden en bottelt men de wijnen na filtering en stabilisatie met een klein beetje koolzuurgas. Zodoende heeft de tegenwoordige Vinho Verde ook een tinteltje koolzuurgas, wat hem extra verfrissend maakt. Echte Vinho Verde is beendroog, heeft een zeer frisse smaak en een hoog zuurgehalte. Voor de export voegt men altijd enig zoet toe om de harde (zure) kantjes van de wijn iets af te ronden. Toch zullen vele wijndrinkers door het hoge

zuurgehalte en het frisse karakter niet proeven dat de wijn zeer licht gezoet is. De moderne Vinhos Verdes zijn ietwat gladde, gepolijste, zeer licht gezoete en weinig opwindende versies van een uniek product. De mooiste Vinhos Verdes zijn de witte, gemaakt van de Alvarinho. Deze wijnen zijn altijd kostbaar en schaars. Het productiegebied kan in zes delen opgesplitst worden: Amarante, Basto, Braga, Lima, Penafiel en Monção. Zie verder aldaar.

Vini del Piave (It.)

Zie Piave.

Vinicola (Port., It., Sp.)

In het Portugees: wijnproductiebedrijf. Elders: wijnbouw, bijvoorbeeld in het Italiaanse azienda vinicola en in het Spaanse comarca vinicola.

Vinifera

Zie Vitis Vinifera.

Vinificatie

Letterlijk: wijnbereiding. Hieronder vallen de gisting (alcoholische en malolactische), het persen, stabiliseren (koelen, centrifugeren, filteren) en soms ook de rijping van de wijn. Voorbeelden van moderne vinificatie: macération pelliculaire en macération carbonique. Klassieke vinificatie is o.a. het vergisten in open cuve.

Vino (It., Sp.)

Wijn.

Vino corriente (Sp.)

Wijn van eenvoudige kwaliteit, bedoeld voor dagelijks gebruik.

Vino da meditazione (It.)

Wijn die het vanwege zijn hoge kwaliteit en pracht verdient om met aandacht te worden gedronken. Echt een wijn om stil van te gaan zitten genieten.

Vino da taglio (It.)

Wijn om andere wijnen mee te versterken, versnijden. Meestal wijn met veel kleur, alcohol en smaak, afkomstig uit het warme zuiden van Italië. Wordt gebruikt om dunne en arme wijnen iets meer inhoud te geven.

Vino da tavola (It.)

Letterlijk: tafelwijn. Ook wel afgekort tot VDT. Officiëel de laagste kwaliteitscategorie voor Italiaanse wijn. De wijnen hoeven niet te voldoen aan de regels die voor DOC (G)-wijnen gelden. Een groeiende groep kwaliteitsbewuste wijnproducenten vindt de DOC(G)-regels te bekrompen. Volgens hen staan die in vele gevallen het maken van een werkelijke topkwaliteit in de weg. Door het bureaucratische geharrewar en de incompetentie van vele overheidsinstanties die met wijn te maken hebben, zijn vele wettelijke regelingen meer toegesneden op het produceren van kwantiteit dan kwaliteit en consistentie. In 1992 heeft men door het aannemen van de wijnwet-Goria een aantal van de bezwaren van de DOC(G)regels weggenomen. Het is echter maar de vraag of deze (bemoedigende) aanpassingen de wijnmakers ver genoeg gaan. Nog steeds brengen vele producenten, eigenzinnig als de Italianen zijn, hun beste wijnen uit als vino da tavola. Men hoeft zich hierdoor niet te houden aan de knellende en inadequate regels, en kan naar hartelust en volledig zonder belemmeringen alles ter hand nemen om de beste kwaliteit na te streven. Met name het aanplanten van druivensoorten met een hoge kwaliteit als Cabernet Sauvignon en Chardonnay en het laten rijpen van de wijnen op barriques van nieuw eikenhout, heeft tot verbluffende resultaten geleid. Speciaal in Toscane worden vele superwijnen gemaakt die 'slechts' de aanduiding vino da tavola dragen. Het zijn niet zelden

de mooiste en duurste wijnen, met een zeer gedistingeerde uitstraling (grote, zware fles, prachtig etiket). Niet alle luxe uitgemonterde vini da tavola zijn goed van kwaliteit. Het blijkt opeens lucratief te zijn een eenvoudige vino da tavola te bottelen in een prachtige fles en te verkopen voor een 'goede' prijs. Daarmee inspelend op de recente ontwikkelingen. Het is de reputatie van de producent die bepalend is voor de kwaliteit van de wijn.

Vino da tavola con indicazione geografica (It.)

Hetzelfde als vino da tavola met het verschil dat er een (gecontroleerde) regionale herkomstaanduiding is weergegeven. Vermeldt men een druivensoort op het etiket, dan moet men ook de streek van herkomst vermelden.

Vino de aguja (Sp.)

Wijn die een heel klein beetje koolzuurgas bevat, dus pétillant is en daardoor tintelt op de tong.

Vino de color (Sp.)

Zware, zoete wijn (sherry) die wordt gebruikt om andere wijnen mee aan te zoeten. Wordt verkregen door zeer rijpe of ingedroogde druiven te gebruiken of zelfs door ten dele ingekookte most te gebruiken.

Vino de crianza (Sp.)

Zie crianza.

Vino de doble pasta (Sp.)

Krachtige wijn, gemaakt met de dubbele hoeveelheid druivenschillen ten opzichte van de most, die wordt gebruikt voor het versterken van lichte wijnen.

Vino de la tierra = VdT (Sp.)

Landwijn.

Vino de mesa = VdM (Sp.)

De minste van de Spaanse tafelwijnen, die geen gebied, oorsprong of oogstjaar moet aangeven.

Vino de pasto (Sp.)

Meestal eenvoudige, lichte tafelwijn.

Vino del año (Sp.)

Letterlijk: wijn van het jaar. Een wijn die bij voorkeur jong moet worden gedronken en geen rijping op eikenhouten vaten heeft ondergaan. In feite is het een sin crianza-wijn.

Vino dulce (Sp.)

Type zeer zoete sherrywijnen bekomen van Moscatel en/of Pedro Ximénez -druiven, die zeer lang, soms tot twee weken, in de zon gedroogd werden.

Vino gaseoso (Sp.)

Mousserende wijn, hetzelfde als vin gazéifié.

Vino Joven (Sp.)

Jonge wijn: moet dadelijk na het maken gebotteld en gedronken worden. Ook gekend als vino del año (wijn van het jaar).

Vino Nobile di Montepulciano (It.)

DOCG voor rode wijn uit Toscane, hoofdzakelijk gemaakt van de Sangiovese, aangevuld met Canaiolo en Mammolo. Vaak gebruikt men de betere klonen van deze druif, waardoor

de wijnen sterk aan diepgang en intensiteit winnen. Het zijn in de meeste gevallen vrij krachtige en stevige wijnen van het Chianti Classico-type.

Vino novello (It.)

Letterlijk: nieuwe wijn. Een wijn die net als de Franse primeurwijnen (Beaujolais, Rhône) zo snel mogelijk na de oogst wordt verkocht. Meestal door middel van macération carbonique gemaakt, licht van karakter en zeer intens fruitig van geur en smaak.

Vino tipico (It.)

Wijnen met een gecontroleerde herkomstbenaming. Vallen niet onder de (strengere) DOC(G)regels, maar worden officieel erkend als typisch voor hun herkomst.

Vino Verde (Sp.)

Spaanse tegenhanger uit Galicië van de Portugese Vinho Verde. Lichte en frisse droge witte en rode wijnen, meestal pétillant en met een hoog zuurgehalte.

Vinoloog

Iemand die een grondige cursus aan 'de wijnacademie' heeft gevolgd en het examen daarvan heeft gehaald. De titel suggereert een academisch niveau zoals dat van een oenoloog. Van academisch niveau is echter geen sprake. De wijnacademie is geen universiteit, maar een instelling waar men wijnen uit de gehele wereld degusteert en beoordeelt, en waar men een grondige theoretische wijnkennis doceert. Via de Gentse Wijnacademie kan men wel het diploma Sommelier Conseil aan de Université du Vin de Suze-la-Rousse in Frankrijk behalen.

Vinos de Madrid (Sp.)

Zeer recente DO ten zuiden van de stad Madrid. Er zijn drie subzones: Navacarnero, San Martín de Valdeiglesias en Arganda. Hier worden witte wijnen gemaakt van de Malvar, Albillo en Airén en rode wijnen van Tinto Fino (=Cencibel=Tempranillo) en Garnacha Tinta. Ook een klein beetje rosé, eerder van het clarete-type.

Vinositeit

Zie vineus.

Vinoso (It.)

= Vineus.

Vins de Lavilledieu (Fr.)

VDQS uit het Zuidwesten voor rode en roséwijn gemaakt van Négrette, Cabernet Sauvignon, Cabernet Franc, Syrah, Gamay en Tannat.

Vins d'Entraygues et du Fel (Fr.)

VDQS in het Zuidwesten voor frisfruitige Gamay-wijnen, met wat Cabernets en Mansoi, en witte wijnen van Chenin en Mauzac.

Vins d'Estaing (Fr.)

VDQS in het Zuidwesten voor frisfruitige Gamay-wijnen, met wat Cabernets en Mansoi, en witte wijnen van Chenin en Mauzac.

Vins du Thouarsais (Fr.)

VDQS in de Anjou-Saumur-streek (Loire) voor witte wijnen van Chenin en Chardonnay, en rode wijnen van Gamay en de Cabernets.

Vinsobres (Fr.)

AOC voor wijnen uit de zuidelijke Rhône waarvan de rode het meest interessant zijn. Ze vallen onder de appellation Côtes du Rhône-Villages. Meestal zijn het vrij zware, krachtige en vurige wijnen, zeker niet sober zoals de naam doet vermoeden.

Vintage (Eng.)

Wijnjaar, jaargang. Ook gebruikt om port van topkwaliteit aan te duiden: vintage port.

Vintage character port (Port.)

Een krachtige ruby port van goede kwaliteit, gemaakt in de stijl van een vintage port maar bij lange na niet zo mooi. Wordt niet beter van verdere flesrijping. Intens fruitig, rijk en zoet type.

Vintage port (Port.)

Zeer krachtige en intense portwijn. Alleen gemaakt in zeer goede wijnjaren. Het zijn ports die veel intens fruit, kracht en kruidigheid bezitten en uitzonderlijk oud kunnen worden. Een eeuw is voor een topkwaliteit vintage geen uitzondering. Een vintage port is een selectie van de beste en krachtigste wijnen uit een bepaald jaar, die men voor een port slechts kort (22 tot 31 maanden) op houten vaten laat rijpen en vervolgens op een zware fles bottelt. Een pas gebottelde vintage port is in de meeste gevallen amper drinkbaar vanwege de stoeve en hoekige, jonge smaak die pas na een groot aantal jaren zachter en complexer wordt. Een klassieke vintage moet meerdere decennia op fles rijpen, lichtere typen beginnen na een jaar of 10 al enigszins drinkbaar te worden. Het karakter van een vintage port is nadrukkelijk rijk, fruitig en intens. Dit in tegenstelling tot een wood port die veel zachter, lichter en eleganter is vanwege de langdurige houtrijping. Een vintage port is de prestigewijn van een portproducent, wordt in beperkte hoeveelheden gemaakt, is net als rode Bordeaux een geliefd beleggingsobject en is altijd kostbaar. Portproducenten brengen nog andere portwijnen op de markt die de term vintage in hun naam hebben. Ze zijn allemaal van een eenvoudiger kwaliteit dan een echte vintage, hetgeen niet betekent dat het geen goede wijnen kunnen zijn. Ze zijn in ieder geval minder kostbaar dan een echte vintage. Zulke ports zijn: vintage character, late bottled vintage en vintage reserve, zie aldaar.

Vintage reserve port (Port.)

Een port van zeer hoge kwaliteit die net niet het niveau haalt van een vintage port. Meestal zijn de wijnen iets lichter en minder rijk. De vintage reserve is een port die in de stijl van een vintage port is gemaakt en soms een iets langere rijping op vat ondergaat om iets eerder drinkbaar te zijn dan een echte vintage. Nadruk ligt op kracht en fruit. Dit in tegenstelling tot een tawny port waarvan zachtheid, lichtheid en elegantie de belangrijkste eigenschappen zijn. Een reserve vintage moet doorgaans toch nog een royale tijd in de fles rijpen voordat hij op drank komt.

Vinum Picatum

Latijnse term voor wijn die met pijnhars versterkt is; in de Romeinse tijd was pijnhars het enige conserveringsmiddel waardoor wijn zonder te bederven kon verplaatst worden.

Viognier

Witte druivensoort van topkwaliteit. Is in de noordelijke Rhône aangeplant en levert daar de legendarische witte wijnen met de appellations Condrieu en Château Grillet. Is ook een bestanddeel van sommige rode Côte Rôtie-wijnen. De Viognier heeft een uniek karakter. De wijnen zijn meestal complex, rijk en zeer geurig, waarbij aroma's van abrikozen, rijp exotisch fruit en kruiden domineren. Wordt meer en meer aangeplant in de Midi en op veel andere plaatsen in de wereld.

Viré (Fr.)

Zie Macôn.

Virginia (VS)

De oostelijke staat Virginia is op wijng gebied nog vrij onbelangrijk. Vooral redelijke Chardonnay en Cabernet Sauvignon. Ook andere Bordeauxdruiven worden meer en meer aangeplant.

Viscositeit

Mate van stroperigheid van een vloeistof. Een vloeistof met een lage viscositeit is waterdun, een vloeistof met een hogere viscositeit is lobbijg of stroperig. Bij wijnen komt een groot verschil in viscositeit voor. De viscositeit in wijn wordt veroorzaakt door een aantal stoffen. De bekendste en belangrijkste is glycerol, een organische stof die in relatief geringe hoeveelheden tijdens de gisting ontstaat. Ook suikers verhogen de viscositeit. De meest viskeuze wijnen zijn de zoete wijnen gemaakt met behulp van de edele rotting zoals Sauternes en Ausbruch. Ook droge wijnen, zowel rode als witte, kunnen viskeus zijn. Dikke en lobbige hoge witte Bourgognes zijn daarvan een mooi voorbeeld.

Viskeus

Zie viscositeit.

Vite (It.)

Druivenstok, druivenplant.

Vite Maritata (It.)

Oude vorm van geleiding, waarbij de wijnstok groeit langs een boom (ahorn, olijf of moerbei). Komt soms nog voor in de Marken, Latium en Molise.

Viticolto (It.)

Wijnbouwer, wijnboer.

Viticulteur (Fr.)

Wijnbouwer, iemand die zijn eigen druivenplanten verzorgt en daar wijn van maakt.

Viticultor (Sp.)

Wijnbouwer.

Viticultuur

Omvat alle handelingen in de wijngaard tot en met het plukken van de druiven.

Vitignio (It.)

Druivensoort.

Vitis

De wijnstok behoort tot de familie van de 'Ampelidacea'. De soort die gebruikt wordt voor het voortbrengen van wijndruiven is de VITIS. Die soort is op haar beurt onderverdeeld in 'rassen', zoals de Vinifera (Europa) of de Lanata (Himalaya). Elk ras is dan weer onderverdeeld in variëteiten of wijnstoksoorten, zoals de Merlot, Chardonnay, Riesling,... In Europa alleen bestaan meer dan 300 wijnstoksoorten. In deze woordenlijst hebben we de wijnstoksoorten 'druivensoorten' genoemd.

Vitis berlandieri

Amerikaans druivenras afkomstig uit Texas, een gebied met zeer droge en sterk kalkhoudende bodems. De plant is zeer droogteresistent en kalktolerant. Vergroeit moeilijk met de enten van de Vitis Vinifera en wordt daarom altijd eerst gekruist met andere Amerikaanse druivenrassen. Is goed resistent tegen Phylloxera vastatrix (wijndruifluis). Levert samen met Vitis riparia de beroemde onderstammen 5BB en 5C.

Vitis cinerea

Amerikaans druivenras afkomstig uit het warme middenwesten en zuiden van de Verenigde Staten. Heeft een bijdrage geleverd aan diverse Amerikaans-Europese hybriden. Goed Phylloxera vastatrix-resistent. Minder goede kwaliteit van de wijnen (hybriden).

Vitis labrusca

Amerikaans druivenras afkomstig uit het noorden van de Verenigde Staten. Is matig resistent tegen Phylloxera vastatrix (wijn druifluus) en wordt daarom niet als onderstam toegepast. Is wel goed bestand tegen schimmels en geeft vruchten waar men vooral in de Verenigde Staten wijn van maakt. Deze heeft altijd een zeer uitgesproken foxy geur en smaak. De Amerikaanse Concord is een variëteit van de Vitis labrusca. Er zijn veel Amerikaans-Europese hybriden waaraan de Vitis labrusca zijn bijdrage heeft geleverd. Ze hebben alle een minder of sterker foxy karakter.

Vitis riparia

Amerikaans druivenras afkomstig uit het grootste deel van de Verenigde Staten, met name de vochtiger en iets koelere gebieden met zandige en humusrijke bodems (vooral rivieroeveren). Wordt vanwege zijn zeer goede Phylloxera vastatrix-resistentie veel toegepast als onderstam, maar ook in kruisingen (hybride) als vrucht dragende plant voor de wijnbouw. De druiven rijpen extreem vroeg, zodat in koelere gebieden bijna altijd bevredigend geoogst kan worden. Vergroeit gemakkelijk met enten van Vitis Vinifera.

Vitis rupestris

Amerikaans druivenras afkomstig uit het droge, warme midden van de Verenigde Staten met zandige en keihoudende bodems. Is zeer droogtebestendig, tevens goed resistent tegen Phylloxera vastatrix (wijn druifluus). Wordt uitsluitend als onderstam gebruikt.

Vitis Vinifera

Het enige Europese druivenras: de echte wijndruif. Overal ter wereld in de gematigde streken maakt men wijn van de vruchten van deze plant. Is vrij vatbaar voor schimmelziekten als Oïdium en Peronospora. De wortels van de plant worden bedreigd door de wijndruifluus Phylloxera vastatrix. Men ent de meeste druivenrassen van Vitis Vinifera op resistente onderstammen van Amerikaanse druivenrassen.

Vitivinicola (It.)

Zie azienda vitivinicola.

Viura (Sp.)

Zie Macabeo.

Vivace (It.)

= Levendig. Jonge wijn met duidelijk aanwezig koolzuur.

Vlassky Riesling (Tsj.)

Zie Welschriesling.

VIDE (It.)

Een consortium van producenten van kwaliteitswijnen. Men hanteert zeer hoge normen voor de wijnen die VIDE op het etiket dragen. De wijnen zijn bijna altijd veel beter dan gemiddeld van kwaliteit. In Duitsland is er een vergelijkbare stroming van kwaliteitsbewustzijn: een groep producenten die aangesloten is bij het VDP.

Vlezig

In het Frans: chair resp. charnu. Gezegd van een mondvullende wijn. Meestal gaat het dan om een goed uitgerijpte rode wijn.

Vluchtig

Snel en gemakkelijk verdampend. Vluchtige stoffen hebben een laag kookpunt.

Vluchtig zuur

Term waarmee men zuren aanduidt die bij verwarmen van de wijn verdampen. Vluchtige zuren zijn: azijnzuur, boterzuur, propionzuur en barnsteen zuur. Deze zuren ontstaan in geringe hoeveelheden tijdens de gisting, waarbij de kwaliteit van de druiven, de gistsoort, de temperatuur en het suikergehalte van de most van invloed zijn op de hoeveelheid van de verschillende vluchtige zuren. Een hoog gehalte aan vluchtige zuren, met name azijnzuur, duidt vaak op een fout in de gisting en rijping van de wijn. Wijnen met een van nature hoog suikergehalte, zoals de zoete Beerenauslesen, Tokajers en Sauternes, hebben een hoger vluchtig zuurgehalte dan gemiddeld in (gezonde) droge witte wijnen voorkomt.

Vol

Veel gebruikte term voor een smaakindruk bij wijn. Het tegenovergestelde van dun. De wijn geeft in de mond een vol gevoel, substantie. De volheid houdt verband met het alcoholgehalte en extract. Meestal wordt vol geassocieerd met zacht. Toch komt het bij jonge wijnen vaak voor dat ze zowel vol als hard smaken, omdat die doorgaans relatief veel zuren en tannine bevatten. Door rijping worden ze vaak voller en zachter.

Volnay (Fr.)

Gemeentelijke AOC in de Côte de Beaune voor uitsluitend rode wijnen van Pinot Noir op de gelijknamige gemeente. De appellatie omvat ook climats geklasseerd als premier cru.

Volnay-Santenots (Fr.)

Gemeentelijke premier cru-AOC in de Côte de Beaune voor uitsluitend rode wijn van Pinot Noir op de gemeente Meursault. Santenots is een aparte climat van de AOC Volnay.

Volpino (It.)

Geur- en smaakindruk die wijnen van Amerikaans-Europese hybride druivensoorten karakteriseert. Ook wel foxy genoemd.

Volumeprocent

In de drankenwereld gebruikte standaardterm voor de aanduiding van het alcoholgehalte. Uitgedrukt in volume alcohol per volume water. Het gebruik van de term gewichtsprocenten bij alcoholhoudende dranken is veel minder gebruikelijk.

Vonkelwyn (Z.Afr.)

Mousserende wijn gemaakt met de méthode traditionnelle.

Voorkoop

Zie primeur en Première Tranche.

Voorverkoop

Voorkoop. Zie primeur en Première Tranche.

Vorlese (D.)

Het plukken van druiven voordat de werkelijke oogst begint. Wordt bij slecht weer uitgevoerd om alvast de slechte en aangetaste druiven te verwijderen. Soms echter ook om bij een zeer slechte weersverwachting alvast te beginnen met redden wat er te redden valt.

Vosges (Fr.)

Soort eikenhout gebruikt voor het vervaardigen van vaten om wijn in te laten rijpen. Heeft een overwegend fijne poriënstructuur. Heeft een relatief bescheiden invloed op het karakter van de wijn, geeft relatief weinig tannine af en heeft een lang aanhoudende en verfijnde

invloed op de wijnen die er in rijpen. Bij uitstek geschikt hout om witte wijnen in te laten rijpen. Wordt gebruikt voor de rijping van wijnen van Chardonnay, Pinot Meunier en eventueel Sauvignon Blanc.

Vöslau (Oost.)

Deelgebied dat sinds 1985 valt onder de Thermenregion. Men maakt er o.a. lichte, rode wijn van de Portugieser, maar ook serieuzere producten van Cabernet Sauvignon en Spätburgunder.

Vosne-Romanée (Fr.)

Gemeentelijke AOC in de Côte de Nuits voor uitsluitend rode wijn van Pinot Noir op de gemeenten Vosne-Romanée en Flagey-Echezeaux. De appellatie omvat ook climats geklasseerd als premier cru.

Vougeot (Fr.)

Gemeentelijke AOC in de Côte de Nuits voor bijna uitsluitend rode wijn van Pinot Noir en een beetje wit van Chardonnay op de gelijknamige gemeente. De appellatie omvat ook climats geklasseerd als premier cru.

Vouvray (Fr.)

AOC voor zoete (likoreus, soms pourriture noble), rijke en frisse wijn van Chenin Blanc uit het Loiregebied. Zowel mousserend als niet-mousserend. Soms droog van karakter. Tegenover de wijngaarden van Montlouis gelegen en vaak overeenkomstig van stijl. Kan zeer oud worden.

Vouvray Mousseux (Fr.)

AOC in Touraine: komt overeen met Anjou Mousseux.

Vouvray Pétillant (Fr;)

AOC in Touraine: komt overeen met Anjou Pétillant.

VQPRD (Fr., Eur.)

Afkorting van Vins de Qualité Produits dans des Régions Délimitées. Een door de EG ingestelde categorie voor kwaliteitswijnen die binnen de Gemeenschap worden geproduceerd. Deze wijnen moeten aan een groot aantal wettelijk vastgestelde eisen voldoen. Ze moeten afkomstig zijn uit een nauwkeurig vastgesteld gebied, dorp of wijngaard en moeten bovendien aan een aantal minimum eisen voldoen. Zo dient de wijn te worden gemaakt van voorgeschreven druivensoorten, is de opbrengst per hectare aan beperkingen onderhevig, is er een minimum of maximum alcoholgehalte voorgeschreven en kunnen er allerlei voorschriften gelden voor de wijnbereiding en rijping. De naam van de appellation (herkomst) moet op het etiket worden vermeld. Zowel de Franse VDQS-wijnen als de AOC-wijnen behoren tot deze categorie, net als de Italiaanse DOC- en DOCG-wijnen, de Portugese DO-wijnen, de Spaanse DO-wijnen en de Duitse QBA- en QMP-wijnen.

Vranac

Blauwe druivensoort van goede kwaliteit vooral aangeplant in het voormalige Joegoslavië (in Montenegro). Geeft mooie intens rode gecorseerde wijnen van hoge kwaliteit.

Vroegrijpend

Term die wordt gebruikt bij druivensoorten die vroeger dan gemiddeld rijpe druiven leveren. Voorbeelden van vroege variëteiten zijn: Ortega, Sieger, Portugieser, Müller-Thurgau.

VSR (Fr., Eng.)

Afkorting van Vin Specialement Récommendé, of Very Specially Recommended. Vroeger veel gebruikt in de Bourgogne voor meestal jaartallose wijnen, en om een speciale cuvée

(mengwijn) mee aan te duiden. Vaak ging het om wijnen met een lage classificatie of wijnen die niet erg hoog van kwaliteit waren.

Wachau (Oost.)

Deelgebied van Niederösterreich langs de zuidelijke oever van de Donau. Er zijn vele steile wijngaarden en men produceert er enkele van de beste Oostenrijkse droge witte wijnen. De betere hebben een voor Oostenrijk ongewoon hoog zuurgehalte, hetgeen hun lange levensverwachting verklaart. De mooiste wijnen maakt men van de Riesling. Men vergelijkt ze ook wel met de wijnen van deze druif uit de Moezel en Rheingau. De Grüner Veltliner is het meest aangeplant, de Müller-Thurgau zelfs nog anderhalf keer zo veel als de Riesling.

Wachenheim (D.)

Dorp in de Mittelhaardt in de Rheinpfalz met enkele van de beste wijngaarden van het gebied. De Riesling geeft er prachtige, krachtige, volle, rijke en kruidige wijnen. Behoren niet zelden tot de top van Duitsland.

Waiheke Island (Nieuw-Zeeland)

Klein eiland op North Island in Auckland Harbour. Heeft een heter en droger klimaat dan Auckland en een natuurlijk gedraineerde, middelmatig tot slecht vruchtbare bodem van leem en klei. Dit eiland wordt beschouwd als de streek waar de beste rode Bordeaux-achtige wijnen van Nieuw-Zeeland worden gemaakt. Toch ook mooie Chardonnay en Syrah.

Walsen

Iets dat men veel wijnkenners en pseudo-wijnkenners kan zien doen: het in het glas laten ronddraaien van de wijn waardoor de wijn langs de wand omhoogkruipt en een groter oppervlak aan de lucht wordt blootgesteld. Hierdoor treedt er een sterkere verdamping van vluchtige (geur)stoffen op. Dit verhoogt de concentratie aan geurstoffen in de lucht boven de wijn en dus de intensiteit van de geur. Ook komen méér geurindrukken naar voren, omdat de minder gemakkelijk verdampende stoffen in iets grotere hoeveelheden vrijkomen. Zo neemt men dus niet alleen een grotere geurintensiteit waar, maar ook een grotere verscheidenheid aan geuren.

Ward (Z.Afr.)

Staat voor een klein, exact omschreven wijnbouwgebied. De bekendste wards zijn Constantia en Franschoek.

Warm

Smaakindruk waarbij de wijn een warm gevoel in de mond geeft. Het alcoholgehalte speelt daarbij een belangrijke rol, maar ook esters en hogere alcoholen veroorzaken deze smaakindruk. Het warme gevoel is sterker naarmate er minder frisse componenten (zuren) in de wijn aanwezig zijn. Wanneer het warme gevoel van een wijn te sterk wordt en gaat overheersen, spreekt men van branderig (negatieve sensatie). De wijn is dan niet in balans.

Washington State (VS)

Deze staat wordt, net als het aangrenzende Oregon, door de Cascade Range in twee gedeeld. In het westen ligt het koele, vaak regenachtige Puget Soundbekken, waar meestal te weinig zon is, en in het oosten bevindt zich het droge, zonnige Columbia Riverbekken, waar irrigatie noodzakelijk is. De wijnbouwers van Washington doen precies het omgekeerde van hun burens in Oregon. Hier liggen de meeste wijngaarden in het koele westen van de staat en ligt de nadruk op Bourgondische druivensoorten, terwijl in Washington de wijngaarden in het warme oosten liggen en, naast de Chardonnay, vooral druiven worden gebruikt van Bordeaux: Sémillon voor wit, Cabernet Sauvignon en Merlot voor rood. Ook Riesling. Vier grote wijngebieden liggen in deze staat: Columbia Valley, Yakima Valley, Walla Walla Valley en Puget Sound.

Waterslot

Toestel dat bij de gisting van wijn het koolzuurgas doet ontwijken uit het vat zonder dat er lucht van buiten binnenkomt. Het is meestal gemaakt van glas of kunststof en is in de regel gevuld met sulfiehoudend water. De werking is dezelfde als die van een sifon, het water sluit de ene ruimte af van de andere.

Wehlen (D.)

Dorp in het beste deel van de de Mittelmosel, met zeer goede wijngaarden in de buurt van Bernkastel.

Wein (D.)

Wijn.

Weindomäne(n) (D.)

Wijngoed (eren).

Weingut (D.)

Wijngoed.

Weinkellerei (D.)

Wijnbedrijf.

Weinprobe (D.)

Wijnproeverij.

Weinsiegel (D.)

Zie Deutsches Weinsiegel.

Weinstraße (D.)

Toeristische wijnroute. Is in diverse wijnstreken uitgezet en bewegwijzerd.

Weinviertel (Oost.)

Deelgebied van Niederösterreich. De tot 1985 zelfstandige deelgebieden Retz en Falkenstein vormen nu samen het Weinviertel. Het oostelijke deel, Falkenstein, levert eenvoudige droge witte wijnen van de Welschriesling en op basis van dezelfde druif ook mousserende wijnen. In het westelijke deel, Retz, worden tal van verschillende druivensoorten aangeplant, de belangrijkste zijn Grüner Veltliner, Portugieser en Zweigelt.

Weißburgunder

Zie Pinot blanc.

Weißburgunder, gelber

Chardonnay.

Weissenkirchen (Oost.)

Mooi wijnstadje in het hart van de Wachau, bezit enkele van de beste wijngaarden van de streek.

Weißer klevner

Zie Pinot blanc.

Weißer Riesling

Riesling.

Weißgipfler

Zie Grüner Veltliner.

Weißherbst (D.)

Lichtrode wijn van minimaal QBA-kwaliteit, gemaakt van rode druiven die meteen na de aankomst in de kelder zijn geperst. Door dit persen komt er een zeer kleine hoeveelheid rode kleurstof in de wijn terecht die verantwoordelijk is voor de rosétint. Weißherbst is het Duitse equivalent van rosé. Is vaak erg fruitig, fris en licht van smaak. Wordt veel gemaakt in Baden van de Spätburgunder.

Welschriesling

Witte druivensoort van goede kwaliteit. Niets te maken met de echte Riesling. Geeft goede wijnen met veel frisheid en een vrij kruidig-bloemig en aromatisch karakter. Ze worden zowel in droge als lichtzoete stijl gemaakt. Ook in Italië aangeplant (Riesling Italico), in Oostenrijk maakt men er in Burgenland intens zoete en rijke wijnen van en in de rest van Oostenrijk heeft men de gebruikelijke droge of lichtzoete versies. Ook het voormalige Joegoslavië is rijk bedeed met de daar Lazki Riesling of Italianski Riesling genoemde Welschriesling. Hetzelfde geldt voor Bulgarije, Tsjechoslowakije (Vlassky Riesling) en Roemenië, waar de mooiste Welschrieslings vandaan schijnen te komen.

Western Australia (Austr.)

Uitgestrekt gebied, ongeveer één derde van Australië met slechts 1,7 miljoen inwoners. Het noordelijkste deel, Swan District en Perth Hills, is heel warm en droog, toch worden hier prachtige wijnen gemaakt van vooral Chenin Blanc. Meer naar het zuiden is het koel en gematigd, deze streek wordt vaak vergeleken met Bordeaux en Bourgondië. Subregio's Geographe, Margaret River, Blackwood Valley en Pemberton. Cabernet en Merlot produceren hier verrassende wijnen; maar ook Shiraz, Pinot Noir, Chardonnay, Sauvignon Blanc, Sémillon, Riesling en zelfs Zinfandel geven hier heel mooie resultaten. In het zuidoosten van Western Australia, het relatief koele Great Southern, worden schitterende wijnen gemaakt van Cabernet Sauvignon, Shiraz, Pinot Noir, Chardonnay, Sauvignon en Riesling.

Weststeiermark (Oost.)

Deelgebied van Steiermark (Stiermarken), gelegen in en ten westen van Graz. De beroemde rosé Schilcher is er uit afkomstig, evenals witte wijnen van de Müller-Thurgau en Pinot Blanc.

White Shiraz (Aust.)

Zie Ugni Blanc.

Wien (Wenen) (Oost.)

Hoofdstad van Oostenrijk, tevens wijnbouwgebied in en rond de stad. Producent van betrekkelijk simpele en frisse wijn. De meeste wijnen zijn wit en droog, enkele zijn rood en eveneens fris. Af en toe komt men een krachtiger rode wijn van de Cabernet Sauvignon tegen.

Wijn

Het product dat uitsluitend is verkregen door een gehele of gedeeltelijke alcoholische gisting van verse, al dan niet getreden druiven of van verse druivenmost. Wijnen waarbij men bij de bereiding ander fruit heeft gebruikt moeten dat op het etiket vermelden, bijvoorbeeld appelwijn, vlierbessenwijn, enz.

Wijnalcohol

Meestal geconcentreerde alcohol verkregen door distillatie van wijn. Ook wel brandy genoemd.

Wijnbereiding

Andere term voor vinificatie en rijping.

Wijnbouwcoöperatie

Samenwerkingsverband van wijnboeren met als doel het inkomen van de aangesloten leden op te vijzelen en te garanderen. Vaak opgericht in voor wijnboeren moeilijke tijden (het begin van deze eeuw). In gebieden waar de wijnboeren over het algemeen maar kleine bezittingen hebben, zijn de wijnbouwcoöperaties het sterkst vertegenwoordigd: de boeren hebben zelf niet de middelen en de kennis om goede wijn te produceren, terwijl ook de afzet (promotie, distributie, enz.) van eigen wijn een probleem vormt. Het inkomen van de wijnboeren wordt gegarandeerd doordat ze een vaste prijs voor hun druiven ontvangen. Steeds vaker gaan de coöperaties er toe over hun leden te betalen naar zowel de hoeveelheid als de kwaliteit van de aangeleverde druiven. De coöperatie staat de boeren ook terzijde met raadgevingen en aanwijzingen bij de verbouw van de druiven.

Wijndruifluis

Zie *Phylloxera vastatrix*.

Wijngoed

Bezitting waar men wijn maakt. Heeft eigen wijngaarden en apparatuur om van de druiven uit de wijngaarden wijn te maken.

Wijnproeven

Het met het oog, reuk- en smaakzintuig analyseren of beoordelen van een wijn.

Wijnsteen

Neerslag in de vorm van heldere kristallen in wijn die bestaan uit calcium-, kalium- en magnesiumzouten van wijnsteenzuur (calcium-, kalium- en magnesiumtartraat). Heeft geen enkele nadelige invloed op de kwaliteit van de wijn.

Wijnsteenzuur

Vormt met appelzuur, citroenzuur en melkzuur het belangrijkste zuur in druivenmost en wijn. Het komt eigenlijk alleen maar in redelijke hoeveelheden voor in rijpe druiven, in ander fruit zit het veel minder. Wijnsteenzuur speelt een belangrijke rol in de vorming van esters (geurstoffen) tijdens de rijping van de wijn. Geeft vrij gemakkelijk een neerslag van wijnsteenkristallen wanneer de druivenmost of wijn een zekere hoeveelheid calcium en kalium bevat. Een lage temperatuur bevordert de vorming en neerslag van wijnsteenkristallen. Wijnsteenzuur heeft een speciale zure smaak die ook duidelijk in wijn te herkennen is.

Wijnwet-Goria/Wet 164 (It.)

Wijnwet uit 1992, genoemd naar de Italiaanse minister van Landbouw die hem indiende. Deze wet heeft tot doel de beruchte en grotendeels incompetente wijnwetgeving van Italië drastisch te verbeteren en te schoeien op het Franse model, waarbij kwaliteit gerelateerd aan herkomst centraal staat. De wijnwet-Goria kent vier kwaliteitsniveaus. De laagste categorie is *vino da tavola*. Deze wijn mag overal uit Italië afkomstig zijn en het etiket mag geen melding maken van een eventuele streek van herkomst of gebruikte druivensoorten. De volgende (hogere) categorie is *Indicazione Geografica Tipica (IGT)*, vergelijkbaar met de Franse *Vin de Pays*. Hierbij worden streek van herkomst en eventueel gebruikte druivensoort vermeld. De (hogere) categorie *Denominazione di Origine Controllata (DOC)* is ruwweg vergelijkbaar met de Franse *Appellation d'Origine Contrôlée*. Dit zijn wijnen uit een bepaald gebied die aan vele eisen moeten voldoen, zoals kwaliteit, gebruikte druivensoort, maximale opbrengst, enz. Presteert een bepaald DOC-gebied gedurende vijf jaren wijnen van onvoldoende kwaliteit, dan raakt het zijn DOC-predikaat kwijt en degradeert het tot de IGT-categorie. Minimaal vijf jaar achtereen zeer goed presterende DOC-gebieden kunnen naar de (hoogste) categorie *Denominazione di Origine Controllata e Garantita (DOCG)* worden

gepromoveerd. Ook uitzonderlijk goed presterende en consistente producenten kunnen een eigen DOCG verwerven. Het is de promotie- en degradatiemogelijkheid, gebaseerd op kwaliteit en consistentie van een bepaald gebied (of producent), die de wet-Goria in theorie zo waardevol maakt. Als deze wet goed blijkt te werken, dan zou het aantal prestige-vini da tavola wel eens drastisch kunnen verminderen. Het zal nog wel jaren duren voordat de effecten van de nieuwe wet voor de consument merkbaar worden.

Wildbacher

Blauwe druivensoort van Duitse afkomst maar ook aangeplant in Oostenrijk, Kroatië en Italië. Geeft clairet wijn: lichtrode wijn, redelijk wrang, veel zuren, maar toch voldoende fruit en kruidigheid.

Willamette Valley (VS)

De meest ontwikkelde wijnregio van Oregon. Wordt ook wel de Côte d'Or van de VS genoemd, het klimaat is vergelijkbaar, de bodem echter niet. Mooie Pinot Noir, Chardonnay, Riesling en Pinot Gris. Ook mooie mousserende - méthode champenoise - wijnen.

Wiltingen (D.)

Dorp in de Saar met goede wijngaarden, waar men over het algemeen zeer frisse, elegante wijnen produceert die iets minder soepel en zacht, maar pittiger zijn dan die uit de Mittelmosel.

Wine (Eng.)

Wijn.

Wine of Origin (Z.Afr.)

Zuid-Afrikaans equivalent van de Franse Appellation Controlée, Italiaanse DOC(G), Spaanse DO, enz.

Wineland (Z.Afr.)

Is geen officiële aanduiding, maar onderstreept alleen het belang van de wijnen onafhankelijk van de vraag of ze als ward, district of region geïdentificeerd zijn.

Winery (Eng.)

Engels voor wijn(productie)bedrijf.

Winkel (D.)

Dorp in de Rheingau met zeer goede wijngaarden. De wijnen staan bekend om hun geurigheid en elegantie en verfijning.

Winningen (D.)

Laatste belangrijke wijngemeente in Moezel-Saar-Ruwer vòòr de Moezel in de Rijn stroomt bij Koblenz. Heeft de beste wijngaarden van de 'Terrassen-Moezel', zoals dit lagere deel van het Moezeldal wordt genoemd.

Winzer (D.)

Wijnboer.

Winzergenossenschaft (D.)

Wijnbouwcoöperatie. Produceert wijn en zorgt voor de afzet van de wijn.

Winzerverein (D.)

Wijnbouwcoöperatie. Produceert wijn en zorgt voor de afzet van de wijn, meestal kleiner van omvang dan een Winzergenossenschaft.

Winzerzentralgenossenschaft (D.)

Overkoepelende wijnbouwcoöperatie van een geheel gebied. Bijvoorbeeld in de Moezel, Württemberg en Baden. Gigantische bedrijven.

WO (Z.-Afr.)

Zie Wine of Origin.

Wonnegau (D.)

Naam voor het zuidelijke deel van Rheinhessen en tevens naam van het Bereich waaronder dat deel valt.

Wood port (Port.)

Verzamelnaam voor portwijnen die een langdurige rijping op houten vaten hebben ondergaan en daaraan hun karakter te danken hebben: geen primair fruit, overheersende impressies van hout, ceder, karamel en noten. Een tawny port is een typische wood port.

Worcester (Z.Afr.)

Wijnbouwgebied ten oosten van Paarl. Men maakt er met name zoete dessertwijn en brandy, maar sinds een aantal jaren ook steeds meer droge witte van goede kwaliteit.

Wrang

Smaakimpressie die onaangenaam is. Geeft een samentrekkend en ruw gevoel aan de slijmvliezen van de mond. Ook wel astringent genoemd. Wrangheid wordt veroorzaakt door tannine (looizuur) en komt veel voor bij rode, krachtige jonge wijnen. Gedurende de rijping neemt in veel gevallen de wrangheid en zuurte van de wijn af. Of een wijn als wrang wordt ervaren hangt van de soort tannine af. Druiven die onrijp zijn geplukt bevatten onrijpe tannine en geven een wrangere wijn dan wanneer ze volledig rijp zijn geoogst. Afhankelijk van het type wijn is wrangheid een goede of minder gewenste smaakimpressie. Het is een slechte eigenschap bij een jonge, lichte wijn die bedoeld is om jong te worden gedronken. Bij jonge, krachtige rode wijnen die lang kunnen rijpen zoals klassieke hoge Bordeaux, Bourgognes en Rhône's is een wrange smaak een indicatie van rijpingspotentieel. Dit is meestal een wrangheid die grotendeels verdwijnt na voldoende flesrijping.

Wrattonbully (Austr.)

Belangrijk wijngebied in South Australia, Limestone Coast Zone, met grote hoeveelheden Sauvignon Blanc, Chardonnay en Riesling, en Cabernet Sauvignon, Shiraz en Merlot.

Württemberg (D.)

Hét rode wijngebied van Duitsland (ca.50% van de wijngaarden bestaan uit blauwe druiven), gelegen rond en tussen Stuttgart en Heilbronn rond de rivier de Neckar in het zuidelijke midden van Duitsland. Druivensoorten: Riesling, Kerner en Ruländer voor witte wijn, Spätburgunder, Lemberger, Trollinger en SchwarzRiesling voor rode wijn. Hier worden zeer mooie wijnen gemaakt, vooral in coöperatieven.

Würzburg (D.)

Stad in het Frankenland. Producent van droge, volle en krachtige Frankenwein van goede tot zeer goede kwaliteit.

Wyndruif (Z.Afr.)

Sémillon.

Xarel-lo

Witte druivensoort van goede kwaliteit uit het noordoosten van Spanje. Geeft robuuste stille witte wijnen met mooie aciditeit en geassembleerd met Macabeo en Parellada prachtige cavas.

Xynisteri

Witte druivensoort van redelijke kwaliteit vooral aangeplant op Cyprus en geeft de zoete, portachtige dessertwijn Commandaria. Ook maakt men er tafelwijnen van die meestal nogal vlak en lomp van karakter zijn, tenzij de druiven extra vroeg zijn geoogst en daardoor hun zuren en frisheid hebben behouden.

Xynomavro

Blauwe druivensoort van goede kwaliteit afkomstig van Griekenland. Geeft donker gekleurde, tanninerijke wijnen met mooie zuren. Een voorbeeld van een xynomavrowijn is de Naoussa.

Yakima Valley (VS)

AVA in Washington State met zeer warme droge zomers en koude winters. Het is een langgerekte oase die fungeert als een van de grote voedselproducenten van Amerika. Ondergewaardeerde wijnen van Sauvignon Blanc, Sémillon, Cabernet, Merlot, Chardonnay, Chenin Blanc, Riesling, rode Lemberger en Grenache.

Yarra Valley (Aust.)

Klein wijnbouwgebied in Victoria, pal ten noordoosten van Melbourne. Een gebied met enorme mogelijkheden, waar de Pinot Noir goede resultaten geeft en ook de Cabernet Sauvignon zich van zijn beste kant laat zien.

Yeast (Eng.)

Gist.

Yecla (Sp.)

Kleine DO in de bergen rond Murcia waar donkerrode wijn wordt gemaakt die lijkt op die van het naburige Jumilla. Gebruikte druivensoorten voor wit: Merseguera en Verdil; voor rood en rosé: Monastrell en Garnacha Tinta.

Yon-Figeac, Château (Fr.)

Grand cru classé Saint-Emilion.

Yquem, Château d' (Fr.)

Premier grand cru classé Sauternes.

Zacht (heid)

Geur- maar vooral smaakimpressie. Rijpe druiven die een vinificatie en rijping onder ideale omstandigheden hebben ondergaan, kunnen weldadig zachte wijnen opleveren. Deze zachtheid wordt veroorzaakt door glycerol, een laag zuurgehalte, alcohol, suikers, vanille en rijpe tannine. Rijping van goede wijnen, zowel op fles als op fust geeft ze extra zachtheid. Dit komt onder andere door het geleidelijk afnemen van het zuur- en tanninegehalte. Voorbeelden van zachte rode wijnen zijn: goede Dolcetto's, Beaujolais, Rioja crianza's of Reserva's.

Zagarolo (It.)

Kleine DOC in Lazio, in het noorden van de Castelli Romani, voor droge witte wijnen van Malvasia en Trebbiano.

Zand(ig)

Indien in een bodem veel zand en weinig klei voorkomt, spreekt men van een lichte bodem. Het komt niet zelden voor dat zandige bodems ook rijk zijn aan grind (rivierafzettingen). Ook dit type rekent men tot de lichte bodems (zoals in de Graves en Haut-Médoc). Lichte bodems

leveren elegantere, lichtere en meestal meer verfijnde wijnen dan zware kleirijke bodems. In het Frans noemt men lichte zandige en grindrijke bodems sols sable-graveleuses.

Zapfen (D.)

Vruchtknoppen.

Zapfen-Kordon (D.)

Snoeiwijze voor druivenplanten. Zie cordon.

Zell (D.)

Zeer bekend dorp in de Moezel. Bevindt zich in het iets minder goede deel van de Moezel, de Untermosel, stroomafwaarts van de Mittelmosel. Dit deel valt onder het Bereich Zell. Enorme hoeveelheden matige, dunnige en zoet-zurige wijnen met de naam Zeller Schwarzer Katz geven de indruk dat er geen goede wijnen in dit gebied worden gemaakt. Die goede zijn er wel degelijk, maar die hebben vaak een iets lichter en minder complex karakter dan die uit de Mittelmosel.

Zeltingen (D.)

Stad in de Mittel-Moezel, niet zo bekend als zijn burens Ürzig en Graach, maar met topwijnngaarden en topproducenten.

Zierfandler

Witte druivensoort van goede kwaliteit afkomstig uit Oostenrijk. Geeft intense frisse complexe wijnen. Ze zijn frisser en beter uitgebalanceerd dan bijvoorbeeld de wijnen van de Rotgipfler. Is ook vrij veel in Hongarije aangeplant.

Zierfandler Rot

Blaauwe druivensoort uit Oostenrijk. Geeft stevige geparfumeerde wijnen van hoge kwaliteit. Van deze druif wordt samen met de Rotgipfler de beroemde Gumpoldskirchen gemaakt.

Zilavka

Witte druivensoort van hoge kwaliteit uit Bosnië-Herzegovina. Geeft prachtige, frisse en genuanceerde droge witte wijnen met een notig karakter.

Zilt

Term voor een geur- of smaakindruk die zeer fris is en haast iets zoutig (zilt) aandoet. Komt voor bij zeer frisse witte wijnen zoals Muscadet en Soave. Ook goede manzanilla staat bekend om zijn ziltige karakter.

Zinfandel

Blaauwe druivensoort van goede kwaliteit hoofdzakelijk in Californië aangeplant. Men maakt er alle denkbare soorten wijn van: wit, rosé, rood, alsmede (zoete) rode dessertwijnen. Wanneer men de opbrengst van de druif beperkt houdt, hebben de jonge rode wijnen een donkere tot inktzwarte kleur, veel kracht, fruit en intensiteit. De oudere wijnen bezitten een meer kruidig en zacht karakter. Rijping op eikenhouten vaten verhoogt de kwaliteit. In Apulië (Zuid-Italië) noemt men de druif Primitivo. Deze druif geeft een intense, donkergekleurde en zeer krachtige wijn met in zijn jeugd veel fruit. Zowel droge als zoete versies worden er van gemaakt. Beide typen kunnen zeer oud worden. In Zuid-Afrika, Australië en Nieuw-Zeeland wordt meer en meer Zinfandel aangeplant.

Zitza

Griekse mousserende wijn van goede kwaliteit, min of meer zoet, gemaakt van Debina in de regio's Jannina en Zitza (vlakbij de grens met Albanië).

Zöbingen (Oost.)

Dorp in Niederösterreich waar zich één van de beste wijngaarden van Oostenrijk bevindt voor Riesling: de steile, terrasvormige Heiligenstein.

Zoet

Smaakimpressie (in mindere mate ook geurimpressie) veroorzaakt door een hoog suikergehalte. De mate van zoetheid is zowel afhankelijk van het suikergehalte als van het zuurgehalte van de wijn. Een wijn met een hoog zuurgehalte smaakt minder zoet dan een met hetzelfde suikergehalte maar met een lager zuurgehalte. (Fr. doux, moelleux, liquoreux; D. süß, lieblich; It. dolce; Port. doce, adomado; Sp. dulce; Eng. sweet.)

Zoethout

Geur- maar vooral smaakindruk in rode wijn. Wordt in jonge wijn vaak veroorzaakt door de Merlot. Deze zoetige en licht bittere geur en smaak doet in de verte aan drop denken. Komt ook voor bij meer belegen wijnen die niet van de Merlot zijn gemaakt. Vooral bij wijnen die men enige tijd op eikenhout heeft laten rijpen.

Zöldvelteli

= Grüner Veltliner.

Zuccheraggio (It.)

Chaptalisatie.

Zuid-Westen

Zie Sud-Ouest.

Zuiver

Algemene term voor de geur- en smaaksensaties van een wijn waarin geen onzuiverheden (fouten of onaangename elementen) aanwezig zijn. Zuiver is altijd een positieve karakterisering van een wijn. Vooral bij droge witte wijnen en rosés wordt de kwaliteit voor een belangrijk deel bepaald door de mate van zuiverheid.

Zuren

Chemische verbindingen die door hun speciale moleculebouw met basische stoffen kunnen reageren. Veel zuren hebben een zure smaak. Men maakt onderscheid tussen organische en anorganische zuren. Zuren die in wijn kunnen voorkomen zijn: appelzuur, melkzuur, wijnsteenzuur, barnsteenzuur, citroenzuur, koolzuur, azijnzuur, boterzuur, propionzuur, looizuur. Dit zijn allemaal organische zuren. Appelzuur, citroenzuur en wijnsteenzuur zijn van nature in de wijn aanwezig; barnsteenzuur, azijnzuur en melkzuur ontstaan door de gisting. Azijnzuur bepaalt de vluchtige zuurtegraad, is dus een indicator voor de gezondheidstoestand van de wijn. Azijnzuur wordt veroorzaakt door fouten vòòr of na de gisting (bv. als de malolactaatgisting opstart vòòr de alcoholische gisting is beëindigd). De andere vijf bepalen de vaste zuurtegraad.

Zuur

Belangrijke smaakimpressie in wijn, veroorzaakt door zuren. Kenmerkend voor droge wijnen. Een zure smaak hoeft geen fout in een wijn te zijn; goede wijnen die nog te jong zijn en nog moeten rijpen, hebben een hoog zuurgehalte. Na rijping zal het zuur minder in de smaak domineren. Er zijn ook wijnen die onaangenaam zuur smaken en niet beter worden na rijping. Men spreekt dan vaak van onrijpe en schrale wijnen.

Zuurgehalte

Het gehalte aan zuren in een wijn, omgerekend en uitgedrukt in grammen wijnsteenzuur per liter (overall ter wereld, behalve in Frankrijk) of in grammen zwavelzuur per liter (Frankrijk). Om een zuurgehalte uitgedrukt in grammen wijnsteenzuur per liter om te rekenen naar grammen zwavelzuur per liter, moet men het aantal grammen wijnsteenzuur delen door 1,53.

Omgekeerd moet men het aantal grammen zwavelzuur per liter vermenigvuldigen met 1,53 om het zuurgehalte in wijnsteen zuur te verkrijgen. Zuurgehalte wordt ook wel (niet helemaal correct) zuurtegraad genoemd.

Zuurtegraad

Het gehalte aan zure componenten in wijn weergegeven in een pH-waarde: pH7 = basisch, pH=7 = neutraal. De normale pH-waarde van wijn ligt tussen 3 en 3,5.

Zwaar

Algemene karakterisering van een wijn met meestal veel smaak, veel alcohol en een laag zuurgehalte. Het is doorgaans een niet negatief beoordeelde eigenschap. Wanneer een zware wijn duidelijk te weinig zuur heeft, spreekt men van log, iets dat niet positief is voor een wijn. De kans om een zware wijn aan te treffen is het grootst bij wijnen uit de warmere gebieden. Niet alleen het klimaat, maar ook de druivensoort, de vinificatie en de bodem van de wijngaard bepalen of de wijn licht of zwaar wordt. Zware, kleirijke bodems geven doorgaans zwaardere en vollere wijnen dan lichte, zandige bodems.

Zware bodems

Zie klei.

Zwarte bessen

Geur- en smaakimpressie in meestal jonge wijnen die ook wel 'cassis' wordt genoemd. Deze fruitige indruk is meer aards en kruidig dan de fruitigheid van bijvoorbeeld aardbeien en frambozen. De Cabernet Sauvignon geeft een zwarte bessen-aroma aan de jonge wijn. Soms bieden jonge wijnen gemaakt van de Syrah ook indrukken van zwarte bessen.

Zwaveldioxide

Gebruikt als insectendodend middel. Verhindert voorbarige gisting bij de geplukte druiven, vernietigt ongewenste schimmels, doodt microben en bacteriën, beschermt tegen oxidatie en voorkomt dat zoete witte wijnen in de fles opnieuw gaan gisten. Zwaveldioxide wordt nu eveneens gebruikt onder de vorm van gas of verdund in water. Teveel zwaveldioxide ontwikkelt een geur van rotte eieren en geeft soms hoofdpijn.

Zwavelwaterstof

Verbinding tussen waterstof en zwavel (H₂S). Geurt bijzonder onprettig naar rotte eieren. Zwavelwaterstof ontstaat tijdens de gisting onder anaërobe omstandigheden. Gistcellen zetten pure zwavel of zwavelverbindingen om in zwavelwaterstof. Pure zwavel komt in de most terecht via de druivenschillen, als gevolg van bespuiting van de druivenplanten tegen de schimmelziekte Oïdium. Zwavelverbindingen bevinden zich in allerlei organisch materiaal zoals het vruchtvlies van de druif en in zwavelverbindingen als sulfiet die aan de most worden toegevoegd.

Zweigelt, blauer

Blauwe druivensoort van redelijk goede kwaliteit. Kruising tussen de Blaufränkisch en de Saint-Laurent. Geeft vrij lichte, intens fruitige Beaujolaisachtige wijnen.